སེམས་དང་ཚེ་སྲོག

ཏཱ་ལའི་བླ་མ་དང་ལྷན་དུ་དངོས་ཡོད་གནས་ལུགས་སྐོར་བགྲོ་གླེང་།

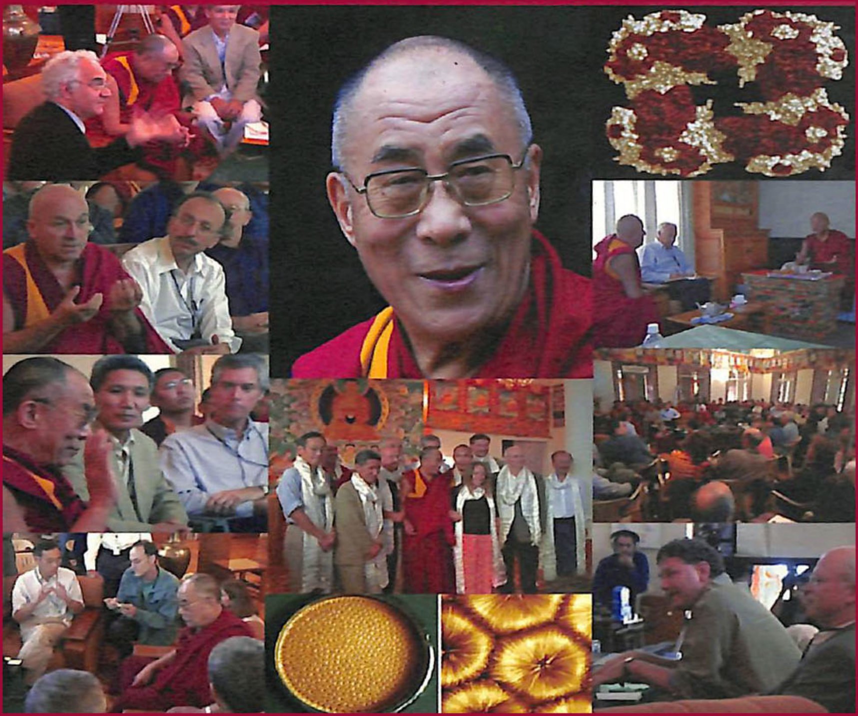

ཟོ་ཨི་ཞིས་བརྩམས།
བསྟན་འཛིན་རིག་བཟང་གིས་བསྒྱུར།

སེམས་དང་ཚེ་སྲོག

ཏཱ་ལའི་བླ་མ་དང་ལྷན་དུ་དངོས་ཡོད་གནས་ལུགས་སྐོར་བགྲོ་གླེང་།

ཛ་ནཱས་རོགས་རམ་བྱས་པ་དང་། ལོ་ཡེ་ཤེས་བརྩམས།

བསྟན་འཛིན་རིག་བཟང་གིས་བོད་ཡིག་ཏུ་བསྒྱུར།

Mind and Life

Discussions with the Dalai Lama on the Nature of Reality

From a previous Mind and Life meeting: His Holiness greeting the late Francisco Varela, to whom this book is dedicated.

Pier Luigi Luisi with Zara Houshmand

Translated into Tibetan by Tenzin Rigsang

སེར་བྱེས་རིག་མཛོད་དེབ་སྒྲིའི་ཨང་།

SJRB-0115

སྒྱུར་པ་པོའི་པར་གཞི་རང་སོར་བཞག་ཡོད།

སེར་བྱེས་རིག་མཛོད་རྩོམ་སྒྲིག་ཁང་གིས་འཕྲུལ་དེབ་ཏུ་བཟོས།

སེར་བྱེས་རིག་མཛོད་ཆེན་མོས་འགྲེམས་སྤེལ་བྱས།

༢༠༡༧ ཟླ་ ༣ པར་གསར་དུ་བསྒྲིགས།

༢༠༢༠ ཟླ་ ༩ པར་བསྐྱར་སྒྲིག་བྱས།

སེར་བྱེས་རིག་མཛོད་དྲ་ཐྲང་།

www.serajeyrigzodchenmo.org

ཡིག་འཕྲིན་དྲ་ཐྲང་།

serajeyrigzodchenmo@gmail.com

THE DALAI LAMA

༄༅། །ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༧ ལོར་ངོས་དང་ཚན་རིག་མཁས་དབང་ཁག་གཅིག་གིས་ཉིན་ལྔའི་རིང་སེམས་དང་སྤྱོད་ཅེས་པའི་བགྲོ་གླེང་ར་བར་ཞིབ་མོལ་བྱས་པའི་ནང་དོན་དབྱིན་དེབ་ཏུ་ཡོད་པ་ད་ལམ་ན་གཞོན་བསྟན་འཛིན་རིག་བཟང་གིས་བོད་ཡིག་ཐོག་ཕབ་བསྒྱུར་བྱས་འདུག་པར། ལེགས་མོའི་བསྔགས་བརྗོད་ཡོད། སྔར་ཀྱང་དབྱིན་ཡིག་ཐོག་ཡོད་པའི་གལ་ཆེའི་དེབ་རིགས་བོད་ཡིག་ཏུ་བསྒྱུར་རྒྱུར་འབད་བརྩོན་སྐྱོད་མེད་བྱེད། སྐྱབས་སྟོན་བཅས། ཤཱཀྱའི་དགེ་སློང་ཏཱ་ལའི་བླ་མས། རབ་བྱུང་བཅུ་བདུན་པའི་ལྕགས་སྟག་ཟླ་ ༡༡ ཕྱི་མའི་ཚེས་ ༤ ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༡ ཟླ་ ༡ ཚེས་ ༩ ལ།

༄ བློ་གསལ་རིགས་པ་སྨྲ་བ་བསྟན་འཛིན་རིག་བཟང་ལགས་ནས་<<སེམས་དང་ཚེ་སྲོག>>ཅེས་པའི་ཨིན་སྐད་དུ་བཞུགས་པའི་དེབ། ༸སྤྱི་ནོར་༸གོང་ས་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་དང་ཚན་རིག་མཁས་པ་ཁག་ཅིག ༢༠༠༣ ལོར་ཉིན་ལྔའི་རིང་ཕྱི་གཟུགས་ཅན་གྱི་དངོས་པོ་དང་ནང་སེམས་ཀྱི་ངོ་བོ་དང་རྣམ་བཞག་བཅས་ཀྱི་སྐོར་ལ་བགྲོ་གླེང་ཞིབ་མོར་གནང་བ་ལ་གཞི་བྱས་ཏེ་བརྩམས་པའི་དེབ་དེ་ད་ལམ་བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར་བར་ཡིད་སྨོན་འབོག་ལེགས་སོ་ཞུ་རྒྱུ། རིག་བཟང་ལགས་ནས་དེབ་འདིའི་བརྗོད་དོན་རྣམས་འཁྲུལ་བ་མེད་པར་བསྒྱུར་གནང་མཛད་འདུག་པ་མ་ཟད། རྗོད་བྱེད་ཀྱི་ཚིག་དང་ཚིག་སྦྱོར་གནང་ཚུལ་ལ་བརྟགས་ནའང་གོ་བདེའི་ངག་ལམ་ནས་དོན་སྟེལ་ཐུབ་པ་ཞིག་བྱུང་འདུག་པ་ནི་དེབ་འདིའི་དམིགས་བསལ་གྱི་ཁྱད་ཆོས་ཤིག་ཏུ་ཁོ་བོས་མཐོང་། འདིས་ཚན་རིག་དང་ནང་ཆོས་ཀྱི་ལྟ་གྲུབ་དབར་ལྟ་ཚུལ་དང་ལངས་ཕྱོགས་སོགས་གནས་མང་པོ་ཞིག་ལ་ཐུན་མིན་གྱི་འབྲེལ་བ་གང་ཡོད་མཐེན་འདོད་ཡོད་པའི་བློ་གསལ་རྣམས་ལ་བོད་ཡིག་བརྒྱུད་ནས་དོན་གནད་དེ་རྣམས་ལ་མཐོ་བསམ་ཞིབ་ཏུ་གཏོང་བའི་གོ་སྐབས་གསར་པ་ཞིག་བསྐྲུན་ཐུབ་ངེས་བཅས། འདས་པའི་ལོ་ཉེར་ལྔ་ལྷག་ཙམ་རིང་༸གོང་ས་མཆོག་གི་ཨིན་སྐད་གསུང་ཞབས་ཞུ་བའི་སྐལ་བ་ཐོབ་པ་གླང་རི་བ་ཐུབ་བསྟན་སྦྱིན་པས། ཟླ་ཚེས་ལ། ༡༡ ༡༨

དཔེ་དེབ་འདི་དང་། སེམས་དང་ཚེ་སྲོག་ཚོགས་པ།

༡༽

༄༅། །དཔེ་དེབ་འདི་ནི་ཕྱི་ལོ་ཉིས་སྟོང་གཉིས་ལོར་བཞུགས་སྒར་དུ་སྐོར་ཚོགས་བྱས་པའི་ནང་དོན་རིག་པ་དང་། ཚན་རིག་གི་བགྲོ་གླེང་དེའི་བྱུང་རིམ་དང་ནང་དོན་རྣམས་ཟིན་བྲིས་སུ་བཏབས་པ་ཞིག་རེད། རྩོམ་པ་པོ་ལོ་ཡེ་སིས་ད་དུང་ཚན་རིག་དང་ནང་དོན་རིག་པའི་ལྟ་བ་ཁག་ཅིག་ལ་རྒྱབ་ལྗོངས་ཀྱི་འགྲེལ་བཤད་ཁ་སྣོན་དང་། ཚོགས་ཞུགས་མི་སྣ་གལ་ཆེན་སྐོར་ཞིག་ལ་བཅར་འདྲི་འང་གནང་འདུག

སེམས་དང་ཚེ་སྲོག་གི་ཚོགས་འདུ་ཐེངས་བཅུ་པ་འདིའི་བརྗོད་བྱར་དངོས་གཟུགས་དང་སེམས་ཀྱི་ངོ་བོའི་རང་བཞིན་བཟུང་ཞིང་། བརྗོད་བྱ་འདི་ནི་དེང་དུས་ཀྱི་རྡུལ་ཕྲན་གྱི་རྣམ་གཞག་དང་། རྫས་འགྱུར་བྱུང་གྲུབ་ཀྱི་སྣེ་མང་རྙོག་འཛིངས། ཚེ་སྲོག་གི་གྲུབ་ཆ་གཙོ་བོ་ཕྲ་ཕུང་གི་བཟོ་བཀོད་དང་འཕེལ་འགྱུར་བཅས་གཞིར་བཞག་ནས་གླེང་འདུག །ལེ་ཙུ་ལྷ་པའི་ནང་དུས་རབས་ཉི་ཤུ་པའི་ཚན་རིག་གི་འཕེལ་རྒྱས་གཙོ་བོ་རིགས་རྒྱུན་ཚན་རིག་ལ་འགྲེལ་བརྗོད་བྱས་ནས་དེའི་བླང་དོར་གྱི་དཀའ་རྙོག་གི་སྐོར་གོ་བསྡུར་བྱས་ཤིང་། ཚན་རིག་པ་ཚོས་དངོས་གཙོ་རིང་ལུགས་ཀྱི་ལྟ་བའི་སྒྲོམ་གཞི་ཞིག་ལ་བརྟེན་ནས་ཚེ་སྲོག་དང་ཤེས་པ་ནི་དངོས་གཟུགས་ཀྱི་སྣེ་མང་རྙོག་འཛིངས་ལས་བྱུང་ཚུལ་འགྲེལ་བཤད་གནང་ཡོད་ནའང་། ནང་པའི་མཁས་ལ་ཚོས་ཚེ་སྲོག་གི་ཐོག་མ་དང་ཤེས་པའི་འབྱུང་ཁུངས་སྐོར་གྱི་ཚན་རིག་པ་ཚོའི་བདེན་འཛིན་དེ་དག་རྟེན་འབྲེལ་དང་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བ་དང་སྦྱར་ནས་དོགས་

འདྲི་འཛད་འདུག །ལེའུ་མཐའ་མའི་ནང་ཨ་ལན་གྱིས་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་རྣམ་ཐར་དེང་རབས་ཀྱི་རྣམ་པར་བསྒྱུར་ནས་འགྲེལ་བཤད་བྱས་ཏེ། ནང་པ་དང་ཚན་རིག་པ་ཚོའི་བར་ལ་གྲོས་བསྡུར་རིང་པོ་བྱུང་འདུག །མདོར་ན་སེམས་དང་ཚེ་སྲོག་ཅེས་པའི་དཔེ་དེབ་འདི་ནི། རྡུལ་ཕྲན་གྱི་རྣམ་གཞག་ཕྲ་མོ་དང་། རྫས་འགྱུར་གྱི་སྣེ་མང་རྟོག་འཛིངས། ཚེ་སྲོག་གི་འཕེལ་འགྱུར། སྐྱེ་ལྡན་གྱི་རིགས་རྫས་བཅས་ཀྱི་དེང་རབས་ཀྱི་གོ་རྟོགས་ལས་གཙོ་བོར་གྲུབ་པ་ཞིག་རེད།

༣༽

མ་དེབ་ཏུ་སེམས་དང་ཚེ་སྲོག་ཚོགས་པའི་བྱུང་འཕེལ་གྱི་ལོ་རྒྱུས་མཇུག་ཏུ་བཀོད་ཡོད་ཀྱང་། ཕྲན་གྱིས་དེ་མ་དཔེ་རུ་བཟུང་ནས་ཚོགས་པ་འདིའི་ལོ་རྒྱུས་ཉིང་བསྡུས་ཤིག་མཚམས་འདིར་འབྲི་རྒྱུ་ཡིན། སེམས་དང་ཚེ་སྲོག་ཚོགས་པ་གསར་འཛུགས་བྱེད་མཁན་ནི་ཨ་ཌམ་དང་ལར་རེ་ལ་གཉིས་རེད། ཨ་ཌམ་ནི་ཨ་མི་རི་ཀའི་ཚོང་པ་ཞིག་ཡིན་ཞིང་། ལར་རེ་ལ་ནི་ལྷོ་ཨ་མི་རི་ཀའི་ཚི་ལེ་ཞེས་པའི་རྒྱལ་ཁབ་ནས་ཡིན་པའི་དབང་རྩའི་ཚན་རིག་པ་ཞིག་རེད། ཁོང་གཉིས་ཀ་ནང་པ་ཡིན་པ་དང་། ༧གོང་ས་མཆོག་གིས་ནུབ་ཕྱོགས་ཀྱི་ཚན་རིག་ལ་དང་བ་ཆེན་པོ་གནང་བཞིན་པ་ཤེས་ཡོད། ཁོང་ཚོ་རེ་རེར་ཚན་རིག་པ་དང་༧གོང་ས་མཆོག་གི་བར་ལ་བགྲོ་གླེང་བསྐྱོངས་ཏེ། ཤར་ནུབ་ཀྱི་གོ་རྟོགས་བརྗེ་རེས་བྱེད་རྒྱུའི་བསམ་བློ་འཁོར་ནའང་། མཐའ་མར་མཉམ་འབྲེལ་གྱིས་༧གོང་ས་མཆོག་ལ་བསམ་ཚུལ་འདི་ཞུས་སྐབས། ༧གོང་ས་མཆོག་གིས་ཐུགས་མཉེས་པོའི་ངང་ནས་གྲོས་གཞི་འདི་འཕྲལ་དུ་དང་ལེན་གནང་འདུག །འདི་ལྟར་བགྲོ་གླེང་ཐོག་མ་དེ་ནི་༡༩༨༧ ལོར་རྡ་རམ་ས་ལར་སྐྱོང་ཚོགས་བྱས།

སྤྱི་ར་སེམས་དང་ཆེ་སྲོག་ལ་འབྲེལ་ཆེ་བའི་ཚན་རིག་གི་སྡེ་ཚན་དང་། ནང་དོན་རིག་པའི་བར་ལ་གྲོས་བསྡུར་བྱས་ན་ཕན་འབྲས་ཆེན་པོ་འབྱུང་བའི་ཐག་བཅད་ཅིང་། བགྲོ་གླེང་གི་བརྗོད་གཞིའི་ཁ་ཕྱོགས་འདི་ནི་ ༡༩༩༠ ལོར་གསར་འཛུགས་བྱས་པའི་ཚོགས་པའི་མིང་དུའང་གྱུར་འདུག ། ཨ་ཧྲམ་གྱིས་དེ་ནས་བཟུང་ཚོགས་པའི་འཛིན་སྐྱོང་དང་། མ་དངུལ་འཚོལ་སྡུད་ཀྱི་བྱ་བ་གཙོ་བོར་གཉེར་བཞིན་འགན་འཛིན་བྱས་ཤིང་། ཕར་རེ་ལས་བགྲོ་གླེང་གི་བརྗོད་གཞི་འདེམས་སྒྲུག་དང་། ཚན་རིག་པ་གདན་ཞུ། བགྲོ་གླེང་གི་འདུས་དོན་དཔེ་དེབ་ཏུ་བཀོད་སྒྲིག་བྱེད་པ་སོགས་ཀྱི་འགན་ཁུར་ཡོད། ཕར་རེ་ལ་ནི་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༠ ལོར་མ་གྲོངས་བར་དུ་སེམས་དང་ཆེ་སྲོག་ཚོགས་པའི་སྣེ་ཁྲིད་ཀྱི་སྟོབས་ཤུགས་ཤིག་ཡིན།

རིག་གཞུང་ཐ་དད་པའི་བར་ལ་བགྲོ་གླེང་བྱེད་པར་དཀའ་ངོག་མང་ཡང་། སེམས་དང་ཆེ་སྲོག་ཚོགས་པས་ནང་པའི་སྲོལ་རྒྱུན་དང་དེང་རབས་ཀྱི་ཚན་རིག་གཉིས་ཐུག་ཏུ་གཏོང་རྒྱུར་དམིགས་ནས་བགྲོ་གླེང་གི་གཞི་རྩའི་རྩ་འཛིན་ཁག་ཅིག་གཏན་ལ་ཕབ་ཡོད། དེ་དག་གི་ནང་ནས་གལ་ཆེ་ཤོས་ནི་ཚན་རིག་པ་ཚོ་གདན་ཞུ་བྱེད་པར་ཁོང་ཚོའི་མཚན་སྙན་དང་ཤེས་ཚད་གཅིག་པུ་མ་ཡིན་པར། ཁོང་ཚོའི་བསམ་བློ་གུ་ཡངས་མིན་ལའང་བལྟ་དགོས། དབྱིན་བོད་གཉིས་ཀྱི་སྐད་སྒྱུར་ནི་དཀའ་ངལ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡིན་ནའང་། སྐུའི་གསུང་སྒྱུར་གཙོ་བོ་ཐུབ་བསྟན་སྦྱིན་པ་དང་། ནང་པའི་གྲྭ་པ་བྱས་མྱོང་བའི་ཨ་ལན་གྱིས་རིག་གཞུང་གཉིས་ཀར་ཡོད་པའི་སོ་སོའི་མཁྱེན་རྒྱ་དང་ཉམས་དཔྱོད་ལ་བརྟེན་ནས་དཀའ་ངལ་འདི་བསལ་ཐུབ་ཡོད། སེམས་དང་ཆེ་སྲོག་གི་བགྲོ་གླེང་ལ་ལམ་ལྷོང་ཆེན་པོ་བྱུང་བའི་རྒྱུ་མཚན་མཐའ་མ་ནི་ཚོགས་ཞུགས་པ་ཉུང་ཉུང་དང་། གསར་འགོད་བརྒྱུད་བསྒྲགས་ཀྱི་གནོན་ཤུགས་

སོགས་མེད་པ་འདི་རེད།

སེམས་དང་ཆེ་སྲོག་ཚོགས་པའི་རྒྱལ་སྤྱིའི་རང་བཞིན་གྱི་སྔེ་ཁྲིད་འོག་ཚན་རིག་པ་དང་། སྒོམ་པ་བ་ཚོས་མཉམ་འབྲེལ་གྱིས་སྒོམ་ཉམས་ལེན་གྱིས་ལུས་ཁམས་དང་སེམས་ཁམས་ལ་ནུས་པ་ཅི་ཞིག་འདོན་ཐུབ་མིན་ཞིབ་འཇུག་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། ཞིབ་འཇུག་གི་ལས་དོན་དེ་དག་ལ་སྒོམ་སྒྲུབ་ཀྱི་དབང་རྩའི་ཚན་རིག་དང་། སྒོམ་སྒྲུབ་ཀྱི་སྨན་དཔྱད་ཚན་རིག ། སྒོམ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཞིབ་འཇུག་བཅས་ཀྱི་མིང་བཏགས་ནས་ལས་རིམ་འདྲ་མིན་དུ་འབྱུང་གི་ཡོད། ༸གོས་ས་མཆོག་དང་ཚན་རིག་པ་ཚོས་ལོ་རེར་བགྲོ་གླེང་ཐེངས་དུ་མར་གནང་བ་དང་། སེམས་དང་ཆེ་སྲོག་ཚོགས་པས་ལོ་རེར་ཉམས་ཞིབ་པ་དང་སྒོམ་སྒྲུབ་མཁས་དབང་། དེ་བཞིན་ལྷ་གྲུབ་སློ་བ་ཚོར་བདུན་ཕྲག་གཅིག་གི་རིང་ཐབ་སྦྱོང་སྤྲད་ནས་མཉམ་འབྲེལ་གྱི་འཚོལ་ཞིབ་དང་ཁ་ཕྱོགས་གསར་པ་སོགས་གཏན་འབེབས་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། སེམས་དང་ཆེ་སྲོག་ཚོགས་པས་ད་དུང་ཞིབ་འཇུག་གི་ལས་དོན་ཁག་ཅིག་ལ་མ་དངུལ་ཡང་འབོར་ཆེན་གཏོང་བ་དང་། བགྲོ་གླེང་གི་འདུས་དོན་གྱི་དེབ་བཙུ་ཙམ་དཔར་སྐྲུན་བྱས་ཡོད།

༣༽

སེམས་དང་ཆེ་སྲོག་ལྷ་བུའི་ཚན་རིག་གི་དཔེ་དེབ་བོད་ཡིག་ཏུ་བསྒྱུར་བའི་ལས་གཞི་འདི་ནི་ན་ནིང་ལོ་མགོར་འགོ་བཙུགས་པ་ཞིག་ཡིན། དེ་དུས་ཐུན་གྱིས་༸གོང་ས་མཆོག་གི་བཀའ་རྩོམ་༼རྡུལ་ཕྲན་གཅིག་ཁོ་ནའི་སྟེང་གི་འཇིག་རྟེན་༽བོད་བསྒྱུར་བྱས་ནས་དཔར་སྐྲུན་བྱས་མ་ཐག་ཡིན་ཞིང་། ༸གོང་ས་མཆོག་གི་དབྱིན་སྐད་ཀྱི་གསུང་སྒྱུར་གཙོ་བོ་དགེ་བཤེས་ཐུབ་བསྟན་སྦྱིན་པས་སེམས་དང་ཆེ་སྲོག་ཚོགས་པས་བདག་ལ་འཚོ་བའི་མཐུན་རྐྱེན་སྦྱོར་རྒྱུ་དང་། བདག་གིས་ཆེད་དུ་

ཚན་རིག་གི་དཔེ་དེབ་བོད་ཡིག་ཏུ་བསྒྱུར་རྒྱུའི་དགོངས་ཚུལ་བཏོན་བྱུང་། མ་གཞི་ཐོན་གྱི་དམིགས་ཡུལ་ནི་ཕྱིར་བོད་དུ་ལོགས་ནས་ལོ་ན་བདུན་བཅུ་བགྲལ་བའི་རང་གི་ཕ་མ་གཉིས་ལ་མཇལ་རྒྱུ་དང་། རབ་བྱུང་ན་བོད་དུ་ཡིག་སྒྱུར་གྱི་ལས་གཞི་འགོ་བཙམ་རྒྱུ་འདི་ཡིན། འོན་ཀྱང་། གཅིག་ནས་ཚན་རིག་གི་ཤེས་ཡོན་ནང་འདྲེན་བྱེད་པའི་ལས་དོན་འདི་ནི་ང་ཚོའི་གནའ་བོའི་རིག་གཞུང་ལ་དགོས་ངེས་ཀྱི་སྐྱེ་ཤུགས་གསར་པ་ཞིག་ཏུ་མཐོང་བ་དང་། གཉིས་ནས་སྐད་ཡིག་གི་བཀག་རྒྱ་གཙོས་མཁྲིགས་འཛིན་དང་རྙིང་ཞེན་གྱི་དབང་གིས་མི་མང་པོ་ཞིག་གིས་དེང་དུས་ཀྱི་ཤེས་རིག་གི་རིན་ཐང་རྟོགས་མེད་པ། གསུམ་ནས་ལས་ཀ་འདི་ལྟ་བུ་ནི་རང་གི་དགའ་ཕྱོགས་དང་། རང་ཉིད་ཀྱི་མི་ཚེའི་དོན་སྙིང་ལ་འབྲེལ་བ་ཡོད་པར་བསམས་ཏེ། ཕ་མའི་རེ་བ་དང་རང་གི་དམིགས་ཡུལ་སོགས་འདོར་དགོས་བྱུང་། ན་ནིང་གི་ཕྱི་ཟླ་དགུ་པ་ནས་བཟུང་སེམས་དང་ཚེ་སྲོག་ཅེས་པའི་བརྩམས་ཆོས་འདི་རྩོམ་སྒྱུར་བྱེད་པའི་ལས་ལ་དངོས་སུ་ཞུགས་ནས་ད་ལོའི་ཕྱི་ཟླ་གསུམ་པའི་ཟླ་མཇུག་ལ་རགས་ཟིན་དང་པོ་རྫོགས་པར་བྱས་པ་ཡིན།

བདག་གིས་ཐད་སྒྱུར་གཙོ་བོར་བཟུང་ཞིང་། བརྗོད་པ་རྣམས་མ་ཕྱིའི་འགྲོས་རིམ་ལྟར་སྒྱུར་ཡོད། གློག་བརྡེ་ཞིང་ཡིད་ལ་འཛིན་སླ་ཕྱིར་ཚན་རིག་པ་ཚོའི་མིང་གཅིག་ཙམ་ལས་བཀོལ་སྤྱོད་བྱས་མེད། ཡིན་ཡང་། སྒྲ་རང་སོར་བཞག་པའི་བརྡ་ཆད་དང་ཚན་རིག་པ་ཚོའི་མིང་ལ་མཚོན་ན། དབྱིན་ཡིག་གི་མ་དཔེ་རྣམས་གུག་རྟགས་ནང་དཔྱད་གཞིར་བཞག་ཅིང་། ཐ་སྙད་གཙོ་བོ་ཁག་ནི་དེབ་ཀྱི་མཇུག་ཏུ་དབྱིན་ཡིག་གི་མ་དཔེ་དང་ཤན་སྦྱར་བྱས་ཡོད། དཔེ་དེབ་འདི་ལ་བརྗོད་བྱ་གཅིག་པུ་མ་ཡིན་པར། རྩོམ་རིག་རང་གི་ངོས་ནའང་རིན་ཐང་མང་པོ་ཞིག་ཡོད་པ་བརྗོད་མི་

དགོས་ཤིང༌། བདག་གིས་དེ་དག་ཀྱང་ཡིག་སྒྱུར་གྱི་ནང་མི་བཀླག་པའི་འབད་བརྩོན་བྱས་ཏེ། ཚིག་རྒྱན་ལ་མ་བརྟེན་པར་སྐད་ཆ་རང་ངོས་ནས་དོན་སྟོན་པ་དང༌། དོན་སྟོན་སྟངས་དེ་འང་འགྱུག་ཤུགས་ལྡན་པ་ཞིག་ཡོང་ཅི་ཐུབ་བྱས་པ་ཡིན། རྒྱུ་མཚན་འདིའི་དབང་གིས་ཞེས་དང་ཅེས་སོགས་ཀྱི་ཚབ་ཏུ་མ་དེབ་ནང་ཡོད་པ་ལྟར་དྲངས་རྟགས་བཀོལ་སྤྱོད་དང༌། ཞེ་ཚིག་ཅུང་ཅི་ཐུབ་སོགས་བྱེད་དགོས་བྱུང༌།

༈

གྲོགས་ཨ་འབྲུག་དཀོན་མཆོག་དང༌། མེ་འོད། ཤེས་རབ་རྒྱ་མཚོ་བཅས་ཀྱིས་བོད་འགྱུར་འདིར་ཞུ་དག་བྱས་པ་ཡིན། ལྷག་ཏུ་ཨ་འབྲུག་དཀོན་མཆོག་གིས་མཐའ་མའི་ཞུ་དག་བྱས་པ་དང༌། དེབ་འདིའི་རྩོམ་པ་པོ་ལོ་ཡེ་སེས་ཚན་རིག་གི་འབྲེལ་དོན་རེ་མོ་དང་ཚོགས་ཞུགས་པ་ཚོའི་བརྙན་པར་རྣམས་མཁོ་སྤྲོད་གནང་བ། ཨ་ལན་གྱིས་བརྗོད་གཞི་ཞིག་གི་སྐོར་ནས་བདག་གི་དོགས་པ་བསལ་བ། དགེ་བཤེས་ཐུབ་བསྟན་སྦྱིན་པས་ཕྲན་ལ་ཡིད་ཆེས་དང་སེམས་ཤུགས་སྤེལ་བ་དང༌། འཛམ་གླིང་བོད་འགྱུར་འདི་དེབ་གཟུགས་སུ་བཟོ་བར་རོགས་རམ་བྱས་པ་བཅས་ལ་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན། མཐའ་མར་སེམས་དང་ཚེ་སྲོག་ཚོགས་པས་ལས་གཞི་འདི་ལ་མཐུན་རྐྱེན་སྦྱར་བ་དང༌། སྐུ་སྐྱེར་ཡིག་ཚང་གིས་པར་སྐྲུན་གྱི་འགྲོ་སྒྲོན་གནང་བ་ལའང་བཀའ་དྲིན་ཤིན་ཏུ་ཆེའོ། །

བསྟན་འཛིན་རིག་བཟང་གིས། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༠ ཟླ ༡༠ ཚེས ༣ ཉིན།

དཀར་ཆག

དཔེ་དེབ་འདི་དང་། སེམས་དང་ཆེ་སྲོག་ཚོགས་པ། ༡

ངོ་སྤྲོད། ༡

ལེའུ་དང་པོ།

ཅི་ཙམ་ཞིག་ལ་གཞི་རྩའི་རྡུལ་ཕྲ་རབ་རྣམས་དངོས་ཡོད་ཡིན་ནམ། ༣༡

རྡུལ་ཕྲན་ལྟ་བ་ཆེན་པོ་ཞིག་གི་ལོ་རྒྱུས་མདོར་བསྡུས། ༣༦

རྡུལ་ཕྲ་རབ་དང་། དངོས་ཡོད་གནས་ལུགས་ཀྱི་རང་བཞིན། ༤༧

ལྟ་གྲུབ་སྨྲ་བ་ཞིག་གི་ལྟ་ཚུལ་ དངོས་ཡོད་གནས་ལུགས་དང་ཚན་རིག་གི་དམིགས་ཡུལ། ༦༡

ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱི་རྡུལ་ཕྲན། ༦༧

དངོས་ཁམས་རིག་པའི་ཐུན་མིན་གྱི་རང་བཞིན། ༧༡

རྩིས་རིག་ནི་གསར་རྙེད་དང་། གསར་གཏོད་གང་ཞིག་ཡིན་ནམ། ༧༧

དངོས་ཁམས་རིག་པའི་འཇུག་ཡུལ་ནི་དངོས་གཟུགས་ཀྱི་ཕུང་པོ་དང་འབྲེལ་བ་གང་ཞིག་ཡིན་ནམ། ༨༥

སྣེ་མང་རྟོག་འཛིངས་ཀྱི་ཐེམ་སྐས་དང་པོ། ༩༡

ནང་པའི་སྟོང་ཉིད་དང་། རྡུལ་ཕྲ་རབ། ༩༤

ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་ཁྱད་ཆོས། ༩༩

བསྐྱར་ཞིབ། ༡༠༣

ལེའུ་གཉིས་པ།

སྣེ་མང་རྟོག་འཛིངས་ཀྱི་མངོན་ཐོན། ༡༠༨
སྣེ་མང་རྟོག་འཛིངས་ཀྱི་དོན་སྤྱི། ༡༡༠
དཔྱིབས་གཟུགས་ཀྱི་མཛེས་སྡུག ༡༡༣
ཕྲ་ཕུང་ནི་རང་འགྲུལ་ཅན་ཞིག་ཡིན་ནམ། ༡༡༦
ས་གནས་དང་ཐུན་མོང་གི་སྒྲིག་ཁྲིམས། ༡༢༠
སྒུལ་ཤུགས་ཆེ་བའི་སྒྲིག་འཛུགས་ཀྱི་རང་བྱུང་བཀོད་སྒྲིག ༡༢༣
སྒུལ་ཤུགས་ཆེ་བའི་སྒྲིག་འཛུགས་དང་། རྟོག་འཛིངས་ཀྱི་རང་བཞིན། ༡༢༨
རང་ཉིད་ཆ་མཐུན་གྱི་དོན་སྤྱི། ༡༣༡
བསྐྱར་ཞིབ། ༡༣༨
མཱ་ཐེའོ་ལ་བཅར་འདྲི། ༡༤༡

ལེའུ་གསུམ་པ།

ཚོ་སྒྲིག་གི་སྣེ་མང་རྟོག་འཛིངས་ཀྱི་སྐོར། ༡༦༡
ངེས་ཡོད་རང་བཞིན་དང་། ངེས་མེད་རང་བཞིན། ༡༦༥
ཚོ་སྒྲིག་གི་རྒྱུ་ཡོངས་ཁྱབ་ཀྱི་རྣམ་གཞག ༡༦༩
ཚོ་སྒྲིག་ཅེས་པ་ནི་ཅི་ཞིག་ཡིན་ནམ། ༡༧༡
སྐྱེ་དངོས་ཀྱི་ཕྲ་ཕུང་གི་མེད་དུ་མི་རུང་བའི་ཁྱད་ཆོས། ༡༧༦
རང་ཉིད་འཛུགས་སྐྲུན། ༡༧༩
ལྗང་མདོག་གི་མི་དང་ཞིང་པ་ཞིག ༡༨༡

ཕྲ་ཕུང་ནས་བློའི་འཛིན་པའི་ཚན་རིག་བར་གྱི་འབྲེལ་ཟམ། ………… ༡༦༥

བློའི་འཛིན་པ་དང་མཉམ་ཐོན། ………… ༡༦༦

ཞིབ་འཇུག་གི་ཚོད་ལྟའི་ངོས་ནས་གླེང་བ། ………… ༡༨༣

རང་ཉིད་འདྲ་བཟུས། ………… ༡༨༩

ངོ་བོ་འཛིན་པའི་གྲུབ་རྫས་རགས་པའི་གོ་རིམ་གྱི་དཀའ་རྙོག ………… ༢༠༠

བཙོས་མའི་རྫས་སྦྱོར་སྐྱེ་དངོས་རིག་པའི་ངོས་ནས་ཚད་གཞི་དམའ་ཤོས་ཀྱི་ཚེ་སྲོག་ལ་ལྟ་སྟངས། ………… ༢༠༥

ཕྲ་ཕུང་གི་གནས་རིམ་དང་འབྲེལ་བའི་དཔེ་གཟུགས་སྒྲིག་འཛུགས་ཀྱི་རང་ཉིད་བསྐྱར་སྐྲུན། · ༢༠༦

ལྟ་གྲུབ་སྨྲ་བ་ཞིག་གི་མངོན་ཐོན་ལ་ལྟ་སྟངས། ………… ༢༡༡

མངོན་ཐོན་དང་ཆ་བགོ་རིང་ལུགས། ………… ༢༡༣

ནང་པའི་ཐོག་མ་མེད་པའི་ལྟ་ཚུལ། ………… ༢༢༠

ཤེས་པའི་སྐོར། ………… ༢༢༦

གྲོས་བསྡུར་ཐུང་ངུ་ཞིག ………… ༢༣༡

བསྐྱར་ཞིབ། ………… ༢༣༧

ལེའུ་བཞི་པ།

ཚེ་སྲོག་ཇི་ལྟར་བྱུང་བ་ཡིན་ནམ། ………… ༢༤༠

ཕྲ་ཕུང་གིས་སྲི་དཀར་བཟོ་སྐྲུན་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། ………… ༢༤༡

སྣེ་ལེན་པ། ………… ༢༤༦

རིགས་རྫས་ནས་སྨྲ་མའི་བར། ………… ༢༥༩

ནུས་རྩོལ་བྱེད་པའི་རིགས་རྫས། ……………… ༢༥༧

ཟ་ལྷུག་ཐོག་མར་བྱུང་ཚུལ། ……………… ༢༦༤

ཧོད་སི་རིགས་རྫས། ……………… ༢༦༨

ཚེ་སྲོག་གི་ཁ་ཕྱོགས་གསུམ། ……………… ༢༧༥

ཧོན་མི། ……………… ༢༧༧

རིག་གཞུང་གིས་འགེབས་སྲུང་བྱས་པའི་རིགས་རྫས། ……………… ༢༧༩

སྙིང་རྗེ་ནི་འགྲོ་བ་མི་ལ་མ་གཏོགས་མེད་དམ། ……………… ༢༨༨

སྙིང་རྗེ་དང་རིག་སྟོབས། ……………… ༢༩༥

བསྐྱར་ཞིབ། ……………… ༢༩༨

རེ་ཆར་སྐྱེའར་ལ་བཅར་འདྲི། ……………… ༣༠༠

ལེའུ་ལྔ་པ།

མིའི་རིགས་རྒྱུན་སྡེ་ཁག་གི་ངོ་མཚར་དང་། དེའི་སླད་དོར་གྱི་དཀའ་རྙོག ……………… ༣༠༨

ཚེ་སྲོག་གི་ཙ་ཆོག ……………… ༣༡༢

མད་ཊེ་ལིའི་སྲན་མ། ……………… ༣༡༧

མོད་སྒན་དང་། ཊེ་སོ་ཧྥེ་ལ། ……………… ༣༢༡

མིའི་རིགས་རྒྱུན་སྡེ་ཁག་གི་ལས་དོན་གྱི་དགོས་དམིགས། ……………… ༣༢༢

མི་དང་བྱི་བའི་ཙ་ཆོག་བསྡུར་བ། ……………… ༣༣༠

གནའ་བོའི་ཁྲིམ་གཞིས་ཚུང་ཚུང་ཞིག ……………… ༣༣༣

རིགས་རྫས་དང་ན་ཚ། ……………… ༣༣༧

རིགས་རྒྱུད་ཚན་རིག་གི་བླང་དོར་གྱི་དཀའ་རྙོག ༣༤༤
བསྐྱར་ཞིབ། ༣༥༨
རྒྱལ་བ་ཀརྨ་པ་ལ་བཅར་འདྲི། ༣༦༣

ལེའུ་དྲུག་པ།

ཤེས་པ་ནས་བླང་དོར་གྱི་རྣམ་གཞག་བར། ༣༦༦
ནང་དོན་རིག་པ་སྙི་སེམས་ཀྱི་ཚན་རིག་ཅིག ༣༦༨
སངས་རྒྱས། ༣༧༣
རྩ་བ་བླང་དོར་གྱི་རྣམ་གཞག ༣༧༨
ཤེས་པའི་སྐོར་གྱི་གོ་བསྡུར། ༣༨༣
ཤེས་པ་དང་མངོན་ཐོན། ༤༠༦
སྐྱེ་བ་སྔ་ཕྱི་ལ་ཞིབ་འཇུག་ཚོད་ལྟ་བྱེད་པ། ༤༡༡
བླང་དོར་དང་། དངོས་ཡོད་གནས་ལུགས། ༤༡༦
རྟེན་འབྲེལ་རྟོགས་པ། ༤༢༡
བསྐྱར་ཞིབ། ༤༢༤
མཐའ་མའི་གཏམ། ༤༢༦
བརྡ་ཆད་ཤན་སྦྱར། ༤༢༩
གསལ་བཤད། ༤༤༤

ངོ་སྤྲོད།

༄༅། །ཏཱ་ལའི་བླ་མ་མཆོག་ནི། ཡར་ལངས་ནས་གུས་བསུ་ཞུ་བཞིན་པའི་མགྲོན་པོའི་ནང་ནས་ངོ་ཤེས་པ་རེ་རེར་འཚམས་འདྲི་ཤུབ་ཤུབ་བྱེད་བཞིན་ཁང་པའི་ནང་དུ་ཕེབས་བྱུང་། ཚོགས་ཐོག་ཏུ་སྦུ་གུ་གཅིག་རང་ཞིག་ཡོད་པ་ནི་ཝར་རེ་ལའི་བུ་སྣ་རྡོ་རེད།༼Francisco Varela༽ ཏཱ་ལའི་བླ་མ་མཆོག་གིས་གོམ་འགྲོས་མཚམས་བཞག་ནས་ཁོ་ལ་དམིགས་བསལ་གྱིས་འཚམས་འདྲི་བྱས་ཤིང་། མགོ་ཡི་སྐྲ་ལ་ཕུར་ཕུར་བཏང་། དེ་ནས་ཁོང་རྒྱབ་སྙེགས་སྟེང་མར་བཞུགས་སོང་། ང་ཚོའི་སྒྲིན་བདག་ནི་རང་གི་གཟིམ་ཁང་དུ་ཏ་ཅང་ལྷོད་པོ་ཡིན་པར་སྣང་།

བགྲོ་གླེང་ཚོགས་ཡུལ་བཞུགས་སྒར་རྡ་རམ་ས་ལའི་ཟུར་ཞིག

ཁོང་དང་ལྷན་དུ་མདུན་འཛོག་དམའ་བོ་དེའི་མཐའ་བསྐོར་ནས་མར་བསྡད་ཡོད་པ་ནི་ཤེས་ཡོན་གྱི་སྲོལ་རྒྱུན་ཆེན་པོ་གཉིས་ཏེ། ནུབ་ཕྱོགས་ཀྱི་ཚན་རིག་དང་ནང་དོན་རིག་པའི་ཚབ་མཚོན་མི་སྣ་ཁག་ཅིག་རེད། སེམས་དང་ཆེ་སྲོག་གི་ཚོགས་འདུ་སྔོན་མ་རྣམས་ཀྱི་ཚོགས་ཞུགས་པས་གནམ་བཤད་པའི་འདུག་སྟེགས་ལ"ཏུབ་སྟེགས་ཚ་བོ"ཞེས་བོས་ནས་མིང་འདི་གཏན་འཇགས་སུ་གྱུར་ཡོད། སྐྱེ་དངོས་རིག་པ་བ་འོད་སོ་ལྷ་དང་།༼Ursula Goodenough༽ ལན་ཊར་༼Eric Lander༽གཉིས་ཏུབ་སྟེགས་ཚ་བོའི་སྟེང་ལ་རིམ་པས་སྡོད་དགོས་ཤིང་། ང་ཡང་མི་འགྱུར་བར་དེའི་སྟེང་དུ་བསྡད་ནས་ཆེ་སྲོག་གི་འབྱུང་ཁུངས་དང་འབྲེལ་བའི་ངོ་བོ་འཛིན་པའི་གྲུབ་རྫས་ཀྱི་སྣེ་མང་རྙོག་འཛིངས་གླེང་རྒྱུ་ཡིན། དངོས་ཁམས་རིག་པ་བ་སི་ཏྲེ་ཕྲུན་༼Steven Chu༽གྱིས་དེ་ལས་ཀུང་གཞི་རྩའི་རང་བཞིན་གྱི་ཚན་རིག་གི་རྨང་གཞི་ཁ་ཤས་ལ་ཞིབ་འགྲེལ་བྱེད་རྒྱུ་རེད། ཚོགས་འདུ་གཙོ་སྐྱོང་བ་ནི་དངོས་ཁམས་རིག་པ་བ་ཨ་ཐོར་༼Arthur Zajonc༽ཡིན་ཞིང་། ཁོང་གིས་ལས་འགན་དེ་གྲུང་ཤ་དོད་ཅིང་ཆེགས་ཡངས་པོར་འཕྲུར་གྱིན་གདའ། ཁོང་ནི་ཐོག་མ་ནས་འཆར་གཞིའི་ནང་བཀོད་པའི་བཞུད་ལམ་གྱི་སྟེང་དུ་ང་ཚོའི་སྐད་ཅིག་རེ་རེའི་མདུན་བསྐྱོད་ལ་ལྟ་རྟོག་བྱེད་

ཐུབ་བསྟན་སྦྱིན་པ་དང་ཨ་ལན་གྱིས་གླེང་མོལ་བྱེད་བཞིན་པ།

མཁན་གྱི་དེད་དཔོན་ཡིན། བགྲོ་གླེང་གི་སྐབས་སུ་བསམ་ཡུལ་ལས་འདས་པའི་དོན་གནད་འདྲ་ལྷང་ལ་ཐུད་ཆེ། ང་ཚོས་ཉིན་ལྷར་མགྲོན་ཁང་དཀྱུས་མ་དེའི་ནང་དུ་ཟས་ཟ་བའི་སྐབས་སུ་མཇུག་ནན་མོར་སྐྱོང་རྒྱུ་རེད། ལྷ་གྲུབ་སྨྲ་བ་མེ་ཁད་ལ་ང་ཚོའི་བགྲོ་གླེང་གི་རྒྱབ་མདུན་ཡོངས་ལ་ཞིབ་ལྟ་བྱེད་པའི་འགན་ཁྱད་པར་བ་ཞིག་ཡོད། ཁོང་གིས་དངོས་གཟུགས་དང་། དེང་རབས་ཀྱི་ཆེ་སྲོག་གི་རྣམ་གཞག་རྣམས་རྟེན་སའི་རྩ་བའི་བདེན་འཛིན་ཁག་ལ་རྟོག་དཔྱོད་བྱེད་དགོས། ལྟ་བ་དེ་ཚོ་ནི་ང་ཚོའི་ཉིན་རེའི་བསམ་བློའི་གཏིང་དུ་ཟུག་ཡོད་པས་ང་ཚོས་དེ་ཚོའི་ཤུགས་རྐྱེན་རྟོགས་ཐུབ་ཀྱི་མེད།

ནང་པའི་ཕྱོགས་གཏོགས་ན་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་མཆོག་གི་འཁྲིས་སུ་བསྡད་ཡོད་པའི་སྐད་སྒྱུར་གཉིས་ལ་ལས་ཆེགས་ཆེ་ཤོས་དེ་ཡོད་ཀྱི་རེད། ཏཱ་ལའི་བླ་མ་མཆོག་གི་དབྱིན་ཡིག་གི་ཤེས་ཚད་ནི་ཉུབ་ཕྱོགས་པ་དང་འབྲེལ་འདྲིས་མང་པོ་བྱུང་བས་ཚད་གཞི་ངེས་ཅན་ཞིག་ལ་སླེབས་ཡོད་ཀྱང་། ང་ཚོའི་གླེང་གཞི་ནི་ཚན་རིག་དང་ནང་དོན་རིག་པའི་ལྟ་བ་སྐོར་ཞིག་ཡིན་ལ། འདི་ཚོ་ནི་ཆེད་ལས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡིན་པ་མ་ཟད། སྐད་དང་རིག་གཞུང་ཆ་མེད་ཅིག་གི་ནང་ཇི་བཞིན་འགོད་དཀའ་བའི་བསམ་བློའི་མ་ལག་གི་ནང་དུའང་ཟུག་ཡོད། ཨ་ལན་དང་ཐུབ་བསྟན་སྦྱིན་པ་གཉིས་ནི་སྐད་སྒྱུར་ཙམ་མ་ཡིན་པར་རིག་གཞུང་གཉིས་ཀྱི་འབྲེལ་མཐུད་པའང་རེད། ཁོང་ཚོས་གནད་འགག་གི་ཚིག་གཅིག་ལའང་དབྱིན་བོད་གང་རུང་གི་ནང་འཕྲལ་མར་འགྲེལ་བཤད་ཞིབ་ཚགས་བྱེད་པའི་ཐོག ང་ཚོའི་བགྲོ་གླེང་གི་མདུན་རྒྱབ་གཉིས་ཀྱི་དཀའ་ངལ་ལའང་རྒྱུན་དུ་ལྟ་རྟོག་བྱེད་ཀྱི་ཡོད།

དགེ་སློང་མཱ་ཐེའོ་༼Mathieu Ricard༽ཡང་ཚོགས་ཞུགས་མི་སྣ་གལ་ཆེན་ཞིག་རེད། ཁོང་ནི་མཚམས་རེར་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་མཆོག་གི་ཧྥ་རན་ཆིའི་སྐད་སྒྱུར་དང་། རབ་བྱུང་གི་སྡེར་མ་ཞུགས་གོང་ཕྲ་ཕུང་གི་རིགས་རྫས་ཞིབ་འཇུག་གི་ཆེད་ལས་ཚན་རིག་པ་རྣམ་དཔྱོད་ཅན་ཞིག་ཡིན། རིག་གཞུང་གཉིས་ཟླ་སྒྲིལ་གཏོང་ཐུབ་པའི་ཁོང་གི་འཛོན་ཐང་གིས་སེམས་དང་ཆེ་སྒྲོག་ཚོགས་པའི་བགྲོ་གླེང་དང་། ཞིབ་འཇུག་ལས་དོན་ནང་ཁོང་ལ་དམིགས་བསལ་གྱི་འོས་འགན་གལ་ཆེན་ཞིག་ཡོད་དུ་བཅུག་ཡོད།

མདུན་འཛོག་གི་མཐའ་འཁོར་དུ་ད་དུང་མགྲོན་པོ་དམིགས་བསལ་བ་ཞིག་ཡོད་པ་ནི་རྒྱལ་བ་ཀརྨ་པ་རེད། ཏཱ་ལའི་བླ་མ་མཆོག་གིས་ཉེ་སྔོན་བོད་ནས་བཙན་བྱོལ་ལ་འབྱོར་ཞིང་། རང་ལོ་བཅོ་བརྒྱད་ཡིན་པའི་གྲྭ་པ་འདི་བགྲོ་གླེང་གི་ནང་དུ་ཁོང་གི་འཁྲིས་སུ་ཡོད་དགོས་པ་གསལ་པོར་བཟློས་ཡོད།

རྒྱལ་བ་ཀརྨ་པ་དང་མཱ་ཐེའོ།

ཨ་ཏཱམ་༼Adam Engle༽ནི་སེམས་དང་ཆེ་སྒྲོག་ཚོགས་པའི་ཚོགས་གཙོ་ཡིན་ཞིང་། ༼ཁོང་གིས་གྲོངས་ཟིན་པའི་ཞར་རེ་ལ་དང་མཉམ་འབྲེལ་གྱིས་ཚོགས་པ་འདི་གསར་འཛུགས་བྱས་པ་རེད།༽ ཁོང་བརྩིས་པས་མདུན་འཛོག་གི་མཐའ་འཁོར་གྱི་སྐུ་མགྲོན་ཚང་མ་ཚང་

སོང་། ད་ལྟ་ཁོང་གི་གདོང་ལ་སྤྲོ་བས་ཁེངས་འདུག དེ་ཡང་ཤེས་རིག་དང་འབྲེལ་བའི་མི་སྣ་གྲགས་ཆེན་འདི་ཚོ་འདིར་ལྷན་འཛོམས་བྱུང་ཡོད་པ་ནི་ཁོང་གིས་བྱས་འབྲས་ཤིག་རེད། ཚོགས་འདུ་འདིའི་དོན་དུ་ཟླ་བ་མང་པོར་དཀའ་ཚེགས་ལ་མ་འཛེམས་པར་གྲ་སྒྲིག་བྱས་ཤིང་། ད་ལྟ་ཁོང་ངལ་གསོས་ནས་རང་ཉིད་ཀྱིས་དཀའ་ལས་བརྒྱབ་པའི་འབྲས་བུར་རོལ་ཚོག

གྲལ་རིམ་ནང་མ་འདི་ལ་ད་དུང་གྲལ་རིམ་གཉིས་ཀྱིས་བསྐོར་བ་དང་། ཚང་མ་བསྡོམས་ན་ཚོགས་ཞུགས་པ་དྲུག་ཅུ་ཡས་མས་ཤིག་ཡོད། ཚོགས་འདུ་སྔོན་མ་རྣམས་དང་མི་འདྲ་བར་ད་ཐེངས་ཁང་པའི་ནང་འཚང་ཁ་ཆེ་བའི་རྒྱུ་མཚན་གཙོ་བོ་ནི་བོད་པའི་གྲྭ་པ་ཉི་ཤུ་ཡོད་པས་རེད། ཏཱ་ལའི་བླ་མ་མཆོག་ལ་རེ་འདུན་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡོད་པ་ནི། ལོ་རབས་གཅིག་ལྷག་ལ་ཁོང་གིས་དང་བ་གནང་བའི་ཚན་རིག་དང་། ནང་དོན་རིག་པའི་བར་གྱི་བགྲོ་གླེང་འདིའི་ཤུགས་རྐྱེན་བོད་པའི་དགོན་སྡེ་ཁག་ལ་མགྱོགས་པོར་ཁྱབ་རྒྱུ་དེ་ཡིན། ཏཱ་ལའི་བླ་མ་མཆོག་གི་རྒྱབ་ལོགས་རང་དུ་གྲྭ་པ་རྒན་རབས་པ་ཅུང་ཤས་ཤིག་འཚངས་ནས་སོ་སོའི་རྐུབ་སྟེགས་ཀྱི་སྣེ་མོར་བསྡད་

བོད་ཀྱི་དགེ་མཛོད་ཁང་གི་འགན་འཛིན་ཟུར་པ་ཨ་མཆོག་རིན་པོ་ཆེ།

འདུག ཁོང་ཚོའི་ལུས་པོ་ནི་རྒྱུན་དུ་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་མཆོག་གི་ཕྱོགས་སུ་བཀུག་ཅིང་། ཏཱ་ལའི་བླ་མ་མཆོག་ཁོང་ཚོ་དང་། ལྷག་པར་ཨ་མཆོག་རིན་པོ་ཆེའི་ཕྱོགས་ལ་མཚམས་རེར་འཁོར་ནས་བགྲོ་གླེང་ནང་བྱུང་བའི་གནད་དོན་ལ་གླེང་མོལ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། ཨ་མཆོག་རིན་པོ་ཆེ་ནི་སྐབས་འདིར་བོད་ཀྱི་དཔེ་མཛོད་ཁང་གི་འགན་འཛིན་རེད།

མཁས་པ་འདི་ཚོ་ནི་སེམས་དང་ཆེ་སྒྲོག་གི་ཚོགས་འདུ་ལ་ཞུགས་མྱོང་ནའང་། གྲྭ་པ་གཞོན་པ་ཚོར་མཚོན་ན་ད་རེས་ཐེངས་དང་པོ་རེད། བགྲོ་གླེང་འདིར་ཞུགས་པ་ནི་དགོན་པའི་རྒྱུན་ལྡན་གྱི་སྒྲིག་འཛུགས་འོག་གནས་མ་དགོས་པར་བདུན་ཕྲག་གཅིག་གི་རིང་ཏཱ་ལའི་བླ་མའི་དྲུང་དུ་སྡོད་པ་དང་། ནུབ་ཕྱོགས་ཀྱི་ཚན་རིག་སློབ་པའི་གོ་སྐབས་ཤིག་ཡིན། སྐད་སྒྱུར་བ་གཞན་འགས་ཁོང་ཚོའི་ཁྲིད་དུ་བོད་སྐད་ཤུབ་ཤུབ་རྗོད་ཀྱི་འདུག གྲྭ་གཞོན་འདི་ཚོར་ཚན་རིག་པ་རྣམས་ལ་ཐད་ཀར་དྲི་བ་འདྲི་བའི་དུས་ཚོད་ཀྱང་ཟུར་དུ་བཀོད་སྒྲིག་བྱས་ཡོད། སྐྲ་བཞར་ཞིང་འོད་འཕྲོ་བའི་མགོ་བོ་མང་པོ་འཚང་ཁས་གྲལ་བསྒྲིགས་ནས་རྣམ་རིག་གཏད་ཡོད་པར་བལྟས་ན། ཚིག་གཅིག་ཡིན་ཡང་འཆོར་དུ་མི་འཇུག་པའི་སྣང་བ་ཞིག་སྐྱེར། ཡིན་ཡང་། ཉིན་རེར་ཐེངས་དུ་མར་དགོད་སྒྲས་སྐམ་ནན་འདི་གཏོར་བ་དང་། དེ་ནི་འཇམ་ཞིང་སྤྲོ་བ་སྤྲིན་པའི་བསིལ་རླུང་ཞིག་མི་ཚོགས་འདི་བརྒྱུད་ནས་འགྲོ་བ་དང་གཉིས་སུ་མ་མཆིས།

ང་ཚོ་ཚང་མས་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་མཆོག་གི་ཚོགས་འདུ་འགོ་འཛུགས་ཀྱི་གསུང་བཤད་ལ་བསྒུགས་ཡོད། ཁོང་གིས་འགོ་བཙམས་པ་དང་རང་གི་ཞལ་རས་ངོས་ཀྱི་

རྣམ་འགྱུར་དྭངས་མོ་དེའི་མདོན་སྟངས་ལ་འཆར་ཅན་དུ་འགྱུར་བ་འགྲོ་ཞིང་། མཚམས་རེར་རྟོགས་འདོད་ཀྱི་མདོ་བསམ་ཞིག་གིས་སྨིན་མ་གཉིས་ཡར་འདེགས་པ་དང་། མཚམས་རེར་རྟོག་དཔྱོད་ཀྱི་དཀའ་ཉོག་ཅིག་གིས་སྨིན་མ་གཉིས་སྡུད་པར་བྱེད། ཡིན་ཡང་། མཐའ་མར་རྣམ་འགྱུར་དེ་ནི་རྒྱུན་དུ་འཛུམ་མདངས་དྲོན་མོ་ཞིག་གི་རང་བཞིན་ལ་ཐིམ་འགྲོ།

"ངས་ཁྱེད་ཚོ་ལ་འཚམས་འདྲི་བཀྲ་ཤིས་བདེ་ལེགས་དང་ཆབས་ཅིག་འདིར་ཐེབས་པར་དགའ་བསུ་བྱེད་རྒྱུ་ཡིན། ཁྱེད་ཚོ་མང་པོ་ཞིག་ས་ཆ་འདི་དང་། ཚོགས་འདུ་འདིར་རྒྱུས་ཡོད་རེད། ང་ཚོས་ད་རེས་ཚོགས་ཞུགས་པ་ཉུང་མང་པོ་དང་། ལྷག་པར་དུ་གྲྭ་བཙུན་མང་པོ་ཞིག་ཐེབས་བསུ་བྱས་ཡོད། འདས་པའི་ལོ་ངོ་གཉིས་དང་གསུམ་གྱི་རིང་ང་ཚོས་རྒྱ་གར་ལྷོ་ཕྱོགས་སུ་གྲྭ་པ་སྐོར་ཞིག་ལ་ཚན་རིག་གི་སློབ་ཚན་འགོ་བཙུགས་ཟིན་ཅིང་། དགེ་བཤེས་ཚོའི་ཁྲིད་དུའང་ཚན་རིག་སྦྱང་འདོད་ཤུགས་ཇེ་ཆེར་འགྲོ་བཞིན་པའི་རྟགས་མཚན་ད་ལྟ་ནས་མངོན་གྱི་ཡོད། དེ་ལྟ་ནའང་། མཚམས་རེར་ཁོང་ཚོ་ཉུང་མཁྲེགས་པོ་རེད། ཡིན་ཡང་། སྟབས་ལེགས་ནས་ཁོང་ཚོས་དེང་རབས་ཀྱི་ཚན་རིག་གི་ཤེས་ཡོན་ནི་གལ་ཆེན་ཡིན་པའི་ངོས་འཛིན་བྱེད་པ་ཤུགས་ཇེ་ཆེར་འགྲོ་བཞིན་འདུག" ཏཱ་ལའི་བླ་མ་མཆོག་གིས་རྒྱལ་བ་ཀརྨ་པ་ལ་ལག་བརྡ་ཞིག་བྱས་ཏེ། "ང་ཚོའི་མགྲོན་པོས་དབྱིན་ཡིག་གི་སློབ་ཚན་ལ་སྦྱོང་བ་བྱེད་པ་འགོ་ཚུགས་ཟིན། ང་ཚོས་ཁོང་གི་དབྱིན་སྐད་ཅི་ཙམ་འཕེལ་རྒྱས་ཕྱིན་ཡོད་མེད་ལ་ཡིག་ཚད་ལེན་དགོས། འོན་ཀྱང་། ཁོང་གི་སྨྲ་བྱ་གཙོ་བོ་ནི་ནང་ཆོས་རེད། གང་ལྟར་ཡང་ཁྱེད་ཚོ་ཚང་མར་དགའ་བསུ་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།"

ཟླ་དགུ་པའི་ཚེས་བཅུ་གཅིག་གི་དོན་རྐྱེན་དེའི་སྐོར་གླེང་སྐབས་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་མཆོག་གི་ཞལ་རས་ཀྱི་ངོས་སུ་གྲིབ་གཟུགས་ཤིག་རྒྱུ་བ་དང་། ཁོང་གིས་སྐད་ཆ་དལ་བུར་བརྗོད་རྒྱུར། "ལོ་གཅིག་གི་སྔོན་ལ་ཨ་མི་རི་ཀའི་ནང་ཆག་སྒོ་བྱུང་ཡང་། ངའི་བསམ་ཚུལ་ལ་ང་ཚོ་འདིར་གང་འཚམས་ཀྱིས་བདེ་འཇགས་སུ་གནས་ཡོད། འདིར་འགྱུར་ལྡོག་ཆེན་པོ་བྱུང་མེད་པ་དང་། ལྷན་འཛོམས་འདི་བྱུང་བ་ནི་སྤྲོ་བ་འཕེལ་བྱེད་ཅིག་རེད།"

དེ་ནས་ཞབས་ཞུ་བ་ཞིག་གིས་མཐའ་ཤིང་ནང་ཡོད་པའི་ཕར་རེ་ལའི་འདྲ་པར་ཞིག་ཁྱེར་ནས་སླེབས་བྱུང་། ཕར་རེ་ལ་ནི་སེམས་དང་ཚེ་སྲོག་ཚོགས་པ་གསར་འཛུགས་བྱེད་མཁན་ཞིག་ཡིན་ཞིང་། ཁོང་ཉེ་ཆར་གྲོངས་ཟིན། ཏཱ་ལའི་བླ་མ་མཆོག་གིས་འདྲ་པར་དེ་མདུན་འཛོག་གི་དཀྱིལ་མར་བཞག་སྟེ། "ངས་ཐོག་མར་ང་ཚོའི་བརྩེ་ལྡན་གྱི་གྲོགས་པོ་ཕར་རེ་ལ་དྲན་གསོ་བྱེད་རྒྱུ་ཡིན། ཁོང་ནི་དང་པོ་ནས་བཟུང་བགྲོ་གླེང་འདི་ཚོ་འབྱུང་དུ་འཇུག་མཁན་གཙོ་བོ་ཞིག་རེད། འོན་ཀྱང་། ཁོང་ད་ལྟ་ང་ཚོ་དང་ལྷན་དུ་ཁང་པ་འདིའི་ནང་མེད་པ་མ་ཟད། སའི་གོ་ལའི་སྟེང་དུའང་མེད། གང་ཞིག་ན་སྐྱེ་བ་བླངས་ཡོད་མེད་སུས་བཤད་ཐུབ། དངོས་གཟུགས་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་འདིའི་སྟེང་ཁོང་ང་ཚོ་དང་མཉམ་དུ་མེད། འདི་ནི་སྐྱོ་དགོས་པ་ཞིག་རེད། ཁོང་ནི་རླབས་ཆེན་གྱི་ཚན་རིག་པ་ཞིག་ཡིན་པའི་ཐོག་མི་ཡང་ཧ་ཅང་ཡག་པོ་ཡོད། དེའི་ཕྱིར་ང་ཚོས་ཁོང་དྲན་གསོ་བྱེད་དགོས་ངེས་རེད།

"ད་དུང་ཚན་རིག་པ་གཞན་ཞིག་སྟེ། རོག་ཊར་ར་ཛྫོ་ཊི་འང༼Robert Living-ston༽སའི་གོ་ལའི་ཐོག་ཏུ་མེད། ང་ཚོའི་བར་ལ་དང་པོ་ནས་བློ་ཐག་ཉེ་བའི་ཚོར་བ

ཞིག་བྱུང་ཡོད་ལ། ངས་ཁོང་ནི་ཚན་རིག་གི་ཁྱབ་ཁོངས་ངེས་ཅན་ཞིག་གི་ནང་རང་གི་དགེ་རྒན་དུ་འདང་བསམ་གྱི་ཡོད། གཞན་ཡང་གྲོངས་ཟིན་པའི་རྫོད་མི་（David Bohm）ཡང་ང་ཚོ་དང་ལྷན་དུ་མེད་པ་དང་། ཁོང་ནི་ཚན་རིག་པ་རླབས་ཆེན་ཞིག་ཡིན་པ་མ་ཟད། མི་ཡག་པོ་གཉོམ་ཆུང་ཞིག་ཀྱང་རེད། ངའི་བསམ་བློའི་ནང་དུ་དུང་ཚན་རིག་པ་གཞན་ཞིག་ཡོད་པ་ནི་དངོས་ཁམས་རིག་པའི་སློབ་དཔོན་ཆེན་མོ་ཕར་ཛི་ཟ་ཁར་ཡིན།（von Weizsacker）ཁོང་ནི་ད་དུང་ང་ཚོ་དང་ལྷན་དུ་སའི་གོ་ལ་འདིའི་སྟེང་ཡོད་ནའང་། ད་ལྟ་ཁོང་དགུང་ལོ་དགུ་བཅུ་ཐམ་པ་རེད། གཟའ་འཁོར་རྗེས་མའི་ནང་ང་མེའོ་ནི་ཁིར་འགྲོ་སྐབས་ཁོང་ལ་ཐུག་འཕྲད་བྱེད་རྒྱུ་ཡིན། ངས་ང་ཚོའི་གྲོགས་པོ་སྙིང་པ་རྣམས་དྲན་གསོ་བྱས་ནས་ཁྱེད་ཅག་ལ་བརྗོད་འདོད་བྱུང་།

"ཁྱེད་ཚོ་མང་པོ་ཞིག་གིས་ང་ཚོའི་ཚོགས་འདུའི་དགོས་དམིགས་རྟོགས་ཡོད་པ་བཤད་མ་དགོས་པ་ཞིག་རེད། ཡིན་ཡང་། ཁག་ཅིག་གིས་རྟོགས་ཡོད་ཀྱི་མ་རེད། ལྷག་པར་དུ་བོད་པ་ཚོ་དང་ཚོགས་ཞུགས་པ་གསར་པ་ཁག་ཅིག་གིས་ཤེས་ཡོད་ཀྱི་མ་རེད། དེའི་ཕྱིར་ངས་རྒྱུ་མཚན་ཅི་ཞིག་གི་ཆེད་དུ་ཚོགས་འདུ་འདི་སྐོང་གི་ཡོད་མེད་དང་། ང་ཚོའི་དམིགས་ཡུལ་ཅི་ཞིག་ཡིན་མིན་གྱི་སྐོར་ལ་ཚིག་འགའ་བཤད་རྒྱུ་ཡིན། ཉིན་གཉིས་ཀྱི་གོང་དུ་ང་ཨ་ཧམ་ལ་ཐུག་སྐབས། ཁོང་གིས་ད་ལྟ་ཕར་རེ་ལ་མེད་པས་བགྲོ་གླེང་འདི་ཚོ་ཇི་ལྟར་རྒྱུན་འཁྱོངས་བྱེད་དགོས་མིན་ཐད་ལ་སེམས་ཁྲལ་གྱི་སྐད་ཆ་འགའ་བཤད་སོང་། ཕར་རེ་ལ་ནི་ཚོགས་འདུ་འདི་ཚོ་བྱུང་བའི་རྒྱུ་རྐྱེན་གཙོ་བོ་ཞིག་རེད།

"ངས་ཨ་ཧམ་ལ་ནང་པ་དང་ཚན་རིག་པ་ཚོའི་བར་ལ་བགྲོ་གླེང་འདི་དུས་

ཡུན་གང་འཚམས་ཤིག་ལ་བསྟུད་མར་བྱུང་བའི་རྒྱུ་མཚན་ནི། གྲོགས་པོ་ཁག་ཅིག་གིས་ང་ཚོའི་དགའ་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆེད་དུ་དེ་ལྟར་བྱས་པ་ཞིག་མིན་ཞེས་བཤད་པ་ཡིན། ང་ཚོ་ལ་དམིགས་ཡུལ་གསལ་པོ་ངེས་ཅན་ཁག་ཅིག་ཡོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་བགྲོ་གླེང་འདི་ཚོ་བྱུང་བ་རེད། དེའི་ཕྱིར་ང་ཚོས་གང་ཟག་བྱེ་བྲག་པ་ཞིག་ཡོད་མེད་ལ་མ་ལྟོས་པར་ངེས་པར་དུ་རྒྱུན་འཁྱོངས་བྱེད་དགོས། ཡང་ཕྱོགས་གཅིག་ནས་བཤད་ན། དང་ཐོག་ནང་པའི་ཕྱོགས་གཏོགས་ན་ང་ཚོ་མི་ཁ་ཤས་ཤིག་སྟེ། ང་དང་ང་ཚོའི་སྐད་སྒྱུར་མཁས་པ་གཉིས་བཅས་མ་གཏོགས་མེད། དཔྱང་ཚོས་དགོན་སྡེ་ཁག་ཁྲ་དེང་རབས་ཀྱི་ཚན་རིག་གི་སློབ་སྦྱོང་འགོ་བཙུགས་ཡོད་སྐབས། བགྲོ་གླེང་འདི་ཚོའི་ནང་ཞུགས་མཁན་ཇེ་མང་དུ་འགྲོ་བ་དང་། འདི་ལྟར་སྒྲུབ་ཐུབ་ནས་ཡོང་རྒྱུ་ཡིན་ཞིང་། ཁྱབ་བརྡལ་འགྲོ་རྒྱུ་རེད།

“བགྲོ་གླེང་གི་དམིགས་ཡུལ་རིམ་པ་གཉིས་སུ་ཡོད། གཅིག་ནི་ཤེས་རིག་ཆེད་སྦྱོང་གི་རིམ་པ་ཞིག་རེད། སྤྱིར་བཤད་ན། ང་ཚོའི་འཛམ་གླིང་ལ་ཕྱི་དངོས་པོའི་གོ་རྟོགས་ཀྱི་ཐད་ནས་ཧ་ལས་པའི་ཡར་རྒྱས་ཕྱིན་ཡོད་ཀྱང་། ཞིབ་འཇུག་འཚོལ་ཞིབ་བྱེད་ས་མང་པོ་ཞིག་ད་དུང་ལྷག་ཡོད་པ་དང་། དེང་རབས་ཀྱི་ཚན་རིག་གི་ནང་དུ་ནང་ཡུལ་ཅན་གྱི་མྱོང་བའི་ཕྱོགས་ལ་གོ་རྟོགས་ཀྱི་མདུན་བསྐྱོད་ཆེན་པོ་ཞིག་བྱས་མེད་པར་སྣང་། གནའ་བོའི་རྒྱ་གར་གྱི་བསམ་བློ་ལས་བྱུང་བའི་རིན་རྒྱུའི་ཆོས་ལུགས་དང་། ནང་དོན་རིག་པ་གཉིས་ཀྱིས་ནང་སེམས་ཀྱི་མྱོང་བ་ལ་དུས་རབས་མང་པོར་དོ་སྣང་སྤྲད་ཡོད། ཁོང་ཚོ་མང་པོ་ཞིག་གིས་ཁྱབ་ཁོངས་འདིའི་ནང་ཞིབ་འཇུག་ཚོད་ལྟ་བྱས་ཡོད་ཅེས་བརྗོད་ནའང་མི་འགྲིག་པ་མེད། རང་གི་གོ་རྟོགས་

གཞིར་བཞག་པའི་ཉམས་ལེན་ལ་བརྟེན་ནས་ཁོང་ཚོར་དོན་སྙིང་ལྡན་ཞིང་ཁྱད་དུ་འཕགས་པའི་སྤྱོད་བ་ཐོབ་ཡོད། རྒྱུ་མཚན་འདིའི་ཕྱིར་ཤེས་རིག་ཆེད་སྦྱོང་གི་གནས་རིམ་དུ་ཚན་རིག་པ་དང་། ནང་པ་ཚོའི་བར་ལ་བགྲོ་གླེང་དང་མཉམ་འབྲེལ་གྱི་ཞིབ་འཇུག་ཇེ་མང་དུ་སོང་ན། ཕྱི་ནང་གཉིས་ཀར་ཡོད་པའི་འགྲོ་བ་མིའི་རིགས་ཀྱི་གོ་རྟོགས་དེ་རྒྱ་བསྐྱེད་བྱེད་པར་ཕན་ཐོགས་རྒྱ་རེད། འདས་པའི་ང་ཚོའི་སྤྱོད་བར་བལྟས་ཚེ། ཚན་རིག་གི་གསར་རྙེད་ཤེས་བྱ་ནི་འཛིག་རྟེན་ཆགས་ཚུལ་ལྟ་བུའི་གནད་དོན་ཞིབ་ཏུ་རྟོགས་པར་ཕན་ཐོགས་ཆེ་བ་གསལ་པོ་ཡིན། དེ་བཞིན་ནང་དོན་རིག་པའི་འགྲེལ་བཤད་ལ་བརྟེན་ནས་ཚན་རིག་པ་ཚོས་ཀྱང་རང་གི་ཞིབ་འཇུག་གི་ཁྱབ་ཁོངས་ལ་ལྟ་སྟངས་གསར་པ་རྙེད་ཀྱི་ཡོད་པར་སྣང་།

“རིམ་པ་གཉིས་པ་ནི་ང་ཚོའི་འཚོ་བའི་དམིགས་ཡུལ་དང་འབྲེལ་ཞིང་། དེ་ནི་གསོན་པོར་གནས་རྒྱུ་འདི་རེད། འགྲོ་བ་མིའི་རིགས་ཀྱི་གསོན་གནས་ལ་བདེ་སྐྱིད་དང་སེམས་ཀྱི་ཞི་བདེ་གཉིས་མེད་དུ་མི་རུང་བ་ཡིན། ཡིད་སྐྱོ་ཞིང་ཐབས་ཟད་པའི་མི་ཚེ་ནི་ཚེ་ཐག་མི་རིང་ཞིང་། དཔེར་ན། ན་ནང་གི་ཆག་སྒོའི་དོན་རྐྱེན་ལྟ་བུ་རེད། འདིས་དེང་རབས་ཀྱི་འཕྲུལ་ལས་དང་། འགྲོ་བ་མིའི་རྣམ་དཔྱོད་གཉིས་སྤྱང་སེམས་ཀྱིས་སྣེ་ཁྲིད་བྱས་ན་ཆག་འཛིག་ཚབས་ཆེན་འབྱུང་རྒྱུ་ཡིན་པ་གསལ་པོར་བསྟན་ཡོད། འདི་ནི་མངོན་གསལ་རེད། བདེ་སྐྱིད་ལྡན་ཞིང་དོན་སྙིང་ཡོད་པའི་མི་ཚེ་ཞིག་སྐྱེལ་བར་ཕྱི་དངོས་པོའི་མཐུན་རྐྱེན་ནི་དགོས་ངེས་རེད། འོན་ཀྱང་། དེ་དང་ཆབས་ཅིག་ནང་གི་ཡོན་ཏན་གྱི་དར་རྒྱས་དེ་སྣང་མེད་གཏོང་དགོས་པའི་རྒྱུ་མཚན་མེད། ངས་འདི་ལ་འགྲོ་བ་མིའི་རིགས་ཀྱི་རིན་ཐང་ཟེར་གྱི་ཡོད། ད་ལྟའི་བར་དུ་ང་ཚོའི་ཕྱི་

དངོས་པོའི་དཔལ་ཡོན་ལ་ཧ་ལས་པའི་དར་རྒྱས་བྱུང་ཡང་། ང་ཚོས་ནང་གི་རིན་ཐང་དེ་ཚོ་ནི་ཕྱིའི་འཛམ་གླིང་གི་འཕེལ་རྒྱས་བཞིན་བསྐྱེད་བསྲིང་བྱེད་ཐུབ་མེད།

"ངའི་བསམ་ཚུལ་ལ། བོད་པ་ཚོར་ནང་གི་རིན་ཐང་འདི་ཚོའི་ཐད་ལ་གོ་རྟོགས་དང་ཉམས་མྱོང་གལ་ཆེན་ཞིག་ཡོད། ཡིན་ཡང་། ང་ཚོ་ནི་ཕྱི་དངོས་པོའི་ཐད་ནས་རྗེས་ལུས་ཡིན་ཞིང་། དེ་ལྟར་ཡིན་པའི་རྒྱུ་རྐྱེན་ཁག་ཅིག་ནི་ང་ཚོར་ཚན་རིག་གི་ཤེས་ཡོན་མེད་པས་རེད། ང་ཚོ་ཁ་ཤས་ཀྱིས་ད་དུང་ཡང་འཛམ་གླིང་འདི་ནི་ལེབ་ལེབ་ཡིན་པའི་ཡིད་ཆེས་བྱེད་ཅིང་། རིའི་རྒྱལ་པོ་རི་རབ་ནི་གཞུང་ཁག་ཅིག་གི་ནང་དུ་གསུངས་པ་ལྟར་འཛམ་གླིང་གི་ལྟེ་བར་ཡོད་པར་འདོད། འོན་ཀྱང་། འདི་ཚོ་ནི་དོན་དངོས་དང་མི་མཐུན་པ་དང་། ནང་པ་ཞིག་ལ་མཚོན་ན། དངོས་ཡོད་གནས་ལུགས་རྟོགས་རྒྱུ་ནི་གལ་ཆེན་ཡིན། དེའི་ཕྱིར་ང་ཚོས་དེང་རབས་ཀྱི་ཚན་རིག་གིས་ཚོད་ལྟ་དང་། ཚད་འཇལ་བརྒྱུད་ནས་རྙེད་ཡོད་པ་གང་སྙེ། ཚན་རིག་པ་ཚོས་བདེན་དཔང་གི་ལམ་ནས་ར་སྤྲོད་བྱས་ཟིན་པའི་དངོས་ཡོད་གནས་ལུགས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་ངེས་པར་དུ་རྟོགས་དགོས། ངའི་བསམ་ཚུལ་ལ་ནང་པ་ཚོ་དང་། ལྷག་པར་བོད་བརྒྱུད་ནང་བསྟན་གྱི་མཁས་དབང་གྲུབ་རབས་པ་ཁག་ཅིག་ལ་ལྟ་བ་ཧྲུང་མཐྲིགས་པོ་འདུག ངས་ཐོག་མར་ཚན་རིག་གི་ལྟ་ཚུལ་འགའ་ཞིག་ངོ་སྤྲོད་བྱེད་སྐབས། ངའི་ལས་རོགས་གྲལ་པ་ཚོས་དེང་རབས་ཀྱི་འཛམ་གླིང་གི་འགྲེལ་བཤད་ཕལ་ཆེ་བར་ཡིད་ཆེས་བྱས་མེད། མི་གཅིག་གིས་ཀྱང་ངས་ལོག་ལྟ་འཛིན་གྱི་འདུག་ཅེས་སྐྱོན་བརྗོད་ཁ་གསལ་དུ་མ་བྱས་ཀྱང་། ཁོང་ཚོ་ཁག་ཅིག་ཧྲུང་བདེ་པོ་མེད་པ་མཐོང་བྱུང་།

"རྒྱུ་མཚན་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་ང་ཚོར་ཚན་རིག་གི་གསར་རྙེད་ཤེས་བྱའི་གོ་རྟོགས་མང་ཙམ་ཞིག་དགོས་པ་དང་། འདིས་སྤྱོད་ཚོར་དང་འགྲོ་བ་མིའི་རིན་ཐང་གཙོ་བོར་འཛིན་པའི་ང་ཚོའི་ལྟངས་ཕྱོགས་ལ་ཁ་སྐོང་བྱེད་པར་སྣང་། ང་ཚོ་ཕྱོགས་གཅིག་ལ་ལྷུང་ན་མི་འགྲིག་ཅིང་། ཚོས་ཉམས་ལེན་གལ་ཆེན་རེད། ཡིན་ཡང་། དེ་ནི་ཕྱིའི་དངོས་པོའི་རིན་ཐང་དང་མ་འབྲེལ་ཆེ་ཆ་ཚང་ཞིག་ཡོང་མི་ཐུབ། དེ་མཚུངས་སུ་ཚན་རིག་དང་། འཕྲུལ་ལས། ཕྱི་དངོས་པོའི་ཡར་རྒྱས་བཅས་ཀྱིས་ང་ཚོའི་དཀའ་ངལ་ཐམས་ཅད་བསལ་མི་ཐུབ། ང་ཚོར་དགོས་པ་ནི་ཕྱི་དངོས་པོའི་ཡར་རྒྱས་དང་། འགྲོ་བ་མིའི་ནང་སེམས་ཀྱི་རིན་ཐང་དར་བསྐྱེད་གཉིས་ཟུང་འབྲེལ་བྱེད་རྒྱུ་འདི་རེད། ནང་སེམས་ཀྱི་རིན་ཐང་འདི་ཚོ་ནི་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ཆོས་ལུགས་དང་འབྲེལ་དགོས་པ་ཞིག་ཆགས་མེད།

"བྱས་ཟིན་པའི་ཞིབ་འཇུག་གི་ཚོད་ལྟ་དུ་མས་ཉམས་ལེན་པ་ཁག་ཅིག་ཡང་བའི་དཀའ་སྡུག་གི་འོག་ཏུའང་སེམས་ཞི་བའི་ངང་གནས་ཐུབ་པ་དང་། མི་འདི་ཚོའི་རིགས་ལ་བདེ་ཚོར་ཤུགས་ཆེན་པོ་ཡོད་པ་བསྟན་ཡོད། ཉམས་ལེན་ནི་བེད་སྤྱོད་ཆེ་ཞིང་རིན་གོང་ཆུང་བ་ཞིག་རེད། ཁྱེད་རང་དེའི་དོན་ལ་ཚོང་རྒྱག་ཏུ་འགྲོ་མི་དགོས་ལ། བཟོ་གྲྭའི་ནང་ཅི་ཡང་བསྒྲུན་མི་དགོས། ཁྱེད་ལ་ཡིད་ཚིམས་པའི་ཚོར་བ་དང་། ནང་སེམས་ཀྱི་ཞི་བདེ་དེ་རང་བཞིན་དུ་ཡོད་ཚོག འདི་ནི་ཡག་པོ་ཞིག་མ་ཡིན་ནམ།

"ཐབས་ལམ་ཡག་ཤོས་ཤིག་ནི་ནང་སེམས་ཀྱི་རིན་ཐང་འདི་ཚོ་ཚན་རིག་པའི་རོགས་རམ་ལ་བརྟེན་ནས་མངོན་གསལ་བཟོ་རྒྱུ་དེ་རེད། ཕྱུག་པོ་དང་དབུལ་པོ་ཡིན་མིན། ཡང་ན་སློབ་སྦྱོང་ཡོད་མེད་ལ་མ་ལྟོས་པར་འགྲོ་བ་མི་ཞིག་ཡིན་པའི་ཆ་

ནས་མི་ཚང་མར་དོན་སྙིང་ལྡན་པའི་མི་ཚེ་ཞིག་བསྐྲུན་པའི་ནུས་པ་ཡོད། ངཚོས་འདི་ལ་ཅི་ཐུབ་ཀྱིས་འཚོལ་ཞིབ་བྱེད་དགོས། ངཚོས་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་གསུངས་པའི་ཆོས་དང་སྲོལ་རྒྱུན་གཞན་གང་ཡང་བཤད་ཀྱི་མེད། ངཚོས་གླེང་བཞིན་པ་ནི་འགྲོ་བ་མིའི་སེམས་ཀྱི་ནུས་པ་དེ་གསལ་འདོན་བྱེད་པར་འབད་པ་བྱེད་བཞིན་པ་འདི་ཡིན།

"བརྟག་དཔྱད་དེ་ཚོ་བྱས་ནས་གསལ་པོ་ཆགས་ཡོད་པ་ནི། དགྲོག་རྐྱེན་གཙོ་བོ་དེ་ཕྱི་ལ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པར་ནང་སེམས་ཀྱི་སྙིང་དུ་ཡོད་ལ། ལྷག་པར་དུ་སྨོང་ཚོར་གྱི་ཁྱབ་ཁོངས་སུ་ཡོད་པ་འདི་རེད། དགྲོག་རྐྱེན་དེ་ཚོའི་བྱེད་པོའི་གཉེན་པོའང་སྨན་དང་ཁབ་སོགས་མ་ཡིན་པར་སྨོང་ཚོར་ལས་ཡོང་དགོས། དེ་ལྟར་ཡོང་བ་ལ་སྨོང་ཚོར་དང་། ཤེས་པ་སོགས་ཡུལ་ཅན་གྱི་འཛིག་རྟེན་དེའི་གོ་རྟོགས་ནི་དགོས་ངེས་ཤིག་ཡིན། མཐའ་མར་ངཚོས་ཤུགས་རྐྱེན་ཆེ་ཞིང་དགེ་མཚན་མེད་པའི་སྨོང་ཚོར་ལས་རྒྱལ་བའི་ཐབས་ལམ་སྟོན་པའི་བློ་ཞིག་བསྐྲུན་བསྒྲིང་བྱེད་དགོས། དེའི་ཕྱིར་མཐར་གཏུགས་ན་སྨོར་ཚོར་དང་འབྲེལ་བའི་འགྲོ་བ་མིའི་རིགས་ཀྱི་རིན་ཐང་ཁག་མཐོར་འདེགས་བྱེད་རྒྱུ་འདི་ནི་ངཚོའི་དམིགས་ཡུལ་གཞན་དེ་ཡིན།

"དེ་ལྟར་བྱས་ནས་རིམ་པ་གཉིས་ཡོད་ལ། ངཚོའི་ཤེས་ཡོན་གྱི་བརྗེ་རེས་དང་། འགྲོ་བ་མིའི་སྨོང་ཚོར་གྱི་རིན་ཐང་གཉིས་རེད། ཐུགས་རྗེ་ཆེ།"

གཙོ་སྐྱོང་བ་ཨ་ཐོར་གྱིས་ཞྭ་གོང་ས་མཆོག་གིས་བཀའ་གསུང་གནང་བར་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ཞུས་ཏེ། ཕར་རེ་ལ་དྲན་གསོའི་ཆེད་དུ་ཨ་ཏམ་གྱིས་ཆིག་འགག་བརྗོད་

པའི་སྐུལ་སློང་བྱས། ཨ་ཧྲམ་གྱི་ངག་གི་ནང་དུ་ཡོད་པའི་སྤྱོད་ཚོར་དེ་ནི་མངོན་
གསལ་རེད། "ང་ཚོས་ལྷར་རེ་ལའི་ཡོན་ཏན་དང་ཁྱད་ཆོས་སོགས་ཉིན་མང་པོར་
གླེང་ནའང་རྫོགས་མི་ཐུབ། དེ་ལྟ་ནའང་། ངས་ཁོང་གི་འཛུམ་མདངས་དྲོན་མོ་དང་།
འཇམ་པའི་ངག རྣམ་དཔྱོད། ལྷག་ཏུ་བྱམས་བརྩེས་གང་བའི་སེམས། དེ་བཞིན་ཁོང་
གིས་ནང་དོན་རིག་པ་དང་ཚན་རིག་བར་གྱི་མཉམ་འབྲེལ་དང་། སེམས་དང་ཚེ་སྒྲོག་
ཚོགས་པའི་དམིགས་ཡུལ་གཉིས་ཀྱི་དོན་དུ་ཧུར་བརྩོན་བྱས་ཡོད་པ་བཅས་དྲན་
གསོ་བྱེད་ན་འདོད་བྱུང་། ལྷར་རེ་ལ་ནི་ནང་དོན་རིག་པ་དང་ཚན་རིག་གི་འབྲེལ་
མཚམས་སུ་གཟའ་འཁོར་གཅིག་ལ་ཉིན་བདུན་དང་། ཉིན་གཅིག་ལ་དུས་ཚོད་ཉེར་
བཞིར་འཚོ་སྤྱོད། ཚན་རིག་གིས་ཁོང་གི་ནང་ཆོས་ཀྱི་ཉམས་ལེན་ལ་སྒྲོམ་གཞི་
ཞིག་སྤྲོད་ཅིང་། ནང་ཆོས་ཀྱིས་ཁོང་གི་ཚན་རིག་གི་ཞིབ་འཇུག་ལའང་སྒྲོམ་གཞི་
ཞིག་སྤྲོད་ཡོད། ཁོང་གི་བྱམས་སེམས་ཆེ་བའི་འབད་བརྩོན་དང་མཐོང་རྒྱ་ཆེ་བའི་
ལམ་སྟོན་མེད་ཚེ། དེ་རིང་ང་ཚོ་འདིར་འཛོམས་ཡོད་མི་སྲིད་ལ། སེམས་དང་ཚེ་
སྒྲོག་ཚོགས་པ་ཡང་དར་རྒྱས་དང་རྒྱ་བསྐྱེད་བྱུང་ཡོད་མི་སྲིད། དེའི་ཕྱིར་ངའི་རེ་
བར་ང་ཚོས་བགྲོ་གླེང་འདི་ལྷར་རེ་ལ་དྲན་གསོའི་དོན་དུ་བྱེད་པ་དང་། ང་ཚོས་ཁོང་
གི་ཚུང་མ་དང་བུ་གཉིས་ཚོགས་འདུ་འདིའི་སྐུ་མགྲོན་དམིགས་བསལ་བ་ཞིག་ཏུ་
བརྩིས་ནས་དགའ་བསུ་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།"

ཨ་ཐོར་གྱིས་བགྲོ་གླེང་གི་བརྗོད་གཞི་ཁག་གི་སྔོན་གླེང་མདོར་བསྡུས་ཤིག་
གླེང་ནས་ཚོགས་འདུ་འགོ་བཙམས་ཤིང་། ཁོང་གིས་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་མཆོག་ལ་འཁོར་
ནས་བཤད་རྒྱུར། "ང་ཚོས་ཚོགས་འདུ་འདིའི་སྙིང་ཁྱད་དང་ནང་པའི་མཁས་པ་ཚོར་

ཤུབ་ཕྲོགས་ཀྱི་ཚན་རིག་གི་ནང་བྱུང་བའི་དར་རྒྱས་དང་། བརྗོད་གཞི་ཁག་ཅིག་གི་ལེ་ཚན་གཞན་ཞིག་ཁྱེར་ཡོང་ཡོད། ཁྱེད་ཚོས་བགྲོ་གླེང་འདིའི་ནང་དུ་དེང་རབས་ཀྱི་སྐྱེ་དངོས་རིག་པའི་འགྲེལ་བཤད་དེ། ཤེས་ཚོར་དང་། ཤེས་པ། སེམས། འགྲོ་བ་མིའི་རིག་སྟོབས་བཅས་ལ་རྟེན་གཞིར་མ་གྱུར་པའི་ཡར་སྤོན་གྱི་ལོ་རྒྱུས་ཡ་མང་པོའི་ཚེ་སྲོག་གི་འཕེལ་རྒྱས་དང་དེའི་འབྱུང་ཁུངས་སོགས་ཀོ་རྒྱུ་རེད། ཚན་རིག་གི་ཁྱབ་ཁོངས་འདིའི་ནང་མདུན་བསྐྱོད་ཆེན་པོ་བྱས་ཤིང་། སྔེ་ཚན་འདིར་གཏོགས་པའི་ཆེད་ལས་མཁས་པ་སྣན་གྲགས་ཅན་དུ་མ་འདིར་འཛོམས་ཡོད། ང་ཚོས་བརྗོད་གཞི་འདི་དེང་རབས་ཀྱི་དངོས་ཁམས་རིག་པའི་རྒྱབ་ལྗོངས་ཀྱི་ངོས་ནས་གླེང་རྒྱུ་ཡིན། དེ་ཡང་ང་ཚོའི་གོ་རྟོགས་ལ། ཚེ་སྲོག་གི་ཐོག་མ་ནི་དངོས་གཟུགས་ལས་བྱུང་བ་ཞིག་རེད། ཚེ་སྲོག་གི་འབྱུང་ཁུངས་དང་། ང་ཚོའི་མཐའ་སྐོར་དུ་ཡོད་པའི་གཡོ་འགུལ་དང་བྲལ་བའི་དངོས་གཟུགས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ཅི་ཞིག་ཡིན་ནམ། ང་ཚོས་བགྲོ་གླེང་འདིའི་ནང་ཁྱེད་ཀྱི་མཉམ་ཞུགས་ལའང་རེ་ལྟོས་ཆེན་པོ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་དང་། ང་ཚོར་དྲི་བ་གལ་ཆེན་གང་མང་ཞིག་ཡོད། དེ་ཚོ་ཁག་ཅིག་ནི་དངོས་གཟུགས་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་དང་། སྐྱེ་ལྡན་གྱི་འཇིག་རྟེན། སེམས་ལྡན་གྱི་འཇིག་རྟེན་བཅས་ཀྱི་འཕེལ་རིམ་སྐོར་གྱི་ལྟ་གྲུབ་རིག་པའི་སྐོར་རེད། ད་དུང་སྐྱེ་དངོས་འཕྲུལ་ལས་གསར་དུ་དར་རྒྱས་བྱུང་བ་དང་། ལྷག་དོན་དུ་འགྲོ་བ་མིའི་རིགས་རྒྱུན་གྱི་སྡེ་ཁག་ཚུར་བསྒྱུར་པ་ནས་བཟུང་ནང་དོར་གྱི་རྣམ་གཞག་དང་འབྲེལ་བའི་དྲི་བ་ཧ་ཅང་གལ་ཆེན་གང་མང་ཞིག་བསླངས་ཡོད། ང་ཚོར་དྲི་བ་དེ་དག་ལ་ལྟ་ཚུལ་འཛིན་སྟངས་ཀྱི་ཐབས་ལམ་ཞིག་དགོས་ཤིང་། ནང་དོར་རིག་པའི་གོ་རྟོགས་ནི་དུས་རབས་རྗེས་མའི་ནང་

འཕྲུལ་ལས་འདི་ཚོ་འོས་ཤིང་འཚམས་པར་བཀོལ་སྤྱོད་བྱེད་པ་ལ་དགོས་ངེས་ཡིན།

"རྒྱལ་བ་ཀརྨ་པ་དང་བོད་པ་མང་པོ་ཞིག་ཀྱང་འདིར་ཡེབས་ཡོད་པ་ནི་ང་ཚོ་དགའ་འོས་པ་ཞིག་ཡིན། ང་ཚོས་བོད་པའི་མཁས་པ་མང་པོ་ཞིག་ཡེབས་པར་རྒྱུན་དུ་རེ་བ་བཀྲུབ་ཡོད།"

དེ་ནས་ཨ་ཧོར་གྱི་ཚོགས་ཞུགས་པ་རེ་རེ་ལ་གོང་ས་མཆོག་ལ་མཚམས་སྦྱོར་སྐབས་བདེ་ཞིག་བྱས་ནས་བགྲོ་གླེང་འདིའི་ཁོང་ཚོའི་འོས་འགན་རགས་རིམ་ཙམ་བརྗོད་བྱུང་། ང་ཚོས་མཚམས་འདི་ནས་ཁོང་ཚོ་གློག་པ་པོ་རྣམས་ལ་ངོ་སྤྲོད་ཆ་ཚང་ཞིག་བྱེད་རྒྱུ་ཡིན།

མེ་ཁད་ནི་ཕ་རེ་སིར་ཡོད་པའི་རྒྱལ་ཡོངས་ཚན་རིག་ཉམས་ཞིབ་ཁང་གི་འགན་འཛིན་ཡིན་ཞིང་། ཁོང་ཚད་མ་རིག་པའི་ཉམས་ཞིབ་ལྟེ་གནས་སུ་གཞི་སྡོད་བྱས་ཡོད་ལ། ཕ་རེ་སིའི་མཐོ་སློབ་དང་པོ་རུ་སློབ་མ་གཤན་རབས་པ་རྣམས་ལ་དེང་རབས་ཀྱི་དངོས་ཁམས་རིག་པའི་ལྟ་གྲུབ་ཁྲིད་ཀྱི་ཡོད། ཁོང་གིས་ཕ་རེ་སིར་ཡོད་པའི་མཐོ་སློབ་མང་པོ་ཞིག་ཏུ་སློབ་གཉེར་བྱས་མྱོང་ཞིང་། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༠ ལོར་སླན་རིག་གི་འབུམ་རམས་པ་དང་། དེ་ནས་ ༡༩༥༥ ལོར་དངོས་ཁམས་རིག་པ་དང་སྐྱེ་དངོས་རིག་པའི་འབུམ་རམས་པའི་གོ་གནས་བཅས་བླངས། དེ་བཞིན་ཁོང་གིས་ ༡༩༩༧ ལོར་ལྟ་གྲུབ་རིག་པ་ལ་སྦྱང་བ་བྱས་ནས་མཐར་ཕྱིན་པ་རེད།

ཁོང་ནི་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༧༦ ནས་ ༡༩༩༠ བར་དུ་ཉམས་ཞིབ་ཚན་རིག་པ་ཞིག་ཡིན་ལ། ཐོག་མར་ཁྲག་རྩའི་ནང་གི་ཁྲག་གི་བཞུར་རྒྱུན་གྱི་གཤེར་ཁུའི་གཡོ་འགྱུལ་ལ་ཆེད་དུ་བརྟག་དཔྱད་གནང་ཞིང་། དེ་ནས་ཁྲག་གི་ཕྲ་ཕུང་དམར་པོའི་སྐྱི་པགས་ཀྱི་

བཟོ་བཀོད་བྲ་མོ་ལ་འཕྲུལ་ལས་བེད་སྤྱད་ཀྱིས་ཞིབ་འཇུག་བྱས། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༠ ལོ་ནས་དངོས་ལུགས་ཀྱི་ལྟ་གྲུབ་རིག་པའི་ཕྱོགས་ལ་འཁོར་ཞིང་། ཁོང་གིས་ཤོ་རོ་ཌིན་ཀར་གྱིས་བརྩམས་པའི་ལྟ་གྲུབ་རིག་པ་སྤྱི་དང་། ཁོན་ཊོམ་འགྱུལ་ཤུགས་རིག་པའི་སློབ་དེབ་ཁག་ལ་རྩོམ་སྒྲིག་བྱས་པ་མ་ཟད། "ཤོ་རོ་ཌིན་ཀར་གྱི་ཁོན་ཊོམ་འགྱུལ་ཤུགས་རིག་པའི་ལྟ་གྲུབ"ཅེས་པའི་དེབ་ཀྱང་བརྩམས་ནས་ ༡༩༩༤ ལོར་དཔར་སྐྲུན་བྱས་ཡོད།

མེ་ཁད་ཀྱིས་ ༡༩༩༤ དང་ ༡༩༩༥ ལོར་ཁོན་ཊོམ་འགྱུལ་ཤུགས་རིག་པ་དང་།།(quantum mechanics) ཚན་རིག་གི་བདེན་གྲུབ་རིང་ལུགས་ཀྱི་སྐོར་ལ་དེབ་གཉིས་རིམ་གྱིས་དཔར་སྐྲུན་བྱས། དེ་ཚར་ཁོང་གིས་དོ་སྣང་བྱེད་ཡུལ་ནི་ཁོན་ཊོམ་འགྱུལ་ཤུགས་རིག་པ་དང་། སེམས་ཀྱི་ལྟ་གྲུབ་རིག་པའི་བར་གྱི་འབྲེལ་བ་རེད།

ཚོགས་ཐོག་གི་ལྟ་གྲུབ་སྨྲ་བ་མེ་ཁད།

བརྗོད་གཞི་འདི་དང་འབྲེལ་བའི་དེབ་ཅིག་ ༢༠༠༠ ལོར་ཧྥ་རན་ཆེའི་ཡིག་ཐོག་ཏུ་དཔར་སྐྲུན་བྱས་ཤིང་། ཕྱར་རེ་ལ་དང་མཉམ་འབྲེལ་ཤུགས་ཆེན་བྱས་ཡོད། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༧ ལོར་ཚན་རིག་དང་སྲིད་དོན་ཐང་དོར་གཙུག་ལག་ཉམས་ཞིབ་ཁང་གིས་

ཁོན་ཧྲོམ་འགྲུལ་ཤུགས་རིག་པའི་ལྟ་གྲུབ་སྐོར་གྱི་ཁོང་གི་བརྩམས་ཆོས་གཞིར་བཞག་ནས་ཁོང་ལ་བྱ་དགའ་སྩད་ཡོད། ད་ལྟ་མེ་ཁད་ཀྱིས་ལེགས་སྦྱར་སྐད་ལ་སྒྱུར་བ་བྱེད་བཞིན་ཡོད་ལ། དེ་ཡང་མགོན་པོ་ཀླུ་སྒྲུབ་དང་ཟླ་བ་གྲགས་པས་མཛད་པའི་གཞུང་གི་རྩ་ཚིག་རྣམས་ཞིབ་ཏུ་རྟོགས་ནས་ཤེས་བྱའི་རྣམ་གཞག་དང་། དངོས་ལུགས་ཀྱི་འབྲེལ་བའི་ལྟ་བ་གཉིས་ཀྱི་ཐད་ལ་ལས་དོན་གསར་པ་ཞིག་འགོ་འཛུགས་རྒྱུའི་དོན་དུ་ཡིན་འདུག

སི་ཧྲེ་ལྷུན་ནི་སི་ཧྲམ་ཧྥོར་ཊི་མཐོ་སློབ་ཏུ་དངོས་ཁམས་རིག་པ་དང་། ལག་ལེན་དངོས་ལུགས་གཉིས་ཀྱི་སློབ་དཔོན་ཆེན་མོ་ཞིག་ཡིན། ཁོང་གིས་ཧྥར་ཁེ་ལེ་མཐོ་སློབ་ཏུ་འབྱམ་རམས་པའི་གོ་གནས་བླངས་ནས་དེར་ལོ་ངོ་གཉིས་ཙམ་ལ་ཞིབ་འཇུག་གི་བྱ་བ་བསྒྲུབས། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༧༨ ལོར་ཟླེ་ལི་ཞིབ་འཇུག་བརྟག་དཔྱད་ཁང་དུ་ཞུགས་པ་དང་། དེར་ཁོང་གིས་ལེ་ཟེར་༼laser༽མཛའ་རིམ་བརྟག་ཆས་བཀྱུད་ནས་རྒྱུན་མི་བརྟན་པའི་རྡུལ་ཕྲ་རབ་ཕོལ་སི་རོན་ནི་༼positronium༽ལ་ཐེངས་དང་པོར་བརྟག་དཔྱད་བྱས། ཕོལ་སི་རོན་ནི་ནི་གློག་རྡུལ་ཞིག་དང་ཕོལ་སི་རོན་༼positron༽ཅིག་གིས་གྲུབ་ཡོད། ཁོང་གིས་ད་དུང་བརྟག་དཔྱད་ཁང་འདིར་ལེ་ཟེར་གྱི་འོད་ལ་བརྟེན་ནས་རྡུལ་ཕྲན་གྲང་མོར་གཏོང་བའི་ཐབས་དང་། ཐེངས་དང་པོར་འོད་ལ་བརྟེན་པའི་རྡུལ་ཕྲན་འགོག་ཐབས་གཉིས་གསལ་སྟོན་བྱས་པ་རེད། རྡུལ་ཕྲན་འགོག་ཐབས་འདི་ལ་འོད་ཀྱི་སྐམ་པ་ཟེར་ཞིང་། ཚུའི་ནང་གི་རྡུལ་ཕྲ་རབ་ཕྲ་མོ་འགོག་པ་ལ་བཀོལ་སྤྱོད་བྱེད་པ་མ་ཟད། སྐྱེ་དངོས་རིག་པའི་ནང་དུའང་བཀོལ་སྤྱོད་རྒྱ་ཆེན་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། ཁོང་དང་ཁོང་གི་ལས་རོགས་ཚོས་དེང་སང་དར་ཆེ་བའི་

རྡུལ་ཕྲན་འགོག་ཐབས་ཤིག་སྟེ། ཁབ་ལེན་གྱི་འགོག་ཐབས་ཞེས་པ་དེའང་གསར་བཟོ་བྱས་པ་རེད།

སི་ཊེ་ཧྥུན་ནི་ ༡༩༨༧ སི་ཊམ་ཧྥོར་ཊི་མཐོ་སློབ་ཀྱི་དངོས་ཁམས་རིག་པའི་སྡེ་ཚན་དུ་ཞུགས་པ་དང་། མཐོ་སློབ་འདིར་ཁོང་དང་ཁོང་གི་ལས་རོགས་ཚོས་རྡུལ་ཕྲན་གྱི་ཧྥོན་ཊེན་༼atomic fountain༽གཞིར་བཞག་གི་གློག་རྒྱུན་འཕེལ་འགྲིབ་ཚད་ལྡན་ཐོག་མ་དེ་བཟོས་པ་མ་ཟད། རྡུལ་ཕྲན་རླབས་རྒྱུན་གྱི་བརྟག་ཆས་ཡར་ཐོན་ཞིག་ཀྱང་གསར་བཟོ་བྱས། ཁོང་གིས་འོད་ཀྱི་སྐམ་པ་དེ་བཀོལ་སྤྱོད་བྱས་ནས་སྐྱེ་དངོས་ཀྱི་ངོ་བོ་འཛིན་པའི་གྲུབ་རྫས་ཤིག་དུས་གཅིག་ལ་སྟངས་འཛིན་དང་འཆར་སྣང་བྱེད་པའི་ཐབས་ལམ་དར་སྤེལ་བཏང་ཡོད། ཁོང་དང་ཁོང་གི་ལས་རོགས་ཚོས་ད་དུང་ཧྥེ་སི་ཕྲ་མཐོང་ཆེ་ཤེལ་དང་།༼fluorescence microscopy༽འོད་ཀྱི་སྐམ་པ། རྡུལ་ཕྲན་ནུས་ཤུགས་ཀྱི་བྱེད་ཐབས་སོགས་བེད་སྤྱད་དེ། སྐྱེ་དངོས་ཀྱི་ངོ་བོ་འཛིན་པའི་གྲུབ་རྫས་སོ་སོའི་འེན་ཛའི་༼enzyme༽བྱ་འགུལ་དང་། སྤྲི་དཀར་དང་འར་ནི་ཨད་༼RNA༽ཀྱི་བཟོ་བཀོད་གྲུབ་སྟངས་སོགས་ལ་ཞིབ་འཇུག་བྱས་མྱོང་། ཁོང་ཚོས་རིན་ཐང་ཅན་གྱི་གསར་རྙེད་ཁག་ཅིག་བྱས་ཡོད་པ་ནི་ངོ་བོ་འཛིན་པའི་གྲུབ་རྫས་སོ་སོའི་ཁྱད་ཆོས་བྱེ་བྲག་པ་དང་། ངོ་བོ་འཛིན་པའི་གྲུབ་རྫས་ཀྱི"དྲན་ཤེས"གནས་སའི་རྫས་འགྱུར་རམ་གཡོ་འགུལ་གྱི་རྟེན་གཞི་སོགས་རེད།

སི་ཊེ་ཧྥུན་གྱིས་གཟེངས་རྟགས་འདྲ་མིན་མང་པོ་ཞིག་བཞེས་མྱོང་ཞིང་། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༧ ལོའི་དངོས་ཁམས་རིག་པའི་ནོར་སྦྱིན་གཟེངས་རྟགས་དེ་ཁོང་དང་དངོས་ཁམས་རིག་པ་བ་གཞན་གཉིས་བཅས་ལ་ཐོབ་ཡོད། ཁོང་ནི་རྒྱལ་ཡོངས་

ཚན་རིག་ལྷན་ཚོགས་དང་། ཨ་རིའི་ལྷ་གྲུབ་ཀྱི་མཐུན་ཚོགས། ཨ་རིའི་སྒྱུ་རྩལ་དང་ཚན་རིག་ལྷན་ཚོགས། སི་ནེ་ཁི་ཉམས་ཞིབ་མཐུན་ཚོགས་ལ་སོགས་པའི་ཚོགས་མི་རེད། ད་དུང་ཁོང་ནི་རྒྱ་ནག་གི་ཚན་རིག་མཐུན་ཚོགས་དང་། ཀོ་རེ་ཡའི་ཚན་རིག་དང་འཆར་འགོད་ལས་རིག་མཐུན་ཚོགས་གཉིས་ཀྱི་ཕྱི་གླིང་བའི་ཚོགས་མི་འང་ཡིན།

འོད་སོ་ལྷ་ནི་ཕ་ཤིན་ཊོན་མཐོ་སློབ་ཀྱི་སྐྱེ་དངོས་རིག་པའི་སློབ་དཔོན་ཆེན་མོ་ཞིག་ཡིན་པ་དང་། ཁོ་མོས་རད་ཊེ་ཁི་ལེ་ཏཡི་མཐོ་སློབ་དང་ཧྥ་ནར་ཊེ་མཐོ་སློབ་གཉིས་ནས་སློབ་སྦྱོང་བྱས། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༨༩ ལོར་ཏ་ཕད་ཊེ་མཐོ་སློབ་ནས་འབུམ་རམས་པའི་གོ་གནས་བླངས། ཕ་ཤིན་ཊོན་མཐོ་སློབ་ལ་གནས་སྡོ་མ་བྱས་པའི་སྔོན་དུ་འོད་སོ་ལྷས་ཏ་ཕད་ཊེ་མཐོ་སློབ་ཏུ་སྐྱེ་དངོས་རིག་པའི་ལས་རོགས་སློབ་དཔོན་ཆེན་མོ་དང་། གོ་རིམ་འོག་མའི་སློབ་དཔོན་ཆེན་མོའི་བྱ་བ་བསྒྲུབས་པ་རེད། ཁོ་མོས་སྐྱེ་དངོས་རིག་པ་གཙོ་བོར་འཛིན་པའི་སློབ་མ་གཞོན་རབས་པ་རྣམས་ལ་ཁྲ་ཕྱུང་སྐྱེ་དངོས་རིག་པ་འཁྲིད་ཀྱི་ཡོད། དེ་བཞིན་དངོས་ཁམས་རིག་པ་བ་དང་། ས་གཤིས་རིག་པ་བ་ཞིག་དང་ལྷན་དུ་ཚན་རིག་ཆེད་སྦྱོང་བྱེད་ཀྱི་མེད་པའི་སློབ་མ་རྣམས་ལ“འཕེལ་འགྱུར་རིག་པའི་བྱུང་རབས”ཞེས་པའི་སློབ་ཚན་ཞིག་ཀྱང་འཁྲིད་ཀྱི་ཡོད།

འོད་སོ་ལྷའི་ཉམས་ཞིབ་ཀྱི་ཁ་ཕྱོགས་ནི་སྐྱེ་དངོས་རིག་པའི་ཁྲ་ཕྱུང་དང་། ཨ་ཧྥ་ལྷོང་ཁྱུ་ཞེས་པའི་ཁྲ་ཕྱུང་གཅིག་ཅན་གྱི་ཆུ་རྩའི་རིགས་ཤིག་གི་ཚེ་སྲོག་བསྐྱེད་འཕེལ་གྱི་འཁྲིག་སྦྱོར་དུས་རིམ། དེ་བཞིན་ཉེ་ཆར་རིགས་རྒྱུད་སྤེལ་བ་དང་འབྲེལ་

བའི་ཁྱད་ནམ་ལ་སྟངས་འཛིན་བྱེད་པའི་རིགས་རྫས་ཀྱི་འཕེལ་འགྱུར་བཅས་རེད། ཁོ་མོས“རིགས་རྒྱུན་ཚན་རིག”ཅེས་པའི་དེབ་ཅིག་བརྩམས་ཡོད་པ་དེ་ནི་ས་ཆ་མང་པོར་སློབ་དེབ་ཏུ་བཀོལ་སྤྱོད་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། འོད་སེ་ལྷུས་ཨ་རི་རྒྱལ་ཡོངས་ཀྱི་སྐྱེ་དངོས་གསོ་རིག་གི་ཁྱབ་ཁོངས་སུ་ལས་འགན་འདྲ་མིན་བཞེས་མྱོང་ཞིང་། ཕྱི་ལོ་༡༩༨༩ ལོར་ཚན་རིག་གི་དུས་སྐབས་ཀྱི་ཆོས་ལུགས་ཚོགས་པ་ཞེས་པའི་ནང་དུ་ཞུགས། དེ་ནས་བཟུང་ཁོ་མོས་འགན་ཡོད་ཀྱི་ལས་སྣེ་འདྲ་མིན་གྱི་ཐོག་ནས་ཚོགས་པ་འདིར་ཞབས་ཞུ་བསྒྲུབས་ཡོད། ཚན་རིག་དང་ཆོས་ལུགས་གཉིས་དང་འབྲེལ་བའི་རྩོམ་ཡིག་སྤེལ་ཞིང་ཟབ་སྦྱོང་བཀོད་སྒྲིག་བྱས་པའི་ཐོག་ཁོ་མོས“རང་བྱུང་ཁམས་ཆེན་མོའི་གཏིང་ཚད་ཀྱི་འགངས་ཆེན་རང་བཞིན”ཞེས་པའི་དེབ་ཅིག་ཀྱང་བརྩམས་ཡོད། དེབ་འདིའི་ནང་རང་བྱུང་ཁམས་དང་། ལྷག་པར་ངོ་བོ་འཛིན་པའི་གྲུབ་རྫས་ཀྱི་གནས་རིམ་དུ་ཡོད་པའི་སྐྱེ་དངོས་རིག་པའི་སྐོར་ལ་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་ལྟ་ཚུལ་ཁག་ཅིག་སྤྲད་འདུག

ལན་ཌར་ནི་རིགས་རྫས་ཞིབ་འཇུག་པ་དང་། ངོ་བོ་འཛིན་པའི་གྲུབ་རྫས་ཀྱི་སྐྱེ་དངོས་རིག་པ་བ། རྩིས་རིག་པ། ཕད་ཏེ་ཧྲད་ཊེ་ཉམས་ཞིབ་ཁང་གི་ཚོགས་མི། ཕད་ཏེ་ཧྲད་ཊེ་ཉམས་ཞིབ་ཁང་གི་རིགས་རྒྱུན་སྡེ་ཁག་ཞིབ་འཇུག་ཁང་གསར་འཛུགས་བྱེད་མཁན་དང་དེའི་འགན་འཛིན་བཅས་རེད། རིགས་རྒྱུན་གྱི་སྡེ་ཁག་ཞིབ་འཇུག་ཁང་འདི་ནི་འཛམ་གླིང་གི་དེའི་རིགས་ཀྱི་ཞིབ་འཇུག་ཁང་གཙོ་བོ་ཞིག་ཡིན། ཁོང་ནི་དེང་སང་གི་རིགས་རྫས་རིག་པའི་གསར་བརྗེའི་རྒྱབ་ལྗོངས་ཀྱི་སྟོབས་ཤུགས་ཤིག་ཡིན་ལ། རིགས་རྫས་རིག་པའི་ནང་དུ་སྐྱེ་ལྡན་ཞིག་གི་རིགས་

རྫས་ཚང་མ་དང་། བདེ་ཐང་དང་ནད་རིགས་ཀྱི་ནང་དུ་དེ་ཚོར་བྱེད་ལས་ཅི་འདྲ་ཞིག་ཡོད་མེད་སོགས་ལ་ཞིབ་འཇུག་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། ཊོག་ཊར་ལན་ཊར་ནི་མིའི་རིགས་རྒྱུན་སྡེ་ཁག་ལས་དོན་གྱི་འགོ་འཛིན་པ་གཙོ་བོ་ཞིག་ཡིན་པ་མ་ཟད། ཁོང་ནི་མ་སར་ཚོ་སད་ཧྲི་འཕྲུལ་ལས་ཞིབ་འཇུག་མཐོ་སློབ་ཀྱི་སྐྱེ་དངོས་རིག་པའི་སློབ་དཔོན་ཆེན་མོ་ཞིག་ཀྱང་རེད། ཁོང་གི་འགོ་ཁྲིད་འོག་རིགས་རྒྱུན་སྡེ་ཁག་ཞིབ་འཇུག་ཁང་གིས་འོ་འཕྲུང་སྲོག་ཆགས་ཀྱི་རིགས་རྫས་ཞིབ་འཇུག་གི་ལག་ཆ་གཙོ་བོ་རྣམས་གསར་བསྐྲུན་བྱས་ཤིང་། ཞིབ་འཇུག་ཁང་འདིས་འགྲོ་བ་མི་དང་བྱི་བའི་རིགས་རྒྱུན་སྡེ་ཁག་གི་བཟོ་བཀོད་ཀྱི་ས་ཁྲ་གསར་བཟོའི་ལས་དོན་ལ་སྣེ་ཁྲིད་ནས་རིགས་རྒྱུན་སྡེ་ཁག་གི་གོ་རིམ་བསྒྲིགས་པ་དང་། ན་ཚའི་རིགས་རྒྱུན་གྱི་ཞིབ་འཇུག་གཉིས་ལ་རྨང་གཞི་གལ་ཆེན་ཞིག་བཏང་ཡོད། དེ་བཞིན་ཞིབ་འཇུག་ཁང་འདིས་མིའི་རིགས་རྒྱུན་སྡེ་ཁག་གི་གོ་རིམ་ཁྲོན་བསྡོམས་བརྒྱ་ཆའི་སུམ་ཅུ་ཐམ་པ་བསྒྲིགས་ནས་མིའི་རིགས་རྒྱུན་སྡེ་ཁག་བསྒྲིག་པའི་རྒྱལ་སྤྱིའི་ལས་དོན་ལ་ལེགས་སྐྱེས་ཆེ་ཤོས་དེ་ཕུལ་ཡོད།

ད་དུང་ཞིབ་འཇུག་ཁང་འདིས་རིགས་རྒྱུན་ཁྱད་པར་བའི་ཞིབ་འཇུག་དང་། ཞིབ་འཇུག་དེའི་གྲུབ་དོན་ནི་མིའི་རིགས་ཀྱི་ན་ཚ་རྟོགས་པར་བཀོལ་སྤྱོད་བྱེད་པ་བཅས་ཀྱི་ནང་གསར་བརྗེ་ཞིག་གི་འགོ་བརྩམས་ཡོད་པ་མ་ཟད། འགྲོ་བ་མིའི་སྙིང་དུ་རྒྱུན་ལྡན་གྱི་རིགས་རྒྱུན་ཁྱད་པར་བའི་གནས་གཞི་ས་ཡ་གཅིག་དང་ཕྱེད་ཀ་ངོས་འཛིན་བྱེད་པའི་མཉམ་འབྲེལ་དེ་ལའང་སྣེ་ཁྲིད་བྱས། དེ་བཞིན་ཞིབ་འཇུག་ཁང་འདིས་བྱི་བའི་རིགས་རྒྱུན་སྡེ་ཁག་གི་གོ་རིམ་བསྒྲིག་པའི་ལས་དོན་གྱི་འབད་བརྩོན་

དེ་འདང་གོ་སྒྲིག་བྱས་ཤིང་། སྐྱེ་དངོས་སྨན་སྦྱོར་གྱི་ཉམས་ཞིབ་གོང་འཕེལ་གཏོང་བའི་དམིགས་ཡུལ་བཟུང་སྟེ། ལག་ཆ་དེ་ཚོ་ཚན་རིག་གི་ཚོགས་སྡེ་ཡིས་རིན་མེད་དུ་བཀོལ་སྤྱོད་བྱེད་ཚོག་པ་བཟོས་ཡོད།

ཊོག་ཏྲར་ལན་ཌར་གྱིས་ཕེ་རིན་སི་ཊོན་མཐོ་སློབ་ཏུ་རྩིས་རིག་ལ་ཆེད་སྦྱོང་བྱས་ནས་ ༡༩༧༨ ལོར་མཐར་ཕྱིན་པ་དང་། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༨༡ ལོར་ཨོ་ཁི་སི་ཧྥོར་ཊེ་མཐོ་སློབ་ནས་རྩིས་རིག་འབུམ་རམས་པའི་གོ་གནས་བླངས། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༨༡ ནས་ ༡༩༩༠ བར་ཧཱ་ཕད་ཊེ་ཚོང་ལས་སློབ་གྲྭར་འཛིན་སྐྱོང་འགན་འཛིན་གྱི་དཔལ་འབྱོར་རིག་པའི་ལས་རོགས་སློབ་དཔོན་ཆེན་མོའི་བྱ་བ་བསྒྲུབས། དེ་དང་དུས་མཚུངས་ཁོང་གིས་རང་ཉིད་ཀྱི་སྐྱེ་དངོས་རིག་པའི་ལས་གཞི་རྣམས་ཀྱང་རྒྱུན་འཁྱོངས་བྱས་ཡོད། ཁོང་ལ་ ༡༩༧༨ ལོར་རོད་སི་མཁས་དབང་གི་མཚན་སྙན་ཐོབ་པ་དང་། རིགས་རྒྱུན་ཚན་རིག་དང་འབྲེལ་བའི་བྱ་བཞག་རྒྱུན་འཁྱོངས་ཀྱི་དོན་དུ་ ༡༩༨༧ ལོར་སྣ་ཁི་ཨ་ཐོར་ཐེབས་རྩ་ཁང་ནས་མ་དངུལ་གྱི་རོགས་རམ་ཐོབ་པ་རེད། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༧ ལོར་ཨ་མི་རི་ཀའི་རྒྱལ་ཡོངས་ཚན་རིག་ལྷན་ཚོགས་དང་། ༡༩༩༨ ལོར་ཨ་རིའི་སྨན་ལས་ཉམས་ཞིབ་ཁང་། ༡༩༩༩ ལོར་ཨ་རིའི་སྒྲུ་རྩལ་དང་ཚན་རིག་ལྷན་ཚོགས་བཅས་ལ་འདེམས་བསྐོ་བྱས་ཡོད། ཊོག་ཏྲར་ལན་ཌར་ལ་གཟེངས་རྟགས་དང་མཚན་མཐོང་གི་གོ་གནས་མང་པོ་ཞིག་ཐོབ་ཡོད་ལ། ཁོང་གིས་སྲིད་གཞུང་དང་། ཤེས་རིག་ཉམས་ཞིབ་ཁང་། ཚན་རིག་གི་མཐུན་ཚོགས། ཚོང་ལས་ཁང་བཅས་འདྲ་མིན་གྱི་སློབ་སྟོན་པའི་འགན་ཡང་བཞེས་ཀྱི་ཡོད།

ཚོ་ཡེ་སི་ནི་ད་ལྟ་རོད་སྣ་མཐོ་སློབ་གསུམ་པའི་སྐྱེ་དངོས་རིག་པའི་སློབ་

དཔོན་ཆེན་མོ་ཞིག་ཡིན་ཞིང་། སྔོན་མ་ཁོང་གིས་སོ་སི་གཞུང་གི་འཕྲུལ་ལས་མཐོ་སློབ་ཏུ་ངོ་བོ་འཛིན་པའི་གྲུབ་རྫས་ཕྲ་མོའི་རྫས་འགྱུར་རིག་པའི་སློབ་དཔོན་ཆེན་མོའི་བྱ་བ་བསྒྲུབས་མྱོང་། འདི་ནི་ཡོ་རོབ་ཏུ་མཚན་སྙན་ཧ་ཅང་ཆེ་བའི་འཕྲུལ་ལས་ཀྱི་མཐོ་སློབ་ཅིག་རེད། དེའི་སྔོན་ཁོང་གིས་ཡེ་ཧུ་ལེ་དང་། ཨ་རི། སི་ཕེ་ཧྲམ། ཡུ་རུ་སུ་བཅས་ཀྱི་ནང་འགྲུལ་བསྐྱོད་བྱེད་བཞིན་བྱ་བ་བསྒྲུབས་ཡོད་པ་མ་ཟད། ཁོང་ཡེ་ཧུ་ལེའི་ནང་མཐོ་སློབ་ལ་འཁྲིམ་པ་རེད། ཁོང་གི་ཞིབ་འཇུག་གི་ཁ་ཕྱོགས་གཙོ་བོ་ནི་རྫས་འགྱུར་སྒྲིག་འཛུགས་ཀྱི་རང་བྱུང་གི་བཀོད་སྒྲིག་དང་། རང་བྱུང་མཉམ་འདུས་ཡིན་ཞིང་། ངོ་བོ་འཛིན་པའི་གྲུབ་རྫས་ཀྱི་རྣོག་འཛིངས་ཆེ་རུ་ཕྱིན་པའི་རྐྱེན་གྱིས་བྱེད་ལས་ཀྱི་ཁྱད་ཆོས་གསར་པ་མངོན་ཐོན་བྱེད་པའི་སྣང་ཚུལ་འདི་འང་རེད།

ཚེ་སྲོག་གི་ཐོག་མའི་འབྱུང་ཚུལ་དང་། ཕྲ་ཕུང་ཐོག་མའི་འབྱུང་ཚུལ་གྱི་ཞིབ་འཇུག་ཁྱབ་ཁོངས་སུ་ཁོང་གི་མཚན་སྙན་ཡོངས་གྲགས་ཡིན། ཁྱབ་ཁོངས་འདིའི་ནང་ཁོང་གིས་ཚན་རིག་གི་ཚོད་ལྟ་ཞིབ་འཇུག་གཙོ་བོར་འཛིན་པའི་ལངས་ཕྱོགས་དེ་ཚེ་སྲོག་གི་རང་བཞིན་དམའ་ཤོས་ཀྱི་ལྟ་གྲུབ་རིག་པའི་གནད་དོན་དང་ཟུང་དུ་སྦྲེལ་ཡོད། ཞིབ་འཇུག་གི་ཁྱབ་ཁོངས་འདིའི་ནང་ཁོང་ནི་ཨར་རེ་ལ་དང་། སླ་ཆེ་རན་གཉིས་ཀྱིས་བརྟོན་པའི་རང་ཉིད་རྒྱུན་སྐྱོང་གི་རྣམ་གཞག་ལ་རྒྱབ་སྐྱོར་བྱེད་མཁན་ཞིག་ཡིན་ཞིང་། ཁོང་གིས་རྫས་འགྱུར་གྱི་རང་ཉིད་རྒྱུན་སྐྱོང་གི་ཞིབ་འཇུག་ཚོད་ལྟའི་ནང་དུའང་རྣམ་གཞག་འདི་དང་ལེན་བྱས་ནས་ཇེ་རྒྱས་ལ་བཏང་ཡོད། ཚན་རིག་དང་འགྲོ་བ་མིའི་ཡོན་ཏན་གཞན་བར་གྱི་སྟོང་ཆ་དེ་ཁ་སྐོང་བའི་ལས་དོན"ཁ་ཏོར་གཟའ་འཁོར"ཞེས་པའི་ལས་འགུལ་ཞིག་ཀྱང་སྤེལ་བཞིན་ཡོད། ཁོང་གིས་ཚན་

རིག་དང་འབྲེལ་བའི་རྩོམ་ཡིག་སུམ་བརྒྱ་ལྷག་ཅིག་སྤེལ་ཡོད་པ་མ་ཟད། བྱིས་སྤྱོད་ཐེ་བའི་རྩོམ་རིག་གི་དེབ་མི་ཉུང་བ་ཞིག་ཀྱང་བརྩམས་ཡོད།

མ་ཐེའོ་ནི་ཀ་ཐ་མན་ཊུའི་ནང་ཡོད་པའི་ཞེ་ཆེན་དགོན་པའི་གྲྭ་པ་ཞིག་ཡིན་ཞིང་། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༨༩ ལོར་ནས་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་མཆོག་གི་ཕ་རན་ཅིའི་སྐད་སྒྱུར་རེད། ཁོང་ནི་ ༡༩༤༦ ལོར་ཕ་རན་སིར་སྐྱེས་པ་དང་། ཕྲ་སི་ཋུར་མཐོ་སློབ་ནས་ཕྲ་ཕྲུང་རིགས་རྒྱུན་ཚན་རིག་གི་འབུམ་རམས་པའི་གོ་གནས་བླངས། ནོར་སྦྲེལ་གཟེངས་རྟགས་བཞེས་མྱོང་བའི་ཇད་ཁོ་པི་(Francois Jacob)ནི་སྐབས་དེར་ཁོང་གི་དགེ་རྒན་ཡིན། མ་ཐེའོ་ཡིས་རང་མོས་ཞོར་ལས་ཀྱི་ཚུལ་དུ"དུད་འགྲོའི་གནས་སྟོ"ཞེས་པའི་དེབ་ཅིག་བརྩམས་ཤིང་། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༦༧ ལོར་ཐེངས་དང་པོར་ཧི་མ་ལ་ཡའི་ཕྱོགས་ལ་འགྲུལ་བསྐྱོད་བྱས། ༡༩༧༢ ལོ་ནས་བཟུང་དེར་གནས་སྡོད་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། ཁོང་གིས་ལོ་ངོ་བཅོ་ལྔའི་རིང་ང་ཚོའི་སྐབས་ཐོག་གི་བོད་ཀྱི་བླ་མ་གལ་ཆེན་ཞིག་ཡིན་པའི་འགྲོ་མགོན་ཀ་ཡུ་ཚང་རིན་པོ་ཆེ་དང་ལྷན་དུ་སློབ་གཉེར་གནང་།

མ་ཐེའོ་ཡིས་ཕ་རན་སིའི་བསམ་བློ་བ་ཞིག་ཡིན་པའི་རང་གི་ཕ་དང་མཉམ་འབྲེལ་གྱིས"གྲྭ་པ་དང་ལྟ་གྲུབ་སྨྲ་བ"ཞེས་པའི་དེབ་དང་། གནམ་རིག་དངོས་ཁམས་རིག་པ་བ་ཞོམ་ཐབ་(Trinh Xuan Thuan)དང་མཉམ་འབྲེལ་གྱིས"ཁོན་ཏྟོམ་དང་མེ་ཏོག་པད་མ"ཞེས་པ་བཅས་བརྩམས་ཡོད། དེ་བཞིན་ཁོང་གིས་དཔེ་དེབ་འགའ་ཞིག་བོད་ཡིག་ནས་དབྱིན་ཡིག་དང་ཕ་རན་ཆེ་ལ་བསྒྱུར་མྱོང་། མ་ཐེའོ་ནི་པར་པ་ཞིག་ཀྱང་ཡིན་ལ། "བོད་ཀྱི་བླ་སྲོག" "ནང་པའི་ཧི་མ་ལ་ཡ"ཞེས་པའི་རང་ཉིད་ཀྱི་འདྲ་པར་རྣམས་འདེམས་བཀོད་ཀྱིས་དེབ་གཉིས་བརྟོན་ཡོད།

ཨ་ཐོར་ནི་ཨ་མི་ཧེ་སི་ཊེ་མཐོ་སློབ་ཏུ་དངོས་ཁམས་རིག་པའི་སློབ་དཔོན་ཆེན་མོ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། ཁོང་ནི་ཡོ་རོབ་ཀྱི་ནང་དུ་མཐོ་སློབ་གྲགས་ཆེན་ཁག་ཅིག་གི་གདན་ཞུས་སློབ་དཔོན་ཆེན་མོ་དང་ཉམས་ཞིབ་ཚན་རིག་པའང་ཡིན། ཆོས་དང་། རིན་ཐང་། ཚན་རིག་བཅས་ཀྱི་འབྲེལ་ལམ་ཁག་འཚོལ་ཞིབ་བྱེད་པའི་ཁེ་རྣ་མཐུན་ཚོགས་གསར་འཛུགས་ཀྱི་ཚོགས་མི་ཡིན་པ་མ་ཟད། ཧཕེ་ཛར་ཚོགས་པའི་སློབ་སྟོན་པ་དང་། ཡིན་ཊེ་སི་ཏཕན་མཐུན་ཚོགས་དང་ཨ་རིའི་ཆོས་ཀྱི་ལྷ་གྲུབ་རིག་པའི་མཐུན་ཚོགས་གཉིས་ཀྱི་འགན་འཛིན་ཡང་ཡིན།

ཁོང་ནི་"འོད་འཛིན་བཞིན་པ"ཞེས་པའི་དེབ་ཀྱི་རྩོམ་པ་པོ་དང་། "གློད་ཐེའི་ལུགས་ཀྱི་ཚན་རིག"ཅེས་པའི་དཔེ་དེབ་ཀྱི་མཉམ་འབྲེལ་རྩོམ་སྒྲིག་པ་རེད། དེ་བཞིན་ཁོང་གིས་འཇོད་ཇི་(George Greenstein)དང་མཉམ་འབྲེལ་གྱིས་"ཁོན་ཊོམ་གྱི་དཀའ་ངལ"ཞེས་པའི་དེབ་ཅིག་བརྩམས་ཡོད།

བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོའམ་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་བཞི་པ་མཆོག་ནི་བོད་བརྒྱུད་ནང་བསྟན་དང་། བཙན་བྱོལ་བོད་གཞུང་གི་དབུ་ཁྲིད་ཡིན་ལ། དེ་བཞིན་འཛམ་གླིང་གང་སར་མཐོང་ཆེན་བྱེད་པའི་ཆོས་ཀྱི་དབུ་ཁྲིད་ཅིག་ཀྱང་ཡིན། ཁོང་ནི་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༣༥ ལོའི་ཟླ་བདུན་པའི་ཚེས་དྲུག་ཉིན་བོད་ཀྱི་བྱང་ཤར་ས་ཁུལ་གྱི་སྟག་འཚེར་ཞེས་པའི་གྲོང་གསེབ་ཆུང་དུ་ཞིག་གི་ཞིང་པའི་ཁྱིམ་ཚང་ཞིག་ཏུ་འཁྲུངས། དགུང་ལོ་གཉིས་ཀྱི་སྟེང་བོད་ཀྱི་སྲོལ་རྒྱུན་གཞིར་བཟུང་གིས་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་གསུམ་པའི་ཡང་སྲིད་དུ་ངོས་འཛིན་བྱས། བོད་ཀྱི་ནང་པའི་སྲོལ་རྒྱུན་དུ་ཏཱ་ལའི་བླ་མའི་སྐུ་ཕྲེང་རིམ་བྱོན་རྣམས་འཕགས་པ་སྤྱན་རས་གཟིགས་ཀྱི་སྤྲུལ་བ་ཡིན།

སྤྲུལ་རས་གཟིགས་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྙིང་རྗེའི་རང་གཟུགས་ཡིན་ཞིང་། འགྲོ་བ་མིའི་རིགས་ལ་ཞབས་ཞུ་བསྒྲུབ་རྒྱུའི་དམིགས་ཡུལ་བཟུང་ནས་སླར་ཡང་སྐྱེ་བ་ལེན་པ་ཞིག་རེད། ཁོང་གིས་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༩ ལོའི་ནོར་སྦྲེལ་ཞི་བདེའི་གཟེངས་རྟགས་དེ་བཞེས་ཤིང་། ཁོང་ནི་རྒྱལ་སྤྱིའི་སྟེང་འགྲོ་བ་མིའི་རིགས་ཀྱི་དཀའ་ རྙོག་རྣམས་སྙིང་རྗེ་དང་། ཞི་བདེའི་ལམ་ནས་ཐག་གཅོད་བྱེད་དགོས་པའི་སྐུལ་སློང་བྱེད་མཁན་རྣམས་ཀྱི་མགྲིན་ཚབ་པ་མཐོང་ཆེན་དང་གུས་རྩིས་བྱེད་ས་ཞིག་དང་། རྟག་ཏུ་འཛམ་གླིང་གང་སར་ཐེབས་ནས་སྤྱི་སེམས་དང་། བྱམས་བརྩེ། སྙིང་རྗེ། བྱམས་སེམས་སོགས་བརྗོད་གཞི་འདྲ་མིན་གྱི་ཐོག་ལ་གསུང་བཤད་གནང་གི་ཡོད།

མི་ཚོར་ཆ་རྒྱུས་མེད་པ་ནི་ཚན་རིག་ལ་ཡོད་པའི་ཁོང་གི་དུང་བ་དེ་རེད། ཁོང་གིས་གལ་སྲིད་རང་ཉིད་གྲྭ་པ་ཞིག་མ་ཡིན་ཚེ་འཆར་འགོད་ལས་རིག་པ་ཞིག་ཆགས་ཡོད་ཀྱི་རེད་ཅེས་གསུངས་མྱོང་། དགུང་ལོ་གཞོན་པའི་དུས་སུ་ལྷ་སར་པོ་བྲང་པོ་ཏཱ་ལའི་ནང་གི་འཕྲུལ་ཆས་ཏེ། རླངས་འཁོར་དང་ཆུ་ཚོད་གང་རུང་ལ་ཆག་སྐྱོན་བྱུང་ཚེ་ཁོང་སྐད་བཏང་ནས་བཟོ་བཅོས་བྱེད་དུ་འཇུག་གི་ཡོད། ཁོང་ལ་ཚན་རིག་གི་ནང་དུ་དར་བའི་འཕེལ་རྒྱས་གསར་ཤོས་རྣམས་རྟོགས་འདོད་ཤུགས་དྲག་ཅིག་ལྡན་པ་མ་ཟད། ཚན་རིག་གི་གསར་རྙེད་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་འགྲོ་བ་མིའི་རིགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་དར་འཕེལ་གྱི་ཕྱོགས་སུ་འགྲོ་དགོས་པའི་དགོངས་ཚུལ་དང་། མངོན་རྟོགས་རང་བཞིན་གྱི་གོ་རྟོགས་ཚད་མཐོ་བོ་ཞིག་ཀྱང་ཡོད།

ཐུབ་བསྟན་སྦྱིན་པས་ནི་རྒྱ་གར་ལྷོ་ཕྱོགས་སུ་ཡོད་པའི་དགའ་ལྡན་ཤར་རྩེ་གྲྭ་ཚང་དུ་ཆེད་སྦྱོང་གི་སློབ་གཉེར་བྱས་ནས་དགེ་བཤེས་ལྷ་རམས་པའི་མཚན་

གནས་བཞེས། དེའི་ཁར་ཁོང་གིས་ཁམ་པེ་རད་ཇི་མཛོ་སློབ་ནས་ལྷ་གྲུབ་རིག་པའི་རབ་འབྱམས་པ་དང་། ཆོས་ལུགས་ཞིབ་འཇུག་གི་འབུམ་རམས་པའི་གོ་གནས་བླངས་ཡོད། ཁོང་གིས་དགའ་ལྡན་དུ་ལོ་ངོ་ལྔ་ལ་དགེ་ཁྲིད་བྱས་མྱོང་བ་མ་ཟད། ཁམ་པེ་རད་ཇི་མཛོ་སློབ་ཀྱི་ཧྥར་ཧྥོང་སློབ་གཉེར་ཁང་དུ་ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་ལུགས་ཁག་ལ་ཉམས་ཞིབ་ཀྱི་བྱ་བའང་བསྒྲུབས་ཡོད།

ཐུབ་བསྟན་སྦྱིན་པ་ནི་ཕལ་ཆེར་ལོ་རབས་གཉིས་ཀྱི་རིང་༧གོང་ས་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་མཆོག་གི་དབྱིན་ཡིག་གི་གསུང་སྒྱུར་གཙོ་བོ་དེ་ཡིན་ལ། ཁོང་གིས་ཏཱ་ལའི་བླ་མའི་བཀའ་རྩོམ་མང་པོ་ཞིག་དབྱིན་ཡིག་ཏུ་བསྒྱུར་བ་དང་རྩོམ་སྒྲིག་གནང་ཡོད། དེ་ཚོ་ཁག་ཅིག་ནི་"སྙིང་པོ་གསར་པའི་བླང་དོར་གྱི་རྣམ་གཞག"དང་། "བློ་སྦྱོང་།" "བོད་བརྒྱུད་ནང་བསྟན་ཆོས་ལུགས།" "རྒྱལ་ཐྲན་གཅིག་ཁོ་ནའི་སྟེང་གི་འཇིག་རྟེན།" བཅས་རེད། ཁོང་རང་ཉིད་ཀྱི་བརྩམས་ཆོས་ཀྱང་དབྱིན་ཡིག་དང་། བོད་ཡིག་གཉིས་ཀའི་ཐོག་དཔར་སྐྲུན་བྱས་ཡོད། ཉེ་ཆར་བརྩམས་པའི་དཔེ་དེབ་ནི་"བོད་ཀྱི་ལྷ་གྲུབ་རིག་པའི་གཏན་ཚིགས་དང་། དངོས་ཡོད་གནས་ལུགས། བདག"ཅེས་པ་འདི་ཡིན།

ཐུབ་བསྟན་སྦྱིན་པས་མོན་ཊྲི་རོལ་དུ་ཡོད་པའི་མད་གི་གླེ་ལི་མཛོ་སློབ་ཀྱི་ཆོས་ལུགས་ཞིབ་འཇུག་སྡེ་ཚན་དུ་ལས་རོགས་སློབ་དཔོན་ཆེན་མོའི་བྱ་བ་སྒྲུབ་བཞིན་ཡོད། དེ་བཞིན་ད་ལྟ་ཁོང་གིས་བོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་ཞིབ་དཔྱོད་ཁང་གི་འགན་འཛིན་གྱི་འགན་ཡང་བཞེས་ནས་ཞིབ་དཔྱོད་ཁང་འདིའི་ལས་གཞི་རྣམས་ལ་སྣེ་ཁྲིད་བྱེད་བཞིན་པ་དང་། དེ་ཚོ་ནི་བོད་རང་གི་མཁས་པས་མཛད་པའི་བསྟན་བཅོས་གཙོ་

པོ་རྣམས་གསར་དུ་དཔར་སྐྲུན་དང་། ཕབ་སྒྱུར། རྩོམ་སྒྲིག་ནན་མོ་བྱེད་པ་བཅས་རེད། འདིའི་མཐར་ཐུག་གི་དམིགས་ཡུལ་ནི་བོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་གཅེས་བཏུས་ཞེས་པའི་མིང་བྱང་འོག་ངེས་གཏན་ཅན་གྱི་དཔྱད་གཞིའི་ཡིག་ཆ་ཞིག་བསྡུ་སྒྲིག་བྱེད་རྒྱུ་དེ་རེད་འདུག

ཨ་ལན་ནི་སམ་ཋ་ནྡྲ་སྡེ་རའི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཞིབ་འཇུག་ཁང་གི་འགན་འཛིན་ཡིན། ཁོང་གིས་རྒྱ་གར་དང་། སོ་སི་སོགས་ཀྱི་བོད་པའི་དགོན་སྡེ་ཁག་ཅིག་ཏུ་ལོ་མང་པོར་སློབ་གཉེར་བྱས་ནས་གྲྭ་པའི་འཚོ་བ་བསྐྱལ། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༧༨ ལོ་ནས་བཟུང་ཁོང་གིས་ནང་པའི་གཞུང་ལུགས་དང་ཉམས་ལེན་རྣམས་འཛམ་གླིང་གང་སར་ཁྱབ་སྤྱོད་བ་མ་ཟད། ༧གོང་ས་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་མཆོག་གཙོས་པའི་བོད་ཀྱི་མཁས་དབང་དང་། སྒོམ་སྒྲུབ་པ་མང་པོ་ཞིག་ལ་སྐད་སྒྱུར་ཡང་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། ཁོང་གིས་ཨ་མི་ཧེ་སི་ཊེ་མཐོ་སློབ་ཏུ་ཚན་རིག་གི་ལྟ་གྲུབ་རིག་པ་དང་། དངོས་ཁམས་རིག་པ་གཉིས་ལ་སྦྱངས་ནས་ཨང་རིམ་དང་པོ་དང་བཅས་སློབ་མཐར་ཕྱིན་ཅིང་། སི་ཏྲམ་ཧྥོར་ཊི་མཐོ་སློབ་ཏུ་ཆོས་ལུགས་ཞིབ་འཇུག་གི་འབུམ་རམས་པའི་གོ་གནས་བླངས། ཁོང་གིས་བོད་བརྒྱུད་ནང་བསྟན་དང་། བོད་ཀྱི་གསོ་བ་རིག་པ། བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག བོད་ཀྱི་རིག་གཞུང་བཅས་དང་། དེ་བཞིན་ཚན་རིག་དང་ནང་དོན་རིག་པའི་བར་གྱི་འབྲེལ་བའི་སྐོར་གྱི་དཔེ་དེབ་སུམ་ཅུ་ལྷག་ཅིག་རྩོམ་པ་དང་། སྒྱུར་བ། རྩོམ་སྒྲིག་བྱེད་པ་བཅས་གནང་ཡོད།

དཔར་སྐྲུན་བྱས་པའི་ཁོང་གི་བརྩམས་ཆོས་ཁག་ཅིག་ནི་གཤམ་གསལ་འདི་ཚོ་ཡིན། “ནང་པའི་དངོས་ལུགས་དང་སེམས་ཀྱི་ལྟ་ཚུལ་ཞིག” “ཤེས་པར་ཕྱོགས་

པའི་ཚན་རིག་ཅིག” “ནང་དོན་རིག་པ་དང་ཚན་རིག”（འདི་ནི་ཁོང་གིས་རྩོམ་སྒྲིག་བྱས་པའི་དེབ་ཅིག་རེད།） “བོད་བརྒྱུད་ནང་བསྟན་གྱི་ཡིད་བྱེད་བསྐྱེད་བསྲིང་བྱེད་ཐབས་ཤིག” “སྒོམ་ནི་བདེ་སྐྱིད་ངོ་མའི་སྒྲུབ་ཐབས་ཤིག” “ཡིད་བྱེད་ཀྱི་གསར་བརྗེ།” “ནང་དོན་རིག་པ་དང་དབང་རྩའི་ཚན་རིག་གི་མཐུན་ཚ།” “དངོས་ལུགས་དང་ཤེས་པ་གཉིས་ཀྱི་གཅིག་གྱུར།” “འཕྲང་དུ་ལུས་པའི་སེམས་ཀྱི་གནས་བབ”བཅས་ཡིན།

ལེའུ་དང་པོ།

ཅི་ཙམ་ཞིག་ལ་གཞི་རྩའི་རྡུལ་ཕྲ་རབ་རྣམས་དངོས་ཡོད་ཡིན་ནམ།

༄༅། །ཨ་ཐོར་གྱིས་ངོ་སྤྲོད་བྱས་པ་ལྟར། སེམས་དང་ཚེ་སྲོག་གི་ཐེངས་བཅུ་པའི་བགྲོ་གླེང་སྐབས་ང་ཚོ་ནི་དངོས་གཟུགས་ཀྱི་གཞི་རྩའི་གྲུབ་ཆ་དཀྱུས་མ་ནས་ཆེས་སྣེ་མང་རྙོག་འཛིངས་ཀྱི་འགྲོ་བ་མིའི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་བར་རྒྱང་བཞུད་རིང་མོ་ཞིག་བྱས་པ་ཡིན། དེབ་འདིའི་ནང་ཧི་མ་ལ་ཡའི་རི་འདབས་སུ་ཡོད་པའི་ཏཱ་ལའི་བླ་མའི་བཞུགས་སྒར་གྱི་འཚང་ཁ་ཆེ་བའི་ཁང་པ་ཞིག་ཏུ་བྱུང་བའི་གཟའ་འཁོར་གཅིག་གི་རྒྱང་བཞུད་དེ་བཀོད་ཡོད།

སི་ཊེ་ཕྱུན་གྱིས་གཏམ་བཤད་བྱེད་བཞིན་པ།

དམིགས་ཡུལ་མཐོ་ཞིང་ཁྱབ་རྒྱ་ཆེ་བའི་རྒྱང་བཞུད་དེ་ཇི་ལྟར་འགོ་བརྩམས་ཡོད་ནམ་ཞེ་ན། ང་ཚོས་ནོར་སྦེལ་གཟེངས་རྟགས་བཞེས་མྱོང་བའི་དངོས་ཁམས་རིག་པ་བ་སི་ཊེ་ཕྱུན་གྱི་གཏམ་བཤད་ཀྱི་ཐོག་མའི་སྐད་ཆ་ནས་འགོ་འཛུགས་ཚོག "ང་ཚོའི་

གོ་རྟོགས་གལ་ཆེ་ཤོས་ནི་འཛམ་གླིང་འདི་རྡུལ་ཕྲན་ལས་གྲུབ་པ་དེ་རེད། ད་ལྟ་དུས་རབས་ཉེར་གཅིག་པའི་མགོ་སྟོད་འདིར་དངོས་ཁམས་རིག་པ་བ་ཚོས་ལྟ་ཚུལ་འདི་ལ་མོས་མཐུན་བྱེད་ཀྱི་ཡོད།"

"ག་རེ།" ཚོགས་ཞུགས་པ་གྲྭ་པ་ཁག་ཅིག་གིས་འདི་ལྟར་བསམས་ཡོད་སྲིད། "འོ་ན། རི་དང་། ཆུ་བོ། ཤིང་སྡོང་། དུད་འགྲོ། མི་ལ་སོགས་པ་མཐའ་དག་རྡུལ་ཕྲན་ལས་གྲུབ་པ་ཡིན་ནམ། ཤེས་པ་ནི་ཅི་ཞིག་ཡིན་ནམ། འདི་ཡང་རྡུལ་ཕྲན་ལས་གྲུབ་པ་ཡིན་ནམ།"

ཁང་པའི་ནང་ཤོང་ཚོད་ཀྱིས་གང་འདུག་ལ། གཟུགས་མེད་ཀྱི་ནུས་ཤུགས་ཤིག་ཁྱབ་ཅིང་། བོད་ཀྱི་རི་མོའི་འཇའ་ཚོན་གྱི་ཁ་དོག་དང་། ཏཱ་ལའི་བླ་མའི་ལྷུམ་ར་ལས་བཏུས་པའི་མེ་ཏོག་གིས་བརྒྱན་ཡོད། སི་ཊེ་ཕུན་ནི་ཀུབ་སྙེགས་ཚ་བོའི་སྟེང་ལྷོད་ལ་བབས་ནས་སྡོད་པ་དང་། ཁོང་གི་བཞིན་རས་ངོས་ཀྱི་བྲིས་པའི་མཛུམ་མདངས་དེས་མི་ཚང་མའི་དོ་སྣང་དང་མིག་ཟུར་རང་གི་ཕྱོགས་སུ་གཏད་ཡོད་པའི་སྐོར་ལ་དགའ་སྤྲོ་དང་སེམས་འཚབས་འདྲ་མཉམ་ཞིག་ཡོད་པར་མཚོན་འདུག

ཡིན་ཡང་། སི་ཊེ་ཕུན་གྱིས་རས་གཞིའི་ངོས་སུ་རྡུལ་ཕྲན་འགའི་འདྲ་པར་ཞིག་སྟོན་སྐབས་དགོད་སྤྲོའི་ཚབ་ཏུ་སྐད་ཆ་ལྷབ་ལྷིབ་ཅིག་གིས་ཁེངས་ཤིང་། སྐྲ་མེད་ཀྱི་མགོ་བོའི་གྲལ་རིམ་དེ་ལྷམ་ལྷེམ་འགུལ་བྱུང་། ཏཱ་ལའི་བླ་མ་མཆོག་གི་ཞལ་རས་ནས་དགའ་ཉམས་ཤིག་མངོན་སྟེ། ངོ་མཚར་སྐྱེས་པའི་སྤྲོ་སྣང་གི་གློང་ན་ཞལ་ཡང་གདང་འདུག

"འདི་ནི་རྡུལ་ཕྲན་ཞིག་གི་འདྲ་པར་ངོ་མ་ཞིག་ཡིན་ནམ།" ཁོང་གིས་དྲིས་

བྱུང་།

"བྲིས་པའི་རི་མོ་ཞིག་མ་རེད།" སི་ཏེ་ཕུན་གྱིས་ལན་བཏབ་སོང་། "འདྲ་པར་ངོ་མ་ཡིན། འདི་ནི་ལྕགས་ཀྱི་རྡུལ་ཕྲན་འགའ་ལྕགས་ལེབ་ཆུང་ངུ་ཞིག་གི་སྟེང་བཞག་ཡོད་པའི་འདྲ་པར་ཞིག་རེད།"

ཧྥ་ལའི་བླ་མ་མཆོག་གིས་ཡིད་མ་ཆེས་པའི་རྣམ་འགྱུར་གྱི་ངང་ནས་འདྲི་རྒྱུར། "འདི་ཚོ་ནི་རྡུལ་ཕྲན་སོ་སོ་ཡིན་ནམ།"

"རེད། རྡུལ་ཕྲན་སོ་སོ་དང་། རྡུལ་ཕྲན་རྒྱང་པ་སྐོར་ཞིག་རེད།" སི་ཏེ་ཕུན་གྱིས་བརྗོད་བྱུང་། "འབུར་པོ་ཕྲན་བུ་འདི་ཚོ་རྡུལ་ཕྲན་རེ་རེ་ཡིན།"

རྡུལ་ཕྲན་གྱི་འདྲ་པར།

"གཡོ་འགྱུལ་འདི་ཚོ་ནི་ཅི་ཞིག་ཡིན་ནམ།"

"གཡོ་འགྱུལ་འདི་ཚོ་ནི་ལྕགས་ལེབ་ནང་གི་གློག་རྡུལ་གྱི་རླབས་རྒྱུན་རྣམས་ལྕགས་ཀྱི་རྡུལ་ཕྲན་ལ་ཐུག་ནས་ཕར་འཕྲོར་བཞིན་པའི་སྣང་ཚུལ་ཞིག་རེད། ང་ཚོས་རྡུལ་ཕྲན་གྱི་ཆ་ཤས་འདི་ཚོ་ཧྲག་ཧྲག་ཅིག་མི་ཤེས་མོད། འདུ་ཤེས་ངེས་ཅན་ཞིག་གི་ངོས་ནས་བཤད་ན། ང་ཚོས་ཁོ་ཚོ་མཐོང་གི་ཡོད།"

"དེས་ན་འདི་ནི་རྡུལ་ཕྲན་གྱི་ཚོགས་པ་ཞིག་ཡིན་ནམ།"

"རེད། གཅིག གཉིས། གསུམ། བཞི། ལྔ་"།" སི་ཏེ་ཕུན་གྱིས་ལན་བཏབ

བྱུང་།

"རྡུལ་ཕྲན་འདི་ཚོ་ནི་རང་སོར་གནས་སམ། ཡང་ན་གང་སར་ཁ་འཐོར་རམ།" ང་ལའི་བླ་མ་མཆོག་གིས་བཀའ་འདྲི་གནང་།

"ཁོ་ཚོ་ཁང་པའི་ཚ་གྲང་དུ་གནས་ཡོད་ཚེ། ཚ་དྲོད་ཀྱི་གཡོ་འགྱུལ་ལ་བརྟེན་ནས་ཁ་འཐོར་དུ་འགྲོ་རྒྱུ་རེད། ཞིབ་འཇུག་གི་ཚོད་ལྟ་འདིའི་ནང་བྱས་པ་ལྟར། ཁོ་ཚོ་གཞི་གཅིག་ཏུ་སྡོད་པར་ཏ་ཅང་གྲང་མོ་ཡིན་དགོས། དེ་ལྟ་ནའང་། རྡུལ་ཕྲན་གྱི་ནང་དུ་ད་དུང་ཆང་མ་གཡོ་འགྱུལ་བྱེད་ལ། རྡུལ་ཕྲན་གྱི་ནང་ཆའི་གུ་དང་གློག་རྡུལ་སོགས་ཡོད་པ་རེད། གློག་རྡུལ་དེ་ཚོ་འགྱུལ་གྱི་ཡོད། ཆའི་གུའི་ནང་དུ་ཁོབ་རྡུལ་༼quarks༽ཡོད་པ་དང་། དེ་དག་ཀྱང་འགྱུལ་བསྐྱོད་བྱེད་པ་རེད། འཁྲུགས་པར་གྱུར་པའི་རྡུལ་ཕྲན་ནི།" སི་ཊེ་ཕུན་གྱིས་མདོ་བསམ་ཞིག་བཏང་སྟེ། "སྐྱེལ་འདྲེན་བྲེལ་ཟིང་གི་ནང་དུ་བཀག་ཡོད་པའི་སྤྱི་སྤྱོད་རླངས་འཁོར་དང་འདྲ་ཞིང་། རླངས་འཁོར་ནང་གི་མི་རྣམས་ད་དུང་འགྱུལ་བ་དང་། ཁོ་ཚོར་ཚ་བས་གདུང་གི་ཡོད།" སི་ཊེ་ཕུན་གྱིས་རང་གི་ལག་པ་རླུང་གཡབ་ཀྱི་ཚུལ་དུ་གཡུགས་ནས་རྡུལ་ཕྲ་རབ་ཀྱི་ལམ་འགྲོ་བ་རྣམས་ལ་གདུང་སེམས་མཉམ་བསྐྱེད་བྱས། "དེའི་ཕྱིར་རྡུལ་ཕྲན་ནི་རྡུལ་ཕྲ་རབ་གཞན་གྱིས་གྲུབ་ཡོད་དེ། གློག་རྡུལ་རྣམས་དེའི་མཐའ་འཁོར་དུ་གནས་ཤིང་། ཕོ་རྡུལ་དང་མ་ནིང་རྡུལ་༼nuetron༽རྣམས་དེའི་དབུས་སུ་གནས་ཡོད། ཐ་ན་ཕོ་རྡུལ་དང་མ་ནིང་རྡུལ་འདི་ཚོ་ཡང་གཞི་རྩའི་རྡུལ་ཕྲ་རབ་ཁོབ་རྡུལ་ཞེས་པ་ལས་གྲུབ་པ་ཞིག་རེད། ང་ཚོས་ཁོབ་རྡུལ་དྲུག་ཡོད་པ་དང་། དེ་ཚོ་རེ་རེ་ཁ་དོག་མ་འདྲ་བ་གསུམ་རེ་ངོས་ནས་འབྱུང་གི་ཡོད་པ་རྟོགས་ཟིན། འོན་ཀྱང་། འདི་ཚོའི་ཕ་རོལ་ཏུ་རྡུལ་ཕྲ

རབ་གཞན་ཡོད་མེད་ད་དུང་རྟོགས་མེད།”

ཏཱ་ལའི་བླ་མ་མཆོག་གིས་རྒྱབ་སྐྱོར་གྱི་འཇུམ་མདངས་ཤིག་སྟོན་བཞིན། “ཏ་ལས་པ་རེད”ཅེས་གསུངས་བྱུང་། རྡུལ་ཕྲ་རབ་ལ་ཡོད་པའི་ཁོང་གི་དུང་བ་དེ་ནི་ཡོངས་གྲགས་ཡིན། འོན་ཀྱང་། ཚོགས་ཞུགས་གྲྭ་པ་ཚོར་ཕལ་ཆེར་ལྷག་གྱུར་ཅིག་རེད།

****

རྡུལ་ཕྲན: ལྟ་བ་ཆེན་པོ་ཞིག་གི་ལོ་རྒྱུས་མདོར་བསྡུས།

རྡུལ་ཕྲན་གྱི་ལྟ་བ་འདིའི་ཐོག་མའི་འབྱུང་ཁུངས་འཚོལ་བར། ང་ཚོ་ངེས་པར་དུ་ལོ་ངོ་ཉིས་སྟོང་གི་ཡར་སྔོན་ལ་ཨེ་ཤ་ཡ་ཆུང་བའི་ནང་ཡོད་པའི་ཨ་བྡེ་རྡེ་རྣ་ཞེས་པའི་གྲོང་རྡལ་དུ་སོང་སྟེ། ལྟ་གྲུབ་སླ་བ་ཌེ་མོད་ཀི་རི་ཌེ་སི་༼Democritus འདས་ལོ་ 460-370༽ ལ་ཐུག་འཕྲད་བྱེད་དགོས། ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ནང་དུ་ཁོང་གི་དགེ་རྒན་ལེའོ་སེ་ཕ་སིས་༼Leucippus༽ལྟ་བ་འདི་ཐོག་མར་གླེང་བ་ཡིན་པར་བཤད་ཀྱང་། ང་ཚོས་ཁོང་གིས་ས་བོན་ཞིག་བཏབ་པ་དེས་རྣམ་དཔྱོད་ལྡན་པའི་རང་གི་སློབ་མ་ལ་སེམས་ཤུགས་བསྐྱེད་པ་འདི་མ་གཏོགས་ཁོང་གི་སྐོར་ལ་ཅི་ཡང་མི་ཤེས། ཌེ་མོད་ཀི་རི་ཌེ་སིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་མཐའ་མེད་པར་ཆ་ཤས་སུ་བགོ་མི་ཐུབ་པའི་ཡིད་ཆེས་བྱས་ཤིང་། རྒྱུ་མཚན་འདིའི་དབང་གིས་དངོས་ཡོད་གནས་ལུགས་ཀྱི་གྲུབ་ཆ་མཐར་ཐུག་པ་དེ་ནི་ཆུང་དུ་ཆ་བགོ་བྱེད་མི་ཐུབ་པའི་རྡུལ་ཕྲ་རབ་རྣམས་ཡིན། རྡུལ་ཕྲ་རབ་དེ་ཚོ་ལ་རྡུལ་ཕྲན་ཟེར་བ་དང་། ཚིག་འདིའི་ངོ་གདོང་གི་ནང་དོན་ནི་ཆ་བགོ་མེད་པའི་དོན་རེད། ཆ་ཆུང་དུ་བགོ་མི་ཐུབ་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི་རྡུལ་ཕྲ་རབ་འདི་ཚོའི་ནང་བར་སྟོང་

ངམ་སྟོང་ཆ་མེད་པས་ཡིན། ད་དུང་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གྲུབ་གནས་དང་གཟུགས་དབྱིབས་ཀྱང་རྡུལ་ཕྲན་གྱི་བཀོད་སྒྲིག་དང་། གནས་སྟངས། ཚུགས་ཀ དེ་བཞིན་རྡུལ་ཚོགས་ཀྱི་ནང་གི་སྟོང་ཆ་མང་ཉུང་བཅས་ཀྱིས་ཐག་བཅད་ཡོད་པ་མ་ཟད། འགྲོ་བ་མིའི་རྣམ་ཤེས་ཀྱང་རྡུལ་ཕྲན་དང་སྟོང་ཆས་གྲུབ་ཡོད་པའི་ཡིད་ཆེས་བྱས་པ་རེད།

ཀ་རི་སིའི་གླིང་ཕྲན་ཟ་མོ་སིར་སྐྱེས་པའི་ཡེ་པེ་ཀོ་རས་༼Epicurus འདས་ལོ་341-271༽ཀྲེ་མོད་ཀི་རེ་ཀྲེ་སིའི་ལྟ་གྲུབ་འདི་དང་དུ་བླངས་ནས་རྒྱ་བསྐྱེད་བྱས། ཨ་ཐེ་ཐེ་ནའི་ནང་དུ་ཀྲེ་མོད་ཀི་རེ་ཀྲེ་སི་ལ་མཐོང་ཆེན་བྱས་ཡོད་ནའང་། མཁྲིགས་འཛིན་ཆེ་བའི་ཀ་རི་སིའི་དབུས་ཕྱོགས་སུ་ཡེ་པེ་ཀོ་ར་ལ་མཐོང་སྣང་མེད། ལོ་ཀི་རེ་ཀྲེ་སི་༼Lucretius འདས་ལོ་ 99-55༽ལ་དེ་ལས་ཀྱང་མཐོང་ཆེན་བྱས་མེད་པ་དང་། རྡུལ་ཕྲན་གྱི་རྣམ་གཞག་འདི“ཆོས་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན”ཞེས་པའི་ཁོང་གི་བསླབ་བྱའི་སྙན་རྩོམ་བརྒྱུད་ནས་དུས་རབས་འགའི་རྗེས་སུ་རོམ་དུ་དར་ཡོད། ཡེ་པེ་ཀོ་ར་དང་ལོ་ཀི་རེ་ཀྲེ་སི་གཉིས་ཀས་བསྟན་བཅོས་མང་པོ་ཞིག་བརྩམས་ཡོད་ཀྱང་ཐལ་ཆེ་བ་འཇིག་ཟིན། དེ་ཡང་རྒྱུ་མཚན་ནི་ཁོང་ཚོའི་སྐབས་ཐོག་དང་རྗེས་སུ་བྱུང་བའི་ལྟ་གྲུབ་སྨྲ་བ་དང་། སྲིད་གཞུང་། ཆོས་ལུགས་ཀྱི་འགོ་ཁྲིད་བཅས་ཀྱིས་གཏོར་བརླག་བྱས་པ་ཞིག་རེད།

ཁོང་ཚོར་འཁོན་སེམས་འདི་ལྟ་བུ་བཅངས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི་ཅི་ཞིག་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། དེ་ནི་དེང་རབས་ཀྱང་བྱུང་སྲིད་པའི་དོན་དག་ཅིག་རེད། ཁོང་ཚོའི་རྡུལ་ཕྲན་གྱི་རྣམ་གཞག་གིས་ལྷ་ལ་དད་གུས་བྱས་མེད་པ་འདི་རྒྱུ་མཚན་གཙོ་བོ་ཞིག་ཡིན་པ་དང་། གནའ་བོའི་དུས་སུ་ཡེ་པེ་ཀོ་རའི་ལྟ་གྲུབ་རིང་ལུགས་ལ་ལྷ་མེད་སྨྲ་བའི་

ལྷ་གྲུབ་རིང་ལུགས་ཞེས་སྐྱོན་བརྗོད་ཀྱང་ཡང་ཡང་བྱས་ཡོད། དེ་ཡང་ལྷ་གྲུབ་རིག་པ་འདིའི་ནང་ས་ཡོམ་དང་། གློག་འབྲུག་ལྷ་བུའི་རང་བྱུང་ཁམས་ཀྱི་སྣང་ཚུལ་ལ་རྡུལ་ཕྲན་དང་དེ་དག་གི་གཡོ་འགུལ་གཞིར་བཞག་གིས་གསལ་བཤད་བྱས་ཤིང་། འདི་ནི་ལྷ་རྣམས་ཀྱི་ཞེ་འདོད་བརྗེས་པའི་རྟགས་ཤིག་ཏུ་མཐོང་བ་རེད། ཡེ་ཕེ་ཀོ་རས་ང་ཚོའི་ཉེ་འཁྲམ་དུ་ཆག་སྒོ་དང་། སྡུག་སྦྱོར་མང་པོ་ཞིག་རྒྱུན་དུ་འབྱུང་བ་ནི། འཛམ་གླིང་འདི་སྙིང་རྗེ་ཅན་གྱི་ལྷ་ཞིག་གི་ལྷ་སྐྱོང་འོག་མེད་པའི་དབང་རྟགས་སུ་ངོས་འཛིན་བྱས་ཡོད། ཐ་ན་གལ་སྲིད་ལྷ་རྣམས་ཡོད་ཀྱང་ཁོང་ཚོ་ནི་ང་ཚོ་དང་འབྲེལ་བ་མེད་པས་ང་ཚོས་ཁོང་ཚོ་སྣང་མེད་དུ་བཏྱིས་ནས་འཚོ་དགོས་ཤིང་། འཚོ་བའི་སྙིང་པོ་མཆོག་གྱུར་ཀྱང་སེམས་ཀྱི་ཞི་བདེ་བསྐྱེད་བསྲིང་བྱེད་རྒྱུ་འདི་རེད། ཀེ་རི་སིའི་ནང་ཡེ་ཕེ་ཀོ་རས་སེམས་ཀྱི་ཞི་བདེ་གསུང་བཞིན་པའི་སྐབས། རྒྱང་ཐག་རིང་བའི་འཛམ་གླིང་གི་ཡུལ་གྲུ་གཞན་ཞིག་ན་སངས་རྒྱས་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པས་ནང་ཆོས་ཀྱི་ལྟ་བ་གཙོ་བོ་རྣམས་གཏན་ལ་འབེབ་བཞིན་ཆོས་ཀྱི་སྙིང་པོ་འདྲ་མཚུངས་ཤིག་གསུང་གི་ཡོད།

ཡེ་ཕེ་ཀོ་ར་ལ་མཚོན་ན། འགྲོ་བ་མིའི་སེམས་དེའང་དངོས་ཁམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཞིག་ཡིན། ཁོང་གིས་སེམས་ཀྱི་བྱེད་ལས་རྣམས་རྡུལ་ཕྲན་གྱི་ནུས་རྩོལ་ཐོག་ནས་ངོས་འཛིན་བྱས་ཤིང་། རྡུལ་ཕྲན་རྟག་པ་ཡིན་ནའང་སེམས་ནི་དེ་ལྟར་མིན་པ་དང་། རྡུལ་ཕྲན་རྣམས་ཁ་འཐོར་སྐབས་སེམས་དེའང་འདུས་ཕུང་གཞན་དག་དང་འདྲ་བར་འཇིག་འགྲོ། ལྷ་རྣམས་ཡོད་པའི་དབང་དུ་བཏང་རུང་ཁོང་ཚོའི་སེམས་ཀྱང་ཆོས་ཉིད་འདི་ལས་མ་འདས།

རོད་མན་གྱི་ལོ་ཀི་རེ་ཧྲེ་སི་ནི་སྨན་དཔག་པ་ཞིག་ཡིན་ཞིང་། ཁོང་གིས་ཡེ་ཝེ་གོ་རའི་ལྷ་གྲུབ་སྐྱ་བོ་འདིའི་སྙིང་ལ་རང་བྱུང་ཁམས་ཀྱི་བརྩེ་གདུང་གི་ཆ་ངོས་ཤིག་བསྟན་ཡོད། ཁོང་གིས“ཆོས་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན”གྱི་ལེ་ཨུ་དྲུག་པའི་ནང་རྩལ་ཕྲན་གྱི་རྣམ་གཞག་གི་གཞི་རྩའི་འགྲེལ་བཤད་རྣམས་གླེང་ཡོད་པ་མ་ཟད། ཧྲེ་མོད་ཀི་རེ་ཧྲེ་སི་དང་། ཡེ་ཝེ་གོ་ར་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་ཡོད་པའི་འགལ་ཟླ་ཁག་ཅིག་ལའང་གསལ་བཤད་བྱས་འདུག ལོ་ཀི་རེ་ཧྲེ་སི་རང་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་ཚུལ་ནི་ཧྲེ་མོད་ཀི་རེ་ཧྲེ་སིའི་འདོད་ཚུལ་ཏེ། རྩལ་ཕྲན་རྣམས་ངེས་གཏན་གྱི་ཆོས་ཉིད་ལ་འཛུག་བཞིན་ཕྱོགས་གང་སར་དྲང་མོར་འགྲུལ་བསྐྱོད་བྱེད་པ་འདི་དང་མི་མཐུན། དེ་ལས་ལྡོག་སྟེ། རྩལ་ཕྲན་རྣམས་ཐོལ་བྱུང་ཡིན་ཞིང་སྔོན་དཔག་བྱེད་མི་ཐུབ་པའི་དང་ཚུལ་ཞིག་གི་ནང་འགྲུལ་བསྐྱོད་བྱེད་ལ། རྩལ་ཕྲན་དེ་ཆོས་འགྲུལ་བསྐྱོད་བྱེད་སྟངས་དང་། ཕྱོགས་གང་དུ་འགྲུལ་གྱི་ཡོད་མེད་སོགས་ལ་རྟག་ཏུ་འགྱུར་ལྡོག་ཕྲན་བུ་ཞིག་འབྱུང་གི་ཡོད། ཁོ་ཚོའི་འགྲུལ་ཕྱོགས་དང་འདུས་ཚོགས་ནི་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ངེས་གཏན་གྱི་ཆོས་ཉིད་ཅིག་གིས་ཐག་གཅོད་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པར་གོ་སྐབས་དང་འབྲེལ་བ་ཡོད། རྩལ་ཕྲན་གྱི་ཁ་ཕྱོགས་འགྱུར་འགྲོ་བའི་རྣམ་གཞག་འདི་ཡེ་ཝེ་གོ་ར་དང་། ལོ་ཀི་རེ་ཧྲེ་སི་གཉིས་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་ལྟ་ཚུལ་གྱི་ཁྱད་ཆོས་གལ་ཆེན་ཞིག་ཡིན་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི། རྣམ་གཞག་འདིས་ཞེ་འདོད་ཀྱི་རང་དབང་ལ་དངོས་ཁམས་ཀྱི་རྟེན་གཞི་ཞིག་མཁོ་སྤྲོད་བྱས་ཡོད་པས་ཡིན། གཞི་རྟེན་འདིའི་ཐོག་ནས་ཡེ་ཝེ་གོ་ར་དང་། ལོ་ཀི་རེ་ཧྲེ་སི། དེ་བཞིན་ཁོང་ཚོའི་རྗེས་འབྲང་བ་ཚོས་འཇིག་རྟེན་འདི་ནི་འབྱུང་བཞིན་པའི་འཇིག་རྟེན་ཁམས་ཆེན་པོའི་བྱུང་བ་ཞིག་ཡིན་པར་གསལ་བཤད་བྱས་ཡོད་པའི་ལྟ་

ཚུལ་ཞིག་མི་མང་པོར་ཡོད། དེ་ཡང"མཐའ་མེད་པའི་སྒོ་ནས་རྡུལ་ཕྲན་རྣམས་གཅིག་ཏུ་འདུ་བ་དང་། ཁ་ཁར་འཐོར་བའི་ལས་ཀྱི་ནང་དུ་འཇིག་རྟེན་ཁམས་རྙིང་པ་རྣམས་འཐོར་ཞིག་ཏུ་འགྲོ་ཞིང་གསར་པ་རྣམས་རིམ་གྱིས་འགྲུབ་ཡོང་། ང་ཚོའི་འཇིག་རྟེན་དང་། ང་ཚོའི་ལུས་ཕུང་། ང་ཚོའི་སེམས་ལ་སོགས་པ་ནི་འགྱུལ་བསྐྱོད་བྱེད་བཞིན་པའི་རྡུལ་ཕྲན་ཙམ་རེད། འདི་ཚོ་བྱུང་བ་ནི་མཐའ་མའི་དམིགས་ཡུལ་ཞིག་གི་དོན་དུ་མིན་ལ། ལྷ་ག་གེ་མོ་ཞིག་གིས་ང་ཚོའི་ཆེད་དུ་འདི་ཚོ་གསར་གཏོད་བྱས་པའང་མིན། འདི་ཚོ་ནི་རྟག་ཅིང་མི་འཇིག་པའི་དངོས་ཁམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ཁག་གི་ནུས་རྩོལ་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོལ་བྱུང་དང་། རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་བ་ཞིག་རེད།"

ལྟ་བ་འདི་ནི་མོན་ན་ཊེས་༼Jacques Monod༽སྐྱུལ་སློང་བྱས་པ་དང་། ཡང་ན་སྟེ་ཕེར་ལི་ཊེས་༼Stephen Jay Gould༽ངེས་མེད་ཀྱི་ལྟ་བའི་ཐོག་ནས་སྐད་ཆ་བཤད་པ་དང་འདྲ་མཚུངས་སུ་སྣང་ཞིང་། ཚང་མ་རྡུལ་ཕྲན་ལས་གྲུབ་པའི་དོན་སྤྱི་འདི་ནི་སི་ཊེ་ཕུན་གྱིས་འཇིག་རྟེན་རྡུལ་ཕྲན་ལས་གྲུབ་པ་རེད་ཅེས་པའི་སྐད་ཆ་དང་འགལ་བ་མེད་པར་སྣམ། འོན་ཀྱང་། ཁྱད་པར་ཞིག་ཡོད་པ་ནི་གནའ་བོའི་རྡུལ་ཕྲན་སྨྲ་བ་ཚོར་མཚོན་ན། རྡུལ་ཕྲན་ཞེས་པ་ནི་ལྟ་བའི་ཐོག་ནས་བཞག་པའི་ཆོས་དང་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་གྲུབ་དོན་ཞིག་ཡིན། ང་ཚོའི་དེང་རབས་ཀྱི་དངོས་ཁམས་རིག་པ་བ་ཚོས་དངོས་ཁམས་ཀྱི་ཞིབ་འཇུག་ཚོད་ལྟ་བརྒྱུད་ནས་རྡུལ་ཕྲན་ཡོད་པ་ནི་མངོན་སུམ་དུ་གསལ་སྟོན་བྱས་ཡོད་པར་བརྗོད་པ་འདི་རེད། དོན་དོ་མར་སི་ཊེ་ཕུན་གྱིས་རྡུལ་ཕྲན་གྱི་འདྲ་པར་ལ་མཛུབ་མོ་བཙུགས་ནས"ང་ཚོས་ཁོ་ཚོ་མཐོང་བྱུང"ཟེར་གྱི་ཡོད།

ད་དུང་མདུན་བསྐྱོད་གཞན་ཞིག་ནི་རོ་ཐར་ཧྥོར་ཊིས་༼Rutherford༽ ༡༩༡༠ ལོར་བྱས་པའི་གསར་རྙེད་དེ་ཡིན་ཞིང་། རྡུལ་ཕྲན་ཞིག་གི་གདོས་ཚད་ཀྱི་བརྒྱ་ཆའི་དགུ་བཅུ་གོ་དགུ་དང་ཚེག་དགུ་ནི་ལྟེ་གུ་ཡིན་ཡང་། ལྟེ་གུས་རྡུལ་ཕྲན་གྱི་བོངས་ཚོད་ནང་ཆ་ཤས་ཕྲན་བུ་ཞིག་མ་གཏོགས་བཟུང་མེད་པ་རྟོགས་ཡོད། དཔེར་ན། རྡུལ་ཕྲན་ནི་ཁང་རྩེད་པོ་ལོའི་རྩེད་ཐང་གི་ཆེ་ཆུང་ཡིན་ཚེ། རྡུལ་ཕྲན་གྱི་ལྟེ་གུས་ཁང་རྩེད་པོ་ལོའི་རྩེད་ཐང་དེའི་ནང་འབྲས་རྡོག་ཁང་གཅིག་གི་ས་ཆ་མ་གཏོགས་ཟིན་མེད། དེའི་ཕྱིར་སྟོང་ཆ་ནི་རྡུལ་ཕྲན་གྱི་དངོས་ཡོད་གནས་ལུགས་གཙོ་བོ་དེ་རེད། རོ་ཐར་ཧྥོར་ཊིས་རྡུལ་ཕྲན་གྱི་ནང་དུ་སྟོང་ཆ་ཡོད་པར་བསྟན་ཏེ། གནའ་བོའི་ཀ་རི་སིའི་རྡུལ་ཕྲན་སླ་བ་ཚོ་དང་རྒྱང་ཐག་རིང་དུ་སོང་ཡོད། ཁོང་ཚོས་རྡུལ་ཕྲན་ནི་གཟུགས་ཕུང་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་བཙིར་ཡོད་པའི་རྡུལ་ཕྲ་རབ་ཡིན་པ་དང་། སྟོང་ཆ་ནི་རྡུལ་ཕྲན་གྱི་ཕྱི་ལོགས་སུ་ཡོད་པའི་ཡིད་ཆེས་བྱས་པ་རེད།

ཡིན་ཡང་། འདི་ནི་ད་དུང་ང་ཚོའི་སྐྲུང་གི་མཇུག་མིན་ཞིང་། རོ་ཐར་ཧྥོར་ཊིའི་རྗེས་ནས་ཇྙོད་དང་། ཧན་སི་ཧྲ་ཀི ཤེ་རོ་ཊིན་ཀར་བཅས་བྱུང་བ་དང་།༼Bohr, Heisenberg, Schrodinger༽ ཁོང་ཚོས་ཁོན་ཏོམ་འགྱུལ་ཤུགས་རིག་པ་དར་སྤེལ་བཏང་བ་རེད། ཚན་རིག་པ་འདི་ཚོའི་གསར་རྙེད་ནི་ངོ་མཚར་ཆེ་ལ། རྡུལ་ཕྲན་དང་རྡུལ་ཕྲ་རབ་ཀྱི་འགྲེལ་བཤད་རྙིང་པའི་ཆ་ཤས་གལ་ཆེན་གང་མང་ལ་དཀའ་ངལ་སྤྲད་ཡོད། ཁོང་ཚོས་རྡུལ་ཕྲན་དང་། ཆ་རྡུལ་ཕྲ་མོའི་རྡུལ་ཕྲ་རབ་རྣམས་ལ་འགྲོ་ལམ་གཏན་ཁེལ་བ་ཞིག་ཡོད་པའི་གནས་ལུགས་བཤད་མི་ཐུབ་པ་རྟོགས་ཤིང་། ཧན་སི་ཧྲ་ཀིའི་ངེས་མེད་རྒྱ་འཛིན་གཞིར་བཞག་ན། གལ་སྲིད་ཁྱེད་ཀྱིས་རྡུལ་ཕྲ

རབ་ཅིག་གི་གནས་གཞི་དེ་འཕྱུགས་པ་མེད་པར་ཤེས་པའི་ཚེ། རྟུལ་ཕྲ་རབ་དེའི་མགྱོགས་ཚད་ཀྱི་གོ་རྟོགས་དེ་བརྟག་རྒྱུ་རེད། མགྱོགས་ཚད་རྟོགས་སྐབས་གནས་གཞི་རྟོགས་མི་ཐུབ་ཅིང་། གནས་གཞི་རྟོགས་སྐབས་མགྱོགས་ཚད་རྟོགས་མི་ཐུབ། དཔེར་ན། གལ་ཏེ་གློག་རྡུལ་ལྟ་བུའི་རྡུལ་ཕྲ་རབ་རིགས་མཐུན་པ་གཉིས་དང་། ཡང་ན་དེ་ལས་མང་བ་ཡོད་པ་ལ་འགྲོ་ལམ་གཏན་ཁེལ་བ་ཞིག་མེད་ཚེ། ང་ཚོས་དེ་དག་ལ་རྗེས་འདེད་བྱེད་མི་ཐུབ་ཅིང་། གཅིག་དེ་གཞན་ལ་སླ་བོར་ནོར་སྲིད། རྒྱུ་མཚན་འདི་ཕྱིར་རྡུལ་ཕྲ་རབ་ཀྱིས་སོ་སོའི་ཁྱད་རྟགས་དང་སྙེར་ཚུགས་བརྟགས་ཡོད། བདེན་པ་གསར་པ་འདིས་ཤོ་རོ་ཏིན་ཀར་མགོ་རྨོངས་སུ་བཙུག་པ་དང་། ཁོང་གིས་ཁོན་ཊོམ་དངོས་ཁམས་རིག་པའི་ནང་རྡུལ་ཕྲན་དང་། རྡུལ་ཕྲ་རབ་ཀྱི་འདུ་ཤེས་དེའི་ཆ་ཤས་གང་ཞིག་ལྷག་ཡོད་མེད་ལ་མནོ་བསམ་གཏོང་དགོས་བྱུང་། ཤོ་རོ་ཏིན་ཀར་གྱིས་ཡིད་མ་ཆིམས་པའི་སྒོ་ནས་རང་ཉིད་ལ་འདི་ལྟར་དྲིས་ཡོད། "འགྲོ་ལམ་དང་བཀྱུར་ལམ་མེད་པའི་རྡུལ་ཕྲ་རབ་ནི་དོན་དངོས་མ་ཅི་ཞིག་ཡིན་ནམ།"

****

"གློག་རྡུལ་དང་ཁོབ་རྡུལ་ནི་ཆེས་གཞི་རྩའི་རྡུལ་ཕྲ་རབ་ཡིན་པར་བསམ་གྱི་ཡོད།" སི་ཊེ་ཕྲུན་གྱིས་སྨྲ་མཐུད་དེ། "ང་ཚོས་གློག་རྡུལ་དང་། ཡང་ན་ཁོབ་རྡུལ་ནི་ནུས་ཤུགས་ཀྱི་ཁྱབ་ཁོངས་བསྐྲུན་པར་བྱེད་པའི་རྡུལ་ཕྲ་རབ་ཕྲན་བུ་ཞིག་ཏུ་བསམ་ཆོག འོན་ཀྱང་། ཁྱད་མཚར་བ་ཞིག་ལ་རྡུལ་ཕྲ་རབ་འདི་དག་གི་ང་ཚོའི་གོ་རྟོགས་གཞིར་བཞག་ན། འདི་ཚོར་ཆེ་ཆུང་གི་ཚད་ཅིག་མེད་པ་དང་། ཕྲ་མོ་ཡིན་པ་གང་ཞིག་ལ་མཐའ་མེད་པ་ཞིག་རེད། རྡུལ་ཕྲ་རབ་འདི་ཚོ་ནི་ཆེག་ཅིག་ཡིན་ཞིང་།

ང་ཚོས་འདི་དག་གི་ཁྱབ་ཁོངས་ཀྱི་ཐིག་གི་ཐོག་ནས་འདི་ཚོར་འགྲེལ་བརྗོད་བྱེད་ཀྱི་ཡོད།" ཚིག་གཞན་ཞིག་བརྒྱུད་ནས་བཤད་ན། ཚན་རིག་པ་ཚོས་དེ་དག་གིས་འཛིག་རྟེན་གྱི་རྡུལ་ཕྲ་རབ་གཞན་གྱི་སྟེང་དུ་ཐེབས་པའི་ནུས་ཤུགས་ལ་བརྟེན་ནས་དེ་ཚོར་གསལ་བཤད་བྱེད་ཀྱི་ཡོད།

ཏཱ་ལའི་བླ་མ་མཆོག་གིས"ཁྱེད་ཀྱིས་ཕོ་རྡུལ་དང་། མ་ནིང་རྡུལ། གློག་རྡུལ། ཁོབ་རྡུལ་གང་ཞིག་རྗོད་ཀྱི་ཡོད་དམ།" ཞེས་ཁ་གསལ་དུ་གཏོང་བའི་དྲི་བ་ཞིག་བཀོད་བྱུང་།

"ཕོ་རྡུལ་ནི་གཞི་རྩའི་རང་བཞིན་མིན་ཞིང་། ཁོ་ཚོ་ཁོབ་རྡུལ་ལས་གྲུབ་ཡོད། འདི་ནི་རྡུལ་ཕྲན་ཞིག་གཞི་རྩའི་གྲུབ་ཆ་མིན་པ་དང་། རྡུལ་ཕྲ་རབ་གཞན་མང་པོར་བརྟེན་ནས་གྲུབ་ཡོད་པ་དང་གཅིག་མཚུངས་ཡིན།" སི་ཏྲེ་ལྷུན་གྱིས་ལན་བཏབ་སོང་།

"དེས་ན་གློག་རྡུལ།"

"ང་ཚོས་གོ་རྟོགས་བྱས་པ་ལྟར་ན། གློག་རྡུལ་ནི་གཞི་རྩའི་རང་བཞིན་ཞིག་ཡིན་ཞིང་ཏ་ལས་པའི་ཚུང་དུ་རེད། ཚུང་དུ་ཅི་འདྲ་ཞིག་རེད་དམ་ཞེ་ན། གལ་སྲིད་རྡུལ་ཕྲན་ནི་སའི་གོ་ལའི་ཆེ་ཚུང་ཡིན་ཚེ། གློག་རྡུལ་ནི་མི་ཏར་ཞིག་གི་ཆ་ཆིག་སྟོང་གི་ཆ་གཅིག་ལས་ཀྱང་ཆུང་བ་ཞིག་རེད། གློག་རྡུལ་རྣམས་འདི་འདྲའི་ཚུང་དུ་ཡིན་པ་ཇི་ལྟར་རྟོགས་ཀྱི་ཡོད་དམ་ཞེ་ན། ང་ཚོས་དོན་དངོས་སུ་གློག་རྡུལ་ཚུར་བླངས་ནས་ཕན་ཚུན་ལ་གདོང་ཐུག་བྱེད་དུ་འཇུག་པ་དང་། ཆེ་ཚུང་གི་ཚད་གཞི་ཡོད་པ་དང་མེད་པའི་གློག་རྡུལ་གཉིས་ཀྱི་ཚུར་ལྡོག་སྣང་ས་ལ་ཁྱད་པར་ཡོད། ང་ཚོས་རྩིས་

རིག་གི་ལམ་ནས་དེ་དག་ལ་ཆེ་ཆུང་གི་ཚད་ཅིག་མེད་པའི་མཇུག་སྡོམ་འཛོག་ཐུབ་ལ། དེ་དག་ནི་ཚིག་ཙམ་དང་། ནུས་ཤུགས་ཀྱི་ཁྱབ་ཁོངས་རེད།"

ཏཱ་ལའི་བླ་མ་མཆོག་གི་ཡིད་དབང་བཀུག་འདུག འོན་ཀྱང་། ད་དུང་ཟེ་ཚོམ་ཞིག་ཡོད་པ་འདྲ། "དེ་དག་དོན་དངོས་སུ་ཕན་ཚུན་ལ་གདོང་ཐུག་བྱེད་སྐབས་སོ་སོའི་ཕྱོགས་སུ་འཐོར་རམ། ཁོ་ཚོས་ཚོས་ཤིག་འབྱུང་བར་འགོག་རྐྱེན་བྱེད་དམ།"

"རེད།" སི་ཏྲེ་ལྷུན་གྱིས་འཛུམ་དམུལ་བཞིན་བཤད་སོང་།

སླ་ཟེའོ་ཡིས་ཡིད་མ་ཆེས་པའི་ངང་ནས། "དེ་འདྲ་ཡིན་ཚེ་ཁོ་ཚོ་ལ་ཆེ་ཆུང་གི་ཚད་ཅིག་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནམ།"

"རེད།" སི་ཏྲེ་ལྷུན་གྱིས་བསྐྱར་ཟློས་བྱས་ཤིང་། ཁོང་འགལ་བ་འདི་ལ་སྤྲོ་བ་ཞིག་སྐྱེས་འདུག

"འདི་ནི་དང་བ་འདྲེན་པ་ཞིག་རེད།" ཅེས་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་མཆོག་གིས་གསུངས་ནས། "ཁྱེད་ཀྱིས་བར་སྣང་གི་ཆ་ངོས་མེད་ཅིང་། ཚིག་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་ཚོས་ཤིག་གི་སྐོར་གླེང་གི་ཡོད། འོན་ཀྱང་། གལ་ཏེ་ཁྱེད་ཀྱིས་རྡུལ་ཕྲ་རབ་དེ་ཤར་ཕྱོགས་ནས་གཡུགས་ཚེ། དེ་ལ་ནུབ་ཕྱོགས་ཀྱི་ཟུར་ཞིག་ཡོད་དགོས་ངེས་རེད། འདིས་བར་སྣང་གི་ཆ་ཚད་ཅིག་ཡོད་པ་བསྟན་འདུག"

སི་ཏྲེ་ལྷུན་གྱིས་མོས་མཐུན་བྱས་ཏེ། "ང་ཚོས་དེ་ལ་ཤར་ཕྱོགས་དང་། ནུབ་ཕྱོགས། རྒྱབ་མདུན་སོགས་ཡོད་པ་ཡིད་ལ་འཆར་སྒོམ་བྱེད་དགོས།"

"དེ་ལ་དོན་དངོས་སུ་ཆ་ངོས་མེད་པ་ཡིན་ན། གལ་ཏེ་ཁྱེད་ཀྱིས་དེ་ལ་ཕྱོགས་གཅིག་ནས་གཞུས་ཚེ། དེ་དང་དུས་མཉམ་དུ་དེར་ཕྱོགས་གཞན་ནས་ཀྱང་

གཞུ་དགོས་ངེས་རེད།” ཏཱ་ལའི་བླ་མ་མཆོག་གིས་རིགས་པས་བསྒྲུབས་བྱུང་།

“དེ་ནི་བདེན་པ་རེད།” སི་ཏྲེ་ལྷུན་གྲིས་ལན་བཏབ།

ཏཱ་ལའི་བླ་མ་མཆོག་གིས་སྨིན་མ་གཉིས་བསྡུས་ཏེ། “འདི་ནི་ཧ་ཅང་ཁྱད་མཚར་བ་ཞིག་རེད། དུས་རབས་བཞི་པའི་སྐབས་སུ་བྱོན་པའི་ནང་པའི་ལྷ་གྲུབ་སློབ་ཞིག་ཡོད། ཁོང་གིས་ཚ་བགོ་བྱེད་མི་ཐུབ་པའི་གཞི་རྩའི་རྟུལ་ཕྲ་རབ་ནི་དངོས་གཟུགས་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་འདིའི་གྲུབ་ཆ་རྡོག་པོ་མཐའ་མ་དེ་ཡིན་པའི་ལྟ་ཚུལ་འདི་བཀག་པ་རེད། རྟུལ་ཕྲ་རབ་ཅིག་ལ་དངོས་གཟུགས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡོད་པ་དེ་སྲིད་དུ་དེ་ལ་བར་སྣང་གི་ཆ་ངོས་དང་། ཕྱོགས་ཐ་དད་པ་དུ་མ་ཞིག་ཡོད་ངེས་ཤིང་། དེ་དག་ནི་ཆ་ཆུང་དུ་བགོ་མི་ཐུབ་པ་ཞིག་མིན་པའི་རྩོད་སྒྲུབ་བྱས་ཡོད། ང་ཚོས་ཕལ་ཆེར་དུས་རབས་བཞི་པའི་ནང་པའི་ལྷ་གྲུབ་སློབ་འདི་གདན་ཞུ་བྱས་ནས་ཁྱེད་ལ་ཡ་ལན་བྱེད་དུ་འཇུག་དགོས།”

སི་ཏྲེ་ལྷུན་གྲི་ལན་ནི་ཐོལ་བྱུང་ཞིག་རེད། “ཁྱེད་རང་ངའི་ཞིབ་འཇུག་སློབ་མ་བྱེད་ཀྱི་ཡིན་ནམ།” འདི་ནི་ཕྱུལ་བྱུང་གི་ཚན་རིག་པ་ཚོས་རེ་འདུན་འདི་འདྲ་ཞུས་པ་ཐོག་མ་དེ་མིན་ཞིང་། ཏཱ་ལའི་བླ་མ་མཆོག་བཞད་མོ་དང་བཅས། “གལ་སྲིད་ང་ནི་ལོ་ན་ཅུང་གཞོན་ཚེ། ཁྱེད་ཀྱི་སློབ་མ་བྱེད་ངེས་རེད།”

དགོད་སྒྲས་བགྲོ་གླེང་གི་སྐྱིལ་མ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་ནའང་། བོད་པའི་གྲྭ་པ་ཚང་མ་ཁྱད་མཚར་བའི་གློག་རྟུལ་དེ་ཚོ་ལ་བློ་བདེ་པོ་ཞིག་འབྱུང་གི་མེད་པ་འདྲ། ཡིད་མ་ཆེས་པར་མགོ་བོ་གཡུག་ཅིང་། སེམས་འཚབས་པའི་བཞིན་རས་རྣམས་ཏཱ་ལའི་བླ་མའི་ཕྱོགས་ལ་འཁོར་ཡོད་པ་ནི། ཁོང་གིས་གབ་ཚིག་འདི་ལ་ལན་ཞིག་སྟོལ་བར

སྒྲུག་བཞིན་པ་དང་མཚུངས། གྲྭ་པ་ཚོས་སོ་སོའི་ཁྲིད་ན་སྐད་ཆ་ཞུབ་ཞུབ་བཤད་ཅིང་། ཡིད་མ་བདེ་བའི་ཚོར་སྣང་ཞིག་ཚོགས་ཞུགས་པའི་སྤྱི་ལ་ཁྱབ་འདུག ཨ་ཐོར་གྱིས་ཁྱུ་སིམ་དང་དོ་སྣང་གཉིས་སླར་གསོ་བྱེད་པར་འབད་པ་བྱས་པ་དང་། སི་ཧྲེ་ལྕུན་བརྗོད་གཞི་རྗེས་མའི་ཐོག་ལ་འགྲོ་འདོད་སྐྱེས་ཀྱང་། ཧྭ་ལའི་བླ་མ་མཆོག་གིས་ཆ་ངོས་མེད་པའི་རྟུལ་ཕྲ་རབ་ཀྱི་གསང་བ་དེར་ སུ་མཐུད་དུ་འཚོལ་ཞིབ་བྱེད་པར་ཞུ་ཚུགས་གནང་སྟེ། རྟོད་པའི་ཉམས་འགྱུར་དང་བཅས་ཕྱག་གཉིས་བརྡབས་བྱུང་།

"ཁྱེད་ཀྱིས་གློག་རྡུལ་ལ་བར་སྣང་གི་ཆ་ངོས་མེད་པ་འདི་ངེས་གཏན་ཆགས་མེད་ཚུལ་བརྗོད་སོང་། ང་ཚོས་རྡུལ་ཕྲ་རབ་དེ་དག་གི་བར་སྣང་གི་ཆ་ངོས་རྟོགས་མི་ཐུབ་པ་ནི་ངེས་པ་ཙམ་རེད། གལ་ཏེ་ཁྱེད་ཀྱིས་རྡུལ་ཕྲ་རབ་དེ་དག་ལ་བར་སྣང་གི་ཆ་ངོས་ཡོད་མོད། དེ་ཚེ་ཚུང་དྲགས་པས་ང་ཚོས་རྟོགས་མི་ཐུབ་ཅེས་བརྗོད་ན། འགལ་བ་དེ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་འགྱུར་འགྲོ། འདི་ནི་ཡོང་མི་སྲིད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཞིག་ཡོད་དམ།"

"འདི་ནི་ཡོང་སྲིད་པ་ཞིག་ཡིན་པ་གསལ་པོ་རེད།" སི་ཧྲེ་ལྕུན་གྱིས་ཁས་ལེན་བྱས། "གོང་གི་ངའི་འགྲེལ་བཤད་འདི་ལ་རྩ་བའི་རྟོག་དྲ་ཁག་ཅིག་ཡོད། ལྷག་པར་དུ་འགྲེལ་བཤད་འདིས་ང་ཚོས་རྩ་ཆེན་དུ་འཛིན་པའི་རྣམ་གཞག་གཉིས་ཏེ། ཁོན་ཊོམ་འགྱུལ་ཤུགས་རིག་པ་དང་། འཕེན་ཤུགས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་བར་ལ་འགལ་བ་ཞིག་བསྟན་ཡོད།"

རྩལ་ཐྲ་རབ་དང་། དངོས་ཡོད་གནས་ལུགས་ཀྱི་རང་བཞིན།

ང་ཚོ་རྗེས་ནས་སླར་ཡང་བཀྲོད་གཞི་ལ་ཁ་ཕྱོགས་སོང་། གློག་རྡུལ་ལ་ཆ་དངོས་མེད་པའི་འགྲེལ་བཤད་ཀྱིས་མི་ཚང་མར་ངོ་མཚར་དུ་བཅུག་པས་སི་ཧྲེ་ལྷུན་ལ་སྤྲོ་སྣང་ཞིག་སྐྱེས་འདུག ཁོང་གི་འགྲེལ་བཤད་ནི་ད་དུང་ཟབ་ཏུ་འགྲོ་རྒྱུ་རེད། "ང་ཚོས་གློག་རྡུལ་གྱི་རིགས་མི་འདྲ་བ་གསུམ་རྟོགས་ཡོད། གཅིག་ནི་རྒྱུན་ལྡན་གྱི་གློག་རྡུལ་དེ་རེད། གལ་ཏེ་ཁྱེད་ལ་མ་དཔྱུལ་མང་པོ་ཞིག་ཡོད་ཚེ། ཁྱེད་ཀྱིས་རྡུལ་ཕྲ་རབ་ཁག་ཅིག་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་བཅིར་ནས་གློག་རྡུལ་གྱི་རིགས་གཞན་གཉིས་བཟོ་ཐུབ། རིགས་འདི་གཉིས་ལ་གདོས་ཚད་དང་། ནུས་ཤུགས་གཞན་ལས་ཆེ་ཡང་། དེ་དག་ནི་ད་དུང་ཆེག་དང་འདྲ་བ་ཞིག་ཡིན་པ་མ་ཟད། དེ་ཚོར་ཕོ་གློག་དང་མོ་གློག ཡང་ན་རྡུལ་ཕྲ་རབ་དང་ལྡོག་རྡུལ་ཕྲ་རབ་སོགས་ཡོད་ཚོག

"ད་ལྟ་ང་ཚོར་ཧ་ཅང་ཁྱད་མཚར་བའི་གནས་སྟངས་ཤིག་ཡོད་དེ། མོ་གློག་ཅན་གྱི་རྡུལ་ཕྲ་རབ་དང་། ཕོ་གློག་ཅན་གྱི་རྡུལ་རབ་ཀྱིས་ཕན་ཚུན་འགུག་ནའང་། གལ་སྲིད་རྡུལ་ཕྲ་རབ་འདི་གཉིས་གཅིག་གཅིག་གི་སྟེང་ལ་བཞག་ཚེ། ཁོ་ཚོ་བརྡབས་ནས་ཕན་ཚུན་འཛོམ་པར་བྱེད་ངེས། འདི་ལ་རང་སྙེང་ནས་འགལ་འདུ་ཅི་ཡང་མེད།" སི་ཧྲེ་ལྷུན་གྱིས་བཤད་མཚམས་བཞག་པ་དང་། ཁོང་གི་སྐད་ཆ་ནི་ཁང་པའི་ནང་སྣང་དུ་དབྱངས་ཡོད་པའི་ཚོར་སྣང་ཞིག་སྐྱེར། ཉན་མཁན་རྣམས་ཀྱིས་དེར་མནོ་བསམ་གཏོང་བཞིན་འདུག ཨ་ཐོར་གྱིས་དྲི་བ་ཡོད་མེད་དྲིས་སོང་། མི་གཅིག་གིས་ཀྱང་ཁ་གྲགས་མ་སོང་། "ང་ཚོའི་མཐོང་ཚུལ་ལ་འགལ་འདུ་མེད་པ་དེ་ནི་ང་ཚོས་བདེན་དོན་རྙེད་ཡོད་པའི་དོན་ཞིག་མིན།" སི་ཧྲེ་ལྷུན་གྱིས་ལྷིང་འཇགས་

དགོངས་ཤིང་། ཕྱ་ལའི་བླ་མ་མཆོག་གཏམ་འདི་ལ་ཡིད་འཕྲོད་ནས་བཞད་མོ་བཞད་བྱུང་།

སི་ཏྲེ་ལྷུན་གྱིས་པོ་སློག་དང་མོ་སློག་ལྡན་པའི་རྫུལ་ཕྲ་རབ་ཀྱི་སྐོར་ལ་འགྲེལ་བཤད་བྱས་པར་བརྟེན་ནས་དངོས་གཟུགས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཐད་ལ་བགྲོ་གླེང་ཟབ་མོ་ཞིག་བྱུང་སོང་། ཡིན་ཡང་། ཁོང་གིས་ཐོག་མར་རྫུལ་ཕྲན་ཞིག་གི་གདོས་ཚད་ཀྱི་ཁྱད་ཆོས་ནི་རང་གི་རྫུལ་ཕྲ་རབ་དག་གི་སློག་ཤུགས་དང་འབྲེལ་སྟངས་ལ་གསལ་བཤད་བྱེད་རྒྱུ་རེད། “རྫུལ་ཕྲན་གྱི་སྟེང་དུ་སློག་རྫུལ་ནི་པོ་སློག་ཅན་གྱི་ཆི་གུའི་འགུག་ཤུགས་ཀྱིས་ཚུར་འཐེན་གྱི་ཡོད།” ང་ཚོས་འདིར་སྤྱིར་བཏང་གི་མོ་སློག་ཅན་གྱི་སློག་རྫུལ་གླེང་གི་ཡོད་པ་དང་། ནོར་སྦྲེལ་གཟེངས་རྟགས་ཐོབ་མྱོང་བའི་དངོས་ཁམས་རིག་པ་བ་ཚོས་ཞིབ་འཇུག་ཚོད་ལྟ་ཁང་དུ་བསྒྲུབ་པའི་ཁྱད་མཚར་ཞིང་རིན་གོང་ཆེ་བའི་རྫུལ་ཕྲ་རབ་མིན། “སློག་རྫུལ་དང་ཆི་གུ་གཉིས་ཀྱིས་ཕན་ཚུན་འགུག་པ་དང་། སློག་རྫུལ་ནི་ཆི་གུ་དང་ཐག་ཉེ་རུ་འགྲོ་བའི་འདོད་པ་ཆེ། འོན་ཀྱང་། དེ་ལ་བཀག་འགོག་བྱེད་མཁན་ཅི་ཞིག་ཡོད་དམ།” ཁོང་གིས་རེ་ཞིག་ལ་བཤད་མཚམས་བཞག་ནས་རང་གི་དྲི་བའི་ཤུགས་རྐྱེན་ལ་མཐོང་བསམ་བཏང་། ཡིན་ཡང་། མི་གཅིག་གིས་ཀྱང་ལན་ཞིག་སྦྲད་མ་བྱུང་།

“ཧན་སི་ལྷ་གིའི་ངེས་མེད་རྩ་འཛིན་གཞིར་བཞག་ན། སློག་རྫུལ་ནི་ཆི་གུ་དང་ཐག་ཇེ་ཉེར་སོང་བ་དང་དུས་མཉམ་དུ་སློག་རྫུལ་དེའི་འགུལ་ཤུགས་ཇེ་ཆེར་འགྲོ་རྒྱུ་རེད།” ཞིབ་ཕྲ་རུ་བཤད་ན། འགུལ་ཤུགས་དེ་ཆེ་རུ་སོང་བ་མིན་ཞིང་། སློག་རྫུལ་དེ་ས་ཆ་ཆུང་དུ་ཞིག་གི་ནང་ཚོད་འཛིན་བྱས་ནས་སློག་རྫུལ་དེའི་ངེས་མེད་ཀྱི་

གནས་གཞི་ཆུང་དུ་སོང་སྟབས། གློག་རྡུལ་དེའི་འགུལ་ཤུགས་ཀྱི་ངེས་མེད་རང་བཞིན་ཇེ་མང་དུ་ཕྱིན་པ་འདི་རེད། "འོན་ཀྱང་། འགུལ་ཤུགས་དེ་ལ་ནུས་ཤུགས་དགོས་ཤིང་། ཚི་གུ་དང་གློག་རྡུལ་གཉིས་པན་ཚུན་ཧ་ཅང་ཐག་ཉེ་བོར་གནས་མི་ཐུབ་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི་ནུས་ཤུགས་ཀྱིས་འདེང་གི་མེད་པས་ཡིན།"

སི་ཏྲེ་ལྷུན་ནི་"ཆེ་ཤེར་བྲེ་ལ"ལྟར་འཇུམ་དམུལ་བཞིན། "འགུལ་ཤུགས་དེའི་ནུས་ཤུགས་ཇེ་ཆེར་སོང་བ་ནི་འགུག་ཤུགས་ལས་བྱུང་བའི་སྟོབས་ཤུགས་དང་འབྲེལ་བ་མེད་པ་དང་། ཡ་མཚར་བ་ཞིག་ནི་རྡུལ་ཕྲ་རབ་འདི་དག་ཐག་ཉེར་སོང་བ་ལས་ཐོན་པའི་ནུས་ཤུགས་དེས་རྡུལ་ཕྲ་རབ་འདི་ཚོ་ཐག་ཉེར་གཏོང་བའི་ལས་ཀྱི་ནང་བརྟག་པའི་ནུས་ཤུགས་དེ་སླར་གསོ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། རྡུལ་ཕྲ་རབ་འདི་ཚོ་ཐག་ཉེར་གཏོང་བའི་བརྒྱུད་རིམ་ནང་ནུས་ཤུགས་ཟད་ཀྱང་། ངེས་མེད་རྩ་འཛིན་གྱི་ནུས་ཤུགས་དེ་ཆེ་རུ་འགྲོ་རྒྱུ་རེད། ནུས་ཤུགས་དེ་དག་གི་ཚ་སྙོམས་རང་བཞིན་གྱིས་རྡུལ་ཕྲན་གྱི་གདོས་ཚད་གཏན་ཁེལ་བྱེད་ཅིང་། ཚ་སྙོམས་འདི་བརྟན་པོ་གང་དུ་ཆགས་ན་གློག་རྡུལ་རྣམས་དེ་ལས་ལྷག་པའི་ཐག་ཉེར་འགྲོ་མི་ཐུབ།" མཚམས་འདིར་སི་ཏྲེ་ལྷུན་གྱིས་རང་ཉིད་སྙེར་གྱི་མངོན་སུམ་གྱི་མྱོང་བ་ཞིག་ཕྲོག་སྒྱུར་ཀྱི་རྣམ་གཞག་འདིར་ཁ་སྣོན་གྱི་ཚུལ་དུ་བརྗོད་རྒྱུར། "ངས་རྡུལ་ཕྲན་འདིའི་སྙེང་དུ་ཞིབ་འཇུག་ཆོད་ལྟ་བྱས་མྱོང་། ངས་ཚད་བཅལ་བའི་གདོས་ཚད་ཆུང་ཤོས་དེ་ཁོན་ཏོམ་འགུལ་ཤུགས་རིག་པས་བརྗོད་པ་དང་གཅིག་མཚུངས་རེད། དེ་ལས་ལྷག་པའི་ཐག་ཉེར་གཏོང་མི་ཐུབ། འོན་ཀྱང་། དེང་སང་"།"

ཕྱི་དྲོའི་ཉི་ཟེར་ནི་སྒེའུ་ཁུང་བརྒྱུད་ནས་ཁང་པའི་ནང་དུ་འཕྲོ་ཞིང་། སངས་

རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་བརྙན་དང་། རྩིག་ངོས་ཀྱི་ཐང་གའི་ཚོན་མདངས་ཇེ་གསལ་དུ་གྱུར། གྲྭ་གཞོན་རྣམས་ཀྱིས་ཁ་གདང་ཞིང་རྣམ་རིག་བསྒྲིམས་ནས་བསྡད་འདུག སྟུག་རུས་ཕྲན་བུ་བྱེད་བཞིན་པ་ཁོང་ཚོའི་མིག་ཟུང་ལས་རྟོགས་ཐུབ། ཏཱ་ལའི་བླ་མ་མཆོག་ནི་ཕར་བལྟས་ཚོད་ལ་སྤྲོ་སྣང་གིས་ཁེངས་འདུག རྒྱལ་བ་ཀརྨ་པས་དང་བའི་སྒོ་ནས་བགྲོ་གླེང་འདི་རྟོགས་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད་པར་སྣང་། འོན་ཀྱང་། ངས་ཁོང་གིས་དོན་དོ་མ་ཅི་ཙམ་ཞིག་ཤེས་ཀྱི་ཡོད་མེད་ལ་བསམ་བློ་བཏང་བ་དང་། འདི་གསལ་པོ་བཟོ་དགོས་པའི་དྲན་ཐོ་ཞིག་རང་གི་སེམས་ངོས་སུ་བྲིས་པ་ཡིན། ངའི་རེ་བ་ཡིན་ན་ཁོང་ལ་བཅར་འདྲི་བྱེད་པའི་གོ་སྐབས་ཤིག་བྱུང་ན་ཡག་པོ་རེད།

སི་ཏེ་ལྷུན་གྱིས་སྨྲ་མཐུད་དེ། “འོན་ཀྱང་། དེང་སང་ང་ཚོར་དེ་དག་ཕན་ཚུན་ཐག་ཉེར་གཏོང་ཐབས་ཤིག་ཡོད། གློག་རྡུལ་ཚོ་སོ་སོའི་རང་བཞིན་དུ་གནས་པའི་ཐོག་ནས་ཡོང་ཐབས་མེད། ཡིན་ཡང་། འགུལ་ཤུགས་ཆེ་རུ་བཏང་ནས་གློག་རྡུལ་ལ་ནུས་ཤུགས་ཆེན་པོ་བྱིན་ན། དེ་དག་ཐག་ཉེ་རུ་འགྲོ་ཐུབ་རེད། འདི་ལྟར་བྱས་ཚེ་དུས་ཡུན་ཐུང་དུ་ཞིག་ལ་དེ་དག་མཉམ་དུ་བཙིར་ཆོག ཁྱེད་ཀྱིས་གློག་རྡུལ་ལ་ནུས་ཤུགས་ག་ཚད་མང་པོ་སྤྲད་ན་དེ་ཚོད་ཀྱིས་རྡུལ་ཕྲན་ཆུང་དུ་འགྲོ་བ་དང་། འདི་ནི་རྡུལ་ཕྲན་གྱི་མཐར་ཐུག་གི་གདོས་ཚད་ཀྱི་ཚད་གཞི་རེད། དེའི་ཕྱིར་རྡུལ་ཕྲན་གྱི་ཆེ་ཆུང་གི་ཚད་གཞི་དངོས་གནས་དེ་ནི་སྲིད་གཞུང་གིས་ཁྱེད་ལ་མ་དངུལ་ག་ཚོད་ཅིག་སྤྲོད་མིན་ལ་ཐུག་ཡོད།” ཁོང་གིས་ལན་མང་པོར་བྱས་པ་ལྟར་ཐེངས་འདིར་ཡང་རང་གི་སྐད་ཆ་ལ་དབྱུང་འདེགས་ཉམ་ཆུང་ཞིག་གིས་རྗོགས་ཚིག་བཀོད་སོང་། དེས་འདི་ཚོ་ཚང་མ་ལས་སླ་བའི་སྣང་བ་ཞིག་སྐྱེར།

མཚམས་འདིར་ཨ་ཕོར་གྱིས་གཙོ་སྐྱོང་བ་འཛིན་པོ་ཞིག་གི་ཚུལ་དུ་གླེང་བཞིན་པའི་གནད་དོན་རྣམས་ཕྱོགས་སྡོམ་བྱས་པ་དང་། འདིས་ང་ཚོའི་བགྲོ་གླེང་ནི་ཁ་ཕྱོགས་གསར་པ་ཞིག་ཏུ་ཁྲིད་བྱུང་། "ང་ཚོས་ད་ལྟའི་བར་རྡུལ་ཕྲན་གྱི་གདོས་ཚད་ཀྱི་སྐོར་གླེང་ཞིང་། དེ་ནི་འགྱུག་ཤུགས་ཀྱི་ཚ་སྙོམས་དང་། ཧན་སི་རྫ་གིའི་ངེས་མེད་རྒྱ་འཛིན་དང་འབྲེལ་བའི་འཕོར་གྲམ་གྱི་ནུས་པ་གཉིས་ཀྱིས་ཐག་གཅོད་བྱེད་ལ། ང་ཚོས་གདོས་ཚད་ནི་རྡུལ་ཕྲ་རབ་ཀྱི་གཞི་རྒྱའི་ཁྱད་ཆོས་ཤིག་མིན་པར་མཐོང་ཡོད། ཡིན་ཡང་། གདོས་ཚད་དམ་རྒྱ་བསྐྱེད་ནི་རྡུལ་ཕྲ་རབ་འདི་ཚོ་ལས་ཇི་ལྟར་འབྱུང་གི་ཡོད་པའང་ང་ཚོས་རྟོགས་ཡོད།" དེ་ནས་ཁོང་གིས་ལྟ་གྲུབ་སྨྲ་བ་མེ་ཁད་ལ་སྐད་ཆ་ཞིག་བཤད་རོགས་ཞེས་རེ་སྐུལ་བྱས་སོང་།

མེ་ཁད་ཀྱིས་བརྗོད་རྒྱུར། "ང་ཚོས་གནད་འགག་ཅིག་ངེས་པར་དུ་རྟོགས་དགོས་ཤིང་། དེ་ནི་འགྱུལ་ཤུགས་ཚད་འཇལ་དང་། གནས་གཞི་ཚད་འཇལ་གྱི་ཞིབ་འཇུག་ཚོད་ལྟའི་ལག་ཆ་གཉིས་ཕན་ཚུན་མི་མཐུན་པའི་ལྟ་ཚུལ་ལས་བྱུང་བའི་ངེས་མེད་ཀྱི་འབྲེལ་བ་འདི་རེད། རྡུལ་ཕྲན་གྱི་ཁྱད་ཆོས་ཟེར་བ་འདི་ཚོ་ནི་དེ་དག་ཚད་འཇལ་བྱེད་ཀྱི་ཚན་རིག་པའི་ལག་ཆའི་རིགས་ལ་ལྟོས་མེད་ཅིག་མིན། དེའི་ཕྱིར་ངའི་ལྟ་ཚུལ་ལ། ངེས་མེད་རྒྱ་འཛིན་འདི་ནི་རྟེན་འབྲེལ་ལྟ་བུའི་སྣང་ཚུལ་ཞིག་རེད། དེ་ཡང་རྟེན་འབྲེལ་འདིའི་གྲུབ་དོན་ནི་ཁྱད་ཆོས་དེ་དག་ཚད་འཇལ་བྱེད་ཀྱི་ལག་ཆ་དང་། ཚད་འཇལ་གྱི་ལས་གཉིས་ལས་ལོགས་སུ་དགར་མི་ཐུབ་པ་འདི་རེད།"

སི་ཏྲེ་ལྷུན་གྱིས་ལོ་མང་པོར་ལྟ་བ་འདི་ཚོའི་ཐོག་ལ་ཞིབ་འཇུག་ཚོད་ལྟའི་ལམ་ནས་ལས་ཀ་བྱས་ཤིང་། འདི་ཚོའི་ཐད་ལ་ཞིབ་ལྟ་ལས་བྱུང་བའི་ལྟ་ཚུལ་མི་འདྲ

༧ གོང་ས་མཆོག་གིས་སི་ཏི་ལྷུན་གྱི་གློག་རྡུལ་སློར་ལ་དཔྱད་པ་གནང་བཅིན་པ།

བ་ཞིག་བཟུང་འདུག “ངེས་མེད་རྒྱ་འཛིན་འདི་ནི་གཞན་ལ་བརྟེན་ནས་གྲུབ་པ་གཅིག་པུ་ཙམ་མ་ཡིན་པར། ང་ཚོས་ཞིབ་འཇུག་ཚོད་ལྟས་བརྟག་དཔྱད་གཏོང་ཐུབ་པའི་གཞི་རྩའི་ཆོས་ཤིག་ཀྱང་རེད། ང་ཚོས་སོ་སོའི་ཉིན་རེའི་ཞིབ་འཇུག་ཚོད་ལྟའི་ནང་ནུས་ཤུགས་ཆེ་བའི་མགྱོགས་ཚད་སྤྱར་ཆས་བརྒྱུད་ནས་ཁ་སྐོར་རང་བཞིན་གྱི་ཁྱད་ཆོས་འདི་དག་གི་གནས་གཞི་དང་། འགྱུལ་ཤུགས་ལ་རྒྱུན་དུ་བརྟག་དཔྱད་གཏོང་གི་ཡོད། ང་ཚོས་རྟག་ཏུ་ནུས་ཤུགས་ག་ཚད་ཆེ་བ་དེ་ཙམ་གྱིས་འགྱུལ་ཤུགས་ཀྱང་ཆེ་བ་མཐོང་གི་ཡོད། འདི་ནི་ང་ཚོས་གང་སར་མཐོང་གི་ཡོད་ལ། ང་ཚོ་ནི་འདི་ལས་ཐར་ཐབས་མེད་པ་ཞིག་ཡིན། དེའི་ཕྱིར་ངའི་བསམ་ཚུལ་ལ་འདི་ནི་ཞིབ་འཇུག་ཚོད་ལྟའི་ལམ་ནས་བརྟག་དཔྱད་གཏོང་ཐུབ་པའི་དངོས་ཡོད་ཀྱི་གཞི་རྩའི་ཆོས་ཤིག་རེད།”

ཨ་ཐོར་གྱིས་འདི་ལ་མོས་མཐུན་ཤུགས་ཆེན་བྱེད་ནའང་། ཁོང་གིས་གནད་དོན་འདི་ནང་པའི་ལྟ་ཚུལ་དང་སྦྱོར་བའི་འབད་བརྩོན་བྱས་སོང་། “མེ་ཁྱེད་ཀྱིས་བརྗོད་དོན་ནི་ནང་པའི་ཚད་མ་རིག་པ་དང་འབྲེལ་བ་ཡོད་ཀྱི་རེད། གསལ་པོར་

བཤད་ན། ཆོས་རང་ཉིད་དང་རང་ལ་བདག་པའི་ཁྱད་ཆོས་ཁག་གི་འབྲེལ་བ་དེ་ཅི་ཞིག་ཡིན་ནམ།”

ཨ་ཐོར་གྱིས་རེ་བ་བྱས་པ་ལྟར་ཧྰ་ལའི་བླ་མ་མཆོག་གིས་གསུང་རྒྱུར། “དབུ་མའི་གྲུབ་མཐས་ཆོས་ཤིག་དང་དེའི་ཁྱད་ཆོས་བར་གྱི་ཕན་ཚུན་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་རང་བཞིན་ནི། རང་གི་རྗོད་སྒྲུབ་ཀྱི་རིགས་པ་གཙོ་བོ་ཞིག་ཏུ་བཀོལ་སྤྱོད་བྱས་ནས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་བཀག་ཡོད།” ཨ་ཐོར་གྱིས་ཁོང་ལ་བརྗོད་གཞི་འདིའི་ཐོག་ད་དུང་ཁ་གསལ་བྱེད་རྒྱུའི་འབོད་སྐུལ་ཞུ་སྐབས། ཧྰ་ལའི་བླ་མ་མཆོག་གིས་དབྱུང་འདེགས་ཤིག་བྱས་ནས་གསུང་རྒྱུར། “མང་པོ་ཞིག་བཤད་ཡ་མི་འདུག” དེ་ནས་ཁོང་ནང་པའི་ལྟ་གྲུབ་ཀྱི་ལྟེ་བར་གནས་པའི་བརྗོད་གཞི་ཆེན་པོ་འདི་དང་འབྲེལ་བའི་རང་གི་ཀུ་རེ་ལ་བཞད་མོ་བཞད་བྱུང་། ཡིན་ཡང་། ཁོང་གིས་སྙུ་མཐུད་དེ། “ཆོས་ཤིག་དང་དེའི་ཁྱད་ཆོས་གཉིས་ཕན་ཚུན་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན། ཁོ་ཚོའི་བར་གྱི་འབྲེལ་བ་དེ་ནི་ཆ་ཅན་དང་ཆ་ཤས་བར་གྱི་འབྲེལ་བ་དང་འདྲ་མཚུངས་ཤིག་རེད། དཔེར་ན། གང་ཟག་ཅིག་ལ་ཆ་ཅན་འགྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ཆ་ཤས་ཁག་ལ་མ་བརྟེན་པའི་ཆ་ཅན་ཞིག་སྣང་མི་ཐུབ། དེ་བཞིན་ཆ་ཤས་ཀྱི་དོན་སྤྱི་དེ་ཡང་ཆ་ཅན་གྱི་དོན་སྤྱི་ལ་བརྟེན་ཡོད་པ་ཞིག་ཡིན་ཞིང་། དེའི་ཕྱིར་ཕན་ཚུན་བརྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བ་དང་། ཚད་མ་རིག་པའི་ངོས་ནས་བཤད་ན་འདི་གཉིས་དུས་མཉམ་དུ་བྱུང་བ་ལྟ་བུ་རེད།”

མཐའ་མར་རྒྱུས་ཡོད་ཀྱི་ལྟ་བ་ཞིག་བགྲོ་གླེང་ནང་ཐོན་བྱུང་བས་གྲྭ་པ་ཚོའི་བཞིན་རས་ལ་ཡིད་ཆེས་པའི་འཛུམ་ཉམས་ཤིག་ཤར་འདུག “དེ་མཚུངས་སུ་ང

ཆོས་ཆོས་ཤིག་དེའི་ཁྱད་ཆོས་ཁག་དང་འབྲེལ་བའི་ཐོག་ནས་གླེང་དགོས་པ་དང་། ཁྱད་ཆོས་དེ་ཚོ་ཡང་ཆོས་དེ་དང་འབྲེལ་བའི་ཐོག་ནས་གླེང་དགོས། བསམ་བློའི་འཛིན་སྟངས་ཀྱི་ངོས་ནས་ཁྱད་ཆོས་དེ་དག་དོར་ཏེ། ད་དུང་ཅི་ཞིག་ལྷག་ཡོད་མེད་ཐད་ལ་གླེང་ཆེ་གོ་རྒྱུ་མེད་པ་ཞིག་རེད།”

ཨ་ཐོར་གྱིས་བསམ་ཤེས་བྱས་ནས་བརྗོད་གཞི་འདིར་ས་མཚམས་ལྟ་བུ་ཞིག་ཕྱེས་སོང་། “དེ་ནི་ནང་པའི་ལྟ་ཚུལ་གྱི་ནང་གོ་རྒྱུ་མེད་པ་ཞིག་ཆགས་འདུག”

མཚམས་འདིར་ཨ་ལན་གྱིས་ཀྱང་སྐད་སྒྱུར་བའི་འགན་ལས་བཀྲོལ་ནས་རང་གི་བསམ་གཞིགས་འགའ་བརྗོད་བྱུང་། ཨ་ལན་གྱིས་སྐད་ཆ་ཧ་ལས་པའི་མགྱོགས་པོར་བཤད་པ་དང་། མགྱོགས་ཚད་དང་མཉམ་པའི་ཚིག་བརྗོད་གསལ་པོ་ཞིག་མེད་ཆེ། ཁོང་གི་སྐད་ཆ་གོ་ཐུབ་རྒྱུ་ཁག་པོ་རེད། ངས་ཁོང་གིས་སྐད་ཆ་བཤད་པ་ཐེངས་དང་པོར་ཐོས་པ་དེ་དྲན་གྱི་འདུག སྐབས་དེར་ང་ཁོང་གི་རྩོད་སྒྲུབ་ཀྱི་ནུས་སྟོབས་དང་མགྱོགས་སྒྱུར་ལ་ཧ་ལས་བྱུང་། ཁོང་གི་ལག་ཟུང་ཡང་སྐད་ཆའི་མགྱོགས་འགྲོས་དང་གཏན་ཚིགས་ལ་བསྟུན་ནས་གཡོ་བ་དང་། བར་སྣང་གི་ངོས་སུ་ཟུར་ཁུག་དང་གུག་དབྱིབས་འདྲ་མིན་ཞིག་གི་རི་མོ་འབྲི་བཞིན་པ་དང་འདྲ།

“དུས་རབས་བཅུ་དགུ་པའི་སྨད་ཀྱི་ཚན་རིག་གི་ལོ་རྒྱུས་ལ་བལྟས་ཆེ། ཁེད་ལྦིན་༼Lord Kelvin༽ཟེ་བའི་ཚན་རིག་པ་རླབས་ཆེན་ཆོའི་ཁྲིད་ན་མགོ་རྙོག་ཆེན་པོ་ཞིག་བྱུང་ཡོད། དེ་ཡང་ཡེ་ཐར་༼ether༽ནི་ཕྱོགས་ཡོངས་སུ་ཁྱབ་ཅིང་འོད་སྣང་འགྲོ་སའི་བརྒྱུད་ལམ་ལྟ་བུར་གྲུབ་ཡོད་མེད་ཀྱི་གནད་དོན་འདི་རེད། མད་ཁི་སིན་དང་མོད་ལད་༼Michelson and Morley༽ཀྱིས་ཞིབ་འཇུག་ཚོད་ལྟ་བརྒྱུད་ནས་ཡེ་

ཐར་གྲུབ་མེད་པ་གསལ་སྟོན་བྱས་སྟབས། ཡེ་ཐར་གྱི་དོན་སྤྱི་ཧྲིལ་པོ་འདི་འདོད་དགོས་བྱུང་། དེ་ནས་བཟུང་ཚན་རིག་པ་སུས་ཀྱང་ཡེ་ཐར་གྱི་གནད་དོན་འདི་ལ་དམིགས་བསལ་གྱིས་དོ་སྣང་སྤྲད་མེད། དེ་ལྟ་ནའང་། ང་ཚོས་ཐུན་མོང་གི་ལྟོས་གྲུབ་རིག་པ་དང་། ཆོས་ཅི་ཞིག་བརྒྱུད་ནས་འགྲོ་བཞིན་ཡོད་མེད་ལ་བརྟེན་ནས་གཙུ་སྒྲིམ་བྱེད་པའི་བརྒྱུད་ལམ་གྱི་དོན་སྤྱི་གཉིས་ངོས་ལེན་བྱས་ནས་ཧ་ལམ་དུས་རབས་གཅིག་ཙམ་འདས་ཟིན།" ཨ་ལན་གྱིས་རང་གི་ལག་པ་གཙུ་སྒྲིམ་བྱས་པ་ནི་བར་སྣང་དུས་ཀྱི་གུག་ཆ་དེ་གསལ་སྟོན་བྱེད་བཞིན་པ་དང་འདྲ། "ཚན་རིག་པ་གཅིག་གིས་ཀྱང་དེ་ལ་ཡེ་ཐར་ཟེར་གྱི་མེད། ཡིན་ཡང་། ཡེ་ཐར་ཟེར་ཚོག་པ་ཞིག་རེད། ཁོང་ཚོས་བར་སྣང་དུས་ཀྱི་རྒྱུན་བསྲིང་དེ་ནི་སྟོང་པ་ཞིག་མིན་པར་སྟོན་བྱེད་ལ་སླར་ཡང་ཚིག་འདི་བཀོལ་སྤྱོད་བྱས་ན་འགྲིག་པ་ཞིག་རེད།"

"དེ་མཚུངས་སུ་གློག་རྡུལ་གྱི་ལོ་རྒྱུས་ལ་བལྟས་ཚེ། ཚིག་འདི་ཐོག་མར་གསར་བཟོས་བྱས་པའི་སྐབས་གློག་རྡུལ་ཀྱི་ང་ཚོའི་གོ་རྟོགས་དེ་མ་འདྲ་བ་ཞིག་རེད། གོ་རྟོགས་དེའི་ནང་སི་ཧྲེ་ཕྱུན་གྱིས་ངོས་འཛིན་བྱས་པའི་གློག་རྡུལ་གྱི་རིགས་དང་། གློག་ཤུགས་འདྲ་མིན་ལྡན་པའི་རྡུལ་ཕྲ་རབ་དང་ལྦོག་རྡུལ་ཕྲ་རབ་རྣམས་འདུས་མེད། ངའི་བརྗོད་དོན་གཙོ་བོ་ནི་ཆོས་ཤིག་དང་དེའི་ཁྱད་ཆོས་བར་གྱི་འབྲེལ་བའི་གནད་དོན་ལ་འབྲེལ་བ་ཡོད་པ་ཞིག་ཡིན། ཆོས་ཤིག་ལ་མཚོན་ན། རང་གི་ཁྱད་ཆོས་ག་ཚོད་ཅིག་བརྩགས་ན་ང་ཚོས་ཆོས་དེ་གཞན་ཞིག་ལ་གྱུར་འདུག་ཅེས་བརྗོད་རུང་ངམ། ཁྱད་ཆོས་ཚང་མ་བརྩག་དགོས་སམ། ཡང་ན་ཁྱད་ཆོས་གཅིག་དང་། གཉིས། གསུམ་བརྩགས་ན་མི་འགྲིག་གམ། འདི་ཚོ་ཚང་མ་ཐ་སྙད་ལུགས་ཀྱི་

གནད་དོན་ཞིག་ཡིན་ནམ། ཡང་ན་ཁྱེད་ཚོས་ག་ཚོད་ཅིག་མར་བཤུར་ཚོག་མིན་ནི་ཡུལ་གྱི་ངོས་ནས་གྲུབ་ཡོད་དམ།"

དྲི་བ་འདི་ཚོར་བསམ་གཞིགས་བྱེད་པའི་དུས་མཚམས་སུ་བོད་སྐད་ལྷབ་ལྷིབ་ཀྱིས་ཁེངས་བྱུང་། བོད་པའི་ཕྱོགས་གཏོགས་ན་དྭ་ལའི་བླ་མ་མཆོག་གིས་རང་གི་རྒྱབ་ལོགས་སུ་འཚང་ཁ་ཤིག་ཤིག་གིས་བསྡད་ཡོད་པའི་གྲྭ་པ་རྒན་རབས་པ་ཚོར་བསམ་ཚུལ་འདྲི་བཞིན་བགྲོ་གླེང་ཞིག་འབྱུང་གི་འདུག ཐུབ་བསྟན་སྦྱིན་པས་ཅུར་ཟེར་ཆེ་བའི་ལྷ་གྲུབ་རིག་པའི་རྩོད་གླེང་དེའི་ནང་ནས་རེ་ཞིག་ལ་རང་ཉིད་ཕྱིར་འཐེན་བྱས་ཏེ། སྐད་སྒྱུར་གྱི་ཞྭ་མོ་སླར་ཡང་གྱོན་ནས་ང་ཚོར་གསལ་བཤད་བྱས། "ང་ཚོས་འདིར་བྱེད་བཞིན་པའི་རྩོད་གླེང་ནི་ནང་པའི་གཞུང་དང་། ལྷག་པར་བོད་ཀྱི་ནང་དོན་རིག་པའི་སློལ་རྒྱུན་ནང་དཔྱད་པ་མ་འདྲ་བ་རིམ་པ་གཉིས་བྱུང་ཡོད་པ་དེ་དང་འབྲེལ་བ་ཡོད། རིམ་པ་དང་པོའི་དཔྱད་པ་ནི་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པའི་ཁྱབ་ཁོངས་ལས་བརྒལ་མེད་པ་དང་། དཔྱད་པ་འདིའི་ནང་ང་ཚོས་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་མཐར་ཐུག་གི་ཡིན་ལུགས་ཀྱི་གནས་བབ་སྟེ། ནང་པས་དོན་དམ་བདེན་པ་ཞེས་པར་རྩད་ཞིབ་བྱེད་ཀྱི་མེད། ང་ཚོས་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པའི་ཁྱབ་ཁོངས་སུ་གནད་དོན་འདི་གླེང་བཞིན་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་ཆོས་ཤིག་གི་ཁྱད་ཆོས་ཚང་མ་བསམ་བློའི་འཛིན་སྟངས་ཀྱི་ངོས་ནས་དོར་ན་ཆོས་དེའི་སྐོར་ལ་གླེང་རྒྱུ་ཞིག་ལྷག་ཡོད་དམ། ང་ཚོར་འདིའི་ཐད་བསམ་ཚུལ་མི་མཐུན་པ་ཡོད་པར་སྣང་།"

སི་ཏྲེ་ལྷུན་གྱིས་རང་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་ཚུལ་གླེང་བྱུང་། "ང་ཚོས་དངོས་ཁམས་རིག་པའི་ནང་རྫུལ་ཕྲ་རབ་དཀྱུས་མའི་སྐོར་སྐད་ཆ་བྱེད་སྐབས། དཀྱུས་མ་ཞེས་པའི་དོན་

ནི་རྟུལ་ཕྲ་རབ་དེ་ཚོར་གློག་ཤུགས་དང་། གདོས་ཆད། འཁོར་བསྐྱོད་ལས་བྱུང་བའི་འགུལ་ཤུགས་ལྟ་བུའི་འགྲེལ་གཞི་ཁ་ཤས་ཤིག་མ་གཏོགས་མི་དགོས། དེ་ཚོ་ནི་ཁྱེད་ཀྱིས་མཇུབ་མོས་བཟུང་ཐུབ་པ་ཞིག་ཡིན། ང་ཚོའི་ཤེས་ཚོད་ལ། ཁྱད་ཆོས་ཁ་ཤས་འདི་དག་གིས་རྟུལ་ཕྲ་རབ་ཀྱིས་ཅི་ཞིག་བྱེད་པར་གསལ་བཤད་བྱེད་ཐུབ། དེའི་ཕྱིར་ང་ཚོས་འདི་ནི་རྟུལ་ཕྲ་རབ་དེ་ཚོ་ལས་ང་ཚོར་ཐོབ་པའི་གོ་རྟོགས་ཁོ་ན་དེ་ཡིན་ཟེར་གྱི་ཡོད། ང་ཚོས་སོ་སོའི་ལག་ཆ་ལ་བརྟེན་ནས་གཞན་ཅི་ཡང་མཐོང་མེད་པ་དང་། ང་ཚོའི་འགྲེལ་བཤད་དུ་མ་འདུས་པའི་ཁྱད་ཆོས་ཤིག་མེད། སྤྱིར་ཁྱད་ཆོས་གཞན་ད་དུང་ཡོད་སྲིད་པ་ཞིག་རེད། འོན་ཀྱང་། ང་ཚོས་དེ་ཚོ་མཐོང་གི་མེད་ལ། ང་ཚོས་དེ་ཚོའི་སྐོར་ལ་བདེན་འཛིན་ཅི་ཡང་བྱེད་མི་དགོས། དེ་ཡང་རྒྱུ་མཚན་ནི་ང་ཚོས་སོ་སོའི་ཞིབ་འཇུག་ཚོད་ལྟ་ཚང་མར་འགྲེལ་བཤད་རྒྱག་ཐུབ།"

ཨ་ལན་གྱི་མིག་ཟུར་ལས་འོད་འཕྲོ་བར་བལྟས་ན། ཁོང་གིས་སི་ཏེ་ལྷུན་གྱི་རྫོད་སྐྲུབ་ཀྱི་གོ་ཆའི་ནང་སེར་ག་ཞིག་མཐོང་ཡོད་པ་འདྲ། ཁོང་གི་ལག་ཟུང་འཇབ་རྒོལ་བྱེད་དུ་ཕྱིན་སོང་། "འོན་ཀྱང་། ཁྱེད་ཀྱིས་གློག་རྡུལ་ཞིག་ལ་དེའི་ཁྱད་ཆོས་ལས་ལོགས་སུ་ཆད་འཛལ་གཏན་ནས་བྱས་མེད་པ་མ་ཡིན་ནམ། དེ་ལྟར་ཡིན་ན་ཁྱེད་ཀྱིས་དོན་དངོས་སུ་ཆད་བཅལ་བ་ནི་གློག་རྡུལ་ཞིག་གི་ཁྱད་ཆོས་རེད། ཡིན་ཡང་། ཁྱེད་ཀྱིས་ནམ་ཡང་ཁྱད་ཆོས་ཚང་མ་ལྡན་པའི་གློག་རྡུལ་ལ་ཆད་འཛལ་བྱེད་མི་ཐུབ། དེའི་ཕྱིར་ཁྱེད་ཀྱིས་གློག་རྡུལ་རང་ཉིད་ནི་ཅི་འདྲའི་གལ་ཆེན་ཞིག་ཏུ་འཛིན་གྱི་ཡོད་དམ། གློག་རྡུལ་ཞེས་པ་ནི་ཁྱེད་ཀྱིས་ཆད་འཛལ་བའི་ཁྱད་ཆོས་དེ་ཚོའི་མཚོན་ཐབས་སྟབས་བདེ་ཞིག་མ་ཡིན་ནམ། ཡང་ན་ཁྱེད་ཀྱི་བསམ་ཚུལ་ལ། གློག

རྡུལ་ནི་ཁྱད་ཆོས་དེ་ཚོ་ལྡན་པའི་ཆོས་ཡན་འགར་བ་ཞིག་ཡིན་ནམ།"

སི་ཏེ་ལྷུན་གྱིས་ཞིབ་འཇུག་ཚོད་ལྟ་བ་ཞིག་གི་ལྟ་ཚུལ་གྱི་ངོས་ནས་ལན་ཐང་པོར་བཏབ་བྱུང་། "ང་ཚོས་དོན་ངོ་མར་དྲི་བ་དེ་ཚོ་འགོད་ཀྱི་མེད། ང་ཚོས་ཐད་ཀར་མ་ཡིན་པའི་ལམ་ནས་དྲི་བ་འདི་ཚོ་སེལ་ཐབས་བྱེད་པ་ནི་ང་ཚོས་བཀོད་སྒྲིག་བྱེད་པའི་འཁྲིལ་གཞི་སྟེ། གདོས་ཅན་དང་། གློག་ཤུགས། གནས་གཞི། འཁོར་བསྐྱོད་ཀྱི་འགྱུལ་ཤུགས་བཅས་ནི་གློག་རྡུལ་གྱི་ཁྱད་ཆོས་རེད་ཟེར་གྱི་ཡོད། གློག་རྡུལ་གཞན་ཞིག་ལ་འགྱུལ་ཤུགས་དང་གནས་གཞི་མ་འདྲ་བ་ཡོད་ཀྱི་རེད། འོན་ཀྱང་། གློག་རྡུལ་ཚང་མར་གློག་ཤུགས་དང་། གདོས་ཅན། འཁོར་བསྐྱོད་ལས་བྱུང་བའི་འགྱུལ་ཤུགས་བཅས་ནི་གཅིག་མཚུངས་སུ་ཡོད། ཚིག་གཞན་ཞིག་བརྒྱུད་ནས་བཤད་ན། ང་ཚོས་མཐོང་བའི་གློག་རྡུལ་ཚང་མར་ཁྱད་ཆོས་འདི་ཚོ་ལྡན། ཡིན་ཡང་། ཁོ་ཚོ་ལ་འགྱུལ་ཤུགས་དང་། གནས་གཞི་མ་འདྲ་བ་རེ་ཡོད་ཚོག གློག་རྡུལ་མ་འདྲ་བ་རེར་གནས་གཞི་དང་། འགྱུལ་ཤུགས་མ་འདྲ་བ་རེ་ཡོད་པས་འདི་དག་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་ཁྱད་ཆོས་ཤིག་མིན། རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་ཁྱད་ཆོས་ནི་གློག་ཤུགས་དང་། གདོས་ཅན། འཁོར་བསྐྱོད་ལས་བྱུང་བའི་འགྱུལ་ཤུགས་བཅས་རེད། འདི་དག་ནི་ང་ཚོར་ཡོད་པའི་གློག་རྡུལ་སྐོར་གྱི་གོ་རྟོགས་ཡིན། འདིའི་ནང་དུ་མ་འདུས་པ་ཞིག་མེད་པར་སྣང་།"

སི་ཏེ་ལྷུན་གྱིས་ཁ་གཏད་ཀྱི་ལྟ་སྟངས་འཛམ་པོ་ཤིག་གིས་ཨ་ལན་ལ་བལྟས་མོད། ཨ་ལན་ལ་ཤུགས་རྐྱེན་ཅི་ཡང་ཐེབས་མེད་པ་འདྲ། ཁོང་གིས་སྨྲ་མཐུད་ནས"གལ་ཏེ་ཁྱད་ཆོས་གསུམ་པོ་འདི་ལས་གཉིས་ལྡན་ཞིང་གློག་ཤུགས་མི་འདྲ་

བའི་གློག་རྡུལ་ཞིག་ཡོད་ཆེ། ཁྱེད་ཀྱིས་དེ་ལ་མིང་གཞན་ཞིག་འདོགས་སམ”ཞེས་དྲི་བ་བཀོད་སོང་།

“གལ་ཏེ་གློག་ཤུགས་དེ་མ་འདྲ་བ་ཞིག་ཡིན་ཆེ་ང་ཚོས་གློག་རྡུལ་དེར་མིང་གཞན་ཞིག་ཏན་ཏན་སྦྱོད་རྒྱུ་རེད།” སི་ཊེ་ལྷུན་གྱིས་མོས་མཐུན་གནང་།

ད་ལྟ་ཨ་ལན་ནི་རང་གི་དྲི་བ་གཙོ་བོ་སྙིང་བབས་བྱུང་། “གློག་རྡུལ་ནི་རང་ཉིད་ལ་ཡོད་པའི་ཁྱད་ཆོས་དེ་དག་དང་འདྲ་བའི་དངོས་ཡོད་ཅིག་ཡིན་ནམ།”

“གློག་རྡུལ་ནི་ཁྱད་ཆོས་འདི་གསུམ་ཀའི་ཕྱོགས་བསྡུས་ཤིག་རེད།” སི་ཊེ་ལྷུན་བརྟན་པོར་བསྟད་འདུག “ད་དུང་ཁྱད་ཆོས་གཞན་ཞིག་སྟེ། ལེ་ཊོན་ ༼lepton༽ གྱི་ཨང་གྲངས་ཀྱང་དེའི་ནང་དུ་ཡོད།” ཁོང་གིས་འདི་ལྟར་ཁ་སྣོན་བྱས་ནས་རྩོད་གླེང་གི་ངར་ཤུགས་ཀྱིས་ཚན་རིག་གི་ཞིབ་ཚགས་ལ་གཏོར་བརླག་བྱེད་དུ་བཅུག་མེད།

ད་ལྟ་ནང་པའི་ཕྱོགས་གཏོགས་ཀྱི་རམ་འདེགས་ལ་མ་ཐེའོ་སླེབས་བྱུང་། ཁོང་གིས་སྐད་ཆ་བཤད་སྐབས་བོད་པའི་གྲྭ་པ་ཆོས་གྲྭ་ཆས་དམར་སྨུག་གྱོན་ཡོད་པའི་ཏཔ་རན་སིའི་སྤྱན་ལྷའི་ལ་རྒྱ་འཛིན་པ་ལྟར་འཛུམ་དམུལ་སོང་། མ་ཐེའོ་ཡིས་ནང་པའི་སློལ་རྒྱུན་གྱི་གཞུང་དུ་ཡོད་པའི་ཁྱད་ཆོས་དབང་ཚུལ་གྱི་འགྲེལ་བཤད་དེ་བརྗོད་བྱུང་།

“ཡོང་སྲིད་པ་ཞིག་ནི་ཆོས་རྣམས་ལ་སོ་སོའི་ཁྱད་ཆོས་བདག་ཚུལ་དེ་ཞིང་པ་ཞིག་ལ་བ་ཕྱུགས་དབང་བ་ཇི་བཞིན་ཡིན་ཚོག ཁྱད་གཞི་ཁྱད་ཆོས་ལ་ལྟོས་མེད་ཡིན་ཡང་ཁྱད་ཆོས་དེ་ཁྱད་གཞིར་བདག་ཡོད། གཉིས་པ་ཆོས་རྣམས་ལ་སོ་སོའི་

ཁྱད་ཆོས་དབང་ཚུལ་ནི་ང་ཚོར་སོ་སོའི་ལུས་ཕུང་བདག་ཚུལ་དང་གཅིག་མཚུངས་རེད། འདི་ལ་མཚོན་ན་གལ་ཏེ་རང་གི་ལུས་ཕུང་ནི་ཁྱད་ཆོས་ཚང་མའི་ཕྱོགས་སྡོམ་ལྟ་བུ་ཡིན་ཆེ། ཁྱད་ཆོས་རྣམས་དོར་བའི་ཤུལ་དུ་ཅི་ཡང་ལྷག་རྒྱུ་མེད། དངོས་གཙོ་སྨྲ་བ་ཆོས་གློག་རྟུལ་ལ་རང་གི་ཁྱད་ཆོས་རྣམས་བདག་ཚུལ་ནི། ཞིང་པ་ཞིག་ལ་བ་ཕྱུགས་བདག་ཚུལ་དང་འདྲ་བོ་ཡིན་པར་རྗོད་ཀྱི་ཡོད། དེ་ལྟར་ཡིན་ཆེ་ཁྱད་ཆོས་རྣམས་དོར་ཡང་གློག་རྟུལ་དེ་ད་དུང་ཡོད་དགོས།" སླ་ཟེའོ་ཡིས་གཟན་ཐྲག་པའི་སྙིང་དུ་ཡར་དེད་དེ། "ནང་པ་ཚོས་སོ་སོའི་ཁྱད་ཆོས་ལས་ལོགས་སུ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་ཆོས་ཤིག་མི་འདོད་པ་དང་། ཞིབ་ལྟ་ལ་འཇུག་པའི་མངོན་ཚུལ་ཟ་དད་པ་སྟེ། གདོས་ཅན། འཁོར་བསྐྱོད་སོགས་ལ་ཇི་བཞིན་འགྲེལ་བཤད་བྱེད་རྒྱུ་ཙམ་ཡིན་ཞིང་། ཁྱད་ཆོས་འདི་ཚོ་དབང་བའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་ཆོས་ཤིག་གླེང་མི་ཐུབ།"

མཆམས་འདིར་ལྟ་གྲུབ་སྨྲ་བ་མེ་ཁད་ཀྱིས། "ངའི་བསམ་ཚུལ་ལ་སི་ཏེ་ལྷུན་ནི་གཟབ་ནན་ཆེ་བའི་ལྟ་གྲུབ་སྨྲ་བ་དང་། དངོས་ཁམས་རིག་པ་བ་ཞིག་རེད། 'ངས་ཁྱད་ཆོས་འདི་ཚོ་མཐོང་བ་དང་གཞི་ནས་འདི་ནི་གློག་རྟུལ་ཞིག་རེད་ཅེས་རྗོད་ཀྱི་ཡོད།' ཅེས་ཁོང་གིས་གོང་དུ་བརྗོད་སོང་། ཡང་གཅིག་བཤད་ན། ཞིབ་ལྟ་བྱེད་རུང་བའི་རང་གི་ཁྱད་ཆོས་ཁག་ལ་མ་བརྟེན་པའི་གློག་རྟུལ་ཞིག་གི་སྐོར་གླེང་ཡང་གོ་རྒྱུ་ཞིག་མི་འདུག གང་ལྟར་ཡང་། ངས་འདི་ནས་ཁྱེད་ཅག་ལ་གསལ་འདེབས་ཤིག་བྱེད་འདོད་བྱུང་། དངོས་ཁམས་རིག་པ་བ་དང་། དངོས་ཁམས་རིག་པའི་ལྟ་གྲུབ་སྨྲ་བ་ཁག་ཅིག་གིས་ཆོས་རྣམས་ལ་འདི་འདྲའི་གཟབ་ནན་གྱི་ལྟ་ཚུལ་ཞིག་བཟུང་མེད།

ཁོང་ཚོའི་ལྟ་ཚུལ་གྱི་ནང་དོན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་འདོད་པའི་བསམ་ཕྱོགས་ཤུགས་ཆེན་པོ་ཡོད། ལྷག་པར་དུ ༡༩༥༢ ལོའི་སྐྱོད་མིས་༼David Bohm༽གཏན་ལ་ཕབ་པའི་རྣམ་གཞག་ལ་རྒྱབ་སྐྱོར་བྱེད་མཁན་ཚོར་འདི་ལྟ་བུའི་ལྟ་ཚུལ་ཤུགས་ཆེན་ལྡན། ཁོང་ཚོས་ཁྱད་ཆོས་དེ་ཚོའི་རྒྱབ་ལོགས་དང་། ཡང་ན་ཁྱད་ཆོས་དེ་ཚོ་ལས་ལོགས་སུ་ཆོས་ཤིག་དངོས་སུ་གྲུབ་ཡོད་པར་ཡིད་ཆེས་བྱེད། སྣབས་མ་ལེགས་པར་ལྟ་ཚུལ་འདི་འདྲས་ཁྱད་མཚར་བའི་མཇུག་འབྲས་བསྐྲུན་ཡོད། ཁོང་ཚོས་མ་ནིང་རྡུལ་༼རྡུལ་འདི་ནི་གདོས་ཚད་ཆེ་ཞིང་གློག་ཤུགས་མེད་པ་ཞིག་རེད།༽དང་འབྲེལ་བའི་རླབས་རྒྱུན་གྱི་ཁྱད་ཆོས་ལ་ཞིབ་འཇུག་ཚོད་ལྟ་བྱེད་སྐབས། ཚོད་ལྟའི་གྲུབ་དོན་དེ་སྟོན་དཔག་བྱེད་པར་མ་ནིང་རྡུལ་གྱི་གདོས་ཚད་དེ་རྡུལ་ཕྲན་གྱི་བར་སྣང་དུ་འཁོར་ཡོད་པའི་བདེན་འཛིན་བྱེད་དགོས་པ་རྟོགས་ཡོད། ཡིན་ཡང་། མ་ནིང་རྡུལ་རང་ཉིད་ད་དུང་གནས་གཞི་གཅིག་རང་དུ་ཡོད་པར་བསམ་པ་རེད། སྐྱོད་མིའི་འགྲེལ་བཤད་གཞིར་བཞག་ན། མ་ནིང་རྡུལ་ལ་ང་ཚོས་ཚད་འཇལ་ཐུབ་པའི་གནས་གཞི་བརྟན་པོ་ཞིག་ཡོད། འོན་ཀྱང་། མ་ནིང་རྡུལ་དེའི་གདོས་ཚད་ནི་གང་སར་ཡོད་པ་ཞིག་ཡིན། འགྲེལ་བཤད་འདིར་རྒྱབ་སྐྱོར་བྱེད་མཁན་ཚོར་དེ་ནི་གོ་རྒྱུ་ཅི་ཡང་མེད་པ་ཞིག་རེད། ཡིན་ཡང་། ཁོང་ཚོ་འགའ་ཤས་ཀྱིས་མཐའ་མར་གྲུབ་དོན་འདི་ལྟ་བུ་ཁས་ལེན་བྱས་ཤིང་། མཚམས་རེར་མ་ནིང་རྡུལ་གྱི་ཁྱད་ཆོས་རྣམས་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་འཛོམས་ནས་ཐོག་མའི་འབྱུང་སར་སླར་ཡང་ཐོན་ཡོང་ནའང་། མ་ནིང་རྡུལ་ནི་གཅེར་བུའི་བདེན་གྲུབ་སྟེ། ཁྱད་ཆོས་མེད་པའི་བདེན་གྲུབ་ཅིག་ཡིན་དགོས་པར་བསྒྲགས་ཡོད། ཁྱེད་ཚོས་མཐོང་བ་ལྟར། དངོས་ཁམས་རིག་པ་བ་འགའ་ཤས་ཀྱིས་ཆོས་ཤིག་རང་ཉིད་ཀྱི་

ཁྱད་ཆོས་རྣམས་མེད་པར་གནས་ཐུབ་པའི་ལྟ་བ་འདིར་ཡིད་ཆེས་བྱེད།” མེ་ཁད་ནི་ལྟ་གྲུབ་རིག་པའི་ལངས་ཕྱོགས་ཁྱད་མཚར་བ་འདྲ་མིན་ལ་རྒྱུས་མངའ་ཆེ་ནའང་། ཁོང་གིས་མགོ་གཡུག་གི་འདུག “འདི་ནི་ངས་ཁྱད་མཚར་བ་ཞིག་ཏུ་མཐོང་བྱུང་།” ཞེས་ཁོང་གིས་ཁས་ལེན་བྱས་ཤིང་། དེ་ནས་ཁོང་གིས་ཕྱོགས་མང་པོ་འདྲུས་ཤིང་རྟོག་འཛིངས་ཆེ་བའི་རྩོད་སྒྲུབ་རིང་པོ་ཞིག་གི་འགོ་བཙམས་བྱུང་། འོག་གི་ཚན་པ་འདི་ནི་ངས་གང་ཐུབ་ཀྱིས་རྩོད་སྒྲུབ་དེ་ཚོ་མདོར་བསྡུས་བྱས་པ་ཞིག་ཡིན།

ལྟ་གྲུབ་སྨྲ་བ་ཞིག་གི་ལྟ་རྩལ:
དངོས་ཡོད་གནས་ལུགས་དང་ཚན་རིག་གི་དམིགས་ཡུལ།

མེ་ཁད་ཀྱིས་སྔོན་མ་ནས་དངོས་ཁམས་རིག་པ་བ་ཚོས་རང་བྱུང་ཁམས་ནི་རྡུལ་ཕྲན་དང་། གློག་རྡུལ། ཁབ་རྡུལ་སོགས་ཀྱིས་གྲུབ་པར་བརྗོད་པ་འདི་ཇི་བཞིན་དུ་གོ་བ་ལེན་དགོས་མིན་ལ་དོགས་འདྲི་བྱས་ཡོད། དེ་ཡང་ཁོང་གིས་སི་ཏེ་ཞུན་གྱིས་བསྟན་པའི་རྡུལ་ཕྲན་གྱི་འདྲ་པར་དེ་རྩིས་མེད་བྱས་པ་ཞིག་མིན། འོན་ཀྱང་། ཁོང་གིས་ང་ཚོར་དྲན་སྐུལ་བྱེད་པ་ནི། ངོ་མཚར་བའི་འདྲ་པར་དེ་ནི་ལྟ་གྲུབ་སྨྲ་བ་ཚོས་ཞིབ་ལྟ་བྱེད་རུང་བའི་དོན་གནད་ཟེར་བ་སྟེ། ཆེས་ཕྲ་མོའི་ཁོར་ཡུག་དང་། ཁོན་ཏེམ་ཕྲ་མཐོང་ཆེ་ཤེལ་བར་གྱི་འབྲེལ་བ་ལས་བྱུང་བའི་སྣང་ཚུལ་ཞིག་རེད། རྟོག་འཛིངས་ཆེ་བའི་འཕྲུལ་ལས་འདིའི་བཟོ་སྐྲུན་དང་འགྲེལ་བཤད་ལ་ཞིབ་ཚགས་པའི་རྣམ་གཞག་འདྲ་མིན་ཀྱིས་སྣེ་ཁྲིད་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། མེ་ཁད་ཀྱིས་ང་ཚོར་ཚན་རིག་གི་དམིགས་ཡུལ་ནི་ཆོས་རྣམས་རང་ངོས་ནས་ཅི་ཞིག་ཡིན་མིན་གྱི་གོ་རྟོགས་ང་ཚོར་མཁོ་སྤྲོད་བྱེད་རྒྱུ་དེ་ཡིན་ནམ། ཡང་ན་ཚན་རིག་ནི་ང་ཚོ་སོ་སོའི་བྱ་འགུལ་གྱི་ནང་

དུ་སྣེ་ཁྲིད་བྱེད་པའི་ཐ་སྙད་ལུགས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་དང་འབྲེལ་བའི་ལག་ལེན་དངོས་ཀྱི་གོ་རྟོགས་ཚད་མཐོའི་སྐྱུན་ཐབས་ཤིག་ཡིན་ནམ་ཞེས་དྲི་བ་བཀོད་ནས་བསམ་གཞིགས་བྱེད་དུ་བཙུག

དྲི་བ་འདི་ནི་ནང་དོན་རིག་པའི་རྒྱབ་ལྗོངས་སུ་འང་གལ་ཆེན་ཞིག་རེད། མགོན་པོ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱིས་ཆོས་ནི་བདེན་པ་གཉིས་ལ་གཞིར་བཞག་སྟེ། ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན་ཞེས་གསུངས་ཡོད། ཚན་རིག་གིས་བདེན་པའི་རིགས་འདི་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་གང་ཞིག་ང་ཚོར་སྤྲོད་ཀྱི་ཡོད་དམ། མི་ཁད་ཀྱི་ལྟ་ཚུལ་ལ། ཚན་རིག་གི་བདེན་དོན་རྣམས་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་ཁྱབ་ཁོངས་ལས་མ་འདས་ཤིང་། བདེན་དོན་དེ་རྣམས་ཀྱིས་ང་ཚོར་ཅི་ཞིག་བདེན་པར་འཛིན་དགོས་མིན་དང་། ཚད་མཐོ་བའི་སྒྲོ་ནས་གོ་བརྡ་སྤྲོད་པ་དང་། ལས་ལ་ཞུགས་པར་ཅི་ཞིག་བྱེད་དགོས་མིན་ལ་སོགས་པའི་ཐ་སྙད་ལུགས་ཀྱི་འགྲོ་སྟངས་ཕྱོགས་བསྡུས་ཤིག་མཁོ་སྤྲོད་བྱེད། ཚན་རིག་གི་བདེན་དོན་དེ་རྣམས་ནི་འཇིག་རྟེན་འདི་ཅི་ཞིག་ཡིན་དང་མིན་གྱི་མཐར་གཏུག་གི་དོན་དམ་བདེན་པ་ཞིག་མིན།

ཁོང་གིས་ཚན་རིག་པ་རེ་ཟུང་གིས་འཛམ་གླིང་འདི་ཅི་ཞིག་ཡིན་པར་སྟོན་བྱེད་ཀྱི་ཚན་རིག་གི་ནུས་སྟོབས་ལ་ཡོད་པའི་སོ་སོའི་ཡིད་ཆེས་དེ་འདོར་ཆོག་ཆོག་བྱས་ནས་བསྡད་ཡོད་ཚུལ་བཤད་སོང་། དངོས་ཁམས་རིག་པ་བ་ཚོས་རྟུལ་ཕྲན་ཐེ་བའི་རྡུལ་ཕྲ་རབ་རྣམས་ནི། ཕྲ་མཐོང་ཆེ་ཤེལ་དང་འབྲེལ་བའི་རྒྱབ་ལྗོངས་ཤིག་གི་ངོས་ནས་བྱུང་བའི་སྐད་ཅིག་མའི་སྣང་ཚུལ་ཞིག་ཡིན་པ་རྟོགས་ཡོད། ཐ་དད་ཀྱི་རང་བཞིན་ནི་རྡུལ་ཕྲ་རབ་ཀྱི་སྣང་ཚུལ་རེ་རེར་སྦྱོར་མི་ཐུབ་པ་དང་། རྒྱུན་

བརྟན་པའི་ངོ་བོ་ཞིག་ཞིབ་འཇུག་ཚོད་ལྟའི་ཆོས་གཉིས་བར་ལ་ཡོད་པར་ངེས་མི་ཐུབ། ཆེད་ལས་མ་ཡིན་མཁན་རྣམས་ཀྱི་དཀའ་ངལ་ནི། དངོས་ཁམས་རིག་པ་བ་ཚོས་ད་དུང་ཡང་དངོས་གཟུགས་ཀྱི་རྡུལ་ཕྲ་རབ་ཅེས་གནའ་བོའི་དངོས་ཁམས་རིག་པའི་དུས་ནས་བཟུང་འགྱུར་ལྡོག་ཅི་ཡང་བྱུང་མེད་པ་ལྟར་ཁྱབ་བརྡལ་ཆེ་བའི་ཚན་རིག་གི་དུས་དེབ་ཁག་ཏུ་གླེང་གི་ཡོད་པ་འདི་ཡིན། ཁོང་ཚོས་རྡུལ་ཕྲ་རབ་ཅེས་པའི་ཚིག་འདི་སོ་སོའི་ཞིབ་འཇུག་ཚོད་ལྟ་ཁང་དུ་བཀོལ་སྤྱོད་བྱེད་སྐབས། ཐ་སྙད་འདི་ལ་ཚད་བཀག་མང་པོ་ཞིག་ཡོད་པས་སྔོན་མའི་རྡུལ་ཕྲ་རབ་ཀྱི་གཟུགས་ཕུང་གི་དོན་སྤྱི་རྒྱུས་ཡོད་དེའི་ཁྱད་ཆོས་ཕལ་ཆེ་བ་ཞིག་དོར་ཡོད། འོན་ཀྱང་། དངོས་ཁམས་རིག་པའི་ཆེད་ལས་པའི་ཕྱི་རོལ་ན་མི་རེ་ཟུང་ཞིག་གིས་མ་གཏོགས་འགྱུར་ལྡོག་ཆེན་པོ་འདི་རྟོགས་མེད།

མེ་ཁད་ཀྱིས་ཉེན་བརྡ་འདི་དྲན་སྐུལ་བྱེད་བཞིན་ནང་པའི་མཁས་པ་ཚོས་དངོས་ཁམས་རིག་པ་བའི་སྐད་ཆ་བཤད་སྟངས་ལ་ཏ་ལས་མི་དགོས་ཚུལ་བརྗོད་བྱུང་། རྡུལ་ཕྲ་རབ་ནི་དངོས་གཟུགས་ཀྱི་སོ་ཕག་ཆུང་ངུ་ཡིན་པར་བཤད་པ་ནི། དངོས་ཁམས་རིག་པ་དང་ཉེན་རེའི་བསམ་བློའི་བར་ལ་གོ་བརྡ་སྤྲོད་སྟངས་ཙམ་ཞིག་རེད། ཐ་སྙད་འདི་ཚོ་ནི་སྦྱར་རྫས་ལྟར་བསམ་བློ་དང་སྐད་ཡིག་གི་ཆགས་རིམ་བར་ལ་བཀོལ་ན་ཕན་སྤྱོད་ཆེན་པོ་ཡོད་ཀྱང་། ཞན་ཆ་ཞིག་ཡོད་པ་ནི་ཐ་སྙད་འདི་ཚོས་ཆེས་ཕྲ་མོའི་སྣང་ཚུལ་དང་། རྒྱུན་འབྲུམས་ཀྱི་ཕྱི་ཚུལ་གཉིས་མཚམས་སྦྱོར་ལེགས་པོ་ཞིག་བྱེད་མ་ཐུབ་པས་ང་ཚོའི་འཛིག་རྟེན་ལྟ་ཚུལ་ནང་དཀའ་སྡུག་གི་ཚོར་བ་རིང་མོ་ཞིག་བཞག་ཡོད་པ་འདི་ཡིན།

ཆེད་ལས་ཀྱི་ལྟ་གྲུབ་སྨྲ་བ་གཞན་དག་དང་འདྲ་བར་མེ་ཁད་ཀྱིས་རང་གི་ཤེས་ཡོན་གྱི་ཁྱབ་ཁོངས་སུ་བྱུང་བའི་མཁས་པའི་དབང་པོ་རྣམས་འདྲེན་པའི་འདོད་པ་དེ་ལྡོག་ཐུབ་མ་སོང་། ཁོང་གིས་ཁམ་ཊེས་༼Kant༽རང་གི་དགེ་རྒན་ལས་རྒྱུན་འཛིན་བྱས་པའི་ལུང་འཛིན་རིང་ལུགས་ཀྱི་ལྟ་བ་དོར་ཚུལ་བརྗོད་པ་དང་། ལྟ་བ་འདི་གཞིར་བཞག་ན། སྣང་ཚུལ་གྱིས་ང་ཚོར་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ཕྱི་ཚུལ་ཙམ་སྟོན་ཞིང་། དེ་ལས་ལྡོག་སྟེ། རིགས་པས་ཆོས་རྣམས་རང་ངོས་ནས་ཅི་ཞིག་ཡིན་པ་སྟོན་ཐུབ། ཡིན་ཡང་། ཁམ་ཊེས་བསམ་བློའི་འཛིན་སྟངས་ལ་གདེང་འཇོག་ཆེན་པོ་བྱས་ཡོད། བསམ་བློའི་འཛིན་སྟངས་ཀྱིས་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་རང་བཞིན་རྟོགས་མི་ཐུབ་ཀྱང་། འདིས་ང་ཚོས་སྣང་ཚུལ་གྱི་བར་དུ་ཡོད་པའི་འབྲེལ་སྟངས་འཚོལ་བ་དང་། དེ་དང་མཐུན་པའི་སྣང་ཚུལ་ཁོ་ན་འཛིན་པར་བྱེད་པ་སོགས་ལ་རམ་འདེགས་བྱེད། འབྲེལ་སྟངས་འདི་གལ་ཆེན་ཡིན་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི། འབྲེལ་སྟངས་དེ་མཐུན་གྱི་སྣང་ཚུལ་འདེམས་རྗེས་སུ་ང་ཚོས་སྣང་ཚུལ་དེ་དག་ནི་ཐད་དེ་རང་ཉིད་དང་ཁ་ཁར་ཡིན་པ་ལྟར་སྤྱོད་ཚུལ་སྟོན་པ་དང་། བསམ་བློ་གཏོང་བ་ལ་སུས་ཀྱང་བཀག་འགོག་བྱེད་མི་ཐུབ།

མདོར་བསྡུས་ན། ཁམ་ཊེས་ཆོས་རྣམས་ནི་ཡུལ་གྱི་བདེན་གྲུབ་ཅིག་གི་ཆ་ཤས་སུ་ངོས་འཛིན་བྱས་མེད་པ་དང་། དེ་རྣམས་ནི་སྣང་ཚུལ་གྱི་ཚོགས་པ་ཁག་ཅིག་ཡིན་ཞིང་། ང་ཚོས་དེ་དག་གི་སྙིང་ལ་ཐུན་མོང་གི་གོ་རྟོགས་སྤེལ་ཆོག ལྟ་ཚུལ་འདི་ཡིད་ལ་བཟུང་ནས་ང་ཚོས་སི་ཊེ་ཕུན་གྱི་རྟུལ་ཕྲན་དང་། ཡང་ན་གློག་རྟུལ་དག་གི་ཕྱིའི་རྣམ་འགྱུར་གྱི་འགྲེལ་བཤད་ལ་བསྐྱར་ལྟ་ཞིག་བྱེད། འགྲེལ་བཤད་དེ་ལྟ

བྱུས་ང་ཚོར་སྣང་ཚུལ་ཞིག་གི་སྒོར་ནས་གོ་རྟོགས་སྤྲོད་པ་དང་། གོ་རྟོགས་འདི་ནི་གནས་དུས་ངེས་མེད་དུ་མི་གཞན་ལ་བརྒྱུད་སྤྲོད་བྱེད་རུང་། འོན་ཀྱང་། གོ་རྟོགས་འདི་ནི་ཆོས་ཤིག་ཇི་བཞིན་ཡིན་པའི་གོ་རྟོགས་ཤིག་གཏན་ནས་མིན། ལྟ་ཚུལ་འདི་ནི་ཡུང་འཛིན་རིང་ལུགས་དང་། དོགས་འཇུག་རིང་ལུགས་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་གནས་ཤིང་། འདི་ནི་ཚན་རིག་གིས་ང་ཚོར་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ངོ་བོ་མཐར་ཐུག་དེ་བརྗོད་པའི་ཡིད་ཆེས་དང་། འདིའི་ལྡོག་ཟླ་ཡིན་ཞིང་གཅིག་མཚུངས་ཀྱིས་ཕྱོགས་ལྷུང་གི་ལྟ་ཚུལ་ཏེ། ཚན་རིག་གིས་ང་ཚོར་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ངོ་བོ་མཐར་ཐུག་དེའི་སྐོར་བརྗོད་མི་ཐུབ་པས་ཚན་རིག་ལ་ཡུལ་གྱི་རང་བཞིན་གྱི་གནས་ཚུལ་ཅི་ཡང་བཤད་རྒྱུ་མེད་པའི་ཡིད་ཆེས་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་གནས་ཡོད།

ཁམ་ཏིའི་ལྟ་ཚུལ་འདི་ལ་ནང་དོན་རིག་པའི་ནང་དུའང་མཐུན་ཆ་དང་བ་འདྲེན་པ་ཞིག་ཡོད། མེ་ཁད་ཀྱིས་ནང་པའི་ཚད་མ་རིག་པ་ལ་སྦྱངས་ནས་དངོས་ཡོད་གནས་ལུགས་ཀྱི་གཞི་རུ་འཛིན་ཚོག་པའི་ཤེས་བྱ་ནི། མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་འཕྲུལ་བྱུང་གི་བྱེ་བྲག་རྣམས་ཡིན་པའི་ལྟ་ཚུལ་འདི་མཐོང་ནས་སྤྲོ་བ་སྐྱེས་ཡོད། དེ་བཞིན་ཤེས་བྱའི་རིགས་གཞན་ནི་བྱེ་བྲག་འདི་ཚོ་མངོན་སུམ་གྱིས་ཟིན་པའི་གོ་རིམ་ནང་ནས་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ཞིག་རེད། དེ་དག་ནི་དོན་སྤྱི་ར་གྱུར་པའི་བསམ་བློའི་འཛིན་སྟངས་ཡིན་ཞིང་། རྫས་ཡོད་དང་། ཁྱད་ཆོས། འབྲེལ་བ། གནས་དུས་ཀྱི་གནས་གཞི། སྤྱི་ཚན་དབྱེ་འབྱེད་ཀྱི་ཚད་གཞི། སྐད་ཡིག་དང་འབྲེལ་བའི་མཚན་ཉིད་བཅས་ནི་དེའི་ཁུངས་སུ་འདུས་ཡོད། ཤེས་བྱ་འདི་དག་ནི་རྟོག་བཏགས་ཙམ་ཡིན་པར་བསམ་ཞིང་། མི་དང་མིའི་བར་གྱི་མཐུན་སྣང་གི་ངོས་ནས་དངོས་ཡོད་ཅིག

ཡིན། དེ་དག་ལ་ང་ཚོའི་བསམ་བློའི་འཛིན་སྟངས་ཀྱི་བྱ་འགྱུལ་ལས་ལོགས་སུ་དངོས་ཡོད་གནས་ལུགས་ཀྱི་ཆ་ཞིག་མེད་པ་རེད།

****

ཧྲཆའི་རྡུལ་ཕྲན།

སྔ་མོའི་ནང་པ་ཚོར་ཡོད་པའི་གཞི་རྫའི་རྡུལ་ཕྲ་རབ་ཀྱི་དོན་སྤྱི་ནི། ཀ་རི་སིའི་རྡུལ་ཕྲན་སྨྲ་བ་ཚོའི་རྡུལ་ཕྲན་གྱི་རྣམ་གཞག་དང་འདྲ་མཚུངས་ཤིག་རེད། ཡིན་ཡང་། ཐུབ་ཕྱོགས་པའི་དོན་སྤྱི་དང་མཐུན་པའི་རྡུལ་ཕྲན་ཞེས་པའི་ཚིག་འདི་བཀོལ་སྤྱོད་བྱས་མེད། གཞི་རྫའི་རྡུལ་ཕྲ་རབ་དེ་དག་ནི་འཛམ་གླིང་གི་དངོས་གཟུགས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྫ་བའི་གྲུབ་ཆ་ཡིན། སྣ་ཐེའོ་ཡིས་རང་གི་དེབ“ཁོན་ཧོམ་དང་མེ་ཏོག་པད་མ”ཞེས་པའི་ནང་བརྗོད་པ་ལྟར་ན། རྡུལ་ཕྲན་གྱི་གནད་དོན་འདི་དུས་རབས་གཉིས་པའི་སྐབས་སུ་མགོན་པོ་ཀླུ་སྒྲུབ་དང་འཕགས་པ་ལྷ། དུས་རབས་བཞི་པའི་སྐབས་སུ་ཕྱོགས་གླང་། དུས་རབས་བརྒྱད་པའི་སྐབས་སུ་ཟླ་བ་གྲགས་པ་སོགས་ནང་པའི་ལྟ་གྲུབ་སྨྲ་བ་ཚོས་གླེང་ཡོད་ཚུལ་བརྗོད་འདུག སྔ་མོའི་རྒྱ་གར་གྱི་ནང་པ་ཚོས་རྡུལ་ཕྲན་༼ཁོང་ཚོས་ཚིག་འདི་བེད་སྤྱོད་བྱས་མེད་ནའང་ང་ཚོས་འདིར་བཀོལ་སྤྱོད་བྱེད་རྒྱུ་ཡིན།༽ནི་ཇ་ཕོར་ནང་གི་འབྲུ་རིགས་ལྟར་བསྒྲིགས་ནས་དངོས་གཟུགས་གྲུབ་པར་བསམས་ཡོད། ཁོང་ཚོས་དངོས་གཟུགས་རྒྱུན་མཐུད་ཀྱི་ཚུལ་དུ་སྣང་བ་ནི་དེར་ཞིབ་ཕྲའི་བརྟག་དཔྱད་གཏོང་མ་ཐུབ་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་ཡིན་པ་རིགས་པས་བསྒྲུབས་ཤིང་། དེ་ནི“སྦྱུ་གུའི་ཉག་མ་མང་པོས་ཞིང་ཁ་ཞིག་གྲུབ་ཡོད་ནའང་། ཐག་རིང་ན་སྔོ་ལྗང་གི་སེང་རས་ལྟ་བུར་སྣང་བ་དང་གཅིག་མཚུངས་རེད།”

འོན་ཀྱང་། རིང་བོ་མ་འགོར་བར་ནང་པའི་གཏན་ཚིགས་རིག་པས་ཆ་ཚང་དུ་བགོ་མི་ཐུབ་པའི་རྡུལ་ཕྲན་གྱི་དོན་སྤྱི་འདི་བཀག་ཡོད། གོང་དུ་གློག་རྡུལ་ལ་ཆ་ངོས་མེད་པའི་ལྟ་ཚུལ་འདིར་དགག་མཁན་སྣ་ཐེའོ་ཡིས་རང་གི་གནའ་བོའི་དགེ་རྒན་རྣམས་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་ལ་འགྲེལ་བཤད་བྱས་འདུག "དཔེར་ན། རྡུལ་ཕྲ་རབ་ཆ་མེད་གཉིས་ལྷན་དུ་ཚོགས་ན། རྡུལ་ཕྲ་རབ་གཅིག་གི་ནུབ་ངོས་དེ་རྡུལ་ཕྲ་རབ་གཞན་དེའི་ཤར་ངོས་ལ་ཐུག་རྒྱུ་རེད། འོན་ཀྱང་། རྡུལ་ཕྲ་རབ་འདི་དག་ལ་ནུབ་ངོས་དང་ཤར་ངོས་ཡོད་ཆེ་ཁོ་ཚོ་ཆ་ཤས་ལས་གྲུབ་པ་ཡིན་པ་དང་། དེའི་ཕྱིར་ཆ་ཚང་དུ་བགོ་ཐུབ།"

རྗོད་སྒྲུབ་འདི་དག་ནི་ཉེ་སྔོན༧གོང་ས་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་མཆོག་གིས་མཛད་པའི"རྡུལ་ཕྲན་གཅིག་ཁོ་ནའི་སྟེང་གི་འཇིག་རྟེན"ཞེས་པའི་ནང་དུའང་གླེང་འདུག ཁོང་གིས་རྡུལ་ཕྲན་གྱི་དོན་སྤྱི་འདི་ནི་འདས་ལོའི་དུས་རབས་གཉིས་པའི་སྐབས་ནས་ནང་བསྟན་དུ་ཡོད་པར་གསུངས། ཡིན་ཡང་། བྱེ་བྲག་སྨྲ་བའི་གྲུབ་མཐའ་གཞིར་བཞག་ན། རྡུལ་ཕྲན་ནི་རྫས་བརྒྱད་ཀྱི་ཚོགས་པ་ཞིག་ཡིན་ཞིང་། ས་ཆུ་མེ་རླུང་སྟེ་འབྱུང་བ་བཞི་དང་། གཟུགས་སྒྲ་དྲི་རོ་རེག་བྱ་སྟེ་སྐྱེ་མཆེད་བཞི་བཅས་རེད། བྱེ་བྲག་སྨྲ་བའི་ལུགས་ལ་རྡུལ་རྫས་བརྒྱད་ལས་གྲུབ་པའི་རྡུལ་ཕྲན་འདི་ཚོ་ཕུང་གསོག་བྱས་ནས་ཆོས་ཤིག་འགྲུབ་སྐབས་ཕན་ཚུན་ཐུག་གི་མེད།

གནའ་བོའི་ཀ་རི་སིའི་ལྟ་ཚུལ་ལའང་རྡུལ་ཕྲན་གྱི་བར་དུ་སྟོང་ཆ་ཡོད་ཅིང་། རྡུལ་ཕྲན་རྣམས་ཕན་ཚུན་ལ་ཐུག་མི་དགོས། ནང་པས་རྡུལ་ཕྲན་སྨྲ་བ་ལ་སྐྱོན་བརྗོད་བྱས་པ་དེས་མ་འགྲུངས་པར་ཁ་ཕྱོགས་གསར་པ་ཞིག་བཟུང་བ་དང་། ལྟག་

པར་ཐེག་ཆེན་གྱི་གྲུབ་མཐའ་དར་བ་དང་རྟུལ་ཕྲན་གྱི་རང་འགྱུལ་རིག་པའི་ལྟ་ཚུལ་ལ་སྨྱུར་དུ་འགྱུར་ལྡོག་བྱུང་ཡོད། དངོས་གཟུགས་ཀྱི་རྡོག་པོ་ཕྲ་མོ་འདི་དག་ནི"ཤེས་པའི་སྣང་འཛིན"གྱིས་བརྗེས་པ་དང་། འདིས་ཐེག་ཆེན་གྱི་གྲུབ་མཐའ་ལ་ང་ཚོས་སྨྲོང་བའི་དངོས་ཡོད་གནས་ལུགས་ནི་འཇིག་རྟེན་གྱི་དངོས་ཡོད་གནས་ལུགས་དེ་ཡིན་པའི་ལྟ་ཚུལ་ཤུགས་ཆེ་བ་མཆོན་ཐུབ།

དེ་ལྟར་དངོས་ཁམས་ཀྱི་རྟུལ་ཕྲ་རབ་ཀྱི་དོན་སྤྱི་དེ་ནང་པའི་ལྟ་གྲུབ་རིག་པའི་ནང་ཉམས་པ་དང་། དེའི་ཚབ་ཏུ་རྣམ་ཞེས་པའི་ཚིག་འདི་ཐོན་ཡོད། ལེ་རྣོས་༼Alfonso Verdu༽འདི་ལྟར་བྲིས་འདུག "རྣམ་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་འདི་ནི་གང་ཟག་སོ་སོའི་ཤེས་རྒྱུན་གྱི་གཞི་རྩའི་གྲུབ་ཆའི་མཚོན་བྱེད་ལྟ་བུར་གྲུབ་པ་དང་། ཤེས་རྒྱུན་དེ་ནི་སྨྲོང་བའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཡུལ་ཅན་ལྟ་བུ་ཞིག་རེད།"

དེ་བས་ན་རྣམ་དེ་དག་ནི་ཤེས་པའི་འབྱུང་ཁམས་ཡིན་ཞིང་། དེ་འདྲའི་ཚོགས་པས་ང་ཚོའི་མིག་སྔའི་སྣང་འཛིན་གྲུབ་ཡོད། "རྣམ་དེ་དག་གི་ད་ལྟའི་གྲུབ་གནས་ནི་ཕན་ཚུན་འབྲེལ་བའི་ཐོག་ནས་མངོན་དུ་གྱུར་པ་ཡིན་པས་མི་རྟག་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་ལ། དེའི་ཕྱིར་སྐད་ཅིག་སྐད་ཅིག་ལ་འཇིག་པའི་བདག་ཉིད་འདི་ནི་རྣམ་དེ་དག་ཆ་བགོ་མེད་པའི་དུས་ད་ལྟ་བའི་ནང་དུ་ཚོགས་པ་དང་། ཕྱུང་པོའི་ངོ་བོར་གྲུབ་ཡོད་པའི་ཐོག་ནས་ཚོད་འཛིན་བྱེད་ཀྱི་ཡོད།" ཅེས་ལེ་རྣོས་བརྗོད་འདུག

ཧ་ཁི་རྐས་༼Hirakawa Akira༽བརྗོད་པ་ལྟར་ན། རྣམ་ཞེས་པའི་ཚིག་འདིས་བདེན་པའི་ཁྱད་ཆོས་ཤིག་སྟོན་གྱི་ཡོད། ཡིན་ཡང་། སྔ་མོའི་ནང་ཆོས་ཀྱི་གཞུང་དུ་རྣམ་ནི་རྟེན་འབྱུང་ལས་གྲུབ་པར་རྟོགས་པ་དང་། དེའི་ཕྱིར་དེ་ནི་རང་རྐྱ་འཕེར་བ

ཞིག་མིན། རྟེན་འབྱུང་གི་དོན་ནི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་གྲུབ་ལུགས་དེ་ཕན་ཚུན་བརྟེན་པའི་ངང་ཚུལ་ཞིག་ཡིན་པ་འདི་རེད། ཆོས་ཤིག་འགྲུབ་པ་ལ་གཞན་གྱིས་རྐྱེན་བྱེད་དགོས་པ་དང་གཞན་ལ་བརྟེན་དགོས། རྟེན་འབྲེལ་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་གྲུབ་ལུགས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་དང་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བའི་གཞི་རྟེན་རེད། ཆོས་རྣམས་ལ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་གནས་བབ་ཅིག་མེད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི་ཆོས་གང་ཞིག་ཡིན་རུང་གཞན་ལ་ལྟོས་མེད་དུ་གྲུབ་མེད། འཛམ་གླིང་འདི་ནི་འབྱུང་བ་ལས་གྲུབ་ཅིང་། འབྱུང་བ་དེ་དག་ཀྱང་ཕན་ཚུན་ལ་མཉམ་འབྲེལ་གྱིས་བརྟེན་ཡོད།

ཁོན་ཏོམ་འགྱུལ་ཤུགས་རིག་པའི་སྒྲོལ་གཏོད་མཁན་པོ་གཉིས་ཀའི་ལྟ་ཚུལ་གྱི་ཁ་ཕྱོགས་ཀྱང་འདི་དང་མཚུངས་ཤིང་། ནེ་ལི་སི་བྷོད་༼Niels Bohr༽ཀྱིས་གསུང་དོན། “རང་བྱུང་ཁམས་ཀྱི་ང་ཚོའི་འགྲེལ་བཤད་ཀྱི་དམིགས་ཡུལ་ནི་སྣང་ཚུལ་གྱི་ངོ་བོ་ངོ་མ་དེ་སྟོན་རྒྱུ་མ་ཡིན་པར། ང་ཚོའི་མྱོང་བའི་ཆ་ཤས་དེ་དག་གི་འབྲེལ་བ་ལ་ཅི་ཐུབ་ཀྱིས་རྟད་ཞིབ་བྱེད་རྒྱུ་འདི་ཡིན།” ཧན་སི་ཧྲ་ཀིས་སྐད་ཆ་འདི་ལ་ཁ་སྣོན་དུ། “འཇིག་རྟེན་ནི་འདི་ལྟར་བྱུང་བ་མང་པོའི་སྣེ་མང་རྙོག་འཛིངས་ཀྱི་ཐུང་གྲུབ་ལྟར་སྣང་བ་དང་། བྱུང་བ་དེ་ཚོའི་ནང་འབྲེལ་བའི་རིགས་སྣ་ཚོགས་ཀྱིས་ཕན་ཚུན་སྤེལ་བ་དང་། ཟུང་འབྲེལ་བྱེད་པ། རེས་མོས་ཀྱིས་བརྗེ་བ་སོགས་བྱེད་བཞིན་སྤྱིའི་ངོ་བོ་དེ་གྲུབ་ཡོད།”

ནང་པའི་མཁས་དབང་ཚང་མར་ཆུ་ཟླའི་དཔེ་ཟླ་རབ་ཀྱི་གཞལ་ཆེའི་རང་བཞིན་གྱི་ལེ་ཚན་གྱི་ལྟ་ཚུལ་འདི་མེད་པ་དང་། དཔེ་ཟླ་རབ་ཀྱི་དོན་སྤྱི་ནི་ནང་དོན་རིག་པའི་ནང་རྙོག་དྲ་ཆེ་བའི་གནད་དོན་ཞིག་རེད། དཔེར་ན། དུས་འཁོར་གྱི་གཞུང་དུ་ནམ་

མཁའི་རྡུལ་གྱི་དོན་སྤྱི་ཞིག་ཡོད་ལ། བར་སྣང་གིས་གཞན་ལ་རྨ་འདེགས་བྱེད་པའི་འབྱུང་ཁམས་ཤིག་གི་ཚུལ་དུ་རྒ་བའི་འབྱུང་བ་བཞིའི་བྱེད་ལས་དང་གྲུབ་གནས་སོགས་འབྱུང་དུ་འཇུག་གི་ཡོད། ༧གོང་ས་མཆོག་གིས་རྡུལ་ཕྲན་གཅིག་ཁོ་ནའི་སྟེང་གི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ནང་དུ་གསུང་དོན། “བར་སྣང་ནི་ཡོངས་སུ་སྟོང་པ་ཞིག་མ་ཡིན་པར་བརྒྱུད་ལམ་གྱི་རྡུལ་ཕྲ་རབ་སྟོང་པའམ་བར་སྣང་གི་རྡུལ་དེར་གནས་ཡོད། རྡུལ་ཕྲ་རབ་དེ་རྣམས་ཧ་ཅང་ཕྲ་བའི་གཟུགས་ཅན་གྱི་རྡུལ་ཕྲ་རབ་དང་འདྲ་བར་བཤད།” ཅེས་དང་། “དུས་འཁོར་ལུགས་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་གྲུབ་ཚུལ་རིག་པ་གཞིར་བཞག་ན། ང་ཚོས་གཟུགས་ཅན་གྱི་ཆོས་དག་གི་འབྱུང་ཁུངས་བར་སྣང་རྡུལ་སྟོང་པ་ཚོའི་གནས་རིམ་དུ་ཡར་འདེད་ཚོག་པ་དང་། དེ་ཚོ་བརྒྱུད་ནས་འཇིག་རྟེན་གྱི་འབྱུང་ཁུངས་འཚོལ་ཚོག བར་སྣང་གི་རྡུལ་ཕྲ་རབ་འདི་ཚོའི་ནང་དུ་འཇིག་རྟེན་བྱེ་བྲག་པ་ཞིག་གི་གཟུགས་ཅན་གྱི་རྒྱུ་རྫས་ཀུང་འདུས་ཡོད།” ༧གོང་ས་མཆོག་གིས་ད་དུང་རྡུལ་ཕྲ་རབ་ཅེས་པའི་ཚིག་འདི་འོས་འཚམས་མིན་ནའང་། གཞུང་དུ་འདིའི་ཐད་མང་པོ་བྲིས་མེད་ཚུལ་གསུངས་འདུག

ང་ཚོས་རྡུལ་ཕྲ་རབ་ཀྱི་སྐོར་གླེང་བཞིན་འདི་ལྟར་ནང་པའི་ལྟ་གྲུབ་རིག་པའི་ནང་དུ་ལྷུང་བྱུང་། ནང་དོན་རིག་པའི་ནང་དུ་གཞི་རྩའི་རྡུལ་ཕྲ་རབ་ཀྱི་དོན་སྤྱི་ནི་ལྟ་གྲུབ་ཀྱི་རྒྱབ་ལྗོངས་དང་འབྲལ་ཐབས་མེད་པ་དང་། དོན་སྤྱི་དེས་དངོས་ཡོད་གནས་ལུགས་དང་། སྣང་འཛིན། རྣམ་པར་ཤེས་པ། བདག་བཅས་ཀྱི་སྐོར་ལ་དྲི་བ་མང་པོ་སློང་བར་བྱེད་དེས།

****

དངོས་ཁམས་རིག་པའི་ཐུན་མིན་གྱི་རང་བཞིན།

མེ་ཁྱད་ཀྱིས་བསམ་ཚུལ་བརྗོད་ཚར་བའི་རྗེས་སུ་ཚོགས་ཞུགས་པ་ཚོའི་མགོ་བོ་ཐུར་དུ་དཔྱངས་ཤིང་། བཞིན་རས་ལ་ངལ་དུབ་ཀྱི་སྣང་བ་ཞིག་ཤར་འདུག འདི་ནི་ལྟ་གྲུབ་སྨྲ་བ་ཞིག་གིས་གཏམ་གླེང་ཟབ་མོ་བྱེད་སྐབས་ཡང་ཡང་འབྱུང་གི་ཡོད། ངས་ཧྲུ་ལའི་བླ་མའི་ཞལ་རས་ལ་མིག་ལྟ་ཞིག་བྱས་པ་དང་། རྒྱུན་ལྡན་ལྟར་ཁོང་གི་ཞལ་རས་ལ་དྭངས་ཤིང་གསལ་བའི་ཉམས་འགྱུར་ཞིག་མངོན་ནའང་། ད་ལྟ་ཁོང་ཡང་འཛུམ་མི་དམུལ་བར་བསམ་གཞིགས་ཀྱི་གློང་ན་འདུག རྒྱལ་བ་ཀརྨ་པའི་ཞལ་རས་ནི་དམིགས་བསལ་གྱིས་དང་བ་འདྲེན་པ་ཞིག་རེད། ཁོང་གི་མིག་ཆེན་པོ་གཉིས་ཀྱིས་དལ་བུར་ཚན་རིག་པ་ཚོར་བརྟག་དཔྱད་བཏང་བ་དང་། དེ་ནས་ཧྲུ་ལའི་བླ་མ་མཆོག་ལ་ལྟ་བ་ནི་ཁོང་གི་ཡ་ལན་ཞིག་ལ་སྒུག་པ་དང་འདྲ།

མི་འདིས་ངའི་ཡིད་དབང་འཕྲོགས་ཤིང་། ང་ལོ་ངོ་དུ་མའི་སྔོན་ལ་རྣ་རམ་ས་ལའི་ཉེ་འགྲམ་དུ་ཡོད་པའི་རྒྱུད་སྟོད་གྲྭ་ཚང་དུ་ཁོང་ལ་མཇལ་མྱོང་། ངས་སྐབས་དེའི་ཚོར་སྣང་བརྗེད་ཐུབ་ཀྱི་མི་འདུག སེམས་དང་ཆེ་སྙོག་གི་ཚོགས་འདུ་སྔོན་མ་ནི་རྒྱལ་བ་ཀརྨ་པ་བོད་ནས་བཙན་བྱོལ་ལ་འབྱོར་བའི་རྗེས་ནས་རིང་བོ་མ་སོང་བར་སྐོང་ཚོགས་བྱས་པ་དང་། དེ་དུས་ང་ཚོ་ཁོང་ལ་མཇལ་བར་སྐད་བཏང་བྱུང་། ང་ཚོ་འཁྲབ་སྟོན་ཁང་ཞིག་ཏུ་འཛོམས་ནས་བརྙན་འཕྲིན་འཆར་ཤེལ་ལ་ཁ་ཕྱོགས་ནས་བསྡད་པ་ཡིན། སྐབས་དེར་རྒྱལ་བ་ཀརྨ་པ་ནི་ད་དུང་དགུང་ལོ་བཅུ་དྲུག་ལ་སོན་མི་འདུག ཁོང་ཁང་པའི་ནང་དུ་ཕེབས་པ་དང་། གསུང་དང་སྐུའི་ཉམས་འགྱུར་གྱིས་ངོ་མཚར་བའི་ལང་ཚོའི་ན་ཚོད་མངོན་ཞིང་། སྤྱིངས་ཚའི་སྙིང་གོམ་སྟབས་བསྒྱུར་

སྐབས། ཞབས་ཀྱིས་ས་ལའང་རེག་གི་མེད་པ་ལྟ་བུའི་ཚོར་བ་ཞིག་སྤྲོད་བྱུང་། ཁོང་ཅུང་ཙམ་སྒྱུར་བཞིན་མར་རྒྱབ་སྐེགས་སྐེད་བཞུགས་ཤིང་། མགོ་བོ་ཡར་བཀྱགས་ནས་ང་ཚོར་བལྟས་སོང་། ཁོང་གི་གཟིགས་སྟངས་ནི་རང་གི་ཞི་ལྷོད་ཀྱི་ལུས་པོའི་རྣམ་འགྱུར་དང་གཏན་ནས་མི་མཐུན། སྤྱིན་ཟུང་ལྷོད་ལྷོད་ཡིན་ཡང་། དེ་ནི་ཁྲིད་ཀྱི་སྐེད་དུ་ཟུག་ཡོང་བ་ལྟ་བུ་ཞིག་རེད། ཁོང་གི་ཞལ་རས་ཧྲིལ་པོ་ཞི་བ་དང་འོད་སྣང་འཛུམ་པོ་ཞིག་གིས་ཁེངས་འདུག སྣང་ཚུལ་འདི་ནི་སྐར་མ་གཅིག་དང་གཉིས་ཙམ་ལ་གནས་ཤིང་། ངས་རང་གི་མི་ཚེའི་ནང་ཐེངས་དང་པོར་གལ་སྲིད་དཀོན་མཆོག་སའི་གོ་ལའི་ཐོག་ཕེབས་ཚེ་འདི་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡིན་ངེས་ཞེས་ཁར་བཤད་ཅིག་བྱས་པ་ཡིན། དེ་ནས་ང་ངོ་གནོང་ཞིང་རང་ཉིད་ཀྱི་བསམ་བློ་ལ་ཏ་ལས་བྱུང་། ཡིན་ཡང་། རྒྱལ་བ་ཀརྨ་པས་གསུང་བཤད་མདོར་བསྡུས་ཤིག་གནང་བའི་རིང་ངས་དགའ་སྤྲོའི་ངང་ནས་ཁོང་ལ་བལྟས་པ་དང་། ཁོང་གི་གཏམ་བཤད་ནི་ཆོས་ཟབ་མོ་ཞིག་གསུང་བཞིན་པའི་ཐོལ་དང་བྲལ་ཞིང་། ལོ་ཚོད་ལ་དཔག་པའི་རང་ཉིད་སྐྱེར་གྱི་འཚོ་བའི་ཉམས་མྱོང་ལས་བྱུང་བའི་རྒྱུན་འཛུགས་ཀྱི་གོ་རྟོགས་གཞིར་བཞག་པའི་གསུང་བཤད་སྐབས་བདེ་ཞིག་རེད།

རྒྱལ་བ་ཀརྨ་པའི་བཞེད་ཉམས་ཤིག

ད་ལྟ་རྒྱལ་བ་ཀརྨ་པ་འཚར་ལོངས་བྱུང་ཡོད། ངའི་མཐོང་ཚུལ་ལ་མ་མཐའ་ཡང་ལོ་ཇོ་གཉིས་ཀྱི་རིང་ཁོང་ལ་འགྱུར་བ་ཆེན་པོ་ཞིག་བྱུང་འདུག ད་ལྟ

ལོ་ན་ཕྲ་བའི་ཡང་ཚོའི་ངོ་མཚར་དེ་དོར་ནས་ཁོང་ནི་ལྷ་ན་སྡུག་པའི་དྲུག་གསུམ་བཅོ་བརྒྱད་ཀྱི་མི་དར་མ་ཞིག་རེད། ཁོང་གི་སྤྱིན་ཟུང་ལ་ཕལ་ཆེར་འགྱུར་ལྡོག་བྱུང་ཡང་གང་ཞིག་བརྗོད་པའི་ལྟ་སྟངས་དེ་སྔར་བཞིན་བསྟད་འདུག ལུས་པོའི་འགྱུལ་བསྐྱོད་ལ་བསམ་བློས་སྟངས་འཛིན་བྱེད་པ་ཇེ་མང་དུ་སོང་ཡོད་པར་སྣང་། ངས་ཁོང་གིས་མ་མཐའ་ཡང་ནུབ་ཕྱོགས་ཀྱི་ཚན་རིག་ལ་ཆེད་སྦྱོང་བྱས་མ་མྱོང་བའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་བགྲོ་གླེང་འདི་ཅི་ཙམ་ཞིག་རྟོགས་ཀྱི་ཡོད་མེད་ཐད་བསམ་བློ་མང་པོ་བཏང་བ་ཡིན། འོན་ཀྱང་། ཁོང་གི་དོ་སྣང་ནི་བགྲོ་གླེང་སྐབས་སྐར་མ་གཅིག་ལའང་ཉམས་མ་བྱུང་།

སི་ཧྲེ་ལྷུན་གྱིས་རང་གི་གཏམ་གཤད་ནང་ཚན་རིག་དང་། ལྷག་པར་དངོས་ཁམས་རིག་པའི་གོ་དོན་དང་འབྲེལ་བའི་གནད་དོན་རྣམས་གླེང་ཞིང་། གལ་ཏེ་ང་ཚོས་ཁོང་གི་ལྟ་ཚུལ་རྣམས་མེ་ཁད་ཀྱི་ལྟ་ཚུལ་དང་མི་མཐུན་པར་མཐོང་ཡོད་ཆེ། དེའི་རྒྱུ་མཚན་ནི་མི་འདི་གཉིས་ཀྱིས་རྩ་བའི་ཆ་ནས་པན་ཚུན་ལ་མོས་མཐུན་མ་བྱས་པ་ཞིག་མིན། ཚན་རིག་པ་ཞིག་གི་ཞིབ་ལྟ་དང་། ལྟ་གྲུབ་སྨྲ་བ་ཞིག་གི་ཞིབ་ལྟ་གཉིས་ལ་ཁྱད་པར་ཆེན་པོ་ཡོད། ལྟ་གྲུབ་སྨྲ་བས་གནས་རིམ་མཐོ་བོ་ཞིག་གི་ཐོག་ནས་ཆོས་རྣམས་ལ་ལྟ་བ་དང་། ཚོད་ལྟ་གཙོ་བོར་འཛིན་པའི་ཚན་རིག་པས་མངོན་སུམ་གྱི་ཞིབ་ལྟ་ལས་བྱུང་བའི་རྒྱུན་འཛུགས་ཀྱི་གོ་རྟོགས་གཞིར་འཛིན་གྱི་ཡོད། ཚོགས་ཞུགས་པ་གྲྭ་པ་ཚོར་དགོས་པ་ནི་བདེན་དོན་ཇེ་ནས་པ་ཡིན་པར་འདྲ། མཚམས་འདི་ནས་ང་ཚོས་སི་ཧྲེ་ལྷུན་ལ་ཐད་ཀར་ཉན་རྒྱུ་ཡིན།

“དངོས་ཁམས་རིག་པ་དང་ཚན་རིག་གཞན་དག་གི་བར་ལ་ཁྱད་པར་ཆེན་

པོ་ཡོད། དངོས་ཁམས་རིག་པ་ནི་འབོར་ཚད་སྔོན་དཔག་གི་ནུས་པ་ལྡན་པའི་ཆ་ནས་ཁྱད་པར་བ་ཞིག་རེད། དཔེར་ན། ང་ཚོས་ནི་ཡུ་ཧྲེང་གི་ཚོས་ཉིད་གཞིར་བཞག་ནས་གནམ་གྲུའི་རིགས་ཅི་ཙམ་ཡག་པོ་འཕུར་ཐུབ་མིན་ལ་སྔོན་རྩིས་བྱེད་ཐུབ། དེ་བཞིན་ང་ཚོས་རྩལ་ཐྲན་དང་། ལེ་ཟེར། གློག་འབྲེན་ཤེལ་སྒྲུ་སོགས་ཀྱི་ཁྱད་ཆོས་ལ་རྩིས་ཞིབ་ཡང་དག་བྱེད་ཐུབ། དེ་དག་གི་ཁར་དངོས་ཁམས་རིག་པ་ལ་རང་གི་རྣམ་གཞག་རྣམས་ཇེས་སུ་དཔོག་ཐུབ་པའི་ནུས་སྟོབས་ཡོད་པའི་ཆ་ནས་ཀྱང་ཁྱད་པར་བ་ཞིག་ཡིན།

"རང་ཉིད་ལོ་བཅུ་བདུན་གྱི་ཐོག་དངོས་ཁམས་རིག་པ་ལ་ཐོག་མར་སྦྱང་བ་བྱེད་སྐབས། ངའི་དངོས་ཁམས་རིག་པའི་དགེ་རྒན་གྱིས་ང་ཚོས་གནད་དོན་དཀྱུས་མ་ཁག་ལ་ཞིབ་ལྟ་དང་། ཚོད་དཔག་ཟུང་འབྲེལ་གྱིས་འཚོལ་ཞིབ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་ཅེས་བརྗོད་སྒོང་། འདི་ལྟར་བྱུང་བའི་ཤེས་རྟོགས་རྣམས་སྡུན་སྦྱང་རུང་བའི་རྣམ་གཞག་ཏུ་བསྒྱུར་བ་དང་། རྣམ་གཞག་དེ་དག་ནི་ཞིབ་འཇུག་ཚོད་ལྟར་འཇུག་དགོས་པ་མ་ཟད། ལྟ་བའི་ཆ་ནས་བཤད་ན་བདེན་པ་མིན་ཚེ་སྲུན་ཡང་འབྱིན་ཐུབ་དགོས། རྣམ་གཞག་དེ་དག་གིས་རྒྱུན་བསྲིངས་པའི་ཞིབ་འཇུག་ཚོད་ལྟ་ལ་དཀའ་ངལ་སྤྲད་ཚེ། རྣམ་གཞག་དེ་དག་ཇེ་ལེགས་སུ་གཏོང་བའམ་གཡུག་དགོས། ཡིན་ཡང་། བྱེད་ཐབས་འདི་དག་གིས་མི་ཚེའི་དོན་སྙིང་དང་། བརྩེ་དུངས། འཆི་བ། དབྱེ་ཁྲལ་ལྟ་བུའི་གནད་དོན་གྱི་དྲི་བ་ལ་ལན་ཞིག་སྤྲོད་མི་ཐུབ། དོན་ངོ་མར་དངོས་ཁམས་རིག་པས་ཐག་གཅོད་ཐུབ་པའི་གནད་དོན་ཁག་ནི་འགྲོ་བ་མིའི་རང་བཞིན་གྱི་དཀའ་གནད་དང་བསྡུར་ཚེ་ཆུང་ཆུང་རེད། དངོས་ཁམས་རིག་པའི་དམིགས་ཡུལ་ནི་ཆུང་ཆུང་ཞིག་

ཡིན་ཡང་། འདི་ལས་བྱུང་བའི་གོ་རྟོགས་ནི་འགྱུར་ལྡོག་ཆེ་བའི་གོམས་སྲོལ་གྱིས་གཡུག་མི་ཐུབ་ཅིང་། མདུན་བསྐྱོད་ནི་མཐར་ཐུག་གི་ཐག་གཅོད་བྱེད་པོ་ཞིབ་འཇུག་ཚོད་ལྟ་ལ་བརྟེན་ནས་གསོག་འཇོག་རང་བཞིན་དུ་འབྱུང་གི་ཡོད།”

དངོས་ཁམས་རིག་པ་ནི་ཞིབ་འཇུག་ཚོད་ལྟའི་ཞིབ་ལྟ་ལ་བརྟེན་ནས་འགོ་འཛུགས་དགོས། སི་ཏྲེ་ལྷུན་གྱིས་ཞིབ་ལྟ་དེ་དང་རྩིས་རིག་གི་གཏན་ཚིགས་བར་ལ་འབྲེལ་བ་མགོ་རྙོག་ཅན་ཞིག་ཡོད་པ་ནན་དུ་བརྗོད་བྱུང་། ཁོང་གིས་འདིའི་དཔེ་མཚོན་དུ་སའི་གོ་ལའི་ལོ་ཚོད་ཀྱི་ང་ཚོའི་གོ་རྟོགས་འཕེལ་འགྱུར་བྱུང་རིམ་གྱི་སྒྲུང་དེར་འགྲེལ་བཤད་བྱས། “སའི་གོ་ལའི་ལོ་ཚོད་ལ་ཚད་འཇལ་བྱེད་ཐབས་ཁག་ཅིག་ཡོད་པ་དཔེར་ན། མཚོའི་གཏིང་དུ་འདམ་རྙིགས་བབས་ནས་མཐའ་མར་རྡོའི་རིགས་སུ་འགྱུར་ཞིང་། གལ་ཏེ་ཁྱེད་ཀྱིས་འདམ་རྙིགས་དེ་མགྱོགས་ཚད་ཅི་ཙམ་ཞིག་ལ་མཚོའི་གཏིང་དུ་བབས་ནས་རྡོ་རུ་འགྱུར་བ་རྟོགས་ཆེ། རྡོ་དེའི་ལོ་ཚོད་ཅི་ཙམ་ཡིན་མིན་ལའང་རགས་རྩིས་བྱེད་ཐུབ། འདི་འདྲའི་ཚོད་རྩིས་གཞིར་བཞག་ནས་སའི་གོ་ལའི་ལོ་ཚོད་ནི་ས་ཡ་བརྒྱ་ཕྲག་གཅིག་དང་གཉིས་ཀྱི་བར་ཞིག་ཡིན་པར་བསམས་པ་རེད།”

མཚམས་འདི་ནས་སི་ཏྲེ་ལྷུན་གྱིས་ཁད་ལྷུན་གྱིས་གྲོས་གཞིར་བཏོན་པའི་རྣམ་གཞག་དེར་འགྲེལ་བརྗོད་བྱས། ཁོང་ནི་རང་གི་སྐབས་ཐོག་ཏུ་ཆེ་མཐོང་ཆེན་བྱེད་སའི་ཚན་རིག་པ་ཞིག་རེད། ཁོང་གི་སའི་གོ་ལའི་ལོ་ཚོད་ལ་ཚད་འཇལ་བྱེད་སྟངས་ནི་སའི་གོ་ལའི་ཕྱི་ངོས་ཀྱི་ཚ་གྲང་གཞིར་བཞག་ཡོད། སྔོན་གྲགས་ཀྱིས་འབར་བའི་ཚན་རིག་པ་འདིས་རགས་རྩིས་ནོར་འཁྲུལ་ཅན་དེ་ཇི་ལྟར་བརྒྱབ་པ་ཡིན་

ནམ་ཞེ་ན། རྒྱུ་མཚན་གཙོ་བོ་ཞིག་ནི་ཁོང་གིས་རྟུལ་ཕྲན་ཆག་འཇིག་གི་ཚ་ཟེར་མ་རྟོགས་པས་ཡིན། རྟུལ་ཕྲན་ཆག་འཇིག་གི་ཚ་ཟེར་ནི་སའི་གོ་ལ་ཚ་བོར་གནས་པར་བྱེད་པའི་ནུས་ཤུགས་ཀྱི་འབྱུང་རྐྱེན་གཙོ་བོ་ཞིག་རེད།

ཁྱད་ལྡན་གྱིས་རང་གི་ཆོས་ཞིབ་རྣམས་ཆོས་རིག་ལ་གཞི་བཅོལ་ཡོད། འོན་ཀྱང་། ཆོས་རིག་ལ་ནོར་འཁྲུལ་བྱུང་བ་ཞིག་མིན། སི་ཏྲེ་ལྡན་གྱི་བརྗོད་དོན་གཙོ་བོ་འདི་ནས་གསལ་པོར་ཆགས་པ་ནི། ཆོས་རིག་རང་ལ་ནམ་ཡང་ནོར་འཁྲུལ་མི་འབྱུང་བ་འདི་རེད། ཁྱད་ལྡན་དང་སྔོན་གྱི་ཚན་རིག་པ་ཚོས་ནོར་འཁྲུལ་བཟོས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི། ཁོང་ཚོའི་བདེན་འཛིན་རྣམས་ཡང་དག་ཅིག་མིན་པས་ཡིན། སི་ཏྲེ་ལྡན་གྱིས་ནན་ཏན་དུ་བརྗོད་རྒྱུར། "ཆོས་རིག་ནི་འདས་པའི་ལོ་ངོ་བཞི་བརྒྱའི་ནང་ནོར་ཡོད་པ་མཐོང་མྱོང་མེད། ང་ཚོས་གཏན་ཚིགས་དང་། ཆོས་རིག་ལ་བརྟེན་ནས་རང་གི་ཞིབ་ལྟ་རྣམས་ཀྱི་མགོ་ཇ་མཐུན་མིན་ལ་ཞིབ་འཇུག་ཚོད་ལྟ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། གལ་སྲིད་ང་ཚོའི་སྔོན་དཔག་ཅིག་བདེན་པ་མིན་ཚེ། ཞིབ་འཇུག་ཚོད་ལྟ་དེར་ནོར་འཁྲུལ་ཡོད་པ་དང་། ཡང་ན་ང་ཚོའི་བདེན་འཛིན་ཞིག་ནོར་ཡོད་ངེས་རེད། ཁྱད་ལྡན་གྱིས་སའི་གོ་ལའི་ལོ་ཚོད་ལ་རགས་ཆོས་བྱས་པའི་ནང་ཞིབ་འཇུག་ཚོད་ལྟ་འཕྱུགས་མེད་པ་དང་། དེ་བཞིན་ཆོས་རིག་ཀྱང་འཕྱུགས་མེད། འོན་ཀྱང་། ཁོང་གི་བདེན་འཛིན་རྣམས་མ་འགྲིག་པ་ཞིག་རེད། ཆོས་རིག་ནི་ནམ་ཡང་བདེན་པ་ཡིན།"

ཆོས་རིག་ནི་གསར་རྙེད་དང་། གསར་གཏོད་གང་ཞིག་ཡིན་ནམ།

"དེ་བས་ན་ཆོས་རིག་ནི་ཅི་ཞིག་ཡིན་ནམ།" སི་ཏྲེ་ལྡན་གྱིས་དྲི་བ་བཀོད་ནས་བཤད་རྒྱུར། "ཆོས་རིག་ནི་མི་མང་པོ་ཞིག་ལ་འཇིགས་སྣང་སྐྱེར་མཁན་ཞིག་ཡིན་

པ་གསལ་པོ་རེད།” ཧྭ་ལའི་བླ་མ་མཆོག་བཞད་མོ་བཞད་ནས་རང་ཉིད་ཀྱང་མི་དེ་ཚོའི་གྲས་སུ་གཏོགས་པའི་ངོས་ལེན་གནང་བྱུང་། “རྩིས་རིག་ནི་གྲངས་ཀ་བགྲང་བ་ནས་འགོ་འཛུགས་དགོས་པ་ཞིག་རེད།” འཁྲིག་གི་ངང་བ་སྐོར་ཞིག་ཚོགས་ཞུགས་པའི་གྲས་མཐུག་ཏུ་ཡོད་པའི་སྨྲ་ལྡན་འཆར་ཤེལ་སྟེང་ཤར་བ་དང་། སི་ཧྲེ་ལྷུན་གྱི་གདོང་ལ་འཛུམ་གྱིས་ཁེངས་ཤིང་། ཉུབ་ཕྱོགས་པའི་ཚོགས་ཞུགས་པ་ཚོའང་གད་མོ་ཤོར་བྱུང་། ཡིན་ཡང་། གྲྭ་པ་ཚོས་མིག་གིས་རྩིག་གེར་བལྟས་འདུག བགྲོ་གླེང་འདི་གྲ་སྒྲིག་གི་སྐབས་སུ་ང་ཚོའི་སྐད་སྒྱུར་ཚོས་རིག་གཞུང་དང་། རིག་གཞུང་བར་ལ་གོ་བརྡ་སྤྲོད་པའི་སྐབས་ཡོང་སྲིད་པའི་དཀའ་ངལ་སྐོར་ཞིག་ང་ཚོར་བཤད་སོང་། ཚོགས་འདུ་སྔོན་མ་ཚོའི་ནང་རྩིས་རིག་ནི་དཀའ་ངལ་འཕྲད་ས་གཙོ་བོ་ཞིག་ཡིན་པར་བརྗོད་བྱུང་། ངས་ཁྲུས་གཞུང་ནང་དབྱངས་པའི་རྩེད་ཆས་ཀྱི་སྣང་བརྙན་འདིས་གོ་བརྡ་གསལ་པོ་ཞིག་སྤྲོད་ཐུབ་མིན་ལ་ཐེ་ཚོམ་བྱུས་ཤིང་། ང་ཚོའི་བགྲོ་གླེང་ནི་

འདི་ལྟར་ཚན་རིག་གི་ནང་དུ་ཆེས་རྙོག་འཛིངས་ཆེ་བའི་བརྗོད་གཞི་ནས་ཆེས་རྨང་གཞིའི་སྟེང་དུ་འཛམ་པོར་བབས་པ་འདི་ལའང་ཧ་ལས་བྱུང་།

[7] གོང་ས་མཆོག་དང་། ཐུབ་བསྟན་སྦྱིན་པ། ཨ་ལན་བཅས་ཀྱིས་སི་ཧྲེ་ལྷུན་ལ་རྗེ་ ད་སྒྲུབ་བྱེད་བཞིན་པ།

འདིར་ནོར་སྤེལ་གཟེངས་རྟགས་བཞེས་སྐྱོང་བའི་དངོས་ཁམས་རིག་པ་བ་ཞིག་གིས་ང་ཚོར་དང་བ་གཉིས་ཀྱི་སྟེང་དུ་དང་བ་གཉིས་བསྣན་ན་བཞི་ཡིན་པར་བརྗོད་དེ། ང་ཚོར་རྨང་གཞི་འདི་འདྲ་ཞིག་ནས་ཁོན་ཏུམ་འགྱུལ་ཤུགས་རིག་པའི་རྩིས་རིག་གི་བར་ངོ་སྤྲོད་མདོར་བསྡུས་ཤིག་བྱས་སོང་། ཏཱ་ལའི་བླ་མ་མཆོག་གིས་ཀྱང་ང་ཚོར་ནང་པའི་གཞུང་གི་གནད་འགག་གསལ་བཤད་བྱེད་སྐབས། འདི་འདྲའི་ཁྱད་པར་ཆེ་བའི་གནས་རིམ་གཉིས་མཉམ་སྦྱོར་གནང་གི་ཡོད་དམ།

སི་ཊེ་ཕུན་གྱིས་དང་བ་ཚོར་གྲངས་ཀ་རྒྱག་པ་དང་། སྣོན་པ། འཐེན་པ་སོགས་བྱས་ནས་ཀླད་ཀོར་ལས་ཆུང་བའི་ཨང་ཀི་ངོ་སྤྲོད་དང་། སྒྱུར་རྩིས་བརྒྱུད་ནས་རང་བསྒྱུར་རྩ་གྲངས་ལ་གསལ་བཤད་བྱས། ཀླད་ཀོར་ལས་ཆུང་བའི་ཨང་ཀི་ཞིག་གི་རང་བསྒྱུར་རྩ་གྲངས་གླེང་བཞིན་ང་ཚོ་རྟོག་བཏགས་ཨང་ཀིའི་ཐོག་ཏུ་སླེབས་བྱུང་། "འདི་དག་ལ་རྟོག་བཏགས་ཨང་ཀི་ཟེར་དགོས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི་ཨང་གྲངས་འདི་ཚོར་དངོས་ཡོད་གནས་ལུགས་ཤིག་མེད་པས་རེད། དཔེར་ན། -༡ཞེས་པ་འདི་ཨང་ཀི་གང་ཞིག་རང་གིས་རང་ཉིད་བསྒྱུར་ན་འབྱུང་ངམ། ཨང་ཀི་དེ་འདྲ་ཞིག་མེད་པ་དང་། འདི་ནི་རྟོག་བཏགས་ཙམ་ཡིན། གལ་ཏེ་ཁྱེད་ཀྱིས་རྟོག་བཏགས་ཨང་ཀི་ཞིག་དང་སྤྱི་ར་བཏང་གི་ཨང་ཀི་ཞིག་མཉམ་དུ་བསྡོམས་ཚེ་སྣ་མང་ཨང་ཀི་འབྱུང་རྒྱུ་རེད། འདི་ནི་དངོས་ཁམས་རིག་པ་དང་འབྲེལ་བ་ཇི་ལྟར་ཡོད་དམ་ཞེ་ན། ཁོན་ཏུམ་འགྱུལ་ཤུགས་རིག་པའི་རྩིས་རིག་ལ་སྣ་མང་ཨང་ཀི་དགོས་པ་དང་། ཁོན་ཏུམ་འགྱུལ་ཤུགས་རིག་པ་གསར་གཏོད་བྱེད་མཁན་གྱིས་དགོས་མཁོ་འདི་རྟོགས་སྐབས་བློ་མ་བདེ་བ་བྱུང་ཡོད།" མཐའ་མར་ཁོང་གིས་ཁོན་ཏུམ་འགྱུལ་ཤུགས་རིག་

པའི་ནང་རྟོག་བརྟགས་ཨང་གི་བཀོལ་སྤྱོད་མི་བྱེད་ཐབས་མེད་ཡིན་པའི་ངོས་འཛིན་བྱེད་དགོས་བྱུང་།

"རྩིས་རིག་ནི་རང་ངོས་ནས་ཕལ་ཆེར་བདེན་པ་ཆགས་ཡོད།" སི་ཏྲེ་ལྷུན་གྱིས་སྨུ་མཐུད་ནས་བརྗོད་རྒྱུར། "འགྱུལ་ཤུགས་རིག་པའི་དཔེ་གཟུགས་ཀྱིས་གློག་ལྡན་ཁབ་ལེན་གྱི་རླབས་རྒྱུན་ལྷ་བུའི་བྱུང་བ་ཁག་ལ་གསལ་བཤད་བྱེད་མི་ཐུབ།" སི་ཏྲེ་ལྷུན་གྱིས་རང་གི་ལག་པས་བར་སྣང་དུ་རླབས་རྒྱུན་ཞིག་བྲིས་ཏེ། "དཀའ་རྙོག་འདི་ལ་གཡོལ་ཐབས་ཀྱི་འབད་པ་མང་པོ་བྱུང་ཡོད། འོན་ཀྱང་། མཐའ་མར་རྩིས་རིག་གི་མཚུངས་རྩིས་ལ་མཛུབ་མོས་འཛུགས་ཆོག་པའི་སེལ་ཐབས་ཤིག་མེད་པ་དང་། མི་ཚོས་གློག་ལྡན་ཁབ་ལེན་གྱི་རླབས་རྒྱུན་ལྡན་ཞིང་སྐྱོག་སྒྱུར་ཡིན་པའི་འགྱུལ་ཤུགས་ཀྱི་དངོས་གཟུགས་ཤིག་གསར་གཏོད་བྱས་པ་རེད། འདི་ནི་གསར་གཏོད་ཙམ་ཡིན་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི་ང་ཚོའི་བློ་ངོ་ལ་རླབས་རྒྱུན་ནི་མཚུངས་རྩིས་ཙམ་ཡིན་པ་ཞིག་ཤར་ཐུབ་མེད། དེ་ནི་དོན་ངོ་མར་ཁྱད་མཚར་བ་ཞིག་ཏུ་མཐོང་ཡོད།"

སི་ཏྲེ་ལྷུན་གྱིས"དེའི་ཕྱིར་རྩིས་རིག་ནི་ཁྱད་མཚར་བ་ཞིག་རེད"ཅེས་མཇུག་སྒོམ་བཞག་སྟེ། ཁྱད་མཚར་སྣང་ས་དེའི་དཔེ་མཚོན་གཞན་ཞིག་སྨྲད་བྱུང་། "ང་ཚོས་ནེའུ་ཊོང་(Newton)གི་ཆོས་ཉིད་ཁག་གཞིར་བཞག་ནས་རྒྱུ་སྐར་རྣམས་ཕན་ཚུན་གྱི་མཐའ་བསྐོར་ནས་ཇི་ལྟར་འགྲོ་བར་རྩིས་རྒྱག་ཐུབ། དེ་བཞིན་ཀུ་ཤུ་སར་ཇི་ལྟར་ལྷུང་གི་ཡོད་པ་ལའང་གསལ་བཤད་བྱེད་ཐུབ། འོན་ཀྱང་། ནེའུ་ཊོང་ལ་རང་གི་ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་བློ་བདེ་རུ་བཅུག་མེད། ཁོང་གིས'གཟུགས་ཕུང་གིས་ཐག་

རིང་ནུ་ཡོད་པའི་གཟུགས་ཕུང་གཞན་ཞིག་ལ་ཤུགས་རྐྱེན་ཐེབས་ཚོག འོན་ཀྱང་། ཕན་ཚུན་གྱི་བར་ལ་མཚམས་སྦྱོར་དང་། གཞན་ཅི་ཡང་མེད་པར་ཤུགས་རྐྱེན་ཐེབས་པ་ནི་རྒྱུ་མཚན་དང་མི་མཐུན། ངའི་བསམ་ཚུལ་ལ་རྣམ་དཔྱོད་ལྡན་པའི་མི་སུ་ཡིན་ཡང་འགལ་འདུ་འདི་མཐོང་མི་ཐུབ་པ་ཞིག་མེད།' ཅེས་བྲིས་འདུག"

སི་ཊེ་ལྷུན་གྱིས་ནི་ཧྲུ་ཊོང་གིས་རང་ཉིད་ཀྱི་གསར་རྟེད་ལས་སླ་བོར་ངོས་ལེན་བྱེད་མ་ཐུབ་པར་བརྗོད་པ་འདིས་ཨ་ཡིམ་སི་ཐན་༼Einstein༽གྱིས་ཀྱང་ཁོན་ཊོམ་འགྱུལ་ཤུགས་རིག་པའི་འབྲེལ་བ་ལ་ལྟ་སྟངས་གཅིག་མཚུངས་ཤིག་བཟུང་བ་དྲན་སྐུལ་བཏང་བྱུང་། ཁོན་ཊོམ་འགྱུལ་ཤུགས་རིག་པ་གཞིར་བཞག་ནས་བཤད་ན། རྡུལ་ཕྲ་རབ་ཅིག་གིས་རང་ཉིད་དང་འབྲེལ་ཞིང་ཐག་རིང་ནུ་ཡོད་པའི་རོགས་པ་ལ་ཅི་ཞིག་བྱུང་ན་དེ་མ་ཐག་ཏུ"ཚོར"ཐུབ། ཐ་ན་དེ་ནི་འཛིག་རྟེན་གྱི་མཐའ་གཞན་དུ་ཡོད་ཀྱང་དེ་ལྟར་འབྱུང་གི་ཡོད། ཨ་ཡིམ་སི་ཐན་གྱིས་ཐག་རིང་ནས་བྱུང་བའི་བྱ་འགུལ་ཁྱད་མཚར་བ་འདི་ལ་སྣང་མེད་བྱས་པའི་རྒྱུ་མཚན་གཙོ་བོ་ནི། སྣང་ཚུལ་འདིས་གནས་ཚུལ་ནི་འོད་ལ་ལྟོས་ན་མགྱོགས་པོར་འགྲུལ་བསྐྱོད་བྱེད་མི་ཐུབ་པའི་ལྟོས་གྲུབ་ཀྱི་གཞི་རྩའི་ལྟ་བ་ལ་གནོད་ཡོད་པས་རེད།

ང་ཚོས་སླར་ཡང་སི་ཊེ་ལྷུན་ལ་ཉན། "ནི་ཧྲུ་ཊོང་གིས་རྩིས་རིག་གི་ལམ་ནས་འབྲེལ་བཤད་རྒྱག་ཐུབ་པའི་ཉོག་གྲུར་ཀྱི་ནུས་ཤུགས་ཤིག་རྩོག་བཟོ་བྱས་མོད། ཁོང་གིས་དེའི་སྐོར་ལ་གསལ་ཁ་ཅི་ཡང་བཏོད་ཐུབ་མེད། དེའི་ཕྱིར་ཁོང་གིས་ནུས་ཤུགས་འདི་ལ་ང་ཚོར་རྒྱུས་མངའ་ཡོད་པའི་སྲོལ་རྒྱུན་གྱི་ཡོ་ཁི་ལེ་ཌིའི་༼Euclid༽ ལུགས་ཀྱི་དབྱིབས་རྩིས་རིག་པར་བརྟེན་ནས་འགྲེལ་བརྗོད་བྱས། དབྱིབས་རྩིས་

རིག་པ་འདིའི་རིགས་ཀྱི་ནང་ཐིག་ཤིང་སྐོར་ཞིག་བར་སྣང་དུ་ལེབ་མོར་བཞག་ཡོད་པའི་དབང་དུ་བཏང་ན། ཁྱེད་ཀྱིས་ཟུར་གསུམ་མ་ཞིག་གི་ཟུར་ཁ་རྣམས་ཀྱི་སྡོམ་གྲངས་ནི་རྟག་ཏུ་ཚད་གཞི་ ༡༨༠ ཡིན་པའི་ར་སྤྲོད་བྱེད་ཐུབ། ནེའུ་ཊོང་བྱོན་པའི་ལོ་ངོ་སུམ་བརྒྱའི་རྗེས་ཨ་ཡིམ་སི་ཐན་གྱིས་འཐེན་ཤུགས་ལ་བསམ་གཞིགས་བྱས་ནས་མཇུག་སྒྲིམ་བཞག་པ་ནི། ཡོ་ཁི་ལི་ཊིའི་ལུགས་ཀྱི་དབྱིབས་རྩིས་རིག་པས་དངོས་གཟུགས་མེད་པའི་བར་སྣང་ལ་འགྲེལ་བརྗོད་བྱེད་ཐུབ་ནའང་། བར་སྣང་གི་སྟེང་དུ་དངོས་གཟུགས་བསྣན་ཚེ། དུས་དང་བར་སྣང་གི་དབྱིབས་རྣམ་གྱུག་འགྲོ་བ་འདི་རེད། འདིའི་ནང་དོན་ནི་ཅི་ཞིག་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། བར་སྣང་དུ་ངོས་མཉམ་པའི་སྒྲོ་ནས་ལེབ་མོར་བཞག་ཡོད་པའི་ཐིག་ཤིང་དེ་རྣམས་ནི། ཁྱེད་རང་དེ་དག་དང་ཐག་ཉེར་འགྲོ་བའམ་ཐག་རིང་དུ་འགྲོ་བར་ལྟོས་ནས་བརྒྱངས་ཏེ། རིང་པོར་ཆགས་པའམ་བསྐུམས་ནས་ཐུང་དུ་འགྲོ་བ་འདི་རེད། དེ་མཚུངས་སུ་དུས་ཀྱང་བསྲིང་བའམ་ཐུང་དུ་འགྲོ་རྒྱུ་ཡོད། གདོས་ཚད་དང་ཁ་ཅང་ཉེ་བའི་ཆུ་ཚོད་ཅིག་གི་འགྲོ་ཚད་ནི་དེ་དང་ཁ་ཅང་རིང་བའི་ཆུ་ཚོད་ཅིག་གི་འགྲོ་ཚད་དང་གཏན་ནས་མི་འདྲ། དུས་དང་བར་སྣང་རྐྱོང་བ་དང་འཁུམ་པ་འདི་ནི་ང་ཚོས་དུས་དང་བར་སྣང་གི་གྱུག་ཆ་ཟེར་བ་དེའི་དོན་རེད། སའི་གོ་ལས་ཉེ་མར་སྐོར་བ་བྱེད་པའི་འགྲེལ་བརྗོད་བྱེད་སྐབས་སྔོན་མ་ང་ཚོས་ནུས་ཤུགས་ཤིག་གིས་སའི་གོ་ལ་དེ་ཉེ་མའི་མཐའ་བསྐོར་ནས་འཐེན་པའི་བསམ་བློ་གཏོང་གི་ཡོད། འོན་ཀྱང་། ད་ལྟ་ཚན་རིག་པ་ཚོས་སའི་གོ་ལ་ནི་ཐིག་ཅིག་གི་ནང་ཟྲང་མོར་བགྲོད་པ་དང་། ཐིག་རང་ཉིད་བཀུག་ཡོད་པར་རྫོད་ཀྱི་ཡོད། འདི་ནི་སྔོན་མ་དང་གཏན་ནས་མི་མཚུངས་པའི་ཁྱད་པར་ཞིག་རེད།

"ཨ་ཡི་མ་སི་ཐན་ལ་དཀའ་ངལ་འཕྲད་བཞིན་པའི་སྐབས་གྲོགས་པོ་ཞིག་གིས་རི་མན་༼Riemann༽གྱི་བརྩམས་ཆོས་ཤིག་གི་སྐོར་ཁོང་ལ་བཤད་པ་དང་། ལོ་ངོ་བརྒྱ་ཕྲག་གཅིག་གི་སྔོན་ལ་རི་མན་གྱིས་དབྱིབས་རྩིས་རིག་པ་ནི་ངེས་པར་དུ་ངོས་ལེན་ཡིན་མི་དགོས་པ་རྟོགས་ཐེན། དེ་ནི་གུག་གུག་ཡིན་ཚོག ཆ་ངོས་གཉིས་ལས་མང་བའི་ཁོར་ཡུག་གི་ནང་གུག་གུག་ཡིན་པའི་དབྱིབས་རྩིས་རིག་པ་ཞིག་བློ་ངོར་འཆར་རྒྱུ་ཁག་པོ་རེད། ཡིན་ཡང་། གལ་ཏེ་ཁྱེད་རང་ཆ་ངོས་གཉིས་ཡོད་ཅིང་གུག་གུག་ཡིན་པའི་བར་སྣང་ཞིག་ཏུ་གོམ་པ་སྤོས་ཚེ། ཟུར་གསུམ་མའི་ཟུར་རྣམས་ཀྱི་སྒོམ་གྲངས་ནི་ཚད་གཞི་༡༨༠ མིན་པ་དང་། ཟུར་གསུམ་མ་ཞིག་སའི་གོ་ལའི་ཕྱི་ངོས་ལྟ་བུའི་གུག་གུག་ཡིན་པའི་ངོས་ཀྱི་སྟེང་དུ་བཞག་ཚེ། དེའི་སྒོམ་གྲངས་ནི་ཚད་གཞི་༡༨༠ ལས་མང་བ་ཡོད།" བརྗོད་གཞིའི་གནད་འགག་ལ་སླེབས་པ་དང་། སི་ཏྲེ་ལྷུན་གྱི་སྐད་གདངས་ཇེ་མཐོར་ཕྱིན་སོང་།

"རི་མན་གྱིས་འདི་ཚོ་ཚང་མ་རང་གི་ཀླད་པའི་ནང་དུ་རྟོག་བཟོ་བྱས་པ་ཞིག་རེད། ཁོང་གིས་ཇི་ལྟར་བྱས་ཡོད་དམ། ཁོང་ནི་སྐབས་དེར་སེམས་ཀྱི་དང་ཚུལ་ཅི་འདྲ་ཞིག་གི་ནང་ཡོད་དམ། གུག་གུག་ཡིན་པའི་བར་སྣང་གི་དོན་སྤྱི་འདི་རི་མན་གྱི་བློ་ལ་ཤར་བའི་སྐབས་ཁོང་ལ་བློ་སྟོབས་ཉམས་པའི་ན་ཚ་ཞིག་བྱུང་ནས་དྲག་བཞིན་པའི་སྐད་རེད། དེ་ཡང་ཁོང་གིས་རྩིས་རིག་མཁས་དབང་ཆླབས་ཆེན་རང་གི་དགེ་རྒན་ཀ་སི་ཡི་༼Gauss༽ལྟ་རྟོག་འོག་ཏུ་དབྱིབས་རྩིས་རིག་པའི་རྒྱུག་སྦྱོད་ཀྱི་གནོན་ཤུགས་མ་ཐུབ་པས་བློ་སྟོབས་ཉམས་པ་ཞིག་ཡིན། འདི་ནི་ངོ་མཚར་བ་ཞིག་རེད། འོན་ཀྱང་། འདི་ལས་ཀྱང་ངོ་མཚར་བ་ཞིག་ནི་ཨ་ཡི་མ་སི་ཐན་གྱིས་ལོ་ངོ་བརྒྱ་ཕྲག

གཅིག་གི་རྗེས་སུ་འཇིག་རྟེན་གྱིས་ཉུས་རྩོལ་དེ་ལྟར་བྱེད་པ་ར་སྒྲོད་གནང་བ་འདི་རེད།

"འདི་ནི་ཇི་ལྟར་ཡིན་ནམ། ནྟེ་མན་གྱིས་རང་གི་སེམས་ནས་དེ་ལྟ་བུ་ཞིག་ཇི་ལྟར་གསར་གཏོད་བྱས་སམ།" སི་ཁྲེ་ལྷུན་གྱིས་རང་གི་བསམ་ཚུལ་ལ་གདུང་སེམས་མཉམ་བསྐྱེད་ཅིག་འཚོལ་བཞིན་པ་ལྟར་གཡས་གཡོན་ལ་བལྟས་ཤིང་། ཁོང་ལ་མཚོན་ན་གནད་དོན་འདི་གལ་ཆེན་ཞིག་ཡིན་པ་གསལ་པོ་རེད། "རྩིས་རིག་པ་མང་པོ་ཞིག་ལ་སོ་སོས་གང་ཞིག་གསར་གཏོད་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པར། གང་ཞིག་ཡོད་པ་གསར་རྙེད་བྱེད་ཀྱིན་པའི་ཚོར་སྣང་ཞིག་ཡོད། འདིའི་ཤུགས་བསྟན་ནི་དེ་དག་ཐམས་ཅད་སྔ་མོ་ནས་གྲུབ་སྟེ། གསར་རྙེད་བྱེད་རྒྱུ་ལ་བསྒུགས་ཡོད་པ་འདི་རེད།"

ཏྲ་ལའི་བླ་མ་མཆོག་གིས་ལྟ་གྲུབ་རིག་པའི་ངོས་ནས་རྒྱབ་སྐྱོར་བྱེད་པ་ལྟ་བུའི་ཚུལ་དུ་གསུང་རྒྱུར། "འདི་ནི་སེམས་ཀྱི་རྟོག་བཟོ་ཙམ་ཡིན་རྒྱུ་མ་རེད། རྒྱུ་མཚན་ནི་དེས་ཕྱི་རོལ་ལ་ཅི་ཞིག་ཡོད་པ་མཚོན་ཐབས་བྱེད་ཀྱི་ཡོད།"

"དེ་ནི་བདེན་པ་རེད།" སི་ཁྲེ་ལྷུན་གྱིས་བརྗོད་བྱུང་། "ཡིན་ཡང་། ང་ཚོས་རྩིས་རིག་གི་རིགས་མ་འདྲ་བ་མང་པོས་ཅི་ཞིག་མཚོན་པ་རྟོགས་ཀྱི་མེད། དབྱིབས་རྩིས་རིག་པའི་ནང་དུ་མཚོན་བྱ་མ་འདྲ་བ་གསུམ་ཡོད། ལེབ་མོ་ཡིན་པའི་བར་སྣང་དང་། ང་ཚོས་ཁ་བསྒུམས་ཡོད་པ་ཟེར་བའི་གུག་གུག་གི་བར་སྣང་། ཁ་ཕྱེས་པའི་གུག་གུག་གི་བར་སྣང་བཅས་རེད། ཁ་བསྒུམས་པའི་གུག་གུག་གི་བར་སྣང་དུ་ཟུར་གསུམ་གྱི་སྒོམ་གྲངས་ནི་ཚད་གཞི་ ༡༨༠ ལས་མང་བ་ཡོད། འདི་ཚོ་ནི་གདམ་ག་

གསུམ་རེད། མ་མཐའ་ཡང་དངོས་ཡོད་གནས་ལུགས་གཅིག་ཡོད་ཚོག དེའི་ཕྱིར་གསར་རྙེད་ཅིག་རེད། འོན་ཀྱང་"།" སི་ཏྲེ་ལྷུན་གྱིས་དོན་གནད་ཅིག་ལ་བསམ་བློ་བཏང་ནའང་། རང་གི་མཇུག་སྡོམ་གཙོ་བོ་དང་གྲེས་འདོད་མ་བྱུང་། "རང་བྱུང་ཁམས་ཀྱི་དངོས་ཁམས་རིག་པའི་ཆོས་ཉིད་རྣམས་གྲུབ་ཡོད། ང་ཚོས་ཆོས་ཉིད་དེ་དག་གསར་རྙེད་བྱེད་པ་དང་། རང་བྱུང་ཁམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ཁག་ལ་རྟེས་རིག་གི་སྒྲིག་སྒྲོལ་ཞིག་ཡོད་པར་སྣང་བ་ནི་ངོ་མཚར་བ་ཞིག་རེད། རྒྱ་བའི་ཆ་ནས་བཤད་ན། ང་ཚོས་རྣམ་གཞག་འདི་དག་གིས་རྒྱུ་མཚན་ཅིའི་ཕྱིར་དོན་ཡང་དག་པར་བྱེད་ཐུབ་པ་རྟོགས་ཀྱི་མེད།"

དངོས་ཁམས་རིག་པའི་འཇུག་ཡུལ་ནི་དངོས་གཟུགས་ཀྱི་ཕུང་པོ་དང་འབྲེལ་བ་གང་ཞིག་ཡིན་ནམ།

སི་ཏྲེ་ལྷུན་གྱི་མཐའ་མཇུག་གི་སྐད་ཆ་སྟེ། ཁོང་གིས་རང་བྱུང་ཁམས་ཀྱི་དངོས་ཁམས་རིག་པའི་ཆོས་ཉིད་རྣམས་གྲུབ་ཡོད་པར་བརྗོད་པ་ནི། དངོས་ཁམས་རིག་པའི་ཆོས་ཉིད་དེ་དག་ལ་ཡུལ་གྱི་ངོས་ནས་དོན་དམ་དུ་གྲུབ་པའི་ཡིན་ལུགས་ཤིག་ཡོད་པར་བཤད་པ་དང་གཅིག་མཚུངས་རེད། འདིས་ཨ་ལན་གྱིས་འགྲེལ་བརྗོད་བྱས་པའི་ཚན་རིག་གི་བདེན་གྲུབ་རིང་ལུགས་ཀྱི་ལྟ་བ་དེ་མཚོན་འདུག བདེན་གྲུབ་རིང་ལུགས་ནི་དངོས་ཁམས་རིག་པའི་རྣམ་གཞག་གིས་བྱེད་པ་པོ་ལ་ལྟོས་མེད་ཀྱིས་དོན་དམ་དུ་གྲུབ་ཡོད་པའི་དངོས་ཡོད་གནས་ལུགས་ཤིག་མཚོན་པའི་ཡིད་ཆེས་འདི་ཡིན་ཏེ། ཚན་རིག་གི་བྱེད་ཐབས་ཀྱིས་རྟེས་རིག་གི་དཔྱད་པ་དང་། མངོན་སུམ་གྱི་བདེན་དཔང་གི་ར་སྤྲོད་གཉིས་བརྒྱུད་ནས་རང་བྱུང་ཁམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་

རྣམས་མངོན་པར་བྱེད་པ་དང་། ཆོས་ཉིད་དེ་དག་གིས་འགྲོ་བ་མིའི་སེམས་ལ་ལྟོས་མེད་དུ་གྲུབ་པའི་དངོས་ཁམས་ཀྱི་བྱུང་བ་ཁག་ལ་འགྲེལ་བརྗོད་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། དེ་ལས་ལྡོག་སྟེ། དངོས་ཁམས་ཚན་རིག་གི་ལྟ་བ་གཞན་ཞིག་ནི་རྣམ་གཞག་ལག་ཆ་ཙམ་དུ་འཛིན་པའི་རིང་ལུགས་ཞེས་པ་འདི་རེད། “རྣམ་གཞག་གི་གྲུབ་དོན་ཏེ། ཁྲབ་ཁོངས་དང་། ནུས་ཤུགས། གློག་རྡུལ་སོགས་ནི་བྱེད་པ་པོ་ལ་ལྟོས་མེད་ཀྱིས་དོན་དམ་དུ་གྲུབ་པའི་ཆོས་རྣམས་དང་གཅིག་པ་ཡིན་མི་སྲིད་པ་དང་། འདི་དག་ནི་རྟོག་བཏགས་སམ་ལག་ཆ་ཙམ་ཡིན་ཞིང་། དངོས་ཁམས་རིག་པ་བ་ཚོས་ཚད་འཇལ་གྱི་སྐོར་ལ་སྔོན་དཔག་བྱེད་པར་བཀོལ་སྤྱོད་ཆེན་པོ་ཡོད། ལྟ་བ་འདི་ནི་སྣང་ཚུལ་ལ་སྒྲུང་སྐྱོབ་ཅེས་པའི་ལྟ་ཚུལ་དང་འདྲ་མཚུངས་ཡིན་པ་དང་། དེའི་དོན་ནི་ཞིབ་ལྟ་བྱས་ཟིན་པའི་ཆོས་རྣམས་ལ་འགྲེལ་བརྗོད་བྱེད་པར་རྣམ་གཞག་བཀོལ་སྤྱོད་བྱས་ནས་ཆོས་དེ་རྣམས་རྒྱུ་མཚན་ཅིའི་ཕྱིར་རང་གི་རང་བཞིན་དུ་གྲུབ་པ་དང་ཡིན་པ་སོགས་ལ་གསལ་བཤད་མི་བྱེད་པར། ཆོས་དེ་དག་གོ་རྒྱུ་ཡོད་པ་ཞིག་བཟོ་བ་ཙམ་ཡིན།”

མཚམས་འདིར་ཚོགས་འདུའི་བར་སྐབས་དུས་ཀྱི་ཚད་བཀག་དེ་བཀུག་ནས་ང་ཚོའི་ལྟ་གྲུབ་སྨྲ་བ་མེ་ཁད་ཀྱི་བསམ་བློ་ལྷག་མ་ཁག་ཅིག་ནང་དུ་བསྡུས་ན་རིན་ཐང་དང་ལྡན་པ་ཞིག་རེད། མ་གཞི་ཁོང་ལ་རང་གི་བསམ་ཚུལ་རྣམས་གསལ་པོར་བརྗོད་པའི་འཆར་གཞི་ཡོད་ཀྱང་། དུས་ཚོད་ཀྱིས་མ་འདང་བས་དེ་ལྟར་བྱུང་མེད། ཁོང་གིས་ཚན་རིག་གི་བདེན་གྲུབ་དང་། དངོས་ཁམས་ཀྱི་དངོས་ཡོད་གནས་ལུགས་ཀྱི་སྐོར་ལ་བརྗོད་པའི་སྐད་ཆ་ནི་གཤམ་དུ་ཡོད་པ་འདི་དག་ཡིན། རྒྱུན་ལྡན་ལྟར་ཁོང་གིས་དྲི་བ་ཞིག་གི་ཐོག་ནས་འགོ་བཙུགས་བྱུང་།

“དངོས་ཁམས་རིག་པ་ནི་ད་དུང་ཡང་དངོས་གཟུགས་རང་གི་བརྗོད་གཞིར་བཟུང་བའི་ཚན་རིག་ཅིག་ཁོ་བསམ་ཆོག་གམ། དངོས་ཁམས་རིག་པ་ལ་འཇུག་ཡུལ་ཞིག་ཡོད་དམ། ཡོད་ཆེ་ཡུལ་དེ་ནི་དངོས་གཟུགས་སྤྱིའི་ཐོག་ནས་ངོས་འཛིན་བྱེད་དགོས་སམ། འཇུག་ཡུལ་དེ་ནི་བར་སྣང་གི་ནང་དུ་ཡོད་དགོས་ཤིང་། དངོས་གཟུགས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ཞིག་ཡིན་དགོས། རྒྱུ་མཚན་ནི་དངོས་གཟུགས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ནི་ང་ཚོའི་མོ་ཊར་（motor）བྱ་འགུལ་གྱི་དམིགས་འབེན་ཡིན་པའི་ངོས་འཛིན་བྱེད་ཅིང་། མོ་ཊར་བྱ་འགུལ་རྣམས་ཀྱིས་ང་ཚོའི་བར་སྣང་གི་གོ་རྟོགས་དེ་གྲུབ་ཡོད། དེའི་ཁར་དངོས་གཟུགས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ང་ཚོ་ཚང་མའི་མོ་ཊར་བྱ་འགུལ་གྱི་དམིགས་འབེན་ཡིན་པ་ནི། རང་ཉིད་སུ་ཞིག་ཡིན་མིན་དང་། གང་དུ་ཡོད་མེད། ཅི་ཞིག་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་མེད་བཅས་ལ་ལྟོས་མེད་ཡིན། དེ་ནི་བར་སྣང་ནས་ཡུལ་གྱི་རང་བཞིན་དུ་གནས་ཡོད། འདི་འང་སླར་ཡང་ཁམ་ཏྲིའི་ལྟ་ཚུལ་ཞིག་དང་འབྲེལ་བ་ཡོད་ཅིང་། ང་ཚོའི་ཚད་བཀག་ཅན་གྱི་རྟོག་པའི་ཡུལ་དེ་དངོས་གཟུགས་ཀྱི་ཕུང་པོའམ་བར་སྣང་དུ་རྒྱུ་བསྐྱེད་ཀྱི་ཚུལ་དུ་གནས་པའི་ཆོས་ཤིག་ཡིན་དགོས། དེ་ཡང་བར་སྣང་དུ་རྟག་བརྟན་གྱི་འབྲེལ་བ་འཚོལ་བའི་མོ་ཊར་བྱ་འགུལ་གྱི་སྒྲིག་འཛུགས་དེ་ནི་བར་སྣང་གི་བཟོ་བཀོད་ངེས་པར་བྱེད་པའི་སྒྲིག་འཛུགས་དང་གཅིག་མཚུངས་ཤིག་རེད།”

མེ་ཁད་ཀྱིས་མུ་མཐུད་ནས་བརྗོད་རྒྱུར། “འདིར་གླེང་བཞིན་པའི་དངོས་གཟུགས་ཀྱི་ཕུང་པོའི་དོན་སྤྱི་ནི་འགྲོ་བ་མི་གཙོ་བོར་བཟུང་བའི་དབང་དུ་བྱས་པ་མངོན་གསལ་རེད། འདི་ནི་དོན་སྤྱི་སྟབས་བདེ་ཞིག་སྟེ། མིའི་རིགས་ཀྱི་ཐད་ཀའི་ཁོར་ཡུག་གི་ནང་རང་གི་དགོས་མཁོ་ལ་བཀོལ་སྤྱོད་ཆེ་བ་ཞིག་ལས་ཅི་ཡང་མིན།

དོན་སྙིང་འདི་ནི་སྣང་ཚུལ་རྣམས་ལ་སྟོན་དཔག་བྱེད་པ་དང་། དེ་ཚོའི་སྐོར་ལ་གོ་རྟོགས་བརྗེ་བའི་དོན་དུ་སྣང་ཚུལ་དེ་རྣམས་བཀོད་སྒྲིག་བྱེད་སྤྱད་ཀྱི་ལམ་ཁ་སྟབས་བདེ་ཞིག་ཡིན། ངའི་བསམ་ཚུལ་ལ་ལྟ་ཚུལ་འདི་ནི་ནང་ཆོས་དང་། ལྷག་པར་དུ་གྲུབ་མཐའ་དབུ་མའི་ལྟ་བ་དང་མཐུན་པ་ཞིག་རེད། གྲུབ་མཐའ་འདིས་དངོས་གཟུགས་ཀྱི་དོན་སྙིང་དང་། སྣང་ཚུལ་ལས་གྲུབ་པའི་འཇིག་རྟེན་འདིའི་ནང་ང་ཚོར་སྣེ་ཁྲིད་བྱེད་པའི་དོན་སྙིང་གཞན་རྣམས་ཡུལ་གྱི་ངོས་ནས་གྲུབ་པའི་འདོད་པ་དེ་བཀག་ཡོད། དུས་རབས་གཉིས་པའི་རྒྱ་གར་གྱི་ལྟ་གྲུབ་སློབ་མགོན་པོ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱིས་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་དངོས་གཟུགས་ལ་ཡིད་ཆེས་གནང་མེད་པར་གསུངས་ཤིང་། འདི་ནི་སྐད་ཆ་བཙན་པོ་ཞིག་རེད། ཡིན་ཡང་། དངོས་གཟུགས་ནི་གྲུབ་མེད་པར་བརྗོད་པ་དང་གཅིག་པ་མིན། འདིས་ང་ཚོར་དངོས་གཟུགས་ཟེར་བ་ཞིག་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་ཡོད་པ་ལ་ཡིད་ཆེས་བྱེད་མི་ཉན་པའི་དྲན་སྐུལ་གཏོང་བ་དང་། དེ་ཡང་གྲུབ་ཡོད་པ་གང་ནི་ཕན་ཚུན་འབྲེལ་ཞིང་སྐད་ཅིག་མའི་སྣང་ཚུལ་མང་པོའི་རྒྱུན་མཐུད་ཅིག་ཡིན། ང་ཚོས་ཕན་ཚུན་ལ་གོ་བརྡ་དང་ཁ་ཕྱོགས་སྟབས་བདེ་ཞིག་སྟོན་པར་སྐད་ཅིག་མའི་སྣང་ཚུལ་དེ་ཚོ་འདེམས་སྒྲུག་བྱས་ནས་དངོས་གཟུགས་ལྟ་བུའི་ཚོགས་པའི་ནང་བཀོད་སྒྲིག་བྱེད་ཀྱི་ཡོད།

“འགྲོ་བ་མིའི་གནས་རིམ་དུ་ལྡོག་འཇུག་བྱེད་རྒྱུང་བའི་ང་ཚོའི་ལུས་ཕུང་གི་མོ་ཏར་གྱི་སྒྲིག་འཛུགས་དང་། ཡང་ན་ང་ཚོའི་ཚོད་ལྟ་བྱེད་སྤྱད་ཀྱི་ལག་ཆའི་ནང་ཡོད་པ་དེ་དག་གིས་རྟག་པ་ཡིན་པའི་ཆོས་གང་ཞིག་གིས་རང་གི་ངོ་བོའི་རྒྱུན་སྐྱོང་བ་དང་། རང་ལ་ཁྱད་ཆོས་ལྡན་ཞིང་བྱུང་བ་ཁག་ལ་རྐྱེན་བྱེད་ཐུབ་པའི་ལྟ་ཚུལ་

འདིར་འདུས་དོན་ཞིག་སྨྲད་ཡོད། ཆོས་གང་ཞིག་ལ་ཁྱད་ཆོས་ངེས་ཅན་ཡོད་པར་བརྗོད་པ་ནི་ཆོས་དེའི་འབྲེལ་བ་རྣམས་ཀུང་ནང་དུ་འདུས་ཡོད་པའི་འགྲེལ་བཤད་སྟབས་བདེ་ཞིག་རེད།"

མེ་ཁད་ཀྱིས་མཇུག་སྡོམ་གྱི་ཚུལ་དུ་བརྗོད་དོན། "ཏན་སི་ཟླ་གིས་ང་ཚོར་གསལ་པོར་བསྟན་པ་ཇི་བཞིན་ཆེས་ཕྲ་མོའི་གནས་རིམ་དུ་རྟག་པ་ཡིན་པའི་བར་སྣང་དུས་ཀྱི་ཆོས་སམ་དངོས་གཟུགས་ཀྱི་ཕུང་པོ་གྲུབ་པར་འདོད་པའི་ང་ཚོའི་ཡིད་ཆེས་ཀྱི་རྟེན་གཞིར་གནས་པའི་ལྟོག་འཇུག་གི་སྒྲིག་འཛུགས་ཚང་མ་མེད་ལ། དེ་མཚུངས་སུ་ཆེས་ཕྲ་མོའི་གནས་རིམ་དུ་གཞི་རྩའི་ཁྱད་ཆོས་ཞེས་པ་ཟེ་བའི་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་འདོད་པའི་ཁྱད་ཆོས་ཁག་གི་ང་ཚོའི་སྐད་ཆའི་རྟེན་གཞིར་གནས་ཤིང་། བསྐྱར་ཞྙོས་བྱེད་ཆོག་པའི་རྒྱུན་ལྡན་གྱི་བག་ཆགས་དེ་དག་ཀུང་མེད། འདིའི་ཐོག་ནས་ང་ཚོས་དངོས་གཟུགས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ནི་དངོས་ཁམས་རིག་པའི་གཞི་རྩའི་འཇུག་ཡུལ་ཞིག་མིན་པ་ཐག་གཅོད་ཐུབ།

"ཁམ་ཉིས་གནའ་བོའི་དངོས་ཁམས་རིག་པའི་སྒྲོམ་གཞིའི་ཐོག་ནས་བསམ་གཞིགས་བྱས་ནའང་། ཁོང་གིས་ང་ཚོའི་རྟོགས་བྱེད་ཀྱི་ནུས་སྟོབས་དང་། ཤེས་བྱ་ངོས་འཛིན་ཚུལ་གཉིས་ཀའི་བར་དུ་ཡོད་པའི་འབྲེལ་བ་ཟབ་མོ་དེ་ཤེས་ཡོད། ཁམ་ཉིའི་ལྟ་ཚུལ་ལ། སྣང་ཚུལ་ནི་ང་ཚོའི་གོ་རྟོགས་ཀྱི་ནུས་རྩོལ་དང་། ཡུལ་རང་ཉིད་ཅེས་པའི་བར་གྱི་འབྲེལ་བའི་ཞར་བྱུང་གི་ཐོན་སྐྱེད་ཅིག་རེད། དེའི་ཕྱིར་ཁོང་གིས་ང་ཚོས་ལྟོས་བཅས་ཀྱི་སྣང་ཚུལ་འདི་ཚོའི་བར་གྱི་འབྲེལ་བ་ཙམ་མ་གཏོགས་རྟོགས་མི་ཐུབ་པར་བརྗོད་ཡོད། ཁམ་ཉིས་དངོས་གཟུགས་ཀྱི་ཆོས་ནི་འབྲེལ་བ་རྣམས་ཀྱི་

ཕྱོགས་སྟོམ་ཞིག་ཡིན་པར་ཡང་ཡང་གསུངས་ཤིང་། དངོས་གཟུགས་ཀྱི་ཆོས་ཟེར་བ་ནི་ཐག་རིང་དང་ཐག་ཉེ་ལ་ཁྱབ་པའི་སྟོབས་ཤུགས་ཁག་ཅིག་གི་འདུས་གནས་ཤིག་སྟེ། སྟོབས་ཤུགས་གཞན་གྱི་འདུས་གནས་དང་འབྲེལ་བ་འབྱུང་སྲིད་པའི་འདུས་གནས་ཤིག་རེད། ཁམ་ཏྲིས་གསུངས་པ་ཇི་བཞིན་ང་ཚོས་བརྗེད་མི་ཐུབ་པ་ནི་དངོས་ཁམས་དང་འབྲེལ་བའི་རང་གི་གོ་རྟོགས་ཀྱི་འཇུག་ཡུལ་རྣམས་ལ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་རྟེན་གཞི་ཞིག་མེད་པ་འདི་རེད།"

ཕྲིས་སྲུ་མེ་ཁད་ཀྱིས་ཧྥ་རམ་ས་ལའི་ང་ཚོའི་བགྲོ་གླེང་ལ་བསྐྱར་ཞིབ་བྱས་ནས་མཇུག་སྡོམ་འདི་ལྟར་བཞག་འདུག "ང་ཚོའི་ཚོགས་འདུའི་དམིགས་ཡུལ་གཙོ་བོ་ནི་ཚན་རིག་གི་གོ་རྟོགས་སྤྱི་དང་། རིག་གཞུང་གི་རྒྱབ་ལྗོངས། འཚོ་གནས་ལ་བཅངས་པའི་རྩ་བའི་བསམ་བློའི་འཁྲིར་སོ་བཅས་ཀྱི་བར་དུ་ཡོད་པའི་འབྲེལ་བ་ཟབ་མོ་དེ་གསལ་བཀྲོལ་བྱས་ནས་ལེགས་བཅོས་བྱེད་རྒྱུ་འདི་རེད། ནང་དོན་རིག་པས་ད་ལྟའི་ང་ཚོའི་ཚན་རིག་གི་གོ་རྟོགས་དེ་རྣམས་ལས་སླ་བོར་གོ་རྒྱུ་ཡོད་པར་བྱེད་པའི་ཚད་མ་རིག་པའི་ལྟ་བ་དེ་དག་འཚོ་གནས་ཀྱི་ཆ་ཤས་སུ་བསྒྱུར་ཏེ། ཚན་རིག་དང་ནུབ་ཕྱོགས་ཀྱི་དཔལ་ཡོན་ལ་རམ་འདེགས་བྱེད་ཆོག ཚན་རིག་གིས་རྫས་གྲུབ་རིང་ལུགས་ཀྱི་ལྟ་ཚུལ་དེ་གོ་རྟོགས་ཕྲན་བུ་ཞིག་གི་ཐོག་ནས་ལས་སླ་བོར་རྒྱུན་འཁྱོངས་བྱེད་ཐུབ་ནའང་།༼མ་མཐའ་ཡང་རིགས་པ་རྒྱང་པའི་གནས་རིམ་དུ་དེ་ལྟར་བྱེད་ཐུབ།༽ གོ་རྟོགས་རྒྱ་ཆེན་ཞིག་གི་རྒྱབ་ལྗོངས་ཀྱི་ནང་དུ་ལྟ་ཚུལ་དེ་ལ་སྐྱོན་རྫ་ཡོད་པར་བསྟན་ནས་ནང་དོན་རིག་པ་ལ་རམ་འདེགས་བྱེད་འོས།"

སྐྱེ་མང་རྣོག་འཛིངས་ཀྱི་ཐེམ་སྐས་དང་པོ།

ད་ལྟ་རྟུལ་ཕྲན་དང་ཆ་རྟུལ་ཕྲ་མོའི་འཇིག་རྟེན་དང་ཁ་བྲལ་ནས་དངོས་གཟུགས་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་ལ་འགྲོ་བའི་དུས་རེད། འདི་ནི་ང་ཚོའི་ཆེ་སྲོག་དང་། དངོས་ཁམས་ཀྱི་འཛམ་གླིང་གི་དངོས་ཡོད་གནས་ལུགས་ལ་ཕྱོགས་པའི་སྣེ་མང་རྙོག་འཛིངས་ཀྱི་ཐེམ་སྐས་དང་པོ་དེ་ཡིན། ཡིན་ཡང་། ང་ཚོ་རྟུལ་ཕྲན་ནས་དངོས་གཟུགས་ལ་ཇི་ལྟར་བགྲོད་དགོས་སམ། དྲི་བ་འདི་འགོད་པ་ནི་གོང་གི་བགྲོ་གླེང་གི་སྐབས་བྱུང་བའི་འགལ་བ་མངོན་གསལ་དོད་པོ་དེར་གཞིགས་ན་འོས་འཚམས་ཤིག་རེད། ཕྱོགས་གཅིག་ནས་ཆོས་ཐམས་ཅད་རྟུལ་ཕྲན་ལས་གྲུབ་པར་བརྗོད་པ་དང་། ཕྱོགས་གཞན་ནས་ཚན་རིག་པ་དང་ནང་པའི་མཁས་པ་ཚོས་རྟུལ་ཕྲན་ནི་དངོས་ཡོད་ཡིན་མིན་དོགས་འདྲི་བྱས་ཡོད། གལ་སྲིད་རྟུལ་ཕྲན་རྣམས་དངོས་གནས་མ་ཡིན་ཚེ། དངོས་གཟུགས་ཀྱི་གནས་བབ་ཀྱང་དོགས་གནས་སུ་ལྷུང་འདུག

དྲི་བ་འདིས་ཛམ་གྱི་སྒྲུང་ཞིག་དྲན་སྐུལ་གཏོང་ཞིང་། སྒྲུང་དེའི་ནང་དགེ་རྒན་གྱིས་སློབ་མར་རང་གི་འཁོར་རྒྱུག་ལ་འགྲེལ་བཤད་བྱོས་ཞེས་བཀའ་བཏང་བ་དང་། སློབ་མ་དེས་དགའ་སྤྲོའི་ངང་ནས་འཁོར་རྒྱུག་དེ་ནི་དངོས་ཡོད་མིན་ཞིང་། དེ་ལ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་དངོས་ཡོད་གནས་ལུགས་ཤིག་མེད་ཚུལ་བརྗོད་སྐབས། དགེ་རྒན་གྱིས་འཁོར་རྒྱུག་དེས་སློབ་མའི་མགོ་ལ་གཞུས་ཏེ། སློབ་མས་སླར་ཡང་དངོས་ཡོད་གནས་ལུགས་ཀྱི་སྐོར་ལ་བསམ་གཞིགས་བྱེད་དགོས་བྱུང་། ངས་ད་དུང་ནང་པའི་བསྟན་བཅོས་ཁག་ཅིག་ཏུ་རྟུལ་ཕྲན་ནས་དངོས་གཟུགས་འཕེལ་རིམ་ནི། ནང་དུ་འབྲས་ཡོད་པའི་ཕོར་བ་ཞིག་དཔེ་རུ་བཀོད་དེ་འགྲེལ་བརྗོད་བྱས་ཡོད་པའང་དྲན་

ཞིང་། འབྲས་རྡོག་མང་པོ་ཚོགས་ནས་ཕོར་བའི་དབྱིབས་ལྟ་བུ་འཛིན་པ་དང་། འབྲས་རྡོག་རེ་རེར་རྣམ་པ་དེ་མེད། ཡིན་ཡང་། ཇི་ལྟར་དང་ཅིའི་ཕྱིར་འབྲས་རྡོག་དེ་དག་ལྷན་དུ་འབྱུར་བ་ཡིན་ནམ། གནའ་བོའི་ནང་པའི་གཞུང་དུ་རྡུལ་ཕྲ་རབ་ཚོའི་འགྲུག་ཤུགས་ཀྱི་དོན་སྤྱི་འདི་གླེང་མི་འདུག

ཨ་ཐོར་གྱིས་ཆེག་དང་འདྲ་བའི་རྡུལ་ཕྲ་རབ་ཀྱི་རྣམ་གཞག་དང་། ང་ཚོས་རྒྱུན་དུ་སྤྱོང་བའི་དངོས་གཟུགས་བར་གྱི་སྟོང་ཆ་དེ་ཁ་སྐོང་བྱེད་རྒྱུར། “༧གོང་ས་མཆོག་ལགས། ཁྱེད་རང་སྦྲ་གུ་ཞིག་ཡིན་སྐབས་ཕལ་ཆེར་རྡོ་ཁབ་ལེན་ལ་རྟེད་མོ་བརྩེས་ནས་དེ་དག་ཕན་ཚུན་ཐུག་ཏུ་འཇུག་དཀའ་བ་ཐུགས་སྣང་བྱུང་ཡོད་ཀྱི་རེད། དེ་དང་གཅིག་མཚུངས་སུ་རྡུལ་ཕྲ་རབ་གཉིས་མཉམ་དུ་འཛོག་རྒྱུ་ནི་ཁག་པོ་ཡིན། དོན་ངོ་མར་དངོས་ཁམས་རིག་པའི་ངོས་ནས་བཤད་ན། གློག་རྡུལ་གཉིས་ལྷན་དུ་འཛོག་མི་ཐུབ་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི་ཁོ་ཚོའི་གློག་ཤུགས་ཀྱིས་ཕན་ཚུན་ཕྱིར་ནློག་གི་ཡོད། ག་ཚད་ཐག་ཉེ་རུ་བཞག་ན་དེའི་ཚོད་ཀྱིས་ནུས་ཤུགས་ཤིག་དགོས། ཡིན་ཡང་། རྡུལ་ཕྲ་རབ་དེ་ཚོ་ཕན་ཚུན་འགྲུག་པར་བྱེད་པའི་སྟོབས་ཤུགས་གཞན་ཡང་ཡོད། ནློག་ཤུགས་དང་འགྲུལ་ཤུགས་འདི་ཚོས་ཕན་ཚུན་ཆ་སྙོམས་པར་བྱེད་ཅིང་། འདི་ལྟར་ཆེག་དང་འདྲ་བའི་རྡུལ་ཕྲ་རབ་རྣམས་གཅིག་གཅིག་གི་རྗེས་ལ་བསྣན་ནས་བར་སྣང་དུ་རྒྱ་བསྐྱེད་པའི་དངོས་གཟུགས་ཀྱི་ཕུང་པོ་རྡོག་པོ་རྣམས་གྲུབ་པ་རེད། རྡུལ་ཕྲ་རབ་རྣམས་ཕན་ཚུན་ལ་ཐུག་གི་མེད་པ་དང་། ཕན་ཚུན་ལ་ཤུགས་རྐྱེན་ཐེབས་པའི་སྟོབས་ཤུགས་ཀྱིས་དེ་རྣམས་ལྷན་དུ་བཟུང་ཡོད། དེའི་ཕྱིར་མདུན་འཛོག་ཅིག་རྒྱ་བསྐྱེད་དང་བཅས་པའི་ཕྱི་ཚུལ་གྱི་རྣམ་པ་བཟུང་ནས་ཐོན་ཡང་།

མདུན་འཇོག་དེ་ནི་རྒྱུ་བསྐྱེད་རང་བཞིན་གྱི་ཆོས་ལས་གྲུབ་པ་ཞིག་མིན། ཚིག་གཞན་ཞིག་གིས་བཤད་ན། རྒྱུ་བསྐྱེད་ཀྱི་ཁྱད་ཆོས་རང་ཉིད་ནི་རྒྱུ་བསྐྱེད་མེད་པའི་ཆོས་ལས་ཐོན་པ་ཞིག་རེད།"

ཨ་ཐོར་གྱིས་འདི་ལྟར་བགྲོ་གླེང་གི་ནང་དུ་དོན་སྤྱི་གལ་ཆེན་ཞིག་ངོ་སྤྲོད་བྱས་ཤིང་། དེ་ནི་སྣེ་མང་རྟོག་འཛིངས་ཀྱི་ཚན་རིག་གི་ནང་ཁ་ཕྱོགས་གཙོ་བོ་ཞིག་ཡིན་པའི་མངོན་ཐོན་དང་། མངོན་ཐོན་གྱི་ཁྱད་ཆོས་རེད། ང་ཚོས་འོག་ཏུ་འདི་དག་གི་སྐོར་ལ་གླེང་སློང་ཞིབ་མོ་བྱེད་རྒྱུ་ཡིན། མངོན་ཐོན་གྱི་ཁྱད་ཆོས་ནི་འབྱུང་བ་ཕྲ་མོ་རྣམས་ལྷན་དུ་འཛོམས་ནས་སྣེ་མང་རྟོག་འཛིངས་ཀྱི་གནས་རིམ་མཐོ་བོ་ཞིག་གྲུབ་པ་དང་ཐོན་པའི་ཁྱད་ཆོས་གསར་བྱུང་རྣམས་རེད། གསར་བྱུང་ཞེས་པ་ནི་ཁྱད་ཆོས་དེ་ཚོ་རང་གི་གྲུབ་ཆའི་འབྱུང་བའི་སྟེང་མེད་པའི་དོན་ཡིན། ང་ཚོའི་སྐབས་སུ་བབས་པའི་བརྗོད་གཞི་ལ་མཚོན་ན། དངོས་ཁམས་ཀྱི་ཁྱད་ཆོས་རྒྱས་པ་དང་མངོན་ཚུལ་ནི་རྡུལ་ཕྲ་རབ་རྣམས་ལྷན་དུ་ཚོགས་པའི་མངོན་ཐོན་གྱི་ཁྱད་ཆོས་ཤིག་ཆགས་ཡོད།

འདི་ལྟར་བྱས་ནས་རྒྱུ་བསྐྱེད་མེད་པའི་ཆོས་ལས་རྒྱུ་བསྐྱེད་རང་བཞིན་གྱི་ཆོས་རྣམས་གྲུབ་པ་རེད། ཨ་ཐོར་གྱིས་སྨྲ་མཐུད་དེ། "ང་ཚོས་གློག་ཤུགས་ཟེར་བའི་འགུག་ཤུགས་དང་ཟློག་ཤུགས་ཀྱི་ཁྱད་ཆོས་འདི་ནི་གལ་ཆེན་ཞིག་ཡིན། འོན་ཀྱང་། ཆོས་ཤིག་ལ་ཁྱད་ཆོས་གཞན་ཡང་ཡོད་ཆོག་པ་དང་། དེ་ཚོར་བརྟེན་ནས་རྣམ་པ་འདྲ་མིན་འབྱུང་གི་ཡོད། དེ་བས་ན་ང་ཚོས་ཆོས་ཤིག་ལ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་ཁྱད་ཆོས་ཡོད་མེད་དང་། ཡོད་ཚེ་ཁྱད་ཆོས་དེ་ཚོར་ལྟ་ཚུལ་ཇི་ལྟར་འཛིན་

དགོས་མིན་བཅས་ལ་དཔྱད་པ་གཏོང་འོས།”

ངས་སླར་ཡང་ཨ་ཐོར་གྱིས་བར་འདུམ་བྱེད་མཁས་པོ་དང་། ཐ་ན་ང་ཚོའི་ནང་པའི་ཚོགས་ཞུགས་པ་ཚོས་གོ་ཐུབ་པའི་བསམ་བློ་དང་སྐད་ཡིག་བརྒྱུད་ནས་དངོས་ཁམས་རིག་པའི་དངོས་ཡོད་གནས་ལུགས་ལ་འགྲེལ་བརྗོད་བྱེད་སྐབས་ཀྱང་། ཚན་རིག་དངོས་གཞི་དེ་བརྟག་ཏུ་མི་འཇུག་པའི་འཛིན་ཐང་ལ་ཡིད་སྨོན་བྱེད་དགོས་བྱུང་།（འོད་སྣང་འཛིན་པ་ཞེས་པའི་ཁོང་གི་དཔེ་དེབ་ཡག་པོ་དེ་ངའི་ཡིད་ལ་དྲན་བྱུང་། ཁོང་གིས་དེའི་ནང་དུའང་དེང་དུས་ཀྱི་དངོས་ཁམས་རིག་པ་ནི་ཆོས་ཀྱི་ལྷ་རྩལ་གྱི་ལམ་ནས་ཆ་སྙོམས་པོ་ཞིག་བཟོས་འདུག）ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་ཁྱད་ཆོས་ཡོད་མེད་ཀྱི་གནད་དོན་འདི་ནི་ནང་པའི་གཞུང་དུའང་གལ་ཆེན་ཞིག་ཡིན། སྣ་ཐེའོ་ཡིས་འདི་ལ་གཤམ་དུ་གསལ་བཤད་བྱེད་རྒྱུ་རེད།

ནང་པའི་སྟོང་ཉིད་དང་། རྡུལ་ཕྲ་རབ།

ཐོག་མར་སྣ་ཐེའོ་ཡིས་ང་ཚོར་སྦྱ་མོའི་ནང་པའི་མཁས་དབང་ཚོས་གཏན་ལ་ཕབ་པའི་རྡུལ་ཕྲན་གྱི་རྣམ་གཞག་དང་། ལྷག་པར་ཁོང་ཚོས་རྡུལ་ཕྲན་ཆ་མེད་ཀྱི་དོན་སྤྱི་བཀག་ཡོད་པ་བརྗོད་དེ། དེ་དག་གིས་དངོས་གཟུགས་ཀྱི་ཚོགས་པའི་གནད་དོན་ཐད་ལ་གསལ་ཁ་ཅི་ཞིག་སྟེར་བར་གྲོས་བསྡུར་བྱས། “ད་ནང་ཞོགས་པར་༧གོང་ས་མཆོག་གིས་དྲི་བ་གནད་འགག་ཅན་ཞིག་དྲིས་བྱུང་། དེ་ནི་གལ་སྲིད་རྡུལ་ཕྲན་རྣམས་ལ་དོན་ངོ་མར་ཆ་ངོས་དང་། ཁ་ཕྱོགས། ཟུར་ལྟེབས་སོགས་མེད་ན་དེ་དག་ཕན་ཚུན་ཐུག་སྐབས། རྡུལ་ཕྲན་ཞིག་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་འགྲོ་བ་ལས་གཞན་ལ་རྒྱུ་མཚན་ཅིའི་ཕྱིར་མི་འགྲོ་བ་ཡིན་ནམ་ཞེས་པ་འདི་རེད། ཁོང་གིས་གསུངས་པ་ཇི་

བཞིན་དྲི་བ་འདི་ནི་སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་གྱི་རིགས་པའི་སྟེང་དུ་གཞི་བཅོལ་ཡོད། ཁོང་ནི་དུས་རབས་བཞི་པའི་སྐབས་སུ་བྱོན་པའི་ནང་པའི་ལྟ་གྲུབ་རིག་པའི་མཁས་དབང་ཆླབས་ཆེན་ཞིག་རེད།" མླ་ཐེའོ་ཡིས་སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་གྱིས་རྟུལ་ཕྲན་གྱི་རྣམ་གཞག་ལ་རིགས་པས་དགག་པ་མདོར་བསྡུས་ནས་བརྗོད་རྒྱུར། "དངོས་ཡོད་གནས་ལུགས་བསྐྱུན་པ་ལ་ང་ཚོར་ཕྱུང་གསོག་ལྟ་བུ་ཞིག་དགོས་ཤིང་། མ་མཐའ་ཡང་ཆོས་གཉིས་ལྷན་དུ་འཛོམས་དགོས། དྲི་བ་ཞིག་ཡོད་པ་ནི་ཁོ་ཚོ་ཕན་ཚུན་ཐུག་གི་ཡོད་མེད་དེ་རེད། གལ་ཏེ་ཐུག་གི་ཡོད་ན་ཇི་ལྟར་ཐུག་གི་ཡོད་དམ། གལ་ཏེ་ཆོས་གཉིས་ཕན་ཚུན་ཐུག་གི་ཡོད་ཚེ། དེ་གཉིས་ལ་ཉུབ་ངོས་སུ་ཐུག་པའི་མདུན་ནམ་ཤར་ངོས་ཤིག་ཡོད་དགོས་ངེས་ཡིན། དེ་ལྟར་ཡིན་ཚེ་གལ་སྲིད་ཁྱེད་ཀྱིས་ཁ་ཕྱོགས་ལྟ་བུ་ཞིག་བཀོད་སྒྲིག་བྱས་པ་ཡིན་ན། ཁྱེད་ལ་རྟུལ་ཕྲན་ཆ་མེད་

མི་ཁད་ཀྱིས་མླ་ཐེའོ་ལ་ཉན་བཞིན་པ།

ཅིག་མེད་པ་དང་། དེ་ཡང་ཁྱེད་ཀྱིས་ཟུར་གཅིག་ཟུར་གཞན་ལས་ལོགས་སུ་འབྱེད་ཐུབ།

"ཡང་ཕྱོགས་གཞན་ཞིག་ནས་བཤད་ན། གལ་སྲིད་རྡུལ་ཕྲ་རབ་རྣམས་ལ་རྩིས་རིག་གི་ཐིག་ལྟར་ཆ་ངོས་མེད་ཚེ། རྡུལ་ཕྲ་རབ་གཉིས་ཐུག་སྐབས་ཕྱོགས་གཉིས་ཀའི་ཆ་ཤས་ཚང་མ་དུས་གཅིག་ཏུ་ཕན་ཚུན་ལ་ཐུག་རྒྱུ་རེད། དེ་ལྟར་ཡིན་ཚེ་ཅི་ཞིག་འབྱུང་ངམ།" སླ་ཐེའོ་ཡིས་རང་གི་དྲི་བའི་རྟོག་དྲ་ལ་བསམ་བློ་གཏོང་བཞིན་ཁོང་དགོད་ཅིག་བྱས་སོང་། "ཁོ་ཚོ་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་རྒྱུ་རེད། འདིའི་རྒྱུ་མཚན་ནི་ཁོ་ཚོར་ཆ་ངོས་མེད་པས་ཡིན། འོན་ཀྱང་། རྡུལ་ཕྲ་རབ་གཉིས་གཅིག་ཏུ་གྱུར་ན་གསུམ་པའང་དེ་བཞིན་འགྱུར་རྒྱུ་རེད། དེ་ནས་རི་བོ་དང་། འཇིག་རྟེན་རྫིལ་པོ་རྡུལ་ཕྲ་རབ་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་ངེས།

"མཐའ་མར་ཁྱེད་ཀྱིས་དངོས་གཟུགས་བསྐྲུན་པར་རྡུལ་ཕྲ་རབ་རྣམས་ཕན་ཚུན་ཐུག་མི་དགོས་ཤིང་། དེ་ཚོའི་བར་ལ་ཆོས་གཞན་ཞིག་ཡོད་ཚོག་ཅེས་བརྗོད་སྲིད། འོན་ཀྱང་། སླར་ཡང་རིགས་པ་གཅིག་པ་འདིས་དགག་ཆོག གལ་ཏེ་རྡུལ་ཕྲ་རབ་རྣམས་ལ་ཆ་ངོས་མེད་པ་དང་། དེ་དག་གི་བར་ལ་ཆོས་གཞན་ཞིག་ཡོད་ཚེ། རྡུལ་ཕྲ་རབ་གཅིག་གམ་དུ་མ་དེ་ཚོའི་བར་ལ་ཡོད་ཚོག དེ་བཞིན་རི་བོ་དང་། འཇིག་རྟེན་རྫིལ་པོ་ཡང་རྡུལ་ཕྲ་རབ་དེ་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་ཤོང་རྒྱུ་རེད། དེའི་ཕྱིར་ཆ་ངོས་མེད་པའི་རྩིས་རིག་གི་ཐིག་དང་འདྲ་བའི་རྡུལ་ཕྲ་རབ་ལ་བརྟེན་ནས་དངོས་གཟུགས་ཀྱི་ཕུང་གསོག་གི་བརྒྱུད་རིམ་ཞིག་འབྱུང་རྒྱུ་ནི་ཡིད་ལ་འཆར་མི་ཐུབ་པ་ཞིག་རེད།"

མཚམས་འདིར་ངའི་ཚོར་སྣང་ཞིག་ལ། སླ་ཐེའོ་ཡིསི་ཏྲེ་ལྷུན་ལ་མོས་མཐུན་མེད་པའི་སྤྱང་མིག་གིས་བལྟས་སོང་། གལ་སྲིད་འདི་ནི་དོན་དངོས་ཡིན་ཆེ་མིག་འཛུམ་ཞིག་གི་དུས་ཡུན་ཙམ་ལས་འགོར་མ་བྱུང་། སླར་ཡང་ཁོང་ཏླ་ལའི་བླ་མ་དང་ཨ་ཐོར་གྱི་ཕྱོགས་ལ་འཁོར་ཏེ། “རྒྱུ་མཚན་དེའི་ཕྱིར་སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་གྱིས་རྟག་པ་ཡིན་ཞིང་། ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་རྡུལ་ཕྲ་རབ་ཆ་མེད་རྣོག་པོ་ལས་དངོས་ཁམས་ཀྱི་འཛམ་གླིང་འདི་གྲུབ་མེད་པའི་མཛུག་སྟོམ་གཞག་ཡོད། ཁོང་གིས་རྡུལ་ཕྲ་རབ་འདི་ལྟ་བུ་གྲུབ་ཡོད་པར་བཀག་ནས་ང་ཚོར་སྣང་བའི་འཛམ་གླིང་འདི་ནི་སྣང་ཚུལ་ཙམ་ཡིན་པའི་མཐའ་སྟོམ་བྱས། ཁོང་གི་རིགས་པ་གཞིར་བཞག་ན། ཕྲ་མོའི་གནས་རིམ་གྱི་རྡུལ་ཕྲ་རབ་དེ་དག་ལ་དངོས་ཡོད་གནས་ལུགས་ཤིག་མེད་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་རྡུལ་ཕྲ་རབ་ཀྱི་ཚོགས་པའི་དོན་སྤྱི་དེ་ལའང་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་དངོས་ཡོད་གནས་ལུགས་ཤིག་མེད། ཐེངས་ཤིག་ལ་ང་ཚོས་ལྟ་ཚུལ་ཞིག“བསད”ན་ང་ཚོས་ཐེངས་གཉིས་པར་ལྟ་ཚུལ་དེ“གསོད”མི་དགོས།”

གྲྭ་པ་ཚང་མའི་བཞིན་རས་ཀྱི་རྒྱལ་ཁའི་འཛུམ་མདངས་དེས་ནང་པའི་མོས་མཐུན་ཞིག་མཚོན་འདུག འོན་ཀྱང་། མཛུག་སྟོམ་འདིས་ང་ཚོ་ཁག་ཅིག་མགོ་འཐོམ་དུ་བཙུག་བྱུང་། སྔོན་མ་ང་ཚོའི་ཕྱོགས་སུ་གཏོགས་པའི་ནུབ་ཕྱོགས་ཀྱི་ཚན་རིག་པ་ཡིན་པའི་སླ་ཐེའོ་ཡིས་ཀྱང་དོན་དོ་མར་ང་ཚོའི་དངོས་ཁམས་ཀྱི་འཛམ་གླིང་གི་དངོས་ཡོད་གནས་ལུགས་ལ་སེམས་ཉེ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་དམ། སླ་ཐེའོ་ཡིས་ངའི་དྲི་བ་འདི་ཁ་དབུགས་ཀྱི་ནང་ཚོར་བ་དང་འདྲ་བར་རང་གི་སྐད་ཆ་ཐེ་འཛམ་དུ་བཏང་བྱུང་། “ངའི་བསམ་ཚུལ་ལ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་ཁྱད་ཆོས་མེད་པའི་དོན་སྤྱི་འདི་ལ་

ཁོན་ཊོམ་དངོས་ཁམས་རིག་པ་སྨྲ་བ་ཚོའི་བརྗོད་དོན་དང་ཆ་འདྲ་བ་ཞིག་ཡོད། དེ་ཡང་རྡུལ་ཕྲ་རབ་ནི་རྡོ་ཞིག་དང་འདྲ་བར་རྐྱེན་ངེས་ཅན་ཞིག་གི་འོག་སྐབས་ཤིག་ལ་གནས་གཞི་ལྡན་པའི་ཆོས་ཤིག་རེད། དེ་དང་ཆབས་ཅིག་ང་ཚོས་རྡུལ་ཕྲ་རབ་དེ་ནི་རྡོ་ཞིག་མཚོ་ནང་དུ་གཡུག་པའི་ཤུལ་གྱི་ཆུའི་གཉེར་དང་འདྲ་བའི་རླབས་རྒྱུན་ཡིན་པའང་བསམ་ཆོག ཁྱད་ཆོས་འདི་གཉིས་ནི་ཕན་ཚུན་འགལ་ཟླར་གྱུར་འདུག རླབས་རྒྱུན་དེ་ནི་གང་སར་ཡོད་པའི་དུས་མཚུངས་སུ་རྡོའམ་རྡུལ་ཕྲ་རབ་དེ་ས་ཆ་གཅིག་ཏུ་གནས་ཡོད། འདིས་བསྟན་དོན་ནི་ང་ཚོས་ཁྱད་ཆོས་ཤིག་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་ཆ་ནས་ཁྱད་གཞི་ལ་བདག་པར་བརྗོད་མི་ཐུབ་པ་འདི་ཡིན། རྡུལ་ཕྲ་རབ་དེ་ཡུལ་གཅིག་ཏུ་གནས་པ་དང་གང་སར་ཡོད་པ་གཉིས་དུས་མཉམ་དུ་འབྱུང་མི་སྲིད། དེ་བཞིན་རྡུལ་ཕྲ་རབ་དེ་རྡོག་པོ་ཡིན་པ་དང་གང་སར་འཕྲོར་བ་གཉིས་དུས་མཉམ་དུ་ཡོང་མི་སྲིད། ང་ཚོས་དཔྱད་པ་གཏོང་ཆོག་པའི་རྡུལ་ཕྲ་རབ་ཀྱི་ཁྱད་ཆོས་སམ་རྣམ་པ་སྟེ། དེའི་འཁོར་བསྐྱོད་དང་། གདོས་ཚད། གཞན་གང་ཞིག་ཡིན་ཡང་ང་ཚོས་ཕར་བཏགས་པའི་ཁྱད་ཆོས་རེད། གལ་ཏེ་ཁྱད་ཆོས་ཤིག་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་ཡོད་ཚེ་དེ་ལ་འགྱུར་བ་མེད་པ་དང་རྟག་པ་ཡིན་དགོས།"

མཆམས་འདི་ནས་སླ་ཐེའོ་ཡིས་ནང་པའི་དངོས་ཡོད་གནས་ལུགས་ཀྱི་མདུན་ལྟོངས་དེ་ཐུང་དུ་བཏང་བྱུང་། "འདི་ལྟར་ང་ཚོས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་མེད་པ་དང་། རྟག་པ་མིན་པ། གཞན་ལ་ལྟོས་མེད་ཀྱི་རང་རྐྱ་བ་མིན་པའི་ལྟ་ཚུལ་དེ་རྟེན་པ་ཡིན། ཁྱད་ཆོས་ཐམས་ཅད་དང་། ཞིབ་ལྟ་བྱེད་རུང་བའི་སྣང་ཚུལ་ཚང་མ་ཕན་ཚན་ལ་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བའི་ཐོག་ནས་མངོན་གྱི་ཡོད། ཆོས་རྣམས་ཕན་

རྒྱུན་རྟེན་པ་དང་འབྲེལ་བའི་ཐོག་ནས་བྱུང་བའི་རྟེན་འབྱུང་གི་ལྟ་བ་འདིས་ང་ཚོར་ཡུལ་གྱི་རང་བཞིན་དུ་སྣང་བའི་ཆོས་རྣམས་ལ་མཚན་ཉིད་ལྟ་བུ་ཞིག་བྱིན་ཡོད། དེའི་ཕྱིར་འབྲེལ་བ་དང་ཕན་རྒྱུན་རྟེན་པ་གཉིས་ནི་དངོས་ཡོད་གནས་ལུགས་ཀྱི་གཞི་རྩའི་གྲུབ་ཆས་ལྟ་བུ་ཡིན། སེམས་རིག་གི་སྒོ་ནས་རྟེན་འབྲེལ་དེའི་ནང་ཞུགས་ནས་ང་ཚོས་རང་ཉིད་ལ་ཡུལ་གྱི་རང་བཞིན་དུ་སྣང་བའི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་ཆ་ཤས་ཁག་ཅིག་གཏན་ཁེལ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། འདི་ནི་ནང་པའི་ལྟ་ཚུལ་གྱི་ངོས་ནས་གཞི་རྩའི་དངོས་ཡོད་གནས་ལུགས་ལ་གསལ་བཤད་བྱས་པའི་འགྲེལ་བཤད་སྟབས་བདེ་ཞིག་རེད། རྟག་ཅིང་རང་དབང་བའི་དངོས་ཡོད་གནས་ལུགས་ཀྱི་འབྱུང་བ་གྲུབ་ཡོད་པར་བཀག་ནས་འགྲེལ་བཤད་འདི་འགོ་བཙུགས་ཡོད།"

ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་ཁྱད་ཆོས།

ཨ་ལན་གྱིས་དངོས་ཡོད་གནས་ལུགས་ཀྱི་འགྲེལ་བཤད་འདི་ནང་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་ཁྱད་ཆོས་ལ་དཔྱད་པ་གཏོང་སྟངས་ཀྱི་ཐོག་ནས་དྲི་ཀྲུས་སུ་བཏང་བྱུང་། "དཔྱད་ཞིབ་ཀྱི་རིགས་ཤིག་ཡོད་ལ། དེའི་ནང་གང་ཟག་ཅིག་གིས་རྟུལ་ཕྲ་རབ་དང་ཁྱབ་ཁོངས་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་གང་རུང་གི་ངོ་བོ་དེ་ཆ་ཤས་དང་ཆ་ཅན་གྱི་འབྲེལ་བར་བལྟས་ནས་འཚོལ་དགོས། དཔྱད་པ་འདི་བརྒྱུད་ནས་རང་རྒྱ་བ་ཡིན་ཞིང་། ཡུལ་གྱི་ངོས་ནས་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་འདོད་པའི་སྣང་ཚུལ་ཞིག་ལ་བརྟག་དཔྱད་གཏོང་སྐབས་སྣང་ཚུལ་དེ་རྙེད་རྒྱུ་མེད།

"མཇུག་སྒོམ་ཞིག་ནི་ང་ཚོས་ཆོས་གང་ཞིག་ཡིན་ཡང་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ངོས་འཛིན་མི་ཐུབ་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་ང་ཚོའི་སྤྱོད་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་ཆོས་རྣམས་

སེམས་ཀྱི་སྒྲོ་འདོགས་ཙམ་ཡིན་པ་འདི་རེད། སེམས་ཙམ་པའི་གྲུབ་མཐའ་གཞིར་བཞག་ན། སེམས་ནི་དངོས་ཡོད་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་དེ་རེད། འོན་ཀྱང་། ད་ལྟ་ང་ཚོས་དཔྱད་པའི་རལ་གྲི་འདིའི་ཁ་ཡུལ་ཅན་སེམས་ཀྱི་ཕྱོགས་སུ་བསྐོར་ནས་སེམས་དེ་གང་དུ་ཡོད་དམ་ཞེ་ན། ང་ཚོས་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་གི་སྐད་ཅིག་མ་མང་པོ་ཞིག་རྙེད་རྒྱུ་རེད། དེ་ཚོའི་ནང་གི་གང་ཞིག་དངོས་གནས་ཀྱི་སེམས་དེ་ཡིན་ནམ། ཁྱེད་ཀྱིས་སེམས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་རྣམས་ལ་དཔྱད་པ་བཏང་ནས་སེམས་ཀྱི་སྤྱི་དེ་འཚོལ་སྐབས། སེམས་དེའང་རྙེད་རྒྱུ་མེད་པ་རྟོགས་རྒྱུ་རེད། སྐབས་འདིར་ཁྱེད་ཀྱིས་ཡུལ་གྱི་འཇིག་རྟེན་རྫིལ་པོ་མ་ཟད། ཡུལ་ཅན་གྱི་འཇིག་རྟེན་རྫིལ་པོའང་ཤུལ་མེད་བཟོས་ཡོད། ཅི་ཡང་ལྷག་མེད་པ་དང་ཁྱེད་ནི་ཆད་ལྟ་བ་ཞིག་ཆགས་ཡོད། དེ་མིན་ཁྱེད་ཀྱིས་ལྟ་ཚུལ་གཞན་ཞིག་འཚོལ་དགོས་རྒྱུ་རེད།"

༄གོང་ས་མཆོག་གི་གསུང་གླེང་ནི་མཚམས་རེར་བཞད་གད་ཀྱི་རང་བཞིན་ཆེ་ཞིང་། ཚོགས་ཁང་དུ་དགོད་སྒྲས་ཁེངས་ཡོད།

སྒྲུང་གཏམ་བཤད་མཁས་པོ་ཞིག་དང་འདྲ་བར་ཨ་ལན་གྱིས་རེ་ཞིག་ལ་སྐད་ཆ་མཚམས་བཞག་ནས་ཉན་མཁན་ཚོར་བསམ་བློ་གཏོང་བའི་དུས་ཚོད་སྤྲད། ཁོང་

གི་ལག་པ་གཉིས་ཀ་འང་གཡོ་འགུལ་མེད་པར་གནས་འདུག དེ་ནས་ལག་པས་བར་སྣང་དུ་དབྱིབས་གཟུགས་འདྲ་མིན་ཞིག་འབྲི་བཞིན་འགོ་བརྩམས་བྱུང་། "དཔྱད་པ་འདི་ལ་འགྲེལ་བཤད་རྒྱག་སྟངས་གཞན་ཞིག་ཡོད། ཐ་ན་མཐར་གཏུགས་ཚེ་ཅི་ཡང་རྙེད་རྒྱུ་མེད་ཀྱང་། དེ་དང་དུས་མཚུངས་སུ་ང་ཚོས་གླེང་བཞིན་པའི་ཆོས་རྣམས་ཀྱིས་དོན་བྱེད་བཞིན་པ་རེད། དཔེར་ན། འོད་རྡུལ་གྱིས་ཚ་ཤུགས་ཀྱི་གནོད་འཚེ་བརྒྱུད་ནས་ང་ཚོ་ན་ཟུ་འཛུག་གི་ཡོད། རྡུལ་ཕྲ་རབ་དེ་ཚོས་མི་རྣམས་ན་ཟུ་འཛུག་གི་ཡོད་ཀྱང་། དེ་དག་མེད་པ་རེད་ཅེས་བརྗོད་ན་གོ་རྒྱུ་ཅི་ཡང་མེད།

"ཡིན་ཡང་། བར་འདུམ་བདེ་པོ་ཞིག་བྱུང་ཡོད། དེ་ནི་དབུ་མའི་ལྟ་བ་ཡིན། དཔེ་ཞིག་བཀོད་ན། དངོས་ཁམས་རིག་པ་ནི་ཉུས་སྟོབས་དང་བཀོལ་སྤྱོད་ཆེ་ཞིང་། རང་སྙེང་ན་འགག་འདུ་མེད་པའི་ང་ཚོའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་འགྲེལ་བཤད་ཅིག་རེད། དེའི་ཐོག་ད་དུང་རྡུལ་ཕྲ་རབ་དང་། ཁོབ་རྡུལ། ཁྱབ་ཁོངས་ལྟ་བུའི་རྣམ་གཞག་ཚོར་མངོན་སུམ་གྱི་བདེན་དཔང་རྙེད་ཡོད། ང་ཚོར་ཆོས་འདི་ཚོ་གྲུབ་ཡོད་པར་ཡིད་ཆེས་བྱེད་ཐུབ་པའི་རྒྱུ་མཚན་བརྟན་པོ་དང་ཞིབ་འཇུག་ཚོད་ལྟ་ནོ་དང་ར་ཅན་ཡོད། ང་ཚོས་འདི་དག་ལ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཅིག་ཡོད་མེད་ལ་སེམས་ཁྲལ་མི་བྱེད་པར་གཤམ་གྱི་དྲི་བ་ཁག་ལ་བསམ་གཞིགས་བྱེད། དེ་ཚོས་ཆོས་རྣམས་ལ་རྐྱེན་བྱེད་དམ། ཁྱེད་ཀྱིས་དེ་དག་ལ་རྐྱེན་བྱེད་ཐུབ་བམ། དེ་ཚོས་ཆོས་རྣམས་ལ་རྐྱེན་བྱས་ནས་ཆོས་གཞན་ལའང་ཤུགས་རྐྱེན་ཐེབས་སམ། དེ་ལྟར་བྱེད་ཐུབ་ཚེ་ང་ཚོས་གནས་རིམ་འདིར་རང་གི་གོ་རྟོགས་ཀྱི་སྒྲོམ་གཞིའི་ཐོག་ནས་དེ་དག་ནི་དངོས་ཡོད་རེད་ཅེས་བརྗོད་ཆོག

"དེ་བཞིན་དུ་ལྟ་དངས་ཆོས་དེ་ཚོའི་སྐོར་ལ་བསམ་བཞིན་པ་དང་། ངའི་བསམ་བློ་རྣམས་ཀྱང་ཆོས་དེ་དག་དང་འདྲ་བར་དངོས་ཡོད་ཡིན། མཚམས་འདིར་ང་ཚོས་སླར་ཡང་སེམས་དེ་གླེང་རྒྱུ་ཡིན། ང་ཆོས་རང་ཉིད་དང་འབྲེལ་བའི་ཐོག་ནས་ཡོད་པའི་ཚོར་བ་དང་། འདོད་པ། ལྟ་ཚུལ་སོགས་ཡོད་པར་བཤད་ཆོག ང་ཚོས་དཔྱད་པ་གཏོང་བཞིན་པའི་ཆོས་རྣམས་ཀྱང་འབྲེལ་བའི་ཐོག་ནས་གྲུབ་པ་ཞིག་རེད། ང་ཚོ་ཚང་མར་ཐ་སྙད་དུ་ཁས་ལེན་པའི་གློག་རྡུལ་ནི་ཅི་འདྲ་ཞིག་ཡིན་པའི་ཚོར་རྟོགས་ཤིག་ཡོད། ང་ཚོར་མདུན་འཇོག་དང་ཤེལ་དམ་ཅི་ཞིག་ཡིན་མིན་གྱི་མོས་མཐུན་ཡོད་པ་ཇི་བཞིན། གློག་རྡུལ་ལའང་མཐུན་སྣང་གི་ལྟ་ཚུལ་ཞིག་ཡོད། གློག་རྡུལ་དང་སེམས་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་རྣམས་ནི་ཐ་སྙད་དབང་དུ་བྱུང་བའི་མོས་མཐུན་འདིའི་རྒྱབ་ལྗོངས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་གི་སྒྲོམ་གཞི་མགོ་ཐ་མཐུན་པ་ཞིག་གི་ནང་དངོས་ཡོད་ཡིན། ང་ཚོས་ཆོས་འདི་དག་གི་གྲུབ་གནས་དེ་ལུགས་སྲོལ་དང་། ཡང་ན་ལྟོས་བཅས་ཀྱི་དབང་གིས་ཡིན་པར་བསམ་གྱི་

སེམས་དང་ཚེ་སྲོག་ཚོགས་པའི་འགན་འཛིན་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ཁོངས་མི་ཟླ་ལི་མན་དང་ཁོང་གི་བཟའ་ཟླ་ཛ་ར། ཟླ་ལི་མན་ནི་སེམས་ནད་བཅོས་ཐབས་པ་དང་རྩོམ་པ་པོ་གྲགས་ཆེན་ཞིག་ཡིན།

ཡོད་ལ། དེ་ལྟར་བསམ་པ་ནི་ཆོས་འདི་ཚོར་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་ཅིང་། གཞན་ལ་ལྟོས་མེད་དུ་བྱུང་བའི་གྲུབ་གནས་རང་རྒྱ་བ་ཞིག་ཡོད་པའི་དོན་མིན། ནང་པས་ལྟ་ཚུལ་འདི་ནི་མཐའ་གཉིས་སུ་མ་ལྷུང་བའི་བར་གནས་བདེ་པོ་ཞིག་ཏུ་མཐོང་ཞིང་། མ་མཐའ་ཡང་ང་ཚོའི་བློ་བདེ་པོ་ཡིན།”

ཁང་པའི་ནང་འཛམ་ཐིང་ངེར་གྱུར་པ་དང་། ཏཱ་ལའི་བླ་མ་མཆོག་གི་ཡིད་ཚིམས་པའི་ཞལ་རས་ཀྱི་འོད་སྣང་དེ་ནི་གྲྭ་པ་ཚང་མའི་བཞིན་རས་ལ་ཐོག་འདུག ངས་རྒྱལ་བ་ཀརྨ་པའི་ཡིད་སྤྲོ་བའི་ཞལ་རས་ལ་ཟུར་ལྟ་ཞིག་བྱས་ཤིང་། གཞན་རྣམས་དགའ་ཡོད་པས་ཁོང་ཡང་དགའ་ཡོད་པ་འདྲ། ཐན་དུ་ལྟ་ཨ་ཐོར་ཡང་ལྷོད་ལ་བབས་འདུག འདིར་གླེང་བའི་དབུ་མའི་ལྟ་བ་ནི་ཁོང་རང་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་ཚུལ་དང་ཉེ་བོ་ཡོད། དོན་དོ་མར་ང་ཚོས་བར་འདུམ་འདི་ངོས་ལེན་བྱས་ནས་རྡུལ་ཕྲ་རབ་ཀྱི་ངེས་པ་མེད་པའི་རང་བཞིན་དང་། རྫས་ཀྱི་དགེ་རྒན་གྱི་འཁར་རྒྱུག་བར་གྱི་སྟོང་ཆ་དེ་ཁ་སྐོང་བྱས་ཡོད། འོན་ཀྱང་། འཁར་རྒྱུག་གིས་གཞུས་པའི་གྲྭ་པ་དེས་མ་མཐའ་ཡང་ང་ཚོའི་བློ་བདེ་པོ་ཡིན་ཞེས་ཟེར་རྒྱུ་ཡིན་ནམ།

བསྐྱར་ཞིབ།

དང་ཐོག་ངས་ལེའུ་དང་པོ་ནི་རྡུལ་ཕྲན་དང་། གཞི་རྩའི་རྡུལ་ཕྲ་རབ་ཀྱི་བགྲོ་གླེང་གཅིག་པུས་འཁྲིག་པར་བྱ་འདོད་བྱུང་། ཡིན་ཡང་། བགྲོ་གླེང་གི་སྒྲོམ་གཞི་ཡངས་པོ་ཞིག་རང་བཞིན་དུ་ཐོན་ནས་དངོས་ཁམས་རིག་པའི་གོ་དོན་དང་། དེའི་ཤུགས་བསྟན་དུ་ཚན་རིག་སྤྱིའི་གོ་དོན། ནང་ཆོས་དང་ནུབ་ཕྱོགས་པའི་ལྟ་གྲུབ་རིག་པའི་གཞི་རྩའི་ལྟ་བ་བཅས་ཀྱང་ནང་དུ་འདུས་སོང་། རྒྱུ་མཚན་ཅིའི་ཕྱིར་བརྗོད་གཞི་འདི་

ལ་རྒྱུ་བསྐྱེད་བྱུང་བ་ཞིག་ཡིན་ནམ།

དེ་ནི་ཕྱོགས་གཅིག་ནས་བགྲོ་གླེང་ལ་ཞུགས་པའི་མི་སྣ་ཁག་གི་རྣམ་དཔྱོད་ཡིན། བགྲོ་གླེང་གི་ནང་དུ་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་མཆོག་དང་། སི་ཊེ་ཕྲུན། མེ་ཁད། ཨ་ལན། སྣ་ཐོའོ་ལྟ་བུའི་མི་སྣ་ཡོད་སྐབས་བརྗོད་བྱ་གཅིག་ཁོ་ནའི་སྟེང་དུ་གནས་པ་ལས། འགྲོ་བ་མིའི་ལས་དོན་ཁག་གི་མདུན་ལྗོངས་བསུ་བའི་མཉམ་གཏོང་རོལ་དབྱངས་ལྟ་བུ་ཞིག་འབྱུང་ངེས་རེད། ང་ཚོས་མཐོང་ཟིན་པ་ལྟར་རྒྱུ་མཚན་གཞན་ཞིག་ནི་བརྗོད་གཞི་རང་སྟེང་དུ་ཡོད། ནང་བསྟན་དུ་ང་ཚོས་འགྲོ་བ་མིའི་སེམས་དང་། སྣང་འཛིན། ཤེས་པ་བཅས་ཀྱི་དངོས་ཡོད་གནས་ལུགས་ཧྲིལ་པོ་ལ་བསམ་གཞིགས་མ་བྱས་པར་རྡུལ་ཕྲ་རབ་ཀྱི་སྐོར་གླེང་མི་ཐུབ། འདི་ལྟར་ང་ཚོས་འོག་ཏུ་ཞིབ་མོར་གླེང་དགོས་པའི་བརྗོད་གཞི་ཁག་ཅིག་ལེ་ཨུ་དང་པོ་ནང་འཇུག་དགོས་བྱུང་། སྤྱི་སྒྲོམ་འདིའི་ཞོར་དུ་ངའི་ཡིད་ལ་ད་དུང་གལ་གནད་ཁག་ཅིག་འཁོར་བྱུང་།

གནའ་བོའི་ཀ་རི་སིའི་རྡུལ་ཕྲན་གྱི་ལྟ་ཚུལ་ཏེ། རྡུལ་ཕྲ་རབ་རྣམས་ཀྱི་འགྱུལ་བསྐྱོད་དང་། སྟོང་ཆ། དེ་བཞིན་རྡུལ་ཕྲན་ནི་སེམས་ཀྱི་གྲུབ་ཆ་ཡིན་པའི་སྐད་ཆ་བཅས་ནི་ཕྱོགས་ངེས་ཅན་ཞིག་ནས་ནང་པའི་ལྟ་ཚུལ་དང་ཐག་ཉེ་བ་ཞིག་རེད། ཀ་རི་སིའི་རྡུལ་ཕྲན་གྱི་ལྟ་གྲུབ་སྨྲ་བ་གཙོ་བོ་ཚོས་སོ་སོའི་རྡུལ་ཕྲན་གྱི་རྣམ་གཞག་དང་མཐུན་པར་ཤེས་པ་ཡུལ་ལ་འཇུག་ཚུལ་གྱི་ཐད་ལ་རྣམ་གཞག་སྤེལ་ཡོད། དེ་ལྟ་ནའང་། ཀ་རི་སིའི་ལྟ་ཚུལ་གྱིས་སེམས་དང་ལུས་པོའི་བར་རྒྱུད་ཐག་རིང་དུ་བཏང་སྟེ། ཨ་རི་སི་ཊོ་ཊལ་དང་།(Aristotle) ཁོང་གི་རྗེས་ཀྱི་མཁས་པ་ཚོས་འདི་གཉིས་ནི་འགལ་ཟླ་ཡིན་པའི་ལྟ་བ་དར་སྤེལ་བཏང་། འོན་ཀྱང་། ནང་དོན་རིག་པས་དངོས་

གཟུགས་ཀྱི་གྲུབ་རྟུལ་ཕྲ་མོའི་གནད་དོན་འདི་དོར་ནས་ཤེས་པའི་ཡུལ་འཛིན་སྣངས་ཀྱི་ཐོག་ལ་ཁུར་བརྩོན་བྱས་ཡོད། མི་ཞིག་གིས་བྱེད་སྣངས་འདི་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་གང་ཞིག་ལ་ལེགས་འགྲུབ་བྱུང་ཡོད་མེད་ཀྱི་དྲི་བ་ཞིག་འདྲི་སྲིད། ཡིན་ཡང་། དེ་ནི་ལེགས་འགྲུབ་ཅེས་པ་ནི་ཇི་ལྟར་ངོས་འཛིན་བྱེད་མིན་ལ་རག་ལས་ཡོད། ངའི་གྲོགས་པོ་རོ་ཤིས་（Richard Baker Roshi）བརྗོད་པ་ལྟར། ནང་དོན་རིག་པས་ནམ་ཡང་རྟུལ་ཕྲན་གྱི་ཨི་གུ་འགག་གཏོར་བྱེད་མི་ཐུབ། འོན་ཀྱང་། ནང་དོན་རིག་པས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་ནང་སེམས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཏེ། སྡུག་བསྔལ་འགོག་པ་དང་། རྟེན་འབྲེལ་རྟོགས་པ། སྙིང་རྗེ་དར་འཕེལ་བྱེད་པ་སོགས་ཀྱི་མདུན་བསྐྱོད་ནི་ལེགས་འགྲུབ་ཅིག་ཏུ་ངོས་འཛིན་བྱེད། གང་ལྟར་ཡང་། རྒྱུན་དུ་སེམས་གཙོ་བོར་འཛིན་པའི་འཇིག་རྟེན་ལྟ་ཚུལ་ནི་ཕལ་ཆེར་ཨ་རི་སི་ཏོ་ཊལ་རྗེས་ཀྱི་ནུབ་ཕྱོགས་པའི་དཔལ་ཡོན་གྱི་འཇིག་རྟེན་ལྟ་ཚུལ་ལས་ཅུང་འཐུས་སྐྱོ་ཆང་བ་ཞིག་ཡིན་རྒྱུ་རེད།

ང་ཚོས་སི་ཏྲེ་ལྷུན་དང་། ཧྥེ་མན་（Richard Feynman）ལྟ་བུའི་དངོས་ཁམས་རིག་པ་བ་ཚོས་ལྟ་བའི་ཆ་ནས་ཀེ་རི་སིའི་རྟུལ་ཕྲན་སྦྲ་བ་ཚོའི་ལྟ་ཚུལ་དང་མ་འདྲ་བ་ཅི་ཞིག་བརྗོད་ཡོད་མེད་ཀྱི་དྲི་བ་བཀོད་ཡོད། ང་ཚོའི་ལན་དང་པོ་ནི་དེང་རབས་ཀྱི་ཚན་རིག་གིས་བདེན་དོན་རྗེན་པ་དང་། ཡུལ་གྱི་དངོས་ཡོད་གནས་ལུགས་གཙོ་བོར་འཛིན་པ་འདི་རེད། འོན་ཀྱང་། འབྲེལ་བཤད་སྐབས་བདེ་པོ་འདི་ནི་ཁོབ་རྟུལ་དང་། ཆེས་ཕྲ་མོའི་རྟུལ་ཕྲ་རབ་རྣམས་ཕར་ཞོག ཐན་རྟུལ་ཕྲན་དང་གློག་རྟུལ་གྱི་འགྱུར་ལྡོག་ཆེ་བའི་རང་བཞིན་ལ་སྒྱུར་སྐབས་ཀྱང་ཚུགས་མི་ཐུབ། དེང་

རབས་ཀྱི་ཚན་རིག་ནང་ང་ཚོའི་རྒྱུན་འཛུགས་ཀྱི་གོ་རྟོགས་ཀྱིས་འཛུ་མི་ཐུབ་ཅིང"རྒྱུ་མཚན་དང་འགལ་བའི"དོན་སྙིང་མང་པོས་ཁེངས་ཡོད་དེ། ཆ་དངོས་མང་པོ་ཅན་གྱི་བར་སྣང་དང་། ཐན་ཕན་ཚུན་རིང་དུ་གྱེས་རུང་ད་དུང་གཅིག་ཏུ་འབྲེལ་ཡོད་པའི་འོད་རྡུལ། ཞིབ་འཇུག་ཚོད་ལྟ་ཇི་ལྟར་བྱེད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་རྡུལ་ཕྲ་རབ་དང་། ཡང་ན་རླབས་རྒྱུན་གྱི་ངོ་བོར་སྣང་བའི་རྡུལ་ཕྲ་རབ། བརྒྱུད་ཐུབ་ཅིང་གྱུག་གྱུག་ཡིན་པའི་དུས་དང་བར་སྣང་ལ་སོགས་པ་རེད། སི་ཊི་ཧྥུན་གྱིས་གླེང་བའི་གནད་འགག་གལ་ཆེན་ཞིག་སྟེ། རང་བྱུང་ཁམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་རྣམས་གསར་རྙེད་མ་བྱས་པའི་སྔོན་དུའང་རྩིས་རིག་ལ་ཆོས་ཉིད་དེ་ཚོའི་སྟོབས་ཤུགས་ཡོད་པར་བརྗོད་པ་འདི་ནི་རྟོག་བྲ་འཕར་མ་ཞིག་ཡིན། འོ་ན་དེང་རབས་ཀྱི་ཚན་རིག་དང་། མ་མཐའ་ཡང་དངོས་ཁམས་རིག་པ་ནི་ལྟ་གྲུབ་རིག་པ་ལ་ཁ་ཕྱོགས་ཡོད་དམ། འདི་ལྟར་མིན་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི་རྒྱུན་སྲོལ་དང་མི་མཐུན་པའི་དོན་སྙིང་འདི་དག་ལ་ཞིབ་འཇུག་ཚོད་ལྟས་རྒྱབ་སྐྱོར་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། རྒྱུ་མཚན་དང་འགལ་བའི་ལྟ་ཚུལ་འདི་དག་ར་སྤྲོད་བྱེད་པའི་ཞིབ་འཇུག་ཚོད་ལྟ་ནི་དེང་རབས་ཀྱི་ཚན་རིག་གི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ནམ། དངོས་ཡོད་གནས་ལུགས་ཀྱི་འགྲེལ་བཤད་ཡིད་ལ་འཐད་པ་ཞིག་དང་། འཇིག་རྟེན་གྱི་མངོན་ཚུལ་གཉིས་གཅིག་ཏུ་མཚམས་སྦྱོར་བྱེད་པར་དེང་རབས་ཀྱི་ཚན་རིག་གིས་ཇི་ལྟར་བྱེད་དགོས་མིན་གྱི་ཆ་ནས་བལྟས་ན་ཕལ་ཆེར་ཡིན་རྒྱུ་རེད།

ང་ཚོས་སྦྱོང་བ་ལས་བྱུང་བའི་ཞིབ་ལྟ་དང་། དངོས་ཡོད་གནས་ལུགས་གཉིས་འབྲེལ་སྦྱོར་བྱེད་པར་ནང་དོན་རིག་པས་འབད་པ་ཇི་ལྟར་བྱས་ཡོད་པའང་ཕྱོགས་ཙམ་གླེང་ཡོད། ང་ཚོས་གཤམ་གྱི་ལེའུ་ཚོའི་ནང་ཁ་ཕྱོགས་འདིའི་གནད་

དོན་རྣམས་ལ་ཞིབ་ཏུ་བགྲོ་གླེང་བྱེད་རྒྱུ་ཡིན། ལྷག་པར་དུ་ང་ཚོས་དེང་རབས་ཀྱི་ཚན་རིག་གིས་རང་བྱུང་ཁམས་ཀྱི་སྣེ་མང་རྟོག་འཛིངས་དེ་ཇི་ལྟར་མཐོང་བ་དང་། དེ་ལ་འགྲེལ་བརྗོད་ཇི་ལྟར་བྱེད་པ་བཅས་ལ་རྟོག་དཔྱོད་བྱེད་རྒྱུ་ཡིན། ང་ཚོ་ནི་རྟེན་འབྲེལ་ཁས་ལེན་པ་ཡིན་ཞིང་། ང་ཚོས་ལྟ་བ་ཡིས་ཞི་བདེ་ཐོབ་ཐབས་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཕྱི་ནང་གི་བྱེད་ཚུལ་གྱི་དོ་བོ་ཇི་ལྟར་ཡོད་པ་དེ་ཤེས་ཐུབ་ཐབས་ལ་ཞིབ་འཇུག་བྱེད་པའི་ཚད་ལྡན་གྱི་ཤེས་རིག་གི་འཕེལ་རིམ་ལས་དགོས་མཁོ་བྱེད་རྒྱུ་ཡིན།

ཐུན་དང་ཁ་གྲེས་ཏེ། ཚེ་སྲོག་གི་ཁྱད་ཆོས་ཟབ་པའི་སྣེ་མང་རྟོག་འཛིངས་ཀྱི་ངོ་བོ་འཛིན་པའི་གྲུབ་རྫས་དང་ཁྱད་ཆོས་སོགས་ཀྱི་ཐོག་ནས་དངོས་གཟུགས་ལ་ཁ་ཕྱོགས་རྒྱུ་ཡིན། ཡིན་ཡང་། དེ་ལྟར་མ་བྱས་པའི་སྔོན་ལ་ངས་འཇིག་རྟེན་ནི་རྟེན་ཐུན་ལས་གྲུབ་པ་རེད་ཅེས་པའི་སི་ཉེ་ཕྲུན་གྱི་སྐད་ཆ་འདི་སྐོར་ཡང་གླེང་འདོད་བྱུང་། སི་ཉེ་ཕྲུན་གྱིས་འདི་དང་འབྲེལ་བའི་ཧྥེ་མན་གྱི་སྐད་ཆ་ཡོངས་གྲགས་ཤིག་དྲངས་པ་ནི། "སྐྱེ་ལྡན་ཚང་མས་རྟེན་ཐུན་གྱི་པར་གཡོ་ཚུལ་འགྱུལ་གྱི་ཐོག་ནས་དོན་བྱེད་པ་དང་། ང་ཚོས་སྐྱེ་ལྡན་གྱིས་ཅི་ཞིག་བྱེད་པ་ཐམས་ཅད་རྟེན་ཐུན་གྱི་གཡོ་འགྱུལ་དང་སྦྱར་ནས་རྟོགས་ཐུབ"ཅེས་པ་འདི་རེད།

ཇེས་ནས་སི་ཉེ་ཕྲུན་གྱིས་རང་ཉིད་དང་ཧྥེ་མན་གྱི་སྐད་ཆའི་བར་ཡོད་པའི་ཁྱད་པར་དེ་གསལ་པོར་བརྗོད་བྱུང་། ང་ཚོའི་འཇིག་རྟེན་ནི་རྟེན་ཐུན་དང་དེ་ཚོའི་འགྱུལ་བསྐྱོད་ལས་གྲུབ་པ་ཡིན་ཞེས་པ་དང་། འཇིག་རྟེན་ནི་རྟེན་ཐུན་དང་དེ་ཚོའི་འགྱུལ་ཤུགས་ཀྱི་ཐོག་ནས་རྟོགས་ཐུབ་ཅེས་པའི་སྐད་ཆ་གཉིས་ལ་ཁྱད་པར་ཆེན་པོ་ཡོད། ཁྱད་པར་འདི་ནི་དེབ་འདིའི་བརྗོད་གཞི་གཙོ་བོ་ཞིག་ཡིན་ལ། ལེ་ཚན་གཉིས་པ་ནི་ཁྱད་པར་འདི་གསལ་པོར་འབྱེད་པའི་ཕྱོགས་ལ་བསྒྱུར་བའི་གོམ་ཁ་དང་པོ་དེ་ཡིན། ལེ་ཚན་འདིའི་ནང་སྣེ་མང་རྟོག་འཛིངས་དང་། གསར་ཐོན། ཐུར་ཕྱོགས་ཀྱི་རྒྱུ་འབྲས། བཟོ་བཀོད་དང་དེའི་ཁྱད་ཆོས་བར་གྱི་འབྲེལ་བ་སོགས་གཙོ་བོར་བཟུང་ཡོད།

ལེའུ་གཉིས་པ།

སྙེ་མང་རྙོག་འཛིངས་ཀྱི་མངོན་ཐོན།

༄༅། །ལེ་ཙུ་གོང་མས་རྙོག་འཛིངས་ཆེ་བའི་དངོས་གཟུགས་ནི་རྟུལ་ཕྲན་གྱི་འདུས་ཚོགས་ལས་ཇི་ལྟར་གྲུབ་མིན་ལ་འགྲེལ་བརྗོད་བྱས་ཡོད། རྟུལ་ཕྲ་རབ་ཀྱི་འདུས་ཕུང་ཇེ་ཆེར་འགྱུར་བ་ནི་ང་ཚོའི་འཇིག་རྟེན་དང་། ཚེ་སྲོག་གི་གཞི་རྩའི་འབྱུང་སྟངས་ཤིག་རེད། སྐར་མ་དང་རྒྱ་སྐར་ནི་འཇིག་རྟེན་ཁམས་ཀྱི་རྟུལ་ཕྲ་རབ་ལས་གྲུབ་ཅིང་། རྟུལ་ཕྲན་ལས་ངོ་བོ་འཛིན་པའི་གྲུབ་རྫས་བྱུང་ཡོད། ངོ་བོ་འཛིན་པའི་གྲུབ་རྫས་ལས་རྙོག་འཛིངས་ཆེ་བའི་སྐྱེ་ལྡན་གྱི་བཟོ་བཀོད་ཐོན་པ་དང་། སྐྱེ་ལྡན་གྱི་བཟོ་བཀོད་ལ་བརྟེན་ནས་ཕྲ་ཕུང་བྱུང་། ཕྲ་ཕུང་ལས་ཕྲ་ཕུང་མང་པོ་ཅན་གྱི་སྐྱེ་ལྡན་དང་། ཕུང་གྲུབ། དབང་པོ། ངོ་འཕྲུང་སྲོག་ཆགས་ལ་སོགས་པ་བྱུང་བ་རེད། ཚེ་སྲོག་གི་ཐོག་མའི་སྐོར་གྱི་ཚན་རིག་གི་འགྲེལ་བཤད་འདིས་ངོ་བོ་འཛིན་པའི་གྲུབ་རྫས་ཚུང་ངུ་རྣམས་སྙེ་མང་རྙོག་འཛིངས་ཇེ་ཆེར་འགྲོ་བའི་འཕེལ་རིམ་ཞིག་བརྒྱུད་དེ། རང་ཉིད་བསྐྱར་བསྐྲུན་བྱེད་ཐུབ་པའི་དངོས་རྫོག་གམ་ཚེ་སྲོག་གི་སྡེ་དཔུང་ལ་ཐོག་མར་ཇི་ལྟར་གྲུབ་པའི་བརྒྱུད་རིམ་དེ་ཡར་འདེད་ཀྱི་ཡོད།

སྙེ་མང་རྙོག་འཛིངས་ཇེ་ཆེར་འཕེལ་བའི་སྣང་ཚུལ་འདི་དང་འབྲེལ་བའི་ལྟ་བ་གཙོ་བོ་གཉིས་ཡོད་ཅིང་། གཅིག་ནི་རང་བྱུང་བཀོད་སྒྲིག་དང་། གཅིག་ཤོས་ནི་ཞར་བྱུང་གི་ཁྱད་ཆོས་ཀྱི་མངོན་ཐོན་ཡིན། རང་བྱུང་བཀོད་སྒྲིག་ནི་ཆ་ཤས་རྣམས་ལྷན་

དུ་ཚོགས་ནས་རྟོག་འཛིངས་རྫེ་ཆེར་གྱི་འདུས་ཕྱུང་གྲུབ་པ་ལ་གོ་ཞིང་། བརྒྱུད་རིམ་འདི་ནི་རྒྱུན་དུ་ཐོལ་བྱུང་ཞིག་རེད། མངོན་ཐོན་ནི་ཆ་ཤས་རྣམས་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་འཛོམས་ནས་རྟོག་འཛིངས་རྫེ་ཆེར་འགྱུར་བའི་སྐབས་སུ་ཐོན་པའི་གསར་བྱུང་གི་ཁྱད་ཆོས་ཁག་ལ་གོ་བ་དང་། དེ་ཡང་གསར་བྱུང་ཟེར་བ་ནི་མཉམ་ཐོན་གྱི་ཁྱད་ཆོས་དེ་ཚོ་རང་གི་གྲུབ་ཆའི་སྟེང་དུ་མེད་པས་རེད།

གནས་རིམ་དང་རྟོག་འཛིངས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཐོལ་བྱུང་དུ་འཕེལ་བའི་ལྟ་ཚུལ་འདི་ནི་ཐོག་མར་བློ་ངོར་མི་བདེ་བ་ཞིག་ཏུ་སྣང་སྲིད། དེ་ཡང་ང་ཚོས་རྒྱུན་དུ་ཐོལ་བྱུང་ཡིན་པའི་རང་བྱུང་གི་བརྒྱུད་རིམ་གྱིས་གོ་རིམ་དཀྲུགས་ནས་གོ་རིམ་མེད་པའི་གནས་སྟངས་བསྐྲུན་པར་བསམ་གྱི་ཡོད། འོན་ཀྱང་། ཐོལ་བྱུང་དུ་བཟོ་བཀོད་བསྐྲུན་པར་བྱེད་པའི་ནུས་རྩོལ་དེ་དག་གིས་བསྐྲུན་པའི་རྟོག་འཛིངས་ཆེ་བའི་བཟོ་བཀོད་ནི་གོ་རིམ་མེད་པའི་རང་གི་གྲུབ་ཆའི་འཕྲེས་སྦྱོར་ལ་ལྟོས་ན་བརྟན་པོ་རེད།

ཡིད་ལ་འཛིན་དགོས་རྒྱུ་ནི་ང་ཚོས་འདིར་གླེང་བཞིན་པ་འདི་བཀོད་སྒྲིག་ཙམ་མ་ཡིན་པར་རང་བྱུང་གི་བཀོད་སྒྲིག་ཡིན་ལ། ནུས་རྩོལ་འདི་ལ་སྒྲིག་འཛུགས་རང་སྟེང་གི་ཁྲིམས་སྲོལ་གྱིས་བཀོད་འདོམས་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། ཕྱིར་གནས་པའི་སྟོབས་ཤུགས་ཀྱིས་བཟོ་བཀོད་བཀོད་སྒྲིག་བྱེད་པ་ནི་དཔེར་ན། ང་ཚོས་འཆར་འགོད་ལས་རིག་པ་ཞིག་གིས་བརྙན་འཕྲིན་བཟོ་བ་དང་། ཡང་ན་ཨར་ལས་འཆར་འགོད་པ་ཞིག་གིས་གྲོང་ཁྱེར་གསར་འཛུགས་ཀྱི་ལས་གཞི་འཛིན་པ་ལྟ་བུར་རང་བྱུང་གི་བཀོད་སྒྲིག་ཅེས་པའི་ཐ་སྙད་འདི་སྦྱོར་མི་ཐུབ། རང་བྱུང་གི་བཀོད་སྒྲིག་གྱི་དཔེ་མཚོན་ནི་སྐྱེ་དངོས་རིག་པ་དང་། རྫས་འགྱུར། དངོས་ཁམས་རིག་པ་བཅས་ཀྱི་

ནང་མང་པོ་ཡོད། ཚ་ཆུ་ལས་ཤེལ་རྡོའི་དབྱིབས་གཟུགས་འདྲ་མིན་འབྱུང་བ་དང་། ངོས་རྫས་ཀྱི་ངོ་བོ་འཛིན་པའི་གྲུབ་རྫས་ནི་སོ་སོ་རང་ངོས་ནས་ལྷན་དུ་ཚོགས་ཏེ། མེ་སར་༼micelles༽དང་སྣང་བུ་ཚགས་ཀྱི་ཡོད། ནུས་རྩོལ་འདེས་འདག་རྫས་ཀྱི་ལྦུ་བ་ཙམ་དུ་མ་ཟད། ཚེ་སྲོག་ལ་དགོས་ངེས་ཡིན་པའི་སྐྱེ་དངོས་ཀྱི་སྐྱི་པགས་ཀྱང་བསྐྲུན་གྱི་ཡོད། དཔེར་ན་ཨད་༼DNA༽ཀྱི་གཙུས་དབྱིབས་གཉིས་ལྷན་བྱུང་ཚུལ་དེའང་རང་བྱུང་གི་བཀོད་སྒྲིག་གི་ནུས་རྩོལ་ཞིག་རེད། དེའི་ནང་ཉག་མ་གཉིས་ཀའི་ནེ་ཊེའི་༼nucleotides༽གོ་རིམ་གྱིས་རང་བྱུང་གི་འདུས་ཚོགས་ཀྱི་སྒྲིག་གཞི་དེ་ཐག་གཅོད་ཀྱི་ཡོད། ད་དུང་སྤྱི་དཀར་བྱུང་སྟངས་དེའང་ཚེ་སྲོག་ལ་དགོས་ངེས་ཡིན་པའི་རང་བྱུང་གི་བཀོད་སྒྲིག་ཅིག་རེད། དེ་བཞིན་ང་ཚོས་འོག་ཏུ་འོད་སོ་ལྔའི་གཏམ་བཤད་ཀྱི་ནང་དུའང་འདིའི་རིགས་མང་པོ་མཐོང་རྒྱུ་རེད། ད་ལྟ་ཨ་ཐོར་གྱིས་ང་ཚོ་སྣེ་མང་རྙོག་འཛིངས་ཀྱི་ཞིང་ཁམས་སུ་སྣེ་ཁྲིད་བྱེད་རྒྱུ་ཡིན་པ་དང་། སམ་ཊུ་ཧྥེ་ཉམས་ཞིབ་ཁང་གི་ཡོངས་གྲགས་ཡིན་པའི་སྣེ་མང་རྙོག་འཛིངས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་སྨྲ་བ་ཁད་ཧྥེ་མན་༼Stuart Kauffman༽མཐའ་མར་བགྲོ་གླེང་འདིར་ཞུགས་མ་ཐུབ་པས་དེ་ལྟར་བྱེད་དགོས་བྱུང་ཡོད།

སྣེ་མང་རྙོག་འཛིངས་ཀྱི་དོན་སྤྱི།

ཨ་ཐོར་གྱིས་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་མཆོག་བགྲོ་གླེང་དུ་ཕེབས་པར་སྒུག་བཞིན་འདུག ཡིན་ཡང་། སྐར་མ་འགའི་སྔོན་ལ་ཁོང་གིས་སྐྱེ་དངོས་རིག་པ་བ་ལན་ཊར་ལ་ཁ་བརྡ་བྱས་པ་དང་། ཁོང་གཉིས་ཀྱིས་ལག་པས་ཕྱག་རྒྱའང་མང་པོ་ཞིག་བསྟན་བྱུང་། ནང་པའི་གྲྭ་པ་ཆོས་ཅན་རིག་པ་འདི་གཉིས་ཀྱི་ལུས་པོའི་རྣམ་འགྱུར་རྟོགས་པར་འབད་པ་

བྱས།

ལན་ཏར་ནི་ཚོགས་ཞུགས་པའི་གྲལ་རིམ་དང་པོའི་ཕྱོགས་ལ་མགྱོགས་པོར་བསྐྱོད་ནས་ཁོང་ཚོ་བཀོད་སྒྲིག་བྱེད་སྐབས། ཚན་རིག་པ་འདི་གཉིས་ཀྱི་གསང་གྲོས་དེ་མངོན་དུ་གྱུར་སོང་། དེ་ནི་སྨྱུལ་ཤུགས་ཆེ་ལ་གོ་རིམ་ཊ་ཅང་མེད་པའི་འབད་རྩོལ་ཞིག་རེད། ཁོང་གིས་ཨ་ཐོར་གྱི་གཏམ་བཤད་ནང་གི་དཔེ་མཚོན་ཞིག་གསལ་པོ་བཟོ་བར་རང་བྱུང་གི་བཀོད་སྒྲིག་འབྱུང་ཚུལ་གྱི་དཔེ་ཞིག་སྟོན་བཞིན་པ་རེམ་གྱིས་མངོན་གསལ་ཆགས་བྱུང་། ལན་ཏར་གྱིས་སྒྲིག་རིམ་

ཨ་ཐོར་གྱིས་སྐྱེ་མང་རྣོག་འཛིངས་ཀྱི་རང་བཞིན་དང་། རང་བྱུང་གི་བཀོད་སྒྲིག་གཉིས་ལ་གསལ་བཤད་གནང་བཞིན་པ།

ངེས་ཅན་ཞིག་གི་འོག་ནས་ཚོགས་ཞུགས་པ་ཚོར་ཨང་ཀི་རེ་སྤྲད་པ་དང་། ཨང་ཀི་ཆ་མཐུན་པ་ཚོ་ཡར་ལངས་ནས་སྡོད་དགོས་ཤིང་། ཆ་མ་མཐུན་པ་རྣམས་མར་སྡོད་དགོས། ཁོང་ཚོས་སོ་སོའི་གཡས་གཡོན་དུ་ཡོད་པའི་མིའི་སྡོད་སྟངས་ལ་བལྟས་ནས་མར་སྡོད་པ་དང་། ཡང་ན་ཡར་ལང་དགོས་པའི་ཐག་གཅོད་བྱེད་དགོས། ལན་ཏར་ནི་རང་གི་རོལ་མོ་བ་རྣམས་ལ་དང་རྒྱུད་རིང་བོ་བྱེད་མི་ཐུབ་པའི་མཉམ་གཏོང་

རོལ་དབྱངས་ཀྱི་བཀོད་འདོམས་པ་ཞིག་དང་འདྲ། "མར། མར"། མ་རེད། ཁྱེད་རང་ཡར་ལང་དགོས"། རེད"། ཁྱེད་རང་མར"། ཁྱེད་རང་ཅིའི་ཕྱིར་ཡར་ལངས་ཡོད"།" ང་ཚོ་ནི་བཀོད་སྒྲིག་འདི་ལ་བལྟས་ནས་གད་མོ་ཤོར་བྱུང་། ངའི་འཆར་སྣང་ཞིག་ལ་སྔོན་དུས་བྱུང་མ་མྱོང་བའི་བཤམ་སྟོན་འདིས་ཐང་གའི་ངོས་ཀྱི་སྨྱུང་མ་ཚོའི་ཐུགས་ཅུང་ཙམ་དཀྲུགས་ཡོད་པར་སྣམ། མཐའ་མར་ལན་ཊར་རང་གི་འཁྲབ་སྟོན་ཏུ་ཁག་དང་འགྲིག་མཐུན་བྱུང་འདུག འོན་ཀྱང་། འདི་ནི་ཁོང་ཚོས་ཅི་ཞིག་བྱེད་དགོས་མིན་ཤེས་པ་དང་། ཡང་ན་ཁོང་གིས་འབྲས་བུ་ཕྲན་བུ་ཞིག་གི་ཐོག་ནས་བར་འདུམ་བྱས་པ་གང་ཞིག་ཡིན་མིན་མངོན་གསལ་མ་རེད།

དགོང་ས་མཚོག་ནང་དུ་ཕེབས་པ་དང་འཁྲབ་སྟོན་འདི་འཕྲུལ་དུ་མཇུག་བསྒྲིལ་དགོས་བྱུང་། ད་ལྟ་ཚོགས་ཞུགས་པ་ཚང་མས་མིག་ཟུང་གིས་རྒྱབ་སྐྱེགས་སྐྱེང་དུ་ལྗོད་ལ་བབས་ནས་བསྡད་ཡོད་པའི་ཨ་ཐོར་ལ་ལྟ་བཞིན་འདུག "ཁ་སང་ང་ཚོས་གླེང་བ་ནི། དངོས་ཁམས་རིག་པས་ང་ཚོར་སྤྲོད་པའི་གོ་རྟོགས་བྱེ་བྲག་པ་ཞིག་རེད། དེ་ཡང་འབྱུང་ཁམས་ཀྱི་རྡུལ་ཕྲ་རབ་ལ་རྒྱུ་བསྐྱེད་ཀྱི་ཆ་དང་ཆེ་ཆུང་གི་ཚད་མེད་ནའང་། ནུས་ཤུགས་ཁག་བརྒྱུད་ནས་དངོས་གཟུགས་བསྐྲུན་ཐུབ་པའི་གསལ་བཤད་འདི་ཡིན། ད་དུང་རྩིས་རིག་ལ་རིགས་པ་དང་མི་མཐུན་པའང་ཁྱད་འཕགས་ཀྱི་བྱེད་ལས་ལྡན་པ་འདིའང་བགྲོ་གླེང་དེའི་ནང་འདུས་ཡོད། རྩིས་རིག་གིས་ཚན་རིག་པ་ཚོར་རང་བྱུང་ཁམས་ཀྱི་དབྱིབས་གཟུགས་འདྲ་མིན་རྟོགས་པར་ནུས་ཤུགས་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བའི་ལག་ཆ་མཁོ་སྤྲོད་བྱས་ཡོད། ད་དུང་ང་ཚོས་དངོས་ཁམས་རིག་པ་དང་། ནང་དོན་རིག་པ་གཉིས་ཀའི་ངོས་ནས་དངོས་གཟུགས་ཀྱི་མཐར་ཐུག

གི་ངོ་བོ་དེ་རྟོགས་པའི་དོན་དུ་འཛམ་གླིང་གི་འབྱུང་ཁམས་ཀྱི་གྲུབ་ཆའི་ཆ་ཤས་སུ་གྱུར་པའི་གཞི་རྩའི་ཁྱད་ཆོས་འདྲ་མིན་ལ་ཞིབ་ལྟ་བྱས་ཡོད། ང་ཚོས་ཞིབ་ལྟ་བྱེད་མཁན་ལ་ལྟོས་མེད་དུ་འབྱུང་ཁམས་ཀྱི་རྣལ་ཕྲ་རབ་དེ་དག་གནས་པའི་ལྟ་ཚུལ་འཛིན་པར་དཀའ་ངལ་ཆེན་པོ་ཡོད་པ་མཐོང་བ་དང་། དེང་དུས་ཀྱི་དངོས་ཁམས་རིག་པའི་ལག་ལེན་རང་བཞིན་གྱི་ལངས་ཕྱོགས་དང་། བོད་བརྒྱུད་ནང་བསྟན་གྱི་ལྟ་གྲུབ་རིག་པའི་ལངས་ཕྱོགས་བར་ལ་མཐུན་ཆ་ངེས་ཅན་ཞིག་ཡོད་པའང་རྟོགས་ཡོད།

"དེ་རིང་ང་ཚོ་དངོས་གཟུགས་དང་ཁ་གྲོས་ནས་དེའི་འཕེལ་རིམ་དང་། ཆ་ཤས་མང་པོ་ལས་གྲུབ་ཅིང་རྟོག་འཛིངས་ཆེ་བའི་སྒྲིག་འཛུགས་སོགས་ལ་ཁ་ཕྱོགས་རྒྱུ་ཡིན། སྒྲིག་འཛུགས་འདི་ལྟ་བུའི་ནང་སྣང་ཚུལ་གསར་པའི་རིགས་ཐོན་གྱི་ཡོད། སྣང་ཚུལ་དེ་ཚོ་ཁག་ཅིག་ནི་ཤིན་ཏུ་མཛེས་སྡུག་ལྡན་པ་ཞིག་རེད།" ཨ་ཐོར་གྱིས་ཤེལ་རྡོ་ཕྲ་མོའི་བཟོ་བཀོད་ཀྱི་འདྲ་པར་ཞིག་གིས་རང་གི་བརྗོད་དོན་གསལ་སྟོན་བྱས།

དཔེབས་གཟུགས་ཀྱི་མཛེས་སྡུག

"མཆམས་རེར་སྒྲིག་འཛུགས་ཤིག་གཡོ་འགྲུལ་གྱི་ངང་ཚུལ་དུའང་ཡོད་ཚོག་དཔེར་ན། ཐུར་དུ་འབབ་བཞིན་པའི་ཆུ་བོ་ལྟ་བུ་ཡིན། འདི་འདྲའི་སྒྱུལ་ཤུགས་ཆེ་བའི་སྒྲིག་འཛུགས་ནང་བྱུང་བའི་དབྱིབས་གཟུགས་ཀྱི་རིགས་ནི་ཡིད་དུ་འོང་བ་ཞིག་རེད།" མཆམས་འདིར་ཁོང་གིས་བཞུད་ཀྱིན་པའི་ཆུའི་ནང་ལ་མཆོན་གཏོར་བ་ལས་བྱུང་ཞིང་ཡིད་ལ་འཐད་པའི་རི་མོ་ཁག་ཅིག་གི་འདྲ་པར་དང་། ཞི་བདེ་རྒྱུ་

མཚོའི་སྣང་དུ་མཁའ་ལ་འཕྱོ་བའི་སྤྲིན་ཚོགས་ཀྱི་སྦྲིག་འཛུགས་ལྟ་ན་སྡུག་པ་ཞིག་གི་འདྲ་པར་བཅས་བསྟན་སོང་། ཨ་ཐོར་གྱིས་སྲུ་མཐུད་ནས་འདྲ་པར་དང་ལྷན་དུ་ང་ཚོར་འགྲེལ་བརྗོད་བྱས་བྱུང་། “དབྱིབས་གཟུགས་འདི་དག་ནི་དངོས་ཁམས་ཡིན་པའི་སྦྲིག་གཟུགས་ཀྱི་རིགས་ངེས་ཅན་ཞིག་གི་ཁྱད་ཆོས་གཅིག་ཕུ་མ་ཡིན་པར། ཚེ་སྲོག་གི་འཇིག་རྟེན་དུའང་གང་སར་མཐོང་རྒྱུ་ཡོད་དེ། ནྭ་ཅོ་ཆེན་པོ་ཡོད་པའི་ལུག་དང་། ཕ་ཤེད་རྒྱས་པའི་ར་མ། ན་ཏྲེ་ལ་སི་༼nautilus༽ཞེས་པའི་ཉ་ཕྱིས་བཅས་ཀྱི་འདྲ་པར་འདི་དག་གི་སྙིང་གསལ་པོ་རེད། དུམ་བུ་གཉིས་སུ་བཅད་ཡོད་པའི་ཉ་ཕྱིས་འདིའི་སྙིང་རྩིས་རིག་གི་དབྱིབས་གཟུགས་ཀྱི་མཛེས་སྡུག་ཅིག་མཐོང་ཐུབ། ཚན་རིག་པ་ཞིག་ལ་མཚོན་ན། དངོས་ཁམས་དང་ཚེ་སྲོག་གི་འཇིག་རྟེན་དུ་ཡོད་པའི་དབྱིབས་གཟུགས་འདི་དག་མཐོང་སྐབས། དབྱིབས་གཟུགས་འདི་ཚོར་གསལ་བཤད་བྱེད་པའི་ཐབས་ཤེས་དང་། འདི་ཚོའི་རྟེན་གཞི་ཡིན་པའི་ཆོས་ཉིད་ཁག་རྟོགས་པའི་འཚོལ་ཞིབ་ཅིག་བྱེད་དགོས་པ་ཆགས་ཡོད།

“རང་བྱུང་ཁམས་ཀྱིས་ང་ཚོར་རྒྱུན་དུ་ལྟ་ན་སྡུག་པའི་དབྱིབས་གཟུགས་མི་སྤྲོད་ཅིང་། ས་རྡུལ་དང་རྡོ་རྡུག་གི་མགོ་ཟ་མེད་པའི་འདུས་ཕུང་ཙམ་ཡིན་པའི་གཟུགས་ཕུང་ཡང་གང་མང་མང་ཡོད། ཡུལ་ལྗོངས་ཤིག་གི་ནང་མཛེས་སྡུག་ལྡན་པའི་དབྱིབས་གཟུགས་མང་པོ་མཐོང་རྒྱུ་ཡོད། འོན་ཀྱང་། མི་ཞིག་གིས་ཞིབ་ཏུ་བལྟས་ཚེ་མཐོང་ཐུབ་པ་ནི་གཅིག་བྱས་ན་རི་བོའི་འདབས་ཀྱི་ས་རྡུལ་དང་རྡོ་རྡུག་ཙམ་ཡིན་རྒྱུ་རེད།” ཨ་ཐོར་གྱིས་རང་གི་བརྗོད་དོན་ལ་གསལ་བཤད་བྱེད་པར་ཐོག་མར་བསྟན་པའི་ཤེལ་རྡོའི་བཟོ་བཀོད་དེར་ལྟ་སྟངས་གཞན་ཞིག་བསྟན་བྱུང་། འདྲ་

པར་འདི་ནི་ཉུང་ཐག་རིང་ནས་བླངས་ཡོད་པ་ཞིག་རེད། འདིའི་ནང་ཟངས་ཁི་ལ་རྡད་༼copper chloride༽ཀྱི་ཞེལ་རྡོ་མང་པོ་ཞ་སྨྱུག་གི་དབྱིབས་སུ་ཆེ་རུ་འགྲོ་བཞིན་འདུག དེ་དག་ནི་གོ་རིམ་ངེས་མེད་དུ་ཐང་ལ་གཡུག་པའི་དབྱུག་པ་འགའ་དང་འདྲ། "ཡིན་ཡང་། གལ་སྲིད་ངས་ངོ་བོ་འཛིན་པའི་གྲུབ་རྫས་མང་པོ་ལས་གྲུབ་པའི་བསྡེབས་རྫས་ཐ་ལ་མར་༼polymer༽ལྷ་བུའི་ལྷད་ཉུང་ཙམ་ཞིག་བསྣན་པ་ཡིན་ན། བཟོ་བཀོད་ཅིག་ལ་འགྱུར་ལྡོག་བྱུང་ནས་མཛེས་སྡུག་ལྡན་པའི་དབྱིབས་གཟུགས་ཐོན་པའི་འགོ་རྩོམ་ངེས། ཚིག་གཞན་ཞིག་བརྒྱུད་ནས་བཤད་ན། ཡ་མ་ཟུང་གི་རང་བཞིན་དུ་གནས་པའི་ཆོས་རྣམས་ནི་བཙོས་བསྒྱུར་ཐྲན་བུ་ཞིག་ལ་བརྟེན་ནས་མཛེས་སྡུག་གི་དབྱིབས་གཟུགས་མངོན་པའི་གནས་སྟངས་ཤིག་ཏུ་འགྱུར་ཚོག ང་ཚོས་སྣང་ཚུལ་གྱི་ཁྱབ་ཁོངས་འདི་ཇི་ལྟར་རྟོགས་དགོས་སམ། ང་ཚོས་གླེང་འདོད་པ་ནི་དབྱིབས་གཟུགས་འདི་ཚོ། སྣེ་མང་རྙོག་འཛིངས་ཀྱི་འཕེལ་རིམ་བྱེ་བྲག་པ་ཞིག་བརྒྱུད་ནས་ཡ་མ་ཟུང་གི་གནས་སྟངས་ལས་བྱུང་བའི་གནད་དོན་འདིའི་སྐོར་ཡིན། སྣེ་མང་རྙོག་འཛིངས་ཚང་མས་དབྱིབས་གཟུགས་མི་བསྐྱེད་པ་དང་། སྒྲིག་ཁྲིམས་ངེས་ཅན་ཞིག་ཡོད་ན་ད་གཟོད་རྙོག་འཛིངས་ཆེ་བའི་སྒྲིག་འཇུགས་འབྱུང་གི་ཡོད།

"འདི་ནི་ཕྱོགས་གཅིག་ནས་བཤད་ན། ལྷ་གྲུབ་རིག་པའི་གནད་དོན་ཞིག་རེད། ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ནང་ནུབ་ཕྱོགས་ཀྱི་ཚན་རིག་གིས་དུས་རབས་མང་པོར་ཆོས་ཆེན་པོ་རྣམས་རང་གི་ཆ་ཤས་ཆུང་དུར་བརྟེན་ནས་འགྲེལ་བརྗོད་བྱེད་པའི་འབད་བརྩོན་བྱས་ཡོད། ཆ་བགོ་རིང་ལུགས་འདིས་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱི་ཁྱད་ཆོས་ནི་ཆུང་དུ་

རྣམས་ཀྱི་ཁྱད་ཆོས་དང་ཆ་འདྲ་བའི་ལྟ་ཚུལ་ཞིག་བཟུང་ཡོད་ཀྱང་། ངས་འདིར་ཁྱད་ཆོས་གསར་པ་རྣམས་སྣེ་མང་རྣོག་འཛིངས་དང་། ཕན་ཚུན་གྱི་འབྲེལ་བ་ངེས་ཅན་ཞིག་ལ་བརྟེན་ནས་ཇི་ལྟར་འབྱུང་ཚུལ་འདི་ནན་ཏན་དུ་བརྗོད་རྒྱུ་ཡིན།”

ཨ་ཐོར་གྱིས་མུ་མཐུད་ནས་རང་གི་བརྗོད་དོན་གཙོ་བོ་དེ་ངོ་སྤྲོད་བྱེད་རྒྱུར། “སྣེ་མང་རྣོག་འཛིངས་ལས་དབྱིབས་གཟུགས་བྱུང་ཚུལ་གྱི་རྟོགས་ཐབས་ནི་རང་བྱུང་གི་བཀོད་སྒྲིག་ཟེར་བ་འདི་ཡིན་པ་དང་། ཚན་རིག་པ་མང་པོས་བཀོལ་སྤྱོད་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། དབྱིབས་གཟུགས་ག་ཚོད་ཅིག་རྣོག་འཛིངས་ཆེ་བའི་རང་བྱུང་གི་བཀོད་སྒྲིག་གི་སྒྲིག་འཛུགས་བརྒྱུད་ནས་འབྱུང་གི་ཡོད་དམ། ངའི་གཏམ་བཤད་ནི་གནད་དོན་འདིའི་སྐོར་ཡིན། མངོན་ཐོན་དང་རང་བྱུང་གི་བཀོད་སྒྲིག་གཉིས་ཀར་སྐྱེ་ལྡན་གྱི་འཇིག་རྟེན་དུ་བྱེད་ལས་ཤིག་ཡོད་པར་ངེས་ཤིང་། རང་བྱུང་གི་བཀོད་སྒྲིག་ནི་སྐྱེ་ལྡན་མ་ཡིན་པའི་དངོས་ཁམས་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་དུའང་གལ་ཆེན་ཞིག་ཆགས་ཡོད། འདི་ནི་ངའི་ཆེད་ལས་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་གཙོ་བོ་དེ་ཡིན།”

ཕྲ་ཕུང་ནི་རང་འགྲུལ་ཅན་ཞིག་ཡིན་ནམ།

མཚམས་འདི་ནས་ཨ་ཐོར་གྱིས་རང་གི་གཏམ་བཤད་ཀྱི་སྤྱི་ཁོག་གཙོ་བོ་དེ་བཤད་རྒྱུ་རེད། “ང་ཚོས་རང་བྱུང་བཀོད་སྒྲིག་གི་སྐོར་ལ་གསལ་བཤད་བྱེད་པར་གནད་དོན་ཁག་ཅིག་ལ་བསམ་བློ་གཏོང་དགོས། ཆ་ཤས་ཁག་གི་འབྲེལ་བ་གཙོ་བོར་འཛིན་པ་ནི་དང་པོ་དེ་ཡིན་ཞིང་། ང་ཚོས་ཆ་ཤས་ཁག་ལ་བལྟས་ནས་དེ་དག་ནི་ཁྱད་གཞིའི་ཆོས་ཤིག་ཏུ་ངོས་འཛིན་མི་བྱེད་པར། དེ་དག་གི་ཕན་ཚུན་གྱི་འབྲེལ་བ་དང་། མཉམ་འབྲེལ་གྱི་ནུས་རྩོལ་ལས་བྱུང་བའི་གཅིག་སྒྲིལ་གྱི་རང་བཞིན་བཅས་ལ་གཙོ་

བོར་ཞིབ་འཇུག་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། དབྱིབས་གཟུགས་ཤིག་གཅིག་སྦྲིལ་གྱི་རང་བཞིན་འདི་བརྒྱུད་དེ། སྦྲིག་ཁྲིམས་དཀྱུས་མ་ཁག་ཅིག་ལ་བརྟེན་ནས་འབྱུང་ཐུབ། འདི་འདྲའི་དབྱིབས་གཟུགས་ནི་འཕྱུར་བཞིན་པའི་དངང་བའི་ཁྲུ་ཚོགས་ཀྱི་ནང་མཐོང་རྒྱུ་ཡོད་པ་ཁྱེད་ལ་ཐུགས་སྣང་བྱུང་ཡོད་ཀྱི་རེད། དང་བ་ཚོས་ཡིད་དུ་འོང་བའི་གྲུབ་དབྱིབས་དེ་ཇི་ལྟར་རྒྱུན་འཁྱོངས་བྱས་པ་ཡིན་ནམ། ང་ཚོས་དཔེ་མཚོན་གཞིར་བཞག་ནས་རྩིས་ཞིབ་བྱས་ཏེ། བྱའི་ཁྲུ་ཚོགས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་འདིའི་རིགས་ཀྱི་དབྱིབས་གཟུགས་ནི་སྦྲིག་ཁྲིམས་དཀྱུས་མ་ཁག་ཅིག་ལ་བརྟེན་ནས་གསར་བསྐྲུན་བྱེད་ཐུབ།

"ཡིན་ཡང་། ངས་འདི་ནས་དཔེ་མཚོན་གཞན་ཞིག་བཀོལ་སྤྱོད་བྱེད་རྒྱུ་ཡིན། དེ་ནི་དབྱིབས་གཟུགས་འདྲ་བཤུས་དང་། བསྐྱེད་བསྐྲུན་ལ་ཞིབ་འཇུག་ཐོག་མར་འགོ་བཙུགས་པའི་སྐབས་སུ་བྱུང་བ་ཞིག་རེད། ཆེ་སྲོག་གི་རྣམ་པ་གལ་ཆེན་ཞིག་ནི་ཆེ་སྲོག་གི་རང་ཉིད་བསྐྱར་བསྐྲུན་འདི་ཡིན། གནད་དོན་འདིས་ནེའོ་མན་དང་ཡོ་ལན་༼John von Neumann and Stanislaw Ulam༽གཉིས་ཀྱི་དང་བ་བསླངས་པ་རེད། ཁོང་ཚོ་ནི་སྐྱེ་དངོས་རིག་པ་བ་མ་ཡིན་པར་རྩིས་རིག་སླ་བ་གཉིས་རེད། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༣ ལོར་ཁོང་ཚོས་ཆེ་སྲོག་གི་བསྐྱར་བསྐྲུན་ལ་རྩིས་རིག་གིས་ཞིབ་འགྲེལ་བྱས་ཡོད། ང་ཚོས་འདིར་ཡོད་པའི་མི་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་གྲལ་ཚོགས་འདི་བརྒྱུད་ནས་འགྲེལ་བཤད་དེ་ཁྱེད་ལ་གསལ་སྟོན་བྱེད་རྒྱུ་ཡིན། ཁྱེད་རང་མ་ཐེབས་པའི་གོང་དུ་མི་བཅུ་གཉིས་པོ་འདི་ཚོས་ཕྲ་ཕུང་རང་འགྲུལ་ཅན་ནང་བཞིན་སྤྱོད་པ་སྟོན་པའི་ཚོད་ལྟ་ཐེངས་དུ་མར་བྱས་ཡོད།"

༧གོང་ས་མཆོག་གིས་ཁོང་ཚོར་ཞིབ་གཟིགས་གནང་ནས་དྲི་བ་ཞིག་བཀོད་

བྱུང་། "མི་རེ་རེ་ནི་ཕྲ་ཕུང་ཞིག་ཡིན་ནམ། ཡང་ན་རིགས་རྫས་ཤིག་རེད།" ཁོང་ཚོས་མི་འགྱུངས་བར་བྱེད་དགོས་པའི་རང་གི་འཁྲབ་སྟོན་གྱི་ཐད་ལ་སེམས་འཚབས་བྱེད་བཞིན་པར་སྣང་།

"མི་སོ་སོ་ནི་ཕྲ་ཕུང་རེ་རེད།" ཨ་ཐོར་གྱིས་གསལ་བཤད་བྱས། "ཁོང་ཚོ་ནི་སྤྱི་མཚན་གྱི་རང་བཞིན་ཡིན་ཞིང་། རྩིས་རིག་གི་ངོས་ནས་མཚོན་པར་བྱས་ཡོད་པའི་ཕྲ་ཕུང་རེད། ཆ་འདྲ་བའི་ཕྲ་ཕུང་བཅུ་ཡོད་ལ། ཁོང་ཚོས་སྒྲིག་ཁྲིམས་སྟབས་བདེ་ཞིག་གི་འོག་ནས་རང་འགྱུལ་གྱིས་སྤྱོད་པ་ངེས་ཅན་ཞིག་སྟོན་རྒྱུ་རེད།" ཨ་ཐོར་ཡར་ལངས་པ་དང་། ལན་ཏར་པར་ཕྱོགས་ནས་ཚུར་གཏུགས་སོང་། ཁང་པའི་ནང་རེ་སྐྲག་གིས་ཁེངས་པ་དང་། གླ་པ་ཚོའི་གདོང་ལ་འཛུམ་གྱིས་ཁེངས་འདུག ཁོང་ཚོས་སློན་གྱི་འཁྲབ་སྐྱོང་མཐོང་ཟིན་པས་ང་ཚོའི་འཁྲབ་སྟོན་གྱིས་དཔེ་མཚོན་ལེགས་པོ་ཞིག་སྟོན་ཐུབ་པར་སོམ་ཉི་བྱེད་བཞིན་པ་ཐག་གིས་ཆོད་ཐུབ།

ཨ་ཐོར་གྱིས་སྒྲིག་ཁྲིམས་རྣམས་འགྲེལ་བརྗོད་བྱས་ནས་དེ་ཚོ་ལག་བསྟར་བྱེད་པར་ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་གནས་རིམ་ངེས་ཅན་ཞིག་དགོས་ཚུལ་བཤད་བྱུང་། "གྲལ་རིམ་གྱི་ནང་ཡོད་པའི་མི་ཚང་མས་ཐོག་མར་རང་གི་གཡོན་ལ་བལྟ་བ་དང་། དེ་ནས་གཡས་ལ་བལྟ་དགོས། གལ་སྲིད་རང་གི་གཡས་གཡོན་གཉིས་ཀར་མི་ལངས་ནས་བསྡད་མེད་ཚེ་སོ་སོ་རང་ཉིད་མར་སྡོད་དགོས། གལ་སྲིད་མི་ཞིག་རང་གི་གཡས་གཡོན་གང་རུང་དུ་ལངས་ནས་བསྡད་ཡོད་ཚེ་རང་ཉིད་ཀྱང་ཡར་ལངས་ནས་སྡོད་དགོས། གལ་སྲིད་གཡས་གཡོན་གཉིས་ཀར་མི་ལངས་ནས་བསྡད་ཡོད་ན་རང་ཉིད་མར་སྡོད་དགོས།" རྩེད་མོ་འདི་འགོ་འཛུགས་བྱེད་པར་ཐོག་མའི་རྐྱེན་

ཞིག་ཚང་དགོས་ཤིང་། ཁྲལ་གྱི་ནང་དུ་མི་གཉིས་ལངས་ནས་སྡོད་དུ་བཅུག་པ་དང་གཞན་ཚང་མ་མར་བསྡད་བྱུང་།

ལན་ཊར་གྱིས་བཀོད་འདོམས་པའི་ལས་སྣེ་དེ་སྐབས་ཡང་བཟུང་ནས་རྟོག་འཆར་གྱི་དབྱུག་པ་ཞིག་ཡར་འགྱོགས་བཞིན་མཆིས། "ང་ཚོས་དབྱངས་འགྲོས་ཤིག་དང་བསྟུན་ནས་ཚོད་ལྟ་འདི་བྱེད་རྒྱུ་ཡིན། གཡས་ལ་བལྟ་བ་དང་གཡོན་ལ་བལྟ་བ། དེ་ནས་འགྲུལ་དགོས། གཡས་ལ་བལྟ་བ་དང་གཡོན་ལ་བལྟ་བ། དེ་ནས་འགྲུལ་དགོས།" ཁོང་གིས་རང་གི་དབྱངས་འགྲོས་མཚམས་བཞག་ནས་མཐའ་མའི་བཀའ་བསྒྲགས་སོང་། "འགྲུལ་ཞེས་པ་ནི་འགྱུར་བ་ལ་གོ་དགོས་པའི་ངེས་པ་མེད། སྐབས་སུ་བབས་པའི་དོན་ནི་འོས་འཚམས་ཀྱིས་འགྲུལ་བསྐྱོད་བྱེད་རྒྱུ་དེ་རེད། ཐ་ན་མར་བསྡད་ཡོད་མཁན་ཚོས་ཀྱང་གཡས་གཡོན་ལ་བལྟ་དགོས་ཤིང་། མི་ཚང་མས་སྒྲིག་ཁྲིམས་འདིར་གཅིག་མཚུངས་ཀྱིས་བརྩི་སྲུང་བྱེད་དགོས།"

རང་འགྲུལ་ཅན་གྱི་ཁྲལ་རིམ་ནང་ནས་ཧ་ལེན་གྱིས་སྐད་མཐོན་པོར"ང་ཚོའི་ཀུན་སློང་ནི་'།" འདི་ནི་འཁྲབ་སྟོན་པའི་ཀུ་རེ་ཞིག་ཡིན་མོད། ལན་ཊར་གྱིས་དེར་ནང་པའི་ལན་ཞིག་བརྒྱབ་ནས་ཀུ་རེའི་སྙེ་མོ་འཕྱོགས་བྱུང་། "'སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བདེ་བ་རེད།"

དགོད་སྒྲ་མར་ཞི་བ་དང་ལན་ཊར་གྱིས་སྨྲ་མཐུད་དེ། "གཡས་ལ་ལྟོས། གཡོན་ལ་ལྟོས། དེ་ནས་འགྲུལ། གཡས་ལ་ལྟོས། གཡོན་ལ་ལྟོས། དེ་ནས་འགྲུལ།" ཁོང་གིས་དབྱངས་འགྲོས་འདི་བསྐྱར་ཟློས་བྱས་པ་དང་སྐབས་ཡང་དགོད་སྒྲས་ཁེངས་བྱུང་། རྒྱུ་མཚན་ནི་ཁོང་ཚོ་ཕྱེད་ཀའི་ལྟ་ཕྱོགས་ནོར་འདུག འགྲོ་བ་མིའི་རིག་སྟོབས་

ཡོད་སར་ཟང་ཟིང་གི་ནང་ནས་གོ་རིམ་གྱི་མངོན་ཐོན་བསྐྲུན་རྒྱུ་ནི་ཁག་པོ་ཡིན་པ་གསལ་པོ་རེད། ལན་ཏར་གྱིས་འཁྲབ་སྟོན་འདི་མཇུག་བསྒྲིལ་ཏེ་ཐལ་སྒྲའི་གློང་ནས་རང་གི་རྒྱབ་སྟེགས་སྟེང་མར་བསྡད་བྱུང་། ཁོང་གིས་གྲྭ་པ་ཆོས་འཁྲབ་སྟོན་འདི་བྱས་ཡོད་ཚེ་ལམ་ལྷོང་བྱུང་ཡོད་ངེས། དེ་ཡང་ཁོང་ཚོའི་སེམས་རྩེ་གཅིག་ཏུ་གནས་ཐུབ་ཀྱི་རེད་ཅེས་སྐད་ཆ་ལྷབ་ལྷིབ་ཅིག་བཤད་སོང་། "གོང་ས་མཆོག་ལྷོད་ལ་བབས་ནས་བཞུགས་འདུག ཡིན་ཡང་། ཁོང་གི་སྨིན་མ་ནི་རྒྱུན་ལྡན་དང་མ་འདྲ་བར་ཡར་ལ་བཀུག་ཤིང་། ཁོང་གིས་འཁྲིལ་བཤད་ཅིག་ལ་བསྒྲུགས་ཡོད་པ་ནི་གསལ་པོ་རེད།

ས་གནས་དང་ཐུན་མོང་གི་སྒྲིག་ཁྲིམས།

ཨ་ཐོར་གྱིས་འཁྲབ་སྟོན་གྱི་དཔེ་མཚོན་འདི་སྐྱོབ་ཐབས་བྱས་ནས་བརྗོད་རྒྱུར། "འདིའི་ནང་དུ་ཁྱེད་ཀྱིས་སྣང་ཚུལ་དུ་མ་ཞིག་གཟིགས་ཡོད། ཐོག་མར་ས་གནས་ཀྱི་སྒྲིག་ཁྲིམས་ཤིག་ཡོད་པ་འདི་རེད། མི་ཚང་མས་བྱ་བ་གཅིག་བྱས་པ་དང་། ཁོང་ཚོས་ཐག་རིང་ལ་བལྟ་མི་དགོས། གྲལ་མཇུག་མཐོང་དགོས་པའི་རྒྱུ་མཚན་མེད། ཁོ་ཚོས་གཡས་དང་གཡོན་ལ་བལྟས་ནས་འགྲུལ་བསྐྱོད་བྱས་པ་ཙམ་ཡིན། གལ་སྲིད་ཁོང་ཚོས་འཁྲབ་སྟོན་འདི་ལེགས་པོ་ཞིག་བྱས་ཡོད་ཚེ། སྤྱི་ལ་ཁྱབ་པའི་དབྱིབས་གཟུགས་ཤིག་གམ་བཟོ་བཀོད་བྱེ་བྲག་པ་ཞིག་འབྱུང་ངེས། ཁོང་ཚོ་ཁག་ཅིག་མར་འགྲོ་བ་དང་ཁོང་ཚོ་ཁག་ཅིག་ཡར་འགྲོ་རྒྱུ་རེད། དེ་ནས་སྐོར་གཞན་ཞིག་གིས་ཡར་འགྲོ་མར་འགྲོ་བྱེད་ཀྱི་རེད། རིམ་གྱིས་བང་འགྲོས་ཤིག་འབྱུང་བ་དང་། འདི་ནི་གནད་འགག་གལ་ཆེན་ཞིག་ཡིན།

“འཁྲབ་སྟོན་འདིའི་དང་བ་འབྲེན་པའི་གནད་འགག་གཞན་ནི་ལན་ཊར་གྱི་ངོས་འགན་དེ་རེད། གལ་སྲིད་ཁོང་ཚོ་ནི་ཡོངས་སུ་རང་འགུལ་ཅན་ཡིན་ཞིང་སོ་སོ་རང་ངོས་ནས་བྱ་སྤྱོད་སྟོན་གྱི་ཡོད་ཚེ། ཁོང་ཚོར་ལན་ཊར་མི་དགོས། ཡིན་ཡང་། ལན་ཊར་གྱིས་ཁོང་ཚོར་ཅི་ཞིག་བྱེད་དགོས་མིན་བསླབས་ཚར་བའི་རྗེས་སུ་ཁོང་ཚོས་རང་ཉིད་ཀྱི་རྩ་འཛིན་གཞིར་བཞག་ནས་བྱ་སྤྱོད་བསྟན་ཡོད། ཁོང་ཚོ་ནི་རང་བྱུང་གི་བཀོད་སྒྲིག་ཞིག་ཡིན་པ་ལས་ལན་ཊར་གྱིས་བཀོད་སྒྲིག་བྱས་མེད། སོ་སོའི་སྒྲིག་ཁྲིམས་དང་བསྟུན་ནས་བཀོད་སྒྲིག་བྱས་པ་ཞིག་རེད། དཔེབས་གཟུགས་ནི་སྒྲིག་ཁྲིམས་དཀྲུས་མ་ཞིག་ལས་འབྱུང་ཚོག་པ་འདི་རང་བྱུང་གི་བཀོད་སྒྲིག་གི་གཞི་རྩའི་གོ་དོན་ཡིན།”

མཚམས་འདིར་ཨ་ཐོར་གྱིས་ཕྲ་ཕུང་བརྒྱ་ཕྲག་དུ་མ་གྲལ་དང་། ཐུར་ཐིག་གི་ནང་དུ་བསྒྲིགས་ཡོད་པའི་འདྲ་པར་ཞིག་རས་གཞིའི་ངོས་སུ་བསྟན་བྱུང་། ཁ་དོག་ནག་པོས་ཕྲ་ཕུང་དེས་ཅན་ཞིག་ལ་རྟགས་བཀྱབ་ཡོད་ཅིང་།

དགེ་འདུན་པ་ཚོས་ཚོས་རྩོད་བྱེད་བཞིན་པ།

འདྲ་པར་འདིའི་མགོར་དེ་འདྲའི་ཕྲ་ཕུང་གཉིས་ཡོད་པ་དང་། འདི་དག་ནི་ཐོག་མའི་

རྐྱེན་རེད། དེ་ནས་ཐིག་ཕྲེང་གི་ནང་དུ་ནག་པོ་ཡིན་པའི་ཕྲ་ཕྲུང་མང་པོ་ཞིག་རིམ་གྱིས་ཡོད་པ་དེ་དག་ལས་ཟུར་གསུམ་གྱི་རི་མོ་གྲུབ་འདུག གལ་སྲིད་ང་ཚོའི་འཁྲབ་སྟོན་གྱི་ནང་དུ་མི་བརྒྱ་ཕྲག་འགའ་བང་བསྒྲིགས་ཤིང་། དབྱངས་འཁྲོས་ཤིག་དང་བསྟུན་ནས་ཡར་མར་འདེགས་འཇོག་བྱས་པ་དེ་བརྙན་སྒྲོན་བྱས་ཡོད་ཚེ། དབྱིབས་གཟུགས་ཀྱི་རྣམ་པ་འདི་ལྟ་བུ་ཞིག་མཐོང་རྒྱུ་ཡོད་ཀྱི་རེད།

ཨ་ཐོར་གྱི་འགྲེལ་བཤད་ད་དུང་ཞིབ་ཏུ་ཕྱིན་སོང་། "གལ་སྲིད་སྒྲིག་ཁྲིམས་དང་། ཡང་ན་འགོ་འཛུགས་བྱེད་ཀྱི་རྐྱེན་མ་འདྲ་བ་ཞིག་ཡོད་ཚེ། དབྱིབས་གཟུགས་ཁྱད་པར་བ་མང་པོ་ཞིག་འབྱུང་ངེས་ཤིང་། དེ་དག་གིས་ས་གནས་ཀྱི་སྒྲིག་ཁྲིམས་གཞིརབཟུང་ནས་འཕེལ་རྒྱས་བྱེད་རྒྱུ་རེད།" ཁོང་གིས་རེ་ཞིག་ལ་སྐད་ཆ་བཤད་མཚམས་བཞག་ནས་སྒྲིག་ཁྲིམས་འདིར་ཚད་བཀག་ཅིག་ཡོད་པ་དེར་བསམ་གཞིགས་བྱས། "སྒྲིག་ཁྲིམས་ཚང་མས་གོ་རིམ་ཅན་གྱི་གནས་སྟངས་ཤིག་བསྐྱེད་མི་ཐུབ། འདི་ནི་གལ་ཆེན་ཞིག་རེད། སྒྲིག་ཁྲིམས་དང་རྒྱུ་རྐྱེན་ངེས་ཅན་ཞིག་གིས་གོ་རིམ་བསྐྲུན་ནའང་གཞན་དག་གིས་འདིའི་ལྡོག་ཕྱོགས་ཀྱི་གནས་སྟངས་བསྐྲུན་རྒྱུ་རེད། ཆེས་དང་བ་འདྲེན་པའི་དབྱིབས་གཟིགས་ཁག་ཅིག་ནི་གོ་རིམ་མེད་པའི་གནས་སྟངས་ཀྱི་མཐའ་སྟེ། ཡོངས་སུ་གོ་རིམ་ལྡན་ཞིང་ཆ་མཉམ་ཡིན་པའི་གནས་སྟངས་ཤིག་དང་། ཡོངས་སུ་གོ་རིམ་མེད་པའི་གནས་སྟངས་གཉིས་ཀྱི་འདྲེས་མཚམས་སུ་འབྱུང་གི་ཡོད། གོ་རིམ་ངེས་མེད་ཀྱི་གནས་སྟངས་ཀྱི་མཐའ་རུ་མངོན་ཐོན་བྱེད་པའི་དབྱིབས་གཟུགས་དེ་དག་ལ་ཐོག་མའི་རྐྱེན་གྱིས་ཤུགས་རྐྱེན་ཧ་ཅང་སླ་པོར་ཐེབས་ཐུབ། གལ་སྲིད་རྒྱུ་རྐྱེན་འདི་འདྲའི་འགྱུར་བ་ཕྲན་བུ་ཞིག་ཡིན་ཡང་

དབྱིབས་གཟུགས་གསར་པ་ཞིག་འབྱུང་རྒྱུ་རེད། གོ་རིམ་བརྟན་པོ་དང་གོ་རིམ་ངེས་མེད་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་ཆ་སྙོམས་ཤིན་ཏུ་ཕྲ་མོ་ཞིག་ཡོད་པ་འདི་ནི་ཚེ་སྲོག་གི་ཁྱད་ཆོས་ཤིག་ཡིན། མཐའ་འདི་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་དབྱིབས་གཟུགས་དང་། འཕེལ་འགྱུར། ཤུགས་རྐྱེན་ཐེབས་སླ་བའི་རང་བཞིན་བཅས་ཀྱི་ཁྱབ་ཁོངས་ངོ་མཚར་བ་ཞིག་ཡོད།"

ཨ་ཐོར་གྱིས་འདི་ནས་ང་ཚོའི་འཁྲབ་སྟོན་རུ་ཁག་གིས་དཔེ་སྟོན་ལེགས་པོ་བྱེད་མ་ཐུབ་པའི་སྒྲིག་ཁྲིམས་གཞིར་བཞག་གི་གཏན་ཚིགས་དེ་ཇི་རྒྱུས་སུ་བཏང་། ཁོང་གིས་སྔར་ལས་རྙོག་འཛིངས་ཆེ་བའི་སྒྲིག་ཁྲིམས་ཤིག་གཞིར་བཞག་སྟེ། ཟངས་ཁི་ལ་རད་ཀྱི་ཤེལ་རྡོ་ནི་བཞུ་རྫས་འདྲ་མིན་གྱིས་ཁེངས་པའི་བཞུས་ཁུའི་ནང་ནས་ཇི་ལྟར་གྲུབ་ཚུལ་དེར་གསལ་བཤད་བྱས། སྒྲིག་ཁྲིམས་འདིའི་ནང་དུ་བྱ་འགྱུལ་ནི་གཡས་གཡོན་ཙམ་གཅིག་པུ་མ་ཡིན་པར་གནས་སྟངས་ཀྱི་ངང་ཚུལ་བརྒྱུད་ལ་བརྟེན་ནས་འབྱུང་གི་ཡོད།

སྐྱལ་ཤུགས་ཆེ་བའི་སྒྲིག་འཛུགས་ཀྱི་རང་བྱུང་བཀོད་སྒྲིག

"བཟོ་བཀོད་རིག་པའི་ནང་དབྱིབས་གཟུགས་འདི་ཚོར་ཞིབ་འཇུག་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། འཚོལ་ཞིབ་འདི་ནི་དངོས་ཁམས་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་དུ་ཡོད་པའི་རྙོག་འཛིངས་ཆེ་བའི་སྒྲིག་འཛུགས་ནས་སྐྱེ་དངོས་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་དུ་ཡོད་པའི་སྐྱེ་ལྡན་གྱི་དབྱིབས་གཟུགས་བར་ཁྱབ་ཡོད་པ་ཞིག་རེད། བཟོ་བཀོད་རིག་པ་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་འདི་ནི་འཇར་མན་གྱི་སྙན་ངག་པ་ཞིག་གིས་གསར་བཟོ་བྱས་ཤིང་། ཁོང་ནི་ང་རང་དགའ་ཤོས་ཀྱི་སྙན་ངག་པ་དེ་ཡིན། མིང་ལ་གྷོད་ཐེ་༼Goethe༽ཟེར་ཞིང་དུས་རབས་བཅུ

དགུ་པའི་སྐད་དུ་བྲིན་ཡོད།" ཨ་ཐོར་གྱིས་འདི་ལྟར་འགྲེལ་བརྗོད་བྱས་བྱུང་། སྟོད་ཐེས་དབྱིབས་གཟུགས་འདི་ཚོར་ཞིབ་འཇུག་བྱེད་སྐབས་ནི་མངོན་ཚུལ་རིག་པ་དང་སྒོམ་སྒྲུབ་ཀྱི་རང་བཞིན་ཅན་ཞིག་རེད། ཁོང་ལ་རྩིས་རིག་གི་ཤེས་ཡོན་མེད་ནའང་རྩིས་ཤིང་དང་། དུད་འགྲོ། ཤིལ་རྡོ་ལ་སོགས་པའི་དབྱིབས་ཚུགས་ཀྱི་འཛིག་རྟེན་ཞིག་ཏུ་འཚོ་བའི་ཆ་ནས་ཁོང་གིས་དབྱིབས་གཟུགས་དེ་དག་གི་གཞི་རྟེན་གྱི་ཆོས་ཉིད་ལ་བསམ་གཞིགས་བྱས། ཁོང་གིས་ཞིབ་འཇུག་འདི་གཙིགས་ཆེན་དུ་བཟུང་ནས་ནང་པའི་བཤད་སྲོལ་ལྟར་ཆོས་ཉིད་དེ་དག་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་རེ་བ་བཟུང་ནས་སྒོམ་སྒྲུབ་ལྟ་བུ་ཞིག་གནང་ཡོད། ཁོང་གི་ལངས་ཕྱོགས་ཁྱད་པར་བ་འདི་ནི་སྣན་ངག་དང་། འགྲོ་བ་མིའི་རིགས་ཀྱི་ངོ་བོ། ཚན་རིག་བཅས་མཐུད་སྦྱོར་བྱེད་པའི་འབྲེལ་ཟམ་ངོ་མཚར་བ་ཞིག་ཡིན། འོན་ཀྱང་། ང་ཚོས་འདིར་གླེང་བཞིན་པ་ནི་སྤྱིར་དབྱིབས་གཟུགས་འདི་ཚོར་ཚན་རིག་གིས་ཞིབ་འཇུག་བྱེད་སྐབས་དེ་ཡིན། དེ་ཡང་སྤྲིག་ཁྲིམས་འདི་ཚོ་དར་སྤེལ་བྱེད་པའི་དངོས་ཁམས་ཀྱི་ནུས་རྩོལ་དངོས་ཡོད་ཁག་ལ་ཞིབ་འཇུག་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་འདི་རེད།

"ངས་ཚོད་རིན་༼Alan Turing༽གྱིས་དར་སྤེལ་བྱས་པའི་རྫས་འགྱུར་ལས་གྲུབ་པའི་དཔེ་གཟུགས་ཤིག་བཀོལ་སྤྱོད་བྱེད་རྒྱུ་ཡིན། དཔེ་གཟུགས་དེ་ནི་ནེའོ་མན་༼John Von Neumann༽གྱིས་གོང་གི་ཕྲ་ཕྲུང་རང་འགྲུལ་ཅན་གྱི་དཔེ་གཟུགས་འདི་གསར་བཟོ་བྱེད་བཞིན་པའི་སྐབས་ཚོད་རིན་གྱིས་གསར་དུ་བསྐྲུན་པ་ཞིག་རེད། ཚོད་རིན་ནི་མཚན་སྙན་ཧ་ཅང་ཆེ་བའི་རྩིས་རིག་མཁས་པ་ཞིག་ཡིན། ཁོང་གིས་དབྱིབས་གཟུགས་འབྱུང་ཚུལ་དང་། དབྱིབས་གཟུགས་ཀྱི་འགྱུར་ལྡོག་གཉིས་

ཀའི་སྒྲོར་ལ"སྐྱེ་ལྡན་གྱི་བཟོ་བཀོད་དང་འཕེལ་གྱི་རྣམ་འགྱུར་རྟེན་གཞི"ཞེས་པའི་རྩོམ་ཡིག་ཅིག་བྲིས་ཡོད། ཁོང་གིས་དང་བ་འདྲེན་པའི་གནས་སྟངས་ཤིག་ནས་འགོ་བཙམས་པ་རེད། གལ་སྲིད་ཁྱེད་ཀྱིས་རྣམ་གཉིས་གཤེར་ཁུ་ཞིག་གི་ནང་དུ་བླུགས་ནས་དཀྲུག་པ་ཡིན་ན། ཁོ་ཧྥེའི་〔coffee〕ནང་དུ་འོ་མ་དཀྲུག་པ་ལྟར་རྒྱུན་དུ་གཤེར་ཁུ་དེ་རང་སོར་གནས་ཤིང་ཁ་དོག་ཀྱང་སྔར་བཞིན་སྡོད་རྒྱུ་རེད། འོན་ཀྱང་། གནས་སྟངས་ཁག་ཅིག་གི་ནང་རྣམ་ཧྲག་ཧྲག་ཅིག་བྱུང་བ་ཡིན་ན། གཤེར་ཁུ་དེས་རང་བྱུང་གི་བཀོད་སྒྲིག་ལ་བརྟེན་ནས་རང་ཉིད་ཀྱི་བཟོ་བཀོད་དང་། རྣམ་པ་གསར་པ་བསྐྲུན་ངེས་ཤིང་། རྣམ་པ་དེ་ལ་རིམ་གྱིས་འགྱུར་བ་འགྲོ་རྒྱུ་རེད། ཁྱེད་ཀྱིས་གཤེར་ཁུ་དེ་སླར་ཡང་དཀྲུགས་ནས་བཞག་ཆེ། ཐོལ་བྱུང་དུ་རྣམ་པ་གསར་པ་འདྲ་མིན་ཞིག་འབྱུང་ངེས་ཡིན།"

ཚོར་བའི་ངར་ཤུགས་ཤིག་གིས་ཨ་ཐོར་གྱི་སྐད་གདངས་དེ་མཐོ་རུ་བཏང་འདུག "རྣམ་འདི་གཉིས་ཀས་ཕན་ཚུན་ལ་ཤུགས་རྐྱེན་ཐེབས་དགོས་ཤིང་། ཕན་ཚུན་འཕྲན་བཞིན་པའི་ཤུགས་རྐྱེན་གཉིས་ཡོད་དགོས། ཡིན་ཡང་། འདི་འདྲ་ཙམ་དུ་གནས་ཆེ་ཡིད་ལ་འཐད་པའི་འགྱུར་ལྡོག་ཅི་ཡང་མི་འབྱུང་། རྣམ་འདི་ཚོ་ནི་གཤེར་ཁུའི་ནང་དུ་གང་སར་ཁྱབ་གདལ་བྱེད་དགོས་པ་དང་། གནས་གཅིག་ཏུ་མཉམ་འདུས་བྱས་ན་མི་འགྲིག" མཚམས་འདིར་ཨ་ཐོར་གྱིས་རང་གི་བརྗོད་དོན་དེ་འདྲ་པར་གྱི་དཔེ་མཚོན་བརྒྱུད་ནས་བསྟན་བྱུང་། དེ་ནི་སེང་གེ་མང་པོ་ཞིག་སླ་ཕ་ན་རྩྭ་ཐང་དུ་འགྲོ་བཞིན་པའི་གློག་ཀླད་ཀྱི་འཁྲུལ་རི་དཔེ་གཟུགས་ཤིག་རེད། རྩྭ་ཐང་འདིའི་སེང་གེའི་གྲངས་འབོར་འཕེལ་ཚད་དང་། ས་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཞིག་གི་སྟེང་དུ་དེ་ཚོ་

འཁོར་ཡོད་པའི་གནས་སྟངས་ཀྱིས་རྫས་འགྱུར་གྱི་ཤུགས་རྐྱེན་དང་ཁྱབ་གདལ་ལ་ལད་མོ་བྱེད་ཀྱི་འདུག ལད་ཟློས་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་ཁྱབ་གདལ་གྱི་རི་མོ་ཤུར་རི་ཅན་ཞིག་གྲུབ་པ་དང་། དེ་ནི་ཉ་དང་། ཉ་ཕྱིས། ཕྱེ་མ་ལེབ་སོགས་ཀྱི་སྟེང་དུ་ཡོད་པའི་རང་བྱུང་གི་ཁ་དོག་གྲུབ་ཚུལ་དང་ཧ་ལས་པའི་འདྲ་མཚུངས་ཤིག་རེད། སེམས་ཅན་འདི་ཚོའི་སྟེང་དུ་རིགས་རྒྱུན་གྱིས་རྫས་འགྱུར་གྱི་འགྱུར་ལྡོག་དང་ཁྱབ་གདལ་ལ་རྐྱེན་བྱས་པ་ཡིན་སྲིད།

དཔེ་མཚོན་ཀྱི་འདྲ་པར་མང་པོ་ཞིག་གིས་ང་ཚོ་སླར་ཡང་གཤེར་ཁུའི་ནང་

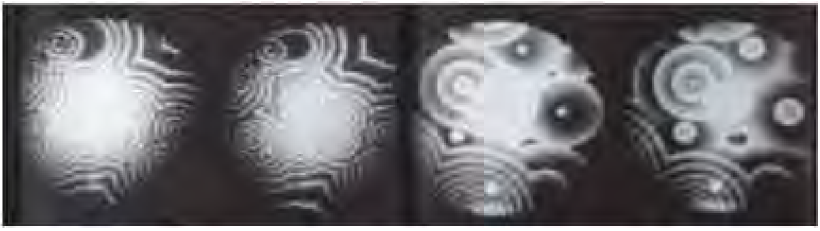

ཧྥེ་ཇད་ཀྱི་འགྱུར་ལྡོག་གི་དབྱིབས་རིས་སྐོར་ཞིག

སི་ལེ་ཁོན་ཤེལ་སྡེར་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་ལྷུགས་ནས་བསྐོལ་བ་ལས་བྱུང་བའི་སྦྲང་ཚང་གི་བཟོ་བཀོད།

གི་རྫས་འགྱུར་གྱི་འགྱུར་ལྡོག་ལ་ཁ་ཕྱོགས་སུ་བཏུག "ཁྱེད་ཀྱིས་མཐོང་གསལ་ལྟར། འཁྱིལ་དབྱིབས་ཀུན་འདི་ནས་བྱུང་བ་དང་། ཐར་རིམ་གྱིས་ཁྱབ་པ་ཞིག་རེད།" ཁོང་གིས་མཛུབ་སྟོན་བྱས་བྱུང་། "འདི་ལ་རྒྱེ་ཛོད་ཀྱི་འགྱུར་ལྡོག་༼B-Z Reaction༽ཟེར་གྱི་ཡོད་ལ། དབྱིབས་གཟུགས་འདི་ཚོ་ནི་རྫས་རྣམས་ལྷན་དུ་ཚོགས་ནས་ཕན་ཚུན་ལ་ཤུགས་རྐྱེན་ཐེབས་པ་དང་། ཁྱབ་གདལ་བྱས་པ་བཅས་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོལ་བྱུང་དུ་འབྱུང་གི་ཡོད། འཁྱིལ་དབྱིབས་འདི་དག་རིགས་མཐུན་གྱི་བསྒྲེས་སྦྱོར་ཞིག་གི་ནང་ནས་འབྱུང་བ་ནི་རྒྱུ་རྐྱེན་གང་ལའང་ལྟོས་མི་དགོས་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་རེད། དེའི་ཕྱིར་ཀྲུས་རྩོལ་གྱི་བརྒྱུད་རིམ་འདིས་འགྱུལ་མེད་ཀྱི་དབྱིབས་གཟུགས་བསྐྲུན་པ་ནི་ཤ་ཕྱིས་ཀྱི་སྟེང་དུ་ཡོད་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པ་དང་། དེ་བཞིན་འགྱུལ་ཞིང་འཕེལ་འགྱུར་བྱེད་ཀྱིན་པའི་དབྱིབས་གཟུགས་ཀྱང་བསྐྲུན་གྱི་ཡོད། འདི་ནི་ཆེ་སྲོག་གི་ཆ་ཤས་གལ་ཆེན་ཞིག་རེད། འགྱུལ་མེད་འགྱུར་མེད་ཀྱི་དབྱིབས་གཟུགས་གཅིག་པུ་མ་ཡིན་པར་འཕེལ་འགྱུར་ལྡན་ཞིང་། སྒྲུལ་ཤུགས་ཆེ་བའི་ཀྲུས་རྩོལ་གྱི་བརྒྱུད་རིམ་ཞིག་ཀྱང་འབྱུང་གི་ཡོད། འདི་ཚོ་ཚང་མ་རང་བྱུང་གིས་བཀོད་སྒྲིག་བྱས་པ་ཞིག་ཡིན་པ་དང་། ཕྱི་རོལ་ནས་འོང་བའི་རྒྱུ་རྐྱེན་ཅི་ཡང་མེད།

"སྔོན་མ་ང་ཚོས་གོ་རིམ་ལ་བསམ་བློ་གཏོང་སྐབས། དེ་ནི་ཡོངས་སུ་ཡང་དག་ཅིག་ཡིན་པར་དྲན་གྱི་ཡོད། སྐར་མ་དང་རྒྱུ་སྐར་གྱི་འགྱུལ་བསྐྱོད་དང་། དེ་བཞིན་འཕྲུལ་ཆས་ཀྱི་འགྱུལ་བསྐྱོད་ལ་སོགས་པ་རྩིས་རིག་རྙིང་པ་ཞིག་གིས་འགྲེལ་བརྗོད་བྱས་ཡོད། འོན་ཀྱང་། དེང་སང་ང་ཚོས་གོ་རིམ་ངེས་མེད་ཅན་གྱི་མཐའ་དང་། གོ་རིམ་དང་དེའི་ལྡོག་ཟླའི་ས་མཚམས་སོགས་སུ་མངོན་ཐོན་བྱེད་པའི་སྣང་ཚུལ་

གསར་པ་ཁག་ལ་ཞིབ་ལྟ་བྱེད་ཀྱིན་ཡོད། འདི་འདྲའི་མཐའ་མཚམས་སུ་ཐོན་པའི་ཁྱད་ཆོས་རྣམས་གལ་ཆེན་རེད།”

****

སྒྲུལ་ཤུགས་ཆེ་བའི་སྒྲིག་འཛུགས་དང་། རྟོག་འཛིངས་ཀྱི་རང་བཞིན།

སྒྲུལ་ཤུགས་ཆེ་བའི་སྒྲིག་འཛུགས་ཀྱི་དངོས་ཁམས་དང་། བཙོས་མའི་ཚེ་སྲོག་སོགས་ཀྱི་ཐད་ལ་ཞིབ་འཇུག་བྱེད་མཁན་གྱི་ཚན་རིག་པ་ཚོར་མཚོན་ན། རང་བྱུང་གི་བཀོད་སྒྲིག་དང་། མངོན་ཐོན་ནི་རིམ་གྱིས་འགྱུར་ཞིང་སྒྲུལ་ཤུགས་ཆེ་བའི་སྒྲིག་འཛུགས་ཀྱི་ངོས་ནས་རྟོགས་ཀྱི་ཡོད། འདི་ནི་གོ་རིམ་ངེས་མེད་ཉིད་དང་། འབྱུང་འགྱུར་ངེས་མེད་ཀྱི་སྒྲུལ་ཤུགས། རང་བྱུང་གི་བཀོད་སྒྲིག་གི་གཏན་ཁེལ་རང་བཞིན། ཆ་མི་སྙོམས་པའི་སྒྲིག་འཛུགས་ནང་ཡོད་པའི་རང་བྱུང་གི་བཀོད་སྒྲིག་བཅས་ཀྱི་ཁྱབ་ཁོངས་ཤིག་ཡིན།

སྤྱིར་སྒྲུལ་ཤུགས་ཆེ་བའི་སྒྲིག་འཛུགས་ནི་ཆ་སྙོམས་པོ་ཞིག་མིན་ཞིང་། དེའི་ཕྱིར་ཆ་མི་སྙོམས་པའི་སྒྲིག་འཛུགས་ཤིག་གིས་རང་བྱུང་དུ་བཀོད་སྒྲིག་བྱས་པའི་བཟོ་བཀོད་བསྐྱེད་པ་ནི་བསམ་ཡུལ་ལས་འདས་པ་ཞིག་ཏུ་སྣང་། ཤེལ་སྒོ་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་གཤེར་ཁུའི་རང་བཞིན་དུ་གནས་པའི་སི་ལི་ཁོན་༼silicon༽ བླུགས་ནས་བསྐོལ་ན། སྣྲང་ཚང་གི་བཟོ་བཀོད་འབྱུང་གི་ཡོད་པ་འདི་ནི་དཔེ་མཚོན་རྙིང་པ་ཞིག་རེད། འདི་ལྟར་ཚ་ཤུགས་ལས་བྱུང་བའི་འཁོར་བསྐྱོད་ཀྱི་གཡོ་འགུལ་དེས་བསྟན་པ་ནི། ང་ཚོས་རེ་ལྟོས་བྱས་པའི་ངོ་བོ་འཛིན་པའི་གྲུབ་རྫས་ཁག་གི་གོ་རིམ་ངེས་མེད་ཀྱི་བསྲེས་སྦྱོར་ཞིག་མ་ཡིན་པར་རྒྱ་བསྐྱེད་པའི་ཟུར་དྲུག་ཅན་གྱི་

བཟོ་བཀོད་ཅིག་རེད། ཚ་གྲང་གི་ཚད་གཞི་དེ་རྒྱུན་བསྲིང་བྱས་ཚེ། མཛེས་སྡུག་ལྡན་པའི་བཟོ་བཀོད་འདི་ང་ཚོའི་མིག་ལམ་ལ་མངོན་སུམ་དུ་སྣང་ཐུབ།

ཟུར་དུག་ཅན་གྱི་ཐྲ་ཐུང་འདི་ཚོ་གྲུབ་པའི་ཚ་གྲང་ནི་གཉིས་སུ་གྱེས་མཚམས་ཞེས་པ་དེ་ཡིན། འདི་འདྲའི་གནས་སྐབས་སུ་སྒྲིག་འཛུགས་ཤིག་ལས་དབྱིབས་གཟུགས་ཀྱི་རི་མོ་གཅིག་དང་ཡང་ན་གཞན་ཞིག་འབྱུང་ཆོག འདི་ནི་སྔེ་མང་རྟོག་འཛིངས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་གི་ནང་ཡོད་པའི་དོན་སྙིང་གལ་ཆེན་ཞིག་ཡིན་ཞིང་། པེ་རི་གྷོ་ཛིན་(Prigogine)དང་ཁོང་གི་རྗེས་འབྲང་བ་རྣམས་ཀྱིས་དར་སྤེལ་བྱས་པ་ཞིག་རེད། ནུས་ཤུགས་དོ་མཉམ་པའི་གནས་སྟངས་ཤིག་ཏུ་མ་གྲུབ་པའི་གནད་འགག་གི་བར་སྐབས་ལ་སྒྲིག་འཛུགས་ཤིག་གིས་འབྱུང་སྲིད་ཀྱི་ལམ་ཁ་གཉིས་ཡོད་པ་དེ་ལས་གཅིག་ངེས་པར་དུ"གདམ"དགོས་པ་དང་། འདི་གཉིས་ཀ་ངེས་མེད་ཀྱི་རང་བཞིན་དུ་གནས་ཡོད། གཅིག་གིས་གོ་རིམ་དང་ལྡན་པའི་བཟོ་བཀོད་ཅིག་བསྐྲུན་པར་བྱེད་ལ། གཅིག་ཤོས་ཀྱིས་བརྟན་པོ་མེད་པའི་གནས་སྟངས་ཤིག་བསྐྲུན་རྒྱུ་རེད། འགྱུར་ལྡོག་དང་ངེས་མེད་ལ་འབྲེལ་བའི་གཉིས་སུ་གྱེས་མཚམས་ཀྱི་དོན་སྙིང་འདི་ནི་ཚན་རིག་གི་སྟེ་ཚན་འདིའི་ལྟེ་བར་གནས་ཡོད། བཀོད་སྒྲིག་བྱས་པའི་མངོན་ཐོན་གྱི་བཟོ་བཀོད་ཁག་གིས་ངེས་མེད་ཀྱི་དབྱིབས་གཟུགས་འཛིན་ཞིང་། འདི་ནི་རྫེ་ཛད་ཀྱི་འགྱུར་ལྡོག་གི་ནང་མངོན་གསལ་ལྟར་ཡིན་པ་དང་། ལོ་རབས་ལྔ་བཅུ་པའི་ནང་ཨུ་རུ་སུའི་རྫས་འགྱུར་རིག་པ་བ་བྷོ་རེ་སིས་(Boris Belousov)ཐོག་མར་ཞིབ་ལྟ་བྱས་ཡོད།

ཁྱབ་ཁོངས་འདིའི་ནང་པེ་རི་གྷོ་ཛིན་གྱི་ཞིབ་འཇུག་ལས་བྱུང་བའི་གྲུབ་དོན

རྣམས་གལ་ཆེན་ཞིག་ཆགས་ཡོད། ཁོང་གིས་གོ་རིམ་ནི་ཆ་མི་སྙོམས་པའི་སྒྲིག་འཛུགས་ཤིག་གི་ངེས་མེད་ཀྱི་རང་བཞིན་ལ་བརྟེན་པའི་རང་བྱུང་གི་བཀོད་སྒྲིག་བརྒྱུད་དེ། གོ་རིམ་འབྲུགས་པའི་གནས་སྟངས་ཤིག་ལས་འབྱུང་ཚོག་པར་རྣམ་གཞག་གི་ངོས་ནས་གསལ་པོར་བསྟན་པ་རེད། ཁོང་གིས་བསྟན་དོན་འདི་ནི་གནའ་བོའི་ཚ་དྲོད་སྐྱུལ་ལུགས་རིག་པ་དང་ཡོངས་སུ་མཐུན་པ་ཞིག་རེད། ཕེ་རེ་སྒོ་ཇིན་དང་ཁོང་གི་རྗེས་འབྲང་བ་ཚོས་ཟད་ཡལ་གྱི་བཟོ་བཀོད་ཞེས་པའི་འབྲེལ་ཡོད་ཀྱི་དོན་སྤྱི་དེའང་དར་སྤེལ་བྱས་ཡོད། དེ་ནི་རང་ཉིད་ཆ་མི་སྙོམས་ཀྱང་བརྟན་ལྷིང་གི་རྣམ་པ་འཛིན་པའི་ངེས་མེད་ཀྱི་སྒྲིག་འཛུགས་ཤིག་ཡིན། དཔེར་ན། ཆུ་ཚོད་ཀྱི་དཔྱངས་རྡོ་ལྟ་བུའི་ནང་ཟད་ཡལ་ནི་དཔྱངས་རྡོ་དེའི་མགྱོགས་ཚད་དལ་བུར་བཏང་སྟེ། མཐའ་མར་འགྱུལ་མེད་དུ་གནོང་བའི་དབུར་བཏང་ལ་བརྟེན་ནས་འབྱུང་གི་ཡོད། ཡིན་ཡང་། གལ་སྲིད་སྒྲིག་འཛུགས་ཤིག་ལ་ནུས་ཤུགས་ཀྱི་བཞུར་རྒྱུན་མཁོ་སྤྲོད་བྱེད་པ་མཚམས་མ་ཆད་ཚེ། བཟོ་བཀོད་དེ་རྒྱུན་འཁྱོངས་བྱེད་ཐུབ།

ཞིབ་འཇུག་འདི་དག་ལས་གོ་རྟོགས་གལ་ཆེན་ཞིག་བྱུང་ཡོད་པ་ནི། གོ་རིམ་དང་རང་བྱུང་གི་བཀོད་སྒྲིག་དོན་དངོས་སུ་རང་ངོས་ནས་འབྱུང་ཐུབ་པ་འདི་ཡིན་ཞིང་། སྣེ་མང་རྙོག་འཛིང་ནི་ཐོལ་བྱུང་དུ་འབྱུང་ཐུབ་པ་ཞིག་རེད། རྒྱུ་མཚན་འདིའི་ཕྱིར་ང་ཚོས་འཕེལ་འགྲིབ་ངེས་མེད་ཡིན་པ་དང་། བརྟན་ལྷིང་མེད་པའི་རང་བཞིན་ལུགས་ཆེ་ཞིང་། ཆ་སྙོམས་དང་རིང་དུ་གྱེས་པའི་སྐབས་སུ་དངོས་གཟུགས་ལ་ཁྱད་ཆོས་གསར་པ་ཐོན་པར་འདོད་ཀྱི་ཡོད།

****

རང་ཉིད་ཆ་མཐུན་གྱི་དོན་སྤྱི།

ཨ་ཐོར་གྱིས་སྨྲ་མཐུད་ནས་བརྗོད་རྒྱུར། “ངས་སྐྱེ་ལྡན་གྱི་བཟོ་བཀོད་ནི་ཐོག་མའི་རྒྱུ་རྐྱེན་ལ་ཞུགས་ཆེན་བརྟེན་ཡོད་པ་གླེང་ཟེན། རང་བྱུང་ཁམས་དང་འབྲེལ་བའི་དང་བ་འདྲེན་པའི་ལྟ་བ་གཞན་ཞིག་ནི་རང་ཉིད་ཆ་མཐུན་ཞེས་པ་འདི་ཡིན། དོན་སྤྱི་འདི་ལ་འགྲེལ་བརྗོད་བྱེད་པར་རྩིས་རིག་གསར་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་གསར་རྩོམ་བྱེད་དགོས་བྱུང་ཡོད། རྩིས་རིག་འདི་གསར་བཟོ་བྱེད་པར་རམ་འདེགས་བྱེད་མཁན་མང་པོ་བྱུང་བའི་ནང་ནས་གཅིག་ནི་མན་ཊེ་སྦྲེ་རོད་ཏེ་༼Mandelbrot༽ཟེར་བའི་ཚན་རིག་པ་ཞིག་ཡིན།” མཚམས་འདིར་ཨ་ཐོར་གྱིས་མན་ཊེ་སྦྲེ་རོད་ཏེའི་ཡིག་ཚགས་ཀྱི་ནང་ནས་དཔེ་རིས་གཟུགས་བསྐྲུར་རློམས་ཀྱིས་གྲུབ་ཡོད་པའི་འདྲ་པར་མང་པོ་ཞིག་བསྟན་བྱུང་། “གལ་སྲིད་ངས་འདྲ་པར་འདིའི་ཆ་ཤས་ཁག་ཅིག་ཆེ་རུ་བཏང་ན། དེ་དག་ནི་འདྲ་པར་སྤྱིའི་གྲུབ་དཔེ་རིས་དང་འདྲ་བོ་ཡིན་པ་མཐོང་ཐུབ།” ཁོང་གིས་ཆ་ཤས་ཁག་ཅིག་ཆེ་རུ་བཏང་ནས་གཟིགས་སྟོན་བྱས།

“རྩིས་རིག་གསར་པ་དེས་བསྐྲུན་ཐུབ་པའི་དཔེ་རིས་གཟུགས་འདི་ལྟ་བུ་ནི་གྲངས་ལས་འདས་པ་ཞིག་ཡོད། དེ་དག་རྒྱུན་དུ་

རྩིས་རིག་ལ་བརྟེན་ནས་གྲུབ་པའི་རང་ཉིད་ཆ་མཐུན་གྱི་གཟུགས་རིས།

འཇམ་མཉེན་ཆེ་ཞིང་མཚར་སྡུག་ལྡན་པ་ཞིག་རེད། ཕྲ་ཕུང་གི་རང་འགྱུལ་གྱི་རང་བཞིན་དང་མཚུངས་པའི་ནུས་རྩོལ་གྱི་བརྒྱུད་རིམ་ཞིག་གིས་དེ་དག་གསར་བསྐྲུན་བྱེད་ལ། རྩེས་རིག་གི་སྒྲིག་ཁྲིམས་ཤིག་ཡང་ཡང་བརྩི་སྲུང་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། དེ་དག་སྐོར་ཞིག་ནི་རང་བྱུང་གི་ཆོས་དང་འདྲ་ཞིང་། འདི་ལྟར་བྱུང་བ་ནི་མཚམས་རེར་གོ་སྐབས་ཙམ་ཡིན་པ་དང་། མཚམས་རེར་མཚུངས་ཆོས་འདིར་རྒྱུ་མཚན་བརྟན་པོ་ཞིག་ཡོད།"

ཏཱ་ལའི་བླ་མ་མཆོག་གིས་དྲི་བ་ཞིག་བཀོད་བྱུང་། "རང་བྱུང་ཁམས་ཀྱི་ནང་འདི་ལྟར་དངོས་སུ་འབྱུང་གི་ཡོད་དམ།"

"དྲི་བ་འདི་ནི་ཏ་ཙང་ཡག་པོ་ཞིག་རེད། རྣམ་པ་བྱེ་བྲག་པ་འདི་ནི་རང་བྱུང་ཁམས་ཀྱི་ནང་དུ་མི་མངོན་ནའང་། རང་ཉིད་ཆ་མཐུན་གྱི་ཁྱད་ཆོས་ནི་མངོན་གྱི་ཡོད། དེ་ནི་རང་བྱུང་ཁམས་ཀྱི་ཁྱད་ཆོས་གལ་ཆེན་ཞིག་ཡིན་ཞིང་། ས་ཆ་མང་པོ་ཞིག་ཏུ་འབྱུང་གི་ཡོད།" ཨ་ཐོར་གྱིས་རས་གཞིའི་ཐོག་གི་འདྲ་པར་དེའི་ཆ་ཤས་ཤིག་རིམ་གྱིས་ཆེ་རུ་བཏང་ནས་བསྟན་པ་དང་། ཆེ་རུ་སོང་བའི་རིམ་པ་རེ་རེར་ཆ་འདྲ་བའི་དབྱིབས་གཟུགས་ཐོན་བྱུང་། "ང་ཚོས་ཆེ་རུ་གཏོང་བའི་ལས་འདི་འབྱུང་འགྱུར་གྱི་ལོ་ངོ་བརྒྱ་ཕྲག་འགའ་ལ་བྱས་པའི་དབང་དུ་བཏང་ནའང་། བཟོ་བཀོད་འདི་ནི་སུ་མཐུད་ནས་མཐོང་ཐུབ་པ་དང་། རིམ་པ་ཚང་མའི་བཟོ་བཀོད་རྣམས་རྒྱུན་དུ་གཅིག་པ་མིན་ཡང་འདྲ་མཚུངས་ཤིག་རེད།"

ཏཱ་ལའི་བླ་མ་མཆོག་མགོ་འཐོམ་ཡོད་པར་སྣང་། ཁོང་གིས་ཨ་ཐོར་ལ་འདྲ་པར་འདི་ཚོའི་གཞི་རྟེན་གྱི་རྩིས་རིག་ལ་འགྲེལ་བརྗོད་བྱེད་པའི་རེ་སྐུལ་བྱས་ཤིང་།

ཨ་ཇོར་གྱིས་གསལ་བཤད་བྱེད་དགོས་བྱུང་། ཁྱད་ཀོར་ལས་ཞུང་བའི་ཨང་གི་ཞིག་གི་རང་བསྒྱུར་རྒྱ་ཁྲངས་ཡོད་པའི་སྣ་མང་རྟོག་བཏགས་ཀྱི་ཨང་གི་ཞིག་རང་བསྒྱུར་བྱས་ཏེ། སྣ་མང་ཨང་གི་གཞན་ཞིག་གི་ཐོག་ལ་བསྣན་པ་དང་། སྔོམ་ཁྲངས་འདི་སླར་ཡང་རང་བསྒྱུར་བྱས་ནས་སྣ་མང་ཨང་གི་གཞན་ཞིག་གི་ཐོག་ལ་སྣོན་དགོས་ཤིང་། མཐའ་མེད་པར་བརྒྱུད་རིམ་འདི་བསྐྱར་ཟློས་བྱེད་རྒྱུ་དེ་རེད།

"འདིར་བརྗོད་རྒྱུ་གཙོ་བོ་ནི་སྒྲིག་ཁྲིམས་དཀྱུས་མ་ཁག་ཅིག་ལས་བཟོ་བཀོད་བསྐྲུན་ཐུབ་པ་འདི་ཡིན།" ཨ་ཇོར་གྱིས་ནན་ཏན་དུ་བཤད་བྱུང་། "བཟོ་བཀོད་དེར་ཁྱད་ཆོས་དུ་མ་ཡོད་པ་དང་། དེ་ཚོ་ནི་རྩིས་རིག་གི་ངོས་ནས་བཤད་ན། མཛེས་སྡུག་དང་ལྡན་པ་ཞིག་ཡིན་པ་མ་ཟད། དེ་ཚོ་ནི་ད་དུང་རང་བྱུང་ཁམས་ཀྱི་ནང་དུ་ང་ཚོའི་སྤྱོད་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་ཆོས་རྣམས་དང་འབྲེལ་བ་ཡོད་པ་ཞིག་ཀྱང་རེད། ཡིན་ཡང་། དངོས་ཁམས་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་འདི་ཡོངས་སུ་རང་ཉིད་ཆ་མཐུན་ཞིག་མིན་ཞིང་། རགས་པ་ནས་ཕྲ་མོར་མར་ཇེད་ཚེ། མཚམས་ཤིག་ལ་རྟུལ་ཕྲན་རྐྱང་པར་ཐུག་འགྲོ་བ་དང་། གནས་རིམ་འདིར་རང་ཉིད་ཆ་མཐུན་གྱི་ཁྱད་ཆོས་འདི་མེད། འོན་ཀྱང་། ཚད་གཞི་ངེས་ཅན་ཞིག་ལ་དངོས་ཁམས་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་འདི་ནི་རང་ཉིད་ཆ་མཐུན་ཞིག་རེད། དཔེར་ན། གལ་སྲིད་ང་ཚོས་ཤེལ་རྗེ་ཞིག་གི་ནང་དུ་བལྟས་པ་ཡིན་ན་ད་དུང་ང་ཚོས་ཤེལ་རྗེ་མཐོང་ཐུབ་པ་ཞིག་ཡིན། ཤེལ་རྗེ་ཕྲ་མོ་ལའང་ཤེལ་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་ཆ་འདྲ་བའི་བཟོ་བཀོད་ཅིག་ཡོད།

"ཤིང་ཐན་ཞིག་གི་ཡལ་ག་རྣམས་རྒྱས་པ་ལ་སྒྲིག་ཁྲིམས་ཤིག་བརྩི་སྲུང་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། ཤིང་ཐན་རང་ཉིད་ཡར་སྐྱེ་བ་དང་ཡལ་ག་ཞིག་ཐོགས་ཤིང་། དེ་ནས

ཡལ་ག་གཞན་ཞིག་ཡལ་ག་དེའི་སྟེང་དུ་སྐྱེ་བ་དང་། སླར་ཡང་ཡལ་ག་གཞན་ཞིག་གསར་སྐྱེས་ཀྱི་ཡལ་ག་འདིའི་སྟེང་ནས་སྐྱེ་རྒྱུ་རེད། ཆེན་པོ་ནས་འབྲིང་བ་དང་། ཆུང་བ་ནས་ཕྲ་མོའི་བར་གྱི་ཡལ་ག་ཚང་མ་འདི་ལྟར་འབྱུང་གི་ཡོད། འདི་ནི་ང་ཚོའི་རྩེས་རིག་གི་དཔེ་མཚོན་དང་གཅིག་པ་ཞིག་ཡིན། རང་བྱུང་ཁམས་ཀྱི་རྩེས་ཤིང་རྣམས་ལ་ཡལ་ག་རྒྱས་པའི་སྒྲིག་ཁྲིམས་ཁག་ཅིག་ཡོད་ལ། དེ་ཚོས་རང་ཉིད་ཆ་མཐུན་དང་གོ་རིམ་ཡོད་པའི་འགལ་འཛོལ་ཞིག་སྟོན་གྱི་ཡོད། གལ་སྲིད་ཁྱེད་ཀྱིས་ཤིང་སྡོང་ཞིག་ལ་བལྟས་ཚེ། དེའི་སྟེང་དུ་ཡང་དག་མིན་པའི་གོ་རིམ་ངེས་ཅན་ཞིག་ཡོད་པ་མཐོང་ཐུབ་རྒྱུ་རེད། ང་ཚོས་ཡ་མ་ཟུང་ཡིན་ཞིང་བཀོད་སྒྲིག་ལྡན་པའི་ཡང་དག་མ་ཡིན་པའི་གོ་རིམ་འདི་ལ་འགྲེལ་བརྗོད་ཇི་ལྟར་བྱེད་དམ། རྩེས་རིག་གསར་པ་འདི་ནི་ཡང་དག་མ་ཡིན་པའི་ཡང་དག་གི་ས་མཚམས་དེར་དངོས་སུ་བཀོལ་སྤྱོད་བྱེད་པའི་དོན་དུ་གསར་བཟོ་བྱས་པ་ཞིག་རེད།” ཨ་ཐོར་གྱིས་རང་གི་བརྗོད་དོན་འགྱུལ་རིས་བརྒྱུད་ནས་གསལ་པོ་བཟོས་ཤིང་། འགྱུལ་རིས་འདིའི་ནང་ཡལ་ག་རྒྱས་བྱེད་ཀྱི་སྒྲིག་ཁྲིམས་ཁག་ཅིག་བཀོལ་སྤྱོད་བྱས་ནས་རྩེ་ཤིང་ཞིག་གི་སྐྱེ་འཕེལ་དེ་དཔེ་གཟུགས་སུ་བསྟན་པ་དང་། དེ་ནས་རྩེ་ཤིང་འདི་དར་འཕེལ་བྱས་ནས་སྦོ་ལྷོང་ལྷམ་ལྷེམ་གྱི་སྐྱེད་ཚལ་ཞིག་ཏུ་གྱུར་སོང་།

“ངས་མཚམས་འདི་ནས་གོང་དུ་གླེང་ཟིན་པ་ཁག་ཅིག་ལ་མཇུག་སྡོམ་བྱེད་རྒྱུ་ཡིན། དབྱིབས་གཟུགས་ནི་ཕྱིའི་རྒྱུ་རྐྱེན་ལ་ལྟོས་མི་དགོས་པར་སྒྲིག་ཁྲིམས་དཀྱུས་མ་དང་། རྫས་འགྱུར་གྱི་འགྱུར་ལྡོག་དང་ཁྱབ་གདལ་ལྷ་བུའི་ཕན་ཚུན་འགྲན་བཞིན་པའི་ནུས་རྩོལ་བཅས་བརྒྱུད་ནས་འབྱུང་ཞིང་། ང་ཚོས་འདི་ལ་རང་བྱུང་གི་

བཀོད་སྒྲིག་ཟེར་གྱི་ཡོད། དབྱིབས་གཟུགས་ལ་རིགས་འདྲ་མིན་ཞིག་ཡོད་པ་དང་། ཁག་ཅིག་ནི་བརྟན་པོ་ཡིན་ཞིང་འགྱུར་མེད་ཀྱི་དང་ཚུལ་དུ་གནས་ཡོད། ཡང་ཆེས་དང་བ་འདྲེན་པའི་དབྱིབས་གཟུགས་ཁག་གཞན་ཞིག་ནི་གྲུབ་ནས་འགྱུར་བ་འགྲོ་བཞིན་ཡོད། ང་ཚོས་ད་དུང་དབྱིབས་གཟུགས་ཆེས་དང་བ་འདྲེན་པ་དེ་དག་ནི་གོ་རིམ་ཡང་དག་དང་ལྡན་པ་ཞིག་མིན་པར་རྟོགས་ཤིང་། འགལ་འཛོལ་དང་གོ་རིམ་ངེས་མེད་ཀྱི་རང་བཞིན་ཐན་བུ་ཞིག་དེ་དག་གི་སྟེང་དུ་ཡོད། གོ་རིམ་ལྡན་ཡང་ཡང་དག་མ་ཡིན་པའི་རང་བཞིན་འདི་ལ་རང་ཉིད་ཆ་མཐུན་གྱི་རྩིས་རིག་གི་ཁྱད་ཆོས་དེ་ཡོད། དབྱིབས་གཟུགས་འདི་དག་ནི་ཐོག་མའི་རྐྱེན་རྣམས་ལ་ཤུགས་ཆེན་བརྟེན་ཡོད། ཉེ་འཁོད་མང་བའམ་ཉུང་བ། དེ་བཞིན་ཆུ་མང་བའམ་ཉུང་བ་ལྷ་བུའི་སའི་འཚོ་བཅུད་ཀྱི་ཁྱད་པར་ལ་བརྟེན་ནས་རྩི་ཤིང་ཞིག་གི་སྐྱེ་འཕེལ་གྱི་ནང་སྒྲིག་ཁྲིམས་དེ་ཚོར་རྣམ་པ་འདྲ་མིན་ཐོན་གྱི་ཡོད། སྒྲིག་ཁྲིམས་གཅིག་ཀྱང་འཚོ་བཅུད་ལྷ་བུའི་ཁྱད་པར་ཙུང་ཙམ་ཞིག་ལ་བརྟེན་ནས་དབྱིབས་གཟུགས་མང་པོ་འབྱུང་བ་དང་། སྒྲིག་འཛུགས་དེ་དག་མང་པོ་ཞིག་ལ་མཚོན་ན། འཚོ་བཅུད་དང་ནུས་ཤུགས་ཕྱི་ནས་ནང་ལ་བཞུར་གྱིན་ཡོད་པའི་དངོས་འཛིན་བྱེད་རྒྱུ་ནི་གལ་ཆེན་ཞིག་ཡིན། ང་ཚོས་འདི་དག་ལ་ངེས་མེད་ཀྱི་སྒྲིག་འཛུགས་ཟེར་བ་དང་། དབྱིབས་གཟུགས་བསྐྱུན་པར་འཚོ་བཅུད་ཕྱི་ནས་ནང་དུ་བཞུར་རྒྱུ་ནི་དགོས་ངེས་ཤིག་རེད།"

ཨ་ཐོར་གྱིས་རང་གི་གཏམ་བཤད་ཀྱི་མཇུག་ཏུ་དྲི་བ་འགའ་ཞིག་བཏོན་པ་དང་། དྲི་བ་འདི་ཚོ་ནི་ལྷ་གྲུབ་རིག་པའི་གནད་དོན་དང་འབྲེལ་ཞིང་། འོག་གི་ང་ཚོའི་བགྲོ་གླེང་ལ་ཤུགས་རྐྱེན་ཐེབས་རྒྱུ་རེད། "ད་ལྟ་ང་ཚོས་ཐོག་མའི་རྒྱུ་རྐྱེན་དེ་དག་ཇི་

ལྟར་གྲུབ་པ་ཡིན་ནམ་ཞེས་དྲི་བ་ཞིག་འགོད་ཚོག དེ་དག་ནི་ངེས་མེད་ཐོལ་བྱུང་དུ་གྲུབ་པ་ཞིག་ཡིན་སྲིད། ང་ཚོས་ད་དུང་རང་ཉིད་ལ་དྲི་བ་འགའ་ཞིག་འདྲི་ཚོག ང་ཚོ་ནི་ཆ་བགོ་རིང་ལུགས་ལས་བརྒལ་ནས་ཅི་ཙམ་ཞིག་ཕྱིན་ཡོད་དམ། ང་ཚོའི་བྱེད་སྟངས་འདི་ནི་དོན་ངོ་མར་རྩེ་ནས་མར་འདེད་པའི་བྱེད་ཐབས་ཀྱི་ལངས་ཕྱོགས་ཤིག་ཡིན་ནམ། ཡང་ན་ང་ཚོས་ད་དུང་ཆ་བགོ་རིང་ལུགས་ཀྱི་བྱེད་ཐབས་དང་ཆ་འདྲ་བ་ཞིག་བཀོལ་སྤྱོད་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་དམ། ཕན་ཚུན་གྱི་འབྲེལ་བའི་གནད་དོན་དེར་ཡང་བསམ་བློ་གཏོང་དགོས་པ་ཞིག་ཡིན་ཞིང་། ང་ཚོས་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་བྱེད་ལས་དང་། དེས་དངོས་ཁམས་ཀྱི་ཚེ་སྲོག་གི་རྣམ་པ་འདི་ཚོར་ཤུགས་རྐྱེན་ཇི་ལྟར་ཐེབས་ཀྱི་ཡོད་མེད་ལ་བསམ་གཞིག་བྱེད་ཚོག ནང་དོན་རིག་པའི་ནང་དུ་རླུང་ཞེས་པ་དེ་དང་། སྐྱེ་ལྡན། དངོས་ཁམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་དང་དབྱིབས་གཟུགས་འདི་དག་གི་བར་འབྲེལ་བ་གང་དུ་འབྱུང་གི་ཡོད་དམ། འབྲེལ་སྟངས་དེ་ཇི་འདྲ་ཞིག་ཡིན་ནམ།”

མཚམས་འདི་ནས་ང་ཚོས་མངོན་ཐོན་གྱི་དོན་སྤྱི་འདི་ལ་ཞིབ་ལྟ་ཞིག་བྱེད། རང་བྱུང་གི་བཀོད་སྒྲིག་ནི་མངོན་ཐོན་གྱི་ཁྱད་ཆོས་བྱུང་ཚུལ་དང་འབྲེལ་བ་དམ་པོ་ཞིག་ཡོད་པ་དང་། གོང་དུ་བརྗོད་ཟིན་པ་ཇི་བཞིན་མངོན་ཐོན་ཞེས་པའི་ཚིག་འདིས་གྲུབ་ཆ་དཀྲུས་མ་ཁག་ལས་རྙོག་འཛིངས་ཀྱི་གནས་རིམ་ཚད་མཐོ་བོ་ཞིག་འགྲུབ་སྐབས་ཐོན་པའི་གསར་བྱུང་གི་ཁྱད་ཆོས་ཁག་ཅིག་སྟོན་གྱི་ཡོད། ཚིག་གཞན་ཞིག་གིས་བརྗོད་ན་སྤྱི་ནི་ཆ་ཤས་རྣམས་འདུས་ཚོགས་བྱས་པ་ལས་ལྷག་པ་ཞིག་ཡིན་ཚེ་མངོན་ཐོན་ཡིན།

མངོན་ཐོན་གྱི་དོན་སྤྱི་འདི་ནི་ཡུན་རིང་ཞིག་ལ་ཚན་རིག་གི་ལྟ་གྲུབ་རིག

པའི་འཚོལ་ཞིབ་ཀྱི་ཁྱབ་ཁོངས་ཤིག་ཡིན། སྔོན་མའི་དབྱིན་ཇིའི་མངོན་ཐོན་སྨྲ་བ་དང་། དེང་དུས་ཀྱི་མཁས་པ་ཚོས་རྒྱུན་དུ་སོ་སོའི་རྩོད་སྒྲུབ་རྣམས་རྫས་འགྱུར་རིག་པ་ལས་བྱུང་བའི་དཔེ་མཚོན་ལ་གཞི་བཅོལ་གྱི་ཡོད། ཆུའི་ཁྱད་ཆོས་ཁག་ནི་རང་གི་འབྱུང་ཁམས་ཀྱི་གྲུབ་ཆ་སྟེ། ཡང་རླུང་དང་སྲོག་འཛིན་རླུང་གི་སྟེང་དུ་གྲུབ་མེད་པས་གསར་དུ་བྱུང་བའི་མངོན་ཐོན་གྱི་ཁྱད་ཆོས་ལ་བརྗེ་ཚོག སྤྱི་དཀར་ལ་བཟོ་བཀོད་འབྱུང་སྐབས་སྤྱི་དཀར་ནི་སྐྱེ་དངོས་རིག་པའི་ངོས་ནས་རྩོལ་ནུས་ཅན་དུ་འགྱུར་ཞིང་། རྫས་འགྱུར་གྱི་འགྱུར་ཚད་མགྱོགས་སུ་འགྲོ་བ་དང་། མཉམ་འདུས་བྱེད་པ་བཅས་ནི་མངོན་ཐོན་གྱི་ཁྱད་ཆོས་རེད། བཟོ་བཀོད་མེད་པའི་སྤྱི་དཀར་ལ་ཁྱད་ཆོས་འདི་དག་མེད། འདག་རྫས་ཀྱི་མེ་སར་ལའང་གསར་བྱུང་གི་ཁྱད་ཆོས་ཁག་ཅིག་ཡོད་པ་ནི། དབྱིབས་ཀྱི་བཅད་མིག་དང་། ཁྱབ་ཐུབ་པའི་རང་བཞིན། སྤྱི་ཡོངས་ཀྱི་ངེས་མེད་འཕེལ་འགྲིབ་སོགས་ཡིན། ཁྱད་ཆོས་འདི་དག་ནི་འདག་རྫས་ཀྱི་ངོ་བོ་འཛིན་པའི་གྲུབ་རྫས་སོ་སོའི་ངོས་ནས་གྲུབ་མེད་ཀྱང་གྲུབ་རྫས་མང་པོ་མཉམ་འདུས་ཀྱི་ནང་ནས་ཐོན་གྱི་ཡོད།

མངོན་ཐོན་གྱི་དོན་སྤྱི་འདི་ནི་གང་དུའང་ཡོད་པ་ཞིག་རེད། ཐན་དབྱིབས་ཀྱི་བཀོད་པ་དཀྱུས་མའི་གནས་རིམ་དུའང་མཐོང་རྒྱུ་ཡོད་པ་ཞིག་ཡིན། ཆ་ངོས་བཞི་ལྡན་གྱི་སྒྲ་གཟུགས་ཤིག་ཐིག་དུམ་བུ་དྲུག་ལས་འགྲུབ་སྐབས་ཟུར་ཁུག་དང་། མཉམ་པའི་ངོས་ཞེང་ལྟ་བུའི་ཁྱད་ཆོས་ཐོན་ཞིང་། འདི་ཚོ་ནི་ཐིག་དཀྱུས་མའི་གནས་རིམ་དུ་གྲུབ་མེད་པ་ཞིག་རེད། དེ་མཚུངས་སུ་རོལ་མོའི་དབྱངས་ཚན་ཞིག་གདངས་དུ་མ་ཚོགས་པ་ལས་བྱུང་བ་ཞིག་ཡིན། སྤྱི་ཚོགས་ཚན་རིག་གི་ནང་ནས་ཀྱང་

སྐབས་འགར་དཔེ་མཚོན་འདྲེན་གྱི་ཡོད་པ་དང་། གང་ཟག་སྙེར་སོ་སོས་ཁྲིམས་ཚང་གྲུབ་ཅིང་། ཁྲིམས་ཚང་མང་པོ་ལས་འཚོ་ཁག་གྲུབ་ཡོད་པ་སོགས་ཡིན། འདི་ཚོ་ཚང་མ་གསར་བྱུང་མདོན་ཐོན་གྱི་ཁྱད་ཆོས་ཡིན་ཞིང་། རྟོག་འཛིངས་ཆེ་བའི་བཟོ་བཀོད་དང་འབྲེལ་བའི་ཐོག་ནས་འབྱུང་གི་ཡོད།

བསྡུར་ཞིབ།

ངས་སླར་ཡང་ཚད་མ་རིག་པའི་གནས་རིམ་དམའ་བོར་ཕྱོགས་ནས་ལེའུ་རྗེས་མའི་འདྲུག་སྒོ་དང་ཐག་ཉེ་བའི་གནད་དོན་གཉིས་ནན་ཏུ་བརྗོད་འདོད་བྱུང་། ལེའུ་རྗེས་མའི་ནང་དུ་ཚེ་སྲོག་ནི་ཅི་ཞིག་ཡིན་ནམ་ཞེས་པའི་དྲི་བ་འདི་གཙོ་བོར་འཛིན་རྒྱུ་ཡིན།

གནད་དོན་དང་པོ་ནི་ཨ་ཐོར་གྱིས་གླེང་བ་དང་། དེ་ཡང་མདོན་ཐོན་འབྱུང་ས་དངོས་ནི་ཚེ་སྲོག་རང་ཉིད་ཡིན་པ་འདི་རེད། འཚོ་བཞིན་པའི་ སྦྲ་སྦྲང་ཞིག་གི་གྲུབ་ཆ་སྟེ། དགྲེ་འཇར་ནི་ཨད་དང་། སྤྲི་དཀར། མངར་རྫས། ཨི་རྫས་ལྷ་བུ་དང་། ཡང་ན་འདི་དག་ལས་ཀྱང་སྦྲ་མོ་ཡིན་པའི་སྦྲ་ཕུང་གི་ཆ་ཤས་ཏེ། སྨང་བུ་དང་ནེ་ཊི་ལྷ་བུ་ནི་རང་ངོས་ནས་འཚོ་ལྡན་མ་ཡིན་པའི་གྲུབ་རྫས་ཡིན། འཚོ་ལྡན་མ་ཡིན་པའི་གྲུབ་ཆ་འདི་དག་ལ་བརྟེན་ནས་ཚེ་སྲོག་ནི་བར་སྣང་དུས་ཀྱི་བཀོད་སྒྲིག་ངེས་ཅན་ཞིག་གི་འོག་ཁྱད་དུ་འཕགས་པའམ་ལྷག་གྱུར་གྱི་ནུས་སྟོབས་གང་ཡང་མ་དགོས་པར་མདོན་ཐོན་བྱེད་ཀྱི་ཡོད།

གནད་དོན་གཉིས་པ་ནི་ཕན་ཚུན་ཁ་སྐོང་བར་བྱེད་པའི་དོན་སྤྱི་གལ་ཆེན་གཉིས་ཏེ། རང་བྱུང་གི་བཀོད་སྒྲིག་དང་མདོན་ཐོན་ཡིན་ཞིང་། འདི་དག་ནི་ཆ་ཚང་

མཉམ་འདུས་ཤིག་གི་རང་བྱུང་བཀོད་སྒྲིག་ལ་འབྲེལ་བ་ཡོད། ལྟ་བ་འདི་ནི་གྲོངས་ཟིན་པའི་ཚན་རིག་པ་ཞར་རེ་ལར་མཚོན་ན་གལ་ཆེན་ཞིག་ཡིན། ཁོང་མ་གྲོངས་པའི་སྔོན་གྱི་བཅར་འདྲི་མཐའ་མའི་ནང་ཞར་རེ་ལས་གྲོག་མཁར་དཔེ་མཚོན་དུ་བྲངས་པ་ནི་གཤམ་དུ་ཡོད་པ་འདི་རེད།

ད་ང་ཚོས་རང་ཉིད་ལ་གྲོག་མའི་གཞིས་ཀ་འདི་གང་དུ་གནས་ཡོད་དམ་ཞེས་དྲི་བ་ཞིག་འདྲི་ཚོག དེ་གང་དུ་འདུག་གམ། གལ་སྲིད་ཁྱེད་ཀྱིས་རང་གི་ལག་པ་གྲོག་མཁར་དུ་བཙུག་ཚེ། ཁྱེད་ཀྱིས་གྲོག་མ་འགའ་ཤས་ཤིག་མ་གཏོགས་འཛིན་མི་ཐུབ་པ་དང་། ད་དུང་ཁྱེད་ཀྱིས་རྟོགས་དགོས་པ་ཞིག་ནི། སྣང་ས་འཛིན་བྱེད་མཁན་གྱི་སྡེ་ཁག་ཅིག་གང་དུའང་མེད་པ་འདི་རེད། དེ་ཡང་རྒྱུ་མཚན་ནི་གྲོག་མཁར་འདི་ལ་ལྟོས་བཅས་མ་ཡིན་པའི་ངོ་བོ་ཞིག་མེད་པ་དང་། ཡོད་པ་གང་ཞིག་ནི་ལྟོས་བཅས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཞིག་ཡིན། གྲོག་མ་དེ་དག་ནི་ཕན་ཚུན་འབྲེལ་བའི་གནས་སྣང་ས་ཀྱི་ཆ་ནས་མངོན་ཐོན་གྱི་ཆོས་ཤིག་གི་རང་བཞིན་དུ་གྲུབ་ཅིང་། དེ་ནི་དངོས་ཡོད་ཡིན་ཞིང་མངོན་སུམ་གྱིས་ཐད་ཀར་མྱོང་ཐུབ་པ་ཞིག་རེད། ཕྱོགས་གཅིག་ནས་ང་ཚོས་མྱོང་ཐུབ་པའི་གཅིག་བསྡུས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཞིག་ཡོད་པ་དང་། ཕྱོགས་གཞན་ནས་ང་ཚོས་མཐོང་ཐུབ་པ་ནི་འདི་ལ་ཐག་གཅོད་རང་བཞིན་གྱི་གྲུབ་རྫས་དང་། ངོས་འཛིན་བྱེད་རུང་བའི་ལྟེ་བ་ཞིག་མེད། ང་ཚོས་འཚོ་གནས་ཀྱི་རང་བཞིན་འདི་ལྟ་བུ་ནི་སྔོན་མར་རྟོགས་མེད། གྲོག་མའི་མཁར་གྱི་ནང་དུ་འཚོ་བཞིན་པའི་གྲུབ་ཆ་རེ་རེར་ཞིབ་ལྟ་བྱེད་སྐབས། ང་ཚོས་མཐོང་བ་ནི་གོ་རིམ་ངེས་མེད་ཀྱི་འགྱུལ་བསྐྱོད་ཅིག་ཡིན། ང་ཚོས་གྲོག་མ་རེ་རེའི་ངོས་ནས་བྱ་སྤྱོད་ཀྱི་བརྒྱུད་རིམ་གོ་རིམ་ཅན་ཞིག་རྒྱུན་འཁྱོངས་

བྱེད་ཀྱི་འདུག་ཅེས་ནམ་ཡང་བརྗོད་མི་སྲིད། དེ་ལྟར་ནའང་། སྲིག་འཛུགས་ཀྱི་འདུས་ཚོགས་འདི་ནི་གོ་རིམ་དང་ལྡན་པ་ཞིག་ཡིན་ཞིང་། སྤྱིའི་བྱ་སྤྱོད་ཅིག་རྒྱུན་འཁྱོངས་བྱེད་པ་དང་བཟོ་བཀོད་ངེས་གཏན་ཞིག་བསྐྲུན་པ་ལ་སོགས་པ་ཡོད། དེ་བས་ན་འདི་ནི་གཞི་གཅིག་ལ་འདེད་ཚོག་པའི་ལྟེ་གནས་ཤིག་མེད་པའི་ཐུན་མོང་གི་ངོ་བོ་ཞིག་ཡིན་པ་དང་། གྲོག་མཁར་དང་སྦྲང་ཚང་གང་རུང་གི་ནང་སྤྱིའི་བྱ་སྤྱོད་འདི་ལ་དབང་བསྒྱུར་བའི་ལྟེ་གནས་ཤིག་མེད།

རང་བྱུང་གི་བཀོད་སྒྲིག་དང་མངོན་ཐོན་གྱི་ཁྱད་ཆོས་ལ་གཞི་གཅིག་ཏུ་འདེད་རུང་བའི་ལྟེ་བ་ཞིག་མེད་ཅིང་། ཆ་ཚང་མཉམ་འདུས་ཤིག་ཡིན་པའི་ལྟ་བ་འདི་ལ་དེང་སྐབས་གློའི་འཛིན་པའི་ཚན་རིག་གི་ནང་བརྟག་དཔྱད་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། ཁྱབ་ཁོངས་འདིར་གཏོགས་པའི་ཚན་རིག་པ་འགའ་ཤས་ཤིག་གིས་དང་འཛིན་གྱི་དོན་སྤྱི་འདི་ནི་ཚོར་བ་དང་། དྲན་ཤེས། བསམ་བློ། སྤྱོད་ཚོར་ལ་སོགས་པ་ཅིག་ཅར་དུ་གཤིབས་འཛོག་བྱས་པ་ལས་བྱུང་བའི་མངོན་ཐོན་གྱི་ཁྱད་ཆོས་ཤིག་ཡིན་པའི་མོས་མཐུན་བྱེད། དེའི་ཕྱིར་ང་ཞེས་པ་ནི་གཞི་གཅིག་ཏུ་འདེད་མི་ཐུབ་པ་དང་། བཀོད་སྒྲིག་བྱས་ཤིང་ལྟེ་གནས་མེད་པའི་སྣང་ཚུལ་ཞིག་ཡིན། འདིས་ཇམ་གྱི་ནང་བསྟན་དང་། ནང་བསྟན་སྤྱིའི་ནང་ང་ཞེས་པ་ནི་སྒོ་ལྔའི་ཤེས་ཚོར་བདག་འཛིན་བྱས་པའི་འཁྲུལ་སྣང་ཡིན་པ་འདི་ཡིད་ལ་དྲན་པར་བྱེད། ལྟ་བ་མཐའ་མ་འདི་དང་། སྲོག་ཆགས་ཕྲ་མོའི་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་རང་བྱུང་གི་བཀོད་སྒྲིག་དང་མངོན་ཐོན་བར་གྱི་དཔེ་མཚོན་འདི་གསལ་པོ་བཟོ་བའི་དོན་དུ་ངས་སླར་ཡང་ཤར་རེ་ལའི་སྐད་ཆ་ཞིག་འདྲེན་རྒྱུ་ཡིན།

འདི་ནི་ལྷ་ཚུལ་གལ་ཆེན་སྐོར་ཞིག་གི་ནང་གི་གཅིག་དང་། དེང་སང་གི་བློའི་འཛིན་པའི་ཚན་རིག་གི་ནང་དུ་རྣམ་དཔྱོད་ལས་བྱུང་བའི་གྲུབ་འབྲས་ཤིག་རེད། བྱེད་ལས་དང་གྲུབ་ཆ་འདྲ་མིན་ཞིག་ཟུང་སྦྲེལ་གྱིས་སྐད་ཅིག་མའི་རང་བཞིན་ཡིན་ཞིང་། གཞི་གཅིག་ལ་འདེད་མི་ཐུབ་པའི་བདག་ཅིག་གྲུབ་ཡོད། འོན་ཀྱང་། བདག་འདི་ནི་རང་ངོས་ནས་མངོན་སུམ་དུ་སྨྲོང་ཐུབ་པའི་སྣང་ཚུལ་ཞིག་གི་ཚུལ་དུ་མངོན་གྱི་ཡོད་"། ང་ཚོས་ཕར་རེ་ལ་དང་། ཡང་ན་གང་ཟག་གཞན་ཞིག་གི་མངོན་ཐོན་གྱི་བདག་དེ་གྲུབ་པར་བྱེད་པའི་དབང་རྩའི་ཕྲ་ཕུང་དམ་རྣམ་ཤེས། ཡང་ན་གང་ཟག་དེའི་ངོ་བོའི་ལྟེ་བ་ཞིག་ནམ་ཡང་རྙེད་ཀྱྀ་མེད།

སྣ་ཐེའོ་ལ་བཅར་འདྲི།

ང་ཚོས་ཉིན་གུང་ཁ་ལག་གི་སྔོན་ཏག་ཏག་ལ་སྣ་ཐེའོ་མི་གཞན་དག་ལས་ལོགས་སུ་འགར་ཐུབ་པ་བྱུང་། ཉིན་གུང་གི་ཁ་ལག་ནི་རྒྱུན་དུ་ཆོས་ནོར་མགྲོན་ཁང་དུ་གྲ་སྒྲིག་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་དང་། ཆོས་ནོར་ནི་བགྲོ་གླེང་ཚོགས་སའི་ཧྭ་ལའི་ཀླུ་མའི་བཞུགས་སྒར་དང་ཐག་མི་རིང་ནའང་། ལ་གཟར་

ལོ་ཡེ་སིས་སྣ་ཐེའོ་ལ་བཅར་འདྲི་ བྱེད་བཞིན་པ།

མོ་ཞིག་བརྒྱུད་ནས་འགྲོ་དགོས་པའི་མགྲོན་ཁང་ཆུང་ཆུང་ཞིག་རེད། མགྲོན་ཁང་འདིས་བོད་ཀྱི་མགྲོན་བསུ་ལ་ཡིད་དབང་འགུག་པའི་མཚམས་སྦྱོར་བྱེད་ཅིང་། ཁང་མིག་རྣམས་ལ་ཚོན་མདོག་གིས་རྣམ་པར་བཀྲ་བའི་བོད་ཀྱི་རི་མོ་དང་ལྷན་སྐྱུག་པའི་ས་གདན་གྱིས་བརྒྱན་འདུག རྒྱབ་ངོས་ཀྱི་རི་བོའི་ཡུལ་ལྗོངས་འདི་ཡང་ཚོས་ནོར་གྱི་རྒྱན་ཞིག་རེད། ཁྲམས་རྭའི་ནང་གི་ཟས་སྣོད་འཇོག་སྟེགས་ཀྱི་སྟེང་དུ་ཟས་རིགས་ཁག་ཅིག་ནས་རླངས་པ་འཐུལ་བཞིན་པ་དེས་གཟའ་འཁོར་འདིའི་བཟོད་གཞི་རྣམས་ཀྱི་ཁ་བརྡ་སྐྱན་པོ་ལ་འགྲན་བསྡུར་བྱས་ནས་ང་ཚོའི་ཡིད་དབང་འགུག་ཐབས་བྱེད་པ་དང་འདྲ།

དཀྱུས་རིང་བའི་མདུན་འཇོག་ཐོག་གི་ཟས་སྣོད་ཆེན་པོ་དག་ལས་རླངས་པ་འཐུལ་བཞིན་པ་དང་། སྨན་སྐྱ་དང་ཁུ་ལྡན་གྱི་ཚོད་མའི་དྲི་ཞིམ་ནི་གང་སར་ཁྱབ་འདུག ང་ཚོའི་གཡས་གཡོན་གང་སར་ལྟུགས་ཀྱི་མདུན་འཇོག་ཡོད་པ་དེ་ཚོའི་མཐའ་རུ་ཚོགས་ཞུགས་པ་རྣམས་མར་བསྡད་ནས་ཞོགས་པའི་བགྲོ་གླེང་གི་སྐོར་ལ་གླེང་མོལ་བྱེད་ཀྱིན་གདའ། ངས་དགེ་སློང་ཚོགས་གཉིས་དང་། ཁོང་གི་དགེ་ཕྲུ་རྣམས་ཀུང་ཉེ་འགྲམ་དུ་ཡོད་པ་མཐོང་བྱུང་། མགྲོན་ཁང་གི་རྩིག་ངོས་ཀྱི་འགྲམ་དུ་སི་ཏེ་ལྷུན་དང་། ལན་ཊར། ཁ་བྷ་ཛིན་༼Jon Kabat-Zinn༽གསུམ་བསྡད་འདུག དེ་རིང་ནི་ནམ་ཟླ་ཧ་ཅང་ཡག་པའི་ཉི་མ་ཞིག་ཡིན་ཞིང་། གཟུགས་མེད་ཀྱི་སྣང་བ་སྐྱིད་པོ་ཞིག་ཁྱབ་འདུག སླ་ཐེའོ་ཡིས་ང་ཚོའི་མདུན་གྱི་ལྟུགས་ཀྱི་མདུན་འཇོག་ལ་འཛུམ་མི་སྟོན་པར་མར་བསྡད་པ་དང་། ཁོང་གི་མིག་ཟུང་གིས་ཟས་སྣོད་རྣམས་བསྐྱུར་ནས་ཇ་ཀླ་དང་ངེད་གཉིས་ལ་བལྟས་སོང་། ང་ཚོས་སྐྲ་འཇུག་འཁྱིལ་འཁོར་དང་འབྲི་དེབ་གྲ་སྒྲིག

བྱུས།

ལོ་ཡེ་སི། དྲི་བ་དང་པོ་ནི་ཚན་རིག་དང་ཆོས་ལུགས་བར་གྱི་འབྲེལ་བའི་སྐོར་ཡིན་ཞིང་། ཁྱེད་རང་ཐོག་མར་ངོ་བོ་འཛིན་པའི་གྲུབ་རྫས་ཀྱི་སྐྱེ་དངོས་རིག་པ་བ་ཞིག་ཡིན་པ་དང་། དེ་ནས་ཆོས་ལུགས་ལ་ཕྱོགས་པའི་མི་ཚེ་ཞིག་འགོ་བཙུགས་པ་ཡིན་པས། ཁྱེད་ཀྱིས་ང་ཚོར་ཚན་རིག་དང་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་འཚོ་བ་རྣམ་པ་འདི་གཉིས་ཕན་ཚུན་མཐུན་མིན་དང་། ཡང་ན་འདི་གཉིས་གཅིག་སྒྲིལ་བྱེད་ཐབས་ཤིག་ཡོད་མེད་བརྗོད་ཐུབ་ཀྱི་རེད།

སྣ་ཐེ་ཧོ། ཚང་མ་ཁྱེད་ཀྱིས་ཆོས་ལུགས་ཟེར་བ་དེར་ཐུག་ཡོད། ངས་ཆོས་ལུགས་ཞེས་པའི་ཚིག་འདིར་དགའ་སྣང་བྱེད་ཀྱི་མེད་པ་དང་། དེའི་ཚབ་ཏུ་ཆོས་ཞེས་པའི་ཚིག་འདི་བཀོལ་སྤྱོད་བྱེད་རྒྱུ་རེད། གལ་སྲིད་ཆོས་ལུགས་ཞེས་པ་ནི་རིགས་པ་དང་འགལ་ཞིང་། རང་ཉིད་སྔར་གྱི་སྔོན་རྟོགས་ལས་བརྒལ་བའི་སྣང་ཚུལ་ཞིག་ལ་གོ་དགོས་ཚེ། ཚན་རིག་དང་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་བར་ལ་གཞི་རྩའི་རང་བཞིན་གྱི་ཁྱད་པར་ཞིག་གྲུབ་འདུག ཡིན་ཡང་། ཁྱེད་ཀྱིས་ཚན་རིག་ནི་རྩ་བའི་ཆ་ནས་གོ་རྟོགས་ཀྱི་སྐོར་ཞིག་ཡིན་པ་དང་། ཆོས་ཀྱིས་ཀྱང་གོ་རྟོགས་ཀྱི་རིགས་ཤིག་ལ་འཚོལ་སྙེག་བྱེད་ནའང་། གོ་རྟོགས་དེ་ཁྱབ་ཁོངས་མ་འདྲ་བ་ཞིག་གི་ནང་བེད་སྤྱོད་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པར་བརྗོད་པ་དང་། ལྷག་པར་གལ་ཏེ་ལྷ་ལེ་ལེའོ༼Galileo༽ཡི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་ཚན་རིག་ནི་གང་ལ་རྟེས་ཞིབ་དང་། ཚད་འཇལ། ཞིབ་ལྟ་བཅས་བྱེད་ཐུབ་པ་ཞིག་ཡིན་དགོས་ཚེ། ཚན་རིག་ནི་ཆོས་དང་འབྲེལ་བ་ཆེན་པོ་ཞིག་མེད། དེའི་ཕྱིར་ཚན་རིག་དང་ཆོས་ལ་ཕན་ཚུན་ཁ་གཏད་ཀྱི་གཞི་རྩའི་འགལ་ཟླ་གང་ཡང་

མི་འདུག འདི་འདྲའི་གནས་སྟངས་ཀྱི་ནང་དུ་ཁྱད་པར་གང་ཞིག་ཡོད་པ་ནི་གོ་རྟོགས་ཀྱི་ཁྱབ་ཁོངས་དང་། ང་ཚོའི་ཞིབ་འཇུག་དང་གོ་རྟོགས་ཀྱི་དགོས་དམིགས་ཙམ་རེད། ཚན་རིག་གིས་རྒྱ་བའི་ཆ་ནས་སྣང་ཚུལ་གྱི་ངོས་ནས་སྣང་ཚུལ་ཞིག་ལ་འགྲེལ་བརྗོད་བྱེད་པར་འབད་པ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། དེ་ཡང་སྣང་ཚུལ་གྱི་འབྲེལ་བ་དང་། དེ་ཚོའི་མངོན་སྟངས། དེ་ཆོས་ནུས་རྩོལ་བྱེད་སྟངས་ཀྱི་བརྟག་དཔྱད་དང་ཞིབ་འགྲེལ་ལ་སོགས་པ་ཡིན་ཞིང་། ཚན་རིག་གིས་འབྲེལ་བ་དེ་དག་གསལ་བར་བྱེད་པའི་ཆོས་ཉིད་རྣམས་འཚོལ་བའི་འབད་བརྩོན་ཡང་བྱེད་པ་རེད།

ཆོས་ནི་རང་ཉིད་འགྲོ་བ་མི་ཞིག་ཡིན་པའི་ཆ་ནས་ལེགས་བཅོས་བྱེད་པའི་ལྟ་ཚུལ་ཞིག་ལ་གཞི་བཅོལ་ཡོད་པ་གསལ་པོ་རེད།   དེའི་ཕྱིར་འདི་ནི་རྒྱ་བའི་ཆ་ནས་སེམས་དང་། ལུས་ངག་གི་སྤྱོད་པ་བརྒྱུད་ནས་ཕྱིའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་འགྱུར་བའི་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་སོགས་ལ་འབྲེལ་བ་ཡོད། སེམས་ཀྱི་ནུས་རྩོལ་དང་འབྲེལ་བའི་གོ་རྟོགས་ཀྱི་རྣམ་པ་གསལ་པོ་ཞིག་ཡོད་པ་ནི། བསམ་བློ་རྣམས་ཇི་ལྟར་གྲུབ་པ་དང་། དེ་དག་ཕན་ཚུན་འབྲེལ་སྟངས། བསམ་བློ་དེ་ཆོས་སེམས་ཁམས་དང་སེམས་གཉིས་ཇི་ལྟར་བསྐྱེད་ཀྱི་ཡོད་མེད། སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་མཐར་ཐུག་པ་ཞིག་གླེང་ཐུབ་མིན་ལ་སོགས་པ་རེད། ད་དུང་སྔོ་ཚོར་ཁག་གིས་རང་གི་བློ་ཁྲིལ་གྱིས་གནོན་ཐུབ་མིན་དང་། ཞེ་སྡང་ནི་རང་གཞན་གཉིས་ལ་གནོད་འཚེ་བྱེད་པ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་སྐབས། རང་ཉིད་ཀྱིས་སྔོ་ཚོར་འདི་ལ་སྟངས་འཛིན་ཇི་ལྟར་བྱེད་དགོས་མིན་ལ་སོགས་པའང་ཡིན། དེ་ནས་འདི་དག་ཚང་མར་ར་སྤྲོད་ཁུངས་སྐྱེལ་གྱི་ཞིབ་འཇུག་ཚོད་ལྟ་བྱེད་དགོས་པར་མ་ཟད། ཚན་རིག་པས་རང་བྱུང་གི་སྣང་ཚུལ་ཞིག

ལ་བརྟག་དཔྱད་བྱེད་སྐབས་ཀྱི་དུས་ཡུན་དང་གཟབ་ནན་ཡང་གཅིག་མཚུངས་སུ་དགོས། སྙིང་བ་གཞིར་འཛོག་པ་དང་། གཟབ་ནན་ཆེན་པོ་བྱེད་པ། དུས་ཡུན་རིང་པོར་འབད་པ། ཞིབ་ལྷ་བྱེད་སའི་ཁ་ཕྱོགས་ནོར་མེད་པ་བཅས་ཀྱི་ཐོག་ནས་ཡང་དང་ཡང་དུ་འབད་པ་བྱས་ཏེ། གཞན་གྱིས་ཀྱང་ཁུངས་སྐྱེལ་བྱེད་ནུང་བའི་མཇུག་སྡོམ་ཁག་ཅིག་རྙེད་པའི་དབང་དུ་བཏང་ནས་བཤད་ན། ང་ཚོས་ཆོས་ཉམས་ལེན་ཡང་ཚན་རིག་ཅིག་ཡིན་པར་བརྗོད་ཆོག

ད་ལྟ་ སླ་ཐེའོ་ཡིས་རང་གི་གཟན་ཐྲག་ལ་གཡུགས་ནས་ནན་གྱིས་བརྗོད་བྱུང་། ཁོང་གིས་རླངས་པ་འཕྱུལ་བཞིན་པའི་ཟས་སྣོད་རྣམས་བརྟེད་ཡོད་པར་སྣམ།

སླ་ཐེའོ། ཚན་རིག་དང་ཆོས་གཉིས་ཀྱི་རྩ་བའི་ཁྱད་པར་ནི། ཆོས་དེ་དངོས་ཡོད་ལག་ལེན་ལ་ཐག་ཉེ་བ་འདི་རེད། ཆོས་ནི་ཚད་གཞི་ངེས་ཅན་ཞིག་ལ་སྡུག་བསྔལ་དང་བདེ་སྐྱིད་འདྲེས་ཡོད་པའི་འགྲོ་བ་མིའི་གནས་སྟངས་བྱེ་བྲག་པ་འདི་ངོས་འཛིན་བྱེད་པ་དང་། སྡུག་བསྔལ་ནི་མི་འདོད་པ་ཞིག་ཡིན་པའི་བསམ་བློའི་ཐོག་ནས་འགོ་རྩོམ་དགོས། སྡུག་བསྔལ་གྱི་རྒྱུ་རྣམས་ཅི་ཞིག་ཡིན་ནམ། རྒྱུ་དེ་ཚོ་ནི་གང་སར་ཁྱབ་ཅིང་རྟག་པ་ཞིག་ཡིན་ནམ། གལ་སྲིད་དེ་ཚོ་རྟག་པ་ཡིན་ཚེ། དེ་དག་རྩ་བའི་ཆ་ནས་འགྱུར་བ་གཏོང་རྒྱུ་མེད་པ་ཞིག་ཡིན། འོན་ཀྱང་། གལ་སྲིད་དེ་དག་ཀྱང་རྒྱུ་དང་རྐྱེན་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བའི་འབྲས་བུ་ཡིན་ཚེ། དེ་དག་ལ་འགྱུར་བ་གཏོང་ཐུབ། འགྱུར་བ་ཇི་ལྟར་གཏོང་ངམ་ཞེ་ན། རྒྱུ་དེ་ཚོ་རྟོགས་ནས་གཉེན་པོ་འཚོལ་བ་དང་། གཉེན་པོ་དེ་ཚོ་ལག་ལེན་ལ་བཏབ་ན་ད་གཟོད་སྡུག་བསྔལ་གཅོད་ཐུབ། འདི་ནི་འགྲོ་བ་མི་ཚང་མའི་རེ་འདོད་ཡིན་ཞིང་། ཐན་ནུབ་ཕྱོགས་ཀྱི་ལྷ་གྲུབ་སླྲ་བ་ཨ་རི་སི་ཏོ་

ཏཱལ་ལྷ་བླུས་ཀྱང་བདེ་སྐྱིད་ནི་རང་སྙིང་ནས་དགོས་དམིགས་ཤིག་ཏུ་གྲུབ་ཡོད་ཚུལ་བརྗོད་ཡོད། ང་ཚོས་བདེ་སྐྱིད་འཚོལ་བ་ནི་བདེ་སྐྱིད་ལས་གཞན་པའི་དགོས་དམིགས་ཤིག་གི་ཆེད་དུ་མིན་པ་དང་། འདི་ཚོའི་ངོས་ནས་བལྟས་ན་ཆོས་ཉམས་ལེན་ནི་དངོས་ཡོད་ལག་ལེན་ལ་ཐག་ཉེ་ཞིང་། ལག་ཆ་ཅམ་མ་ཡིན་པར་ཁ་ཕྱོགས་གསལ་པོ་ཞིག་ཡོད། ངས་བལྟས་ན་རྒྱུ་མཚན་འདི་ཚོའི་དབང་གིས་ཆོས་ཡང་དག་ཅིག་ལ་གོ་རྟོགས་འཚོལ་བའི་འདུན་པ་དང་གཟབ་ནན་ཡོད་པ་ནི་ཚན་རིག་དང་གཅིག་མཚུངས་ཤིག་རེད།

ཀོ་ལེ་སི། ཁྱེད་ཀྱིས་བརྗོད་པ་གཞིར་བཞག་ན། ཁྱབ་ཁོངས་འདི་གཉིས་ནི་ཕན་ཚུན་ཁ་ཁ་ཡིན་པ་ལྟར་དུ་སྣང་ཞིང་། དྲི་བ་ཞིག་ལྷག་ཡོད་པ་ནི་འདི་གཉིས་བསྲེས་སྦྱོར་བྱེད་ཐུབ་མིན་དེ་ཡིན། དཔེར་ན། ཕར་རེ་ལ་ཡིས་བྲིས་པ་ལྟར་ཁྱེད་ཀྱིས་ཆོས་ཀྱི་སྒྲོམ་གཞི་སྤྱི་ར་བཏང་ཞིག་གི་ནང་ཚན་རིག་བསྒྱུབ་ཐུབ་མིན་འདི་ཡིན། ཁོང་གིས་ནང་དོན་རིག་པའི་སྒྲོམ་གཞི་ཆེན་པོ་ཞིག་གི་ནང་ཚན་རིག་བསྒྱུབས་ཡོད་པ་རེད། ངའི་དྲི་བ་ནི་ཁྱེད་ཀྱིས་འདི་ལྟར་བྱེད་འདོད་པ་དང་བྱེད་ཐུབ་པ་ཞིག་ཡིན་མིན་དེ་ཡིན། ཚན་རིག་པ་མང་པོ་ཞིག་གིས་ཁྱབ་ཁོངས་འདི་གཉིས་མཉམ་སྦྱོར་བྱེད་ཐུབ་ཀྱི་མེད། ཁྱེད་ཀྱིས་ཚན་རིག་དང་ཆོས་ཉམས་ལེན་གཉིས་ཕན་ཚུན་བསྲེས་ཐུབ་བམ།

ལྷ་ཕེ་ངོ། ངའི་ལྟ་ཚུལ་ལ། གལ་སྲིད་ཁྱེད་ཀྱིས་ཆོས་ལུགས་ནི་རིགས་པ་དང་འགལ་བའི་ཡིད་ཆེས་ཁག་ཅིག་དང་། ཡང་ན་ཁུངས་སྐྱེལ་ར་སྤྲོད་བྱེད་མི་ཐུབ་པའི་ཆོས་ཁག་ཅིག་ལ་ཡིད་ཆེས་བྱེད་པ་འདིར་གཞི་བཅོལ་ཡོད་པར་འདོད་ཆེ།

ཚན་རིག་དང་ཆོས་གཉིས་ཁ་ཁ་རེད། འོན་ཀྱང་། གོང་དུ་འགྲེལ་བརྗོད་བྱས་པ་ལྟར་ཚན་རིག་ནི་སྣང་ཚུལ་གྱི་འཇིག་རྟེན་ཞིག་གི་གོ་རྟོགས་དང་། ཆོས་ནི་སྒོམ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཚན་རིག་སྟེ། བློའི་ནུས་རྩལ་གྱི་གོ་རྟོགས་ཤིག་ཏུ་བརྩིས་པ་ཡིན་ན། འདི་གཉིས་ལ་ཁྱད་པར་ཅི་ཡང་མེད། ཆོས་ནི་རང་བྱུང་གི་སྣང་ཚུལ་ཏེ་སེམས་ལ་ཞིབ་འཇུག་བྱེད་པའི་སྒོམ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཚན་རིག་ཅིག་རེད།

མཚམས་རེར་ཁྱབ་ཁོངས་འདི་གཉིས་ཕན་ཚུན་འདྲེས་ཡོད། སྒོམ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཚན་རིག་སྒྲུབ་བཞིན་པའི་མི་ཞིག་ལ་མཚོན་ན། སྐར་མ་རྣམས་ཀྱི་ཚ་གྲང་ག་རེ་ཡིན་མིན་དང་། དེ་དག་ང་ཚོ་དང་རྒྱང་ཐག་ག་ཚོད་ཀྱི་སར་ཡོད་མེད་ནི་གནད་དོན་ཞིག་ཆགས་མེད། འདི་དག་དང་བ་འདྲེན་པའི་གནས་ཚུལ་ཡག་པོ་ཙམ་ཡིན་པ་ལས་བགོལ་སྒྲོད་ཅི་ཡང་མེད། དེ་མཚུངས་སུ་སེམས་ནང་དུ་སྦྱོང་ཚོར་ཇི་ལྟར་འབྱུང་གི་ཡོད་མེད་ཀྱི་གོ་རྟོགས་འདི་ནི་གནམ་དཔྱད་ཅན་གྱི་དངོས་ཁམས་རིག་པ་བ་ཞིག་གིས་སྐར་མའི་ཚ་གྲང་རྩིས་ཞིབ་བྱེད་པ་ལ་ཕན་པ་མེད། འདི་ཚོ་ནི་ཁྱབ་ཁོངས་ཁ་ཁ་རེད། ཡིན་ཡང་། ང་ཚོས་ཤེས་བྱ་གཅིག་པ་སྟེ་དངོས་ཡོད་གནས་ལུགས་ལྟ་བུའི་སྐོར་གླེང་སྐབས་འདི་གཉིས་ཀྱི་བར་ལ་འབྲེལ་བ་ཞིག་ཡོད། དངོས་ཡོད་གནས་ལུགས་ཀྱི་རང་བཞིན་གང་ཞིག་ཡིན་མིན་གྱི་དྲི་བ་འདི་ནི། ཁོན་ཏུམ་དངོས་ཁམས་རིག་པ་བ་ཚོ་གཙོས་གཞན་རྣམས་ལའང་བགོལ་སྒྲོད་ཡོད་པ་ཞིག་ཡིན།

ཝོ་ཕེ་སི། དེ་ནི་ལྟ་གྲུབ་ལྟ་བུ་ཞིག་ཆགས་འདུག

ནླ་ཙེ་ཧོ། ལྟ་གྲུབ་ཙམ་མིན་ཞིང་། གལ་ཏེ་ཁྱེད་ཀྱིས་ཁོད་ཕན་ཧན་གིའི་འགྲེལ་དོན་(Copenhagen interpretation)ལ་བལྟས་པ་ཡིན་ན། དངོས་ཡོད་

གནས་ལུགས་ཀྱི་དཔྱད་པ་དེ་ནི། ཁོན་ཏོམ་དངོས་ཁམས་རིག་པ་ལས་ལོགས་སུ་འབྱེད་མི་ཐུབ། དེ་བཞིན་ཁྱེད་ཀྱིས་བློའི་འཛིན་པའི་ཚན་རིག་གི་ཁྱབ་ཁོངས་སུ་སེམས་དང་། སྙིང་ཚོར། རྟོག་པ་སོགས་ལ་ཞིབ་འཇུག་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་ཚེ། དཔྱད་པ་འདི་ནི་སྒོམ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཚན་རིག་གི་ལས་དོན་གྱི་ཆ་ཤས་ཤིག་རེད། འདི་ལས་ལྷག་པ་ཞིག་ནི་གལ་ཏེ་ཁྱེད་ཀྱིས་སྙིང་ཚོར་དང་། གླད་པའི་མཉེན་ཆ་སོགས་ལ་ཞིབ་འཇུག་བྱེད་པའི་དབང་རྩའི་ཚན་རིག་གི་སྡེ་ཚན་ཞིག་ཏུ་བརྟག་དཔྱད་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་ཚེ། འདི་ནི་སྒོམ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཚན་རིག་གི་ཁྱབ་ཁོངས་དང་གཅིག་མཚུངས་ཡིན་ཞིང་། ཁྱབ་ཁོངས་འདི་གཉིས་ཀྱིས་ཕན་ཚུན་ནས་ལེགས་ཆ་ལེན་རྒྱུ་མང་པོ་ཡོད་དེས།

ད་ལྟ་མི་ཚང་མས་མགྲོན་ཁང་གི་ཐོག་ཁར་བལྟས་པ་དང་། སྤྲེའུ་ཞིག་ཡར་མཆོངས་མར་མཆོངས་བྱེད་བཞིན་འདུག ཁོ་ཡང་ཐབ་ཚང་གི་ཟས་ཀྱི་དྲི་མས་བཀུག་ཡོད་པ་འདྲ། སྐབས་འགར་བྱུང་བ་ལྟར་དེ་རིང་སྤྲེའུ་འདི་མར་ཡོང་ནས་ཁ་ཟས་རྐུན་མ་རྒྱག་རྒྱུ་ཡིན་ནམ། མཱ་ཐེའོ་ཡིས་ཀྱང་ཡར་ལ་འཁྲུག་ཙམ་ཞིག་བལྟས་སོང་། ཁོང་གིས་གལ་ཆེན་ཞིག་ཤོད་བཞིན་ཡོད་སྐབས། རང་གི་མིག་ཟུང་ང་ཚོར་ནན་དུ་གཏད་བྱུང་།

མཱ་ཐེའོ། དེ་བས་ན་གཞི་རྩའི་རང་བཞིན་གྱི་ཁྱད་པར་ཞིག་མེད་ཅིང་། ཁྱབ་ཁོངས་ཐ་དད་པ་ཡིན་པ་ལས་དགོས་དམིགས་ནི་གོ་རྟོགས་རེད། དུས་གཅིག་ལ་ཚང་མར་ཞིབ་འཇུག་བྱེད་མི་ཐུབ། དེའི་ཕྱིར་རང་བྱུང་གི་སྣང་ཚུལ་དང་། ཡང་ན་སེམས་ལ་ཞིབ་འཇུག་བྱེད་རྒྱུ་ནི་སོ་སོའི་གདམ་ཀ་ཞིག་ཡིན། དངོས་ཁམས་རིག་པ་དང་། ས་གཤིས་རིག་པ། རྩི་ཤིང་དང་འབྲེལ་བའི་གོ་རྟོགས་བཅས་ཀྱི་བར་ལ་

འགལ་ཟླ་ཞིག་མེད་པ་ཇི་བཞིན། འཇུག་ཡུལ་ཐ་དད་པར་ཞིབ་འཇུག་བྱེད་པ་ལས་འདི་གཉིས་ཀྱི་བར་ལ་རྒྱ་བའི་འགལ་ཟླ་ཞིག་མེད། འོན་ཀྱང་། ཚན་རིག་གི་བྱེད་ཐབས་དང་གཟབ་ནན་ནི་དགོས་ངེས་ཤིག་རེད། ཁྱབ་ཁོངས་འདི་གཉིས་ལ་ཐུན་མོང་གི་འཇུག་ཡུལ་ཞིག་ཡོད་ཅེ། ཕན་ཚུན་གྱི་བར་ལ་འབྲེལ་བ་ཟབ་མོ་ཡོད།

ལྷ་ཐེའོ་ཡིས་གཟན་ཐྲག་པར་གཡུགས་ནས་མཇུག་སྡོམ་བརྒྱབ་བྱུང་།

ལྷ་ཐེའོ། ཆོས་ལ་དམིགས་བསལ་གྱི་ཁྱད་ཆོས་ཤིག་ཡོད་པ་ནི། དངོས་ཡོད་ལག་ལེན་གྱི་ཐོག་ནས་རང་ཉིད་མི་ཡག་པོ་ཞིག་བྱེད་པའི་འདོད་པ་ཡོད་པ་འདི་ཡིན་ཞིང་། འདི་ནི་ཆོས་ཀྱི་རྒྱ་བ་རེད། ཚན་རིག་གིས་ང་ཚོར་ཕྱང་དོར་གྱི་རྣམ་གཞག་དང་། འཚོ་བ་སྐྱེལ་སྟངས། མི་ཚེའི་སྙིང་པོ་སོགས་མཁོ་སྤྲོད་བྱེད་མ་ཐུབ་པ་ནི་ཚན་རིག་གིས་མ་འཛོན་པས་མིན་པ་དང་། རྒྱུ་མཚན་ནི་འདི་ཚོའི་ཆེད་དུ་ཚན་རིག་གསར་གཏོད་བྱས་མེད། འདི་ནི་མ་འཛོན་པ་ཞིག་མིན་ཞིང་ཐོག་མ་ནས་ཡོད་པའི་ཚད་བཀག་རེད།

ཛ་ར། སེམས་དང་ཚེ་སྲོག་གི་བགྲོ་གླེང་སྐབས་སུ་ང་ཚོས་འདི་གཉིས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ཁག་ལ་ཞིབ་ལྟ་བྱས་ཤིང་། ཁྱེད་ཀྱིས་རི་ཚེ་(Richie)དང་མཉམ་འབྲེལ་གྱིས་ལས་དོན་བསྒྲུབས་ཡོད། དེ་དག་ཚང་མ་སྒོམ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཉམས་ལེན་ཞིབ་འཇུག་གི་བརྗོད་གཞིར་བཟུང་ནས་ཚན་རིག་གི་ཁྱབ་ཁོངས་སུ་བྱུང་བ་རེད། འོན་ཀྱང་། ཁྱེད་ཀྱི་ལྟ་ཚུལ་ལ། ནང་དོན་རིག་པའི་ཕྱོགས་ནས་གོ་རྟོགས་དེ་དག་བཀོལ་སྤྱོད་བྱེད་པའི་དངོས་ཡོད་ལག་ལེན་གྱི་རྒྱུ་མཚན་ཞིག་ཡོད་དམ།

ལྷ་ཐེའོ། ད་ལྟའི་བར་ང་ཚོ་ནང་པའི་ཕྱོགས་ཀྱི་དང་བ་ནི། ང་ཚོས་གང་ཞིག

བྱེད་པའི་སྐབས་སུ་གླད་པའི་ནང་དུ་ཅི་ཞིག་འབྱུང་མིན་ལ་ཞིབ་ལྟ་བྱེད་པའི་སྒྲོ་སྣང་འདི་རེད། ཤེས་འདོད་ཀྱི་བློ་ཤུགས་དྲག་པོ་འདིས་ང་ཚོར་སྒོམ་སྒྲུབ་བྱེད་སྟངས་དང་། སེམས་ལ་དཔྱད་པ་གཏོང་སྟངས་སོགས་ཡར་རྒྱས་གཏོང་ཐབས་ཀྱི་སྐོར་ནས་ཅི་ཡང་སློབ་ཀྱི་མེད། ཡིན་ཡང་། དམིགས་པ་འཛིན་སྟངས་ཀྱི་ཐད་ལ་ཕན་པ་ཅུང་ཙམ་ཡོད་པའི་རྟགས་ཤིག་འདུག དེ་ཡང་དམིགས་པ་འཛིན་པའི་ལས་འདི་ནི་མིག་དབང་དང་འབྲེལ་བའི་གླད་པའི་ཆ་ཤས་ཀྱི་ནང་དུ་འབྱུང་གི་ཡོད། ང་ཚོས་དམིགས་བསལ་གྱིས་རྟོགས་འདོད་པ་ཞིག་ནི་ཕྱི་རོལ་ཏུ་ཆོས་ཤིག་གསལ་པོར་མཐོང་བ་དང་། ཤེས་པ་ནང་དུ་བསྡུས་ནས་དམིགས་པ་གསལ་པོ་ཞིག་སྐྱོང་བ་གཉིས་ཀྱི་བར་ལ་མི་མཐུན་པའི་གནས་ཅི་ཞིག་ཡོད་མེད་འདི་ཡིན། ཐ་ན་འདིས་ཀྱང་ང་ཚོས་མཚམས་ཁང་དུ་སྒོམ་ཇི་ལྟར་སྒྲུབ་མིན་ལ་འགྱུར་བ་གང་ཡང་གཏོང་མི་ཐུབ། མ་མཐའ་ཡང་ད་ལྟའི་བར་དུ་འདི་འདྲ་བྱུང་མེད། རེ་ཞེའི་ཞིབ་འཇུག་གི་སྔོན་འགྲོའི་འབྲས་བུ་ལས་མངོན་གསལ་ཡིན་པ་ལྟར། ཚན་རིག་གིས་བློ་ལ་སྦྱོང་བརྡར་ཡུན་རིང་པོར་སྤྲད་པས་གླད་པའི་མཉེན་ཆ་ལ་ཤུགས་རྐྱེན་དངོས་སུ་ཐེབས་པ་འདི་གསལ་པོར་སྟོན་ཐུབ་ཚེ། ཚན་རིག་གིས་ཆོས་ཉམས་ལེན་ལ་ལེགས་སྐྱེས་ཤིག་འབུལ་ངེས། འདི་ལྟར་བྱུང་ན་མི་ཚོས་སྒོམ་ནི་ལུས་སེམས་གཉིས་ལྷོད་ལ་འབབ་བྱེད་ཀྱི་ལུས་རྩལ་ལྟ་བུ་ཞིག་མིན་པ་རྟོགས་རྒྱུ་རེད། སྒོམ་སྒྲུབ་ཡུན་རིང་བྱས་པར་བརྟེན་ནས་འགྱུར་ལྡོག་གཅིག་རྗེས་གཉིས་མཐུད་ཀྱིས་འབྱུང་ཞིང་། དེ་ཚོས་རང་གི་སེམས་དང་གཤིས་རྒྱུད་ལ་ཤུགས་རྐྱེན་ཐེབས་ཀྱི་རེད། འདི་ནི་རིགས་རྒྱུན་གྱིས་གཤིས་རྒྱུད་ལ་ཤུགས་རྐྱེན་ཅི་འདྲ་ཞིག་ཐེབས་པ་དང་། སྒོམ་སྒྲུབ་ལྟ་བུ་བརྒྱུད་ནས

གཤིས་རྒྱུད་དེར་ལེགས་བཅོས་ཅི་ཙམ་ཞིག་བྱེད་ཐུབ་མིན་གྱི་རྩོད་གླེང་གི་ནང་དང་བ་འཕེར་བའི་བརྗོད་གཞི་ཞིག་ཆགས་ཡོད།

ཡོ་ཤེ་སི། ང་ཚོའི་ཚོགས་འདུ་དང་འབྲེལ་བའི་དྲི་བ་གཞན་ཞིག་ཡོད་པ་ནི། ངས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་མི་སྣ་ཁག་དང་ལྷན་དུ་བགྲོ་གླེང་བྱེད་སྐབས། ཚེ་སྲོག་ཅི་ཞིག་ཡིན་ནམ་ཞེས་པའི་དྲི་བ་འདིར་སྤྱི་ཡོངས་ནས་མོས་མཐུན་ངེས་ཅན་ཞིག་བྱེད་པ་མཐོང་བྱུང་། ཐ་ན་ཁ་ཐ་ལི་ཁིའི་༼Catholic༽ཆོས་དཔོན་ཚོས་ཀྱང་ཐྲ་ཕྲུང་གི་ཚེ་སྲོག་དེ་ནི། སྐྱེ་ལྡན་མ་ཡིན་པའི་དངོས་གཟུགས་ལས་ཐོག་མར་བྱུང་ཡོད་སྲིད་པའི་ལྟ་ཚུལ་འདི་ཁས་ལེན་བྱེད། འོན་ཀྱང་། འཆི་བའི་སྐོར་ལ་ཐུན་མོང་གི་བསམ་ཚུལ་ཞིག་རྙེད་རྒྱུ་ཁག་པོ་རེད། ཚན་རིག་པ་ཚོར་མཚོན་ན། འཆི་བ་ཞེས་པ་ནི་བདག་གི་དྲན་ཤེས་ཉམས་ཤིང་། ལུས་ཕུང་གི་བཀོད་པ་དེ་སྔར་ཡང་ངོ་བོ་འཛིན་པའི་གྲུབ་རྫས་ཀྱི་ངོ་བོར་ཐིམ་ནས་སྐྱེ་ལྡན་རང་གི་སྔོན་མའི་ངོ་བོ་རྣམས་སྟོང་ཡོད་པ་ཞིག་ལ་གོ་བ་དང་། ངོ་བོ་འཛིན་པའི་གྲུབ་རྫས་དེ་དག་ནི་རང་བྱུང་ཁམས་སུ་སླར་ཡང་བཀོལ་སྤྱོད་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། ཡེ་ཤུའི་རྗེས་འབྲང་བའི་ངའི་གྲོགས་པོ་ཆོས་ནུམ་ཤེས་ཀྱི་དོན་སྤྱི་ཞིག་གཞིར་བཞག་ནས་ངོ་བོ་འཛིན་པའི་གྲུབ་རྫས་འཕེལ་འགྲིབ་ཀྱི་འགྲེལ་བཤད་འདིར་ཁ་གཏད་བྱེད་ཀྱི་འདུག འདི་ནི་ནང་པའི་ཕྱོགས་ནའང་གཅིག་པ་ཡིན་མིན་དང་། མི་ཞིག་ཤི་བ་དང་ཡོད་ཚད་ངོ་བོ་འཛིན་པའི་གྲུབ་རྫས་ཀྱི་ངོ་བོར་ཐིམ་སྟེ། འཚོ་བཞིན་པའི་སྐབས་ཀྱི་དྲན་ཤེས་གང་ཡང་མེད་པའི་ལྟ་ཚུལ་འདི་ཁས་ལེན་བྱེད་དམ།

ལྷ་ཕེའོ། འཆི་བ་དང་། རྒྱུན་མཐུད་པ། སླར་ཡང་སྐྱེ་བ་ལེན་པ་སོགས་ཀྱི་

དཀའ་རྙོག་ཡོད་ཚད་ཤེས་པའི་རང་བཞིན་ལ་ཐུག་ཡོད། སྐྱེ་བ་སྔ་ཕྱི་ལས་ཤེས་པའི་སྐོར་ལ་གླེང་རྒྱུ་འདི་སྐོག་གྱུར་ཅིག་མིན་ཞིང་། གལ་སྲིད་ཤེས་པ་ནི་གླད་པ་ཙམ་ཡིན་ཆེ་འདིའི་སྐོར་ལ་བསམ་བློ་གཏོང་དགོས་པ་ཅི་ཡང་མེད། དེ་ལྟར་ཡིན་ཆེ་ཡེ་ཤེ་ཀོ་ར་སིའི་ལྟ་ཚུལ་དང་གཅིག་མཚུངས་རེད། ཁོང་གིས་འཆི་བ་ནི་གནད་འགག་ཅིག་མིན་ཞིང་། དེ་ཡང་རྒྱུ་མཚན་ནི་ང་ཆོ་མ་ཤི་བར་དུ་གསོན་ཡོད་པ་དང་། ང་ཚོ་ཤི་བའི་སྐབས་གསོན་མེད་པས་དཀའ་ངལ་མེད་ཅེས་བརྗོད་ཡོད། གོང་གི་བརྗོད་གཞི་འདི་ཚོའི་གནད་དོན་གཙོ་བོ་དེ་ནི་ང་ཚོས་སྤྱིར་ཆོས་རྣམས་དང་། སྐྱེ་ལྡན། འཇིག་རྟེན་བཅས་ལ་ཐོག་མ་ཞིག་ཡོད་པར་འདོད་མིན་དང་། ཡང་ན་ཆེ་སྲོག་དང་དངོས་གཟུགས་ཐམས་ཅད་ཐེ་བའི་འཇིག་རྟེན་ལ་ཐོག་མ་མེད་པའི་དོན་སྤྱི་འདི་ཁས་ལེན་བྱེད་མིན་དེར་ཐུག་ཡོད། ཆོས་རྣམས་ལ་ཐོག་མ་ཞིག་ཡོད་པ་ཡིད་དོར་འཆར་རྒྱུ་ནི་རྒྱུ་མཚན་ཆེ་བའི་བྱེད་ཐབས་ཤིག་ཡིན་ནམ། ངས་རྗེས་ནས་རྩ་བའི་ཚནས་མེད་པ་ཞིག་ཡོད་པར་འགྱུར་མི་ཐུབ་པའི་གནད་དོན་འདིའི་སྐོར་གླེང་རྒྱུ་ཡིན། འདི་འདྲའི་གནས་སྟངས་ཀྱི་ནང་གལ་ཏེ་ཁྱེད་ཀྱིས་ཆེ་སྲོག་དང་དངོས་གཟུགས་གང་ཡིན་ཁྱད་པར་མེད་པར་ཐོག་མ་མེད་པའི་ནང་པའི་ལྟ་བ་འདི་ཁས་ལེན་བྱས་ཆེ། ཆེ་སྲོག་གི་ཐོག་མ་ནི་དངོས་གཟུགས་ལས་བྱུང་ཚུལ་བརྗོད་མི་སྲིད། ཕྱིས་སུ་བྱུང་བའི་སྐད་ཆ་ཞིག་མ་ཡིན་པར་ཐོག་མ་མེད་པ་ཞིག་རེད། རྒྱུ་མཚན་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་གཉིས་ཀ་སྟོང་གསུམ་གྱི་སྟོང་ཆེན་པོའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་སུ་ཐོག་མ་ནས་ཡོད་དགོས།

སེམས་རྒྱུ་ཆུང་བའི་ཚན་རིག་པ་ང་ལྟ་བུ་ལ་མཚོན་ན། གནད་དོན་འདི་ནི་རྟོགས་ཐུབ་རྒྱུ་ཁག་པོ་ཞིག་རེད། ངས་རང་ཉིད་ལ་བསམ་གཞིགས་བྱེད་པའི་དུས་

ཚོད་ཙུང་ཙམ་དགོས་པའི་བརྗ་ཞིག་བསྟན་པ་ཡིན། སྣ་ཐེའོ་ཡིས་ནྡངས་པ་འཕྲུལ་པའི་ཟས་སྟོད་ལ་བལྟས་སོང་། མགྲོན་པོ་ཁག་ཅིག་གིས་ཁ་ལག་ལེན་བཞིན་པ་དང་། དྲི་མ་ཞིམ་པོ་ཞིག་ཡོངས་སུ་ཁྱབ་འདུག དེ་ནས་སྣ་ཐེའོ་ཡིས་སླར་ཡང་རང་གི་བསམ་བློའི་རྒྱུན་མཐུད་ནས་བརྗོད་འགོ་བཙམས་བྱུང་།

སྣ་ཐེའོ། གནས་སྟངས་འདི་འདྲའི་ཐོག་ནས་ཁྱེད་ཀྱིས་ནང་པའི་ཤེས་པའི་དོན་སྤྱི་དང་། ཕྱི་བྲག་ཏུ་ཤེས་པ་དང་བེམ་པོ་བར་གྱི་རྟེན་འབྲེལ་དེར་བསམ་བློ་གཏོང་དགོས། འབྲེལ་བ་འདི་ནི་ཕན་ཚུན་འགལ་ཟླར་གྱུར་པའི་ཁ་ཏེ་ཤན་༼Cartesian༽གྱི་གཉིས་སྣང་གི་ལྟ་བ་ལྟ་བུ་ཞིག་མིན་ཞིང་། རྟེན་འབྲེལ་གྱི་ངོ་བོ་གཅིག་གི་ཆ་ཤས་ཡིན། ངས་འདི་ལྟར་བརྗོད་དོན་ནི་འདི་གཉིས་ལ་ཆ་མཚུངས་པའི་རང་བཞིན་ཡོད་པ་དང་། འདི་གཉིས་ནི་རྒྱ་བའི་ཆ་ནས་ཐ་དད་པའི་ཆོས་གཉིས་མ་རེད། འོན་ཀྱང་། ཁྱེད་ཚོས་མ་འདྲ་བ་སྟེ་གཅིག་ནི་རིག་པའི་ནུས་རྩལ་དང་གཅིག་ཤོས་ནི་རྫས་ལྟ་བུ་རེད། འདི་ནི་ཚན་རིག་དང་ནང་དོན་རིག་པ་མི་མཐུན་པའི་གནས་ཤིག་ཡིན་སྲིད། ནང་པའི་ལྟ་ཚུལ་གཞིར་བཞག་ན། ཆོས་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུན་ལ་རྐྱེན་དང་། ཡང་ན་གནས་རིམ་མ་འདྲ་བའི་འབྲེལ་བ་ཡོད་ཚོག་པ་ནི་ཕྲ་ཕྱུང་དང་སྐྱེ་ལྡན། དེ་ནས་རིག་སྟོབས་དང་ལྡན་པའི་འགྲོ་བ་མིའི་འཕེལ་རིམ་ལྟ་བུ་ཡིན། ཡིན་ཡང་། ཆོས་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་རྐྱེན་དེ་དག་དང་འབྲལ་ཐབས་མེད་པ་ཞིག་མིན། དེའི་ཕྱིར་ཆོས་ཀྱི་རྒྱུན་དེ་རང་ངོས་ནས་རྒྱུན་འཕྱོངས་བྱེད་ཅིང་། རྐྱེན་འདྲ་མིན་ཞིག་ལ་ཡང་དང་ཡང་དུ་འཕྲད་ཚོག འོན་ཀྱང་། འཕྲད་དགོས་པའི་ངེས་པའང་མེད། འདི་ལྟར་བསམས་ན་སྐྱེ་བ་ཕྱི་མ་ལ་འབྱུང་ཚུལ་རྣམ་པ་འདྲ་མིན་ཞིག་ཡོད་པ་ཡིད་དུ་འཆར་ཐུབ།

ཀོ་ཡེ་སི། ཡིན་ཡང་། འདི་ནི་ཡོད་ཚད་ངོ་བོ་འཛིན་པའི་གྲུབ་རྫས་ལ་ཐུག་ཡོད་པ་དང་། མིའི་དྲན་ཤེས་དེ་མེད་པའི་ཚན་རིག་གི་ལྟ་ཚུལ་འདི་ཁས་ལེན་མ་བྱས་པ་དང་གཅིག་པ་རེད།

མཱ་ཐེ་འོ། རེད། དེ་ནི་ཤེས་པ་ངོ་བོ་འཛིན་པའི་གྲུབ་རྫས་ཙམ་ཡིན་པའི་ཚན་རིག་གི་ལྟ་ཚུལ་དེའི་འགལ་ཟླ་ཞིག་ཡིན་ཞིང་། ཤེས་པ་ཀླད་པ་དང་འབྲེལ་ཚུལ་ནི་ཤེས་པའི་རྒྱུན་མཐུད་ཀྱི་ནང་དུ་བྱུང་བའི་སྣང་ཚུལ་ཞིག་ཡིན།

ཀོ་ཡེ་སི། ཡིན་ཡང་། འཆི་བའི་དུས་སུ་ཀླད་པ་འཇིག་པ་དང་ཤེས་པའང་འཇིག་པ་མ་ཡིན་ནམ།

མཱ་ཐེ་འོ། ནང་པ་ཆོས་དེ་ལྟར་མི་འདོད་པ་དང་། དེ་ཡང་རྒྱུ་མཚན་ནི་ཤེས་པ་ཡོངས་སུ་ཀླད་པ་དང་འབྲེལ་བ་ཡོད་པ་ཞིག་མིན།

ཀོ་ཡེ་སི། འདི་ནི་ཐལ་ཆེར་ཁྱད་པར་གྱི་གནད་འགག་གལ་ཆེན་ཞིག་རེད།

མཱ་ཐེ་འོ། དེ་བཞིན་ཐོག་མ་མེད་པ་ཉིད་ཀྱི་དོན་སྤྱི་དང་འབྲེལ་བའི་ཁྱད་པར་གྱི་གནད་འགག་ཀྱང་ཡོད། འདི་ནི་དེ་དང་འབྲེལ་བ་ཆེན་པོ་ཞིག་འདུག གལ་སྲིད་ཁྱེད་ཀྱིས་ཆོས་རྣམས་ལ་ཐོག་མ་ཞིག་ཡོད་པར་འདོད་ཚེ། གོ་རིམ་ཞིག་ཀྱང་དགོས་རྒྱུ་རེད། ཆོས་ཤིག་གི་སྔོན་ལ་ཆོས་གཞན་ཞིག་ཡོད་ངེས་ཡིན། འདི་འདྲའི་གནས་སྟངས་ཀྱི་ནང་ང་ཚོས་འབར་གས་ཆེན་མོ་ནི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ཆ་ཤས་ཆུང་ངུ་ཞིག་ཏུ་མཐོང་ཞིང་། ཤེས་པ་ནི་དེའི་རྗེས་སུ་བྱུང་བ་ཞིག་རེད། འོན་ཀྱང་། གལ་སྲིད་ཁྱེད་ཀྱིས་ཐོག་མ་མེད་པ་ཞིག་འདོད་ཚེ་རྗེས་དང་སྔོན་ཞེས་པ་ཞིག་མེད་པ་དང་། དེའི་ཕྱིར་རྒྱུན་མཐུད་ཀྱི་དོན་སྤྱི་འདི་ལ་རྒྱུ་མཚན་ངེས་ཅན་ཞིག་ཡོད་པའི་བསམ་བློ་སྣ་

བོར་འཁོར་ཐུབ།

ལོ་ཡེ་སི། མི་ཆོས་རྒྱུན་དུ་ནང་དོན་རིག་པའི་ནང་དུ་ཡོད་ཚད་ཤེས་པ་ལ་བརྟེན་ཡོད་སྐབས། ཤེས་པ་ནི་དང་པོ་ཡིན་པ་དང་། དེ་ནས་ཆོས་གཞན་རྣམས་ཡིན་པར་རྗོད་ཀྱི་ཡོད།

སྨ་ཐེ་ཀོ། ངའི་ལྟ་ཚུལ་ལ། བཤད་སྟངས་དེ་འཁྲིག་གི་མི་འདུག འདིས་ནང་དོན་རིག་པའང་ཁ་ཏེ་ཤན་གྱི་གཉིས་སྣང་རིང་ལུགས་ལྟ་བུར་བསྒྱུར་འདུག ཡོད་ཚད་དངོས་གཟུགས་ཡིན་ཟེར་བ་ནི་ཡོད་ཚད་སྣ་ཚོགས་ཀྱི་རང་བཞིན་དུ་དངོས་སུ་གྲུབ་ཡོད་པའི་དོན་རེད། ང་ཆོས་ཁ་ཏེ་ཤན་གྱི་གཉིས་སྣང་རིང་ལུགས་ཇེ་འཛམ་དུ་གཏོང་བ་ལྟ་བུའི་ལམ་ནས་ཤེས་པ་དང་བེམ་པོ་གཉིས་ཀར་བདེན་གྲུབ་མ་ཡིན་པའི་དངོས་ཡོད་གནས་ལུགས་ཤིག་གཅིག་མཚུངས་སུ་ཡོད་ནའང་། སོ་སོའི་ཁྱད་ཆོས་ནི་ཐ་དད་ཡིན་པར་རྗོད་ཀྱི་ཡོད། འདི་ནི་རྨི་ལམ་ཞིག་གི་ནང་ཡོད་པ་དང་འདྲ་ཞིང་། དེའི་ནང་དུ་བསམ་བློ་གཏོང་བའི་ནུས་པ་མེད་པའི་རྗེ་ཞིག་དང་། ཐ་ན་དངོས་ཡོད་མིན་ཡང་བསམ་བློ་གཏོང་ཐུབ་པའི་ཁྱད་ཆོས་ཅན་གྱི་ཆོས་ཤིག་ཡོད། འདི་གཉིས་ལ་ཁྱད་ཆོས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ལྡན་པ་རེད། ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ཞིག་མེད་པ་ནི་ཁྱད་ཆོས་ཁྱད་པར་བ་ཡོང་མི་ཆོག་པའི་དོན་མིན།

ལོ་ཡེ་སི། ཐོག་མ་མེད་པའི་ལྟ་ཚུལ་འདི་ནི་རྒྱ་གར་གྱི་བསམ་བློའི་རང་བཞིན་ཞིག་ཀྱང་རེད། དེ་ལས་ལྡོག་སྟེ། ང་ཚོའི་ཡེ་ཤུའི་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་ནང་ཡོད་ཚད་འཇིག་རྟེན་བཀོད་པ་པོ་ལས་བྱུང་བའི་དོན་སྤྱི་ཞིག་ཡོད་པ་དང་། ཁྱེད་ཀྱི་ལྟ་ཚུལ་ལ་ཁྱད་པར་འདི་གང་དུ་བྱུང་བ་ཡིན་ནམ། ང་ཚོའི་ཡེ་ཤུ་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་དཔལ་ཡོན་

ནང་ཐོག་མ་ནི་འདི་ལྟར་གཙོ་བོར་འཛིན་དགོས་དོན་དེ་ཅི་ཞིག་ཡིན་ནམ།

སྨན་ཐེའོ། ཡེ་ཤུའི་འཇིག་རྟེན་གྲུབ་ཚུལ་རིག་པའི་ནང་འཇིག་རྟེན་བཀོད་པ་པོ་ཡོད་པའི་ལྟ་བ་འདི་ཡོད་པ་མ་ཟད། བཀོད་པ་པོ་འདིས་དངོས་གཟུགས་ཐོག་མར་གསར་གཏོད་བྱས་ནས་ཚེ་སྲོག་དེའི་ནང་དུ་བཙུག་པའི་ལྟ་ཚུལ་ཞིག་ཀྱང་ཡོད། དེའི་ཕྱིར་མི་ཚོའི་སེམས་སུ་ཡོད་པ་ཞིག་རེད། ཡིན་ཡང་། ངའི་ལྟ་ཚུལ་ལ་འདིའི་གཏན་ཚིགས་དེ་བརྟན་པོ་མི་འདུག

ཇོ་ར྄། ཁྱེད་ཀྱིས་ཤེས་པ་དང་དངོས་གཟུགས་བར་དུ་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཚོགས་པ་ཞིག་ཡོད་པར་བརྗོད་བྱུང་།

སྨན་ཐེའོ། དེ་ནི་ཡང་དང་ཡང་དུ་འབྱུང་བའི་རྟེན་འབྲེལ་རེད། རྟེན་འབྲེལ་ལ་རྒྱུན་ཆད་མེད་ནའང་། ཚོགས་པ་ལ་ཆེ་འདིའི་ཕ་རོལ་ཏུ་ངེས་གཏན་མེད། ཤེས་པ་དང་ གླད་པ་གཉིས་མ་ཚོགས་པའི་སྐབས་སུ་ཤེས་པ་དེ་དངོས་ཡོད་གནས་ལུགས་ལ་འབྲེལ་བ་མེད་པའི་དོན་མིན་ཞིང་། རྣམ་པ་གཞན་ཞིག་གི་ནང་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་རང་བཞིན་དུ་གནས་ཡོད། འབྲེལ་ཐུག་དེ་མཚམས་རེར་ཡོད་ཅིང་། མཚམས་རེར་མེད་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པ་མ་གཏོགས་ཆོས་གང་ཡིན་རུང་གཞན་དང་གཏན་དུ་འབྲེལ་བ་ཆད་པ་ཞིག་ཡོང་མི་སྲིད། དེ་མིན་ཆོས་དེ་ང་ཚོའི་འཇིག་རྟེན་ཁམས་ཀྱི་ཕྱི་རོལ་ཏུ་གནས་ཏེ། འབྲེལ་བ་ཆད་པ་དང་ང་ཚོར་སྣང་ཐུབ་རྒྱུ་མ་རེད། གང་ཞིག་ལྟོས་མེད་ཡིན་པ་ནི་ཡོད་པ་ཞིག་མིན་ལ། རྒྱུ་མཚན་ནི་དེ་ལ་འབྲེལ་ཐབས་ཤིག་གཏན་ནས་མེད། དེའི་ཕྱིར་བྱུང་བ་ཞིག་ནི་ཆོས་གཞན་ཐམས་ཅད་དང་འབྲེལ་དགོས་ཤིང་། ཚད་གཞི་ཆེ་ཆུང་དང་ཆོས་དེ་འཛིན་སྟངས་ཀྱི་གནད་དོན་ཞིག་རེད། ཡིན་ཡང་། ཆོས་ཐམས་ཅད

རྟེན་འབྲེལ་གྱི་ཚུལ་དུ་གནས་པའི་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་བསྟན་དོན་ནི། ཆོས་རྣམས་ཀྱིས་ཕན་ཚུན་ལ་ཤུགས་རྐྱེན་ཐེབས་པ་འདི་ཡིན། བར་ཐག་རིང་པོའི་ཤུགས་རྐྱེན་དང་། བར་ཐག་ཐུང་བའི་ཤུགས་རྐྱེན། དེ་བཞིན་ཐད་ཀར་དུ་བྱུང་བའི་ཤུགས་རྐྱེན་བཅས་ཚང་མ་ནང་དུ་འདུས་ཡོད།

ལོ་ཡེ་སི། ངས་ཁྱེད་ཀྱིས་ཐེངས་མང་པོར་ལན་བཏབ་མྱོང་བའི་དྲི་བ་ཞིག་ཀྱང་འདྲི་རྒྱུ་ཡིན། ཁྱེད་ཀྱི་མི་ཚེའི་ནང་དུ་ཚན་རིག་བསྒྱུར་ནས་ཆོས་ཉམས་ལེན་གྱི་ནང་དུ་ཞུགས་པའི་ཐག་གཅོད་དེ་རང་ཉིད་སྒེར་གྱི་མྱོང་བ་ཅི་འདྲ་ཞིག་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བ་ཡིན་ནམ།

སྣ་ཐེའོ། ང་ནི་ཐོག་མར་ཚན་རིག་ལ་དང་བ་ཡོད་པ་ཞིག་ཡིན། དེ་ནས་ངས་སེམས་ཀྱི་ཚན་རིག་རྙེད་བྱུང་། དེ་ནི་མི་ཡག་པོ་ཇི་ལྟར་བྱེད་པའི་ཚན་རིག་དང་། མི་ཚེ་ལ་སྙིང་པོ་སྟེར་བའི་ཚན་རིག་ཅིག་རེད། སེམས་ཀྱི་ཚན་རིག་འདི་ནི་སྲིན་བུ་ཨྲ་མོ་ཡེ་ཁོ་ལའི་༼Escherichia coli༽རིགས་རྒྱུད་ཀྱི་ཐག་སྐྱུད་མར་བཤུས་པར་ལྟོས་ན་ཆེས་དང་བ་འདྲེན་པ་ཞིག་རེད། འདི་ནི་རང་ཉིད་སྒེར་གྱི་གདམ་ཀ་ཞིག་ཡིན། རིམ་གྱིས་རླབས་ཆེན་གྱི་དགེ་རྒན་མང་པོ་ཞིག་ལ་འཕྲད་ནས་སེམས་ཤུགས་བསྐྱེད་བྱུང་། ངས་ཆོས་ཉམས་ལེན་གྱི་འདུན་པ་ཙམ་དུ་མ་ཟད། ཐ་ན་ཚེ་རབས་དུ་མ་འགོར་ཡང་མཐའ་མར་རང་ཉིད་ཅི་འདྲ་ཞིག་ཏུ་འགྱུར་མིན་གྱི་དཔེ་མཚོན་གསོན་པོ་ཁག་ཅིག་མཐོང་བ་དང་། དེ་ནས་བློ་བུར་དུ་འདུན་པ་དེ་ཇེ་བརྟན་དུ་གྱུར། ང་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་མཆོག་ལ་མཇལ་སྐབས་རང་གིས་འཚོལ་བཞིན་པ་ནི་འདི་རེད་སྙམ་པའི་བསམ་བློ་ཞིག་སྐྱེས་ཤིང་། བདེ་ཅིག་གློག་པར་ལྟོས་ན་བློ་བུར་དུ་མངོན་སུམ་ལྟ་བུ་

ཆགས་སོང་། ཁྱེད་ཀྱིས་ཚན་རིག་གི་འབྲས་བུ་ཞིག་མཐོང་བ་དང་། འབད་བརྩོན་བྱས་ནས་དེར་ཁ་སྣོན་ཞིག་རྒྱག་དགོས་མིན་གྱི་དྲི་བ་ཞིག་རང་གིས་རང་ལ་འགོད་སྲིད། ཡང་ན་འདིར་ངའི་མིག་མདུན་དུ་མི་ཞིག་འདུག ཁོང་གི་ཡོན་ཏན་གང་དག་ཡིན་ནམ། ཁོང་གིས་དེ་ཚོ་ཇི་ལྟར་ཐོབ་པ་ཡིན་ནམ། ངས་རང་གི་དུས་ཚོད་རྣམས་བཀོལ་སྤྱོད་བྱས་ནས་མི་འདིར་ཐོབ་ཡོད་པའི་ཡོན་ཏན་རྣམས་རང་ཉིད་ལའང་ཐོབ་པར་བྱེད་འདོད་ཡོད་དམ། ཡང་ན་རང་བྱུང་ཁམས་ཀྱི་གསང་བ་གང་མང་མང་ཞིག་ཕྱིར་རྗེན་པར་བཏོན་པའི་འདོད་པ་རང་ཉིད་ལ་ཡོད་དམ། འདི་ནི་རང་ཉིད་སྙིར་གྱི་གནམ་ཀའི་གནད་དོན་ཞིག་རེད། ངའི་བསམ་ཚུལ་ལ་དུས་ཚོད་ལ་ཚད་བཀག་ཆེ་བས་རང་ཉིད་ལ་གལ་ཆེན་གང་ཡིན་པ་དེ་བསྒྲུབ་དགོས། དེ་མིན་གཞན་ཞིག་བྱེད་དགོས་པའི་རྒྱུ་མཚན་མི་འདུག དེ་ལྟར་བྱས་ན་རང་ཉིད་ལ་སུན་སྣང་ཡང་སྲུར་དུ་འབྱུང་ངེས།

ཨོ་ཡེ་སི། འདི་ལྟར་བཤད་ན་ཁྱེད་ཀྱིས་རྒྱུ་མཚན་ལྡན་པའི་གནམ་ཀ་ཞིག་བྱས་ཡོད་པ་འདྲ།

སླ་ཐེ་ཨོ། ངས་རང་ཉིད་ཀྱི་མི་ཚེའི་སྐད་ཅིག་རེ་རེར་སྤྲོ་སྣང་ཡོད་ཕྱིར་ཚོར་རྟོགས་ཤིག་གི་ལམ་ནས་ཐག་གཅོད་བྱས་པ་ཞིག་ཡིན།

མཚམས་འདིར་སླ་ཐེའོ་གད་མོ་ཤོར་བྱུང་།

སླ་ཐེ་ཨོ། རང་ཉིད་ལ་སྤྲོ་སྣང་ཡོད་པ་ཞེས་པ་ནི་རྒྱ་མཚོའི་བྱེ་འགྲམ་དུ་ཉིན་གང་བོར་བག་མེད་དུ་སྡོད་པའི་དོན་ནི་མིན་ཞིང་། རང་ཉིད་ཀྱིས་གང་བྱེད་འདོད་པ་དེ་རེད།

སླ་ཐེའོ་ཡི་བཞིན་རས་ལ་སྐྱིད་ཉམས་ཀྱིས་ཁེངས་འདུག ཁོང་གིས་ལག་ཐུང་བཏབ་བྱུང་།

སླ་ཐེའོ། རང་གི་མི་ཚེའི་མདུན་ལམ་བསྐྱུར་ནས་རང་ཉིད་ཀྱིས་བྱེད་འདོད་པ་གང་སྒྲུབ་པ་ནི་རླངས་འཁོར་རྫིག་པོ་ཉོ་བ་དང་། ཡང་ན་ལོངས་སྤྱོད་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ཞིག་དགོས་པའི་དོན་ཡང་མིན་ཞིང་། ང་ལ་མཚོན་ན། དེ་ནི་རང་གི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་དང་ལྷན་དུ་གནས་པ་དང་། རང་ཉིད་ཀྱི་མི་ཚེ་དེ་རང་གི་འདོད་པ་ལྟར་སྐྱེལ་རྒྱུ་ཞིག་ཡིན། འདི་ནི་ང་ལ་མཚོན་ན་སྤྲོ་སྣང་ཅན་ཞིག་ཡིན་པ་དང་། ངས་རླངས་འཁོར་རྫིག་པོ་འདོད་ཀྱི་མེད།

ཚོ་ཡེ་སི། དེའི་ཕྱིར་འགྱོད་པ་ཅི་ཡང་མེད་དམ།

སླ་ཐེའོ། འགྱོད་པ་གང་ཡང་མེད། དོན་དངོས་མར་ངས་སྔ་མོ་ནས་ཐག་གཅོད་བྱས་པ་ནི་ཡིད་བདེ་བའི་གནས་ཚུལ་ཞིག་རེད། གལ་སྲིད་རྒན་ཡོལ་བར་བསྒྲུགས་ཏེ། རང་ཉིད་ལོ་དྲུག་ཅུ་རེ་ལྔ་ལ་ཟིན་ནས་འདི་ལྟར་བྱེད་དགོས་ཚེ་དུས་ཚོད་མང་པོ་ཞིག་ཆུད་ཟོས་སུ་སོང་འདུག རང་གི་ཐག་གཅོད་ཀྱི་དུས་ཚོད་ཏག་ཏག་ཅིག་རེད། ངས་སློབ་གྲྭ་བསྐྱུར་ནས་ཧི་མ་ལ་ཡའི་ཕྱོགས་ལ་སོང་མེད་པ་དང་། ལོ་ཉེར་གཅིག་གི་སྟེང་ཐོག་མར་སོང་བ་ཡིན། དེ་ནས་ཉེ་ཤུ་རྩ་ལྔའི་སྟེང་རང་ཡུལ་དང་གཏན་དུ་ཁ་བྲལ་བ་ཡིན། ངས་འཁང་ར་བྱེད་དགོས་པ་ཅི་ཡང་མེད།

ཚོ་ཡེ་སི། ཁྱེད་རང་ལོ་བཅུ་དང་དེའི་ཡས་མས་ཤིག་ཡིན་སྐབས། མི་ཆོས་རྒྱུན་དུ་བརྗོད་པ་ལྟར་ཆོས་སྒོ་ཞིག་ལ་ཞུགས་པའི་སྐུལ་མ་བྱེད་པའི་གསུང་སྒྲ་འཛ་གོ་བྱུང་ངམ།

སླ་ཐེའོ། གསུང་སྒྲ་ཅི་ཡང་གོ་མ་སོང་། དེབ་བཀླགས་པ་དང་བསམ་བློ་བཏང་ནས་བྱུང་བ་ཞིག་ཡིན། འདི་ནི་གཙང་མ་ཞིག་རེད།

སླ་ཐེའོ་སླར་ཡང་གད་མོ་ཞིག་བཤད་ནས་རླངས་པ་འཕྱུལ་བཞིན་པའི་ཟས་སྣོད་ལ་ནན་མོར་ལྟ་བཞིན་འདུག ད་ལྟ་ནི་གླིང་མོལ་མཚམས་བཞག་ནས་ཁ་ལག་ཟ་བའི་དུས་ཚོད་རེད། ཁོང་ཡར་ལང་བཞིན"གསུང་སྒྲ་ཅི་ཡང་གོ་མ་སོང་། ངས་འོད་སྣང་དེ་འདྲའང་མཐོང་མ་བྱུང་། འདི་འདྲའི་རིགས་གོ་བ་དང་མཐོང་བའི་ནུས་སྟོབས་དེ་ང་ལ་མེད།" ཅེས་བརྗོད་བྱུང་།

ཁོང་འཛུམ་དམུལ་བཞིན་པར་ཆས་སོང་།

ལེའུ་གསུམ་པ།

ཚེ་སྲོག་གི་སྐྱེ་མང་རྟོག་འཛིངས་ཀྱི་སྐོར།

༄༅། །གལ་ཏེ་ཚེ་སྲོག་ནི་མངོན་ཐོན་གྱི་ཁྱད་ཆོས་ཤིག་ཏུ་བསམ་བློ་གཏོང་ཚོག་ན། དེ་ནི་དངོས་གཟུགས་ཀྱི་ཁྱད་ཆོས་བྱེ་བྲག་པ་ཞིག་ལས་ཅི་ཡང་མ་ཡིན་ནམ། ད་ནི་དྲི་བ་འདིར་བསམ་གཞིགས་བྱེད་པའི་དུས་ཚོད་ཡིན་ཞིང་། ཚན་རིག་གིས་དངོས་གཟུགས་ཀྱི་འཛིག་རྟེན་དང་། འཚོ་ལྡན་གྱི་འཛིག་རྟེན་བར་གྱི་རྟོགས་དཀའ་བའི་འཕེལ་རིམ་དེའི་སྐོར་ཅི་ཞིག་ཤེས་རྟོགས་བྱུང་ཡོད་མེད་ཀྱི་གནས་ཚུལ་དེ་ཀ་གོང་ས་མཆོག་ལ་ཞུ་རྒྱུ་ནི་ངའི་ལས་འགན་རེད།

ངའི་རྒྱབ་སྐྱེགས་ཚ་བོའི་སྐྱེད་དུ་བསྡད་ཡོད་པ་དང་། ཀ་གོང་ས་མཆོག་གིས་ང་ལ་གཟིགས་ནས་ངའི་ཐོག་མའི་སྐད་ཆར་བསྒུགས་འདུག ངས་ཐེངས་མང་པོར་རང་གི་གདམ་བཤད་གྲ་སྒྲིག་གི་སྦྱོང་བརྡར་བྱས་ཡོད་ཀྱང་། ད་ནི་དེ་ཚོ་ངག་ནས་ཕྱིར་འབྱིན་པའི་སྐབས་འདིར་རང་གི་སྐད་ཆ་ནི་ཚད་ལྡན་དང་འོས་འཚམས་མིན་པའི་ཚོར་སྣང་ཞིག་སྐྱེས་བྱུང་། ངས་

དཔེ་དེབ་འདིའི་རྩོམ་པ་པོ་ལོ་ཡེ་སིས་རང་གི་གདམ་བཤད་འགོ་འཛུགས་བཞིན་པ།

འདས་པའི་ལོ་མང་པོར་གཏམ་བཤད་མི་ཨུང་བ་ཞིག་བྱས་སྡོང་བའི་ཆ་ནས་འདི་འདྲའི་དངངས་འཚབ་ཅིག་འབྱུང་དགོས་དོན་མེད་མོད། འདི་ལ་ཟློག་ཐབས་ཅི་ཞིག་ཡོད། ད་ལྟའི་རང་གི་གཏམ་བཤད་ནི་ཚེ་སྲོག་ཐོག་མར་བྱུང་ཚུལ་གྱི་སྐོར་གཅིག་པུ་མ་ཡིན་པར། ཧ་ལའི་བླ་མ་མཆོག་དང་ལྷན་དུ་བགྲོ་གླེང་ཞིག་ཀྱང་རེད། ངས་ཤོགས་པའི་དུས་ཚོད་གསུམ་དང་བཞིའི་རིང་ཁོང་ལ་ཐད་ཀར་ལྟ་བཞིན་གླེང་མོལ་བྱེད་དགོས་རྒྱུ་རེད། ༸གོང་ས་མཆོག་གིས་ཕྱག་ཟུང་ལྷན་དུ་བཞག་ནས་ངང་རྒྱུད་རིང་པོའི་སྒོ་ནས་ང་ལ་གཟིགས་འདུག ངས་རང་གི་འཛུམ་མདངས་རྟེད་ཅིང་། བཀའ་དྲིན་གྱི་ཚིག་འགག་བརྗོད་པ་ཡིན། དེ་བཞིན་སེམས་དང་ཚེ་སྲོག་གི་ཚོགས་འདུ་ཆེས་ཐོག་མའི་ནང་རང་ཉིད་ཞུགས་ནས་ད་ལྟའི་བར་ཚན་རིག་དང་ནང་དོན་རིག་པའི་བགྲོ་གླེང་འདི་ལ་འཕེལ་རྒྱས་ཅི་ཞིག་བྱུང་བའི་སྐོར་གླེང་བ་དང་། དེ་དུས་ང་ཚོའི་སྐད་སྒྱུར་ཐུབ་བསྟན་སྦྱིན་པ་ནི་ལོ་ན་གཞོན་པའི་གྲྭ་པ་ཞིག་ཡིན་ཞིང་། ད་ལྟ་ཁོང་ནི་ཤེས་ཚད་སྨིན་པའི་རྒྱལ་སྤྱིའི་རང་བཞིན་གྱི་མཁས་དབང་ཚད་ལྡན་ཞིག་ཡིན་པ་མ་ཟད། ཁྱིམ་གཞིས་སྐྱོང་མཁན་ཞིག་ཀྱང་རེད། ངའི་སྐད་ཆ་འདིས་དགོད་སྒྲ་བསླངས་པ་དང་། ༸གོང་ས་མཆོག་ཀྱང་བཞད་མོ་བཞད་པས་ཐུབ་བསྟན་སྦྱིན་པ་ཁ་སྐྱེངས་ཡོད་པར་སྣང་། དེ་ནས་ངས་རང་གི་གཏམ་བཤད་དངོས་སུ་འགོ་བཙུགས་པ་ཡིན།

"ངས་སའི་གོ་ལའི་སྟེང་ཚེ་སྲོག་ཐོག་མར་བྱུང་ཚུལ་སྐོར་གྱི་ཚན་རིག་གི་ལྟ་ཚུལ་ལ་གསལ་ཁ་འབྱེད་པའི་དོན་དུ་འདུ་ཤེས་འཛིན་སྟངས་དང་། ལྟ་གྲུབ་རིག་པའི་རྒྱབ་ལྗོངས་དེ་སྟོན་ལ་གླེང་རྒྱུ་ཡིན། བརྗོད་གཞི་འདིའི་རྟོག་དྲ་རྣམས་གསལ་པོ་རེད། ང་ཚོས་རྟོགས་ཡོད་པ་ནི། ཉི་མའི་ཁྱིམ་རྒྱུད་བྱུང་ནས་ལོ་དུང་ཐེར་འབུམ་བཞི་

དང་ཕྱེད་ཀ་སོང་ཡོད། སའི་གོ་ལ་ནི་ཐོག་མའི་དུས་སུ་ཚེ་སྲོག་མེད་པའི་མེ་ཕུང་ཞིག་རེད། དེ་ནས་ཚེ་སྲོག་ནི་སའི་གོ་ལའི་ཚ་ཤུགས་ཉམས་པའི་དུས་སྐབས་ཏེ། ལོ་ངོ་ཐེར་འབུམ་གསུམ་དང་དུང་ཕྱུར་དགུའི་ཡས་མས་ཤིག་ནས་འགོ་ཚུགས་པའི་བརྒྱུད་རིམ་རིང་མོ་ཞིག་གི་བར་སྐབས་སུ་བྱུང་ཡོད་པར་སྣང་། ཕྲ་ཕུང་ཐོག་མའི་འགྱུར་རྩ་ནི་ལོ་ངོ་ཐེར་འབུམ་གསུམ་དང་དུང་ཕྱུར་ལྔ་ཙམ་འགོར་འདུག ཚེ་སྲོག་མེད་པ་ནས་ཡོད་པར་གྱུར་པའི་བར་མཚམས་ནི་ལོ་ངོ་ས་ཡ་བཞི་བརྒྱའི་ཡས་མས་ཤིག་རེད། མི་ཁ་ཤས་ཀྱིས་བར་མཚམས་ཀྱི་དུས་ཡུན་འདི་ནི་དེ་ལས་ཀྱང་ཐུང་ཞིང་། ཕལ་ཆེར་ལོ་ངོ་ས་ཡ་བརྒྱ་ཙམ་ཡིན་པར་འདོད། གང་ཡིན་རུང་འདི་དག་ཐམས་ཅད་ཇི་ལྟར་བྱུང་བ་ཞིག་ཡིན་ནམ།

"སའི་གོ་ལའི་སྟེང་གི་ཚེ་སྲོག་ནི་ངོ་བོ་འཛིན་པའི་གྲུབ་རྫས་ཀྱི་སྣེ་མང་རྙོག་འཛིངས་ཆེ་རུ་གཏོང་བའི་ཐོལ་བྱུང་གི་རྫས་འགྱུར་གྱི་འགྱུར་ལྡོག་མང་པོ་ཞིག་བརྒྱུད་དེ། སྲོག་ཤུགས་མེད་པའི་དངོས་གཟུགས་ལས་བྱུང་བའི་ལྟ་ཚུལ་འདི་ཚན་རིག་པ་ཕལ་ཆེ་བར་ཐུན་མོང་དུ་ཡོད། རྣམ་གཞག་འདི་ནི་ཨུ་རུ་སུའི་རྫས་འགྱུར་རིག་པ་བ་ཨོད་པ་རན་《Alexander Ivanovich Oparin》གྱིས་ཐོག་མར་གྲོས་གཞིར་བཏོན་པ་ཞིག་རེད། ཁོང་གིས་ ༡༩༢༨ ལོར"ཚེ་སྲོག་གི་ཐོག་མ" ཞེས་པའི་ཤུགས་རྐྱེན་ཆེ་བའི་དེབ་ཅིག་བརྩམས་ཡོད། ལོ་རྒྱུས་འདི་ནི་གལ་ཆེན་ཞིག་ཡིན་པ་དང་། ཨུ་རུ་སུའི་གསར་བརྗེ་ཆེན་པོ་བྱུང་ནས་རིང་པོར་མ་འགོར་ཞིང་། མར་ཁེ་སིའི་དངོས་གཙོ་རིང་ལུགས་ནི་དར་རྒྱས་ཀྱི་རྩེ་མོར་སླེབས་པའི་དུས་མཚམས་ཤིག་ཡིན། དོན་དངོས་མར་ཨོད་པ་རིན་གྱི་བརྩམས་ཆོས་འདི་མོ་སི་ཁོ་ལས་བཟོ་དཔེ་

སྐྲུན་ཁང་གིས་རྩོམ་སྒྲིག་བྱས་ཤིང་། དེའི་ཤོག་ངོས་དང་པོའི་ཐིག་ཕྲེང་ཐོག་མ་ནི་དམར་པོ་རིང་ལུགས་ཀྱི་ཡོངས་གྲགས་ཡིན་པའི་འབོད་ཚིག་སྟེ། ‘འཛམ་གླིང་ཡོངས་ཀྱི་འབྱོར་མེད་པ་རྣམས་མཉམ་འབྲེལ་གྱིས་ཤིག’ ཅེས་པ་འདི་ཡིན།

“འདི་དག་གིས་ཁྱེད་ལ་དཔེ་དེབ་འདི་ནི་རིག་གཞུང་དང་། ལྟ་གྲུབ་ཀྱི་ཁོར་ཡུག་ཅི་འདྲ་ཞིག་གི་ནང་བྱུང་བ་ཡིན་མིན་གྱི་བསམ་བློ་ཞིག་སྤྲོད་ངེས། དེ་ལྟ་ནའང་། དེབ་འདིའི་ནང་གླེང་བའི་ཚེ་སྲོག་ནི་ཚེ་སྲོག་མ་ཡིན་པ་ཞིག་ལས་ཐོག་མར་བྱུང་བའི་ལྟ་བ་འདི་དེང་རབས་ཀྱི་ཚན་རིག་གི་རྟེན་གཞི་ཞིག་ཆགས་ཡོད། ལྟ་ཚུལ་འདི་ནི་རྒྱུན་མཐུད་ཀྱི་རྩ་འཛིན་ཞེས་པ་དང་ལྷན་དུ་འཇུག་པ་དང་། རྩ་འཛིན་འདི་གཞིར་བཞག་ན། སྐྱེ་ལྡན་མ་ཡིན་པའི་ས་རྫ་དང་གཏེར་དངོས་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་དང་། སྐྱེ་ལྡན་ཡིན་པའི་རྩི་ཤིང་དང་སེམས་ཅན་གྱི་འཇིག་རྟེན་བར་ལ་ཁྱད་ཆོས་ཀྱི་རྒྱུན་མཐུད་ཅིག་ཡོད་པའི་ངོས་འཛིན་བྱེད།

“གོང་གི་ལྟ་བ་འདིའི་ལྡོག་ཕྱོགས་ཀྱི་ལྟ་ཚུལ་ཞིག་ནི་མཚན་སྙན་ཁྱ་ཅང་ཆེ་བའི་གནམ་དཔྱད་རིག་པ་བ་ཧོར་ལེས་༼Fred Hoyle༽བརྗོད་ཡོད། ཚེ་སྲོག་ནི་ཐོག་མར་ཁྱ་ཅང་ངེས་མེད་ཀྱི་བྱུང་བ་ཞིག་ལ་བརྟེན་ནས་སྟེས་དབང་གིས་བྱུང་བར་འདོད། ཧོར་ལེས་ཡོངས་གྲགས་ཀྱི་དཔེ་མཚོན་ཞིག་གི་ནང་ཚེ་སྲོག་བྱུང་ཚུལ་ནི། གད་སྙིགས་ཕུང་གསོག་གི་ར྄་བའི་ནང་རླུང་འཚུབས་གཡུགས་ནས་གནམ་གྲུ་ཞིག་སྟེས་དབང་གིས་གྲུབ་པ་དང་མཚུངས་ཚུལ་བརྗོད་ཡོད།”

“འབར་གས་ཆེན་མོ་ནི་སྟེས་དབང་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡིན་ནམ། གལ་ཏེ་དེ་འདྲ་ཡིན་ཚེ་ཚེ་སྲོག་ཀྱང་སྟེས་དབང་གི་བྱུང་བ་ཞིག་ཡིན་པར་སྐྱོན་ཅི་ཞིག་ཡོད་དམ།”

༧གོང་ས་མཆོག་གིས་དྲིས་བྱུང་།

"ང་ཚོས་འབྱུང་སྲིད་ལ་རྩིས་ཞིབ་བྱེད་སྐབས་རྒྱུ་མཚན་དེ་མཐོང་ཐུབ་རྒྱུ་རེད། གལ་ཏེ་ང་ཚོས་བྱུང་བ་ངེས་ཅན་ཞིག་གི་འབྱུང་སྲིད་ནི་10-100 ༼འདི་ནི་ཀླད་ཀོར་དང་ཧ་ལམ་མཚུངས།༽ཡིན་པའི་རྩིས་ཞིབ་བྱས་ཆེ། བྱུང་བ་དེར་འབྱུང་བའི་གོ་སྐབས་ཤིག་མེད་པར་བརྗོད་ཆོག འདི་ནི་ཕལ་ཆེར་ལྟུགས་རྫོག་ཅིག་གསེར་རྫོག་ཏུ་འགྱུར་བའི་འབྱུང་སྲིད་ཀྱི་རང་བཞིན་དང་མཚུངས་ཤིང་། ཚན་རིག་གི་ནང་ང་ཚོས་བྱུང་བ་འདི་ལྟ་བུ་ནི་འབྱུང་མི་སྲིད་པར་བརྗོད་ཀྱི་ཡོད།

"ཁྱབ་ཁོངས་འདིར་གཏོགས་པའི་མཁས་དབང་ཚོས་ཚེ་སྲོག་གི་ཐོག་མའི་སྐོར་གྱི་ཚན་རིག་གིས་རྒྱུན་མཐུད་ཀྱི་རྩ་འཛིན་འདི་ངོས་ལེན་མ་བྱས་ན། ཚན་རིག་རང་བཞིན་གྱི་མདུན་བསྐྱོད་ཅིག་འབྱུང་མི་ཐུབ་པའི་ལྟ་ཚུལ་བཟུང་ཡོད། འདོད་ཚུལ་འདི་ནི་གལ་ཆུང་ཚོ་མེད་ཅིག་ཏུ་སྣང་ཡང་། ཕྱོགས་གཅིག་ནས་བཤད་ན་དེ་འདྲ་ཞིག་མིན། གལ་ཏེ་ང་ཚོས་སྲོལ་རྒྱུན་གྱི་ཚན་རིག་གི་མཚན་ཉིད་དམ་འཛིན་བྱས་ན། ཚན་རིག་ནི་དངོས་ཁམས་དང་རྫས་འགྱུར་རིག་པའི་ཆོས་ཉིད་ཁག་གཞིར་བཞག་གི་ཐོག་ནས་འཛིག་རྟེན་གྱི་མངོན་ཚུལ་ལ་འགྲེལ་བརྗོད་བྱེད་པར་འབད་པའི་འགྲོ་བ་མིའི་ལས་དོན་གྱི་ཆ་ཤས་ཤིག་རེད། འདིས་བསྟན་དོན་ནི་ཚན་རིག་གིས་རྫུ་འཕྲུལ་ལྟ་བུ་ཁས་མི་ལེན་ཞིང་། མི་ཞིག་ཚན་རིག་པ་དང་བཀོད་པ་པོ་ཁས་ལེན་བྱེད་མཁན་གཉིས་ཀ་ཡིན་མི་སྲིད་པ་འདི་ཡིན།"

ངེས་ཡོད་རང་བཞིན་དང་། ངེས་མེད་རང་བཞིན།

ཚེ་སྲོག་གི་ཐོག་མ་ཤེས་པར་ང་ཚོས་དངོས་ཁམས་དང་། རྫས་འགྱུར་རིག་པའི་

ཆོས་ཉིད་རྣམས་ཀྱི་རྗེས་སུ་སྙེག་དགོས་པ་ཁས་ལེན་བྱས་ཀྱང་། ད་དུང་དྲི་བ་ཞིག་ལྷག་ཡོད་པ་ནི་ཚེ་སྲོག་གི་བྱུང་བ་འདི་རྒྱུ་རྐྱེན་ངེས་ཡོད་རང་བཞིན་གྱིས་མི་འབྱུང་ག་མེད་ཀྱི་བརྒྱུད་རིམ་ཞིག་གམ། ཡང་ན་དངོས་ཁམས་ཀྱི་རྒྱུ་རྐྱེན་ངེས་མེད་ཀྱི་རང་བཞིན་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བ་ཞིག་ཡིན་ནམ་ཞེས་པ་འདི་ཡིན། ཕན་ཚུན་འགལ་ཟླར་གྱུར་པའི་ལྟ་སྟངས་འདི་གཉིས་ཀའི་རྒྱབ་ལྗོངས་ཀྱི་བསམ་བློ་ཁག་ནི་ངེས་ཡོད་རང་བཞིན་གྱི་ལྟ་ཚུལ་དང་། ངེས་མེད་རང་བཞིན་གྱི་ལྟ་ཚུལ་གཉིས་རེད།

ནོར་སྦྲེལ་གཟེངས་རྟགས་བཞེས་མྱོང་བའི་ཧྲེ་འཇོ་ཤེས་༼Christian de Duve༽ཚེ་སྲོག་ནི་དབང་མེད་དུ་འབྱུང་དགོས་པའི་བརྒྱུད་རིམ་ཞིག་ཡིན་པར་བརྗོད་འདུག "འཛིག་རྟེན་ལ་ཚེ་སྲོག་གི་མངལ་སྦྲུམ་ཞིང་། སྐྱེ་དངོས་ཀྱི་ཞིང་ཁམས་ལ་མི་ཡིས་ཁེངས་ཡོད་པ་གསལ་པོ་ཡིན། དེ་མིན་ང་ཚོ་འདིར་ཡོང་མི་སྲིད་པ་དང་། ང་ཚོ་འདིར་ཡོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི་རྫུ་འཕྲུལ་ཁོ་ན་རེད།" ལྟ་ཚུལ་འདི་ཡོད་མཁན་ནི་ཁོང་གཅིག་པུ་མ་ཡིན་པར། མཁས་དབང་གལ་ཆེན་སྐོར་ཞིག་ལའང་ཡོད། སྐད་ཆ་འདིའི་རིགས་ནི་ཚན་རིག་མིན་པ་དང་། ཆོས་ལུགས་ཀྱི་མཆོན་བརྗོད་ཙམ་ཡིན་པའི་རྩོད་གླེང་བྱེད་མཁན་ཚོས་ལྟ་ཚུལ་འདིར་སྐྱོན་བརྗོད་ཤུགས་ཆེན་བྱེད་པ་རེད། ཆོས་ལུགས་ཀྱི་ཡིད་ཆེས་ནི་ཡོད་ཚོག་ནའང་། ཚན་རིག་དང་བསྲེས་ན་མི་འགྲིག་པ་ཞིག་རེད། དེ་ལྟ་ནའང་། ཚན་རིག་དང་རིག་གཞུང་གི་ལས་འགུལ་གཞན་ཁག་ཅིག་ལའང་ངེས་ཡོད་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་ལྟ་ཚུལ་འདི་ཡོད། དཔེར་ན། མི་གཙོར་བཟུང་གི་ལྟ་བ་འཛིན་མཁན་ཚོས་སའི་གོ་ལའི་སྟེང་ཚེ་སྲོག་བྱུང་བ་ནི་གཡོལ་ཐབས་མེད་པའི་བརྒྱུད་རིམ་ཞིག་ཡིན་པར་བརྗོད་པ་དང་། ཕྱི་རོལ་ཡུལ་གྱི་

ཚེ་སྲོག་ལ་འཚོལ་སྙེག་བྱེད་པའི་ཚན་རིག་པ་མང་པོར་ཚེ་སྲོག་གི་ཚད་གཞི་མཐོན་པོ་ཞིག་གོ་ལ་གཞན་གྱི་སྙིང་དུའང་ཡོད་པའི་མངོན་གྱུར་མ་ཡིན་པའི་ཡིད་ཆེས་ཤིག་ཡོད། ཁོང་ཚོ་ཚང་མར་ཚེ་སྲོག་ནི་ངེས་པར་དུ་འབྱུང་དགོས་པའི་བརྒྱུད་རིམ་ཞིག་ཡིན་པའི་ཡིད་ཆེས་ཡོད་པ་མ་ཟད། ཚེ་སྲོག་ནི་རང་བྱུང་ཁམས་ལས་འདས་པའི་བཀོད་པ་ཞིག་གི་ཁྱད་ཆོས་རྩ་ཆེན་ཡིན། དེ་བས་ན་བཀོད་པ་པོ་ཞིག་ཀྱང་ཡོད་པའི་བདེན་འཛིན་ཞིག་ཡོད། ང་ཚོས་ཕལ་ཆེར་མངོན་གྱུར་མ་ཡིན་པའི་བཀོད་པ་པོའི་རིང་ལུགས་པ་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་འདི་ཁོང་ཚོར་སྦྱོར་ཆོག

འདི་ཚོའི་ལྟོག་ཕྱོགས་ཀྱི་ལྟ་བ་ནི་ངེས་མེད་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་དོན་སྤྱི་ལ་གཞི་བཅོལ་ཡོད། ངས་༼གོང་ས་མཆོག་ལ་ལྟ་ཚུལ་འདི་འགྲེལ་བརྗོད་ཞུ་འདོད་བྱུང་། “ངེས་མེད་རང་བཞིན་ནི་གོ་སྐབས་སམ་ཐོལ་བྱུང་དང་གཅིག་པ་མིན་ཞིང་། ངེས་མེད་རང་བཞིན་འདི་ནི་ཕན་ཚུན་ཐད་ཀར་འབྲེལ་བ་མེད་པའི་རྒྱུ་རྐྱེན་ཐ་དད་པ་མང་པོ་ཞིག་ཐོལ་བྱུང་དུ་བྱུང་སྟེ། བྱུང་བ་ངེས་ཅན་ཞིག་གི་མཇུག་འབྲས་ལ་ཤུགས་རྐྱེན་ཐེབས་པར་གོ་དགོས་པ་དང་། རྒྱུ་རྐྱེན་དེ་དག་ནི་སོ་སོའི་ངོས་ནས་ངེས་ཡོད་ཀྱི་རང་བཞིན་ལྡན་མོད། དེ་དག་གིས་ཕན་ཚུལ་ལ་ཤུགས་རྐྱེན་ཐེབས་རེས་བྱེད་པ་ནི་ཆེས་རྙོག་འཛིངས་ཆེ་བས་ཚོགས་པ་འདིའི་མཐའ་མའི་འབྲས་བུ་དེ་སྔ་ས་ནས་མཐོང་མི་ཐུབ།

“དཔེར་ན། རླངས་འཁོར་གདོང་ཐུག་ནི་གོ་སྐབས་ཀྱི་དབང་གིས་བྱུང་བའི་ཆག་སྒོ་ཞིག་ཏུ་སྣང་ཡང་། ཞིབ་ཏུ་ལྟ་སྐབས་ཆག་སྒོ་འདི་ནི་རླངས་འཁོར་བཏང་བའི་མགྱོགས་ཚད་དང་། འགྲིག་འཁོར་གྱི་གནས་སྟངས། རླངས་འཁོར་གཏོང་མཁན་

གྱིས་ཆང་རག་མཐུད་ཡོད་མེད། དེ་བཞིན་ཁོང་གི་སེམས་ཁམས་སོགས་ལ་བརྟེན་ཡོད། རྒྱུ་རྐྱེན་མང་པོ་འདི་ཚོར་བརྟེན་ནས་དོན་རྐྱེན་འདི་བྱུང་བ་ཞིག་རེད། མ་རྒྱ་ཉོ་ཚོང་གི་ཁྲིམ་རའི་རྟེབ་ལྷུང་དང་ནམ་ཐླའི་ཆག་འཇིག་ལ་སོགས་པའང་འདི་དང་གཅིག་མཚུངས་རེད། འདི་དག་ནི་ངེས་མེད་རང་བཞིན་ཡིན་ཞིང་། ལྟ་སྟངས་འདི་ནི་ཚེ་སྲོག་ཐོག་མར་བྱུང་ཚུལ་དང་། སྐྱེ་དངོས་ཀྱི་འཕེལ་འགྱུར་སྐོར་གྱི་ལྟ་བ་གལ་ཆེན་ཞིག་ཡིན།

"གྲོངས་ཟིན་པའི་སྟོར་ལི་ཏེ་༼Jay Stepehn Gould༽ནི་ངེས་མེད་རང་བཞིན་འདི་གཙོ་བོར་འཛིན་མཁན་ཞིག་ཡིན། ཁོང་གིས་ཚེ་སྲོག་གི་ཐོག་མ་དང་། འཕེལ་འགྱུར་གྱི་རིམ་པ་ཐོག་མ་རྣམས་ལ་བསམ་གཞིགས་བྱས་ནས་འདི་ལྟར་བྲིས་འདུག 'ཕེ་ཁད་རེ་འོད་༼prokaryote ༽ཀྱི་ཕྲ་ཕུང་ནས་ཡོ་ཁད་རེ་འོད་༼eukaryote༽ཀྱི་ཕྲ་ཕུང་བར་གྱི་གོམ་ཁ་དང་པོ་འདི་ལོ་དོ་ཐེར་འབུམ་གཉིས་ལས་ཐེར་འབུམ་བཅུ་གཉིས་ཙམ་འགོར་ཡོད་སྲིད།' ཁོང་གིས་བརྗོད་བཞིན་པ་ནི་ཕྲ་ཕུང་མང་པོ་ལས་གྲུབ་པའི་སྐྱེ་ལྡན་རྣམས་ངེས་མེད་རང་བཞིན་གྱི་རྒྱུ་རྐྱེན་ལ་བརྟེན་ནས་ཕྱིས་སུ་བྱུང་ཡོད་སྲིད་པ་དང་། དེ་མིན་གཏན་ནས་མི་འབྱུང་བའི་དོན་རེད། སྐད་ཆ་འདིའི་ཞུགས་བསྟན་ནི་ཐན་འགྲོ་བ་མིའང་གཏན་ནས་བྱུང་མེད་པ་སྲིད་པ་འདི་ཡིན། འདི་ནི་མོན་ན་ཊེའི་༼Jacques Monod༽སྐད་ཆ་རྒྱུས་ཡོད་དེ། 'ང་ཚོ་ནི་ཕལ་ཆེར་འཇིག་རྟེན་དུ་ཁེར་རྐྱང་ཡིན'ཞེས་པ་དང་འདྲ་བོ་ཞིག་རེད། མོན་ན་ཊེས་ད་དུང་འདི་ལྟར་བརྗོད་འདུག 'ང་ཚོས་རང་ཉིད་ནི་དགོས་ངེས་ཡིན་ཞིང་། ལྡོག་ཐབས་མེད་པ་དང་། ཐོག་མཐའ་མེད་པའི་བསྐལ་བའི་བར་དུ་ངེས་གཏན་ཡིན་པར་བསམ་ཞིང་།

ཆོས་ལུགས་ཐམས་ཅད་དང་། ལྟ་གྲུབ་རིག་པ་ཚང་མ། ཐ་ན་ཚན་རིག་གི་ཆ་ཤས་ཤིག་གིས་ཀྱང་ནམ་ཡང་མཚམས་མ་བཞག་པའི་འགྲོ་བ་མིའི་རང་བསྙོད་དེ་རྒྱུ་འཁྱོངས་བྱེད་པ་ལས། འགྲོ་བ་མིའི་ངེས་མེད་རང་བཞིན་འདི་དོན་དངོས་སུ་ངོས་ལེན་བྱེད་ཀྱི་མེད།'"

ངས་རང་ཉིད་ལ་ངེས་མེད་ཀྱི་རང་བཞིན་འདི་ནི་རྫུ་འཕྲུལ་ལྟ་བུ་ལ་འབྲེལ་བ་ཡེ་ནས་མེད་པའི་གནད་དོན་དེ་ཉན་པ་པོ་རྣམས་ཀྱིས་གསལ་པོར་མཁྱེན་ཡོད་དམ་ཞེས་དྲིས་པ་ཡིན། བྱུང་བ་སོ་སོའི་རིམ་པ་མང་པོ་ཞིག་གིས་ངེས་མེད་ཀྱི་རང་བཞིན་འདི་གྲུབ་ཡོད་ཅིང་། བྱུང་བ་དང་རིམ་པ་དེ་དག་རེ་རེར་རྫས་འགྱུར་དང་དངོས་ཁམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་སྟངས་འཛིན་བྱེད་ལ། བྱུང་བ་དང་རིམ་པ་བྱེ་བྲག་པ་དེ་དག་གི་མཐའ་མཇུག་གི་མཉམ་འདུས་ཀྱི་བྱུང་བ་ནི་གློ་བུར་གྱི་རང་བཞིན་ཞིག་ཡིན་པ་ལས་རྫུ་འཕྲུལ་ལྟ་བུའི་རང་བཞིན་ཞིག་མིན། བྱུང་བ་དང་རིམ་པ་མང་པོ་དེ་ཚོ་རྙོག་འཛིངས་ཆེ་བའི་སྒོ་ནས་ཕན་ཚུན་འབྲེལ་བ་ལས་བྱུང་བའི་སྤྱིའི་འབྲས་བུ་དེ་སྔོན་དཔག་བྱེད་མི་ཐུབ་ཅིང་། གཅིག་བྱས་ན་འབྱུང་ཞིང་གཅིག་བྱས་ན་མི་འབྱུང་བའི་རང་བཞིན་ཞིག་རེད།

ཆེ་སྲོག་གི་རྒྱུ་ཡོངས་ཁྱབ་ཀྱི་རྣམ་གཞག

ང་ཚོས་མཚམས་འདིའི་བར་ཆེ་སྲོག་གི་ཐོག་མར་ཕྱོགས་པའི་ཞིབ་འཇུག་གི་ལྟ་བའི་རྒྱབ་ལྗོངས་ཁག་ཅིག་ལ་བལྟས་པ་དང་། ཚན་རིག་པ་ཕལ་ཆེ་བས་སའི་གོ་ལའི་ཐོག་གི་ཆེ་སྲོག་ནི་སྲོག་ཤུགས་མེད་པའི་དངོས་གཟུགས་ལས་བྱུང་ཞིང་། ངོ་བོ་འཛིན་པའི་གྲུབ་རྫས་དཀྱུས་མ་རྣམས་ནི་རྫས་འགྱུར་གྱི་ཐུན་རྐྱེན་འཛོམས་པོ་ཞིག

གི་ནང་གྲུབ་པའི་ལྟ་ཚུལ་འདི་འཛིན་གྱི་ཡོད། ངས་འདི་ལྟར་རང་གི་གདམ་ང་བཀོད་ཐུབ་མ་ཐུབ་པ་ཡིན།

"སའི་གོ་ལའི་སྟེང་ཡོད་པའི་ངོ་བོ་འཛིན་པའི་གྲུབ་རྫས་གཅིག་པུ་མ་ཡིན་པར། ངོ་བོ་འཛིན་པའི་གྲུབ་རྫས་མང་པོ་ཞིག་ཕྱི་རོལ་ནས་ཀྱང་ཡོང་ཡོད་པ་དང་། འདི་ནི་ད་ལྟའང་འབྱུང་གི་ཡོད། ལོ་རེར་འཇིག་རྟེན་ཁམས་ཆེན་པོའི་ས་རྡུལ་ཏུན་འགའ་མཁའ་དབྱིངས་ནས་མར་འབབ་ཅིང་། ས་རྡུལ་དེ་ཚོའི་ནང་སྐྱི་ལྡན་རང་བཞིན་གྱི་ངོ་བོ་འཛིན་པའི་གྲུབ་རྫས་མང་ཞིང་། ད་དུང་གནམ་རྗོ་དང་དུ་བ་མཇུག་རིང་སོགས་ཀྱིས་བརྡབས་རྫས་ཁྱེར་ཡོང་བ་དང་། སའི་གོ་ལའི་སྟེང་གི་ཚུ་ཕལ་ཆེ་བ་ནི་གནམ་རྗོ་འདིའི་རིགས་སའི་གོ་ལའི་སྟེང་བབས་པའི་ཤུགས་རྐྱེན་ལས་བྱུང་བར་འདོད་པའི་རྣམ་གཞག་ཀྱང་ཡོད། རྒྱུ་མཚན་འདི་དག་ལ་བརྟེན་ནས་ཚན་རིག་པ་ཁག་ཅིག་གིས་འཇིག་རྟེན་ཁམས་ཆེན་པོའི་ནང་ནས་རྒྱུ་ཆ་འདི་འདྲ་མང་པོ་ཞིག་ཡོང་བ་ཡིན་པས་ཚེ་སྲོག་ཀྱང་དེ་བཞིན་ཡིན་པའི་བསམ་བློ་གཏོང་ཞིང་། འདི་ནི་ཚེ་སྲོག་གི་རྒྱུ་ཡོངས་ཁྱབ་ཡིན་པའི་དོན་སྤྱི་དེ་ཡིན་པ་དང་། ཚན་རིག་པའི་ཚོགས་སྡེའི་ནང་སྐབས་འགར་གླེང་གི་ཡོད། རྣམ་གཞག་འདི་གཞིར་བཞག་ན། ཚེ་སྲོག་གི་ས་བོན་ནི་ས་ཆ་གཞན་ཞིག་ནས་ཡོང་བ་ཡིན།"

"འདི་ནི་ཐག་གཅོད་ཅིག་མིན་པ་དང་། ཁྱེད་ཀྱིས་གནད་དོན་དེ་ཕར་འདེད་ཀྱི་འདུག" ༧ཏཱ་ལའི་བླ་མ་མཆོག་གིས་གསུངས་བྱུང་།

"དེ་ནི་བདེན་པ་རེད། གལ་སྲིད་ཚན་རིག་པ་ཞིག་གིས་ཚེ་སྲོག་གི་ཐོག་མ་དེ་གློག་གྲུར་ཡིན་པའི་གོ་ལ་གཞན་ཞིག་གི་སྟེང་དུ་ཕར་དེད་པ་ཡིན་ན། འདིས་

གནད་དོན་གསལ་པོར་བཟོ་བར་ཕན་མི་ཐོགས། ཚན་རིག་པ་མང་ཆེ་བས་གནད་དོན་འདི་ཡོད་པར་མོས་མཐུན་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། ཡིན་ཡང་། ཚེ་སྲོག་གི་རྒྱུ་ཡོངས་ཁྱབ་ཀྱི་རྣམ་གཞག་འདིའི་རྒྱབ་ལྗོངས་སུ་ཚེ་སྲོག་ནི་ཡོངས་ཁྱབ་ཀྱི་ཁྱད་ཆོས་ཤིག་ཡིན་པའི་བསམ་བློ་འདི་ཡོད་ཅིང་། ཚེ་སྲོག་ནི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཕྱོགས་ཡོངས་སུ་ཁྱབ་པ་དང་། གོ་ལ་འདྲ་མིན་གྱི་སྟེང་འབྱུང་གི་ཡོད།"

༧གོང་ས་མཆོག་གིས་སྙུ་མཐུད་དེ། "འོ་ན། རྣམ་གཞག་འདི་ཚོའི་ངོས་ནས་བཤད་ན། འབར་གས་ཆེན་མོའི་སྔ་རོལ་ཏུའང་ཚེ་སྲོག་ཡོད་པའི་ལྟ་ཚུལ་འདི་དགག་བྱ་མེད་པར་འཛིན་ཐུབ་བམ།"

"དེ་འདྲ་ཞིག་མིན། མི་རེ་འགས་ཚེ་སྲོག་གི་རྒྱུ་ཡོངས་ཁྱབ་ཀྱི་རྣམ་གཞག་འདི་གལ་ཆེན་ཡིན་པར་བསམ་པ་ལས། ང་ཚོ་མང་ཆེ་བས་ལྟ་ཚུལ་འདི་གཙིགས་ཆེན་དུ་འཛིན་གྱི་མེད།" འབར་གས་ཆེན་མོའི་སྔ་རོལ་ཏུ་ཚེ་སྲོག་ཡོད་མེད་ཀྱི་དྲི་བ་འདིར་གོ་རྒྱུ་མེད། བྱུང་བ་འདིའི་སྔ་རོལ་ཏུ་དངོས་ཁམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ཁག་དང་། ཐ་ན་དུས་དང་བར་སྣང་གི་སྐོར་གླེང་ནའང་གོ་རྒྱུ་ཅི་ཡང་མེད།

མཚམས་འདིར་གཞི་རྩའི་རང་བཞིན་གྱི་གནད་དོན་ཞིག་ལ་གསལ་ཁ་གཏོད་རྒྱུ་ནི་གལ་ཆེན་ཞིག་ཏུ་མཐོང་བྱུང་།

ཚེ་སྲོག་ཅེས་པ་ནི་ཅི་ཞིག་ཡིན་ནམ།

"ངས་མཚམས་འདིར་དེང་རབས་ཀྱི་ཚན་རིག་གིས་ཚེ་སྲོག་ལ་མཚན་ཉིད་ཇི་ལྟར་འཇོག་པའི་སྐོར་གླེང་ན་འོས་འཚམས་ཡིན་པར་བསམ་བྱུང་། ཚེ་སྲོག་ནི་ཅི་ཞིག་ཡིན་ནམ།

“ཚེ་སྲོག་ཅི་ཞིག་ཡིན་མིན་གྱི་ཐད་ལ་ཚན་རིག་གི་ལྟ་ཚུལ་མ་འདྲ་བ་དུ་མ་ཡོད། གཅིག་གིས་ཕྲ་ཕུང་གི་གནས་རིམ་འདི་གཙོ་བོར་འཛིན་པ་དང་། གཞན་གྱིས་ངོ་བོ་འཛིན་པའི་གྲུབ་རྫས་ཀྱི་འདྲ་བཤུས་དེ་གལ་ཆེན་དུ་འཛིན། ངས་འདི་ནས་ཕྲ་ཕུང་གཙོ་བོར་འཛིན་པའི་ལྟ་ཚུལ་གཞིར་བཞག་སྟེ་གླེང་རྒྱུ་ཡིན། འདི་ལྟར་བྱས་ན་ངས་ལྷར་རེ་ལའི་ཞིབ་འཇུག་ལའང་འགྲེལ་བརྗོད་བྱེད་ཐུབ་ཀྱི་རེད། ལྷར་རེ་ལས་རང་ཉིད་རྒྱུན་སྐྱོང་གི་རྣམ་གཞག་དེ་གཏན་འབེབས་བྱས་པའི་ཆ་ནས་ཁོང་ནི་ཚན་རིག་གི་ལྟ་ཚུལ་འདི་དར་སྤེལ་བྱེད་མཁན་གཙོ་བོ་ཞིག་ཆགས་ཡོད། ཁོང་གིས་རང་ཉིད་ཀྱི་དགེ་རྒན་ཧྨ་ཚོ་རན་༼Humberto Maturana༽དང་མཉམ་འབྲེལ་གྱིས་རྣམ་གཞག་འདི་འཆར་འགོད་བྱས་པ་རེད། ཚེ་སྲོག་ཅེས་པའི་ཐ་སྙད་འདི་ནི་གཞི་རྒྱ་ཆེ་ཞིང་གསལ་པོ་མེད་སྟབས། ཚན་རིག་གིས་དེར་མཚན་ཉིད་འཛུག་སྐབས་ནི་ཚེ་སྲོག་གི་རྣམ་པ་དམའ་ཤོས་དེ་གང་དུ་ཡོད་པར་ཞིབ་ལྟ་བྱེད་རྒྱུ་འདི་རེད། ཚན་རིག་ལ་མཚོན་ན་དེ་ནི་ཕྲ་ཕུང་གཅིག་ལྡན་གྱི་སྐྱེ་ལྡན་དང་། སྐྱེ་ལྡན་ཕྲ་རབ་ཀྱི་གནས་རིམ་ཡིན། དེའི་ཕྱིར་ང་ཚོས་སྐྱེ་ལྡན་ཕྲ་མོ་འདི་ཚོ་ནས་འགོ་འཛུགས་རྒྱུ་ཡིན།

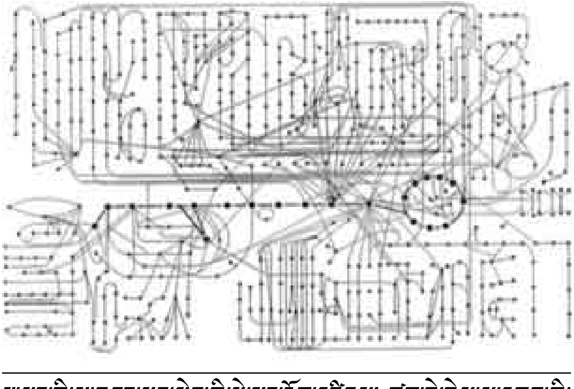

ཕྲ་ཕུང་གི་ས་བཅུད་སྤྱོད་ལེན་གྱི་སྣེ་མང་རྟོག་འཛིངས། ཚག་རེ་རེས་ས་འགྱུར་གྱི་བསྡེབས་ས་མཚོན་ཞིང་། ཐིག་རེ་རེས་ས་འགྱུར་གྱི་འགྱུར་ལྡོག་མཚོན་ཡོད།

“གལ་ཏེ་སྐྱེ་དངོས་རྫས་འགྱུར་རིག་པ་བ་ཞིག་གིས་

འཚོ་བཞིན་པའི་ཕྲ་ཕུང་དཀྱུས་མ་འདི་ལྟ་བུའི་ནང་དུ་ཞིབ་ལྟ་བྱས་ཚེ། ཁོང་གིས་གཞི་རྒྱ་ཧ་ཅང་ཆེ་བའི་སྣེ་མང་རྙོག་འཛིངས་ཤིག་གསར་རྙེད་བྱེད་ངེས། འཇིགས་སྣང་མ་བྱེད་རོགས། ཡིན་ཡང་། དཔེ་མཚོན་གྱི་རི་མོ་འདིས་ཕྲ་ཕུང་དཀྱུས་མ་ཞིག་གི་སྐྱེ་དངོས་རྫས་འགྱུར་གྱི་སྣེ་མང་རྙོག་འཛིངས་དེ་མཚོན་ཡོད། ཚེག་རེ་རེས་བརྡབས་རྫས་རེ་དང་། ཐིག་རེ་རེས་རྫས་འགྱུར་གྱི་འགྱུར་ལྡོག་རེ་མཚོན་ཡོད། རྫས་འགྱུར་གྱི་འགྱུར་ལྡོག་སྟོང་ཕྲག་མང་པོ་འདི་དག་ནི་འིན་ཛས་སྐྱུལ་སློང་བྱས་པ་ཞིག་རེད། འིན་ཛ་（enzyme）ནི་སྦྲི་དཀར་ཆེན་པོའི་རིགས་ཤིག་ཡིན། ཕྲ་ཕུང་གཅིག་གི་ནང་རྫས་འགྱུར་གྱི་འགྱུར་ལྡོག་མང་པོ་ཡོད་པ་དེ་ལྟར་དུ་འིན་ཛའང་ཡོད།

"ཕྲ་ཕུང་ཕྲ་མོ་རེ་རེའི་ནང་བརྡབས་རྫས་སྟོང་ཕྲག་འགའ་ཡོད་པ་དང་། འདི་ཚོ་ཚང་མ་ཧ་ཅང་རྙོག་འཛིངས་ཆེ་བའི་ལམ་ནས་ཕན་ཚུན་ལ་སྦྲེལ་མཐུད་བྱས་ཡོད། སའི་གོ་ལའི་སྟེང་གི་ཚེ་སྲོག་གི་ཁྲོད་ན་རིགས་རྫས་བརྒྱ་ཕྲག་དུ་མ་མེད་པའི་ཕྲ་ཕུང་གཅིག་ཅན་གྱི་སྐྱེ་ལྡན་ཞིག་མེད། འདིས་བསྟན་དོན་ནི་ཕྲ་ཕུང་གཅིག་ཅན་གྱི་སྐྱེ་ལྡན་ཞིག་ཡིན་ཡང་གྲུབ་ཆ་སྟོང་ཕྲག་དུ་མ་ཡོད་པ་དང་། དེ་དག་ཐམས་ཅད་རྙོག་འཛིངས་རང་བཞིན་གྱི་གནས་སྟངས་ཤིག་གི་ནང་ཕན་ཚུན་འབྲེལ་ཡོད་པ་མ་ཟད། གོ་བརྡའང་སྤྲོད་ཀྱི་ཡོད། ཐ་ན་ཕྲ་ཕུང་ཕྲ་མོ་གཅིག་ཀྱང་འདི་ལྟར་རྙོག་འཛིངས་ཆེ་ན། ཚན་རིག་པ་ཚོས་ཅི་ཞིག་བྱེད་དགོས་སམ།"

རས་གཞིའི་ངོར་ཤར་བའི་སྣེ་མང་རྙོག་འཛིངས་ཀྱི་རི་མོ་འདིས་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་མཆོག་དང་། ནང་པའི་མཁས་དབང་ཚོའི་བར་ལ་གྲོས་བསྡུར་རིང་པོ་ཞིག་བསླངས། དེ་ནས་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་མཆོག་གིས་དྲི་བ་བཀོད་བྱུང་། "ཚེ་སྲོག་མ་ཡིན་པ་ཞིག་ལས་

༧ གོང་ས་མཆོག་གིས་ཚན་རིག་པ་ཚོར་དཀའ་ངལ་སྤྲོད་པའི་དྲི་བ་ཞིག་འདྲི་བཞིན་པ།

ཚེ་སྲོག་གི་འཕེལ་རིམ་གྱི་གནད་དོན་འདི་དང་འབྲེལ་བའི་ཐོག་ནས་དཔེར་ན། ཤིང་སྡོང་ཞིག་སྐམ་པའི་ཚེ་དེའི་གྲུབ་ཆ་རྣམས་གཏེར་རིགས་སུ་ཐིམ་པར་བྱེད་ནའང་། དེའི་ཚེ་སྲོག་ལ་ཅི་ཞིག་འབྱུང་ངམ། དེ་བཞིན་གཏེར་རིགས་ཚེ་སྲོག་ལ་འགྱུར་བའི་བརྒྱུད་རིམ་གྱི་ནང་འཕེལ་རིམ་འདི་ཇི་ལྟར་འབྱུང་གི་ཡོད་དམ།" ༧གོང་ས་མཆོག་གི་དྲི་བ་འདི་ནི་ངས་འོག་ཏུ་གླེང་རྒྱུ་ཡིན་པའི་བགྲོ་གླེང་གི་གནད་དོན་དང་ཐད་ཀར་འབྲེལ་བ་ཡོད་པ་ཞིག་རེད། ཡིན་ཡང་། ངས་ད་དུང་དེའི་སྐོར་ལ་གླེང་རྒྱུ་མིན་ཞིང་། གྲོས་བསྡུར་འདི་བྱེད་པར་ད་དུང་རྨང་གཞི་ཆེན་པོ་ཞིག་འདིངས་དགོས།

"ང་ཚོས་དྲི་བ་འདི་རྗེས་ནས་གླེང་རྒྱུ་ཡིན། ཡིན་ཡང་། སྐབས་འདིར་ལན་མདོར་བསྡུས་ཤིག་བརྒྱབ་ན། ཚན་རིག་གི་ལྟ་ཚུལ་ནི་ཆོས་གང་ཞིག་འཆི་སྐབས་དེ་ནི་ངོ་བོ་འཛིན་པའི་གྲུབ་རྫས་སུ་ཐིམ་འགྲོ་བ་དང་། ངོ་བོ་འཛིན་པའི་གྲུབ་རྫས་དེ་དག་ནི་སླར་ཡང་འཚོ་བཞིན་པ་དང་། འཚོ་ལྡན་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་གསར་པ་བསྐྲུན་པར་བེད་སྤྱོད་བྱེད། དེ་བས་ན་ཚན་རིག་ལ་འང་སྲིད་པའི་འཁོར་ལོ་དང་ཆ་འདྲ་བའི་ལྟ་བ་ཞིག་ཡོད། འོན་ཀྱང་། མི་མཐུན་པ་ཞིག་ནི་ཚན་རིག་པ་ཞིག་ལ་མཚོན་ན། ཆོས་གང་ཞིག་ཤི་བའི་སྐབས་སུ་ཆོས་དེ་དོན་དངོས་སུ་ཤི་ཡོད། དེ་ཡང་སོ་སོའི་སྣེར་གྱི་

བདག་བྱེ་བྲག་པ་ཞིག་གི་དྲན་ཤེས་ཚང་མ་སྟོང་ཡོད།”

བོད་སྐད་དུ་ཞར་བྱུང་གི་བགྲོ་གླེང་དེ་ད་དུང་སུ་མཐུད་ཀྱི་འདུག ཐུབ་བསྟན་སྒྲིན་པས་ང་ཚོར་ཅི་ཞིག་གླེང་བཞིན་པ་གསལ་བཤད་བྱེད་རྒྱུར། “ཕྱོགས་གཅིག་ནས་འདིར་སྐད་ཡིག་གི་རྟོག་ཟྲ་ཞིག་འདུག བོད་སྐད་ཀྱི་སྐྱེ་ལྡན་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་འདི་ནི་གསར་དུ་བཟོས་པ་ཞིག་ཡིན་ཞིང་། འདིའི་ངོ་གདོང་གི་དོན་ནི་འཚར་བསྐྱེད་ཀྱི་བརྒྱུད་རིམ་མམ་རང་ཚུགས་སུ་འགྲུབ་བཞིན་པ་ཞིག་དང་། ཚེ་སྲོག་གི་རྣམ་པ་འབྱུང་བཞིན་པའི་སྣང་ཚུལ་ཞིག་ཏུ་གོ་རྒྱུ་རེད།” ཏཱ་ལའི་བླ་མ་མཆོག་གིས་བརྡ་ཚིག་གི་ཚོད་ལན་འདིའི་ནང་བཞད་གད་ཀྱི་ཡུལ་ཞིག་མཐོང་ཡོད་པ་གསལ་ཞིང་། དེ་ཡང་ཁོང་དང་སྐད་སྒྱུར་གཉིས་ཀྱིས་བགྲོ་གླེང་དེ་གད་མོའི་ཀློང་ནས་རྒྱུན་བསྲིངས་བྱུང་།

༧གོང་ས་མཆོག་གིས་རང་གི་དྲི་བ་ནི་གཤམ་དུ་གསལ་བ་ལྟར་བསྒྲིགས་ནས་གསུངས་སོང་། “གནད་དོན་དེ་ནི་རྩ་ཉག་མ་ཞིག་གི་དཔེ་མཚོན་ནང་གསལ་པོར་མཐོང་ཐུབ། རྩ་ཉག་མ་དེ་སྐྱེ་བ་དང་། འཚར་བསྐྱེད་བྱེད་པ། ཐན་ལོ་གཅིག་གི་དུས་ཡུན་གྱི་ནང་དུ་འང་འདི་ལ་འགྱུར་ལྡོག་ཆེན་པོ་ཞིག་འབྱུང་ངེས། དེ་ནས་འདི་ནི་རྩ་ཞིག་གི་རང་བཞིན་དུ་གནས་མེད་པ་དང་གཞན་ཞིག་གི་ངོ་བོར་གྱུར་ཡོད། ཤིང་སྡོང་ཡང་ཕལ་ཆེར་དུས་རབས་གཅིག་ལས་ལྷག་པའི་དུས་ཡུན་གྱི་ནང་གཞན་ཞིག་ལ་འགྱུར་འགྲོ། འོན་ཀྱང་དུས་ཡུན་རིང་པོ་སྟེ། ལོ་ངོ་ས་ཡ་གཅིག་གི་ནང་རྫོ་དང་། ཐ་ན་རི་བོ་ཚུང་ཚུང་ཞིག་ལའང་འགྱུར་ལྡོག་ཆེན་པོ་འབྱུང་རྒྱུ་རེད། དེའི་ཕྱིར་སྐྱེ་ལྡན་དང་། སྐྱེ་ལྡན་མ་ཡིན་པའི་བར་གྱི་ས་མཚམས་ཏག་ཏག་དེ་གང་དུ་ཡོད་དམ། འགྱུར་

བའི་བརྒྱུད་རིམ་གཅིག་ པུ་ནི་ཡིན་མི་སྲིད་པ་དང་། དེའི་ཕྱིར་ས་མཚམས་དེ་ནི་གཞན་ཞིག་ངེས་པར་དུ་ཡིན་དགོས། འཚོ་བཞིན་པ་གང་ཞིག་འཚོ་བཞིན་པ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོགས་སུ་འབྱེད་བྱེད་ཀྱི་ཁྱད་ཆོས་དེ་དོན་དོ་མར་ཅི་ཞིག་ཡིན་ནམ།"

ལན་ཏར་ནི་གནད་དོན་འདི་གསལ་པོར་བཟོ་བའི་དོན་དུ་བསྒྲོ་གླེང་གི་ནང་ཞུགས་སོང་། "ངའི་བསམ་ཚུལ་ལ་དྲི་བ་ནི་འདི་སྟེ། འགྱུར་ལྡོག་བྱེད་པའི་རྫ་ཞིག་རྒྱུ་མཚན་ཅིའི་ཕྱིར་འཚོ་ལྡན་མ་ཡིན་ནམ། ཁྱེད་ཀྱིས་ཐིག་དེ་གང་དུ་འཐེན་རྒྱུ་ཡིན་ནམ། ཁྱེད་ཀྱིས་རྒྱུ་མཚན་ཅིའི་ཕྱིར་འགྱུར་ལྡོག་འགྲོ་བའི་ཤིང་སྡོང་ནི་འཚོ་ལྡན་དང་། འགྱུར་ལྡོག་འགྲོ་བའི་རི་བོ་ནི་འཚོ་ལྡན་མ་ཡིན་པའི་ངོས་འཛིན་བྱེད་པ་ཡིན་ནམ།"

དྲི་བ་འདིས་ང་ཚོར་རྩོལ་ནུས་ལྡན་པའི་ཚེ་སྲོག་གི་མཚན་ཉིད་ཅིག་དགོས་པའི་རྒྱུ་མཚན་དེ་གསལ་པོ་བཟོས་ཤིང་། འདི་འདྲའི་མཚན་ཉིད་ལ་བརྟེན་ནས་ང་ཚོས་ཚེ་སྲོག་དང་ཚེ་སྲོག་མ་ཡིན་པའི་བར་གྱི་ཁྱད་པར་འབྱེད་ཐུབ། ངས་ད་དུང་རང་གི་བརྗོད་བྱའི་སྤྱི་ཁོག་གཞི་ནས་གླེང་རྒྱུ་ཡིན་པས་ཙུང་སྨྲུག་རོགས་ཞེས་བཀའ་པ་ཡིན།

སྐྱེ་དངོས་ཀྱི་ཕྲ་ཕུང་གི་མེད་དུ་མི་རུང་བའི་ཁྱད་ཆོས།

"ངས་གོང་དུ་ཕྲ་ཕུང་ཕྲ་མོ་ཞིག་གི་སྐྱེ་དངོས་རྫས་འགྱུར་གྱི་སྣེ་མང་རྙོག་འཛིངས་ནི་ཧ་ཅང་གཞི་རྒྱ་ཆེ་བ་དང་། སྣེ་མང་རྙོག་འཛིངས་ཀྱི་རང་བཞིན་འདིའི་རིགས་ལ་འཕྲད་སྐབས་ཚན་རིག་པ་ཚོས་ཅི་ཞིག་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་དམ་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན། ཚན་རིག་པ་ཚོས་དཔེ་གཟུགས་ཤིག་གསར་བཟོ་བྱེད་རྒྱུ་རེད། དེ་ཡང་ཚན་རིག་པ

ཆོས་ཕྲ་ཕུང་ནི་སྔེ་མང་རྟོག་འཛིངས་ཤིག་ཡིན་ཡང་དེའི་མེད་དུ་མི་རུང་བའི་ཁྱད་ཆོས་ནི་གང་དག་ཡིན་ནམ། ང་ཚོས་ཕྲ་ཕུང་དེའི་ངོ་བོ་མཚོན་པར་བྱེད་པའི་རེའུ་མིག་ཅིག་བཟོ་ཐུབ་བམ་ཞེས་སོ་སོར་དྲི་བ་འགོད་ཀྱི་ཡོད།

"ཕྲ་ཕུང་ཞིག་གི་དགོས་ངེས་ཀྱི་ཁྱད་ཆོས་ཁག་ནི་གཟུགས་རིས་འདིའི་ནང་མདོར་བསྡུས་ནས་མཚོན་པར་བྱས་ཡོད། སྐྱི་པགས་འདི་ནི་རྩིག་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་ཞིང་། འདིས་ཕྱི་ནང་གི་བར་མཚམས་མཚོན་པ་དང་། དེ་བཞིན་ཕྲ་ཕུང་ནི་ཁ་བསྒམ་པའི་ཆོས་ཤིག་ཡིན་པའི་དབྱིབས་རྣམ་ཡང་ཐོན་པར་བྱས་ཡོད། སྐྱི་པགས་འདི་བརྒྱུད་ནས་རྫས་བཅུད་ཁག་ཅིག་ནང་དུ་ཡོང་སྟེ། ང་ཚོས་གོང་དུ་མཐོང་བའི་རྫས་འགྱུར་གྱི་འགྱུར་ལྡོག་མང་པོ་ཞིག་བརྒྱུད་དགོས། ད་ལྟ་ཉིད་འདི་ལའང་ཁྱེད་ཀྱི་ལུས་པོའི་ཕྲ་ཕུང་རེ་རེའི་ནང་རྫས་འགྱུར་གྱི་འགྱུར་ལྡོག་སྟོང་ཕྲག་མང་པོ་འབྱུང་གི་ཡོད་ཀྱང་། ཕྲ་ཕུང་གི་ནང་དུ་སྐྱེ་དངོས་རྫས་འགྱུར་གྱི་ལྷུ་སྒྲིག་གི་ནུས་རྩོལ་གྱིས་གཏོར་བརླག་བྱས་པ་ཐམས་ཅད་སླར་ཡང་རྫས་འགྱུར་གྱི་འགྱུར་ལྡོག་གཞན་གྱིས་བཟོ་སྐྱོན་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། འདིའི་ཐད་ཕར་རེ་ལས་འདི་ལྟར་བརྗོད་འདུག 'ཕྲ་ཕུང་གི་བྱ་འགུལ་གཙོ་བོ་ནི་འགྱུར་ལྡོག་མང་པོ་ཞིག་གི་ཁྲོད་ན་རང་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོ་རྒྱུན་འཛིན་ཐུབ་ཐབས་བྱེད་རྒྱུ་འདི་ཡིན་པ་དང་། རང་གི་ངོ་བོ་རྒྱུན་འཛིན་བྱེད་པ་ནི། ཕྲ་ཕུང་རང་སྙིང་གི་བསྐྱར་སྐྱོན་གྱི་བརྒྱུད་རིམ་ཞིག་ལ་བརྟེན་ནས་འབྱུང་གི་ཡོད།' འདིས་ང་ཚོར་རྩོལ་ནུས་ཅན་གྱི་ཚེ་སྲོག་གི་མཚན་ཉིད་ལྟ་བུ་ཞིག་སྤྲོད་ཐུབ། དེ་ཡང་ཚེ་སྲོག་ནི་བར་སྣང་གི་ངོས་སུ་རང་ཉིད་ཀྱི་བཀོད་པའི་མཐའ་མཚམས་ཀྱིས་རང་གི་དབྱིབས་རྣམ་ཐོན་པར་བྱེད་ཅིང་། རང་གི་ངོ་བོ་ནི་བེད་སྤྱོད་བྱས་ཟིན་པའི་གྲུབ་ཆ་རྣམས་སླར་ཡང་བསྐྱར་སྐྱོན་

བྱས་ནས་རྒྱུན་འཁྱོངས་བྱེད་པའི་སྒྲིག་འཛུགས་ཤིག་རེད།”

ངས་གནས་སྐབས་ཤིག་ལ་སྐད་ཆ་བཤད་མཚམས་བཞག་སྟེ། གོང་གི་སྐད་ཆ་འདི་ཚོའི་སྐོར་ལ་དཔྱད་པ་ཅི་ཞིག་ཡོད་མེད་བལྟས་པ་ཡིན། ཏཱ་ལའི་བླ་མ་མཆོག་གིས་དྲི་བ་མང་པོ་དྲིས་གནང་བྱུང་། “ཡིན་ཡང་ཕྲ་ཕུང་གི་སྤྱིའི་ངོ་བོ་དེ་ཅི་ཞིག་གིས་རྒྱུན་འཁྱོངས་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་དམ། ཕྲ་ཕུང་གི་ནང་དུ་འཛིག་བཞིན་པ་དང་། འབྱུང་བཞིན་པའི་ནུས་རྩོལ་དེ་དག་ཡོད་ཅིང་། ནང་རོལ་གྱི་གྲུབ་ཆ་སོ་སོར་རྒྱུན་མཐུད་ཅིག་ཡོད་དམ། དེ་ཡང་གྲུབ་ཆ་སོ་སོར་རྒྱུན་མཐུད་ཅིག་ཡོད་པའི་ཐོག་ནས་ཕྲ་ཕུང་སྤྱིའི་ངོ་བོའི་རྒྱུན་མཐུད་དེ་འབྱུང་གི་ཡོད་དམ། ཡང་ན་ཁ་ཁ་ཡིན་པའི་ནང་རོལ་གྱི་ནུས་རྩོལ་དེ་དག་གི་སོ་སོའི་རྒྱུན་མཐུད་འགག་གམ། དོན་ངོ་མར་གཏོར་བརླག་ཅིག་འབྱུང་གི་ཡོད་དམ། ཕྲ་ཕུང་སྤྱིའི་ངོ་བོ་དེར་འགྱུར་བ་འགྲོའམ་མི་འགྲོ།”

ངས་རང་གི་གཏམ་བཤད་ནང་ནན་གྱིས་གླེང་མེད་པ་ནི་ངོ་བོ་རྒྱུན་འཁྱོངས་འདི་རང་བྱུང་གི་བཀོད་སྒྲིག་གི་དོན་སྤྱི་ལའང་འབྲེལ་བ་ཡོད་པ་དེ་ཡིན་ཞིང་། ངོ་བོ་རྒྱུན་འཁྱོངས་བྱེད་པ་ནི་རང་བྱུང་གི་བཀོད་སྒྲིག་ལ་བརྟེན་ནས་འབྱུང་གི་ཡོད། འཚོ་ལྡན་གྱི་ཕྲ་ཕུང་ནི་མངོན་ཐོན་དང་། རང་བྱུང་གི་བཀོད་སྒྲིག་གི་དཔེ་མཚོན་ཚད་གཞི་ཆེས་མཐོ་བོ་ཞིག་རེད། ཕྲ་ཕུང་གི་ནང་དུ་རྩ་འཛིན་འདི་གཉིས་ཟུང་འབྲེལ་གྱིས་ཁྱད་ཆོས་བྱེ་བྲག་པ་ཞིག་འབྱུང་བ་ནི། ནུས་རྩོལ་གྱི་དྲ་རྒྱ་འགྱུར་ལྡོག་ཆེན་པོ་ཞིག་བརྒྱུད་ནས་རང་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོ་རྒྱུན་འཁྱོངས་བྱེད་པའི་ནུས་སྟོབས་དེ་ཡིན་ཞིང་། འདི་ནི་སྐྱེ་དངོས་ཀྱི་རང་སྐྱོང་གི་རང་བཞིན་ཞིག་རེད། ཤར་རེ་ལས་བརྗོད་པ་ལྟར། ཕྲ་ཕུང་གི་ཚེ་སྲོག་ནི་བསྐྲུན་པའི་ཆོས་དང་སྐྲུན་མཁན་གཉིས་ཁ་ཁར་འབྱེད་མི་ཐུབ

ཅིང་། བཀོད་སྒྲིག་རང་ཉིད་འཚོ་ལྡན་གྱི་སྒྲིག་འཛུགས་དེ་ཡིན་པའི་སྣེ་མང་རྟོག་འཛིངས་ཀྱི་གནས་རིམ་ཞིག་ཏུ་འབྱུང་གི་ཡོད། ཕར་རེ་ལས་གནད་དོན་འདི་དང་འབྲེལ་བའི་ཐོག་ནས་རྩོལ་ནུས་ཀྱི་གཅོད་སྡོམ་ཞེས་པའི་དོན་སྤྱི་དེ་འང་ཐོག་མར་གླེང་བ་དང་། འདི་ནི་སྒྲིག་འཛུགས་ཤིག་གི་ནུས་རྩོལ་ལ་མཁོ་བའི་གནས་ཚུལ་ཐམས་ཅད་སྒྲིག་འཛུགས་རང་སྟེང་དུ་ཡོད་པས་ཕྱི་རོལ་གྱི་བཀོད་འདོམས་མི་དགོས་པའི་དོན་ཡིན།

ངས་རང་གི་སྐད་ཆ་གསལ་དུ་གཏོང་བར་འབད་པ་བྱས། "ཕྲ་ཕུང་གི་ནང་གྲུབ་ཆ་རྣམས་ལ་གཏོར་བརླག་འབྱུང་ཡང་། ནང་རོལ་ཏུ་ཡོད་པའི་རྫས་འགྱུར་གྱི་འགྱུར་ལྡོག་གིས་གྲུབ་ཆ་དེ་ཚོ་སླར་ཡང་བཟོ་སྐྲུན་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། རྒྱུ་མཚན་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་ཕྲ་ཕུང་ནི་རང་ཉིད་འཛུགས་སྐྲུན་གྱི་ཐོན་རྫས་རྣམས་བསྐྱར་བཟོ་བྱེད་པའི་རྒྱུན་མཐུད་ཀྱི་བརྒྱུད་རིམ་ཞིག་ཡིན། ད་ལྟའི་བར་དུ་ང་ཚོས་ཚེ་སྲོག་ལ་མཚན་ཉིད་འདི་ལྟར་བཞག་ཡོད། ཚེ་སྲོག་ནི་བར་སྣང་དུ་རང་ཉིད་ཀྱི་བཀོད་པའི་མཐའ་མཚམས་ཀྱིས་རང་གི་དབྱིབས་རྣམ་ཐོན་པར་བྱེད་ཅིང་། རང་སྟེང་དུ་རང་གི་གྲུབ་ཆ་རྣམས་བསྐྱར་བཟོ་བྱེད་པའི་ནུས་སྟོབས་ལ་བརྟེན་ནས་རང་ཉིད་རྒྱུན་འཁྱོངས་ཀྱི་སྒྲིག་འཛུགས་ཤིག་ཡིན། དེའི་ཕྱིར་ཕྲ་ཕུང་ནི་རང་ཉིད་བསྐྱར་སྐྲུན་བྱེད་པའི་བཟོ་གྲྭ་ལྟ་བུ་ཞིག་རེད།"

རང་ཉིད་འཛུགས་སྐྲུན།

སླ་ཚོ་རན་དང་ཕར་རེ་ལ་གཉིས་ཀྱིས་ཕྲ་ཕུང་གི་ཚེ་སྲོག་ལ་ཞིབ་ལྟ་བྱས་ཏེ། རང་ཉིད་འཛུགས་སྐྲུན་གྱི་ལྟ་ཚུལ་འདི་རྟེད་ཡོད། འདི་ནི་རྩ་བའི་ཆ་ནས་ཕྲ་ཕུང་གི་གནས

རིམ་གྱི་ཚེ་སྲོག་དེ་ཅི་ཞིག་ཡིན་མིན་གྱི་སྐྱི་སྟོམ་ཞིག་རེད།

རང་ཉིད་འཛུགས་སྐྲུན་ཞེས་པའི་ཚིག་འདི་ནི་ཀ་རི་སིའི་སྐད་ཡིག་ལས་ཚུར་བླངས་པ་ཞིག་ཡིན། རང་ཉིད་འཛུགས་སྐྲུན་གྱི་སྡེ་ཁག་ཅིག་ནི་རྫས་འགྱུར་གྱི་འགྱུར་ལྡོག་གི་དྲ་རྒྱ་བརྒྱུད་ནས་རང་ཉིད་རྒྱུན་སྐྱོང་གི་ནུས་པ་ལྡན་པའི་སྒྲིག་འཛུགས་ཤིག་ཡིན་ཞིང་། རྫས་འགྱུར་གྱི་དྲ་རྒྱ་འདིས་རྫས་འགྱུར་གྱི་འགྱུར་ལྡོག་གཞན་ནང་བེད་སྤྱོད་བྱས་ཟིན་པའི་གྲུབ་ཆ་ཐམས་ཅད་བསྐྱར་བཟོ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། མཚན་ཉིད་འདིས་བཟོ་བཀོད་བྱེ་བྲག་པ་ཞིག་མི་སྟོན། མཚན་ཉིད་འདི་ནི་དབྲེ་འར་ནི་ཨད་དང་། སྤྲི་དཀར་ཁག་ལས་གྲུབ་པའི་སྐྱི་དངོས་ཀྱི་ཕྲ་ཕུང་ལ་འོས་འཚམས་ཡིན་པ་མ་ཟད། བཙོས་མའི་ཚེ་སྲོག་གི་རྫས་སྦྱོར་གྱི་སྒྲིག་འཛུགས་ལའང་སྦྱོར་ཆོག འདི་ལྟར་བྱས་ནས་རང་ཉིད་འཛུགས་སྐྲུན་གྱི་དོན་སྤྱི་འདིས་འཚོ་ལྡན་གྱི་ངོ་བོ་བསྐྲུན་པའི་ལྷ་སྒྲིག་གི་ནུས་རྩོལ་དེ་མཚོན་པར་བྱེད་ཐུབ། ཕྲ་ཕུང་གི་གྲུབ་ཆ་རྣམས་ཀྱིས་མཐའ་མཚམས་ཅན་གྱི་སྒྲིག་འཛུགས་ཤིག་གི་ནང་རང་ཉིད་བཀོད་སྒྲིག་བྱེད་པ་དང་། སྒྲིག་འཛུགས་དེས་གྲུབ་ཆ་རྣམས་བསྐྲུན་ཞིང་། གྲུབ་ཆ་རྣམས་ཀྱིས་སྒྲིག་འཛུགས་དེ་བསྐྲུན་གྱི་ཡོད། འདི་ལྟར་ཚེ་སྲོག་གི་རྩ་བའི་སྒྲོམ་གཞིས་མགོ་མཇུག་སྦྲེལ་བའི་གཏན་ཚིགས་ཤིག་བརྩི་སྲུང་བྱེད་པ་དང་། དེའི་མགོ་གང་དུ་རྩོམ་པ་དང་མཇུག་གང་དུ་སྡུད་པ་ནི་ངོས་འཛིན་བྱེད་མི་ཐུབ། རང་ཉིད་འཛུགས་སྐྲུན་ནི་ཚེ་སྲོག་ཐོག་མར་བྱུང་ཚུལ་དང་འབྲེལ་བ་གཙོ་བོ་མེད་ཅིང་། འདིས་ད་ལྟའི་ཚེ་སྲོག་ནི་ཅི་ཞིག་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་མཚོན་པར་བྱེད་པ་ཞིག་རེད། དངོས་ཁམས་རིག་པའི་ངོས་ནས་བཤད་ན། སྒྲིག་འཛུགས་འདི་ནི་གཙོད་སྟོམ་བྱས་ཡོད་པ་ཞིག་མིན་ཡང་། ཚད་

མ་རིག་པའི་ངོས་ནས་བཤད་ན། འདི་ལ་རྩོལ་ནུས་ཀྱི་གཙོད་སྟོམ་ཞིག་ཡོད་པས་སྒྲིག་འཛུགས་འདི་ནི་རང་སྐྱོང་གི་རང་བཞིན་ཅན་ཞིག་ཡིན་པ་དང་། སྒྲིག་འཛུགས་འདིས་རང་ཉིད་གྲུབ་སྟངས་ཀྱི་སྒྲིག་ཁྲིམས་རྣམས་བཟོ་སྐྲུན་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། རང་ཉིད་འཛུགས་སྐྲུན་གྱི་དོན་སྤྱི་འདི་ནི་མ་རྒོ་ལེ་སི་༼Lyn Margulis༽ལྟ་བུའི་སྐྱེ་དངོས་རིག་པ་སློབ་དང་ལེན་བྱས་ཡོད་པ་མ་ཟད། སྤྱི་ཚོགས་ཚན་རིག་པ་ཚོས་ཀྱང་དང་དུ་བླངས་ཏེ། རང་སྐྱེང་གི་ཆོས་ཉིད་རྣམས་ལ་བརྟེན་ནས་རང་ཉིད་རྒྱུན་འཁྱོངས་བྱེད་པའི་སྒྲིག་འཛུགས་ལ་འགྲེལ་བརྗོད་བྱེད་པར་བཀོལ་སྤྱོད་བྱེད་པ་རེད།

ལྷུང་མདོག་གི་མི་དང་ཞིང་པ་ཞིག

ངས་རང་གི་གཏམ་བཤད་སྟུ་མཐུད་དེ། "ཕྲ་ཕུང་ཞིག་གི་རྒྱ་འཛིན་ཁག་ལ་ཞིབ་ལྟ་བྱས་པ་ལས་ངོ་མཚར་བའི་གསར་རྙེད་ཅིག་བྱུང་བ་ནི། ང་ཚོས་ཕྲ་ཕུང་ཕྲ་མོའི་སྐོར་ལ་གང་ཞིག་བཤད་པ་དེ་དག་ནི་གླང་ཆེན་ཞིག་དང་། ཡང་ན་འཚོ་ལྡན་གྱི་སྐྱེ་ལྡན་ཆེན་པོ་གང་ལའང་སྤྱིར་ཚོགས་པ་འདི་རེད། དོན་དོ་མར་ཕྲ་ཕུང་གི་གནས་རིམ་གྱི་ཚེ་སྒྲོག་ནི་རང་ཉིད་བཟོ་སྐྲུན་བྱེད་པའི་བཟོ་གྲྭ་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡིན་པའི་འགྲེལ་བཤད་འདི་གནས་རིམ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཚེ་སྒྲོག་ལ་ཁྱབ་ཡོད། ཁྱད་ཆོས་འདི་ནི་འཚོ་བཞིན་པ་གང་ཞིག་འཚོ་བཞིན་པ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོགས་སུ་འབྱེད་བྱེད་ཅིག་ཡིན།

"ངས་རང་གི་སློབ་མ་ཚོ་དང་ལྷན་དུ་མིང་ཐོ་གཉིས་ཞེས་པའི་རྩེད་མོ་ཞིག་བཀོལ་སྤྱོད་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། གོ་ལའི་ཕྱི་རོལ་གྱི་མི་ཞིག་གོ་ལའི་སྟེང་གི་ཚེ་སྒྲོག་ནི་ཅི་ཞིག་ཡིན་པའི་གོ་རྟོགས་འཚོལ་བར་ཡོང་བ་དང་། ང་ཚོས་ཁོ་ལ་ལྷུང་མདོག་གི་མི་ཟེར་རྒྱུ་ཡིན། ངའི་སྐྲུང་གི་ནང་ལྷུང་མདོག་གི་མི་འདི་སའི་གོ་ལའི་སྟེང་གི་ཞིང་པ་

ཞིག་ལ་ཐུག་ནས་བརྗོད་རྒྱུར། ‘ངས་མིང་ཐོ་ཞིག་འབྲི་དགོས་ཤིང་། ཁྱེད་ཀྱིས་ང་ལ་གང་ཞིག་འཚོ་ལྡན་ཡིན་པ་དང་། གང་ཞིག་འཚོ་ལྡན་མ་ཡིན་པ་བཤད་ཐུབ་བམ།’

“ཞིང་པ་དེས་སྨྱུར་དུ་མིང་ཐོ་འདི་གཉིས་སུ་བགོས་ནས་བརྗོད་རྒྱུར། ‘དེ་ནི་ལས་སླ་པོ་ཞིག་རེད། སྦྲང་ནག་དང་། ཤིང་སྡོང་། དྲེལ། ཤ་མོ་ལ་སོགས་པ་ནི་འཚོ་བཞིན་པ་ཡིན་ཞིང་། རླངས་འཁོར་དང་། གློག་ཀླད། ཤེལ་རྡོ། ཟླ་བ་ལ་སོགས་པ་ནི་འཚོ་བཞིན་པ་མ་རེད།’ ཞིང་པས་མིང་ཐོ་འདི་དེ་མ་ཐག་ཏུ་གཉིས་སུ་བགོས་པས་ལྗང་མདོག་གི་མི་ཏ་ལས་ཤིང་། ཞིང་པ་འདིས་ཇི་ལྟར་བགོས་པའང་ཤེས་འདོད་བྱུང་། ཅི་ཞིག་གིས་འཚོ་བཞིན་པ་འཚོ་བཞིན་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོགས་སུ་ཕྱེས་ཡོད་དམ། སྦྲང་ནག་ནས་གླང་ཆེན་བར་གྱི་སྐྱེ་ལྡན་འདི་ཚོའི་སྟེང་དུ་ཁྱད་ཆོས་ཅི་ཞིག་ཡོད་དམ། ཁོ་ཚོའི་རྣམ་པ་སྣ་ཚོགས་ཡིན་ཡང་ཐུན་མོང་གི་ཆོས་ཤིག་ཁོ་ཚོར་ཡོད་ངེས། ད་དུང་ཐུན་མོང་གི་ཆོས་འདི་ནི་འཚོ་ལྡན་མ་ཡིན་པའི་མིང་ཐོའི་ནང་གི་གློག་ཀླད་དང་། ཟླ་བ། ཤེལ་རྡོ་བཅས་ལ་ཡོད་མི་སྲིད། འཚོ་ལྡན་སྤྱི་ལ་ཁྱབ་པའི་ཁྱད་རྟགས་དེ་ནི་ཅི་ཞིག་ཡིན་ནམ།

“ངའི་སློབ་མ་ཚོས་ཐག་གཅོད་ཅིག་རྙེད་པ་ལ་དུས་ཡུན་ཙུང་ཙམ་དགོས་ཤིང་རིང་པོ་ཞིག་མི་དགོས། འཚོ་ལྡན་གྱི་ཐུན་མོང་གི་ཁྱད་རྟགས་ནི་རང་ཉིད་བསྐྱར་སྤེལ་མིན་ཞིང་། དེ་ཡང་རྒྱུ་མཚན་ནི་སྐྱེ་ལྡན་ཁག་ཅིག་མོ་གཤམ་ཡིན་པ་དང་། ཚད་མཐོ་བོའི་སྐྱེ་ལྡན་གྱི་བསྐྱར་སྤེལ་འབྱུང་བར་ཕོ་མོ་གཉིས་འཛོམས་དགོས། ཤིང་སྡོང་དང་། ཤ་མོ། ཉ་ལ་སོགས་པའི་འཚོ་ལྡན་ཚང་མར་ཡོད་པའི་ཐུན་མོང་གི་ཁྱད་ཆོས་ནི་རང་ཉིད་རྒྱུན་སྐྱོང་གི་ནུས་སྟོབས་འདི་ཡིན། དེ་ཡང་རང་སྟེང་དུ་འགྱུར་ལྡོག་མང་

པོ་ཞིག་བྱུང་དང་འབྱུང་བཞིན་པ་ཡིན་ནའང་། རང་ཉིད་ནི་རང་ཉིད་དུ་གནས་པའི་ཁྱད་ཆོས་འདི་རེད། ང་ཚོ་རེ་རེར་ཁྱད་ཆོས་འདི་ཡོད་པ་ཞིག་ཡིན། ང་ཚོས་སྐར་ཆ་རེ་རེའི་ནང་རང་ཉིད་ཀྱི་བགས་པའི་ཕྲ་ཕུང་ཡ་ས་དུ་མ་འདོར་གྱི་ཡོད་ཀྱང་། བགས་པའི་ཕྲ་ཕུང་དེ་དག་ནི་རང་སྟེང་དུ་སླར་ཡང་བཟོ་སྐྲུན་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། ཁྱེད་ཀྱི་ཁྲག་གི་ནང་དུ་ཡོད་པའི་སྲོག་འཛིན་རླུང་དབོར་འདྲེན་བྱེད་མཁན་གྱི་རྫས་ཕལ་ཆེ་བ་ཉིན་འགའི་ནང་འཛིག་ནའང་། རང་སྟེང་དུ་སླར་ཡང་དེ་དག་བཟོ་སྐྲུན་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། ཁྱེད་ཀྱིས་སྐྲ་གཏུབས་ཚེ། སླར་ཡང་སྐྲ་སྐྱེས་ནས་ཡོང་རྒྱུ་རེད། རང་གི་གྲུབ་ཆ་རྣམས་བསྐྱར་སྐྲུན་བྱེད་པ་དང་། འགྱུར་ལྡོག་མང་པོ་ཞིག་འབྱུང་གི་ཡོད་པ་ལ་མ་ལྟོས་པར་རང་ཉིད་རྒྱུན་འཁྱོངས་བྱེད་པའི་ཁྱད་ཆོས་འདི་ནི་ཚེ་སྲོག་གི་ངོ་བོ་གཙོ་བོ་དེ་ཡིན།"

ཚོགས་ཞུགས་པ་རྣམས་ནི་ལྷང་མདོག་གི་མི་དང་ཞིང་པའི་སྐྲུང་འདིས་འདོད་པ་བསྐངས་ཡོད་པར་སྣང་བས་ངས་ཤུ་མ་ཐུད་པ་ཡིན། "འཚོ་བཞིན་པའི་ཕྲ་ཕུང་གི་བྱེད་ལས་ནི་ཆ་ཤས་ཚང་མ་འབྲེལ་བའི་ཐོག་ནས་འབྱུང་གི་ཡོད་པ་དང་། བྱེད་ལས་དེར་བཀོད་འདོམས་བྱེད་པའི་ལྟེ་གནས་ཤིག་མེད། རང་བྱུང་བཀོད་སྒྲིག་གིས་ནུས་རྩོལ་དང་རྫས་འགྱུར་གྱི་འགྱུར་ལྡོག་དེ་དག་ཟླ་བསྒྲིལ་དུ་བཏང་ཡོད། ལྟེ་གནས་ཀྱི་བཀོད་འདོམས་བྱེད་པོ་ཞིག་དེར་མེད། སྤྱིར་བློའི་འཛིན་པའི་ཚན་རིག་དང་། སྣེ་མང་རྟོག་འཛིངས་སྐོར་གྱི་དེང་རབས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཚང་མའི་ནང་ལྟེ་གནས་མེད་པའི་བདག་གི་དོན་སྤྱི་འདི་ནི་ཡང་ཡང་གླེང་གི་ཡོད། དོན་སྤྱི་འདི་ནི་ལེ་ཌེའོ་སི་དང་།༼Le Doux༽ ཨམ་ཏོ་ནེ་ཡོ།༼Antonio Damasio༽ རོད་ཐི།༼Gerhard Roth༽ དེ་བཞིན་ཕར་རེ་ལ་ལྷ་བུ་གླད་པའི་ནུས་རྩོལ་ལ་ཞིབ་འཇུག་བྱེད་མཁན་

ཚོར་རྒྱུས་མངའ་ཡོད་པ་ཞིག་ཡིན། དཔེར་ན། ཁོང་ཚོས་ཁྱེད་ལ་སེམས་ནི་བྱ་འགུལ་དང་། ཚོར་བ། སྦྱོང་ཚོར། དྲན་ཤེས། བསམ་བློ་རྣམས་ཚོགས་པའི་རང་བཞིན་ཞིག་ཡིན་པར་བརྗོད་རྒྱུ་རེད། བསམ་བློ་གཏོང་མཁན་མེད་པར་བསམ་བློ་གཏོང་བཞིན་པ་ཡོད་པ་དང་། ཡིད་དུ་འོང་བའི་ཁང་པ་ཞིག་ཡོད་ཀྱང་ནང་དུ་མི་སུ་ཡང་མེད། འདུས་ཚོགས་ཏེལ་པོའི་ངོས་ནས་རང་བྱུང་གི་བཀོད་སྒྲིག་འདི་འབྱུང་བ་དང་། ལྟེ་གནས་མེད་པའི་སྤྲི་ཞིག་འགྲུབ་ཀྱི་ཡོད། རང་བཞིན་འདི་ནི་འཚོ་བཞིན་པའི་ཕྲ་ཕྲུང་ལའང་ཡོད་པ་ཞིག་ཡིན་ཏེ། འདུས་ཚོགས་ཏེལ་པོའི་ནང་དུ་ཚེ་སྲོག་ཡོད་ནའང་། ཚེ་སྲོག་ལ་གཞི་གཅིག་ཏུ་ཚོད་འཛིན་བྱས་ཡོད་པའི་ལྟེ་གནས་ཤིག་མེད།

"འཆི་བའི་མཚན་ཉིད་ནི་ཚེ་སྲོག་གི་མཚན་ཉིད་འདི་དང་འབྲེལ་བ་ཡོད། ང་ཚོ་ཚན་རིག་པ་ཚོར་མཚོན་ན། ཉ་ལྷ་བུ་ཞིག་འཆི་སྐབས་དེས་ངོ་བོ་འཛིན་པའི་གྲུབ་རྫས་ཐམས་ཅད་སླར་ཡང་རང་གི་ཁོར་ཡུག་ལ་སྤྲོད་པ་དང་། ངོ་བོ་འཛིན་པའི་གྲུབ་རྫས་དེ་ཚོ་སླར་ཡང་རང་བྱུང་ཁམས་ཀྱིས་བཀོལ་སྤྱོད་བྱས་ནས་དངོས་པོ་གཞན་བསྐྲུན་གྱི་ཡོད། ང་ཚོ་རང་སྙིང་གི་ངོ་བོ་འཛིན་པའི་གྲུབ་རྫས་ཐམས་ཅད་སྤོན་མར་བཀོལ་སྤྱོད་ཐེངས་མང་པོ་བྱས་ཟིན། ང་ཚོ་རང་སྙིང་གི་ངོ་བོ་འཛིན་པའི་གྲུབ་རྫས་འགའ་ནི་སྔོང་ཟིན་པའི་གཏུམ་འབྲུག་ལ་དབང་བ་ཞིག་ཀྱང་ཡིན་སྲིད། ཡང་དང་ཡང་དུ་བཀོལ་སྤྱོད་བྱེད་པ་ནི་རང་བྱུང་ཁམས་ཀྱི་འགྲོ་སྟངས་ཤིག་རེད། མདོར་བསྡུས་ན། འཆི་བའི་སྐབས་སུ་རང་ཉིད་ཀྱི་དྲན་ཤེས་དེའང་འཇིག་པ་དང་། སྐྱེ་བ་ཕྱི་མ་ནི་ཡོད་པ་ཞིག་མིན།"

འདི་འདང་ཚན་རིག་དང་ཆོས་ལུགས་བར་གྱི་འགལ་བ་ཞིག་ཡིན་པ་དང་། ངས་བསམ་བཞིན་དུ་གནད་དོན་འདི་ནན་ཏན་དུ་བརྗོད་དེ། ནང་པའི་ཕྱོགས་གཏོགས་ནས་འདིའི་ཁ་གཏད་ལ་ཅི་ཞིག་བརྗོད་པར་བལྟས་པ་ཡིན། “ངས་སོ་སོའི་ནང་ཡེ་ཤུའི་བླ་བཙུན་ཁག་ཅིག་དང་ལྷན་དུ་བགྲོ་གླེང་མང་པོ་བྱས་སྐྱོང་། ང་ཚོར་ཚེ་སྲོག་གི་མཚན་ཉིད་དང་། ཐ་ན་ཚེ་སྲོག་ཐོག་མར་བྱུང་ཚུལ་སོགས་ཀྱི་སྐོར་ལའང་མཐུན་སྣང་གི་ལྟ་ཚུལ་ཞིག་འདུག འོན་ཀྱང་། འཆི་བའི་གནད་དོན་འདི་གླེང་སྐབས་ཚན་རིག་དང་ཆོས་ལུགས་བར་གྱི་ཁྱད་པར་དེ་མངོན་དུ་འགྱུར་འགྲོ།” ཡིན་ཡང་། ནང་པའི་ཕྱོགས་ནས་ཅི་ཡང་བརྗོད་མ་སོང་། དེའི་ཕྱིར་ངས་རང་གི་གཏམ་བཤད་ཀྱི་རིམ་པ་གཞན་ཞིག་བཤད་པའི་ཐག་གཅོད་བྱས་པ་ཡིན། ཚེ་སྲོག་ལ་ཕྲ་ཕུང་གཅིག་པུའི་ཐོག་ནས་བསམ་གཞིགས་བྱེད་པར་དགོས་པ་ཡོད་ཀྱང་། བྱེད་སྟངས་འདིས་ཚེ་སྲོག་གི་དངོས་ཡོད་གནས་ལུགས་ཚང་མ་མཚོན་མི་ཐུབ། ཕྲ་ཕུང་ནི་ཁེར་རྐྱང་དུ་འཚོ་ཡོད་པ་ཞིག་མིན་པ་དང་། རྒྱུན་དུ་ཕྲ་ཕུང་གི་ཚོགས་སྡེ་ཞིག་ཡོད། ཚོགས་སྡེ་འདི་ཚོ་ནི་ཁོར་ཡུག་བྱེ་བྲག་པ་ཞིག་གི་ནང་གནས་པ་དང་། དེ་ཚོའི་ཚེ་སྲོག་ནི་ཁོར་ཡུག་དེར་བརྟེན་ཡོད་པ་ཞིག་ཡིན།

ཕྲ་ཕུང་ནས་བློའི་འཛིན་པའི་ཚན་རིག་བར་གྱི་འབྲེལ་ཟམ།

“སྔ་ཚོ་ར་ན་དང་། ཕར་རེ་ལ་གཉིས་ཀྱི་འཚོལ་ཞིབ་ནང་ཚེ་སྲོག་ཅི་ཞིག་ཡིན་མིན་དང་ལྷན་དུ་ད་དུང་བློའི་འཛིན་པ་ནི་ཅི་ཞིག་ཡིན་མིན་གྱི་དྲི་བ་འདི་འདང་ཡོད། ཁོང་ཚོས་དྲི་བ་འདི་གཉིས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ལ་བརྟག་དཔྱད་བྱས་ནས་མཇུག་སྡོམ་བཞག་ཡོད་པ་ནི། ཚེ་སྲོག་དང་བློའི་འཛིན་པ་གཉིས་ཕན་ཚུན་ལ་མ་བརྟེན་པར་འགྲུབ་མི་

ཐུབ་པ་འདི་རེད།

"ང་ཚོས་རང་ཉིད་འཛུགས་སྐྲུན་གྱི་སྡེ་ཁག་དང་། ཁོར་ཡུག་བར་གྱི་འབྲེལ་བ་ནས་འགོ་འཛུགས་ཆོག འཚོ་ལྡན་གྱི་སྡེ་ཁག་འདིའི་རྣམ་པ་ནི་སྐྱེ་དངོས་ཀྱི་རང་སྐྱོང་ཞིག་རེད། དེ་དང་ཆབས་ཅིག་རང་གི་གསོན་གནས་ཕྱི་རོལ་གྱི་བརྒྱུད་ལམ་ལ་ཤུགས་ཆེན་བརྟེན་ཡོད། འདིར་འགལ་བ་ཞིག་ཡོད་པར་སྣང་ཞིང་། ཚེ་སྲོག་གིས་མངོན་གསལ་ཡིན་པའི་འགལ་བ་འདིའི་ནང་ངེས་པར་དུ་ནུས་རྩོལ་བྱེད་དགོས། རང་གི་ཁོར་ཡུག་གི་འབྲེལ་བ་འདི་ནི་རྒྱུན་དུ་ཁྱད་པར་བ་ཞིག་རེད། དེ་ཡང་ཕྱི་མ་ལེབ་དང་དེའི་ཁོར་ཡུག་གི་འབྲེལ་བ་ནི། འཕྲོ་བ་མིའམ་འབུ་སྲིན་དང་དེའི་ཁོར་ཡུག་གི་འབྲེལ་བ་དང་ཐ་དད་པ་ཞིག་ཡིན། སྨན་ཚོ་ར་ན་དང་ཕར་རེ་ལ་གཉིས་ཀྱིས་འབྲེལ་བ་བྱེ་བྲག་པའི་རིགས་འདི་ལ་'བློའི་འཛིན་པ'ཟེར།

"ཕར་རེ་ལས་བློའི་འཛིན་པ་ཞེས་པའི་ཚིག་འདི་བཀོལ་སྤྱོད་བྱེད་པ་ནི་ཡང་དག་ཅིག་མིན་པའི་ངོས་འཛིན་བྱས་ཤིང་། ཚིག་འདི་ལ་མིའི་ཤ་ཚུགས་ཀྱི་རང་བཞིན་སྟོན་པའི་ནང་དོན་ཤུགས་ཆེན་ཞིག་ཡོད། མི་ཞིག་གིས་ཐ་སྙད་འདི་གོ་དུས་སེམས་ལ་མི་ཡི་བློའི་འཛིན་པ་འཁོར་རྒྱུ་རེད། ཡིན་ཡང་། ཕར་རེ་ལ་དང་སྨན་ཚོ་ར་ནའི་ལྟ་ཚུལ་ལ། བློའི་འཛིན་པ་ལ་རིམ་པ་སྣ་ཚོགས་ཤིག་ཡོད་སྟབས། ཚེ་སྲོག་གི་སྔེ་མང་རྙོག་འཛིངས་ཀྱི་ཚད་གཞི་དམའ་བོ་དག་ཀྱང་ནང་དུ་འདུ་དགོས་པ་ཞིག་ཡིན། ཕྲ་ཕུང་གཅིག་ལས་གྲུབ་པའི་སྐྱེ་ལྡན་ནས་ཕྲ་ཕུང་མང་པོས་གྲུབ་པའི་སྐྱེ་ལྡན་བར་གྱི་རྩི་ཤིང་དང་། འབུ་སྲིན། ཉ། ཝ་འཕྱང་སྲོག་ཆགས་ལ་སོགས་པ་རེ་རེར་སོ་སོར་དཔག་པའི་བློའི་འཛིན་པའི་ཚད་གཞི་དང་རིགས་ཤིག་ཡོད། དེ་ཚོ་རེ་རེ་ནི་ཚེ་

སྲོག་གི་སྙེ་མང་རྙོག་འཛིང་ངས་ཀྱི་གནས་རིམ་གྱི་ཁྱད་པར་དང་མཐུན་པ་ཞིག་རེད། དེ་ལྟ་ནའང་། བློའི་འཛིན་པ་ཞེས་པའི་དོན་སྤྱི་འདི་ནི་འཚོ་བཞིན་པའི་ཆོས་རྣམས་ལ་མ་གཏོགས་བཀོལ་སྤྱོད་བྱེད་ཀྱི་མེད། སྲོག་ཤུགས་མེད་པའི་དངོས་གཟུགས་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་ལ་མི་སྤྱོར་བ་དང་། རྣམ་འགྱུར་གྱིས་ཕན་ཚུན་ངོས་འཛིན་པ་ནི་བློའི་འཛིན་པ་ཞིག་ཏུ་མི་བརྩི།"

ཁོར་ཡུག་ནི་སྐྱེ་ལྡན་ལ་བརྟེན་མེད་ཅིང་། ཁོར་ཡུག་གིས་སྐྱེ་ལྡན་ལ་བཀོད་པ་འཐེན་པའམ་སྐྱེ་ལྡན་དེའི་འགྱུར་ལྡོག་རྣམས་ངེས་གཏན་བཟོ་མི་ཐུབ། ཁོར་ཡུག་གིས་འགྱུར་ལྡོག་ཅིག་ལ་རྐྱེན་བྱེད་ནའང་། འགྱུར་ལྡོག་རྣམས་གཏན་ཁེལ་བྱེད་མཁན་ནི་སྐྱེ་ལྡན་རང་སྙིང་གི་བཟོ་བཀོད་ཡིན། འཚོ་བཞིན་པའི་སྒྲིག་འཛུགས་རང་ཉིད་ཀྱི་བཟོ་བཀོད་དང་། རང་གི་སྔོན་མའི་ཐེར་འགྱུལ་༼ཤུགས་རྐྱེན་ཕལ་བ།༽གྱི་ལོ་རྒྱུས་གཉིས་ཀྱིས་རྣམ་འགྱུར་གྱི་འགྱུར་ལྡོག་གང་དག་གིས་ཐེར་འགྱུལ་གསར་པ་ཞིག་སློང་དགོས་མིན་ཐག་གཅོད་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། འགྱུར་ལྡོག་དང་། རིགས་རྒྱུན་གྱི་འགྱུར་ལྡོག འཕེལ་འགྱུར་བཅས་ནི་རང་ཉིད་འཛུགས་སྐྲུན་བྱེད་པའི་སྐྱེ་ལྡན་རང་སྙིང་གི་བཟོ་བཀོད་རྒྱུན་འཁྱོངས་བྱས་པའི་འབྲས་བུ་ཡིན། ཁོར་ཡུག་གི་སྐུལ་ཤུགས་ནི་ངེས་གཏན་མེད་པ་ཞིག་ཡིན་པས། འཕེལ་འགྱུར་ལས་བྱུང་བའི་འབྲས་བུ་ནི་རང་བྱུང་གི་འཕེལ་ཕྱོགས་ཤིག་ཡིན་པ་དང་། འདི་ནི་རྩ་བའི་ཆ་ནས་འཚོ་བཞིན་པའི་སྒྲིག་འཛུགས་ཀྱི་རང་སྐྱོང་དང་། རང་སྙིང་གི་གཅིག་མཐུན་རང་བཞིན་གྱིས་གཏན་ཁེལ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད།

ཀློའི་འཛིན་པ་དང་མཉམ་ཐོན།

ཀློའི་འཛིན་པའི་འབྲེལ་བ་དེ་ནི་རང་ཉིད་འཛུགས་སྐྲུན་བྱེད་པའི་སྒྲིག་འཛུགས་ཀྱི་རང་སྐྱེང་གི་བཀོད་པ་ལས་བྱུང་བའི་འབྲས་བུ་ཞིག་ཡིན། འདིའི་ཕྱོགས་ནས་མཱ་ཚོ་ར་ན་དང་ཕར་རེ་ལ་གཉིས་ཀྱི་ལྟ་ཚུལ་ནི་དངོས་མཚོན་གྱི་དཔེ་གཟུགས་དང་འགལ་བ་ཆགས་ཡོད། དཔེ་གཟུགས་འདི་གཞིར་བཞག་ན། ཀློའི་འཛིན་པ་ནི་རྒྱ་བའི་ཆ་ནས་ཕྱི་རོལ་གྱི་ཁོར་ཡུག་དེ་ཇི་བཞིན་དུ་པར་སྒྲོན་པའི་ནུས་རྩོལ་ཞིག་རེད། དེ་ལས་ལྡོག་སྟེ། རང་ཉིད་འཛུགས་སྐྲུན་གྱི་ལྟ་ཚུལ་འདིའི་ནང་ཀློའི་འཛིན་པ་ནི་སྒྲིག་འཛུགས་ཤིག་གི་རང་སྐྱེང་གི་བཟོ་བཀོད་དང་། ཁོར་ཡུག་གི་བར་དུ་ཡོད་པའི་ཕན་ཚུན་གྱི་འབྲེལ་བ་ཞིག་ཡིན། ཁོར་ཡུག་ནི་འབྲེལ་བ་འབྱུང་བཞིན་པའི་སྐབས་འཚོ་ལྡན་གྱི་སྐྱེ་ལྡན་དེའི་དབང་ཤེས་ཀྱི་བྱེད་ལས་ཁག་གིས་གསར་སྐྲུན་བྱས་པ་ཞིག་རེད།

གསར་སྐྲུན་ཞེས་པའི་ཚིག་འདི་ལ་སྐབས་འདིར་ཙུར་བརྗོད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཞིག་ཡོད་པར་མཐོང་སྲིད། འོན་ཀྱང་། འདི་ལ་རྒྱུན་དུ་དངོས་ཡོད་བདེན་དོན་ཞིག་ཡོད། དཔེར་ན། འོད་ཀྱི་རྗེས་སྦྱོར་བྱེད་པའི་སྐྱེ་ལྡན་ཞིག་གིས་སྲོག་འཛིན་རླུང་གིས་ཁྱུག་པའི་ཁོར་ཡུག་ཅིག་གསར་སྐྲུན་བྱེད་ཆོག་པ་དང་། འབུ་སྲོམ་ཞིག་གིས་དྲ་བ་གསར་སྐྲུན་བྱེད་པ། མཚོ་སྲམ་གྱིས་རྩི་ཤིང་ལ་བརྟེན་ནས་རང་གི་ཚང་གསར་སྐྲུན་བྱེད་པ། དེ་བཞིན་མི་ཚོས་གསར་སྐྲུན་བྱས་པའི་གྲོང་ཁྱེར་དང་ལམ་ཆེན་སོགས་ནི་བཤད་མ་དགོས་པ་ཞིག་རེད། ཡིན་ཡང་། སྤྱིར་ཚིག་འདིས་ཕྱོགས་གཅིག་ནས་ཡུལ་ཅན་གྱི་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་མཐུད་མཚམས་བྱེ་བྲག་པ་ཞིག་སྟོན་པ་དང་། དེར་བརྟེན་ནས་

འཚོ་བཞིན་པའི་སྐྱེ་ལྡན་ཞིག་དང་དེའི་ཁོར་ཡུག་གི་བར་ལ་མཐུན་སྦྱོར་འབྱུང་ཞིང་། དེ་གཉིས་འཆམ་མཐུན་དུ་གནས་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད། འཚོ་བཞིན་པའི་སྐྱེ་ལྡན་གྱི་བཀོད་པ་དང་། དེའི་ཁོར་ཡུག་གཉིས་ཀྱིས་ཕན་ཚུན་འབྲེལ་བའི་ཐོག་ནས་ཕན་ཚུན་གསར་གཏོད་བྱེད་ཀྱི་ཡོད།

ཕར་རེ་ལས“enaction”ཞེས་པའི་ཚིག་འདི་ཕན་ཚུན་འབྲེལ་བའི་ཐོག་ནས་གྲུབ་པའི་བརྒྱུད་རིམ་འདི་མཚོན་པར་བྱེད་པའི་དོན་དུ་གསར་བཟོ་བྱས་ཤིང་། སྐྱེ་ལྡན་ཞིག་གིས་དབང་ཤེས་ཀྱི་བྱེད་ལས་བརྒྱུད་ནས་རང་ཉིད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་གསར་སྐྲུན་བྱེད་པ་དང་། ཁོར་ཡུག་གིས་འཚོ་བཞིན་པའི་སྐྱེ་ལྡན་དེ་འབྱུང་དུ་འཇུག་གི་ཡོད། འདི་ལྟར་ཚིག་འདིས་མཉམ་སོན་གྱི་ལས་ཤིག་གི་ནང་ཕན་ཚུན་བསྟུན་འགྱུར་གྱི་བརྒྱུད་རིམ་ཞིག་སྟོན་པ་དང་། དོན་དོ་མར་མཉམ་སོན་ཞེས་པའི་ཚིག་འདིས་ཕར་རེ་ལས་གསར་བཟོ་བྱས་པའི་ཚིག་དེའི་ཆབ་མཚོན་ཐུབ། མཉམ་སོན་གྱི་ནུས་རྩོལ་འདི་ནི་དུས་མཉམ་གྱི་རང་བཞིན་ཡིན། འདིར་ནན་ཏན་དུ་བརྗོད་དགོས་པ་ནི་མཉམ་སོན་གྱི་ལྟ་ཚུལ་འདིས་སྔོང་མཁན་དང་། འཇིག་རྟེན་བར་གྱི་ཡུལ་རང་བཞིན་གྱི་འབྲེལ་བའི་ཐོག་ནས་བློའི་འཛིན་པ་ངོས་འཛིན་བྱེད་ཀྱི་མེད། དེ་ལས་ལྡོག་སྟེ། བློའི་འཛིན་པ་དང་སྣང་འཛིན་ནི་སྐྱེ་ལྡན་ཞིག་གི་རང་སྟེང་གི་བཟོ་བཀོད་ལ་བརྟེན་ནས་འགྲེལ་བརྗོད་བྱེད་ཀྱི་ཡོད།

གོང་དུ་བཤད་ཟིན་པ་ཇི་བཞིན་བློའི་འཛིན་པ་ནི་གནས་རིམ་འདྲ་མིན་དུ་ཡོད་པར་ངོས་འཛིན་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། དེ་ནི་ཕྲ་མོའི་སྐྱེ་ལྡན་ནས་ཕྲ་ཕུང་མང་པོ་ལས་གྲུབ་པའི་སྐྱེ་ལྡན་རྣམས་ཀྱི་བར་རིམ་གྱིས་སྣེ་མང་རྙོག་འཛིངས་དང་ཚད་གཞི་མཐོ་

ཏུ་ཕྱིན་ཡོད། འགྲོ་བ་མིའི་གནས་རིམ་དུ་བློའི་འཛིན་པ་ནི་སྣང་འཛིན་དང་ཤེས་པ་ཡིན་ཆོག འོན་ཀྱང་། བློའི་འཛིན་པའི་རྒྱ་བའི་ལྷུ་སྒྲིག་གི་ནུས་རྩལ་དེ་ནི་གནས་རིམ་ཚང་མར་ཡོད་པ་ཞིག་ཡིན། མཉམ་ཐོན་གྱི་བརྒྱུད་རིམ་ནང་སྐྱེ་ལྡན་ཞིག་གི་བཟོ་བཀོད་དང་། བློའི་འཛིན་པའི་ལྷུ་སྒྲིག་གི་ནུས་རྩལ་གཉིས་ནི་ཚེ་སྲོག་གི་སྣང་ཚུལ་གྱི་རྣམ་པ་ཐ་དད་པ་ཆགས་ཡོད།

མཚམས་འདིར་རང་ཉིད་འཛུགས་སྐྲུན་གྱི་རྣམ་གཞག་གིས་སྐྱེ་དངོས་རིག་པ་དང་། བློའི་འཛིན་པའི་ཚན་རིག་གི་བར་མཚམས་སྦྲོར་བ་དང་། འདི་ལྟར་བྱས་ནས་ཤེས་པའི་དོན་སྤྱི་འདི་ནི་འགྲོ་བ་མིའི་གནས་རིམ་གྱི་ཚེ་སྲོག་གི་རང་ཉིད་འཛུགས་སྐྲུན་གྱི་བཀོད་སྒྲིག་ལས་བྱུང་བ་ཞིག་ཡིན་པའི་ངོས་འཛིན་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། དེར་བརྟེན་གཅིག་མེད་ན་གཅིག་ཡོད་མི་སྲིད་པ་དང་། ཤེས་པ་མེད་པར་འགྲོ་བ་མིའི་སྐྱེ་ལྡན་གྱི་ཚེ་སྲོག་ཡོད་མི་སྲིད་ཅིང་། སྐྱེ་ལྡན་གྱི་ཚེ་སྲོག་གི་ནང་མ་འདུས་པའི་ཤེས་པ་ཞིག་ཀྱང་ཡོད་མི་སྲིད། འགྲོ་བ་མིའི་ཚེ་སྲོག་ནི་འདི་གཉིས་མཉམ་ཐོན་གྱི་རང་བཞིན་ཞིག་ཡིན།

****

ཞོགས་པའི་དུས་ཚོད་བཅུ་དང་ཕྱེད་ཀའི་མཚམས་སུ་སེམས་དང་ཚེ་སྲོག་གི་ཚོགས་ཞུགས་པ་རྣམས་ལ་ཇ་འཐུང་བའི་བར་གསེང་ཞིག་ཡོད། བར་གསེང་གི་སྐབས་སུ་ཚོགས་མི་རྣམས་མེ་ཏོག་ལྡུམ་རའི་ནང་དུ་འགྲོ་ཞིང་། དེར་མདུན་འཛོམ་རིང་པོ་ཞིག་གི་ཐོག་ཇ་དང་། ཁོ་ཧྥེ། མངར་ཟས་བཅས་ཀྱིས་བསྒྲུག་བསྡད་ཡོད། བར་ཁྱམས་རིང་པོ་དེའི་མཐའ་རུ་ཡོད་པའི་གསང་སྤྱོད་ཀྱི་ནང་ད་དུང་ཡང་བརྟན་པོ་

མེད་པའི་ཚུ་སྦུབ་དང་ཡུར་བ་དེ་དག་སྔར་བཞིན་གནས་འདུག ང་ཚོས་འདི་ནི་ཉིན་རེའི་འཚོ་བའི་ནང་གི་བདེན་དོན་ཞིག་ཏུ་ངོས་ལེན་བྱེད་དགོས་བྱུང་། ཕྱི་ཟླ་བཅུ་པའི་རྒྱ་གར་གྱི་ཉི་འོད་དྲོན་པོའི་འོག་ལྗོད་ཡངས་དང་མཛའ་བཤེས་ཀྱི་ཚོར་སྣང་ཞིག་གིས་མདུན་འཇོག་དེའི་མཐའ་ནས་བསྐོར་འདུག སྔོན་མར་ལྗོངས་ན་ད་ཐེངས་ཀྱི་མངར་ཟས་ཇེ་ཡག་ཏུ་ཕྱིན་འདུག ཇ་ནི་བྲོ་བ་ཆེ་ཞིང་ཁོ་ཏཔེ་ནི་ནེ་སི་ཁོ་ཏཔེ་ཡིན་ལ། འདི་ནི་ས་ཆ་འདིར་དམིགས་བསལ་ཞིག་རེད།

གྲྭ་པ་ཏན་པ་ཚོའང་ང་ཚོ་དང་ལྷན་དུ་འདུག ཞོགས་པའི་ཚོགས་འདུའི་བརྗོད་གཞི་དང་འབྲེལ་བའི་གྲོས་བསྡུར་ནི་ཚོགས་ཞུགས་པ་སྣ་ཚོགས་ལས་གྲུབ་པའི་ཚོགས་ཁག་ཆུང་དུ་མང་པོ་ཞིག་གི་ནང་མཇུག་སྐྱོང་བཞིན་མཆིས། ༧གོང་ས་མཆོག་ནི་ཕྱི་ལོགས་སུ་ཕེབས་མེད་པ་དང་། ཁོང་ནི་རྒྱུན་དུ་བར་གསེང་འདིའི་སྐབས་རང་སོར་བཞུགས་ཀྱི་ཡོད། ཚོགས་ཞུགས་པ་འགའ་ཞིག་ཁོང་གི་འཁྲིས་སུ་སྡོད་ཅིང་། ཁོང་གིས་རང་གི་དོ་སྣང་དེ་གཏོང་ཕོད་ཆེན་པོའི་ངང་ནས་ཁོ་ཚོར་གནང་གི་ཡོད། ཚན་རིག་པ་ཚོར་མཚོན་ན། འདི་ནི་ཁོང་ལ་སྣེར་གྱི་དྲི་བ་འདྲི་བའི་དུས་ཚོད་ཅིག་ཡིན་ཞིང་། གྲལ་རིམ་གཉིས་པ་དང་གསུམ་པའི་ནང་གི་སྡོད་མཁན་ཚོས་སྣེར་གྱི་འབྲེལ་བ་འཛུགས་པའི་གོ་སྐབས་ཤིག་ཀྱང་རེད། ཁོང་ཚོ་ཁག་ཅིག་ནི་སེམས་དང་ཚེ་སྲོག་གི་ཚོགས་འདུ་སྔོན་མའི་ནང་ཞུགས་མྱོང་བའི་ཚན་རིག་པ་དང་། གཞན་ཡང་རྒྱ་གར་དང་ཡོ་རོབ་ཀྱི་ནང་པའི་མཁས་དབང་། དེ་བཞིན་སེམས་དང་ཚེ་སྲོག་གི་ཚོགས་པ་ལ་རྒྱབ་སྐྱོར་བྱེད་པའི་སྦྱིན་བདག་བཅས་ཡིན། བར་གསེང་གི་སྐབས་སུ་ཏཱ་ལའི་བླ་མའི་ཉེ་འགྲམ་དུ་འབྱུང་བཞིན་པའི་གྲོས་བསྡུར་ནི་

ཚེས་དང་བ་འབྲེན་པ་ཞིག་རེད། དེས་ཚོགས་ཞུགས་པ་ཚོར་གདམ་ཀ་ཁག་པོ་ཞིག་སྤྲོད་ཀྱི་ཡོད། དེ་ཡང་ནང་དུ་བསྡད་ནས་དེར་ཉན་རྒྱུ་ཡིན་ནམ། ཡང་ན་ཉི་མ་དྲོན་པོ་དང་མངར་ཟས་ཀྱི་ཆེད་དུ་ཕྱི་ལ་འགྲོ་དགོས་སམ། ཕྱི་ལོགས་ནའང་སྤྲོ་སྣང་འཕེལ་བའི་གྲོས་བསྡུར་འབྱུང་གི་ཡོད། དོན་དངོས་མར་འདི་ནི་ཁྱེད་རང་དུས་གཅིག་གི་ནང་ས་ཆ་གསུམ་དུ་ཡོད་ན་འདོད་པའི་དུས་ཚོད་ཅིག་རེད།

མི་འགའ་ཤས་ཀྱིས་ངའི་གཏམ་བཤད་ཀྱི་སྐོར་ལ་དྲི་བ་བཀོད་པ་དང་། སླ་ཐེའོ་ཡང་ངའི་རྒྱར་སླེབས་བྱུང་། ངས་ཁོང་གིས་ཉེ་ཆར་དཔར་སྐྲུན་བྱས་པའི་འདྲ་པར་འདེམས་བཀོད་ཀྱི་དཔེ་དེབ་ལ་བསྔོད་བསྔགས་བྱས་ཤིང་། དེབ་འདི་ནི་ཧི་མ་ལ་ཡའི་ནང་ཆོས་ཀྱི་སྐོར་ཡིན་པ་དང་། ནང་གི་འདྲ་པར་གྱི་སྒྲུས་ཀ་དང་འགྲེལ་བཤད་ཀྱི་མཆོན་དོན་གཉིས་ཀྱི་ཆ་ནས་ཚད་ལྡན་ཞིག་བྱུང་འདུག ཁོང་དགའ་ཞིང་དེ་ནས་ངའི་གཏམ་བཤད་ལ་ཕྱོགས་ནས་ཚེ་སྲོག་གི་ཐོག་མའི་སྐོར་གྱི་ཚན་རིག་གི་འགྲེལ་བཤད་དེའི་ཁ་གཏད་དུ་ཁོང་ལ་རྩོད་སྒྲུབ་བྱེད་རྒྱུ་ཡོད་པ་དང་། ནང་པའི་ལྟ་ཚུལ་ཞིག་ཁོང་གིས་གླེང་རྒྱུ་ཡིན་ཟེར། ངས་ནང་པའི་ལྟ་ཚུ་ནི་ཕལ་ཆེར་ཚན་རིག་གི་ལྟ་ཚུལ་དེ་འགོ་མཇུག་རྟེང་སློག་གི་འདོད་ཚུལ་ཞིག་སྟེ། སྲོག་ཤུགས་མེད་པའི་དངོས་གཟུགས་ནས་འགོ་ཚུགས་ཏེ་ངོ་བོ་འཛིན་པའི་གྲུབ་རྫས་ཀྱི་འཕེལ་འགྱུར་དང་། དེ་ནས་ཕྲ་ཕུང་དང་འགྲོ་བ་མིའི་རིགས། དེ་བཞིན་ཤེས་པ་བཅས་རིམ་གྱིས་བྱུང་བ་ཡིན་པའི་ལྟ་ཚུལ་ལས། ནང་པས་ཤེས་པ་ནས་འགོ་བཙམས་ཏེ་དངོས་གཟུགས་ལ་མར་འདེད་པ་ཞིག་མ་ཡིན་ནམ་ཞེས་ཉམས་ཚོད་ཀྱིས་བརྗོད་པ་ཡིན།

སླ་ཐེའོ་ཡིས་མགོ་གཡུགས་སོང་། “དེ་འདྲ་མ་རེད། ཤེས་པ་དང་དངོས་

གཟུགས་གང་ཞིག་ཡིན་རུང་། འགོ་འཛུགས་ས་ཞིག་ཡོད་དགོས་པའི་ངེས་པ་མེད།”

“ཁྱེད་ཚོས་གང་ཞིག་ནས་འགོ་འཛུགས་དགོས་པ་མ་ཡིན་ནམ།” ངས་ཟེ་ཚོམ་གྱིས་བཟློད་པ་ཡིན།

ཁོང་གིས་འཛུམ་ཞིག་བསྟན་ནས་ངས་འདི་དག་དང་འབྲེལ་བའི་ཐོག་མ་མེད་པའི་དོན་སྤྱིའི་སྐོར་གྱི་ཁོང་གི་གཏམ་བཤད་ལ་བསྒྲུག་དགོས་ཞེས་བཤད་སོང་། ངའི་ཤེས་འདོད་ཀྱི་བློ་ནི་ཤུགས་ཆེ་རུ་ཕྱིན་པ་དང་། ངས་ཁོང་ལ་སྐད་ཆ་འདྲི་འདོད་བྱུང་། ཡིན་ཡང་། ཁོང་གིས་མི་གཞན་དང་ལྷན་དུ་སྐད་ཆ་བཤད་ཀྱི་འདུག ངས་བསྒུག་དགོས་རྒྱུ་རེད།

དྲིལ་སྒྲ་གྲགས་ནས་བར་གསེང་རྫོགས་པའི་བརྡ་བསྟན་པ་དང་། ང་ཚོ་ཚང་མ་དགའ་སྤྲོའི་ངང་ཚོགས་ཁང་དུ་འཛུལ་བ་ཡིན།

****

ཞིབ་འཇུག་གི་ཚོད་ལྟའི་ངོས་ནས་གླེང་བ།

ང་ཚོས་འདིའི་བར་ལྟ་གྲུབ་རིག་པའི་རྒྱབ་ལྗོངས་གཞིར་བཞག་ནས་ཚེ་སྲོག་གི་ཐོག་མའི་གནད་དོན་འདི་གླེང་བ་མ་ཟད། ད་དུང་ཐ་ཤུང་གི་ཞིབ་ལྟ་གཞིར་བཞག་གི་ཐོག་ནས་ཚེ་སྲོག་ལ་མཚན་ཉིད་ཅིག་ཀྱང་བཞག་ཡོད། ད་ལྟ་གནད་དོན་འདི་དང་འབྲེལ་བའི་ཚན་རིག་གི་ཚོད་ལྟའི་སྐོར་ནས་གླེང་བའི་དུས་ཚོད་རེད། སའི་གོ་ལའི་སྟེང་གི་ཚེ་སྲོག་ནི་སྲོག་ཤུགས་མེད་པའི་དངོས་གཟུགས་ལས་ཐོག་མར་བྱུང་བའི་ཨོད་པ་རེན་གྱི་འདོད་ཚུལ་འདི་ལ་ཞིབ་འཇུག་ཚོད་ལྟ་བྱེད་ཐུབ་བམ། ལྷག་པར་དུ་ཚན་

རིག་པ་ཞིག་གིས་ངོ་བོ་འཛིན་པའི་གྲུབ་རྫས་ནས་ངོ་བོ་འཛིན་པའི་གྲུབ་རྫས་རགས་པའི་བར་དང་། འདི་དག་ནས་རྫས་བཅུད་བསྡུ་ལེན་བར་གྱི་ངོ་བོ་འཛིན་པའི་གྲུབ་རྫས་ཀྱི་སྣེ་མང་རྙོག་འཛིངས་ཀྱི་འཕེལ་རིམ་དེ་ཞིབ་འཇུག་བརྟག་དཔྱད་ཁང་དུ་བསྐྱར་སྐྲུན་བྱས་ཏེ། རང་ཉིད་བསྐྱར་སྤེལ་གྱི་ནུས་པ་ལྡན་པའི་བཟོ་བཀོད་ཅིག་གསར་གཏོད་བྱེད་ཐུབ་བམ། ང་ཚོས་ཚེ་སྲོག་གི་ཐོག་མར་ཕྱོགས་པའི་ཞིབ་འཇུག་གི་ཁྱབ་ཁོངས་འདིའི་ནང་ཚན་རིག་པ་ཚོའི་རྩ་འཛིན་ཁག་ལ་ཞིབ་ལྟ་བྱས་ནས་འགོ་རྩོམ་རྒྱུ་ཡིན་པ་དང་། ཁོང་ཚོར་སྣེ་ཁྲིད་བྱེད་པའི་ལྟ་བ་རྣམས་ཅི་འདྲ་ཞིག་ཡིན་ནམ།

ཚེ་སྲོག་ནི་ཐོག་མར་སའི་གོ་ལའི་སྟེང་གི་རྫས་འགྱུར་གྱི་འགྱུར་ལྡོག་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་པའི་འདོད་ཚུལ་དང་པོ་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་འདོད་ཚུལ་གཉིས་པ་དང་གསུམ་པའང་བྱུང་ཡོད། ལྟ་བའི་ཆ་ནས་བཤད་ན། རྫས་འགྱུར་ཞིབ་འཇུག་བརྟག་དཔྱད་ཁང་དུ་ཚེ་སྲོག་བྱུང་ཚུལ་གྱི་འཕེལ་རིམ་དེ་བསྐྱར་བཟོ་བྱས་ནས་ཚད་གཞི་མཐོ་བོ་མེད་པའི་ཚེ་སྲོག་གི་རྣམ་པ་ཞིག་བསྐྲུན་ཐུབ་དགོས། ཐ་ཕྱུང་གི་འགྱུར་རྡོ་ཐོག་མ་དེ་ཚོའི་སྔོན་ལ་འགྱུར་རྡོ་གཞན་མེད་སྟབས། ང་ཚོས་རང་བྱུང་ཁམས་ཀྱིས་ཚེ་སྲོག་ཐོག་མ་དེ་ཇི་ལྟར་བསྐྱེད་པ་རྟོགས་ཀྱི་མེད། དེར་བརྟེན་ཚེ་སྲོག་བྱུང་ཚུལ་གྱི་འཕེལ་རིམ་འདི་གསར་བཟོ་བྱེད་པར་ཚན་རིག་པ་ཚོས་རང་མོས་ཀྱིས་རང་གི་རྣམ་དཔྱོད་བཀོལ་ཚོག་པ་ཞིག་རེད། འདི་ནི་ལྟ་བ་དང་ཞིབ་འཇུག་ཚོད་ལྟ་གཉིས་ཀའི་ངོས་ནས་ཡོང་ཚོག འོན་ཀྱང་། ཚེ་སྲོག་གི་རང་བཞིན་དང་འབྲེལ་བ་མེད་པའི་བྱེད་ཐབས་ཤིག་ངེས་པར་དུ་ཡིན་དགོས།

ཞིབ་འཇུག་ཚོད་ལྟ་བྱེད་པར་དཀའ་ངལ་ཡོད་མེད་ལ་མ་ལྟོས་པར། ཚེ་སྲོག་

བྱུང་ཚུལ་གྱི་འཕེལ་རིམ་འདི་ནི་དོན་དངོས་སུ་བསྐྱར་བཟོ་བྱེད་ཐུབ་པ་ཞིག་ཡིན་ནམ། ལྟ་བའི་ཆ་ནས་དཀའ་ཁག་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནམ། ངས་དྲི་བ་འདི་དག་གོ་བདེ་རུ་གཏོང་བའི་འབད་པ་བྱས་པ་ཡིན། "གནད་དོན་འདི་ཚོ་ལ་ཞིབ་འཇུག་བྱེད་པའི་ཚན་རིག་གི་སྤྱི་ཚན་གྱི་མིང་ལ་སྐྱེ་ལྡན་གྱི་ངོ་བོ་མ་ཡིན་པའི་རྫས་འགྱུར་རིག་པ་ཟེར་ཞིང་། འདིའི་ཐོག་མའི་བྱུང་ཚུལ་ནི་ཨ་མི་རི་ཀའི་ན་གཞོན་རྫས་འགྱུར་རིག་པ་བ་མེ་ལད་༼Stanley Miller༽ལ་ཐུག་ཡོད། ཁོང་གིས ༡༩༥༣ ལོར་ཚན་རིག་ཅེས་པའི་དུས་དེབ་ཀྱི་ནང་རྩོམ་ཡིག་གལ་ཆེན་ཞིག་སྤེལ་བ་དང་། རྩོམ་ཡིག་འདིས་ཞིབ་འཇུག་བརྟག་དཔྱད་ཁང་དུ་ཆེ་སྲོག་བྱུང་ཚུལ་གྱི་འཕེལ་རིམ་དེ་བསྐྱར་བཟོ་བྱེད་ཐུབ་པའི་གདེང་ཚོད་ཅིག་ཚན་རིག་པ་ཚོར་སྤྲད་ཡོད།

"མེ་ལད་ཀྱིས་རླུང་གི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་སྐྱེ་ལྡན་རང་བཞིན་མ་ཡིན་པའི་གྲུབ་ཆ་གཙོ་བོ་ཡིན་པར་བསམ་པའི་ཡང་རླུང་དང་། ཨ་མོད།༼ammonia༽ ན་རླངས་༼methane༽བཅས་ཤེལ་སྡོད་དུ་བཅུག དེ་ནས་ཁོང་གིས་བར་སྣང་དུ་གློག་འཁྱུག་པ་ནི་ཉུས་ཤུགས་ཀྱི་འབྱུང་ཁུངས་ཤིག་ཡིན་པ་གཞིར་བཞག་ནས་ཤེལ་སྡོད་དེའི་ནང་ལ་གློག་ཤུགས་གློད་པ་དང་། ཤེལ་སྡོད་ནང་གི་ཁ་དོག་དམར་སྨུག་ཏུ་གྱུར་པས་ཁོང་དང་ཚན་རིག་པའི་ཚོགས་སྤྱི་ཧ་ལས་དགོས་པ་བྱུང་ཡོད། དེ་ཡང་རླངས་གཟུགས་རང་བཞིན་གྱི་གྲུབ་ཆ་དཀྱུས་མ་དེ་དག་ལས་ཨ་ནོར་སྐྱུར་རྫས་དང་།༼-amino acid༽ ངོ་བོ་འཛིན་པའི་གྲུབ་རྫས་ཆེན་པོ་གཞན་རྣམས་གྲུབ་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཁ་དོག་དེར་འགྱུར་བ་བྱུང་བ་ཞིག་རེད།

"ཞིབ་འཇུག་ཚོད་ལྟ་འདི་གལ་ཆེན་ཞིག་ཡིན་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡང་ཚོད་ལྟ་

འདིས་ཚེ་སྲོག་སྐྱུན་བྱེད་ཀྱི་གྲུབ་ཆ་རྫོག་པོ་ཁག་ཅིག་སྟེ། ཨ་ནོར་སྐྱུར་རྫས་དང་མངར་རྫས་ནི་ངོ་བོ་འཛིན་པའི་གྲུབ་རྫས་ཀྱི་གྲུབ་ཆ་དཀྱུས་མ་དག་ལས་ནུས་ཤུགས་ཐྲན་བུ་ཞིག་ལ་བརྟེན་ནས་འབྱུང་ཐུབ་པར་བསྟན་པ་འདི་ཡིན། དེའི་ཁར་ཞིབ་འཇུག་ཚོད་ལྟ་འདིས་ཨ་ནོར་སྐྱུར་རྫས་ལྟ་བུའི་ངོ་བོ་འཛིན་པའི་གྲུབ་རྫས་ཀྱི་རིགས་གྲུབ་པ་དང་། རིགས་གཞན་རྣམས་ཅིའི་ཕྱིར་མ་གྲུབ་པའི་དྲི་བ་འདི་ལའང་ལན་ཞིག་སྤྲད་ཡོད། ངོ་བོ་འཛིན་པའི་གྲུབ་རྫས་འདིའི་རིགས་གྲུབ་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི་དེ་དག་བརྡབས་རྫས་ཀྱི་ནང་གི་བརྟན་ཤོས་ཀྱི་རིགས་ཡིན་པས་རེད།”

མི་ལད་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་རྫས་འགྱུར་རིག་པ་བ་འགས་འཚོལ་ཞིབ་ཅིག་གི་འགོ་བརྩམས་པ་དང་། ཁོང་ཚོས་ཁྲབ་ཁོངས་གསར་པ་འདི་ལ་སྐྱེ་ལྡན་གྱི་ངོ་བོ་མ་ཡིན་པའི་རྫས་འགྱུར་རིག་པ་ཟེར་ཞིང་། ཚན་རིག་གི་ཡན་ལག་འདི་ལ་སྐབས་དེར་ལེགས་འགྲུབ་ཆེན་པོ་བྱུང་། དེ་ཡང་བརྡབས་རྫས་མང་པོ་ཞིག་སྐྱེ་ལྡན་གྱི་རང་བཞིན་མ་ཡིན་པའི་གནས་སྟངས་ཀྱི་འོག་ནས་རང་བྱུང་ཁམས་ལ་ལད་མོ་བྱས་ཏེ་རྫས་སྦྱོར་བྱེད་ཐུབ་པ་བྱུང་ཡོད། ཐ་ན་བྲ་ཤུང་ནང་གི་ཨ་ཌམ་དང་།（adenine）སར་ཏོ།（cytosine）མངར་རྫས་ལྟ་བུ་ཚི་གུའི་སྐྱུར་རྫས་ཀྱི་སྦྲིད་སི་（bases）ཁག་ཅིག་ཀྱང་འདི་ལྟར་གསར་བཟོ་བྱས།

རང་ཉིད་འདྲ་བཟུས།

སྐྱེ་ལྡན་གྱི་ངོ་བོ་མ་ཡིན་པའི་རྫས་འགྱུར་རིག་པ་ནི་ཚེ་སྲོག་ཐོག་མར་བྱུང་ཚུལ་ལ་ཞིབ་འཇུག་བྱེད་པའི་ཁ་ཕྱོགས་ཤིག་རེད། ཡིན་ཡང་། རྟོག་འཛིངས་ཆེ་བའི་ཚེ་སྲོག་ལྷུ་སྒྲིག་གི་ནུས་རྩོལ་རྣམས་རྟོགས་པར་ད་དུང་ཞིབ་འཇུག་མང་པོ་ཞིག་དགོས་

ངེས་རེད། ཁ་ཕྱོགས་གཞན་ཞིག་ནི་འཇིན་ཛའི་རོགས་རམ་ལ་མ་བརྟེན་པར་རང་ཉིད་བསྒྱུར་སྒྲུན་གྱི་ནུས་སྟོབས་ལྡན་པའི་རྣམ་འགྱུར་གྱི་སྒྲིག་འཛུགས་ལ་ཞིབ་འཇུག་བྱེད་པ་འདི་ཡིན། རང་ཉིད་བསྒྱུར་སྒྲུན་དང་། རང་ཉིད་འདྲ་བཤུས་ཞེས་པའི་ཚིག་འདི་གཉིས་ནི་ནང་དོན་གཅིག་གི་སྟེང་དུ་འབབ་ཀྱི་ཡོད། རང་ཉིད་འདྲ་བཤུས་ནི་ཚེ་སྲོག་ལྡུ་སྒྲིག་གི་ནུས་རྩོལ་ཚང་མའི་ནང་གི་གཞི་རྩའི་རང་བཞིན་གྱི་བྱེད་ལས་ཤིག་ཡིན་ཡང་། རང་ཉིད་བསྒྱུར་སྒྲུན་འདི་ནི་ང་ཚོས་རང་ཉིད་འཛུགས་སྒྲུན་གྱི་རྣམ་གཞག་གི་གྲོས་བསྡུར་ནང་གླེང་ཟིན་པ་ཇི་བཞིན་ཚེ་སྲོག་གི་རྒྱུ་གཙོ་བོ་དེ་ཡིན་པར་བསམ་མི་ཐུབ། རྣམ་འགྱུར་རིག་པ་བ་ཚོས་ཞིབ་འཇུག་བརྟག་དཔྱད་ཁང་དུ་སྒྲིག་འཛུགས་དཀྱུས་མ་ཁག་ཅིག་གི་ཐོག་ནས་རང་ཉིད་བསྒྱུར་སྒྲུན་གྱི་བརྒྱུད་རིམ་འདི་ལད་ཟློས་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། འདིས་བསྟན་དོན་ནི་རང་ཉིད་བསྒྱུར་སྒྲུན་འདི་ལ་ཕྲོག་གྱུར་གྱི་ཆ་ཞིག་མེད་པ་དང་། ཐ་ན་དཀྱུས་མ་ཞིག་མིན་ཡང་རྣམ་འགྱུར་ནུས་རྩོལ་གྱི་བརྒྱུད་རིམ་ཞིག་ཡིན་པ་འདི་རེད།

ངས་བརྗོད་དོན་འདི་ད་དུང་ཁ་གསལ་དུ་གཏོང་བར་འབད་པ་བྱས་པ་ཡིན། “རང་ཉིད་འདྲ་བཤུས་ནི་རྒྱུན་དུ་ཆ་ཚད་དོ་མི་མཉམ་པའི་བརྒྱུད་རིམ་ཞིག་གི་ནང་འབྱུང་བ་དང་། བརྒྱུད་རིམ་འདིའི་ནང་གཅིག་གིས་གཉིས་བསྐྲུན་ཞིང་། གཉིས་ལས་བཞི་དང་བཞི་ལས་བརྒྱད་འབྱུང་གི་ཡོད། འདི་ནི་རང་བྱུང་ཁམས་ཀྱིས་བསྐྱེད་བསྲིང་བྱས་པའི་རྩིས་རིག་གི་ལག་ཆ་ནུས་པ་ཆེན་པོ་ཞིག་རེད།

“ངས་འདི་ལ་དཔེ་མཚོན་ཞིག་འདྲེན་རྒྱུ་ཡིན། གལ་ཏེ་ཀ་ནི་རྣམ་འགྱུར་གྱི་བྱེད་ལས་རྒྱུན་ལྡན་པ་ཞིག་ལ་བརྟེན་ནས་ཁ་ཆགས་པ་ཡིན་ན། འདི་ལ་སྐར་ཆ་

གཅིག་དགོས་པ་དང་། ཀ་ཅན་གྱི་ངོ་བོ་འཛིན་པའི་གྲུབ་རྫས་གཉིས་བསྐྲུན་པར་ཁྱེད་ལ་སྐར་ཆ་གཉིས་དགོས་རྒྱུ་རེད། ངོ་བོ་འཛིན་པའི་གྲུབ་རྫས་བཅུ་བཟོ་བར་སྐར་ཆ་བཅུ་དགོས་ཤིང་། འདི་ལྟར་ཆ་ཚད་དོ་མཉམ་པའི་སྒོ་ནས་འབྱུང་རྒྱུ་རེད། ངོ་བོ་འཛིན་པའི་གྲུབ་རྫས་ཀྱི་ལྡིད་ཚད་བརྒྱ་ཅན་གྱི་ངོ་བོ་འཛིན་པའི་གྲུབ་རྫས་ཀྲ་རམ་(gram)བརྒྱ་ཐམ་པ་བསྐྲུན་པར་ཨ་ཕོ་ཀ་རོའི་(Avogadro)གྲངས་ཀ་དང་མཉམ་པའི་ངོ་བོ་འཛིན་པའི་གྲུབ་རྫས་དགོས་ཤིང་། གྲངས་ཀ་1026འདི་བཟོ་བ་ལ་སྐར་ཆ་1026འདི་འདྲ་ཞིག་འགོར་གྱི་རེད། དུས་ཡུན་འདི་ནི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ལོ་ཚད་ལས་ཀྱང་རིང་པོ་ཡིན།

"དེ་ལས་ལྡོག་སྟེ། གལ་ཏེ་ཆ་ཚད་དོ་མི་མཉམ་པའི་བརྒྱུད་རིམ་ཞིག་ལ་བརྟེན་ནས་གཅིག་གིས་གཉིས་བསྐྲུན་ཞིང་། འདི་ཚོ་ལས་བཞི་དང་། སླར་ཡང་བཞི་པོ་དེ་དག་ལས་བརྒྱད་དང་། དེ་བཞིན་རིམ་པས་བཅུ་དྲུག་དང་སུམ་བཅུ་སོ་གཉིས། དྲུག་བཅུ་རེ་བཞི་བཅས་རང་ཉིད་འདྲ་བཤུས་ཀྱི་ལྷུ་སྒྲིག་གི་ནུས་རྩོལ་ཞིག་གིས་བསྐྱེད་ཚེ། ཀྲ་རམ་བརྒྱ་ཐམ་པའི་དངོས་ཟུང་འདི་བསྐྲུན་པར་སྐར་ཆ་༧༨མ་གཏོགས་དགོས་རྒྱུ་མ་རེད།" ངས་ཉན་པ་པོ་རྣམས་རང་ཉིད་དང་ལྷན་དུ་ཡོད་མེད་ལ་བལྟས་པ་ཡིན། རྣ་རམ་ས་ལར་ཨང་རྩིས་ལ་དགའ་མོས་ཆེན་པོ་བྱེད་ཀྱི་མེད་པ་དང་། ངས་ཆ་ཚད་དོ་མི་མཉམ་པའི་རང་བཞིན་འདིའི་དཔེ་མཚོན་དཀྱུས་མ་ཞིག་དྲངས་ནས་འགྲེལ་བརྗོད་བྱེད་དགོས་བྱུང་།

"ཁྱེད་ཚོས་རྒྱལ་པོ་དང་ཁོང་གི་ཆུང་མའི་བར་ལ་རྩོད་གླེང་ཞིག་བྱུང་སྟེ། མིག་མངས་བརྩེས་ནས་ཐག་གཅོད་བྱས་པའི་སྒྲུང་དེ་གོ་མྱོང་ཡོད་ཀྱི་རེད། ཆུང་

མས་བརྗོད་དོན། ‘གལ་སྲིད་ང་ལ་རྒྱལ་ཁ་ཐོབ་ཆེ་དར་དགོས་པ་ནི་འབྲས་རྟོག་འགའ་ཤས་ཤིག་ཡིན། མིག་མངས་ཀྱི་གྲུ་བཞི་མ་དང་པོའི་ནང་འབྲས་རྟོག་གཅིག་དང་། གཉིས་པའི་ནང་འབྲས་རྟོག་གཉིས། དེའི་རྗེས་མའི་ནང་འབྲས་རྟོག་བཞི། དེའི་རྗེས་མའི་ནང་འབྲས་རྟོག་བརྒྱད་དགོས་པ་སོགས་ཡིན།’ རྒྱལ་པོས་མོས་མཐུན་བྱས་ནས་ཁོང་གཉིས་མིག་མངས་བརྩེས་པ་དང་རྒྱལ་པོས་ཤོར། ཁོང་གིས་རང་གི་རྒྱལ་ཁོངས་སུ་ཡོད་པའི་འབྲས་རྟོག་ཚང་མ་ཚུང་མར་སྤྲད་ཀྱང་། རང་ཉིད་འདྲ་བཤུས་ཀྱི་ནུས་སྟོབས་འདིས་མི་འདང་བ་བཟོས་ཡོད་པར་རྟོགས། སྒྲུང་འདིས་རང་བྱུང་ཁམས་ཀྱི་རང་ཉིད་བསྐྱར་སྐྲུན་གྱི་ལྷུ་སྒྲིག་གི་ནུས་རྩོལ་དེའི་སྟོབས་ཤུགས་ནི་ཅི་འདྲ་ཞིག་ཡིན་པའི་བསམ་བློ་ཞིག་ཁྱེད་ཅག་ལ་སྤྲོད་ཐུབ།”

ངས་མཚམས་འདིར་རང་ཉིད་བསྐྱར་སྐྲུན་གྱི་ནུས་པ་ཡོད་པའི་རྫས་འགྱུར་གྱི་སྒྲིག་འཛུགས་དཀྱུས་མ་ཁག་ཅིག་གི་རི་མོ་བསྟན་པ་དང་། དེ་དག་ནི་ལོ་རབས་བརྒྱ་བཅུ་པའི་སྟོད་དུ་གསར་བཟོ་བྱས་པའི་ཉེ་རོད་སི་གེའི་༼von Kieddrowski༽སྒྲིག་འཛུགས་ནས་འགོ་བཙུགས་ཏེ། ལོ་རབས་དགུ་བཅུ་པའི་སྟོད་དུ་ཛུ་རེ་ཁིའི་༼Zurich༽ཚོགས་ཁག་གིས་གསར་སྐྲུན་བྱས་པའི་རང་ཉིད་བསྐྱར་སྐྲུན་གྱི་མེ་སར་དང་ལྷང་བུའི་སྒྲིག་འཛུགས་བར་དུ་ཡིན། འདི་ནི་རྟོགས་དཀའ་བའི་རྫས་འགྱུར་རིག་པ་ཡིན་ཞིང་། ངའི་ཚོར་སྣང་ཞིག་ལ་ཉན་མཁན་ཚོར་ཙུང་ཁག་པོ་ཡོད་པར་སྙམ། ཡིན་ཡང་། འདིར་བླང་བྱ་གཙོ་བོ་ནི་རྫས་འགྱུར་བརྟག་དཔྱད་ཁང་དུ་རང་ཉིད་འདྲ་བཤུས་བྱེད་པའི་སྒྲིག་འཛུགས་གསར་བཟོ་བྱེད་ཐུབ་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་ཚེ་སྲོག་དང་འབྲེལ་བའི་རང་ཉིད་བསྐྱར་སྐྲུན་འདི་ལ་སྙོག་གཟུར་དང་། ཡང་ན་རྫུ་འཕྲུལ་ལྟ་བུའི་

རང་བཞིན་ཅི་ཡང་མེད་པ་འདི་ཡིན། ང་ཚོས་རང་ཉིད་བསྐྱར་སྐྲུན་འདི་རྟོགས་ཐུབ་པར་མ་ཟད། ཞིབ་འཇུག་བརྟག་དཔྱད་ཁང་ནང་འབྱུང་དུའང་འཇུག་གི་ཡོད།

དེ་ལྟ་ནའང་། འདི་དག་ནི་ངོ་བོ་འཛིན་པའི་གྲུབ་རྫས་ཕྲ་མོ་དང་། ངོ་བོ་འཛིན་པའི་གྲུབ་རྫས་ཀྱི་སྒྲིག་འཛུགས་ཆུང་ངུའི་གནས་རིམ་དུ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། མཚམས་འདིར་གནད་འགག་གལ་ཆེན་ཞིག་ངས་ནན་གྱིས་བརྗོད་འདོད་པ་ནི་འདི་སྟེ། ཐ་ན་རྫས་འགྱུར་རིག་པ་བ་ཚོས་ཨ་ནོར་སྐྱུར་རྫས་དང་། ཚི་རྫས། མངར་རྫས། སྨན་སི་ལྟ་བུའི་ངོ་བོ་འཛིན་པའི་གྲུབ་རྫས་ཀྱི་ལྗིད་ཚད་དམའ་ཞིང་། འཚོ་ལྡན་གྱི་ངོ་བོ་མ་ཡིན་པའི་བཟླབས་རྫས་ཚང་མ་གསར་སྐྲུན་བྱེད་ཐུབ་ཀྱང་། ཁོང་ཚོས་ཚེ་སྲོག་ཐོག་མར་བྱུང་ཚུལ་གྱི་རྙོག་ཟ་དེ་ད་དུང་ཐག་གཅོད་བྱས་མེད།

ངོ་བོ་འཛིན་པའི་གྲུབ་རྫས་རགས་པའི་གོ་རིམ་གྱི་དཀའ་རྙོག

དེའི་རྒྱུ་མཚན་ནི་ཅི་ཞིག་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། ང་ཚོར་མངོན་སུམ་དུ་གྱུར་པའི་ཚེ་སྲོག་ནི་ཕྱོགས་ཆེན་པོ་ཞིག་ནས་ཚུ་གུའི་སྐྱུར་རྫས་དང་། སྤྲི་དཀར། ལྷག་པར་དུ་འིན་ཛ་ལྟ་བུ་ཧ་ཅང་རིང་པོ་ཡིན་པའི་ངོ་བོ་འཛིན་པའི་གྲུབ་རྫས་ཀྱི་རིགས་ཏེ། ངོ་བོ་འཛིན་པའི་གྲུབ་རྫས་རགས་པའམ་རྡུལ་ཡོབ་པ་ལ་མང་(biopolymers)ཟེར་བ་འདི་དག་གིས་གཏན་ཁེལ་བྱས་ཡོད་པས་རེད། སྤྲི་དཀར་ལྟ་བུའི་ངོ་བོ་འཛིན་པའི་གྲུབ་རྫས་རགས་པ་ནི་ཨ་ནོར་སྐྱུར་རྫས་ཀྱི་གོ་རིམ་གྱི་ཕྲེང་བ་ལས་གྲུབ་པ་དང་། ཚུ་གུའི་སྐྱུར་རྫས་ལྟ་བུའི་ངོ་བོ་འཛིན་པའི་གྲུབ་རྫས་ནི་སྨན་སིའི་གོ་རིམ་གྱི་ཕྲེང་བ་ལས་གྲུབ་པ་ཞིག་ཡིན། གོ་རིམ་གྱི་ཕྲེང་བ་ཞེས་པའི་ཚིག་འདི་ནི་གལ་ཆེན་ཞིག་རེད། རང་བྱུང་ཁམས་ཀྱི་ཨ་ནོར་སྐྱུར་རྫས་ཉི་ཤུ་ནི་གསལ་བྱེད་ཀྱི་ཡི་གེ་ཉི་ཤུ་དང་མཚུངས་ཤིང་།

ཡི་གེའི་ཕྲེང་བ་བྱེ་བྲག་པ་ཞིག་ལས་དོན་དང་ལྡན་པའི་ཚིག་གྲུབ་པ་དང་། ཚིག་གི་ཕྲེང་བ་བྱེ་བྲག་པ་ཞིག་ལས་དོན་དང་ལྡན་པའི་བརྗོད་པ་འབྱུང་བ་ཇི་བཞིན། ཨ་ནོར་སྐྱུར་རྫས་ཀྱི་ཕྲེང་བ་བྱེ་བྲག་པ་ཞིག་གིས་སྐྱེ་དངོས་རིག་པའི་ངོས་ནས་བཤད་ན་དོན་དང་ལྡན་པའི་སྤྲི་དཀར་བསྐྱེད་ཀྱི་ཡོད། ད་དུང་དཔེ་དང་དཔེ་ཅན་འདི་གཉིས་ཀྱི་མཚུངས་ཆོས་རྫོགས་མེད་དེ། ཐ་ན་མིང་ཚིག་མང་པོ་ཞིག་ཡོད་བསམ་ཡང་། དོན་དང་ལྡན་པའི་མིང་ཚིག་དེ་དག་ནི་གསལ་བྱེད་ཀྱི་ཡི་གེ་བསྲེས་སྦྱོར་ཡོད་སྲིད་ཚད་དང་བསྡུར་ན་ཆ་ཤས་ཕྲན་བུ་ཞིག་མ་གཏོགས་ཟིན་མེད། དཔེར་ན། གསལ་བྱེད་ཉེར་བཞི་ལ་བརྟེན་ནས་ཚིག་བཅུ་ཅན་གྱི་ཚིག་ཕྲེང་ག་ཚོད་ཅིག་བཟོ་ཐུབ་པར་རྩིས་ཤིག་བརྒྱབ་ཚེ། གནམ་དཔྱད་རིག་པའི་ཨང་གྲངས2410འདི་འབྱུང་རྒྱུ་རེད། འདི་ནི་གཅིག་གི་རྗེས་སུ་ཀླད་ཀོར་སུམ་ཅུ་ཡོད་པའི་ཨང་གྲངས་ཤིག་ཡིན། དཔེ་མཚོན་འདིས་གསལ་པོར་བསྟན་པ་ནི་རང་བྱུང་ཁམས་ཀྱིས་ཡོད་ཚོག་པའི་བཟོ་བཀོད་ཀྱི་གྲངས་འབོར་ཆེས་ཉུང་དུ་ཞིག་མ་གཏོགས་སའི་གོ་ལའི་སྟེང་ལག་བསྟར་བྱས་མེད་པ་འདི་རེད།

འིན་ཛ་ཟེར་བ་ནི་སྤྲི་དཀར་གྱི་རིགས་གལ་ཆེན་ཞིག་སྟེ། ཚེ་སྲོག་གི་སྐྱུལ་རྫས་ཡིན། འིན་ཛ་ནི་ང་ཚོའི་ཕྲ་ཕུང་གི་ནང་དུ་རྫས་འགྱུར་གྱི་འགྱུར་ལྡོག་རྣམས་ཁང་པའི་ཚ་གྲང་དུ་ནུས་པ་ཐོན་པའི་སྒོ་ནས་མགྱོགས་པོར་འབྱུང་དུ་འཇུག་མཁན་གྱི་སྤྲི་དཀར་ཡིན། འིན་ཛ་རེ་རེས་རྫས་འགྱུར་གྱི་འགྱུར་ལྡོག་ཐ་དད་པ་ཞིག་བསྐྱེད་པ་དང་། དེའི་ཕྱིར་རང་ཉིད་གཞན་དག་དང་མ་འདྲ་བ་ཞིག་ཡིན། འིན་ཛ་རེ་རེའི་སྐྱེ་དངོས་རིག་པའི་བྱ་འགུལ་ནི་རང་གི་གོ་རིམ་གྱི་ཕྲེང་བ་བྱེ་བྲག་པ་ཞིག་སྟེ། ཆ་ཚད་

དོ་མཉམ་པའི་བཟོ་བཀོད་ཀྱི་གོ་རིམ་ཞིག་ལ་བརྟེན་ནས་འབྱུང་གི་ཡོད། ཆ་ཚད་དོ་མཉམ་པའི་ཕྲེང་བའི་གོ་རིམ་འདིས་ཆ་ངོས་གསུམ་ཅན་གྱི་བཟོ་བཀོད་ཁྱད་པར་བ་ཞིག་ངེས་གཏན་བྱེད་པ་དང་། བཟོ་བཀོད་ཁྱད་པར་བ་འདིས་སྐྱེ་དངོས་རིག་པའི་བྱ་འགུལ་དེ་གཏན་འཁེལ་བྱེད། སའི་གོ་ལའི་སྟེང་འཚོ་ཟས་ཐ་དད་པ་ས་ཡ་དུ་མ་ཡོད། རྫོད་ཤུགས་དང་སྒྲུལ་ཤུགས་རིག་པའི་ངོས་ནས་བཤད་ན། བཟོ་བཀོད་འདི་དག་ཡོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི་རྣམ་གཞག་གི་ནང་ཡོད་ཚོག་པའི་འགྱུར་ལྡོག་གི་རྒྱུན་མཐུད་གཞན་དག་ལས་བཟོ་བཀོད་དེ་དག་ཅུང་བརྟན་པོ་ཡིན་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཞིག་མིན། དེ་ལས་ལྡོག་སྟེ། འཚོ་ཟས་འདི་དག་ནི་འཕེལ་འགྱུར་གྱི་ལོ་རྒྱུས་རིང་པོ་ཞིག་གི་ཐོན་སྐྱེད་ཡིན་པ་དང་། ལོ་རྒྱུས་རིང་པོ་དེས་འཕེལ་འགྱུར་གྱི་བརྒྱུད་རིམ་ནང་འཚོ་ཟས་དེ་དག་གི་གོ་རིམ་གྱི་ཕྲེང་བར་ཤུགས་རྐྱེན་ཐེབས་ཡོད།

འགྱུར་ལྡོག་གི་རྒྱུན་མཐུད་ནང་གོ་རིམ་གྱི་ཕྲེང་བའི་འཛུགས་སྐྲུན་འདི་ཇི་ལྟར་བྱུང་ཚུལ་ནི་ཆེ་སྒྲོག་གི་ཐོག་མ་དང་འབྲེལ་བའི་རྙོག་དྲ་གཙོ་བོ་ཞིག་ཡིན། དེ་ནི་སྒྲིག་ཁྲིམས་ལྷུ་སྒྲིག་གི་ནུས་རྩོལ་མེད་ཅིང་། འཚོ་ལྡན་གྱི་ངོ་བོ་མ་ཡིན་པའི་གནས་སྟངས་འོག་རྩ་འཛུགས་ཇི་ལྟར་བྱས་ཡོད་དམ། གོ་སྐབས་ཙམ་ལ་བརྟེན་ནས་རང་བྱུང་གི་གོ་རིམ་དེ་དག་གྲུབ་པ་ནི་ཡིད་ལ་འཁོར་མི་ཐུབ་པ་ཞིག་རེད། རྒྱུ་མཚན་ནི་རང་བྱུང་ཁམས་སུ་འཚོ་ཟས་དང་ཚུ་གུའི་སྦྱོར་རྫས་ས་ཡ་མང་པོ་ཡོད། བྱེད་ཐབས་གང་ཞིག་གི་ལམ་ནས་ཆ་ཚད་དོ་མཉམ་པའི་བཟོ་བཀོད་འདི་ཚོ་འདེམས་སྒྲུག་བྱས་པ་ཡིན་ནམ།

དྲི་བ་འདི་ནི་གོང་དུ་གླེང་ཟིན་པའི་ངེས་ཡོད་རང་བཞིན་དང་། ངེས་མེད་རང་

བཞིན་བར་གྱི་འགལ་བ་ལ་འབྲེལ་བ་ཡོད་པ་གསལ་པོ་ཞིག་རེད། སའི་གོ་ལའི་སྟེང་དུ་ཡོད་པའི་སྤྲི་དཀར་ནི་ངེས་ཡོད་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་གོ་རིམ་ཞིག་གི་ཐོན་སྐྱེད་ཡིན་ནམ། ཡང་ན་དེ་ལས་ལྡོག་སྟེ། ངེས་མེད་ཀྱི་རང་བཞིན་འོག་དེ་དག་བྱུང་ཡོད་ཚེ། སྤྲི་དཀར་འདི་དག་ནི་ཐོལ་བྱུང་གི་བརྒྱུད་རིམ་ཞིག་གི་ནང་འདེམས་སྒྲུག་བྱས་ཤིང་། སོ་སོའི་འཕེལ་འགྱུར་གྱི་སྐབས་སུ་ཡོད་པའི་ངེས་མེད་རང་བཞིན་གྱི་གནས་སྟངས་ཤིག་གིས་སྟངས་འཛིན་བྱས་ཡོད།

ཧྭ་ལའི་བླ་མ་མཆོག་གིས་མིག་སྔའི་བརྗོད་གཞི་དང་ཐད་ཀར་འབྲེལ་བ་མེད་པའི་དྲི་བ་དང་བ་འདྲེན་པ་ཞིག་བཀོད་བྱུང་། "སའི་གོ་ལའི་སྟེང་དུ་ཡོད་པའི་སྤྲི་དཀར་གྱི་ཆ་ཚད་ཐན་བུ་འདི་གཞིར་བཞག་གི་ཐོག་ནས་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་སུ་ཡོད་པའི་ཉི་མའི་ཁྱིམ་རྒྱུད་གཞན་ཚོའི་སྟེང་དུའང་སྤྲི་དཀར་གཅིག་མཚུངས་བྱུང་ཡོད་པར་འདོད་པ་ལ་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དམ།" ངས་འདི་ལྟར་འདོད་པ་ལ་རྒྱུ་མཚན་མེད་པའི་གསལ་བཤད་བྱེད་པར་འབད་པ་བྱས་པ་ཡིན། ཚ་དྲོད་སྒྱུལ་ཤུགས་རིག་པའི་ངོས་ནས་བཤད་ན། སའི་གོ་ལའི་སྟེང་ཡོད་པའི་སྤྲི་དཀར་ཚོར་དམིགས་བསལ་ཅི་ཡང་མེད་པ་དང་། དེ་དག་ནི་ངེས་མེད་རང་བཞིན་ཙམ་གྱིས་གྲུབ་པ་ཞིག་ཡིན་སྲིད། ཡིན་ཡང་། ཚེ་སྲོག་གི་རྣམ་པ་ཐོག་མ་རྣམས་གྲུབ་པ་དང་ལེགས་བཅོས་ཀྱི་བརྒྱུད་རིམ་མང་པོ་འབྱུང་བའི་འགོ་བརྩམས་ཤིང་། སྤྲི་དཀར་གྱི་བཟོ་བཀོད་ནི་ཐྲ་ཕུང་གི་གནས་རིམ་གྱི་ཚེ་སྲོག་གི་བརྒྱུད་རིམ་དང་མཐུན་པ་ཇེ་མང་དུ་སོང་ཡོད།

"རྣམ་གཞག་གི་ནང་དུ་འབྱུང་སྲིད་པའི་རྣམ་གྲངས་དང་། ང་ཚོར་དངོས་དངོས་སུ་ཡོད་པའི་སྤྲི་དཀར་གྱི་གྲངས་ཀའི་བར་གྱི་བསྡུར་ཚད་ནི། འཛིག་རྟེན་ཁམས་ཀྱི་

ཆེ་ཆུང་དང་རྟུལ་ཕྲན་གཅིག་གི་ཆེ་ཆུང་གི་བར་གྱི་བསྡུར་ཚད་དང་གཅིག་མཚུངས་ཤིག་རེད། ཚིག་གཞན་ཞིག་བརྒྱུད་ནས་བཤད་ན། ང་ཚོ་ནི་སྤྲི་དཀར་གྱི་ཆ་ཤས་ཏ་ཅང་ཕྲན་བུ་ཞིག་གིས་གྲུབ་ཡོད་པ་དང་། རང་བྱུང་ཁམས་ཀྱིས་འབྱུང་སྲིད་ཀྱི་ཆ་ཤས་ཕྲན་བུ་ཞིག་མ་གཏོགས་བགོལ་སྤྱོད་བྱས་མེད།”

ངས་སའི་གོ་ལའི་སྟེང་དུ་ཡོད་པའི་སྤྲི་དཀར་ནི་ཕལ་ཆེར་ངེས་མེད་རང་བཞིན་ལས་བྱུང་བའི་གནད་དོན་འདི་གླེང་སྟེ། ཞིབ་འཇུག་བརྟག་དཔྱད་ཁང་དུ་སྤྲི་དཀར་བྱེ་བྲག་པ་འདི་དག་བསྐྱར་བཟོ་བྱེད་རྒྱུ་ནི་ལས་སླ་བོ་ཞིག་མིན་པ་དང་། དོན་ངོ་མར་བཤད་ན། བསྒྲུབ་མི་ཐུབ་པའི་ལས་དོན་ཞིག་ཏུ་སྣང་བའི་མཇུག་སྡོམ་བཞག་པ་ཡིན། སྤྲི་དཀར་དེ་ཚོ་བྱུང་ཚུལ་དང་འཕེལ་རིམ་གཉིས་རྟོགས་པའི་ཐབས་ཤེས་ཤིག་མེད་སྟབས། ཞིབ་འཇུག་བརྟག་དཔྱད་ཁང་དུ་དེ་དག་ལ་ལད་ཟློས་བྱེད་མི་ཐུབ། སྤྲི་དཀར་རེ་རེ་ནི་འཕེལ་འགྱུར་གྱི་བརྒྱུད་རིམ་རིང་པོ་ཞིག་གི་ནང་རྟོགས་དཀའ་བའི་རྒྱུ་རྐྱེན་མང་པོས་ཤུགས་རྐྱེན་ཐེབས་ནས་གྲུབ་ཡོད། ལྟ་བའི་ཆ་ནས་བཤད་ན། ང་ཚོས་ཞིབ་འཇུག་བརྟག་དཔྱད་ཁང་དུ་བྱེད་ཐུབ་པ་ནི་འཚོ་ལྡན་གྱི་ངོ་བོ་མ་ཡིན་པའི་བརྒྱུད་རིམ་ནང་སྤྲི་དཀར་དང་འདྲ་བའི་ངོ་བོ་འཛིན་པའི་གྲུབ་རྫས་རགས་མོའི་གོ་རིམ་དེ་རྫས་སྦྱོར་བྱེད་ཚོག་པར་སྟོན་རྒྱུ་ཙམ་རེད།

འོན་འཚོ་བཞིན་པའི་ཕྲ་ཕུང་ཞིག་བརྟག་དཔྱད་ཁང་དུ་བསྐྱར་བཟོ་བྱེད་རྒྱུ་ནི་བསྒྲུབ་མི་ཐུབ་པའི་ལས་དོན་ཞིག་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན་མིན་ཞིང་། རྒྱུ་མཚན་ནི་ཚེ་སྲོག་གི་རྣམ་པ་དཀྲུས་མ་བཟོ་བའི་ཐབས་ལམ་གཞན་ཡོད། དེ་ནི་ཚད་གཞི་དམའ་ཤོས་ཀྱི་ཕྲ་ཕུང་ཞེས་པ་དེ་རྫས་སྦྱོར་གྱི་ལམ་ནས་བཟོ་ཐབས་བྱེད་པ་འདི་ཡིན།

བཙོས་མའི་རྫས་སྦྱོར་སྐྱེ་དངོས་རིག་པའི་ངོས་ནས་ཚད་གཞི་དམའ་ཤོས་ཀྱི་ཚེ་སྲོག་ལ་ལྟ་སྟངས།

ལངས་ཕྱོགས་འདི་རྟོགས་པར་ཐོག་མར་ང་ཚོས་ཚད་གཞི་དམའ་ཤོས་ཀྱི་ཚེ་སྲོག་དང་། ཕྲ་ཕྱུང་ཞེས་པའི་དོན་དེ་ངོས་འཛིན་བྱེད་དགོས། དེང་སང་གི་ཕྲ་ཕྱུང་ཚོའི་སྔོ་མང་ཉོག་འཛིངས་ནི་(ཕྲ་ཕྱུང་གཅིག་ཅན་གྱི་སྐྱེ་ལྡན་ཁག་གི་ནང་རིགས་རྫས་སྟོང་ཕྲག་དང་། ངོ་བོ་འཛིན་པའི་གྲུབ་རྫས་རགས་པའི་གྲུབ་ཆའང་དེ་མཚུངས་ཤིག་ཡོད་པ་རེད།)ལོ་ངོ་ས་ཡ་དུ་མའི་རིང་གི་འཕེལ་འགྱུར་གྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་པ་མ་ཟད། ཚད་གཞི་ངེས་ཅན་ཞིག་ལ་འགྲན་རྩོད་ཀྱིས་ཁེངས་པའི་ཁོར་ཡུག་ཏུ་གསོན་པའི་འབྲས་བུའང་ཆགས་ཡོད། ཁོར་ཡུག་ཅུང་ལྷོད་པོ་ཞིག་གི་ནང་འཚོ་བའི་གནའ་བོའི་ཕྲ་ཕྱུང་རྣམས་ལ་དེ་ལྟ་བུའི་སྔོ་མང་ཉོག་འཛིངས་ཤིག་དགོས་རྒྱུ་བྱུང་མེད་པར་སྣང་། ཕྲ་ཕྱུང་གི་གནས་རིམ་གྱི་ཚེ་སྲོག་ནི་གྲུབ་ཆ་ཅུང་ཤས་ཤིག་ལས་གྲུབ་པའི་བཟོ་བཀོད་དཀྲུས་མ་ཞིག་གི་ངོས་ནས་ཡོད་ཚོག་གམ། དྲི་བ་འདིར་བརྟེན་ནས་ཚད་གཞི་དམའ་ཤོས་ཀྱི་ཕྲ་ཕྱུང་ཞེས་པའི་དོན་སྤྱི་འདི་བྱུང་བ་རེད། འཚོ་ལྡན་ཞིག་ཏུ་ངོས་འཛིན་པར་ཕྲ་ཕྱུང་དེར་གྲུབ་ཆའི་གྲངས་ཀ་དམའ་ཤོས་དང་། ལྡང་ངེས་ཤིག་ཡོད་ན་འགྲིག་པ་ཡིན། སྐབས་བདེ་རུ་བཏང་ན་ང་ཚོས་ཕྲ་ཕྱུང་ཞིག་ལ་ཁྱད་ཆོས་གཙོ་བོ་གསུམ་སྟེ། རང་ཉིད་རྒྱུན་སྐྱོང་དང་། རང་ཉིད་བསྐྱར་སྤེལ། དེ་བཞིན་འཕེལ་འགྱུར་བྱེད་པའི་ནུས་པ་དང་ལྡན་ཚེ། དེ་ནི་འཚོ་ལྡན་ཞིག་ཡིན་པར་རྗོད་ཀྱི་ཡོད།

ང་ཚོས་ཞིབ་འཇུག་བརྟག་དཔྱད་ཁང་དུ་ཚད་གཞི་དམའ་ཤོས་ཀྱི་ཕྲ་ཕྱུང་འདི་བཟོ་སྐྲུན་ཇི་ལྟར་བྱེད་ཐུབ་བམ་ཞེ་ན། "ང་ཚོས་སྐྱེ་དངོས་ཀྱི་སྤྱི་པགས་དང་འདྲ

བའི་ཕྱི་ཤུན་ཞིག་ནས་འགོ་རྩོམ་དགོས་ཤིང་། ཕྱི་ཤུན་འདིའི་ནང་འིན་ཇ་དང་ཚྭ་ཀུའི་སྐྱུར་རྫས་ཅུང་ཤས་ཤིག་བཙུག་ནས་འཚོ་ལྡན་གྱི་ཕྲ་ཕུང་གི་བཟོ་སྐྲུན་འབྱུང་དུ་འཇུག་གི་ཡོད།

"ང་ཚོར་ཐོག་མར་ཕྲ་ཕུང་དང་འདྲ་བའི་བཅད་མིག་དགོས་ཤིང་། འདིའི་དོན་དུ་ང་ཚོས་ལེ་ཕ་སོམ་(liposome)བཀོལ་སྤྱོད་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། ལེ་ཕ་སོམ་ནི་སྐྱེ་དངོས་ཀྱི་ཕྲ་ཕུང་གི་ཆ་ངོས་ལྦ་བུ་ཡོད་པའི་ཟླུམ་གཟུགས་ཀྱི་ལྦུ་བ་ཆུང་ངུ་ཞིག་ཡིན། འདི་ལྦ་བུའི་ལེ་ཕ་སོམ་ནི་ངོས་རྫས་དང་། ཡང་ན་ཆི་རྫས་ཀྱི་ངོ་བོ་འཛིན་པའི་གྲུབ་རྫས་དཀྲུས་མ་ཁག་ཅིག་ཆུའི་ནང་དུ་བླུགས་ནས་ཞིབ་འཇུག་བརྟག་དཔྱད་ཁང་དུ་གསར་བཟོ་བྱེད་པར་གང་འཚམས་ཀྱི་ལས་སླ་བོ་ཡིན།"

མཚམས་འདིར་ངས་ལེ་ཕ་སོམ་གྱི་བཟོ་བཀོད་ཀྱི་འདྲ་པར་སྐོར་ཞིག་བསྟན་པ་དང་། གོང་ས་མཆོག་གིས་དྲི་བ་ཞིག་བཀོད་བྱུང་། "འདི་ཚོ་འདྲ་བར་ངོ་མ་ཞིག་ཡིན་ནམ།"

"རེད་ལགས། ཟླུམ་གཟུགས་ཀྱི་ལྦང་བུ་འདི་ནི་ངོ་བོ་འཛིན་པའི་གྲུབ་རྫས་ཟེར་འབུམ་ལྦ་ལས་གྲུབ་པ་ཞིག་ཡིན་ཞིང་། དེ་དག་ནི་ཟླུམ་གཟུགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཡང་དག་འདིའི་ནང་ལྷན་དུ་ཚོགས་ཡོད། འདི་ནི་རང་བྱུང་བཀོད་སྒྲིག་གི་དཔེ་མཚོན་མཆོག་གྲུར་ཅིག་རེད། རང་བྱུང་གི་ཆི་རྫས་ཁག་ནི་ངོས་རྫས་ཀྱང་ཡིན་ཞིང་། སྐབས་འདིར་མཚོན་ན་ཆི་རྫས་ལས་གྲུབ་པའི་ལྦང་བུ་འདི་ལ་ལེ་ཕ་སོམ་ཟེར་གྱི་ཡོད།"

"དེ་དག་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་དབྱིབས་གཟུགས་འདིའི་རྣམ་པར་གྲུབ་པ་ཞིག

ཡིན་ནམ།"

"རེད་ལགས། འདག་རྫས་ཀྱི་ལྷུ་བ་ལྟར་གྲུབ་པ་ཞིག་ཡིན། འདི་ནི་ཐོལ་བྱུང་གི་རང་བྱུང་བཀོད་སྒྲིག་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡིན་པ་དང་། རང་དོས་ནས་བྱུང་བའི་རྒྱུ་མཚན་ཡང་བཟོ་བཀོད་འདི་ནི་རང་གི་གྲུབ་ཆ་སོ་སོ་ལས་ཅུང་བརྟན་པོ་ཡོད་པས་རེད། ང་ཚོར་ལེ་ཚེ་སོམ་ཡོད་ཚེ་གོམ་པ་གང་མདུན་དུ་སྤོ་ཆོག ང་ཚོས་ལེ་ཚེ་སོམ་དེ་དག་གིས་རང་ཉིད་བསྐྱར་སྐྱོན་བྱེད་པའི་གནས་སྟངས་རྟོགས་ཡོད། དེ་དག་གི་གྲངས་འབོར་ནི་ངོ་བོ་འཛིན་པའི་གྲུབ་རྫས་ཚུང་དུ་རྣམས་ལ་བརྟེན་ནས་འཕེལ་གྱི་ཡོད། ལེ་ཚེ་སོམ་གྱི་རང་ཉིད་བསྐྱར་སྐྱོན་འདི་ནི་ཕྲ་ཕུང་གི་དཔེ་གཟུགས་ཡག་པོ་ཞིག་ཡིན་ཏེ། ལེ་ཚེ་སོམ་གྱི་རང་ཉིད་བསྐྱར་སྐྱོན་ནི་ཕྲ་ཕུང་གི་རང་ཉིད་བསྐྱར་སྐྱོན་དང་འདྲ་མཚུངས་ཤིག་རེད། ཡིན་ཡང་། སྐྱེ་དངོས་ཀྱི་ཕྲ་ཕུང་གིས་སོ་སོའི་ནང་ལོགས་ཀྱི་རིགས་རྫས་མཐའ་དག་བསྐྱར་སྐྱོན་བྱེད་ལ། དེ་ལས་ལྡོག་སྟེ། ལེ་ཚེ་སོམ་གྱིས་ཕྱི་ཤུན་ཙམ་དེ་ལྟར་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། དེ་ལྟ་ནའང་། འདི་ནི་ཐོག་མའི་གོམ་ཁ་གལ་ཆེན་ཞིག་ཆགས་ཡོད།"

རྫས་འགྱུར་རིག་པའི་ངོས་ནས་བཤད་ན། ལེ་ཚེ་སོམ་གྱི་རང་ཉིད་བསྐྱར་སྐྱོན་འདི་ཇི་ལྟར་འབྱུང་གི་ཡོད་དམ། "ངས་འདི་དང་འབྲེལ་བའི་རྫས་འགྱུར་རིག་པ་དེ་གླེང་རྒྱུ་མིན། འོན་ཀྱང་། ཙ་བའི་ཆ་ནས་ང་ཚོས་སྡེབ་བྱེད་ཀྱི་རྫས་ཏེ། སྡོན་བཤྲོད་པ་ཞེས་པ་དེ་ལེ་ཚེ་སོམ་གྱི་སྐྱི་བགས་ལ་སྣོན་ཀྱི་ཡོད། འདི་འདྲའི་སྐབས་སུ་རྫས་འགྱུར་གྱི་འགྱུར་ལྡོག་ཚུའི་སེལ་སྦྱོར་ཞེས་པ་ཞིག་འབྱུང་བ་དང་། འདི་ལ་བརྟེན་ནས་སྡོན་བཤྲོད་པའི་ངོ་བོ་འཛིན་པའི་གྲུབ་རྫས་རྣམས་ཆེ་རྫས་ཀྱི་ངོ་བོ་འཛིན་པའི་

གྲུབ་རྡུས་ནང་ཁ་ཐོར་ཞིང་། ཚི་རྡུས་ཀྱི་ངོ་བོ་འཛིན་པའི་གྲུབ་རྡུས་འདི་དག་ལས་ལེ་ཕ་སོམ་འབྱུང་གི་ཡོད། འདི་ལྟར་ཐོག་མའི་ལྷང་བུ་དེ་ཆེ་རུ་འགྲོ་ཞིང་། ཆེ་རུ་སོང་བར་བརྟེན་ནས་ལྷང་བུ་དེ་བརྟན་པོ་མེད་པར་གྱུར་པ་དང་། བརྟན་པོ་མེད་པའི་ངང་ཚུལ་འདི་ཚད་གཞི་ངེས་ཅན་ཞིག་ཏུ་སླེབས་ན། ལྷང་བུ་དེ་ལྷང་བུ་ཆུང་དུ་གཉིས་སུ་འགྱུར་འགྲོ།"

ཕྲ་ཕུང་གི་གནས་རིམ་དང་འབྲེལ་བའི་དཔེ་གཟུགས་སྒྲིག་འཛུགས་ཀྱི་རང་ཉིད་བསྐྱར་སྐྲུན།

"དེ་ནས་ང་ཚོས་སྐྱེ་དངོས་ཀྱི་ངོ་བོ་འཛིན་པའི་གྲུབ་རྡུས་རིགས་པ་རྣམས་རང་ཉིད་འདྲ་བཤུས་བྱེད་པའི་ལེ་ཕ་སོམ་གྱི་ནང་དུ་འཛོག་རྒྱུ་འདི་ཡིན།" ངས་ཚོད་ལྟ་འདི་ལྟ་བུའི་འདྲ་པར་ཞིག་བསྟན་ཏེ། "ང་ཚོས་ལྷང་བུ་དང་། ཡང་ན་ལེ་ཕ་སོམ་གྱི་ནང་འིན་རྡའི་རིགས་གཅིག་འཇོག་གི་ཡོད། འིན་རྡའི་རིགས་འདི་ལ་འར་ནི་ཨད་དང་།༼RNA༽ དེ་བཞིན་གྲུབ་ཆ་གཞན་ཁག་ཅིག་འདྲ་བཤུས་བྱེད་པའི་ནུས་སྟོབས་ཡོད། ལྷང་བུ་འདིས་ངས་གོང་དུ་འགྲེལ་བརྗོད་བྱས་པའི་རྡུས་འགྱུར་ལ་བརྟེན་ནས་རང་ཉིད་བསྐྱར་བཤུས་བྱེད་ནའང་། འར་ནི་ཨད་ཀྱི་བསྐྱར་བཤུས་ནི་དེའི་ནང་རོལ་གྱི་འིན་རྡའི་སྒྲིག་འཛུགས་བརྒྱུད་ནས་འབྱུང་གི་ཡོད། དེར་བརྟེན་འདི་ནི་ཕྱི་ཤུན་དང་ནང་ལོགས་གཉིས་ཀས་བསྐྱར་བཤུས་བྱེད་ཅིང་། ཕྱེད་ཀ་བཅོས་མའི་རྡུས་སྦྱོར་ཡིན་པའི་སྒྲིག་འཛུགས་ཤིག་ཆགས་ཡོད།

"ཞིབ་འཇུག་བརྟག་དཔྱད་ཁང་གི་ཚེ་སྲོག་ནི་འདི་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན་མིན་ཏེ། རྒྱུ་མཚན་ནི་རང་ཉིད་བསྐྱར་སྐྲུན་འདི་ལེ་ཕ་སོམ་གྱི་འཕེལ་རབས་མང་པོར་རྒྱུན་

འཁྱོངས་བྱེད་ཀྱང་། འིན་ཛ་དང་། ནང་ལོགས་ཀྱི་ཐོག་མའི་གྲུབ་ཆ་གཞན་རྣམས་ཉམས་འགྲོ་བས་ཡིན། དེའི་ཕྱིར་ལེ་ཙ་སོམ་གྱི་ཕྱི་ཤུན་ལ་བསྐྱར་བཤུས་ཐེངས་མང་པོར་བྱུང་བའི་རྗེས་སུ་ལེ་ཙ་སོམ་མང་པོ་ཞིག་ཡོད་པ་ལས་འིན་ཛ་དང་། འར་ནི་ཨད་སོགས་མེད་པར་གྱུར་ཡོད། འར་ནི་ཨད་འདྲ་བཤུས་བྱེད་པའི་ནང་ལོགས་ཀྱི་གྲུབ་ཆ་ཐམས་ཅད་ཚང་བའི་ལེ་ཙ་སོམ་ཞིག་ཧ་ལམ་མེད།

"དེ་ལྟ་ནའང་། ཁྱེད་ཚོས་མཐོང་གསལ་ལྟར་འདི་ནི་ང་ཚོའི་འདོད་པའི་ཁ་ཕྱོགས་སུ་འགྲོ་བཞིན་པ་ཡིན་ཞིང་། ཞིབ་འཇུག་གི་ཚོད་ལྟ་འདིའི་རིགས་གཞན་ཡང་ཡོད། དཔེར་ན། སྤྲི་དཀར་དུ་མ་ལེ་ཙ་སོམ་གྱི་ནང་འགྲུབ་ཀྱི་ཡོད།

"གསར་འགོད་པ་ཚོས་མཚམས་རེར་ཁ་པར་བརྒྱུད་ནས་ང་ལ་ཚེ་སྲོག་བཟོ་སྐྲུན་བྱས་ཟིན་པ་ཡིན་ནམ་ཞེས་དྲི་བ་བཀོད་སྐྱོང་། འདིའི་ལན་ནི་དགག་ཚིག་ཅིག་ཡིན་མོད། ཚན་རིག་པ་ཚོས་ལོ་ངོ་འགའ་ཤས་ནང་བརྟག་དཔྱད་ཁང་དུ་ཕྱེད་ཀ་བཅོས་མའི་རྣམ་སྒྱུར་ཡིན་པའི་འཚོ་ལྡན་གྱི་ཕྲ་ཕུང་ཞིག་གསར་བཟོ་བྱེད་ཐུབ་པའི་རེ་བ་ཡོད། འདི་འདྲའི་ཕྲ་ཕུང་ནི་འཚོ་ལྡན་གྱི་ཕྲ་ཕུང་ངོ་མ་དང་བསྡུར་ན་དཀྱུས་མ་ཞིག་ཡིན་པ་མ་གཏོགས་ཚེ་སྲོག་གི་རིགས་ཤིག་ཆགས་ཡོད། འཚོ་ལྡན་གྱི་སྐྲིག་འཛུགས་དཀྱུས་མ་དེ་དག་ནི་ཆེས་ཐོག་མར་བྱུང་བའི་ཕྲ་ཕུང་གི་དཔེ་གཟུགས་ཤིག་ཏུ་བསམ་ཆོག ཕྲ་ཕུང་དེ་དག་ལས་ང་ཚོའི་ཚེ་སྲོག་དང་ཕྲ་ཕུང་གི་འཕེལ་འགྱུར་འགོ་ཚུགས་པ་རེད།

"ངས་ཚེ་སྲོག་ནི་ཅི་ཞིག་ཡིན་ནམ་ཞེས་པའི་ཐོག་མའི་དྲི་བ་འདིར་སླར་ཡང་ཕྱོགས་ནས་མཇུག་བསྡུ་རྒྱུ་ཡིན། ང་ཚོས་དེང་སང་དྲི་བ་འདི་ལ་རྣམ་འགྱུར་རིག

པའི་ཐོག་ནས་ལྟ་ཚུལ་འཛིན་ཆོག་པ་མ་ཟད། ལན་ཞིག་ཀྱང་འདེབས་ཆོག ཡིན་ཡང་། ངོ་བོ་འཛིན་པའི་གྲུབ་རྫས་དང་། རྫས་འགྱུར་གྱི་བཟོ་བཀོད་གཅིག་པུའི་ཐོག་ནས་ཚེ་སྲོག་གི་གོ་རྟོགས་དེ་རྙེད་མི་ཐུབ། ང་ཚོར་ཉུང་མཐའ་ཡང་སྣ་ཚོ་ར་ན་དང་ཕར་རེ་ལ་གཉིས་ཀྱིས་གླེང་བའི་རང་བྱུང་གི་བཀོད་སྒྲིག་དང་། མངོན་ཐོན། རང་ཉིད་འཛུགས་སྐྲུན་སོགས་ཀྱི་དོན་སྤྱི་གོང་དུ་བརྗོད་ཟིན་པ་དེ་དག་དགོས་རྒྱུ་རེད། ཚན་པ་འདི་མཇུག་བསྒྲིལ་བའི་སྐབས་འདིར་ངས་སླར་ཡང་བརྗོད་འདོད་པ་ནི་རང་ཉིད་འཛུགས་སྐྲུན་གྱི་སྡེ་ཁག་ནི་རང་སྙེང་གི་གྲུབ་ཆ་རྣམས་བསྐྱར་སྐྲུན་བྱེད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་རང་ཉིད་རྒྱུན་སྐྱོང་གི་ནུས་པ་ཡོད་པའི་བཟོ་བཀོད་དམ་སྒྲིག་འཛུགས་ཤིག་ཡིན་པ་འདི་ཡིན། རང་ཉིད་འཛུགས་སྐྲུན་གྱི་སྡེ་ཁག་ཞེས་པ་འདིས་གཙོ་བོར་སྐྱེ་དངོས་ཀྱི་ཕྲ་ཕུང་སྟོན་གྱི་ཡོད་ཀྱང་། འཚོ་བཞིན་པའི་སྐྱེ་ལྡན་རགས་པ་ཚང་མར་ཡང་སྦྱོར་ཆོག ང་ཚོས་སྣ་ཚོ་ར་ན་དང་ཕར་རེ་ལའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་ཁོར་ཡུག་དང་མ་འབྲེལ་བའི་ཚེ་སྲོག་ཅིག་ཡོད་མི་སྲིད་པའི་རྟོད་སྒྲུབ་བྱས་ཡོད། ཕན་ཚུན་འབྲེལ་བའི་རང་བཞིན་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་བློའི་འཛིན་པའི་ལྟ་ཚུལ་དེ་བྱུང་། དེ་གཉིས་ནི་ཕན་ཚུན་ཟླ་བསྒྲིལ་རང་བཞིན་གྱི་ཐོག་ནས་ལྷན་དུ་གྲུབ་པ་དང་། ཕར་རེ་ལས་འདི་ལ“enaction”ཟེར་ཞིང་། ང་དང་རྩོམ་པ་པོ་གཞན་གྱིས་འདི་ལ་མཉམ་ཐོན་ཟེར་གྱི་ཡོད། འདིའི་ཕྱོགས་ནས་བཤད་ན་ཚེ་སྲོག་ནི་བློའི་འཛིན་པ་དང་ཆ་འདྲ་ཞིང་། གཅིག་མེད་ན་གཞན་དེ་ཡོད་མི་སྲིད། འདིས་སེམས་དང་ལུས་ཕུང་གི་བར་ལ་གཅིག་བསྒྲིལ་གྱི་རང་བཞིན་ཞིག་ཡོད་པར་བྱས་ཤིང་། འདི་ནི་ཕར་རེ་ལའི་མཛད་རྗེས་ཡིན། ངས་རང་ཉིད་ཀྱི་ལས་གཞི་ནང་སྐྱེ་དངོས་རྫས་འགྱུར་གྱི་ཚེ་སྲོག་གི་རྟེན་

གཞི་འདི་ནི་ངོ་བོ་འཛིན་པའི་གྲུབ་རྟས་དང་། དེ་དག་ཕན་ཚུན་གྱི་འབྲེལ་བ་ལ་བརྟེན་ཡོད་ཀྱང་། བློའི་འཛིན་པའི་ཁྱབ་ཁོངས་གཅིག་པུ་མ་ཡིན་པར་ཆོས་ཉམས་ལེན་གྱི་ཁྱབ་ཁོངས་ལའང་མཐུན་པའི་གོ་རྟོགས་སྤེལ་གྱི་ཡོད།”

ངས་འདི་ལྟར་མཇུག་བསྡུས་ནས་༧གོང་ས་མཆོག་ལ་བལྟས་པ་ཡིན། ཁོང་གིས་ང་ལ་དོ་སྣང་ཆེན་པོའི་ངང་ནས་གཟིགས་བཞིན་ཡོད་པ་དང་། ཁོང་གི་ཐུག་ཟླུང་ནི་ཕན་ཚུན་སྤྲེལ་ནས་པང་དུ་བཞག་འདུག དེ་ནས་ངས་རྒྱལ་བ་ཀུན་པ་ལ་བལྟས་ཤིང་། ཁོང་གིས་ང་ལ་འཛུམ་ཞིག་བསྟན་བྱུང་། ངའི་ཡིད་ལ་ཁོང་གིས་ཚན་རིག་གི་རྩོད་སྒྲུབ་འདི་དག་ཅི་ཙམ་རྟོགས་ཀྱི་ཡོད་པའི་བསམ་བློ་ཞིག་འཁོར་སོང་། ངས་ཁོང་དང་ལྷན་དུ་གླེང་མོལ་ཞིག་ངེས་པར་དུ་བྱེད་དགོས་ཤིང་། ཁོང་གི་རྟོགས་ཚུལ་དེ་ཤེས་འདོད་བྱུང་།

ལྟ་གྲུབ་སྨྲ་བ་ཞིག་གི་མངོན་ཐོན་ལ་ལྟ་སྟངས།

མངོན་ཐོན་དང་རང་བྱུང་བཀོད་སྒྲིག་གི་དོན་སྤྱི་འདི་ནི་ཚན་རིག་གི་ལྟ་གྲུབ་རིག་པའི་བརྗོད་གཞིར་གྱུར་ནས་ལོ་ངོ་མང་པོ་ཕྱིན་ཡོད། ང་ཚོའི་ལྟ་གྲུབ་སྨྲ་བས་རང་གི་བསམ་ཚུལ་ཁག་ཅིག་བརྗོད་གཞི་འདིར་ཁ་སྐོན་བྱེད་རྒྱུ་རེད། ཚན་རིག་གི་ལྟ་གྲུབ་རིག་པའི་རྩོད་སྒྲུབ་གཞན་དག་དང་འདྲ་བར་མངོན་ཐོན་གྱི་དོན་སྤྱི་འདི་ལ་རིམ་པ་མ་འདྲ་བ་གཉིས་ཀྱི་ཐོག་ནས་བསམ་གཞིགས་བྱེད་ཆོག ཚན་རིག་པ་ཚོས་ཚད་མ་རིག་པའི་འབྲེལ་དོན་གྱི་ཕྱོགས་སུ་ལངས་ནས་མངོན་སུམ་གྱི་དངོས་ཡོད་གནས་ལུགས་དང་། ཞིབ་ལྟ་བྱེད་རུང་བའི་ཆོས་དག་གི་གོ་རྟོགས་གཙོ་བོར་འཛིན། དེ་ལས་ལྡོག་སྟེ། ལྟ་གྲུབ་སྨྲ་བ་ཆོས་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་འབྲེལ་དོན་ལ་ཁ་ཕྱོགས་ནས་ཞིབ་ལྟ

དང་འགྲེལ་བཤད་ཀྱི་རྒྱབ་ལྗོངས་ལ་ལྟོས་མེད་ཡིན་པའི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་མཐར་ཐུག་གི་སྐོར་ལ་རྣམ་གཞག་སྤེལ་གྱི་ཡོད། ཁྱད་པར་འདི་ཡིད་ལ་བཟུང་ནས་ང་ཚོས་མེ་ཁད་ཀྱིས་རྩོད་རྟོག་ཏུ་ཙང་ཆེ་བའི་མངོན་ཐོན་གྱི་ལྟ་བ་འདིའི་ཐད་ལ་ཅི་ཞིག་བརྗོད་པར་ཉན་རྒྱུ་ཡིན། མངོན་ཐོན་གྱི་དོན་སྤྱི་འདི་ནི་རང་བྱུང་གི་སྣང་ཚུལ་དང་། དེ་བཞིན་སེམས་དང་ཆེ་སྒྲོག་གི་སྐོར་ལའང་བེད་སྤྱོད་བྱེད་ཀྱི་ཡོད།

མེ་ཁད་ཀྱིས་དྲི་བ་གཙོ་བོ་དེ་གཤམ་དུ་གསལ་བ་ལྟར་བཀོད་ནས་འགོ་བཙུགས་བྱུང་། "ང་ཚོས་ཆེ་སྒྲོག་ནི་ཕན་ཚུན་འབྲེལ་བའི་རྟུལ་ཕྲན་དང་། ངོ་བོ་འཛིན་པའི་གྲུབ་རྫས་གྲངས་འབོར་ཆེན་པོ་ཞིག་ལས་བྱུང་བའི་ཁྱད་ཆོས་དང་། ངང་ཚུལ། ཡང་ན་བརྒྱུད་རིམ་གསར་པ་ཞིག་ཡིན་པར་བརྗོད་ཐུབ་བམ། རྟུལ་ཕྲན་དང་ངོ་བོ་འཛིན་པའི་གྲུབ་རྫས་དེ་དག་སོ་སོ་ནི་འཚོ་ལྡན་ཡིན་པར་བརྗོད་མི་ཐུབ།

"མཐོང་གསལ་ལྟར་དཀའ་རྙོག་ནི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་གྲུབ་གནས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཐོག་ནས་གཙོ་བོར་ཡོང་གི་ཡོད། གནད་དོན་འདི་གླིང་མཁན་ཆོས་ཤེས་འདོད་པ་ནི་གཞི་རྒྱ་ཆེ་བའི་མངོན་ཐོན་གྱི་ཁྱད་ཆོས་འདི་ལྟ་བུ་དོན་དངོས་སུ་གྲུབ་ཡོད་མེད་དེ་ཡིན། ཁོང་ཆོས་རྟོགས་འདོད་པ་ནི་གཞི་རྒྱ་ཆེ་བའི་ཁྱད་ཆོས་འདི་དག་སྣང་ཚུལ་ཕལ་བ་ཙམ་ཡིན་མིན་དང་། དེ་བཞིན་འདི་ཚོར་ཁྱད་ཆོས་གཞན་ལ་ཤུགས་རྐྱེན་ཐེབས་པའི་རྒྱུ་རྐྱེན་གྱི་ནུས་པ་ཡོད་མེད་བཅས་ཡིན།

"གྲུབ་གནས་དང་འབྲེལ་བ་ཡོད་པའི་མངོན་ཐོན་གྱི་དཀའ་རྙོག་ནི་ལྟ་བ་འདི་འབྱུང་དགོས་པའི་དམིགས་ཡུལ་ལ་བལྟས་ཆེ་ཏ་ལས་དགོས་པ་ཞིག་མིན། མངོན་ཐོན་གྱི་དོན་སྤྱི་འདི་ནི་ཕྱོགས་སུ་ལྷུང་བའི་ལྟ་ཚུལ་གཉིས་ལ་བར་འདུམ་འདོད་བློ་

ཚིམས་པ་ཞིག་ཡོང་བའི་དོན་དུ་གསར་གཏོད་བྱས་པ་ཞིག་ཡིན། ལྟ་ཚུལ་དེ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་ནི་གཉིས་མེད་སྨྲ་བ་དང་། དངོས་གཙོ་སྨྲ་བ་ཡིན་ཞིང་། འདི་ཚོ་གཞིར་བཞག་ན། དངོས་གཟུགས་ཀྱི་འབྱུང་ཁམས་དང་དེ་དག་གི་ཁྱད་ཆོས་ལས་གཞན་པའི་ཆོས་ཅི་ཡང་གྲུབ་མེད། ལྟ་ཚུལ་གཉིས་པ་ནི་གཉིས་སྣང་སྨྲ་བ་ཡིན་ཞིང་། འདིས་གྲུབ་གནས་ཀྱི་ཁྱབ་ཁོངས་སམ་འབྱུང་རྫས་གཉིས་ཡོད་པར་འདོད་དེ། སེམས་དང་དངོས་གཟུགས་དང་། ཚེ་སྲོག་དང་སྲོག་ཤུགས་མེད་པའི་དངོས་གཟུགས་ལྟ་བུ་རེད། མདོན་ཐོན་སྨྲ་བས་འགལ་ཟླར་སྒྱུར་པའི་ལྟ་ཚུལ་འདི་གཉིས་ཀྱི་དཀྱིལ་མར་གྲུབ་གནས་དང་འབྲེལ་བའི་ལམ་དབུ་མ་ཞིག་རྙེད་པའི་དམིགས་ཡུལ་བཅངས་ཡོད།"

མངོན་ཐོན་དང་ཆ་བགོ་རིང་ལུགས།

"དེ་ལྟ་ནའང་། ལམ་དབུ་མ་འདི་ནི་ད་དུང་ཡང་ཐལ་དྲགས་པའི་ལྟ་ཚུལ་འདི་གཉིས་ཀྱི་གཅིག་གི་ཕྱོགས་སུ་ཤུགས་ཆེན་པོར་ལྡངས་ཡོད།" ཅེས་མེ་ཁད་ཀྱི་འགྲེལ་བརྗོད་བྱས། "དེང་སང་དངོས་གཙོ་སྨྲ་བ་དང་། ཆ་བགོ་རིང་ལུགས་ལ་ཕྱོགས་ཞེན་བྱེད་པ་ནི་ཐུན་མོང་གི་རང་བཞིན་ཞིག་ཆགས་ཡོད། ང་ཚོས་རང་གི་ཞིབ་འཇུག་ཚོད་ལྟ་དང་། མངོན་སུམ་གྱི་དཔྱད་ཞིབ་ནི་རགས་མོ་ཡིན་པ་བདེན་པར་བཟུང་སྟེ། ཆ་བགོ་རིང་ལུགས་ཤིག་གི་ལམ་ནས་གསར་བྱུང་རང་སྐྱོང་གི་ཁྱད་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་སྣང་ཚུལ་གྱི་གྲུབ་གནས་ལ་ལས་སླ་བོར་གསལ་བཤད་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། ཡིན་ཡང་། གལ་ཏེ་ང་ཚོའི་དབང་ཤེས་དང་ཚོད་ལྟའི་ལག་ཆ་རྣམས་ཙུང་རགས་མོ་ཡིན་ཆེ། གཞི་རྒྱ་ཆེ་བའི་སྣང་ཚུལ་འདིའི་རིགས་ནི་ཞིབ་འཇུག་བྱས་པའི་འབྱུང་ཁམས་ཕྲ་མོ་

དང་བསྒྱུར་ན་གསར་པ་དང་། རང་སྐྱོང་གི་རང་བཞིན་དུ་སྣང་བར་ཡ་མཚར་དགོས་པ་ཅི་ཡང་མེད།

“འདས་པའི་ལོ་རབས་ཚོའི་ནང་ཆ་བགོ་རིང་ལུགས་ཀྱི་ལངས་ཕྱོགས་འདི་གཙོམ་དུ་གཏོང་བའི་འབད་པ་མང་པོ་ཞིག་བྱས་ཡོད་ཀྱང་། ལས་སླ་བོ་ཞིག་བྱུང་མེད། ཁད་ཧྥེ་མན་༼Stuart Kauffman༽ལ་ལངས་ཕྱོགས་འདིའི་ཁ་གཏད་དུ་རྩོད་སྒྲུབ་བཙན་པོ་ཞིག་ཡོད་པ་དེར་ཡང་དགག་སྒྲུབ་བྱས་ཡོད། ཁོང་གི་བརྗོད་དོན་ནི་ཐ་ན་ང་ཚོས་སྐྲིག་འཛུགས་ཤིག་གི་གནས་རིམ་མཐོན་པོའི་སྤྱོད་པ་ནི་གནས་རིམ་དམའ་བོའི་འབྱུང་ཁམས་ཀྱི་རྡུལ་ཕྲ་རབ་རྣམས་དབང་བསྒྱུར་བྱེད་པའི་ཚོས་ཉིད་ཁག་ལ་བརྟེན་ནས་སྔོན་དཔག་བྱེད་མི་ཐུབ་ཀྱང་། ང་ཚོས་གནས་རིམ་མཐོན་པོར་ཡོད་པའི་སྣེ་མང་རྙོག་འཛིངས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ཟེར་བ་དེ་ཚོ་བརྒྱུད་ནས་སྔོན་དཔག་འགའ་ཞིག་བྱེད་ཐུབ་པ་འདི་ཡིན། གནས་རིམ་མཐོན་པོ་འདི་ནི་གནས་རིམ་དམའ་བོ་དང་འབྲེལ་བ་མེད་ནའང་། ཁོང་གི་ལྟ་ཚུལ་ལ། གནས་རིམ་མཐོན་པོར་ཡོད་པའི་ཆོས་ཉིད་དེ་དག་ནི་གནས་རིམ་དམའ་བོའི་གནས་སྟངས་གང་རུང་དུ་བཀོལ་སྤྱོད་བྱེད་ཆོག དཔེར་ན། དེ་དག་ནི་ངོ་བོ་འཛིན་པའི་གྲུབ་རྫས་དང་། གློག་ཀླད་ལྟ་བུའི་སྟེང་དུ་ལག་བསྟར་བྱེད་ཐུབ། སྣེ་མང་རྙོག་འཛིངས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་དེ་དག་ནི་གནས་རིམ་གཉིས་ཀར་གཅིག་མཚུངས་སུ་འཇུག་ངེས། འདི་ནི་རྩོད་སྒྲུབ་ཤུགས་ཆེན་ཞིག་ཡིན། དེ་ཡང་འདིས་བསྟན་དོན་ནི་གནས་རིམ་མཐོན་པོར་གྲུབ་པའི་སྣང་ཚུལ་ཞིག་ནི་གནས་རིམ་འོག་མར་མེད་པར་ངེས་པ་འདི་རེད། དེའི་ཁར་གནས་རིམ་དམའ་བའི་རིམ་པ་ཁྱད་པར་བ་མང་པོ་ཡོད་ཀྱང་། གནས་རིམ་མཐོན་པོར་ཡོད་པའི་

སྤྱོད་པ་ནི་གཅིག་མཚུངས་ཤིག་ཡིན།

"རྩོད་སྒྲུབ་འདི་འདང་དགག་པ་དུ་མས་གཏོམ་དུ་བཏང་ཡོད། དེ་ཚོའི་ནང་གི་གཅིག་ནི་སྣེ་མང་རྣོག་འཛིངས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་དེ་དག་གིས་སྤྱོད་པའི་རིགས་སྤྱི་ལ་མ་གཏོགས་སྤྱོད་པ་བྱེ་བྲག་པ་སོ་སོར་དབང་བསྒྱུར་བྱེད་ཀྱི་མེད་པ་འདི་རེད། འདི་ནི་འབྱུང་ཁམས་ཕྲ་མོའི་ཆོས་ཉིད་དང་མི་འདྲ་བ་དང་། དེ་དག་གིས་སྤྱོད་པ་བྱེ་བྲག་པ་སོ་སོ་ལའང་དབང་བསྒྱུར་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། དགག་པ་གཞན་ཞིག་ནི་ཁད་ཕཡི་མན་གྱི་སྣེ་མང་རྣོག་འཛིངས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ལ་བཀག་རྒྱ་གལ་ཆེན་ཞིག་ཡོད་ཅིང་། འབྱུང་ཁམས་སོ་སོར་ཞིབ་ལྟ་བྱེད་པར་ལྟོས་ན་ཆོས་ཉིད་དེ་དག་བཀོལ་སྤྱོད་བྱས་ནས་སྤྱོད་པ་ལ་སྔོན་དཔག་བྱེད་པ་ལས་སླ་བོ་ཡིན། དེའི་ཕྱིར་ཁོང་གི་རྩོད་སྒྲུབ་ལ་ནུས་པ་གཅིག་མ་གཏོགས་ཐོན་མེད་པ་དང་། ནུས་པ་ཅན་གྱི་རྩོད་སྒྲུབ་གང་གིས་ཀྱང་ང་ཚོར་བདེན་དཔང་བརྟན་པོ་ཞིག་སྤྲོད་ཐུབ་ཀྱི་མེད།

"ལྟ་གྲུབ་སྨྲ་བ་ཆོས་མངོན་ཐོན་གྱི་གྲུབ་གནས་སྐོར་གྱི་དགག་པ་འདི་དག་གནད་དུ་བཟུང་ནས་རྩོམ་ཡིག་འཁོར་ཆེན་ཞིག་སྤེལ་ཡོད། ངས་མཚམས་འདིར་ཡི་སྨུག་པའི་དྲི་བ་ཞིག་འདྲི་རྒྱུ་ཡིན། མཐའ་མར་བདེན་པ་ནི་ཆ་བགོ་རིང་ལུགས་པ་ཚོར་དབང་བ་ཞིག་ཡིན་ནམ། ང་ཚོས་འདོད་མིན་ལ་མ་ལྟོས་པར་མཐར་གཏུགས་ན་འབྱུང་ཁམས་ཀྱི་གྲུབ་ཆ་དང་། དེ་དག་གི་གནས་རིམ་འོག་མའི་ཁྲིད་ཆོས་གཅིག་པུ་མ་གཏོགས་གྲུབ་མེད་པ་ཡིན་ནམ། ངས་དྲི་བ་འདིར་འདེབས་འདོད་པའི་ལན་ནི་དགག་ཚིག་ཅིག་ཡིན། ཁོན་ཏོམ་དངོས་ཁམས་རིག་པའི་ནང་རྒྱུ་རྫས་དང་། ཁྲིད་ཆོས་ཀྱི་ལྟ་བ་༼ངས་དངོས་གཟུགས་དང་འབྲེལ་བའི་བགྲོ་གླེང་གི་སྐབས་སུ་བརྗོད་པ་ལྟར།༽བཞིགས་

པ་འདིས་ཆ་བགོ་རིང་ལུགས་པ་དང་། མངོན་སྦོན་སྨྲ་བ་གཉིས་ཀར་གཅིག་མཚུངས་སུ་དཀའ་ངལ་སྤྲད་ཡོད། དངོས་ཁམས་ཀྱི་ནུས་རྩོལ་ལ་མངོན་སྦོན་གྱི་ཁྱད་ཆོས་ཁག་གི་རིམ་པ་སྦོག་མ་འདི་མེད་པ་མ་ཟད། འབྱུང་ཁམས་ཀྱི་ནུས་རྩོལ་ཁག་གི་རྟེན་གཞིའང་མེད་ཅིང་། བརྒྱུད་རིམ་རྩིལ་པོ་འདི་ཡོངས་སུ་རྟེན་གཞི་དང་བྲལ་བ་ཞིག་ཡིན།

"སྐད་ཆ་བཙན་པོ་འདིས་ཅི་ཡང་གྲུབ་མེད་པའི་དོན་ཞིག་སྟོན་གྱི་མེད། དེ་ལྟར་ཡིན་ཆེ་ཆད་ལྟའི་རིང་ལུགས་དང་གཅིག་མཚུངས་ཆགས་ཡོད། འོན་ཀྱང་། འདིས་ང་ཚོ་རང་ཉིད་ཀྱི་བྱ་འགུལ་དང་། བློའི་འཛིན་པའི་འབྲེལ་བ་བརྒྱུད་ནས་མཉམ་ཞུགས་བྱེད་པའི་བརྒྱུད་རིམ་རྩིལ་པོ་འདིར་ཡོད་ཚད་ཀྱི་རྟེན་གཞི་བྱེད་པའི་གཞི་རྩའི་གནས་རིམ་ཞིག་མེད་པར་བསྟན་ཡོད། འདི་ལ་གཞི་རྩའི་གནས་རིམ་ཞིག་མེད་པ་མ་ཟད། རང་རྒྱ་འཕེར་བའི་མངོན་སྦོན་གྱི་གནས་རིམ་ཞིག་ཀྱང་མེད། འདིར་ཡོད་པ་ནི་མངོན་སྦོན་གྱི་གོ་རིམ་ཞིག་ཡིན། ཝེ་ཏྲེ་ཤི་ཐན་༼Wittgenstein༽གྱིས་ངེས་པའི་སྐོར་ལ་ཞེས་པའི་རང་གི་བརྩམས་ཆོས་ཀྱི་ནང་དཔེ་མཚོན་ཡིད་དུ་འོང་བ་ཞིག་བཀོད་འདུག 'རྨང་གཞི་ཡིན་པའི་རྫིག་པ་འདི་ཚོ་ནི་ཁང་པ་རྩིལ་པོས་ཁུར་ཡོད་ཅེས་བརྗོད་ཆོག་པ་ཞིག་ཡིན།' དེས་ན་རྟེན་གཞི་ནི་གང་ཞིག་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན་བརྒྱུད་རིམ་རྩིལ་པོ་རང་ཉིད་རེད།

"གལ་ཏེ་བརྒྱུད་རིམ་རྩིལ་པོ་འདི་མགོ་ནས་མཇུག་བར་རྟེན་གཞི་མེད་པ་ཞིག་ཡིན་ཆེ། ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་མངོན་སྦོན་གྱི་ཁྱད་ཆོས་མེད་ཀྱང་། མངོན་སྦོན་གྱི་ཁྱད་ཆོས་ཡོད་ཆོག་པ་ཞིག་རེད། དེ་ཡང་རྩ་བའི་ཁྱད་ཆོས་ལས་བྱུང་ཡང་དེ་

དང་ཆ་མི་མཚུངས་པའི་གནས་རིམ་མཐོན་པོའི་ཁྱད་ཆོས་ཀྱི་མངོན་ཐོན་ཞིག་མ་ཡིན་པར། གནས་རིམ་གོང་འོག་གཉིས་ཀྱི་ཆེས་ཕྲ་བའི་ཆོས་རྣམས་མཉམ་འདུས་ཡིན་ཞིང་ཆ་མཚུངས་པའི་མངོན་ཐོན་ཞིག་ཡིན། འདི་ལ་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་མཉམ་འབྲེལ་གྱི་མངོན་ཐོན་ཞེས་བརྗོད་ན་འོས་འཚམས་རེད།

"མངོན་ཐོན་གྱི་དོན་སྤྱི་འདི་དང་འབྲེལ་བའི་འགལ་འདུ་དང་། དཀའ་ངལ་སོགས་ནི་གནས་རིམ་དམའ་བོ་དེ་གནས་རིམ་མཐོན་པོའི་དཔེ་མཚོན་ལ་ལོག་ཏུ་ལྟ་བའི་འབད་བརྩོན་ལས་བྱུང་ཡོད། གནས་རིམ་དམའ་བོ་ནི་ཁྱད་ཆོས་དང་ལྡན་པའི་རྒྱུ་རྫས་ལས་གྲུབ་པར་བསམ་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་ང་ཚོས་གནས་རིམ་མཐོན་པོའང་རྒྱུ་རྫས་དང་ཁྱད་ཆོས་ལས་གྲུབ་པར་འདོད་ཀྱི་ཡོད། འོན་ཀྱང་། འདི་ལྟར་བསམ་ན་ལམ་ལྷོང་ཡོང་རྒྱུ་མིན་ཞིང་། གལ་ཏེ་གནས་རིམ་དམའ་བའི་ཁྱད་ཆོས་ཁག་ལ་སོ་སོ་རང་ངོས་ནས་རྒྱུ་རྐྱེན་གྱི་ནུས་སྟོབས་ལྡན་པ་ཡིན་ན། མངོན་ཐོན་གྱི་ཁྱད་ཆོས་ཁག་ལའང་རྒྱུ་རྐྱེན་གྱི་ནུས་སྟོབས་འདི་ཡོད་དགོས་པར་འདོད་རྒྱུ་རེད། དེའི་ཕྱིར་ང་ཚོས་སྔར་ཡང་གནས་རིམ་འོག་མ་ནི་གནས་རིམ་གོང་མའི་དཔེ་མཚོན་དུ་བཟུང་ཡོད། འདི་ལའང་ལམ་ལྷོང་ཡོང་མི་ཐུབ།

"མཚམས་འདིར་ང་ལ་གདེང་ཚོད་ཅིག་ཡོད་པ་ནི། ༧གོང་ས་མཆོག་ཁྱེད་རང་དང་། ནང་པའི་མཁས་པ་ཚོ་ནི་ཡོད་ཚད་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་འདོད་པ་འདི་ལྟ་བུའི་བསླུ་བྲིད་ལས་ཐར་ཡོད་པ་དེ་ཡིན། གྲུབ་མཐའ་དབུ་མའི་སློབ་དཔོན་ཚོས་རྒྱུ་རྫས་དང་། ཁྱད་ཆོས་སོགས་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་ཡིད་ཆེས་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བའི་སྒྲོ་འདོགས་གང་ལའང་སྐྱོན་བརྗོད་ཚད་མེད་པ་བྱས་ཡོད། ཁོང་ཚོས་ད་དུང་

རང་ཉིད་ཀྱིས་དོར་བའི་སྒྲོ་འདོགས་དེ་ཚོའི་ཁྲོད་ནས་རྒྱུ་རྐྱེན་གྱི་ནུས་པ་འདི་འང་དགག་བྱར་བཟུང་ཡོད། དབུ་མ་རྩ་བ་ཤེས་རབ་ཀྱི་རབ་བྱེད་དང་པོའི་ནང་མགོན་པོ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱིས་ཁྱད་ཆོས་ལ་རྒྱུ་རྐྱེན་གྱི་ནུས་པ་ཡོད་པ་ནི། སོ་སོའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་ཆ་ཤས་ཤིག་ཡིན་པའི་འདོད་ཚུལ་འདིར་དགག་པ་མཐིལ་ཕྱིན་གནང་ཡོད། ངའི་ལྟ་ཚུལ་ལ། ཕན་ཐོགས་ལྡན་པའི་བྱེད་ཐབས་འདི་ལྟ་བུའི་ཐོག་ནས་ང་ཆོས་མངོན་ཐོན་གྱི་བརྒྱུད་རིམ་འདི་ཡང་དག་པར་རྟོགས་ཐུབ།

"ངས་འདིར་མངོན་མཐོན་གྱི་གནས་རིམ་ནས་གཞི་རྩའི་གནས་རིམ་ལ་ཐུར་དུ་ཕྱོགས་པའི་རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་གནད་འགག་དེ་གླེང་རྒྱུ་ཡིན། འདི་ནི་དཔེར་ན་ཀློའི་གནས་རིམ་ནས་སྐྱེ་དངོས་རྫས་འགྱུར་གྱི་གནས་རིམ་བར་གྱི་རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ལྟ་བུ་ཡིན། རྫས་ཡོད་སྨྲ་བའི་ལྟ་ཚུལ་གྱི་སྒྲོམ་གཞི་ལ་མཚོན་ན། མངོན་ཐོན་གྱི་ཁྱད་ཆོས་དག་གིས་གཞི་རིམ་གྱི་ཁྱད་ཆོས་ཁག་གི་སྟེང་འབྲས་བུ་ཡོད་པའི་རྒྱུ་རྐྱེན་གྱི་ནུས་པ་འདོན་དགོས། འོན་ཀྱང་། འདིའི་རིགས་ནི་མངོན་སུམ་གྱི་སྤྱོད་ཡུལ་ཞིག་ཏུ་གྱུར་མེད།

"གལ་ཏེ་རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་ནུས་པ་འདི་ལ་རྫས་ཡོད་སྨྲ་བའི་ལྟ་ཚུལ་གྱི་སྒྲོམ་གཞི་གཞིར་མ་བཞག་པར་བསམ་བློ་བཏང་ན་ལས་སླ་བོ་ཞིག་ཡིན་ཞིང་། མངོན་ཐོན་གྱི་ཁྱད་ཆོས་ཁག་གིས་བྱུང་བ་འོག་མ་རྣམས་ལ་རྒྱུ་རྐྱེན་བྱེད་པ་ནི། བློའི་ཁྱད་ཆོས་ངོ་མ་ཞིག་གིས་དངོས་ཁམས་ཀྱི་ཁྱད་ཆོས་ཤིག་ཀླད་པའི་ནང་བསྐྱེད་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པར་བསམ་མི་དགོས། ཁྱེད་ཀྱིས་གནས་རིམ་གོང་མར་བྱ་བ་ཞིག་བྱེད་པ་དང་། དེའི་ཤུགས་རྐྱེན་ནི་གནས་རིམ་འོག་མའི་བྱ་འགུལ་གྱི་རིགས་གཞན་ཞིག་ལ་ཐེབས་ཚེ།

ཁྱེད་ཀྱིས་འདི་ནི་ཐུར་དུ་ཕྱོགས་པའི་རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ཞིག་རེད་ཅེས་བརྗོད་ཆོག ཐུར་ཕྱོགས་ཀྱི་རྒྱུ་རྐྱེན་གྱི་འབྲེལ་བ་འདི་ནི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་རིགས་ཤིག་མ་ཡིན་པར་ལྟོས་བཅས་ཀྱི་རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ཞིག་རེད།”

མི་ཁྱེད་ཀྱིས་གླེང་བའི་སྐད་ཆ་འདི་ཚོ་ནི་ནང་དོན་རིག་པ་དང་། ཚན་རིག་གི་ལྟ་གྲུབ་རིག་པའི་བར་གྱི་འབྲེལ་མཚམས་གལ་ཆེན་ཞིག་དང་འབྲེལ་བ་ཡོད། མཉམ་འབྲེལ་གྱི་མངོན་ཐོན་ལ་ལྟ་སྟངས་གཞན་ཞིག་ནི་ཤོ་རོ་ཊར་༼Schroder༽གྱིས་བརྗོད་པ་ལྟར་ཡིན། “སྲིག་འཛུགས་ཤིག་གི་ཆ་ཤས་ཕན་ཚུན་འབྲེལ་བའི་རང་བཞིན་འདིས་ཆ་ཤས་དག་གི་སྤྱོད་པ་ལ་ཤུགས་རྐྱེན་ཐེབས་ཀྱི་ཡོད།” སྤྱི་ཚོགས་ཚན་རིག་ལས་བླངས་པའི་དཔེ་མཚོན་གྱིས་རྩིས་རིག་གི་སྤྱི་མཚན་ལ་གཞི་རྟེན་བྱེད་མི་དགོས་པར་བརྗོད་གཞི་འདི་གསལ་པོར་བཟོ་ཐུབ། དཔེར་ན། ཁྱིམ་གཞིས་སྲིག་འཛུགས་ཀྱིས་ཁྱིམ་གཞིས་ཀྱི་ནང་མི་ཚོའི་སྤྱོད་པར་བཅོས་བསྒྱུར་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། ཚིག་གཞན་ཞིག་བརྒྱུད་ནས་བཤད་ན། གནས་རིམ་གོང་མར་གསར་བྱུང་གི་ཁྱད་ཆོས་མངོན་ཐོན་བྱེད་པ་དང་དུས་མཉམ་དུ་གྲུབ་ཆ་རྣམས་ཀྱི་ཁྱད་ཆོས་ལ་འང་བཅོས་བསྒྱུར་འབྱུང་གི་ཡོད། དུས་མཉམ་ཞེས་པ་འདི་ནི་མངོན་ཐོན་སྐོར་གྱི་རྩོམ་ཡིག་ནང་གལ་ཆེན་ཞིག་ཡིན། དེ་ཡང་ཚིག་འདིས་ཡར་ཕྱོགས་དང་མར་ཕྱོགས་ཀྱི་རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་འབྲེལ་བའི་བར་ལ་དུས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཞིག་མེད་པར་སྟོན་ཞིང་། དོན་དངོས་མར་ཡར་ལ་ཕྱོགས་པའི་རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་དང་། ཡང་ན་མངོན་ཐོན་ནི་རྒྱུ་འབྲས་འཁོར་བསྐྱོད་ཀྱི་དོན་སྤྱིའི་ནང་ཐུར་ལ་ཕྱོགས་པའི་རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་དང་ཟུང་འབྲེལ་བྱེད་ཆོག

ནང་པའི་ཐོག་མ་མེད་པའི་ལྷ་རྩལ།

དངོས་གཟུགས་དང་། ཚེ་སྲོག ཤེས་པ་བཅས་ཀྱི་ནང་པའི་གོ་རྟོགས་དེ་ང་ཚོར་འགྲེལ་བརྗོད་ཀྱི་འགན་ནི་མྱྰ་ཐེའོ་ཡི་ཕྲག་སྟེང་དུ་བབས་བྱུང་། ནང་པའི་ལྟ་གྲུབ་རིག་པ་སྤྱི་དང་འདྲ་བར་ཁོང་གི་འགྲེལ་བཤད་ནི་གཏན་ཚིགས་དང་ཞིབ་དཔྱོད་ཀྱིས་བརྒྱན་འདུག

"ང་ཚོས་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཐོག་མའི་སྐོར་ལ་ངོ་མཚར་ཆེ་ཞིང་ཡིད་དབང་འཕྲོག་པའི་སྒྲུང་ཞིག་དང་། ཤེས་པ་བྱུང་ཚུལ་གྱི་ཐོག་ལ་རྣམ་གཞག་མང་པོ་ཞིག་ཡོད་པ་ཤེས་བྱུང་།" མྱྰ་ཐེའོ་ཡིས་འདི་ལྟར་འགོ་བརྩམས་བྱུང་། "གཅིག་མཇུག་གཉིས་མཐུད་ཀྱི་གོ་རིམ་ཞིག་ཡོད་པ་དང་། སྤྱིར་བཏང་མ་ཡིན་ཞིང་གདོད་མ་ནས་ཡོད་པའི་མེ་ལྟ་བུ་ཞིག་ནས་འགོ་བཙུགས་ཏེ། ལྗི་བོ་ཡིན་པའི་ངོ་བོ་འཛིན་པའི་གྲུབ་རྫས་བྱུང་ནས་ཕུང་གསོག་བྱས། དེ་ནས་དངོས་གཟུགས་རྣམ་པ་མ་འདྲ་བ་མང་པོ་གྲུབ་པ་དེ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་རྟོག་འཛིན་ངས་རྗེ་ཆེར་གྱི་ངོ་བོ་འཛིན་པའི་གྲུབ་རྫས་རྣམས་བྱུང་ཞིང་། དེ་དག་ནི་ཚེ་སྲོག་གི་རྟེན་གཞི་རུ་གྱུར་པ་དང་། ཚེ་སྲོག་ནི་རྟོག་འཛིན་ངས་རྗེ་ཆེར་གྱུར་པར་བརྟེན་ནས་སེམས་ལྡན་རྣམས་བྱུང་བ་རེད།

"གལ་ཏེ་ང་ཚོས་བལྟས་པའི་སྒྲུང་འདི་ནི་དུས་དང་བར་སྣང་གི་ཆ་ནས་འཐུས་ཚང་ཞིག་ཡིན་ཚེ། སྒྲུང་འདི་ནི་དོན་ལ་གནས་པའི་ཞིབ་འགྲེལ་ཞིག་ཆགས་ཡོད། སྒྲུང་གི་མ་གཞི་ནི་ཡོད་པ་དང་། ཞིབ་ཚགས་དང་སྤུས་ལེགས་སུ་གཏོང་རྒྱུ་དེ་རེད། འོན་ཀྱང་། སྒྲུང་འདི་ནི་དུས་དང་བར་སྣང་གི་ཚན་པ་གཅིག་ཙམ་ཡིན་ཚེ། སྒྲུང་ཡོངས་རྫོགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ནི་འདི་དང་ཐ་དད་པ་ཞིག་ཡིན་ཚོག ཚན་རིག་གི་སྒྲུང་འདི་

ནི་ཐོག་མ་ཡོད་པའི་ལྟ་བ་ཞིག་ལ་གཞི་བཅོལ་ཡོད་ཅིང་། ལྟ་བ་དེ་ནི་ང་ཚོར་སྣང་བའི་འཇིག་རྟེན་དང་འབྲེལ་བའི་ཚན་རིག་གི་རྣམ་གཞག་གིས་བདེན་པར་བཟུང་ཡོད། དེ་བཞིན་ནུབ་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་ལུགས་ཁག་ཏུའང་འཇིག་རྟེན་གྲུབ་ཚུལ་རིག་པས་ཐོག་མ་ཞིག་གླེང་གི་ཡོད་པ་ནི་ང་ཚོས་མཐོང་གསལ་ལྟར་ཡིན།

"ནང་པས་ཐོག་མ་ཞིག་ཡོད་པའི་དོན་སྤྱི་འདི་ལ་དོགས་འདྲི་བྱས་ཡོད། དེ་ཡང་གཏན་ཚིགས་དང་མཐུན་པའི་སྒོ་ནས་དེ་ལྟར་བྱས་པ་ཞིག་རེད། ཐོག་མ་ཡོད་པར་འདོད་པའི་ལྟ་ཚུལ་འདིའི་ཤུགས་བསྟན་དུ་མེད་པ་ཞིག་ཡོད་པར་འགྱུར་མི་ཐུབ་པའི་ལྟ་བ་ཡོད། གལ་སྲིད་ལྟ་ཚུལ་འདི་མེད་ཚེ་ང་ཚོས་ཐོག་མ་ཞིག་གླེང་དགོས་དོན་རེད། འོན་ཀྱང་། མེད་པ་ཞིག་ཇི་ལྟར་ཡོད་པ་ཆགས་པ་ཡིན་ནམ། ནང་པའི་གཞུང་དུ་རྒྱུ་རྐྱེན་དུང་ཕྱུར་གཅིག་གིས་ཀྱང་གྲུབ་མེད་པ་ཞིག་ནི་ཡོད་པར་བཟོ་མི་ཐུབ་པར་གསུངས་ཡོད། འདིའི་རྒྱུ་མཚན་ནི་མེད་པ་ཞིག་ཡོད་པར་འགྱུར་བ་ལ་མེད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཁྱད་ཆོས་དེ་འདོར་དགོས་པ་དང་། མེད་པ་དེས་རང་གི་མེད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཁྱད་ཆོས་དོར་ནས་ཡོད་པ་ཞིག་ཆགས་དགོས་རྒྱུ་རེད། འོན་ཀྱང་། འདི་ནི་འབྱུང་མི་སྲིད་པ་ཞིག་ཡིན་ཞིང་། རྒྱུ་མཚན་ནི་མེད་པ་ཞིག་ལ་གྲུབ་ཡོད་པའི་ཁྱད་ཆོས་གང་ཡང་མེད། མེད་པ་ཞེས་པ་ནི་གཞི་གྲུབ་ཀྱི་ལྡོག་ཕྱོགས་ཡིན་པའི་རྟོག་པ་ཞིག་མཚོན་བྱེད་དུ་བྱུང་བ་དང་། རྟོག་པ་ཙམ་ཡིན་པ་གང་ཞིག་ནི་འདོར་རྒྱུ་མེད་པ་ཞིག་ཡིན། མེད་པ་ཞིག་ལས་ཡོད་པར་འགྱུར་བ་ནི་འབྱུང་མི་སྲིད། དེའི་ཕྱིར་མངོན་སུམ་གྱི་སྣང་ཚུལ་ཏེ། ང་ཚོའི་གཞི་གྲུབ་ཀྱི་རང་བཞིན་འདི་ནི་མེད་པ་ཞིག་ལས་བྱུང་བ་ཞིག་མིན།

"ཐོག་མ་ཞིག་ལ་རྒྱུ་རྐྱེན་བྱས་ནས་འབྱུང་དུ་འཇུག་མཁན་དེ་ཅི་ཞིག་ཡིན་

ནས། ཐོག་མ་ཞིག་ཡོད་པར་འདོད་པ་འདི་ནི་གང་ཡང་ཡིན་ཚོག་པའི་རྒྱུ་རྐྱེན་དང་པོ་ཞིག་ལ་བརྟེན་ཡོད་པ་གསལ་པོ་རེད། དེར་བརྟེན་ང་ཚོས་རྒྱུ་རྐྱེན་དང་པོ་འདི་ནི་ཅི་ཞིག་ཡིན་མིན་ལ་རྟོག་དཔྱོད་བྱ་དགོས་ཤིང་། དེ་ནི་རྟག་པ་ཡིན་པའི་རྒྱུ་རྐྱེན་ཞིག་ཡིན་ནམ། དེ་ནི་རང་ཉིད་ཀྱི་རྒྱུ་རྐྱེན་དུའང་འགྲོ་ཐུབ་བམ། ཡང་ན་གཞན་ཞིག་གིས་འདི་ལ་རྒྱུ་རྐྱེན་བྱས་པ་ཡིན་ནམ། དེ་ལྟར་ཡིན་ཚེ་འདི་ནི་རྒྱུ་རྐྱེན་དང་པོ་དེ་ཆགས་མི་འདུག གལ་ཏེ་རྒྱུ་རྐྱེན་དང་པོ་དེ་ནི་རང་ཉིད་ཀྱི་རྒྱུ་རྐྱེན་དུ་སོང་ཡོད་པའི་དབང་དུ་བཏང་ནའང་མི་འགྲིག་པ་ཞིག་རེད། རང་ཉིད་ཀྱི་རྒྱུ་རྐྱེན་ཡིན་པ་གང་ཞིག་ནི་གྲུབ་ཟིན་པ་ཡིན་ཞིང་འབྱུང་དགོས་དོན་མེད། ད་དུང་གང་ཡིན་རུང་རང་ཉིད་ནི་རང་གི་རྒྱུ་རྐྱེན་ཡིན་ཚེ། འདིས་ཐོག་མ་དེ་གཞན་གང་ལའང་བརྟེན་མེད་པ་མཚོན་པ་དང་། རང་སྟེང་ན་ཕྱི་མ་བསྐྱེད་པའི་རྒྱུ་དང་རྐྱེན་ཐམས་ཅད་ཚང་ཡོད། ཡིན་ཡང་། རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་གལ་ཏེ་ཆོས་གང་ཞིག་མ་བྱུང་བ་ནི་ཆོས་དེ་འབྱུང་བ་ལ་དགོས་ངེས་ཡིན་པའི་རྒྱུ་དང་། ཡང་ན་རྐྱེན་སོགས་ཚང་མེད་པས་ཡིན་པར་བརྗོད་ལ། རྒྱུ་དང་རྐྱེན་ཐམས་ཅད་ཚང་ན་ཆོས་དེ་ངེས་པར་དུ་འབྱུང་དགོས་པ་ཞིག་ཡིན། རྒྱུ་མཚན་འདིའི་ཕྱིར་རང་ཉིད་རང་གི་རྒྱུ་རྐྱེན་ཡིན་པའི་ཆོས་ཤིག་གིས་དུས་ནམ་ཡང་རང་ཉིད་དང་གཅིག་པ་ཞིག་མ་གཏོགས་བསྐྱུན་མི་ཐུབ་སྟེ། རྒྱུ་རྐྱེན་ཐོག་མ་འདི་ལ་རང་སྟེང་ན་མ་ཚང་བ་ཅི་ཡང་མེད། དེ་བས་ན་འདི་འང་མི་འགྲིག་པ་ཞིག་རེད།

"རྟག་ཅིང་འགྱུར་མེད་ཡིན་པའི་རྒྱུ་ཞིག་གིས་འཇིག་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་གྱི་ཆོས་ཤིག་བསྐྱེད་མི་ཐུབ་པ་དང་། རྒྱུ་རྐྱེན་ཐོག་མ་དེ་རྟག་ཅིང་འགྱུར་མེད་ཅིག་མིན་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི་གསར་སྐྲུན་གྱི་བརྒྱུད་རིམ་འབྱུང་གི་ཡོད། གསར་སྐྲུན་གྱི་སྔ་རྗེས

གཉིས་སུ་རྒྱུ་རྐྱེན་དེར་འགྱུར་ལྡོག་འབྱུང་གི་ཡོད། རྒྱུ་རྐྱེན་གང་ཡང་མེད་པར་བྱུང་བར་འདོད་པ་ནི་ཆོས་གང་ཞིག་གི་འབྲས་བུར་ཅི་ཡང་འབྱུང་ཆོག་པར་འདོད་པ་དང་གཅིག་མཚུངས་རེད། ཆེ་སྲོག་ལས་རྟོགས་མེད་འབྱུང་ཆོག་པ་དང་། དེ་བཞིན་རྟོགས་མེད་ལས་ཆེ་སྲོག་ཀྱང་འབྱུང་ཆོག གལ་ཏེ་རྒྱུ་རྐྱེན་མེད་ཆེ་རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ཀྱང་མེད་དགོས་ཤིང་། ཅི་ཡང་འབྱུང་མི་ཆོག་པའི་རྒྱུ་མཚན་མེད་ལ། ནམ་མཁར་མེ་ཏོག་ཀྱང་སྐྱེ་ཆོག

"རྒྱུ་མཚན་འདི་དག་གི་རྐྱེན་གྱིས་རྒྱུ་རྐྱེན་ཐོག་མའི་དོན་སྤྱི་འདི་ལ་རྟོག་དཔྱོད་བྱེད་སྐབས། གཏན་ཚིགས་དང་འགལ་ཞིང་། ཁས་ལེན་བྱེད་མི་ཐུབ་པའི་གནས་སྟངས་མང་པོར་ཐུག་རྒྱུ་ཡོད། མེད་པ་ཉིད་ཡོད་པར་འགྱུར་བ་དང་། ཡང་ན་རང་ཉིད་རང་གི་རྒྱུ་རྐྱེན་ཡིན་པ་ཞིག་གིས་ཆོས་གཞན་བསྐྲུན་པ་གང་ཞིག་ཡིན་རུང་། རྒྱུ་རྐྱེན་གྱི་ཐོག་མ་ཡོད་པའི་དོན་སྤྱི་འདི་ཁས་ལེན་པ་ལ་དཀའ་ངལ་ཆེན་པོ་སྐོར་ཞིག་ཡོད།

"དཀའ་རྙོག་འདི་ལས་རྒྱལ་བའི་ཐབས་ལམ་གཞན་ནི་ཐོག་མ་མེད་པ་ཉིད་རེད། ཐོག་མ་མེད་པར་འདོད་པ་འདི་ལ་རྙོག་དྲ་ཅི་ཞིག་ཡོད་དམ་ཞེ་ན་འདི་ནི་ཡོངས་སུ་རིགས་པ་ཙམ་ཡིན་པ་འདི་ཡིན། ང་ཚོར་ཐོག་མ་ཞིག་འཚོལ་བའི་དོན་དུ་ལོ་ངོ་ཐེར་འབུམ་བཅོ་ལྔའི་ཡར་སྔོན་ལ་ཕྱི་ནུར་བྱས་ན་འགྲིག་པའི་བསམ་བློ་ཞིག་ཡོད། དེ་ཡང་འདི་འདྲའི་སྣང་ཞིག་ཡོད་པས་རེད། འོན་ཀྱང་། འགྲེལ་བཤད་འདི་ལ་འགོ་འཛུགས་ས་ཤིག་དགོས་ཤིང་། ང་ཚོས་མཐའ་མེད་པར་དུས་ཀྱི་ནང་ཕྱི་ནུར་བྱེད་མི་ཐུབ། ནུབ་ཕྱོགས་ཀྱི་ལྟ་གྲུབ་སྨྲ་བ་རྣ་སད་༼Bertrand Russell༽ཀྱིས‘འཛིག་རྟེན་

འདིར་ཐོག་མ་ཞིག་ཡོད་པར་འདོད་པ་ལ་རྒྱུ་མཚན་ཅི་ཡང་མེད་ཅིང་། ཆོས་རྣམས་ལ་ཐོག་མ་ཞིག་ངེས་པར་དུ་ཡོད་པར་བསམ་པའི་ལྟ་ཚུལ་འདི་ནི་ང་ཚོར་འཆར་སྣང་གིས་དབུལ་བའི་རྐྱེན་གྱིས་ཡིན་’ཞེས་བརྗོད་འདུག ཅ་བའི་ཆ་ནས་བཤད་ན་ང་ཚོའི་ཡིད་ལ་ཐོག་མ་མེད་པ་ཉིད་འཆར་རྒྱུ་ནི་ཧ་ཅང་ཁག་པོ་ཞིག་རེད། ཡིན་ཡང་། གཏན་ཚིགས་རིག་པའི་ངོས་ནས་བཤད་ན། འདི་ནི་རྟོག་དཔྱོད་ཀྱི་ནང་རང་ཚུགས་མི་བརྟུག་པའི་ལྟ་བ་ཁོ་ན་དེ་ཡིན་ཞིང་། འབྱུང་སྲིད་གཞན་དག་ལ་སྙོན་ཆ་ཚབས་ཆེན་ཡོད།

“གལ་ཏེ་ང་ཚོས་ཐོག་མ་མེད་པ་ཉིད་འདི་ཁས་ལེན་བྱས་ན་འང་། དུས་དང་བར་སྣང་གི་ངོས་ནས་གནས་བྱེ་བྲག་པ་དང་འབྲེལ་བའི་སྒྲུང་ད་དུང་ཡོད་ཆོག་པ་ཞིག་རེད། འབར་གས་ཆེན་མོ་དང་། དངོས་གཟུགས་ནས་ཆེ་སྲོག་གི་འཕེལ་འགྱུར་ལྟ་བུ་སོགས་ཡིན་ཞིང་། འདི་དག་ནི་སྒྲུང་དེའི་ཆ་ཤས་ཕྲ་མོ་ཞིག་རེད། ཐོག་མ་མེད་པ་ཉིད་ཀྱི་རང་བཞིན་འདི་ལ་གཞིགས་ནས་ང་ཚོས་ཐོག་མ་གསར་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་དེའི་ནང་སླར་ཡང་མཚམས་སྦྱོར་བྱས་ནས་དངོས་གཟུགས་ནི་ཤེས་པའི་སྔོན་དུ་བྱུང་བ་དང་། ཡང་ན་ཤེས་པ་ནི་དངོས་གཟུགས་ཀྱི་སྔོན་དུ་བྱུང་བར་འདོད་མི་ཉན། སྣང་ཚུལ་གྱི་འཇིག་རྟེན་འདིའི་ཆ་ཐམས་ཅད་ལ་ཐོག་མ་མེད་པ་ཞིག་ཡིན་དགོས་ཤིང་། དེ་མིན་ང་ཚོས་སླར་ཡང་ཐོག་མ་ཚུང་ངུ་རེ་ཐོག་མ་མེད་པའི་ལྟ་ཚུལ་ཡངས་པོ་འདིའི་ནང་དུ་ཁྱེར་ཡོང་བའི་འབད་པ་བྱེད་རྒྱུ་རེད།

“ནང་པའི་འཇིག་རྟེན་གྲུབ་ཚུལ་རིག་པས་ང་ཚོ་ནི་དབུས་སུ་གནས་ཤིང་། ཚད་བཀག་དང་ལྡན་པའི་འཇིག་རྟེན་ཆུང་ངུ་ཞིག་ནམ་ཡང་གླེང་གི་མེད། སངས་

རྒྱུས་ཀྱིས་སྟོང་གསུམ་གྱི་སྟོང་ཆེན་པོའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་གསུངས་ཡོད། ཁོང་གིས་འོད་ཀྱི་ཡོལ་བ་དང་། རྔ་ཡི་ཁ་ལས་ཐོན་པའི་མེ། ཡོངས་ཁྱབ་ཀྱི་མེ་ཕུང་ཆེན་པོ་ལ་སོགས་པ་དང་འདྲ་བའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་མང་པོ་ཞིག་གསུངས་པ་ནི་ད་སྔོད་རྒྱང་ཤེལ་གྱིས་བལྟངས་པའི་འདྲ་པར་ཚོའི་ནང་གི་ང་ཚོའི་མཐོང་ཚོས་སུ་གྱུར་པའི་དབྱིབས་གཟུགས་དེ་དག་དང་མཚུངས་པའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་གྲངས་མེད་ཅིག་རེད། ནང་པའི་འཇིག་རྟེན་གྲུབ་ཚུལ་རིག་པའི་ནང་དུས་དང་བར་སྣང་གི་སྐོར་ལ་ལྟ་རྒྱ་དང་མཐོང་རྒྱ་ཧ་ལས་པའི་ཡངས་པོ་ཞིག་ཡོད། གལ་ཏེ་དངོས་གཟུགས་དང་ཤེས་པ་ལ་ཐོག་མ་ཞིག་མེད་ཚེ། འདི་དག་ནི་ལོ་རྒྱུས་མ་འདྲ་བའི་ཁྲིད་ཀྱི་བྱུང་ཚན་བྱེ་བྲག་པའི་ནང་རྣམ་པ་ཟ་དད་པའི་ལམ་ནས་ལྷན་དུ་ནམ་ཡང་གནས་ཆོག་པ་ཞིག་ཡིན། འབར་གས་ཆེན་མོའི་ཚ་ཟེར་གྱི་དུས་སྐབས་ལྟ་བུར་ཚེ་སྲོག་མེད་པའི་གནས་བྱེ་བྲག་པ་ཞིག་གི་སྐྲུང་ནི་ཡོད་ཀྱང་། ཧ་ཅང་ཡངས་པའི་བར་སྣང་དང་དུས་ཀྱི་ནང་ཤེས་པ་དང་ཚེ་སྲོག་ནི་གནས་དུས་བྱེ་བྲག་པ་ཞིག་གི་བཀག་རྒྱའི་འོག་ཏུ་འཚུད་དགོས་ཟེར་བ་ནི་རྒྱུ་མཚན་དང་མི་ལྡན་པ་ཞིག་རེད།"

མཆམས་འདིར་སླ་ཟེའོ་ཡིས་ངལ་གསོའི་དབུགས་ཤིག་བླངས་བྱུང་། ཁོང་གིས་རང་གི་འགྲེལ་བརྗོད་ལ་འདོད་པ་ཁེངས་པའི་རྣམ་འགྱུར་ཞིག་གི་ངང་ནས་ཉན་མཁན་རྣམས་ལ་བལྟས་པ་དང་། ད་ནི་མདུན་མཚོངས་ཆེན་པོ་གཞན་ཞིག་བྱེད་པའི་གྲ་སྒྲིག་དང་བཅས་བསྡད་འདུག ཁོང་གི་འགྲེལ་བརྗོད་ནང་འབར་གས་ཆེན་མོ་དང་། ཚེ་སྲོག་ཐོག་མར་བྱུང་ཚུལ། ཁོན་ཊོམ་དངོས་ཁམས་རིག་པ། ཤར་ནུབ་གཉིས་ཀྱི་ལྟ་གྲུབ་རིག་པ་བཅས་ནི་མགོ་རྩོམ་རྩེད་ཆས་ཀྱི་ཆ་ཤས་རྣམས་དང་འདྲ་བར་པན་

ཚུན་གྱི་སྨུ་འཕྲོད་འདུག

ཤེས་པའི་སྐོར།

"རྟེན་འབྲེལ་ཞེས་པ་ནི་མངོན་དུ་གྱུར་པའི་འཇིག་རྟེན་འདིའི་ཁྱད་ཆོས་ཐ་དད་པ་རྣམས་ཀྱིས་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བའི་ཐོག་ནས་ཕན་ཚུན་ལ་ཤུགས་རྐྱེན་ཐེབས་པ་དང་། རང་རྒྱ་བ་ཡིན་པའི་ཆོས་ཤིག་ཡེ་ནས་མེད་པའི་དོན་རེད། ཆོས་གང་ཞིག་ཡིན་རུང་རང་ངོས་ནས་གཞན་ལ་མ་བརྟེན་པར་གྲུབ་པ་ཞིག་མེད། སྲོག་ཤུགས་མེད་པའི་ཆོས་རྣམས་དང་། ཤེས་པའི་སྣང་ཚུལ་ཚང་མ་སྣེ་མང་རྣོག་འཛིངས་ཀྱི་འབྲེལ་བའི་ནང་བྱུང་ཡོད། འབྲེལ་བའི་འདུས་ཚོགས་འདི་ནི་ཤེས་པའི་ཚད་གཞི་གང་རུང་དང་ལྡན་པའི་སེམས་ཅན་གྱི་མཐོང་ཚུལ་ལ་བརྟེན་ནས་རྣམ་པ་བྱེ་བྲག་པའི་ངོ་བོར་སྣང་གི་ཡོད། རྒྱུ་མཚན་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་ཁོན་ཏོམ་དངོས་ཁམས་རིག་པས་སྣང་ཚུལ་གྱི་འཇིག་རྟེན་འདི་ནི་ཞིབ་ལྟ་བྱེད་ཐུབ་པའི་ཆོས་ཤིག་ཏུ་ངོས་འཛིན་བྱེད་པ་དང་། རྒྱུ་མཚན་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་ཤོ་རོ་ཏིན་ཀར་(Schrodinger)གྱིས་འཇིག་རྟེན་ནི་ང་ཚོས་སྤྱོད་ཐུབ་པ་དང་ཞིབ་ལྟ་བྱེད་ཆོག་པའི་ཆོས་དང་། དེ་བཞིན་ཤེས་པ་དང་ང་ཚོས་གང་ཞིག་མཐོང་ཐུབ་པའི་བར་གྱི་འབྲེལ་བ་ཟབ་མོ་ཙམ་ཡིན་པར་བརྗོད་པ་རེད།

"འདི་ལྟར་གཞིགས་ན་ང་ཚོས་རྟོགས་ཐུབ་པ་དང་མི་ཐུབ་པ། ང་ཚོར་སྣང་བ་དང་མི་སྣང་བའི་ཤེས་པའི་ངང་ཚུལ་འདིས་རང་ཉིད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་དེ་གྲུབ་ཡོད་ཅེས་བརྗོད་ཆོག གནས་རིམ་མ་འདྲ་བའི་བར་ལ་ཤེས་པའི་ཚད་གཞིའི་འགྱུར་བ་སྐྱེ། རིག་སྟོབས་སམ་བློའི་འཛིན་པ་དམའ་བོ་ནས་མཐོ་བོའི་འཕེལ་རིམ་དང་། ཕན་ཚུན་ལ་

ཞུགས་རྐྱེན་ཐེབས་པའི་ཕར་རེ་ལའི་ལྟ་ཚུལ་གྱི་སྐོར་ལ་ད་ནང་ཞོགས་པར་གང་གླེང་བ་དེ་དག་ཚང་མ་ཕན་ཚུན་བརྡར་ནས་རྣོ་རུ་གཏོང་བཞིན་པའི་གྲི་གཉིས་དང་མཚུངས། ནང་པའི་ལྟ་ཚུལ་ལ་ཞེས་པའི་ངོ་བོ་འདིས་འཛིག་རྟེན་ལ་ཞུགས་རྐྱེན་ཐེབས་པ་དང་། ད་ལྟ་ང་ཚོས་འཛིག་རྟེན་འདི་སྣང་འཛིན་བྱེད་སྟངས་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པས་སྐྱེ་བ་མང་པོའི་བག་ཆགས་དང་སྦྱོང་བ་གསོག་འཇོག་བྱས་པའི་འབྲས་བུ་ཞིག་ཡིན། འདི་ནི་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ནང་པའི་ལྟ་ཚུལ་ཞིག་ཡིན་ཞིང་། ང་ཚོས་རང་ཉིད་ལ་སྣང་བའི་འཛིག་རྟེན་འདིར་བདག་པོའི་འབྲས་བུ་ཟེར་གྱི་ཡོད། བདག་འབྲས་འདི་ནི་འཛིག་རྟེན་དེ་ང་ཚོར་རྣམ་པ་བྱེ་བྲག་པ་ཞིག་གི་ལམ་ནས་སྣང་སྟངས་ཀྱི་ཞེས་པའི་ལོ་རྒྱུས་རྩིལ་པོའི་མཚོན་བྱེད་ལྟ་བུ་ཞིག་རེད། འགྲོ་བ་མི་ཞིག་གི་འཛིག་རྟེན་ནི་བྱེའུ་ཕ་ཕང་དང་། ཡང་ན་གྲོག་མ་ཞིག་གི་འཛིག་རྟེན་དང་མི་མཚུངས་ཤིང་། ང་ཚོའི་ཡིད་ལ་འཆར་རྟོག་བྱེད་མི་ཐུབ་ཅིང་། སའི་གོ་ལའི་ཐོག་མེད་པའི་སེམས་ཅན་གྱི་འཛིག་རྟེན་གཞན་དག་དང་ཡང་ཡོངས་སུ་ཐ་དད་པ་ཞིག་ཡིན་སྲིད།

"ནང་དོན་རིག་པའི་ནང་གི་ཕན་ཚུན་རྒྱུ་རྐྱེན་དུ་འགྲོ་བའི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་དོན་སྤྱི་འདིས་ང་ཚོར་ལྟ་ཚུལ་མ་འདྲ་བ་ཞིག་སྤྲོད་ཅིང་། ངའི་བསམ་ཚུལ་ལ་ལྟ་ཚུལ་འདི་ནི་ཤེས་པ་དང་། མངོན་ཐོན་གཉིས་ཀའི་རྒྱུ་རྐྱེན་གྱི་འབྲེལ་བ་དེར་ཡར་ཕྱོགས་དང་མར་ཕྱོགས་ནས་བསམ་བློ་གཏོང་བར་ཕན་ཐོགས་ཡོད་པ་མ་ཟད། ཞེས་པ་དང་དངོས་གཟུགས་ཀྱི་འབྲེལ་བའི་ཐད་ཀྱི་ནུབ་ཕྱོགས་པའི་བསམ་ཕྱོགས་ལ་ཞུགས་རྐྱེན་ཆེན་པོ་ཐེབས་ཡོད་པའི་ཁ་ཊེ་ཤན་གྱི་རྒྱུ་གཉིས་སྨྲ་བའི་ལུགས་ཀྱི་དཀའ་རྙོག་དེའང་སེལ་ཐུབ་པ་ཞིག་རེད། ཁ་ཊེ་ཤན་གྱི་རྒྱུ་གཉིས་སྨྲ་བས་དངོས་གཟུགས་ནི་སྤྲ

མཁྲིགས་ཀྱི་ངོ་བོར་དོན་དངོས་སུ་གྲུབ་ཡོད་པ་དང་། ཤེས་པ་ནི་དངོས་གཟུགས་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡིན་པར་འདོད་ཀྱི་ཡོད། འདི་གཉིས་ཀྱི་བར་ལ་མཐུན་ཐབས་མེད་པའི་གཉིས་སྣང་གི་རང་བཞིན་ཞིག་ཡོད་པ་ལས་འབྲེལ་མཐུད་ཅིག་མེད།

"གཉིས་སྣང་གི་རང་བཞིན་འདི་སེལ་ཐབས་ལ་ལམ་ཁ་གཉིས་ཡོད། གཅིག་དེ་ཤེས་པ་ནི་དངོས་གཟུགས་ཀྱི་ཁྱད་ཆོས་ཤིག་ཡིན་པའི་ལྟ་སྟངས་འདི་ཡིན་ཞིང་། དངོས་གཟུགས་ཀྱི་སྐྲེ་མང་རྙོག་འཛིངས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཚད་མཐོན་པོར་གྱུར་པར་བརྟེན་ནས་སྣང་ཚུལ་དང་། ཡང་ན་མངོན་ཐོན་གྱི་ཁྱད་ཆོས་སོགས་ཐ་སྙད་ཅི་ཞིག་བཀོལ་སྤྱོད་བྱེད་མིན་ལ་མ་ལྟོས་པར་འབྱུང་གི་ཡོད་པ་ནི་ཤེས་པ་ཡིན་པར་བསམ་ཚོག ནང་པ་ཆོས་གཉིས་སྣང་གི་རྟོག་བྲ་འདི་ནི་དེ་གཉིས་ཀའི་རང་བཞིན་ནི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པའི་ཆ་ནས་གཅིག་པ་ཡིན་པར་བརྗོད་ནས་སེལ་ཐབས་བྱེད་པ་དང་། ང་ཚོས་དེ་གཉིས་ཀར་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པའི་དངོས་ཡོད་ཅིག་ཐུན་མོང་དུ་ཡོད་པར་བརྗོད་ཀྱི་ཡོད། ངས་འདི་ནས་ནང་པའི་ལྟ་གྲུབ་གཞིར་བཞག་ནས་དངོས་ཡོད་གནས་ལུགས་ཀྱི་ངོ་བོ་ལ་དཔྱད་པ་གཏོང་རྒྱུ་མིན། འོན་ཀྱང་། མཐར་གཏུགས་ན་ཆོས་ཐམས་ཅད་དེ། ཤེས་པ་དང་ཤེས་པ་མ་ཡིན་པ་གང་ཡིན་ཡང་གཞན་ལ་མ་བརྟེན་པར་རང་ངོས་ནས་རང་དབང་གིས་གྲུབ་མེད། ཆོས་རྣམས་ལ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་རྟག་ཅིང་རང་དབང་བའི་གྲུབ་གནས་ཤིག་མེད། ལྟ་ཚུལ་འདིའི་ངོས་ནས་བཤད་ན། ཤེས་པ་དང་སྒྲིག་ཤུགས་མེད་པའི་ཆོས་གཞན་ཚོར་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པའི་ཐུན་མོང་གི་དངོས་ཡོད་གནས་ལུགས་ཤིག་ཡོད་པ་རེད།"

སྣ་ཐེའོ་ཡིས་གཟན་ཡར་ལ་དེད་ནས་རང་གི་ཆུ་ཚོད་ལ་བལྟས་པ་དང་། ཨ་

ཐོར་གྱིས་ཁོང་ལ་སྤྲད་པའི་དུས་ཚོད་དེའི་སྐར་མ་འགའ་ཞིག་ལྷག་ཡོད་པ་མཐོང་སྟེ། མི་གཙོ་བོར་བཟུང་བའི་རྒྱ་འཛིན་གྱི་སྐོར་ལ་དོན་གནད་དང་བ་འབྲེན་པ་ཞིག་ཁ་སྣོན་བྱེད་བཞིན། འདི་དང་ཐོག་མ་མེད་པ་ཉིད་ཀྱི་དོན་སྤྱི་གཉིས་ཇི་ལྟར་འབྲེལ་ཚུལ་གླེང་བྱུང་། ངས་རང་ཉིད་ཀྱི་གཏམ་བཤད་ཀྱི་ནང་རིག་གཞུང་གི་ལས་འགུལ་འདིའི་རྗེས་འབྲང་བ་ཚོ་ནི་མངོན་གྱུར་མ་ཡིན་པའི་བཀོད་པ་པོའི་རིང་លུགས་པ་ཡིན་པར་བརྗོད་ནས་མི་གཙོ་བོར་བཟུང་བའི་རྒྱ་འཛིན་འདི་ལ་སྐྱོན་བརྗོད་བྱས་ཡོད། འོན་ཀྱང་། སླ་ཐེའོ་ཡིས་འདི་ལ་ལྟ་ཚུལ་གཞན་ཞིག་བཟུང་འདུག

"ད་དུང་འགལ་འདུ་གཞན་ཞིག་ཡོད། ཆོས་ལུགས་ལ་དད་པ་ཡོད་པའི་དངོས་ཁམས་རིག་པ་བ་ཁག་ཅིག་གིས་འཇིག་རྟེན་བཀོད་པ་པོ་ནི་མེད་པ་དང་། འཇིག་རྟེན་ནི་ཆེ་སྲོག་བྱུང་ནས་ཤེས་པས་མངོན་སུམ་དུ་དེའི་མཇེས་སྡུག་ལོངས་སུ་སྤྱོད་པའི་དོན་དུ་གྲུབ་པ་ཞིག་ཡིན་པར་བསམ་གྱི་ཡོད། བཀོད་སྒྲིག་གི་རྒྱ་འཛིན་འདི་ལ་མི་གཙོ་བོར་བཟུང་བའི་རྒྱ་འཛིན་ཟེར་ཞིང་། རྒྱ་འཛིན་འདི་ནི་འཇིག་རྟེན་གྱི་རྒྱུན་ཚད་རྣམས་བཙོས་སྒྲིག་བྱེད་པར་ཐོག་མ་ནས་ཡོད་པར་འདོད། འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐོག་མའི་གནས་སྟངས་དང་འབྲེལ་བའི་རྒྱུན་ཚད་བཅུ་དྲུག་ཅིག་ཡོད་པ་ནི་ཧ་ལས་དགོས་པ་ཞིག་རེད། དེ་དག་ནི་འོད་ཀྱི་མགྱོགས་ཚད་དང་། རྒྱ་བའི་རྡུལ་ཕྲ་རབ་ཁག་ཅིག་གི་གདོས་ཚད། དེ་བཞིན་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐོག་མའི་ཚགས་དམ་པོའི་རང་བཞིན་སོགས་ཡིན། གལ་ཏེ་རྒྱུན་ཚད་འདི་ཚོར་ཁྱད་པར་ཕྲན་བུ་ཞིག་བྱུང་ཡོད་ཚེ། དཔེར་ན། འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐོག་མའི་ཚགས་དམ་པོའི་རང་བཞིན་ལྟ་བུ་ཞིག་ལ་འགྱུར་བ་ཕྲན་བུ་ཞིག་བྱུང་ཡོད་ཚེ། དངོས་གཟུགས་ནི་ད་ལྟ་བྱུང་ཡོད་པ་ལྟར་འདུས་ཚོགས་བྱས་

མེད་པ་མ་ཟད། ཚེ་སྲོག་ཀྱང་འཕེལ་འགྱུར་བྱུང་ཡོད་ཀྱི་མ་རེད། རྒྱུན་ཚད་དེ་ཚོ་ཧག་ཧག་ཅིག་བྱུང་བ་ནི་ཚ་ལུ་མ་ཞིག་ལ་འོད་ལོ་ཐེར་འབུམ་བཅོ་ལྔའི་རྒྱང་ཐག་ནས་མདའ་འཕངས་ཏེ་ཐོག་པ་ལྟ་བུ་རེད། འདི་དག་ནི་བློ་ངོར་ལ་མི་ཤོང་བ་ཞིག་ཡིན་ཞིང་། ཚེ་སྲོག་འབྱུང་བའི་དོན་དུ་ཐོག་མའི་གནས་སྟངས་འདི་དག་བཟོ་སྐྲུན་བྱས་པའི་བསམ་བློ་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་འཁོར་ཡོང་བ་ཞིག་རེད།

“ལྟ་ཚུལ་འདི་ལ་དགག་པ་ཁག་ཅིག་ཡོད། འཇིག་རྟེན་དང་འབར་གས་ཆེན་མོ་ནི་མང་པོ་ཞིག་བྱུང་ཡོད་སྲིད་ཅིང་། དེ་ཚོ་ཕལ་ཆེ་བར་ཚེ་སྲོག་མེད་པ་དང་། ཐེར་འབུམ་བརྒྱ་ཡི་ནང་ནས་གཅིག་གིས་ཚེ་སྲོག་བསྐྱེད་ཀྱི་ཡོད། དེ་བཞིན་གཤིབ་བགྲོད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་མང་པོའང་ཡོད་ཚོག ཡིན་ཡང་། ངའི་མཐོང་ཚུལ་ལ། ཐོག་མ་མེད་པ་ཉིད་འདིའི་མཛེས་སྡུག་ནི་ཆོས་རྣམས་ཐོག་མ་ཉིད་ནས་ལྷན་དུ་ཡོད་པ་འདི་ཡིན་ཞིང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཕན་ཚུན་ཆ་འགྲིག་པ་ཞིག་རེད། གལ་ཏེ་ཁྱེད་ཀྱིས་རྒྱུན་མཐུད་ཀྱི་རང་བཞིན་ལ་བསམ་བློ་བཏང་ཚེ། ཚེ་སྲོག་འབྱུང་བའི་དོན་དུ་འཇིག་རྟེན་ལ་བཅོས་སྒྲིག་བྱས་པ་ནི་ཧ་ལས་དགོས་པ་ཞིག་ཡིན་ནམ། གལ་ཏེ་འབར་གས་ཆེན་མོ་མང་པོ་ཞིག་བྱུང་ཡོད་ཚེ། ད་ལྟ་དང་སྔོན་མའི་བར་ལ་རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་རྒྱུན་མཐུད་ཅིག་ཡོད་དགོས། དེ་མིན་མེད་པ་ཞིག་ཡོད་པ་ཆགས་ཡོད། རྒྱུན་མཐུད་ཀྱི་འབྲེལ་བ་འདིས་སྤྱི་ཁྱིལ་པོ་ཞིག་ལ་དབང་བའི་ཆོས་རྣམས་ནི་ཕན་ཚུན་ལ་བརྟེན་དགོས་པ་དེ་ངེས་པར་བྱེད་པ་དང་། བཅོས་སྒྲིག་བྱས་ཡོད་པར་ཧ་ལས་དགོས་པ་འདི་ནི་སྙོགས་མཁྲེགས་ཤིང་རྟོག་ཅིག་གི་ཆ་ཤས་གཉིས་ལྷན་དུ་བཞག་སྟེ། ཁོ་ཚོ་ཕན་ཚུན་སྣུ་ཡག་པོ་འཕྲོད་ཀྱི་འདུག ཁོ་ཚོ་ནི་སྤྱི་ཁྱིལ་པོ་ཞིག་གི་ཆ་ཤས་རེད་ཅེས་

བརྗོད་པ་དང་གཅིག་པ་ལྟ་བུ་ཡིན། རྒྱུ་མཚན་འདི་ཚོར་བརྟེན་ནས་ཐོག་མ་མེད་པ་ཉིད་འདིས་འཇིག་རྟེན་ནི་བཅོས་སྒྲིག་བྱས་ཡོད་མེད་ཐད་ཀྱི་ལྟ་གྲུབ་རིག་པའི་གནད་དོན་དེ་འང་བསལ་ཐུབ་ཅིང་། མི་གཙོ་བཟུང་གི་རྩ་འཛིན་འདི་ཡང་དགོས་མཁོ་མེད་པར་བཏང་ཡོད།"

སླ་ཐེའོ་ཡི་གཏམ་བཤད་ཀྱི་རྗེས་སུ་དུས་ཡུན་རིང་པོ་ཞིག་ལ་ཚོགས་ཁང་གི་ནང་འཛམ་ཐིང་ངེར་གྱུར་པ་དང་། ལྷིང་འཛགས་འདི་ནི་ཚོགས་འདུ་ཞིག་གི་ནང་རྩོད་གཞི་ཅན་ཞིག་གླེང་བའི་རྗེས་ཀྱི་ཁོར་ཡུག་གི་རང་བཞིན་ཞིག་རེད། ང་ནི་སླ་ཐེའོ་ལ་འདྲི་འདོད་པའི་དྲི་བ་ཁག་གི་བསམ་བློའི་ནང་དུ་བརྣགས་སོང་། ཁོང་ལ་ཕྱིས་སུ་བཅར་འདྲི་ཞིག་བྱེད་དགོས་བསམས་ནས་དྲི་བ་དེ་ཚོ་གསོག་འཇོག་གི་ཐག་གཅོད་བྱས་པ་ཡིན། ཚོགས་ཞུགས་པ་གཞན་ཚོས་ཀྱང་བསམ་གཞིགས་བྱེད་ཀྱི་འདུག མཐའ་མར་ཨ་ཐོར་རྒྱབ་སྟེགས་སྟེང་དུ་གཡོ་འགུལ་ཞིག་བྱས་ཏེ་༧གོང་ས་མཆོག་ལ་བལྟས་པ་དང་། དེ་ནས་ཁོང་གིས་ཐོག་མར་མི་ཁད་ལ་སྐད་ཆ་བཤད་རོགས་ཞེས་སྐུལ་སློང་བྱས་བྱུང་།

གྲོས་བསྡུར་ཐུང་ངུ་ཞིག

"ངས་ནུབ་ཕྱོགས་ཀྱི་ལྟ་གྲུབ་རིག་པའི་འདོད་ཚུལ་གྱི་ངོས་ནས་སླ་ཐེའོ་ཡིས་གོང་དུ་གང་བརྗོད་པའི་སྐོར་ལ་དཔྱད་པ་གཏོང་རྒྱུ་ཡིན།" ཞེས་མི་ཁད་ཀྱིས་འགོ་བཙུགས་བྱུང་། "ངའི་བསམ་ཚུལ་ལ་ཁམ་ཧྲིས་ནུབ་ཕྱོགས་ཀྱི་ལྟ་གྲུབ་རིག་པ་དང་། ཚན་རིག་གཉིས་ཐོག་མ་མེད་པ་ཉིད་ཀྱི་འཛིགས་སྣང་ལས་ཇི་ལྟར་རྒྱལ་དགོས་མིན་གསལ་པོར་གསུངས་འདུག ནུབ་ཕྱོགས་ཀྱི་ལྟ་གྲུབ་རིག་པས་བྱེད་ཐབས་གསུམ་

བཀོལ་སྤྱོད་བྱེད་ཅིང་། ཁམ་ཧྲིའི་ལྷ་ཚུལ་ལ་བྱེད་ཐབས་འདི་དག་ནི་ར་སྤྲོད་བྱས་མེད་པའི་སྒྲོ་འདོགས་གསུམ་ལ་བརྟེན་ཡོད།

“དང་པོ་ནི་རྒྱུན་ཆད་མེད་པའི་བསམ་བློའི་འཕེལ་འགྲིབ་ཀྱི་འགྱུར་ལྡོག་ལས་བདག་གི་སྒྲོ་འདོགས་བྱུང་ཡོད། བསམ་བློ་རྣམས་ལྷན་དུ་སྦྱར་བའི་ནུས་རྩོལ་དེ་ནི་རྣམ་ཤེས་ལྷ་བུའི་ཆོས་ཤིག་ཏུ་ལོག་འཛིན་བྱས་ནས་བསམ་བློ་དེ་ཚོའི་བདག་པོ་ཡིན་པར་བསམ་གྱི་ཡོད། གཉིས་པ་ནི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཆེན་མོ་ཡིན་ཞིང་། འདི་ནི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ལྐོག་ཏུ་གྱུར་པའི་རྒྱུ་རྐྱེན་གཅིག་རང་དེ་ཡིན་པར་འདོད། ཁམ་ཧྲིས་འདི་ནས་ཚན་རིག་དང་ནུབ་ཕྱོགས་ཀྱི་གཟུགས་འདས་རིག་པ་ནི་སྤྱོང་བའི་ཁྱབ་ཁོངས་ནས་ཕར་བརྒལ་ཏེ། མངོན་སུམ་དུ་ཞིབ་ལྟ་བྱེད་མི་ཐུབ་པར་བརྗོད། ང་ཚོའི་སྤྱོད་ངོར་འཛད་མཐའ་མེད་པའི་སྣང་ཚུལ་མང་པོ་ཞིག་སྣང་བ་ལས་ཡོད་ཚད་འདུས་ཡོད་པར་འདོད་པའི་སྐྱེ་བུ་ཡོངས་སུ་གྲུབ་པ་ཞིག་སྟེ། འཇིག་རྟེན་ཁམས་ཆེན་མོ་ཞིག་སྣང་མི་ཐུབ། སྒྲོ་འདོགས་ཀྱི་བྱེད་ཐབས་གསུམ་པ་ནི་འཇིག་རྟེན་བཀོད་པ་པོ་ཡིན་ཞིང་། ཁོང་འཇོག་དགོས་པ་ཡང་རྒྱུ་རྐྱེན་གྱི་འབྲེལ་མཐུད་མཐའ་མེད་པ་ཞིག་ལ་གཡོལ་ཐབས་བྱས་པ་རེད། འདི་ནི་ཁྲིམས་ཁང་དུ་ཉེས་ཅན་པ་ཁོ་རང་སྐྱེས་པ་ནས་བཟུང་ནག་ཉེས་དེ་བྱེད་པར་ཕྱོགས་པའི་རྒྱུ་རྐྱེན་མང་པོ་ཞིག་ལ་ཁྲུངས་གཏུགས་བྱས་ནས་ཉེས་ཅན་པའི་ནག་ཉེས་ཐག་གཅོད་མི་བྱེད་པ་དང་གཅིག་མཚུངས་རེད། ཉེས་ཅན་པ་འདི་ཁྲིམས་ལ་སྦྱོར་བར་རྒྱུ་རྐྱེན་གྱི་ཕྲེང་བ་མང་པོ་ཡང་འདེད་ཀྱི་མེད་པ་དང་། འཇིག་རྟེན་བཀོད་པ་པོ་འདོད་དགོས་པའང་འདི་མཚུངས་སུ་བྱུང་བ་ཞིག་ཡིན། ཁོང་གི་ངོས་འཛིན་ནི་རྒྱུ་རྐྱེན་ཕལ་བ་མང་པོ་ཞིག་གི་ཚབ་མཚོན་

བྱེད་རྒྱུ་འདི་རེད། འོན་ཀྱང་། གལ་ཏེ་ང་ཚོ་ནི་ཐོག་མ་མེད་པ་ཉིད་ལ་འཛིགས་སྣང་མ་སྐྱེས་པར་བློ་རྒྱ་ཅུང་ཡངས་པོ་ཅན་ཞིག་ཡིན་ཚེ། ང་ཚོར་སྒྲོ་འདོགས་འདི་གསུམ་ནི་ཡེ་ནས་དགོས་མཁོ་བྱུང་མེད། འདི་ནི་ནང་དོན་རིག་པས་ང་ཚོར་དྲན་སྐུལ་གཏོང་གི་ཡོད།"

མཐའ་མར་གྲོས་བསྡུར་འདི་ནི་ངའི་གཏམ་བཤད་ཀྱི་ཕྱོགས་ལ་འཁོར་ནས་ཨ་ཐོར་གྱིས་བཤད་རྒྱུར། "གོང་གི་བགྲོ་གླེང་གི་ནང་དྲི་བ་ཞིག་ལྷག་ཡོད་པ་དང་། དྲི་བ་འདིས་ང་ཚོ་གང་ཞིག་ལ་འཕྲིད་མིན་བལྟ་རྒྱུ་ཡིན། ཁྱེད་ཚོས་དྲན་པ་ལྟར་ལོ་ཡེ་སེས་ང་ཚོར་རིགས་མ་འདྲ་བའི་མིང་ཐོ་གཉིས་བཤད་ཡོད། གཅིག་ནི་འཚོ་ལྡན་ཡིན་པའི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་མིང་ཐོ་དང་། གཅིག་ཤོས་ནི་སྲོག་ཤུགས་མེད་པའམ་འཚོ་ལྡན་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་ཁག་གི་མིང་ཐོ་རེད། ལོ་ཡེ་སེས་བརྗོད་པ་ལྟར་ང་ཚོར་རིགས་ཐ་དད་པ་འདི་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་དེ་འབྱེད་ཐབས་ཀྱི་བསམ་བློ་གཏོང་སྟངས་ཤིག་ཡོད། ད་ལྟ་ང་ཆོས་ལྡང་ཁུ་ཡིན་པའི་མི་ཞིག་ལས་ནང་པའི་ཉམས་ལེན་པ་རྫིག་པོ་ཞིག་གིས་གནད་དོན་འདི་གླེང་བཞིན་པ་ཡིད་ལ་འཆར་རྒྱུ་ཡིན། ཁོང་གིས་ལོ་ཡེ་སེས་བྱས་པ་ལྟར་ཁྱད་པར་གཅིག་མཚུངས་ཤིག་འབྱེད་དམ། གལ་སྲིད་དེ་ལྟར་ཡིན་ཆེ་ཁོང་གིས་ཁྱད་པར་དེ་གཞི་གང་དག་ལ་བརྟེན་ནས་འབྱེད་དམ།"

༄གོང་ས་མཆོག་གིས་ཁ་སྐོང་རང་བཞིན་གྱི་དྲི་བ་ཞིག་གི་ལམ་ནས་བཀའ་ལན་གསུངས་བྱུང་། "ལོ་ཡེ་སི་ལགས། ཁྱེད་ཀྱིས་ཕར་རེ་ལ་དང་ལྷན་དུ་གླེང་མོལ་མང་པོ་ཞིག་བྱས་ཡོད་པས་ཁྱེད་ཀྱིས་ཁོང་གི་ལྟ་ཚུལ་དེ་ཅུང་ཡག་པོར་རྟོགས་ཡོད་ཀྱི་རེད། དེད་གཉིས་ཀྱི་གླེང་མོལ་ཁག་ལས་བྱུང་བའི་ཁོང་གི་ལྟ་ཚུལ་གྱི་ངའི་གོ་

རྟོགས་ནི། དབང་རྩའི་སྒྲིག་གཞི་མེད་པའི་ཕྲ་ཕུང་གཅིག་ཅན་གྱི་སྐྱེ་ལྡན་ཨ་མི་བྷ་༼amoeba༽ལྟ་བུ་ལ་ཚེ་སྲོག་དང་ལ་ཡན་སྤྱོད་པའི་ནུས་པ་ཡོད་ཀྱང་། ཤེས་པ་སྟེ་ན་བ་དང་བདེ་བ་མྱོང་བའི་ནུས་པ་མེད་པ་འདི་ཡིན། མྱོང་བ་འདིའི་རིགས་མྱོང་བར་ཨ་མི་བྷ་ལས་ཙུང་རྟོག་འཛིངས་ཆེ་བའི་སྐྱེ་ལྡན་ཞིག་ཡིན་དགོས་ཤིང་། དཔལ་ཆེར་ཧད་ཊི་རས་༼hydra༽མྱོང་ཐུབ་ཀྱི་རེད། ཤ་མོ་ལ་སོ་སོའི་ཁོར་ཡུག་འཛིན་པའི་མྱོང་བ་ཞིག་མེད་པ་གསལ་པོ་རེད། ཁྱེད་ཀྱི་བློ་རྟོགས་ལྟར་ན། ཨ་མི་བྷས་རང་གི་ཁོར་ཡུལ་ལ་འབྲེལ་བ་བྱེད་ཀྱང་། ཤེས་ཚོར་གྱིས་ཟིན་པའི་སྒོ་ནས་མྱོང་གི་མེད་པ་འདི་ནི་ཕར་རེ་ལའི་ལྟ་ཚུལ་ཡིན་ནམ།"

ངས་དྲི་བ་འདིའི་ཁ་གང་ཞིག་ཏུ་འཁོར་ཡོད་མེད་གསལ་པོར་རྟོགས་མ་བྱུང་། "ཕར་རེ་ལའི་ཐ་སྙད་བཀོད་སྤྱོད་ཀྱི་ནང་ཨ་མི་བྷ་ལ་བློའི་འཛིན་པ་ཡོད། བློའི་འཛིན་པ་ཞེས་པའི་དོན་ནི་ཨ་མི་བྷ་ལ་མངར་རྫས་ངོས་འཛིན་དང་། སྐྱེ་ལྡན་རང་བཞིན་གྱི་མཚོན་རྫས་འགོག་རྒོལ་བྱེད་པའི་ནུས་པ་ཡོད་པ་འདི་ཡིན། ཤེས་པ་ཞེས་པ་ནི་ཁྱད་པར་འདི་ལྟ་བུ་འབྱེད་པའི་ཤེས་ཚོར་གྱིས་ཟིན་པའི་གོ་རྟོགས་ཤིག་ལ་གོ་དགོས་ཆེ་ཨ་མི་བྷ་ལ་ཤེས་པ་མེད།"

འགོང་ས་མཆོག་གིས་སྨྲ་མཐུད་དེ། "ཁྱེད་ཀྱི་བསམ་ཚུལ་ལ། ཚད་གཞི་ཅི་འདྲ་ཞིག་ཏུ་སྐྱེ་ལྡན་དཀྲུས་མ་ཞིག་སེམས་ལྡན་དུ་གྱུར་པ་ཡིན་ནམ། ཚད་གཞི་ཅི་འདྲ་ཞིག་ཏུ་སྐྱེ་ལྡན་ཞིག་གིས་ན་བ་དང་བདེ་བ་མྱོང་ཐུབ་བམ།"

ངས་ལན་འདི་ལྟར་བརྒྱབ་པ་ཡིན། "བདེ་བ་དང་ན་བ་མྱོང་བར་སྐྱེ་ལྡན་ཞིག་ལ་ཙུང་རྟོག་འཛིངས་ཆེ་བའི་དབང་རྩའི་སྒྲིག་གཞི་ཞིག་དགོས་ཤིང་། དབང་རྩའི་དྲ

བ་ཆུང་དྲགས་ཆེ་ཚོར་བ་འདི་ལྷ་བུའི་ཁྱད་ཆོས་ཐོན་མི་ཐུབ།”

“འོན་ཀྱང་། གལ་ཏེ་ཁྱེད་ཀྱིས་དེར་ཐུག་ཚེ་དེ་འཁྲུམ་རྒྱུ་རེད།” འོད་སོ་ལྷས་བཤད་བྱུང་། “ཕར་རེ་ལའི་ལྷ་ཚུལ་ལ། འདི་སེམས་ལྡན་ཞིག་ཏུ་བརྩིས་སམ།”

“ངའི་བསམ་ཚུལ་ཡིན་ན་བརྩི་རྒྱུ་མ་རེད། འཁྲུམ་པ་འདི་ནི་རང་ཉིད་རྒྱུན་སྐྱོང་གི་ཆ་ཤས་དང་སྲུང་སྐྱོབ་ཅིག་ཡིན་ཞིང་། དུག་ཡོད་སར་མི་འགྲོ་བའང་དེ་བཞིན་རེད།”

“དེས་ན་གཡོལ་ཐབས་བྱེད་པ་ནི་སྡོང་བ་དང་ཐ་དད་པ་ཞིག་ཡིན་ནམ།” ཞེས་འོད་སོ་ལྷས་དྲིས་བྱུང་།

“རེད་ལགས།” ངས་ལན་བཏབ་པ་ཡིན།

དེ་ནས་༧གོང་ས་མཆོག་གིས་ནང་དོན་རིག་པ་དང་ཚན་རིག་གི་ལྟ་ཚུལ་གྱི་ཁྱད་པར་གཙོ་བོ་དེ་གསུངས་བྱུང་། “ནང་པའི་བྱེད་སྟངས་ནི་སེམས་ལྡན་དང་སེམས་ལྡན་མ་ཡིན་པའི་བར་ལ་སྤྱི་ར་བཏང་གི་ཁྱད་པར་ཞིག་འབྱེད་པ་འདི་ཡིན་ཞིང་། ཚན་རིག་གི་བྱེད་སྟངས་ལྟར། གོ་རིམ་ཞིབ་ཕྲའི་སྒོ་ནས་འཚོ་ལྡན་དང་འཚོ་ལྡན་མ་ཡིན་པའི་སྐྱེ་ལྡན་བར་ལ་ཁྱད་པར་ཕྱེས་མེད།” བརྗོད་གཞི་འདི་ནི་འོག་ཏུ་ བླང་དོར་གྱི་རྣམ་གཞག་གླེང་བའི་སྐབས་སུ་སླར་ཡང་གླེང་དགོས་རྒྱུ་རེད། ཡིན་ཡང་། སྤྱི་ར་ནང་པའི་ལངས་ཕྱོགས་ལ་བསྐྱར་དུ་བསམ་གཞིགས་བྱེད་པའི་འདོད་པ་ཞིག་འདིར་ཡོད་པར་སྣམ།

“འདིའི་ཕྱོགས་ནས་ནང་དོན་རིག་པ་ལ་བཅོས་སྒྲིག་བྱས་ནས་དེང་རབས་ཅན་དུ་བསྒྱུར་དགོས་པ་ཞིག་རེད།” ལྷ་ཐེའོ་ཡིས་རང་གི་བསམ་ཚུལ་བརྗོད་བྱུང་།

“ཁྱེད་རང་ང་ཚོའི་བཙོས་སྒྲིག་བྱེད་མཁན་བྱེད་ཆོག” ཨ་ལན་གྱིས་གནས་སྐབས་ཤིག་ལ་རང་ཉིད་སྐད་སྒྱུར་པ་ཡིན་པའི་འགན་ལས་བཀྲལ་ནས་བཤད་སོང་།

༧གོང་ས་མཆོག་གིས་མགོ་བོ་གཡུག་བཞིན་ང་ཚོས་སྒྲོང་བཞིན་པ་ཡིན་ཞེས་གསུངས།

ཡིན་ཡང་། ཚན་རིག་པ་ཚོ་ལའང་སྒྲོང་འདོད་ནི་གཅིག་མཚུངས་སུ་ཡོད་པ་དང་། འོད་སོ་ལྷས་གནད་དོན་མང་པོ་ཞིག་སློང་བར་བསམས་ནས་དྲི་བ་ཞིག་བཀོད་བྱུང་། “དཔེར་ན། འཚོ་ལྡན་གྱི་སྒྲིག་འཛུགས་ཏེ། རྩེ་ཤིང་དང་དུད་འགྲོ་ལྟ་བུའི་སྟེང་ཚོར་ནུས་དང་མ་འབྲེལ་བའི་གྲུབ་ཆ་གལ་ཆེན་ཞིག་ནི་འཕེལ་རྒྱས་རེད། དེ་དག་ནི་ཐོག་མར་དཀྱུས་མའི་རང་བཞིན་ཞིག་གི་ནང་ནས་འགོ་འཛུགས་པ་དང་། རིམ་གྱིས་སོ་སོའི་བཟོ་བཀོད་དེ་རྒྱས་སྤྲོས་སུ་འགྱུར་གྱི་ཡོད། དཔེར་ན། མི་དང་བྱེའུ་ཕྲུག་གང་རུང་གི་སྦྲུ་མར་མཚོན་ན། ཐོག་མར་དཀྱུས་མ་ཞིག་ཡིན་ཞིང་ཚོར་ཤུགས་ཀྱི་གནད་དོན་ཞིག་གླེང་རྒྱུ་མེད། སྦྲུ་མ་དེ་ནི་དང་ཐོག་ཕྲ་ཕྲུང་གཅིག་དང་གཉིས་ཤིག་ཡིན་པ་དང་། དེ་ནས་རྟོག་འཛིངས་ཇེ་ཆེར་འཕེལ་རྒྱས་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། བར་མཚམས་ཤིག་ནས་དེས་བདེ་བ་དང་ན་བ་མྱོང་ཐུབ་ཀྱི་རེད། འོན་ཀྱང་། ཐོག་མ་ནས་འདི་ལྟར་མིན། འཕེལ་རྒྱས་བརྒྱུད་ནས་རྟོག་འཛིངས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཇེ་ཆེར་འགྲོ་བའི་ལྟ་ཚུལ་འདི་ནི་གལ་ཆེན་ཞིག་ཡིན་ནའང་། ནུབ་ཕྱོགས་ཀྱི་ཚན་རིག་གི་ནང་དུ་དུང་གསལ་བཤད་བྱེད་རྒྱུ་ལྷག་ཡོད། ནང་པའི་ཕྱོགས་ནས་འཕེལ་རྒྱས་འདིའི་སྐོར་ལ་ཅི་ཞིག་བཤད་རྒྱུ་ཡོད་དམ། ཐོག་མ་ནས་ནུས་ཤུགས་རྣམས་ཡོད་པ་ཞིག་ཡིན་ནམ། ང་ཚོས་རླུང་ཞེས་པའི་ནུས་ཤུགས་དེ་གོ་མྱོང་ཡོད། ནུབ་ཕྱོགས་སུ་དུས་རབས་བཅོ་

བརྒྱད་པ་དང་བཅུ་དགུ་པའི་ནང་སློག་རླུང་ཞེས་པ་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་ད་ལྟ་ཡོངས་སུ་ངོར་ཟིན། ཁྱེད་ཀྱིས་ང་ཚོར་འཚོ་ལྡན་གྱི་སྒྲིག་འཛུགས་དང་འབྲེལ་བའི་ནུས་ཤུགས་སམ་རླུང་གི་འཕེལ་རྒྱས་དེའི་སྐོར་གསལ་བཤད་ཅིག་གནང་རོགས།"

ཏཱ་ལའི་བླ་མ་མཆོག་གིས་ལན་དུ་གསུང་རྒྱུར། "ང་ཚོར་སྔ་མའི་ལུས་ཕུང་གི་འཕེལ་རྒྱས་ཀྱི་ཚད་གཞི་མ་འདྲ་བ་རེར་རླུང་གི་རིགས་མ་འདྲ་བ་རེ་ཇི་ལྟར་འབྱུང་གི་ཡོད་པར་གསལ་བཤད་བྱེད་པའི་འཕེལ་རྒྱས་སྐོར་གྱི་འགྲེལ་བཤད་ཅིག་ཡོད། དེ་བཞིན་ཤེས་པ་ཡུལ་ཞིག་ལ་བསྐོར་བའི་ནུས་རྩོལ་དེ་ཡང་རླུང་འདིའི་བྱེད་ལས་ཤིག་ཏུ་བསམས་གྱི་ཡོད། རླུང་གི་ནུས་ཤུགས་འདི་ནི་གང་ཞིག་ཁ་ལོ་སྒྱུར་བའི་བྱེད་ལས་ཅན་གྱི་བྱ་འགུལ་མང་པོ་ཞིག་གི་གཞི་རྟེན་ཡིན་པར་འདོད། འོན་ཀྱང་། ངས་རྣམ་གཞག་འདི་ཚོའི་སྐོར་ལ་ཞིབ་ཕྲ་ཞིག་ཤེས་ཀྱི་མེད།"

བསྐྱར་ཞིབ།

བགྲོ་གླེང་གི་ཐུན་འདི་རྫོགས་ལ་ཉེ་བའི་སྐབས་འདིར་ང་ཚོ་མང་ཆེ་བ་ནི་བསམ་གཞིགས་ཀྱི་ནང་དུ་ལྷུང་འདུག ངའི་སེམས་ནི་སྔ་ཐེའོ་ཡིས་གླེང་བའི་ཐོག་མ་མེད་པའི་སྐོར་ལ་ཐོགས་སོང་། ཉེ་ཆར་གྱི་ཚོགས་འདུ་ཞིག་གི་སྟེང་ངས་ཇོ་རོད་༼John Barrow༽ཀྱིས་རང་གི་སྔ་མང་འཇིག་རྟེན་གྱི་ལྟ་བ་དེ་བརྗོད་པ་གོ་སྔོང་། རྣམ་གཞག་འདིའི་ནང་འཇིག་རྟེན་མང་པོ་ཞིག་ཕན་ཚུན་ནས་འབྱུང་གི་ཡོད་པ་དང་། ལྟ་ཚུལ་འདི་ནི་གནམ་དཔྱད་དངོས་ཁམས་རིག་པ་བ་སོ་སི་ཁི་ཊེས་༼Leonard Susskind༽ཀྱང་ཐོག་མར་གྲོས་གཞིར་བཏོན་ཡོད། འཇིག་རྟེན་ལ་ཐོག་མ་ཞིག་ཡོད་པའི་བསམ་བློ་ངོར་བའི་དེང་རབས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་འདིའི་རིགས་ནི་ནང་པའི་ཐོག་མ་མེད་པ་ཉིད་ཀྱི་

ལྷ་ཚུལ་དང་འབྲེལ་བ་ཅི་ཡང་མ་བྱུང་བར་དར་སྤེལ་བྱས་པ་ཞིག་རེད། མཚུངས་པའི་བསམ་བློ་འབྱུང་ཁུངས་མ་འདྲ་བ་ལས་བྱུང་བ་འདི་ནི་དང་བ་འདྲེན་པ་ཞིག་ཡིན། ངས་ད་དུང་སྔ་ཐེངོ་ཡིས་གླེང་བའི་ཐོག་མ་མེད་པའི་དོན་སྤྱི་འདི་དང་། ང་རང་ཉིད་ཀྱི་གཏམ་བཤད་དེ། ཚེ་སྲོག་གི་ཐོག་མའི་བྱུང་བ་འདི་ལ་འགོ་འཛུགས་པའི་དུས་དང་གནས་ཤིག་གསལ་པོར་ཡོད་པར་འདོད་པའི་ཚན་རིག་གི་ལྟ་བའི་བར་གྱི་འབྲེལ་བ་ལའང་བསམ་གཞིགས་བྱས། རྒྱ་བའི་ཆ་ནས་བཤད་ན། འདི་གཉིས་ཀྱི་བར་ལ་འགལ་འདུ་ཞིག་མེད། དེ་ཡང་ངའི་ཚན་རིག་གི་ལྟ་བ་ནི་ང་ཚོའི་སའི་གོ་ལའི་བྱུང་རིམ་གྱི་སྐྲུང་དང་འབྲེལ་ཞིང་། སའི་གོ་ལ་ནི་འཛིག་རྟེན་ཁམས་ཀྱི་ས་རྡུལ་ཕྲ་མོ་ཞིག་རེད། དེས་ན་ཚན་རིག་དང་ནང་དོན་རིག་པའི་བར་ལ་འདིའི་ཕྱོགས་ན་འགལ་འདུ་ཅི་ཡང་མེད་པ་ཞིག་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན་མིན་ཏེ། ཚེ་སྲོག་གི་ཐོག་མའི་སྐོར་གྱི་ཚན་རིག་གི་རྣམ་གཞག་གིས་བསྟན་དོན་ནི། ཚེ་སྲོག་དང་། ཚོར་ཤུགས། ཤེས་པ་བཅས་ནི་དངོས་གཟུགས་ཀྱི་གཞི་རྟེན་ལས་གྲུབ་ཅིང་། ཕྲ་ཕྲུང་ཞིག་གི་བཟོ་བཀོད་དང་རང་ཉིད་བཀོད་སྒྲིག་གྲུབ་པ་དང་ཆབས་ཅིག ཚེ་སྲོག་ཀྱང་དངོས་གཟུགས་ཀྱི་གཞི་རྟེན་དེའི་མངོན་ཐོན་གྱི་ཁྱད་ཆོས་ཤིག་གི་ཚུལ་དུ་ཐོག་མར་བྱུང་བ་འདི་རེད། དཀྱུས་མ་ཡིན་པའི་ཕྲ་ཕྲུང་ཐོག་མ་དེ་དག་ལས་ཕྲ་ཕྲུང་མང་པོ་ཅན་དང་། མཐའ་མར་ཚད་མཐོ་བོའི་སྐྱེ་ལྡན་བྱུང་ཞིང་། སྐྱེ་ལྡན་གྱི་དབང་པོའི་ཚད་གཞི་ཇེ་ཐོར་སོང་ནས་བློའི་འཛིན་པ་དང་། སྣང་འཛིན་སོགས་གྲུབ་པ་ཞིག་ཡིན། མཚམས་ཤིག་ཏུ་སྐྱེ་ལྡན་སྐོར་ཞིག་གི་སྟེང་ཚོར་ཤུགས་དང་ཤེས་པ་བྱུང་ཡོད། འདི་ཚོ་ཚང་མ་བཟོ་བཀོད་རང་སྟེང་དུ་བྱུང་བ་ཞིག་ཡིན་པ་ལས་ཁྱད་འཕགས་ཀྱི་འབྱུང་ཁམས་གཞན་ཞིག་ལ་བརྟེན་མེད།

འོན་ཀྱང་། ནང་དོན་རིག་པས་འདི་ལྟར་མི་བརྗོད་པ་དང་། ང་ཚོས་ཁྱད་པར་འདི་དག་ནི་ཤེས་པ་གཙོ་བོར་གླེང་བའི་ལེ་ཚན་དྲུག་པའི་ནང་རྩུང་གསལ་པོར་མཐོང་རྒྱུ་རེད།

ལེའུ་བཞི་པ།

ཚེ་སྲོག་ཇི་ལྟར་བྱུང་བ་ཡིན་ནམ།

༄༅། །ཚན་རིག་གིས་ཐོལ་བྱུང་ཡིན་པར་འདོད་པའི་ངོ་བོ་འཛིན་པའི་གྲུབ་རྫས་ཀྱི་སྣེ་མང་རྟོག་འཛིངས་ཇི་ཆེར་གྱུར་ནས་མཐའ་མར་ཕྲ་ཕུང་གི་སྡེ་ཁག་ཐོག་མ་དེ་གྲུབ་པའི་ཚད་གཞི་ལ་སླེབས་ཏེ། སྲོག་ཤུགས་མེད་པའི་དངོས་གཟུགས་ནས་ཚེ་སྲོག་གི་འཕེལ་རིམ་བྱུང་ཡོད། ང་ཚོས་ཚན་རིག་གི་འགྲེལ་བཤད་འདི་གླེང་ཟིན། ཕྲ་ཕུང་ཐོག་མ་དེ་དག་ལ་རང་ཉིད་བསྐྱར་སྐྲུན་གྱི་ནུས་པ་ཡོད་པ་དང་། དེར་བརྟེན་དེ་དག་ནི་དར་འཕེལ་བྱེད་ཐུབ་པ་ཞིག་རེད། ཚེ་སྲོག་གི་ཐོག་མ་དང་འབྲེལ་བའི་དཔྱད་གླེང་མཚམས་འདིར་རྫོགས་ནས་ང་ཚོའི་གླེང་གཞི་རྗེས་མ་ནི་ཕྲ་ཕུང་གི་གནས་རིམ་གྱི་འཕེལ་འགྱུར་ཡིན། ཨ་ཐོར་གྱིས་ཉིན་དེའི་ཚོགས་འདུ་འགོ་བཙུགས་ནས་གླེང་ཟིན་པའི་བརྗོད་གཞི་རྣམས་མདོར་བསྡུས་ཏེ་དྲན་གསོ་བྱས་པ་མ་ཟད། ནང་པའི་དཔྱད་གླེང་གི་ནང་སྤྲོ་སྣང་ཡང་ཡོད་པར་བཤད་བྱུང་།

"ནུབ་ཕྱོགས་སུ་དཔྱད་གླེང་ནི་རྒྱུན་དུ་སྐམ་ནན་གྱི་རང་བཞིན་ཆེ་མོད། གཟའ་འཁོར་འདིའི་ང་ཚོའི་གླེང་མོལ་གྱི་ནང་ཁྱེད་ཀྱིས་བགྲོ་གླེང་འདི་འགོ་འཛུགས་སྐབས་གསུངས་པའི་བདེ་བ་དང་། དགའ་བ། བདེ་སྐྱིད་བཅས་ཀྱིས་ཁེངས་འདུག" ཨ་ཐོར་གྱིས་ཡ་གོང་ས་མཆོག་ལ་འགྲེལ་བཤད་བྱས། "དེ་བཞིན་རྒྱུ་མཚན་དང་གཏན་ཚིགས་ལ་ཡིད་ཆེས་དང་གདེང་འཇོག་བྱས་ཤིང་། གཏན་ཚིགས་ནི་ནང་པ

འོད་སེ་ལྷས་གནམ་བཤད་བྱེད་བཞིན་པ།

དང་ཚན་རིག་པའི་ཕྱོགས་གཉིས་ཀའི་གནམ་བཤད་ནང་མངོན་གསལ་དུ་གྱུར་འདུག ང་ཚོའི་གྲོས་བསྡུར་ནང་བདེན་དཔང་གི་རིན་ཐང་ལ་བརྩི་འཛིན་དང་། མངོན་སུམ་གྱི་གཞི་རྟེན་ལ་རྒྱུན་དུ་འཚོལ་སྙེག་བྱས་ཡོད། ངའི་ལྟ་ཚུལ་ཡིན་ན། འདི་དག་ནི་དོགས་འདྲུག་རང་བཞིན་གྱི་བློ་ཞིག་གི་གྲུབ་ཆ་རེད། ང་ཚོས་འདི་ཚོ་ཇི་ལྟར་རྟོགས་ཀྱི་ཡོད་དམ། ང་ཚོས་གང་ཞིག་རྟོགས་ཐུབ་པ་དེ་ནི་བདེན་པ་ཆགས་ཀྱི་ཡོད་དམ་ཞེས་པའི་སེམས་ཉི་ལྟ་བུའང་བློ་དེའི་གྲུབ་ཆ་ཞིག་ཡིན།”

ཨ་ཐོར་གྱིས་བགྲོ་གླེང་གི་ཉམས་འགྱུར་ལ་སྐད་ཆ་བཤད་པ་འདིས་ང་ཚོ་ཚང་མའི་ཚོར་སྣང་མཚོན་འདུག ད་ནི་འོད་སེ་ལྷས་སྤྱ་དྲོའི་གནམ་བཤད་འགོ་འཛུགས་པའི་དུས་ཚོད་ཡིན་ཞིང་། གནམ་བཤད་འདིའི་ནང་ཁོ་མོས་ང་ཚོར་ཕྲ་ཕྲུང་ཞིག་གི་ཚེ་སྲོག་གི་ནུས་རྩོལ་མ་ལག་དང་། སྐྱེ་དངོས་རིག་པའི་འཕེལ་འགྱུར་གྱི་རྨང་གཞི་རྣམས་ངོ་སྤྲོད་བྱེད་རྒྱུ་རེད།

ཕྲ་ཕྲུང་གིས་སྲི་དཀར་བཟོ་སྐྲུན་བྱེད་ཀྱི་ཡོད།

“ངས་ཚེ་སྲོག་གི་འཕེལ་འགྱུར་གྱི་སྐོར་ལ་གླེང་རྒྱུ་ཡིན།” འོད་སེ་ལྷས་འགོ་

བརྩམས་བྱུང་། “ངས་ཐོག་མར་ཚེ་སྲོག་གིས་ངོ་བོ་འཛིན་པའི་གྲུབ་རྫས་ཀྱི་གནས་རིམ་དུ་ནུས་རྩོལ་ཇི་ལྟར་བྱེད་པ་དང་། དེ་ནས་ཚེ་སྲོག་ཇི་ལྟར་འཕེལ་འགྱུར་བྱེད་པའི་ཐད་ལ་གོ་རྟོགས་འདི་བཀོལ་སྤྱོད་ཀྱིས་འགྲེལ་བཤད་རྒྱག་རྒྱུ་ཡིན། དེའི་ཕྱིར་ང་ཚོས་ཕྲ་ཕུང་ནས་འགོ་འཛུགས་ཚོག སའི་གོ་ལའི་སྟེང་གི་དེང་དུས་ཀྱི་སྲོག་ཆགས་ཚང་མ་ཕྲ་ཕུང་གཅིག་ཅན་གྱི་སྐྱེ་ལྡན་དང་། ཡང་ན་ཕྲ་ཕུང་མང་པོ་ལས་གྲུབ་པའི་སྐྱེ་ལྡན་རེད། སྲོག་ཆགས་ཚང་མའི་ཕྲ་ཕུང་གི་བཀོད་སྒྲིག་ནི་གཅིག་པ་ཡིན་ཞིང་། ང་ཚོས་གོང་ནས་མཐོང་གསལ་ལྟར། ཕྲ་ཕུང་གི་ཕྱི་རོལ་ཏུ་སྐྱི་པགས་ཡོད་པ་དང་། སྐྱི་པགས་འདིས་ཕྱི་རོལ་དེ་ནང་རོལ་ལས་ལོགས་སུ་ཕྱེས་ཡོད། ནང་ལོགས་སུ་ཡོད་པའི་འིན་ཛ་དག་གིས་རྫས་བཅུད་སྤྱད་ལེན་ལ་བཀོད་འདོམས་བྱེད་པ་དང་། རྫས་བཅུད་སྤྱད་ལེན་ནི་ཁ་ཟས་བཞུས་ནས་ནུས་ཤུགས་བསྐྲུན་པའི་བརྒྱུད་རིམ་ཞིག་ཡིན། དེ་བཞིན་འིན་ཛས་སྐྱེ་དངོས་ཀྱི་རྫས་སྦྱོར་ཏེ། ངོ་བོ་འཛིན་པའི་གྲུབ་རྫས་ཆུང་དུ་ལ་བརྟེན་ནས་ཆེན་པོ་བཟོ་སྐྲུན་བྱེད་པར་ཡང་བཀོད་འདོམས་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། ད་དུང་ཕྲ་ཕུང་ཞིག་ལ་མཚོན་ན། རང་གི་སྐྱི་པགས་བརྒྱུད་ནས་ཅ་དངོས་དབོར་འདྲེན་བྱེད་དགོས། དབོར་འདྲེན་འདི་ནི་ཡུར་ལམ་ཞེས་པའི་སྤྲི་དཀར་གྱིས་བྱེད་པ་དང་། ཡུར་ལམ་གྱིས་ཕྲ་ཕུང་གི་ཕྱི་དང་ནང་ལ་གོ་རིམ་ལྡན་པའི་སྒོ་ནས་ངོ་བོ་འཛིན་པའི་གྲུབ་རྫས་དབོར་འདྲེན་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། མཐའ་མར་ཕྲ་ཕུང་གིས་ཅ་དངོས་གང་དུ་ཡོད་པ་དང་། རང་གི་ཉེ་འཁྲམ་དུ་ཅི་ཞིག་འབྱུང་བཞིན་པ་གཉིས་ཤེས་དགོས། ནུས་རྩོལ་འདི་ནི་སྣེ་ལེན་པ་ཞེས་པའི་སྤྲི་དཀར་སྐོར་ཞིག་གིས་བྱེད་ལ། དེ་དག་གིས་ཕྲ་ཕུང་དང་དེའི་ཁོར་ཡུག་བར་གྱི་འབྲེལ་བ་ལ་སྣངས་འཛིན་བྱེད་ཀྱི་ཡོད།

"ཕྲ་ཕུང་གིས་གོང་གི་འདི་དག་ཚང་མ་ཧ་ལྟར་བཟོ་སྐྲུན་བྱེད་པ་ཤེས་ཀྱི་ཡོད། ཕྲ་ཕུང་གི་རིགས་རྒྱུན་གྱི་སྡེ་ཁག་ལ་རང་གི་རིགས་དེ་བཟོ་སྐྲུན་གྱི་བཀའ་མངགས་ཡོད་པ་དང་། ཕྲ་ཕུང་གིས་རིགས་རྒྱུན་གྱི་སྡེ་ཁག་འདི་འདྲ་བཤུས་བྱས་ནས་རང་གི་སྐྱེ་འཕེལ་ཕྱི་མ་རྣམས་ལ་བརྒྱུད་སྤྲོད་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། རིགས་རྒྱུན་གྱི་སྡེ་ཁག་ནི་རིགས་རྫས་ཀྱི་འདུ་ཚོགས་ཤིག་སྟེ། སྲོག་ཆགས་ཀྱི་རིགས་བྱེ་བྲག་པ་ཞིག་གིས་རང་ཉིད་བཟོ་སྐྲུན་ལ་བཀོད་སྒྲུས་བྱེད་པར་དགོས་ངེས་ཡིན་པའི་རིགས་རྫས་ཆ་ཚང་ཞིག་རེད། སྲིན་བུ་ཕྲ་མོ་ཞིག་ལ་རིགས་རྫས་མ་འདྲ་བ་ལྔ་སྟོང་དང་། འབུ་སྲིན་ཞིག་ལ་

དགྲེ་འར་ནི་ཨད་ཀྱི་འདྲ་པར།

སྟོང་ཕྲག་ཉི་ཤུ། རྩི་ཤིང་ཞིག་ལ་ཁྲི་གཉིས་དང་ཕྱེད་ཀ མི་ཞིག་ལ་ཁྲི་གསུམ་ཡོད། རིགས་རྫས་འདི་ཚོ་རེ་རེའི་སྟེང་སྤྲི་དཀར་ཞིག་གི་བཟོ་བཀོད་ཀྱི་གསང་རྟགས་བཀོད་ཡོད། ང་ཚོས་སྲིན་བུ་ཕྲ་མོ་ཞིག་གིས་སྤྲི་དཀར་གྱི་རིགས་ཐ་དད་པ་ལྔ་སྟོང་བཟོ་སྐྲུན་བྱེད་ཐུབ་པར་འདོད་ཀྱི་ཡོད།"

ཧྥ་ལའི་བླ་མའི་དང་བ་བསླངས་འདུག "འདི་དག་ནི་ཐ་དད་པའི་རིགས་རྫས་སྟོང་ཕྲག་ལྔ་ཡིན་ནམ།" འོད་ས་ལྷས་ཡིན་པར་བརྗོད་པ་དང་ཁོང་གིས་མུ་མཐུད་དེ། "རིགས་རྫས་ཤིག་དུས་ཡུན་ཅི་ཙམ་ལ་གསོན་ཐུབ་བམ། རིགས་རྫས་ཤིག་གིས་རང་གི་ངོ་བོ་རྒྱུན་འཛིན་བྱེད་བཞིན་དུས་ཡུན་ཅི་ཙམ་ལ་གནས་ཐུབ་བམ།"

འོད་སོ་ལྭས་ལན་དུ། “རིགས་རྫས་ནི་ཏ་ཅང་བརྟན་པོ་ཞིག་ཡིན་ཞིང་། དགྲི་འར་ནི་ཨད་ཀྱི་ངོ་བོ་འཛིན་པའི་གྲུབ་རྫས་འདི་ཚེ་ནི་སོ་སོ་རང་ཉིད་ལ་དགྲིས་བརྒྱབ་ནས་བསྡད་ཡོད་པ་དང་། ཏ་ཅང་བརྟན་པོ་ཞིག་རེད།” དགྲི་འར་ནི་ཨད་ཀྱི་འདྲ་པར་ཞིག་གིས་ཁོ་མོས་བརྗོད་དོན་དེ་བསྟན་ཞིང་། ནང་པའི་ཕྱོགས་གཏོགས་ཀྱི་དང་བ་ལྷག་ཏུ་བསླངས་སོང་།

“འདི་ནི་འདྲ་པར་ངོ་མ་ཞིག་ཡིན་ནམ།” ཧྥ་ལའི་བླ་མས་དྲིས་བྱུང་།

“རེད་ལགས། འདི་ནི་དགྲི་འར་ནི་ཨད་ངོ་མ་ཞིག་ཡིན། ལྷགས་རིགས་ཀྱི་རྡུལ་ཕྲ་རབ་ལ་བརྟེན་ནས་གྲིབ་གཟུགས་དང་ལྡན་པར་བྱས་ཤིང་། གློག་རྡུལ་གྱི་ཕྲ་མཐོང་ཆེ་ཤེལ་ཞིག་གིས་ལྡབ་འབུམ་ལྔ་ཙམ་ལ་ཆེ་རུ་བཏང་ཡོད་པ་ཞིག་རེད། གལ་སྲིད་ང་ཚོས་འདི་ཚོ་དགྲིས་བརྒྱབ་ཡོད་པ་དེ་མར་བཀྲོལ་ཚེ་རྒྱ་མ་གཉིས་མཐོང་ཐུབ་ཅིང་། ཡོངས་གྲགས་སུ་འདི་གཉིས་ལ་དགྲི་འར་ནི་ཨད་ཀྱི་གཅུས་དབྱིབས་གཉིས་ལྡན་ཞེས་ཟེར་གྱི་ཡོད། གལ་ཏེ་ང་ཚོས་དེ་ཚོ་ད་དུང་ཆེ་རུ་བཏང་ན། རྒྱ་མ་རེ་རེའི་སྟེང་ནེ་ཊི་ཟེར་བའི་ངོ་བོ་འཛིན་པའི་གྲུབ་རྫས་ཀྱི་གནས་ཡུལ་ཡོད་པ་མཐོང་ཐུབ།” ཁོ་མོས་ནེ་ཊི་ཐ་དད་པ་རྣམས་ངོས་འཛིན་བྱས་ཤིང་། དེ་དག་ནི་ཨ་ཊམ་དང་།（Adenine） ཐྭ་ནེ།（guanine） ཐ་མན།（thiamine） སར་ཏོ་（cytosine）བཅས་ཡིན་ཞིང་།

སྤྱི་དཀར་གྱི་ངོ་བོ་འཛིན་པའི་གྲུབ་རྫས་ཀྱི་དཔེ་གཟུགས།

སྤྱི་ར་ཚིག་འདི་དག་སོ་སོའི་ཡི་གེ་ཐོག་མ་རྣམས་ཀྱིས་བསྡུས་ནས་འབྲི་བ་ནི་ A, G, T, C བཅས་ཡིན།

འོད་སོ་ལྷུས་མུ་མཐུད་དེ། “ནེ་ཊེ་རྣམས་ཀྱི་གོ་རིམ་གལ་ཆེན་ཡིན། གོ་རིམ་དེ་ཚོས་ཕྲ་ཕུང་གིས་སྤྲི་དཀར་གྱི་རིགས་གང་ཞིག་བཟོ་སྐྲུན་བྱེད་དགོས་མིན་ཐག་གཅོད་བྱེད་པ་དང་། དེ་ནི་གསང་རྟགས་ཤིག་ཏུ་འགྲེལ་བརྗོད་བྱེད་ལ། དབྱིན་ཡིག་གི་ཚིག་ཅིག་བོད་ཡིག་ཏུ་ཕབ་བསྒྱུར་བྱེད་པ་ལྟ་བུ་རེད། ནེ་ཊེ་ཁག་གི་གོ་རིམ་དེ་བཀླགས་ནས་སྤྲི་དཀར་ལ་སྒྱུར་མཁན་གྱི་ལག་ཆའམ་བཟོ་གྲྭ་ནི་རད་རྡ་སོམ་༼ribo-some༽ཞེས་པའི་བཟོ་བཀོད་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡིན། དཔེར་ན། གལ་ཏེ་རད་རྡ་སོམ་གྱིས་ནེ་ཊེའི་གོ་རིམ་སྟེ། AGTལྟ་བུ་ཞིག་མཐོང་ཚེ། ཚིག་འདིས་མེ་ཐ་ནེ་༼me-thionine༽ཞེས་པའི་ཨ་ནོར་སྒྱུར་རྫས་ཤིག་མཚོན་པ་རྟོགས་ཐུབ། དེ་བཞིན་རད་རྡ་སོམ་གྱིས་ཡི་གེ་གསུམ་ལྡན་གྱི་ཚིག་རྫེས་མ་དེ་ཨ་ལི་ནེ་༼alnine༽ཞེས་པའི་ཨ་ནོར་སྒྱུར་རྫས་དང་། དེའི་རྗེས་མ་དེ་ཧེ་སི་ནཻ་༼histidine༽ཞེས་པའི་ཨ་ནོར་སྒྱུར་རྫས་ཡིན་པ་སོགས་རྟོགས་ཐུབ།”

ཧྥ་ལའི་བློ་མས་ནེ་ཊེ་ཁག་ནི་ཡི་གེ་གསུམ་ཁོ་ན་ལས་གྲུབ་པའི་གསུམ་ཚོགས་ཤིག་ཏུ་གོ་བ་ལེན་དགོས་མིན་དྲིས་གནང་ཞིང་། འོད་སོ་ལྷུས་ཡིན་པར་བརྗོད་པ་དང་། དེ་ནས་ཁོང་གིས་དེ་འདྲ་ཡིན་པའི་རྒྱུ་མཚན་དྲིས་བྱུང་། “ངས་སྔ་དྲོའི་དུས་ཚོད་འདི་བེད་སྤྱད་ནས་ཁྱེད་ལ་རྒྱུ་མཚན་དེ་འགྲེལ་བརྗོད་བྱེད་ན་འདོད་བྱུང་།” ཁོ་མོའི་སྐད་ཆ་འདིས་སེམས་དང་ཆེ་སྲོག་གི་ཚོགས་འདུའི་ཐོག་གཏམ་བཤད་བྱས་སྐབས་ཐོང་བའི་ཚན་རིག་པ་སྤྱིའི་ཚོར་སྣང་ཞིག་མཚོན་འདུག དེ་ནི་དུས་ཚོད་

ཀྱི་ཚད་བཀག་ཆེ་བའི་གནོན་ཤུགས་འོག་ཁྱད་དུ་འཕགས་པའི་རྣམ་དཔྱོད་ལྡན་ཞིང་རྟ་ཙང་སྲོ་སྣང་ཆེ་བའི་ཉན་མཁན་ཞིག་ལ་འཕྲད་སྐབས་བྱུང་བའི་ཚོར་བ་ཞིག་རེད། གླིང་གཞིའི་ཆ་ཤས་ཆེན་པོ་ཞིག་ད་དུང་ལྷག་ཡོད་པ་དང་། འདིར་འོད་སོ་ལྷས་བརྗོད་བྱ་ཁག་པོ་སྐོར་ཞིག་ལ་མགྱོགས་པོར་གསལ་བཤད་བྱེད་དགོས་བྱུང་། དེ་ཡང་རྡད་ཟླ་སོམ་གྱི་ནང་སྤྲི་དཀར་རྫས་སྦྱོར་གྱི་སྐྱེ་དངོས་རྫས་འགྱུར་དང་། དབྱེ་འར་ནི་ཨད་ཀྱི་རིགས་རྒྱུན་སྡེ་ཁག་གི་ནང་ནས་རིགས་རྫས་ཤིག་ཧི་ལྟར་པོ་ཉ་འར་ནི་ཨད་(messenger-RNA)ཀྱི་ངོ་བོ་ཐོག་ནས་འདྲ་བཤུས་བྱེད་པ། རྒྱ་མ་གཅིག་ཙན་གྱི་ངོ་བོ་འཛིན་པའི་གྲུབ་རྫས་འདི་རིགས་རྒྱུན་སྡེ་ཁག་གི་བཅད་མིག་ནང་ནས་ཐོན་ནས་རྡད་ཟླ་སོམ་གྱི་སྙིང་ལ་སྤོར་ཚུལ། གསུམ་ཚོགས་བྱེ་བྲག་པ་ཞིག་དང་མཐུན་པའི་ཨ་ནོར་སྐྱུར་རྫས་ཁྱེར་བཞིན་པའི་སྤོ་འདྲེན་འར་ནི་ཨད་(transfer-RNA)ཀྱི་ངོ་བོ་འཛིན་པའི་གྲུབ་རྫས་རེ་རེ་ནི། པོ་ཉ་འར་ནི་ཨད་ཀྱི་སྙིང་གི་གསུམ་ཚོགས་འོས་འཚམས་ཤིག་ལ་རེས་བསྐོར་ནས་གནས་སྐབས་སུ་འབྱར་ཚུལ། འདི་ལྟར་འབྱར་བའི་སྐབས་སོ་སོའི་ཨ་ནོར་སྐྱུར་རྫས་དེ་ཆེ་རུ་འགྲོ་བཞིན་པའི་མཐུད་སྦྱོར་ཞིག་ལ་སྦྲིན་གཏོང་བྱེད་པ། མཐུད་སྦྱོར་འདི་ནི་སྤྲི་དཀར་རྡེལ་པོ་ཞིག་ཏུ་འགྱུར་གྱི་ཡོད་པ་བཅས་རེད།

འོད་སོ་ལྷས་མུ་མཐུད་ནས་བརྗོད་རྒྱུར། "ཨ་ནོར་སྐྱུར་རྫས་ཀྱི་ཕྲེང་བ་འདི་བཟོ་སྐྲུན་བྱས་པའི་རྗེས་སུ་ཨ་ནོར་སྐྱུར་རྫས་དེ་དག་ཕན་ཚུན་ལ་འབྱར་བ་དང་། འདི་ལྟར་མཐུད་སྦྱོར་བྱས་ནས་དབྱིབས་རྣམ་དང་ལྡན་པའི་སྤྲི་དཀར་ཞིག་འབྱུང་གི་ཡོད།"

"དབྱིབས་རྣམ་དེ་ཚོར་ངེས་གཏན་ཡོད་པ་ཞིག་ཡིན་ནམ།" ༄གོང་ས་མཆོག་གིས་དྲི་བ་བཀོད་བྱུང་།

"ངེས་གཏན་མེད་ཅིང་། དབྱིབས་རྣམ་དེ་ཚོ་ནི་རྒྱ་བསྐྱེད་ཅིང་འཕྲུམ་པར་བྱེད། དེ་བཞིན་དེ་ཚོར་འགྱུར་བའང་འགྲོ་བ་ཞིག་ཡིན། ཡིན་ཡང་། དུས་སྐབས་ངེས་ཅན་ཞིག་ལ་སྤྲི་དཀར་གྱི་རིགས་གཅིག་པའི་ཁྲོད་ནས་ཕལ་ཆེ་བས་དབྱིབས་རྣམ་གཅིག་མཚུངས་ཤིག་འཛིན་རྒྱུ་རེད། དེ་དག་གིས་སོ་སོའི་དབྱིབས་རྣམ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱ་བར་འཇུག་ལ། ཚུ་ཚོད་ཀྱི་མ་ལག་གི་ཆ་ཤས་ལྟར། སྤྲི་དཀར་གྱི་དབྱིབས་རྣམ་དེ་ནི་འཕྲུལ་ཆས་ཀྱི་མ་ལག་གཞན་རྣམས་དང་ཆ་འགྲིག་རྒྱུ་ནི་གལ་ཆེན་ཞིག་ཡིན། ཐ་ཕུང་གི་ནང་དུ་ཡོད་པའི་བཟོ་བཀོད་མང་པོ་སྤྲི་དཀར་གྱི་ཚོགས་པ་སྐོར་ཞིག་གིས་གྲུབ་པ་དང་། སྤྲི་དཀར་དེ་ཚོའི་ཕྱི་དངོས་རྣམས་ཆ་མཐུན་ནས་འཕྲུལ་ཆས་ཚུང་དུ་ཞིག་གྲུབ་ཡོད། ད་དུང་ཐ་ཕུང་ལ་འཕེལ་འགྱུར་འབྱུང་སྐབས་སྤྲི་དཀར་གྱི་དབྱིབས་རྣམ་ལའང་འགྱུར་བ་འགྲོ་ཞིང་། སྤྲི་དཀར་རྣམས་ཀྱིས་དབྱིབས་རྣམ་མ་འདྲ་བ་རེ་བཟུང་ནས་བྱ་བ་སྣ་མང་ཞིག་བྱེད་ཐུབ།

"སྤྲི་དཀར་ཞིག་གིས་རང་གི་སྐྱེ་དངོས་ཀྱི་ནུས་རྩོལ་དེ་དངོས་སུ་བྱེད་སྐབས་སོ་སོའི་དབྱིབས་རྣམ་ལ་འགྱུར་བ་འགྲོ་རྒྱུ་རེད།" འོད་སོ་ལྔས་འགྲུལ་རིས་ཤིག་ལ་བརྟེན་ནས་རང་གི་བརྗོད་དོན་དེ་གསལ་པོ་བཟོས་ཤིང་། འགྲུལ་རིས་དེ་ནི་མངར་རྫས་ཀྱི་ངོ་བོ་འཛིན་པའི་གྲུབ་རྫས་གཉིས་ཀྱི་བར་ལ་རྫས་སྦྱོར་འབྱུང་དུ་འཇུག་པར་བྱེད་པའི་འིན་ཛའི་སྐོར་རེད། "འིན་ཛ་ལ་མངར་རྫས་ཀྱི་ངོ་བོ་འཛིན་པའི་གྲུབ་རྫས་ཤོང་བའི་ཁུག་མ་གཉིས་ཡོད། དེ་གཉིས་ཁེངས་ཚར་བའི་རྗེས་སུ་འིན་

རྫས་རང་གི་དབྱིབས་རྣམ་ལ་འགྱུར་བ་གཏོང་བ་དང་། དབྱིབས་རྣམ་གྱི་འགྱུར་བ་འདིས་མངར་རྫས་ཀྱི་ངོ་བོ་འཛིན་པའི་གྲུབ་རྫས་ཚོར་ནུས་ཤུགས་དང་སྣངས་ཀ་སྤྲད་ནས་དེ་ཚོའི་རྫས་སྦྱོར་འབྱུང་གི་ཡོད།"

ཧྥ་ལའི་བླ་མས་ངོ་བོ་འཛིན་པའི་གྲུབ་རྫས་འདི་དག་དང་ཚུལ་དེའི་ནང་དུས་ཡུན་ཅི་ཙམ་ཞིག་ལ་གནས་མིན་དྲིས་པ་དང་། འོད་སོ་ལྷུས་སྐར་ཆ་གཅིག་གི་ཆ་ཆིག་སྟོང་གི་ཆ་གཅིག་ཙམ་ལ་གནས་པར་བརྗོད་པས་ཧ་ལས་བྱུང་། "རྫས་སྦྱོར་གྲུབ་པའི་རྗེས་སུ་དེར་དབྱིབས་རྣམ་ཆ་འགྲིག་ཅིག་མེད་པ་མ་ཟད། སྔོན་གྱི་སྡོད་གནས་སུ་གནས་པའི་རྫས་འགྱུར་གྱི་ནུས་ཤུགས་ཀྱང་མེད་པ་ཞིག་རེད། དེའི་ཕྱིར་ངོ་བོ་འཛིན་པའི་གྲུབ་རྫས་གསར་པ་འདི་ཕྱི་ལ་ཐོན་ཏེ། གཞན་གཉིས་སླར་ཡང་ནང་དུ་འཛུལ་འགྲོ།"

སྙེ་ལེན་པ།

འོད་སོ་ལྷུས་ཐ་ཐུང་གི་སྐྱི་པགས་ཀྱི་ཕྱི་ནང་གཉིས་ཀ་ནས་ཕྱིར་ཐོན་ཡོད་པའི་སྙེ་ལེན་པ་ཞེས་པའི་སྤྲི་དཀར་ཞིག་གི་འདྲ་པར་བརྒྱུད་དེ། ངོ་བོ་འཛིན་པའི་གྲུབ་རྫས་ཀྱི་གནས་རིམ་དུ་ཡོད་པའི་སྤྲི་དཀར་གྱི་སྐྱེ་དངོས་རིག་པའི་ནང་གི་དོན་གནད་གཙོ་བོ་ཞིག་ངོ་སྤྲོད་བྱས།

"སྤྲི་དཀར་འདི་ནི་སྙེ་ལེན་པ་ཞིག་རེད། དཔེར་ན། སློང་རྐྱེན་ཏེ་དྲི་མ་ཕྱིར་འབྱིན་པའི་དྲི་རྫས་ཀྱི་ངོ་བོ་འཛིན་པའི་གྲུབ་རྫས་ཤིག་ཡོད་ཚེ། སྙེ་ལེན་པ་འདི་ལ་དྲི་རྫས་ཀྱི་ངོ་བོ་འཛིན་པའི་གྲུབ་རྫས་དང་ཆ་འགྲིག་པའི་དབྱིབས་རྣམ་ཞིག་ཡོད་པར་འགྱུར་འགྲོ། ང་ཚོའི་སྣ་ཡི་ནང་སྙེ་ལེན་པ་མ་འདྲ་བ་ཉིས་སྟོང་ཡས་མས་ཤིག་ཡོད་པ་

དང་། དྲི་རྫས་བྲེ་བྲག་པ་ཞིག་ངོས་འཛིན་པའི་དོན་དུ་དེ་དག་ལ་དབྱིབས་རྣམ་ཐ་མི་རེ་ཡོད། དྲི་རྫས་ཀྱི་ངོ་བོ་འཛིན་པའི་གྲུབ་རྫས་དེ་སྣེ་ལེན་པའི་ནང་དུ་སོང་བ་དང་སྣེ་ལེན་པའི་དབྱིབས་རྣམ་ལ་འགྱུར་བ་འགྲོ་ཞིང་། འགྱུར་ལྡོག་འདིས་ངོ་བོ་འཛིན་པའི་གྲུབ་རྫས་དེའི་དབྱིབས་རྣམ་ཡོངས་ལ་ཤུགས་རྐྱེན་ཐེབས་ཏེ། ཐ་ཕུང་གིས་དྲི་རྫས་དེར་ཡ་ལན་སློད་པའི་སྐབས་སུ་གཅིག་རྗེས་གཉིས་མཐུད་ཀྱི་འཕོ་འགྱུར་མང་པོ་འབྱུང་རྒྱུ་རེད།

"ཁྱེད་ཀྱིས་དྲི་མ་སྣོམ་པའི་སྐབས་སུ་སྐར་ཆ་གཅིག་ལས་ཐུང་བའི་དུས་ཡུན་ནང་དྲི་མ་དེ་འཛིན་པ་དང་། དབྱིབས་རྣམ་དེ་དག་ལ་འགྱུར་བ་འགྲོ་བ་ནི་ཏླད་པ་ནས་སེམས་ཀྱི་བར་དུ་ཧ་ཅང་མགྱོགས་པོར་འབྱུང་གི་ཡོད། དྲི་རྫས་ཀྱི་ངོ་བོ་འཛིན་པའི་གྲུབ་རྫས་དེ་ཁུག་མའི་ནང་ནས་ཕྱིར་ཐོན་པ་དང་སྣེ་ལེན་པ་ནི་རང་གི་སྔོན་མའི་དབྱིབས་རྣམ་དུ་འགྱུར་ཞིང་། ངོ་བོ་འཛིན་པའི་གྲུབ་རྫས་གཞན་ཞིག་སླར་ཡང་ནང་དུ་འཛུལ་ཆོག"

དྲི་རྫས་ཀྱི་བརྗོད་གཞི་འདི་དང་འབྲེལ་བའི་ཐོག་ནས་ཧླ་ལའི་བླ་མས་དབང་ཤེས་ཀྱི་སྐོར་ལ་དྲི་བ་མང་པོ་ཞིག་བཀོད་བྱུང་། ཁོང་ལ་མཚོན་ན་བརྗོད་བྱ་འདི་ནི་ཡུན་རིང་ལ་དོ་སྣང་བྱེད་ས་ཤིག་ཆགས་ཡོད་པ་དང་། འདིའི་ཕྱོགས་ལ་ནང་པའི་གཞུང་དུ་ཞིབ་ཆགས་རྒྱས་སྤྲོས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་མང་པོ་ཞིག་སྤྱེལ་ཡོད་པས་སེམས་དང་ཆེ་སྲོག་གི་ཚོགས་འདུ་སྔོན་མ་ཁག་ཅིག་གི་ནང་དུའང་བརྗོད་གཞི་འདི་གླེང་ཡོད། འོད་སོ་ལྔས་གོ་བ་དང་། མཐོང་བ། ཐོང་བ། སྣོམ་པ། རེག་ཚོར་བཅས་ནི་སྣེ་ལེན་པའི་སྤྱི་དཀར་གྱི་རིགས་གང་རུང་ཞིག་གིས་གཏན་ཁེལ་བྱེད་པར་འགྲེལ་

བརྗོད་བྱས། སྣོང་རྐྱེན་ནི་རླབས་རྒྱུན་དང་། ཡང་ན་རྫས་འགྱུར་གྱི་རང་བཞིན་གང་ཞིག་ཡིན་མིན་ལ་མ་ལྟོས་པར་དེས་སྣེ་ལེན་པ་དག་གི་དབྱིབས་རྣམ་ལ་འགྱུར་བ་གཏོང་ཞིང་། འགྱུར་བ་འདིས་མཐའ་མར་ཀླད་པའི་ནང་དུ་སླེབས་པའི་འགྱུར་ལྡོག་གི་བརྒྱུད་རིམ་ཞིག་བསྐྱེད་ཀྱི་ཡོད། འོན་ཀྱང་། དྲི་བ་ཁག་ཅིག་ལ་ད་དུང་ཡང་གསལ་བཤད་རྙེད་མེད།

༧གོང་ས་མཆོག་གིས་གསུང་རྒྱུར། "ང་ཚོར་དབང་པོའི་སྣོང་རྐྱེན་རིགས་མ་འདྲ་བ་ལྔ་ཙམ་ནང་དུ་ཡོང་གི་ཡོད། ང་ཚོར་དབང་པོའི་ནུས་རྩོལ་ཡང་རིགས་ལྔ་ཙམ་ཞིག་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནམ། དེའི་ཕྱིར་གང་ཞིག་ཐོག་མར་ཡོང་གི་ཡོད་དམ། དབང་པོའི་འཇུག་ཡུལ་གྱི་སྣོང་རྐྱེན་དེ་དག་ནི་ཐོག་མ་ནས་ཡོད་པ་དང་། ང་ཚོས་དེ་ཚོ་འཛིན་ཐུབ་པ་ཙམ་ཡིན་ནམ། དེ་འདྲ་ཡིན་ཆེ་དབང་པོའི་ནུས་རྩོལ་ལྔ་པོ་འདི་དག་དང་མི་མཐུན་པའི་དབང་པོའི་འཇུག་ཡུལ་ལམ་སྣོང་རྐྱེན་མང་པོ་གཞན་ཡང་ཡོད་ཚོག འདི་ལྟ་བུ་ནི་བརྒྱ་ཕྲག་འགའ་ཡོད་ཚོག་པ་ཞིག་རེད། ཡང་ན་སྣོང་རྐྱེན་གྱི་རིགས་ལྔ་པོ་དེ་དག་ནི་དོན་ངོ་མར་དབང་པོའི་ནུས་རྩོལ་ཁག་གིས་བསྐྲུན་པ་ཞིག་ཡིན་ནམ། འདི་ལྟར་ཡིན་ཆེ་སྣོང་རྐྱེན་ནི་ལྔ་ཙམ་རེད། དེ་ཡང་ང་ཚོར་དབང་པོ་ལྔ་ཙམ་ལས་མེད་པས་ཡིན་ནམ།"

འོད་ས་ལྷ་ཅུང་ཙམ་ཧྥོང་ཐོར་བྱུང་། ཡིན་ཡང་མྱུར་དུ་ལན་ཞིག་བརྒྱབ་སོང་། "དཔེར་ན། འོད་ནི་ཕྱི་རོལ་ཡུལ་དུ་ཐོག་མ་ནས་ཡོད་པ་ཞིག་ཡིན་ཞིང་། སྐྱེ་ལྡན་རྣམས་ཀྱིས་འོད་དེ་འཛིན་པའི་དོན་དུ་སྣེ་ལེན་པ་ཁག་ལ་འཕེལ་འགྱུར་བྱུང་ཡོད། རྩེ་ཤིང་ཞིག་ལ་མཚོན་ན། འོད་ནི་ཧ་ཅང་གལ་ཆེན་ཞིག་རེད། ང་ཚོ་ལའང་འོད་དང་ཆ་

མ་ཐུན་པའི་སྣེ་ལེན་པ་མང་ཞིང་། ང་ཚོས་དེ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་སའི་གོ་ལའི་སྟེང་རང་ཉིད་ཀྱི་འགྲོ་འོང་གི་ལམ་མཐོང་ཐུབ།"

"འོན་ཀྱང་། སྐབས་འདིའི་དོན་གནད་གཙོ་བོ་ནི།" ༧གོང་ས་མཆོག་གིས་ཨུ་མ་ཐུད་དེ། "རླབས་རྒྱུན་གྱི་འཕེལ་འགྲིབ་ཁག་གི་འོད་རྟུལ་ནི་ཕྱི་རོལ་དུ་ཡོད་པ་ཞིག་ཡིན་ཡང་། འོད་རྟུལ་དང་གློག་ཤུགས་ཁབ་ལེན་གྱི་ཁྱབ་ཁོངས་གང་ཡང་སྔོན་པོ་མིན། ཁ་དོག་དང་ལྡན་པའི་འོད་རྟུལ་ཞིག་མེད་པ་དང་། དེ་བཞིན་ཁ་དོག་དང་ལྡན་པའི་གློག་ཤུགས་ཁབ་ལེན་གྱི་ཁྱབས་ཁོངས་ཤིག་ཀྱང་མེད། དེ་བས་ན་འོད་རྟུལ་དེ་དག་ནི་སུ་ཞིག་གི་དབང་པོ་རྣམས་མ་བྱུང་བའི་ཡར་སྔོན་ནས་ཕྱི་རོལ་ཏུ་ཡོད་ཀྱང་། དབང་པོའི་ནུས་རྩོལ་རྣམས་མེད་པར་ཁ་དོག་སྔོན་པོ་འབྱུང་མི་ཐུབ། ངས་འདྲི་བཞིན་པ་ནི་འོད་ཀྱི་མདོན་ཚུལ་ཡིན་པ་ལས། ཡུལ་གྱི་རང་བཞིན་དུ་ཡོད་པའི་འོད་ཀྱི་དངོས་ཁམས་ཀྱི་རྟེན་གཞི་དེ་མིན།"

"ཁ་དོག་སྔོན་པོའི་རང་བཞིན་འདི་ནི་ཀླད་པས་འབྱུང་དུ་འཇུག་གི་ཡོད།" འོད་སོ་ལྷས་ལན་བཏབ་བྱུང་།

"དེའི་ཕྱིར་ཁ་དོག་སྔོན་པོའི་རང་བཞིན་འདི་ནི་དོན་ངོ་མར་དབང་པོས་གསར་སྐྲུན་བྱས་པ་ཞིག་རེད།"

"རེད་ལགས། མིག་གི་དྲ་སྐྱིའི་ནང་གི་སྣེ་ལེན་པ་ཚོས་རླབས་རྒྱུན་གྱི་རིང་ཚད་བྱེ་བྲག་པ་རྣམས་འཛིན་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད། ང་ཚོས་དམར་པོ་ཟེར་བའི་ཚོན་མདོག་ནི་མེ་ཏར་ཐྲ་མོ་(nanometer)༨༧༠ཡོད་པའི་འོད་ཀྱི་རླབས་རྒྱུན་གྱི་རིང་ཚད་ཅིག་རེད། འོད་འདི་ལྟ་བུ་ནང་དུ་ཡོང་སྐབས་སྣེ་ལེན་པ་བྱེ་བྲག་པ་ཁག་ཅིག་གིས་

རང་གི་དབྱིབས་རྣམ་ལ་འགྱུར་བ་གཏོང་བ་དང་། དེ་ནས་འདི་ནི་ཁ་དོག་དམར་པོ་རེད་ཅེས་པའི་ངོས་འཛིན་སྐད་པའམ་སེམས་སུ་འབྱུང་གི་ཡོད།"

"དེའི་ཕྱིར་སྣ་ཡི་ཕྲ་ཕུང་ཚོའི་ནང་དུ་བསྒྲིགས་ཡོད་པའི་ངོ་བོ་འཛིན་པའི་གྲུབ་རྫས་ནི་རང་ངོས་ནས་དྲི་རྫས་ཀྱི་ངོ་བོ་འཛིན་པའི་གྲུབ་རྫས་མིན་ཞིང་། ཁོ་ཚོ་ནི་ངོ་བོ་འཛིན་པའི་གྲུབ་རྫས་ཙམ་རེད།" ཧྭ་ལའི་བླ་མས་འདི་ལྟར་མཇུག་སྡོམ་བརྒྱབ་སྟེ། ནང་པའི་རྣམ་གཞག་དང་ཐག་ཉེ་བར་བྱས་ནས་བརྗོད་གཞི་འདི་བསྐྱར་དུ་གླེང་བྱུང་། "དྲི་མའི་སྦྱོང་བ་ནི་དོན་ངོ་མར་དབང་པོའི་ནུས་རྩོལ་གྱིས་བསྐྱེད་པ་ཞིག་རེད། བྲོ་བའི་ངོ་བོ་འཛིན་པའི་གྲུབ་རྫས་ནི་མེད་པ་དང་། ལྕེའི་ནུས་རྩོལ་གྱིས་བྲོ་བའི་སྦྱོང་བ་བསྐྲུན་གྱི་ཡོད། དེ་མཚུངས་སུ་ཚ་བ་དང་གྲང་བ། རྩུབ་པ་དང་འཇམ་པ་ལ་སོགས་པའང་ནུས་ཤུགས་ཀྱི་འཕེལ་འགྲིབ་དང་ཡུལ་དུ་ཡོད་པའི་ངོ་བོ་འཛིན་པའི་གྲུབ་རྫས་གཉིས་ཀྱི་རྐྱེན་ལ་བརྟེན་ནས་དབང་པོས་བསྐྱེད་པ་ཞིག་རེད། འདི་དག་ནི་དབང་པོ་ལ་མ་ལྟོས་པར་ཡུལ་གྱི་རང་བཞིན་དུ་ཡོད་པ་ཞིག་མིན།"

འོད་སོ་ལྷུས་སྣེ་ལེན་པའི་རིགས་མ་འདྲ་བའི་འདྲ་པར་ངོ་མ་སྐོར་ཞིག་བསྟན་ནས་ཁོ་མོའི་གཏམ་བཤད་ཀྱི་དུམ་ཚན་འདི་མཇུག་བསྡུས་བྱུང་། སྣེ་ལེན་པ་རྣམས་ཕན་ཚུན་དམ་པོར་བཙིར་ནས་སྣེ་མང་རྟོག་འཛིངས་ཀྱི་རང་བཞིན་དུ་གནས་ཡོད་པའི་འདྲ་པར་ངོ་མ་དེ་དག་ནི་ངོ་བོ་འཛིན་པའི་གྲུབ་རྫས་གཅིག་པ་འདི་དག་གི་སྟོན་གྱི་འགྱུལ་རིས་དང་ཁྱད་པར་ཆེན་པོ་འདུག ཁོ་མོས་ནན་ཏན་དུ་བརྗོད་རྒྱུར། "སྣེ་ལེན་པ་འདི་ཚོའི་དབྱིབས་རྣམ་ཚང་མ་རིགས་རྫས་ཀྱི་སྟེང་དུ་གསང་རྟགས་སུ་བཀོད་ཡོད། རིགས་རྫས་ལ་དབྱིབས་རྣམ་དེ་དག་ཇི་ལྟར་བཟོ་སྐྲུན་བྱེད་པའི་གནས་

ཚུལ་ཡོད་པ་ཞིག་རེད། འདིར་རྟོགས་དགོས་པ་ཐམས་ཅད་ཁྱེད་ཀྱིས་ཤེས་ཡོད།"

ཡིན་ཡང་། ང་ལའི་བློ་མར་ད་དུང་དྲི་བ་སྐོར་ཞིག་འདུག "སྐྱེ་ལེན་པ་མ་འདྲ་བ་འདི་ཚོའི་དབྱིབས་རྣམ་ནི་འགྲོ་བ་མི་དང་དུད་འགྲོ་གཉིས་ཀར་གཅིག་པ་ཡིན་ནམ།"

"རེད་ལགས། གནས་སྟངས་ཕལ་ཆེ་བའི་ནང་གཅིག་པ་ཡིན།"

"ཐྲུ་གུ་དང་རྒན་གཞོན་བར་ལའང་ཁྱད་པར་མེད་དམ།"

འོད་སོ་ལྟས་བཤད་རྒྱུར། "དར་མའི་སྐབས་སུ་མངོན་དུ་འགྱུར་བའི་སྐྱེ་ལེན་པ་ཁག་ཅིག་ཡོད། མི་ཞིག་འཁྲིག་སྦྱོར་གྱི་མཚན་མའི་ངོས་ནས་ན་ཚོད་ལོངས་པའི་སྐབས་སྐྱེ་ལེན་པ་གསར་པ་ཁག་ཅིག་མངོན་དུ་འགྱུར་ཞིང་། འདི་ནི་ངའི་བརྗོད་བྱའི་ཆན་པ་རྗེས་མ་དེ་ཡིན། རིགས་རྫས་ཀྱིས་རྒྱུན་དུ་སྤྲི་དཀར་བཟོ་སྐྲུན་བྱེད་ཀྱི་མེད། རིགས་རྫས་ཁག་ཅིག་བག་ལ་ཉལ་ནས་སྤྲི་དཀར་བཟོ་སྐྲུན་མི་བྱེད་པ་དང་། གཞན་ཁག་ཅིག་གིས་བཟོ་སྐྲུན་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། མཚན་མའི་སྐྱུལ་རྫས་བསྐྲུན་པར་བྱེད་པའི་རིགས་རྫས་ནི་དར་མའི་དུས་སྐབས་བར་བག་ལ་ཉལ་ནས་གནས་ཤིང་། དེ་ནས་འདི་ཚོའི་ནུས་རྩོལ་འབྱུང་གི་ཡོད། སྲིན་བུ་ཕྲ་མོ་ཞིག་གི་ཕྲ་ཕུང་ལ་རིགས་རྫས་ལྔ་སྟོང་རེ་ཡོད་ཀྱང་། དུས་གཅིག་གི་ནང་སུམ་སྟོང་ཙམ་ལ་མ་གཏོགས་ནུས་རྩོལ་མི་ལྡན་པ་དང་། གཞན་དག་གི་བྱེད་ལས་ནི་མངོན་དུ་འགྱུར་གྱི་མེད། རིགས་རྫས་མངོན་དུ་འགྱུར་བའི་བརྒྱུད་རིམ་འདི་ནི་གོ་རིམ་དང་ལྡན་པ་ཞིག་རེད། བརྒྱུད་རིམ་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྲི་དཀར་གྱི་བཟོ་སྐྲུན་འབྱུང་གི་ཡོད།

"རིགས་རྫས་ཤིག་གི་ཐོག་མའི་སྐབས་སུ་དབྱེ་འར་ནི་ཨད་ལྷག་མ་ཞིག

ཡོད་པ་དེས་རིགས་རྫས་དེ་མངོན་དུ་འགྱུར་མིན་ལ་སྐྱངས་འཛིན་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། འདི་ལ་མིང་མང་པོ་ཞིག་ཡོད་ཀྱང་། ང་ཚོས་འདི་ལ་སྲུང་མཁན་ཟེར་རྒྱུ་ཡིན། དེ་ཡང་རྒྱུ་མཚན་ནི་རིགས་རྫས་དེའི་བྱེད་ལས་མངོན་དུ་འགྱུར་མིན་འདི་ལ་ཐུག་ཡོད། སླར་ཡང་བརྒྱུད་རིམ་འདི་ལ་ནུས་ལྡན་དུ་གཏོང་མཁན་ཞེས་པའི་སྦྱི་དཀར་གཞན་ཞིག་གིས་སྐྱངས་འཛིན་བྱེད་ཅིང་། སྦྱི་དཀར་དེས་སྲུང་མཁན་གྱི་ནེ་ཊེ་རྣམས་ངོས་འཛིན་བྱས་ནས་རིགས་རྫས་ཤིག་གི་བཀོད་བྱུས་དེ་སྦྱི་དཀར་ལ་བསྒྱུར་དུ་འཇུག་པ་དང་། འདི་ལྟར་རིགས་རྫས་ནི་བྱེད་ལས་ཅན་དུ་གྱུར་ནས་སྦྱི་དཀར་འབྱུང་གི་ཡོད།

"གནོན་མཁན་ཞེས་པའི་སྦྱི་དཀར་གྱི་རིགས་གཞན་ཞིག་ཡོད་པ་དེས་སྲུང་མཁན་གྱི་ནུས་པ་སྐབས་ཤིག་ལ་མེད་པར་གཏོང་བ་དང་། འདི་ལྟར་སྦྱི་དཀར་དེས་རིགས་རྫས་ཤིག་མངོན་གྱུར་བྱེད་དུ་འཇུག་གི་མེད། གལ་ཏེ་གནོན་མཁན་དེ་ཚེ་ཕར་སོང་ནས་ནུས་ལྡན་དུ་གཏོང་མཁན་ཚུར་ཡོང་ན་རིགས་རྫས་དེ་བྱེད་ལས་ཅན་དུ་བསྒྱུར་ཐུབ། དེའི་ཕྱིར་འདིའི་སྐབས་སུ་ཕྲ་ཕུང་གིས་ཅི་ཞིག་བྱེད་པ་ནི་ཐག་གཅོད་རྒྱུ་དེ་རེད། ཕྲ་ཕུང་དེ་དག་ནི་རིག་སྟོབས་དང་ལྡན་པ་ཞིག་ཡིན།" འོད་སེ་ལྭུས་འདི་ལྟར་བཤད་པ་ནི་དཔེ་མཚོན་གྱི་སྐད་ཆ་ཞིག་ཡིན་པ་ལས་ཕྲ་ཕུང་གིས་ཤེས་པ་དང་རིག་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་བརྒྱུད་ནས་ཐག་གཅོད་བྱེད་པའི་དོན་མིན། ཡིན་ཡང་། སྐད་སྒྱུར་བ་ཚོས་གོ་བ་སྟོན་ཚུལ་གྱི་རྟོག་དྲ་འདི་བསལ་དགོས་པ་ཆགས་སོང་། "ཕྲ་ཕུང་དག་གིས་སོ་སོར་ཅི་ཞིག་དགོས་མིན་དང་། ཕྱི་རོལ་གྱི་གནས་ཚུལ་ཅི་ཞིག་ཡིན་མིན། གནོན་མཁན་དང་ནུས་ལྡན་དུ་གཏོང་མཁན་གང་ཞིག་བཟོ་སྐྲུན་བྱེད་མིན་བཅས་གཞིར་བཞག་ནས་ཐག་གཅོད་བྱེད་ཅིང་། གནོན་མཁན་དང་ནུས་ལྡན་དུ་གཏོང་

མཁན་གྱིས་སླར་ཡང་རིགས་རྫས་གང་ཞིག་བྱེད་ལས་ཅན་དུ་བསྒྱུར་དགོས་མིན་གཏན་ཁེལ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད།

"ཨ་མེ་རྀ་ལ་རིགས་རྫས་སྟོང་ཕྲག་བརྒྱད་དང་ཡང་ན་བཅུ་ཡོད། འདིས་ཕྱི་རོལ་ནས་འཁྱེར་བའི་གནས་ཚུལ་གཞིར་བཞག་ནས་རིགས་རྫས་གང་ཞིག་བྱེད་ལས་ཅན་དུ་བསྒྱུར་དགོས་མིན་ཐག་གཅོད་བྱེད། ཡིན་ཡང་། འདི་དག་ནི་ཕྲ་ཕུང་མང་པོ་ལས་གྲུབ་པའི་སྐྱེ་ལྡན་ང་ཚོ་ལྟ་བུའི་སྟེང་དུ་ལྷག་པར་གལ་ཆེན་ཡིན། ང་ཚོ་སྐྱེ་ལྡན་རྫིལ་པོ་རེད། འོན་ཀྱང་། ང་ཚོ་ནི་ཕྲ་ཕུང་ཁྲག་ཁྲིག་ཆེན་པོ་དུ་མ་ལས་གྲུབ་པ་ཞིག་རེད། ཁྱེད་ཀྱིས་མཁྱེན་གསལ་ལྟར་ཕྲ་ཕུང་དེ་ཚོ་ནི་ཕན་ཚུན་ཐ་དད་པ་ཡིན་ཞིང་། ང་ཚོར་བགས་པའི་ཕྲ་ཕུང་དང་། མཆིན་པའི་ཕྲ་ཕུང་ལ་སོགས་པ་ཡོད། ང་ཚོའི་ལུས་ཕུང་གི་ཕྲ་ཕུང་རེ་རེར་རིགས་རྒྱུན་གྱི་སྡེ་ཁག་གཅིག་མཚུངས་ཤིག་སྟེ། རིགས་རྫས་སྟོང་ཕྲག་སུམ་བཅུ་རེ་ཡོད། མཆིན་པའི་ཕྲ་ཕུང་དང་བགས་པའི་ཕྲ་ཕུང་གང་ཞིག་འབྱུང་མིན་ཐག་གཅོད་ཚུལ་ནི་འདི་སྟེ། ཁྱེད་ཀྱི་ལུས་པོའི་ཕྲ་ཕུང་ཁག་ཅིག་གིས་མཆིན་པའི་ཕྲ་ཕུང་དུ་གྱུར་ཅིག་ཅེས་པའི་བརྡ་རྟགས་ཡོད་པའི་རིགས་རྫས་བྱེད་ལས་ཅན་དུ་བསྒྱུར་བ་དང་། གཞན་ཁག་ཅིག་གིས་བགས་པའི་ཕྲ་ཕུང་དུ་གྱུར་ཅིག་ཅེས་པའི་བརྡ་རྟགས་ཡོད་པའི་རིགས་རྫས་བྱེད་ལས་ཅན་དུ་བསྒྱུར་གྱི་ཡོད།" ངས་སླར་ཡང་ནང་པའི་ཕྱོགས་གཏོགས་སུ་ཕྲ་ཕུང་དང་རིགས་རྫས་ཀྱིས་བསམ་བློ་གཏོང་ཐུབ་ཅིང་། སྐད་ཆ་བཤད་ཐུབ་པ་ལྟར་འགྲེལ་བརྗོད་བྱས་པ་འདི་གོ་བརྡ་མ་འཕྲོད་པའི་དཀའ་ངལ་ཡོད་པ་མཐོང་བྱུང་། "མ་རེད། རིགས་རྫས་དང་ཕྲ་ཕུང་ལ་ཤེས་པ་མེད་པ་དང་། གོང་གི་འདི་ནི་སྐད་ཆ་བཤད་སྟངས་ཤིག་རེད།" ཨ་

ལན་དང་ཐུབ་བསྟན་སྨིན་པས་བོད་སྐད་དུ་གསལ་བཤད་བྱས་བྱུང་།

རིགས་རྫས་ནས་སྦྲུ་མའི་བར།

གནས་སྐབས་ཤིག་ལ་ཚོགས་ཁང་ནང་འཛམ་ཐིང་དེར་གྱུར་སོང་། འོད་སོ་ལྷས་སྡེ་ལེན་པ་དང་ཕྲ་ཕུང་གི་བྱ་འགུལ་གྱི་སྒྲིག་གཞིའི་སྐོར་གསལ་བཤད་བྱས་ནས་དེ་ནི་བརྗོད་གཞི་གཞན་ཞིག་གླེང་རྒྱུའི་གྲ་སྒྲིག་བྱེད་བཞིན་མཆིས། ཁོ་མོས་ཉན་མཁན་ཚོར་བལྟས་ཏེ་ཁོང་ཚོའི་གོ་རྟོགས་ལ་ཚོད་དཔག་ཅིག་བྱས་ནས་འགོ་བརྩམས་བྱུང་། "ངའི་བསམ་པར་ཕྲ་ཕུང་མང་པོ་ལས་གྲུབ་པའི་སྐྱེ་ལྡན་རྣམས་ནི་ཁུ་བ་དང་སྒོ་ངར་བརྟེན་ནས་བྱུང་ཚུལ་ཁྱེད་ཅག་ལ་རྒྱུས་མངའ་ཡོད་ཀྱི་རེད། འདི་གཉིས་ལྷན་དུ་འདྲེས་ནས་ཇ་གོར་(zygote)ཞེས་པའི་ཕྲ་ཕུང་ཞིག་འགྲུབ་ཀྱི་ཡོད། དེ་ནས་ཕྲ་ཕུང་འདིས་རང་གི་རིགས་རྒྱུན་གྱི་སྡེ་ཁག་འདྲ་བཤུས་བྱས་ནས་གཉིས་སུ་འགྱུར་འགྲོ། ཡིན་ཡང་ཕྲ་ཕུང་འདི་གཉིས་ནི་ཨ་མེ་ཟླ་དང་སྲིན་བུ་ཕྲ་མོ་ཆགས་པའི་སྐབས་སུ་བྱུང་བ་ལྟར་ཕན་ཚུན་ཁ་མི་འབྲལ་ཞིང་། ཁོ་གཉིས་ལྷན་དུ་གནས་རྒྱུ་རེད། ཕྲ་ཕུང་འདི་གཉིས་ཀྱིས་རེ་རེ་ནས་རང་གི་རིགས་རྒྱུན་གྱི་སྡེ་ཁག་འདྲ་བཤུས་བྱས་ནས་སླར་ཡང་གཉིས་སུ་གྱུར་ནས་བཞི་ལ་འཕེལ་འགྲོ། ཡིན་ཡང་ཁོ་ཚོ་སྤུ་མཐུད་ནས་ལྷན་དུ་གནས་ཤིང་། བརྒྱད་དང་དེ་ནས་བཅུ་དྲུག་སོགས་ལ་རིམ་གྱིས་འཕེལ་རྒྱུ་རེད། འོན་ཀྱང་། ཕྲ་ཕུང་བྱེ་བྲག་པ་སོ་སོའི་སྟེང་རིགས་རྫས་ཤིག་བྱེད་ལས་ཅན་དུ་གྱུར་ནས་ཕྲ་ཕུང་གཞན་ཚོའི་སྟེང་མེད་པའི་སྤྱི་དཀར་བཟོ་སྐྲུན་བྱེད་པ་དང་། འདིས་སླར་ཡང་རིགས་རྫས་ཁག་གཞན་ཞིག་བྱེད་ལས་ཅན་དུ་འགྱུར་བར་རྐྱེན་བྱེད་སྲིད། འདི་ལྟར་ཐ་དད་པའི་ཕྲ་ཕུང་གིས་པགས་པ་དང་། ཤ་གནད། ཡང་ན་མིག་སོགས་

བཟོ་སྐྲུན་བྱེད་རྒྱུ་རེད།"

མཚམས་འདིར་འོད་སོ་ལྷུས་སྔྲང་ནག་གི་ཚང་འབུ་ཞིག་གི་ངོ་བོར་འགྲོ་བཞིན་པའི་སྨྲུ་མའི་འདྲ་པར་བསྟན་ནས་བརྗོད་རྒྱུར། "ཕྲ་ཕུང་གི་གྲངས་མང་པོར་འཕེལ་ཡོད་པས་འདི་ལ་ད་ལྟ་ནས་ཕྲ་ཕུང་མང་པོ་ཡོད། འོན་ཀྱང་། ཚང་འབུ་འདིའི་སྨད་དུ་ཡོད་པའི་ཕྲ་ཕུང་འདི་ཚོ་ཁོ་ནས།" ཁོ་མོས་འཇུམ་སྟོན་བྱས་སོང་། "གཙུས་སྒྲིམ་ཞེས་པའི་སྤྲི་དཀར་བྱེ་བྲག་པ་ཞིག་བཟོ་སྐྲུན་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། སོ་སོར་གཙུས་སྒྲིམ་སྤྲི་དཀར་ཡོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་ཕྲ་ཕུང་ཙུང་ཤས་འདི་ཚོས་སྨྲུ་མའི་སྙིང་དུ་བྱ་བ་གསར་པ་ཞིག་འགོ་རྩོམ་ཞིང་། འདི་དག་ནི་སྨྲུ་མའི་ནང་དུ་འཇུལ་ནས་སྨྲུ་མའི་རྒྱུ་མའི་པགས་པ་ཆགས་རྒྱུ་རེད། ཚན་རིག་པ་མང་པོས་སྤྲི་དཀར་བཟོ་སྐྲུན་གྱི་བྱེད་ལས་འདི་འབྱུང་དུ་འཇུག་སྟངས་དང་འགོག་སྟངས་ལ་ཞིབ་འཇུག་བྱས་ཡོད། ད་ལྟ་ང་ཚོར་སྨྲུ་མའི་སྙིང་དུ་ནུས་རྩོལ་འདིའི་རིགས་ཇི་ལྟར་འབྱུང་གི་ཡོད་མེད་ཀྱི་འགྲེལ་བཤད་རྒྱས་པ་ཞིག་ཡོད། གོང་གི་དཔེ་མཚོན་འདི་ལྟ་བུ་ནི་དར་མའི་དུས་སུ་འབྱུང་ཚོག ཁྱེད་ཀྱི་ཁྲག་དམར་པོའི་ཕྲ་ཕུང་ནང་ཁྲག་དམར་གྱི་སྤྲི་དཀར་རྣམས་བཟོ་སྐྲུན་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། ཁྲག་དམར་གྱི་སྤྲི་དཀར་དེ་དག་ནི་ལུས་ཕུང་གི་ཆ་ཤས་གཞན་གང་དུའང་མེད་པ་དང་། ཁྱེད་ཀྱི་ཁྲག་དམར་པོའི་ནང་མ་གཏོགས་ཁྲག་དམར་གྱི་སྤྲི་དཀར་དེ་དག་མངོན་གྱུར་བྱེད་དུ་འཇུག་གི་མེད།"

ནུས་རྩོལ་བྱེད་པའི་རིགས་རྫས།

འོད་སོ་ལྷུས་འདིའི་བར་འགྲེལ་བརྗོད་བྱས་ཚད་ནི་སྐྱེ་དངོས་ཀྱི་ཕྲ་ཕུང་གི་སྐོར་རེད། འགྲེལ་བཤད་འདི་ནི་ཕྲ་ཕུང་གི་ཚེ་སྲོག་དེ་སྐྱེ་ལྡན་ཧྲིལ་པོ་ཞིག་གི་ཚུལ་དུ་འཛིན་པ་

དང་། ཡང་ན་ཕྲ་ཕུང་གི་ཚོགས་སྤེའི་ཚེ་སྲོག་ལ་བལྟ་བ་གང་ཞིག་ཡིན་རུང་སྟོན་འགྲོ་ལྟ་བུ་ཡིན། ཇ་འཐུང་བའི་བར་གསེང་གི་རྗེས་སུ་འོད་སོ་ལྷས་བཪྗོད་བྱའི་སྒྲོམ་གཞི་ཙུང་ཆེན་པོ་ཞིག་ལ་ཕྱོགས་ནས་འགོ་བཙུགས་བྱུང་། ཡིན་ཡང་། སྤྱི་དཀར་གྱི་དབྱིབས་རྣམ་དང་འགྱུར་བ་དེ་ཚོའང་བརྗེད་ན་མི་འགྲིག་པ་དང་། རྒྱུ་མཚན་ནི་དེ་དག་གིས་སྐྱེ་དངོས་རིག་པའི་ནང་གི་གཞི་རྒྱ་ཆེ་བའི་བྱ་འགུལ་ཁག་གི་རྟེན་གཞི་བྱེད་ཀྱི་ཡོད།

འོད་སོ་ལྷས་ཝགོང་ས་མཆོག་ལ་བལྟས་པ་དང་། ཁོང་ནི་རྒྱུན་ལྡན་ལྟར་ཐང་ཆད་མི་འདུག དེ་ནས་རང་གི་ལས་རོགས་ཚོར་བལྟས་སོང་། ཁོང་ཚོས་ཀྱང་ཁོ་མོའི་གཏམ་བཤད་ལ་བསྒུགས་འདུག "ད་ལྟ་ཁྱེད་ཀྱིས་ངོ་བོ་འཛིན་པའི་གྲུབ་རྫས་ཀྱི་གནས་རིམ་གྱི་ཚེ་སྲོག་ཤེས་ཡོད་སྐབས། འཕེལ་འགྱུར་རིག་པ་ནི་རྟོགས་སླ་བོ་ཞིག་རེད། ང་ཚོས་རིགས་རྫས་སྟེང་གི་འགྱུར་ལྡོག་དང་། འགྱུར་ལྡོག་དེ་ཚོར་བརྟེན་ནས་སྤྱི་དཀར་གྱི་དབྱིབས་རྣམ་ལ་འགྱུར་བ་འགྲོ་ཚུལ། དེ་བཞིན་འགྱུར་བ་དེ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་མངོན་ཐོན་གྱི་ཁྱད་ཆོས་ཁག་གི་འཕོ་འགྱུར་བྱུང་སྟངས་བཅས་ལ་བལྟ་རྒྱུ་ཡིན། ཚེ་སྲོག་གིས་ཇུས་རྩོལ་ཇི་ལྟར་བྱེད་པ་རྟོགས་ན། འཕེལ་འགྱུར་རིག་པ་ལ་གོ་རྒྱུ་ཏ་ཅང་ཆེན་པོ་ཡོད།

"ངས་ཁྱེད་ལ་ད་ལྟའི་ང་ཚོའི་ལྟ་ཚུལ་གྱི་ངོས་ནས་སྐྱེ་ལྡན་ནི་ཅི་ཞིག་ཡིན་མིན་དྲན་སྐུལ་བྱེད་རྒྱུ་ཡིན། སྐྱེ་ལྡན་ནི་སོ་སོའི་ཁྱད་རྣམ་ཁག་ཟླ་བསྒྲིལ་དུ་བཏང་ཡོད་པའི་སྤྱི་སྡོམ་ཞིག་རེད། ཁྱད་རྣམ་དེ་དག་ཚང་མ་བཀོད་སྒྲིག་བྱས་ཤིང་ཕན་ཚུན་ཆ་སྙོམས་པོར་བཟོས་ཡོད། ཁྱད་རྣམ་དེ་ཚོ་ནི་སྤྱི་དཀར་གྱི་དབྱིབས་རྣམ་དང་།

དབྱིབས་རྣམ་དེ་དག་གི་འགྱུར་ལྡོག་ཁག་ལས་བྱུང་བ་རེད། སྤྱི་དཀར་གྱི་དབྱིབས་རྣམ་དང་འགྱུར་ལྡོག་དེ་ཚོ་ནི་སླར་ཡང་རིགས་རྫས་ཀྱི་སྙིང་གསང་རྟགས་སུ་བཀོད་ཡོད།

"ལོ་ཡི་སིས་གསལ་བཤད་བྱས་པ་ལྟར། སྐྱེ་ལྡན་ནི་བར་སྣང་སྟོང་པ་ཞིག་གི་ནང་འཚོ་བ་མ་ཡིན་པར་ཁོར་ཡུག་ཅིག་ཏུ་འཚོ་བཞིན་ཡོད། ངོས་འཛིན་གསལ་པོ་ཞིག་བྱེད་རྒྱུ་དཀའ་ཡང་། སྐྱེ་ལྡན་ཞིག་གི་ཁོར་ཡུག་ལ་ཚད་བཀག་སྐྲོར་ཞིག་ལྡན་ཞིང་། ང་ཚོས་ཁོར་ཡུག་གི་ཚད་བཀག་དེ་དག་ལ་རྟེན་གཞི་ཟེར་བ་དང་། འདི་ནི་སྐྱེ་ལྡན་རང་ཉིད་བྱུང་ས་ཡིན། རྩ་བའི་ཆ་ནས་བཤད་ན། ཚེ་སྲོག་གི་གྲོས་གཞི་ནི་རང་གི་རྟེན་གཞི་ལ་མཐུན་ཐབས་བྱེད་རྒྱུ་འདི་རེད། རང་གི་རྟེན་གཞིའི་བཀག་རྒྱའི་ནང་བཟའ་བཏུང་དང་། ཟླ་གྲོགས། སྡོད་ཁང་བཅས་བཙལ་ནས་འཚོ་རྒྱུ་དེ་ཡིན། རབ་བྱུང་ན་སྐྱེ་ལྡན་ཞིག་ལ་ཡོད་པའི་བཀོད་བྱུས་དེ་ནི་རང་གི་རྟེན་གཞི་དང་ལེགས་པར་མཐུན་རྒྱུ་འདི་ཡིན་ཞིང་། རིགས་རྒྱུན་གྱི་སྡེ་ཁག་ནི་ཁོར་ཡུག་དེ་ཅི་འདྲ་ཡིན་མིན་གྱི་གྲོས་ཚོད་ཅིག་ཡིན་པར་བརྗོད་ཆོག སྐྱེ་ལྡན་གྱིས་ཁོར་ཡུག་དེར་མཐུན་ཐབས་བྱས་ཏེ། རང་གི་རིགས་རྒྱུན་གྱི་སྡེ་ཁག་རྣམས་འདྲ་བཤུས་བྱས་ནས་རང་གི་སྐྱེ་འཕེལ་ཕྱི་མ་རྣམས་ལ་སྤྲོད་དགོས། འདི་ལྟར་རིགས་རྒྱུན་གྱི་སྡེ་ཁག་ནི་སྐྱེ་འཕེལ་ཕྱི་མ་རྣམས་བརྒྱུད་ནས་གནས་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད།

"ང་ཚོས་ད་དུང་ཐ་སྙད་གཞན་ཞིག་བཀོལ་སྤྱོད་བྱེད་དགོས་པ་ནི་བསྟུན་འགྱུར་ཞེས་པ་འདི་ཡིན། ང་ཚོས་སྐྱེ་ལྡན་ཞིག་གིས་རང་གི་རྟེན་གཞི་ལ་བསྟུན་འགྱུར་བྱས་ཡོད་མེད་ཀྱི་སྐད་ཆ་ཤོད་ཀྱི་ཡོད། གལ་ཏེ་སྐྱེ་ལྡན་ཞིག་གིས་རང་གི་

ཁོར་ཡུག་ལ་བསྟུན་འགྱུར་ལེགས་པར་བྱས་ཡོད་ཚེ། སྐྱེ་ལྡན་དེ་དར་ཞིང་རྒྱས་པར་མ་ཟད། བདེ་ཐང་ཡིན་ཞིང་ སྲུ་གུའང་མང་པོ་ཞིག་འབྱུང་རྒྱུ་རེད། གལ་ཏེ་སྐྱེ་ལྡན་ཞིག་གིས་རང་གི་རྟེན་གཞི་ལ་བསྟུན་འགྱུར་ལེགས་པོ་བྱས་མེད་ཚེ། སྐྱེ་ལྡན་དེ་ལེགས་པར་འཚོ་མི་ཐུབ་པ་དང་། རང་གི་སྐྱེ་འཕེལ་ཕྱི་མ་རྣམས་ཡུན་རིང་པོར་གསོན་ཐུབ་མིན་གྱི་ཆ་ནས་ཀྱང་ལམ་ལྷོང་ཡོང་རྒྱུ་མ་རེད།

"ང་ཚོས་གོང་དུ་རིགས་རྫས་ཀྱི་སྐོར་ལ་གླེང་སྐབས། དེ་དག་ནི་བརྟན་པོ་ཡིན་པའི་ཚོས་ཤིག་ཏུ་བསམ་ཡོད། འདི་ནི་ཕྱོགས་གཅིག་ནས་དོན་དངོས་ཡིན་ཞིང་། རིགས་རྫས་ནི་ཧ་ཅང་བརྟན་པོ་རེད། འདི་དག་ནི་རྒྱུན་དུ་སྐྱེ་འཕེལ་གཅིག་ནས་གཅིག་ལ་བརྒྱུད་སྤྲོད་ཆ་ཚང་བ་ཞིག་བྱེད་ཐུབ། ཡིན་ཡང་། གང་ཞིག་ཡིན་རུང་ཡོངས་སུ་ཡང་དག་ཡིན་པ་ཞིག་མེད་ཅིང་། སྐབས་རེར་རིགས་རྫས་རྣམས་འདྲ་བཤུས་བྱེད་སྐབས་དང་། ཡང་ན་ཁོར་ཡུག་གི་ཤུགས་རྐྱེན་ཏེ། འོད་ཤིན་ཏུ་ཕྲ་མོ་ལྟ་བུ་ཕྲ་ཕུང་གི་ནང་དུ་འཛུལ་སྐབས་རིགས་རྒྱུན་གྱི་འགྱུར་ལྡོག་འབྱུང་གི་ཡོད། འགྱུར་ལྡོག་དེ་དག་གིས་ནེ་ཊེའི་གོ་རིམ་ལ་འགྱུར་བ་གཏོང་གི་ཡོད། རིགས་རྒྱུན་གྱི་འགྱུར་ལྡོག་ཅིག་གིས་སྤྲི་དཀར་གྱི་དབྱིབས་རྣམ་ལ་ཁྱད་པར་འབྱུང་དུ་འཇུག་པ་དང་། ང་ཚོས་འདི་འདྲའི་ཁྱད་པར་གྱིས་སྐྱེ་ལྡན་གྱི་ཁྱད་རྣམ་ལ་འགྱུར་བ་ཅི་ཞིག་གཏོང་མིན་དེར་བལྟ་རྒྱུ་ཡིན། འཕེལ་འགྱུར་རིག་པའི་ནང་རང་གི་རྟེན་གཞི་ལ་བསྟུན་འགྱུར་ལེགས་པར་བྱས་ཡོད་པའི་སྐྱེ་ལྡན་རྣམས་འདེམས་སྒྲུག་བྱེད་པའང་ཚུད་ཡོད།

"རྟོག་འཆར་གྱི་དཔེ་མཚོན་ཞིག་དྲངས་ནས་བཤད་ན། ཨ་མེ་རྷ་ཞིག་ལ་རང་

གི་ཁོར་ཡུག་ནང་ཡོད་པའི་ཨ་མེ་ རྷ་གཞན་དག་དང་བསྡུར་ན་མགྱོགས་པོར་འགྲུལ་བསྐྱོད་བྱེད་པའི་རིགས་རྒྱུན་གྱི་འགྱུར་ལྡོག་བྱུང་བ་དང་། ཨ་མེ་རྷ་ལ་མཚོན་ན་འགྲུལ་བསྐྱོད་བྱེད་རྒྱུ་ནི་གལ་ཆེན་ཡིན། དེ་ཡང་འགྲུལ་བསྐྱོད་བྱེད་པ་དང་ཁ་ཟས་ཟ་བ་གཉིས་ནི་གཅིག་མཚུངས་ལྟ་བུ་ཡིན་ཏེ། ཨ་མེ་རྷ་དང་པོ་ཁ་ཟས་ཀྱི་ཕྱོགས་ལ་གོག་དགོས་ཤིང་། དེ་ནས་ཁ་ཟས་དེ་ཟ་ཐུབ་རྒྱུ་རེད།

"ད་ནི་འབྱུང་རྒྱུ་ཡིན་པ་ཞིག་ནི་འདེམས་སྒྲུག་ཡིན། ངས་ཁྱེད་ཚོར་འགྲུལ་བསྐྱོད་ཀྱི་ནུས་པ་ཁྱད་པར་ཅན་ཞིག་ལྡན་པའི་ཨ་མེ་རྷ་འདི་ལ་ཅི་ཞིག་འབྱུང་མིན་གྱི་དཔེ་མཚོན་གཉིས་སྦྲོད། འབྱུང་སྲིད་གཅིག་ནི་ང་ཚོས་ཁྱབ་གདལ་ཟེར་བ་དེ་ཡིན། གལ་ཏེ་རིགས་རྒྱུན་གྱི་འགྱུར་ལྡོག་སྟེ། རིགས་རྫས་གསར་པ་འདིས་ཨ་མེ་རྷའི་འགྲུལ་ཤུགས་ཆེ་རུ་བཏང་ཆེ། རིང་པོ་མི་འགྲོ་བར་སྐྱེ་འཕེལ་གྱི་རིམ་པ་འགའ་ཞིག་གི་རྗེས་སུ་ཁོར་ཡུག་དེའི་ནང་གི་ཨ་མེ་རྷ་ཚང་མར་རིགས་རྫས་གསར་པ་འདི་ཡོད་ཀྱི་རེད། དེ་ཡང་རྒྱུ་མཚན་ནི་རིགས་རྫས་འདི་ལྡན་མཁན་ཚོས་བྲོ་གུ་མང་པོ་ཞིག་བསྐྱེད་ཐུབ། རིགས་རྫས་གསར་པ་འདི་མེད་མཁན་ཚོར་འཚོ་བའི་མཐུན་རྐྱེན་རྣམས་ལས་སླ་པོ་མི་འཐོབ་པ་དང་། དེར་བརྟེན་དེ་ཚོའི་རིགས་རྫས་རྣམས་ཁོར་ཡུག་དེར་ཁྱབ་མི་ཐུབ་པ་དང་། རིགས་རྫས་གསར་པ་འདི་དེར་ཁྱབ་རྒྱུ་རེད།

"ཡིན་ཡང་། འབྱུང་སྲིད་གཞན་ཡང་མང་པོ་ཞིག་ཡོད། ངས་ཁྱེད་ཅག་ལ་ད་དུང་དཔེ་མཚོན་གཞན་ཞིག་སྦྲོད། དཔེར་ན། རིགས་རྒྱུན་གྱི་འགྱུར་ལྡོག་མ་བྱུང་བའི་ཨ་མེ་རྷ་ཞིག་གིས་འགྲུལ་བསྐྱོད་ཡག་པོ་བྱེད་ཅིང་། གལ་ཏེ་ས་ཆ་རྫོན་པ་ཡིན་ཚེ་ཁ་ཟས་སླ་པོར་འཚོལ་ཐུབ་པ་དང་། དེ་བཞིན་རིགས་རྫས་གསར་པ་ཞིག་ལྡན

པའི་ཨ་མེ་ར྄་ཞིག་གིས་ས་ཆ་སྐམ་པོ་ཐོག་འགྲུལ་བསྐྱོད་ཡག་པོ་བྱེད་པ་ལྟ་བུར་མཚོན་ན། འདི་གཉིས་གནས་སའི་ཁོར་ཡུག་གི་ས་ནི་རློན་པ་དང་སྐམ་པོ་གང་ཡང་ཡིན་ཚོག་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་ རླན་གཤེར་ཆེ་བའི་དུས་སྐབས་སུ་རིགས་རྒྱུན་གྱི་འགྱུར་ལྡོག་མ་བྱུང་བའི་ཨ་མེ་ར྄་མང་པོ་མཐོང་རྒྱུ་ཡོད་པ་དང་། རླན་གཤེར་མེད་ཅིང་སྐམ་པོ་ཡིན་པའི་སྐབས་རིགས་རྫས་གསར་པ་ལྡན་པའི་ཨ་མེ་ར྄་འདིའི་རིགས་མང་པོ་ཡོད་ཀྱི་རེད། ཨ་མེ་ར྄འི་གྲངས་འབོར་སྤྱི་ལ་བལྟས་ཚེ། ཨ་མེ་ར྄་ཡི་རིགས་གཉིས་ཀའི་སྟེང་རིགས་རྫས་ཀྱི་རྣམ་པ་གཉིས་ཀ་ཡོད། སྐྱེ་ལྡན་གྱི་གྲངས་འབོར་ནང་འདི་ལྟ་བུའི་སྣ་ཚོགས་ཤིག་ཡོད་རྒྱུ་ནི་ཧ་ཅང་གལ་ཆེན་རེད། མི་འབོར་གྱི་ནང་དུའང་རིགས་རྫས་གཅིག་པའི་རྣམ་པ་འདྲ་མིན་ཞིག་ཡོད་རྒྱུ་ནི་གལ་ཆེན་ཡིན། རྒྱུ་མཚན་ནི་སྣ་ཚོགས་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་མི་ཁག་ཅིག་གིས་གནས་སྟངས་ངེས་ཅན་འོག་ཁུས་རྩོལ་ཡག་པོ་བྱེད་ཐུབ་པ་དང་། མི་གཞན་ཚོས་གནས་སྟངས་གཞན་གྱི་ནང་ཡག་པོ་བྱེད་ཐུབ་རྒྱུ་རེད། དེའི་ཕྱིར་སྣ་ཚོགས་ཀྱི་རང་བཞིན་འདི་ནི་གལ་ཆེན་ཞིག་ཡིན་ཞིང་། རིགས་རྫས་གཅིག་པ་ཡིན་པའི་སྐྱེ་ལྡན་གྱི་གྲངས་འབོར་ནི་འཇིག་ཉེན་ཤིན་ཏུ་ཆེ།”

འདིར་འོད་སོ་ལྷས་གནད་འགག་གཞན་ཞིག་བརྗོད་བྱུང་། “རིགས་རྒྱུན་གྱི་འགྱུར་ལྡོག་ནི་ཐོལ་བྱུང་གི་རང་བཞིན་ཞིག་རེད། རིགས་རྒྱུན་གྱི་སྡེ་ཁག་ཆེན་པོ་དེའི་ནང་རིགས་རྫས་ངེས་ཅན་ཞིག་གི་འགྱུར་ལྡོག་ལ་མཚོན་ན། འགྱུར་ལྡོག་དེ་གང་དུ་འབྱུང་བ་དང་། ཅི་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡིན་པ་བཅས་ཚང་མ་ཐོལ་བྱུང་དུ་འབྱུང་གི་ཡོད་ཀྱང་། རང་བྱུང་གི་འདེམས་སྒྲུག་གི་བརྒྱུད་རིམ་ནི་ཐོལ་བྱུང་ཞིག་མ་ཡིན་པར། གོ་

རིམ་ཏ་ཅང་ལྡན་པ་ཞིག་རེད། འདི་ནི་ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེན་ཡིན།

"ངས་གནད་འགག་འདི་གླེང་དགོས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི་འཕེལ་འགྱུར་རིག་པ་ནི་ཐོལ་བྱུང་གི་བརྒྱུད་རིམ་ཞིག་ཡིན་པའི་སྤྱི་ཁྱབ་ཀྱི་གོ་དོན་ཞིག་འདུག འདི་ནི་དོན་དངོས་མིན་ཞིང་། ཐ་ན་སྤྲི་དཀར་གྱི་དབྱིབས་རྣམ་གསར་པ་དང་། ཁྱད་རྣམ་ཁག་ནི་ཐོལ་བྱུང་དུ་འབྱུང་གི་ཡོད་ནའང་། མཐའ་མའི་འབྲས་བུ་ནི་རིགས་རྒྱུན་གྱི་འགྱུར་ལྡོག་བྱེ་བྲག་པ་ཞིག་ལ་བསྟུན་འགྱུར་བྱེད་པ་དང་ཁོར་ཡུག་གཉིས་ལ་ཤུགས་ཆེན་པོར་རག་ལས་ཡོད།"

དོན་གནད་འདི་ནི་ང་ཚོས་ལེ་ཞུ་གོང་མ་ནང་རང་ཉིད་འཛུགས་སྐྲུན་གྱི་སྐོར་ལ་གང་ཞིག་བརྗོད་པ་དེ་དག་དང་འབྲེལ་ཞིང་། ལྷག་པར་དུ་རང་ཉིད་འཛུགས་སྐྲུན་དང་འཕེལ་འགྱུར་རིག་པའི་བར་གྱི་འབྲེལ་བ་སྟེ། རང་ཉིད་འཛུགས་སྐྲུན་གྱི་སྡེ་ཁག་གིས་རང་སྟེང་གི་བཀོད་སྒྲིག་དང་མཐུན་པའི་ཁོར་ཡུག་གི་འགྱུར་ལྡོག་དེ་དག་མ་གཏོགས་ངོས་ལེན་མི་བྱེད་པ་འདི་རེད།

འོད་སོ་ལྷས་འབྲུག་ཅམ་ཞིག་ལ་སྐད་ཆ་བཤད་མཚམས་བཞག་པ་དང་། ད་ལྟ་ཕོ་མོས་ཚོགས་ཞུགས་པ་རྣམས་ལ་འཕེལ་འགྱུར་གྱི་གསར་བྱུང་འགྲེལ་བརྗོད་བྱེད་པའི་གྲ་སྒྲིག་བྱེད་ཀྱིན་འདུག "ང་ཚོས་ཨ་མེ་ཪྀའི་སྒྲུང་གི་ནང་འགྱུལ་ཤུགས་ཀྱི་རིགས་ཤིག་ནས་འགྱུལ་ཤུགས་ཀྱི་རིགས་གཞན་ཞིག་བྱུང་ཚུལ་གླེང་ཡོད། འདི་ནི་གྲུབ་ཡོད་པ་གང་ཞིག་ལ་འགྱུར་ལྡོག་འགྲོ་ཚུལ་ཞིག་ཡིན་ཞིང་། འཕེལ་འགྱུར་རིག་པའི་ནང་རྒྱུན་དུ་འབྱུང་གི་ཡོད། ཡིན་ཡང་། མཚམས་རེར་བྱུང་བ་ཁག་ཅིག་གི་གོ་རིམ་གྱིས་དོན་དངོས་སུ་ཁྱད་རྣམ་གསར་བྱུང་ཞིག་བསྐྲུན་ཀྱི་ཡོད་པ་དང་། ངས་

འདི་ནས་སྲིན་བུ་ཕྲ་མོ་ལ་འགྲུལ་བསྐྱོད་ཀྱི་ནུས་པ་དེ་ཐོག་མར་ཇི་ལྟར་ཐོབ་པའི་སྐོར་བཤད་རྒྱུ་ཡིན། ང་ཚོས་དོན་དངོ་མར་འདི་ལྟར་བྱུང་ཡོད་མེད་མི་ཤེས་ནའང་། ལོ་ངོ་ཐེར་འབུམ་དུ་མའི་སྔོན་ལ་འདི་ལྟ་བུ་ཞིག་བྱུང་ཡོད་ངེས་རེད།”

ཟ་ལྕུག་ཐོག་མར་བྱུང་ཚུལ།

“དང་ཐོག་སྲིན་བུས་འགྲུལ་བསྐྱོད་བྱེད་མི་ཐུབ་པ་དང་། དེ་དག་ནི་གནས་གཅིག་ཏུ་སྡུག་ཡོད། ཡིན་ཡང་། བར་སྐབས་ཤིག་ཏུ་སྲིན་བུ་ཞིག་ལ་ཟ་ལྕུག་བྱུང་ཡོད། ཟ་ལྕུག་ནི་འཕྱུལ་འདེད་ཤུགས་འཁོར་ཆུང་ངུ་ལྟ་བུ་རེད། དེས་ཆུའི་ནང་དུ་འགྲུལ་ཤུགས་བསྐྱུན་ཐུབ་པ་དང་། སྲིན་བུས་དེར་བརྟེན་ནས་ཆུ་ནང་དུ་རྐྱལ་རྒྱག་གི་ཡོད། སྲིན་བུ་དེ་ནི་འདི་ལྟར་ཁ་ཟས་ཀྱི་ཕྱོགས་ལ་འགྲུལ་ཚོག ང་ཚོའི་བརྗོད་གཞི་ནི་ཟ་ལྕུག་མེད་པའི་སྲིན་བུ་ཕྲ་མོ་ནས་ཟ་ལྕུག་ལྡན་པའི་སྲིན་བུ་ཕྲ་མོའི་བར་གྱི་འཕེལ་འགྱུར་རིག་པའི་གནད་དོན་འདི་ཡིན།

“འགྲུལ་ཤུགས་མེད་པའི་སྲིན་བུ་ལ་སྤྲི་དཀར་གྱི་ཡུར་ལམ་ཡོད་ལ། ཡུར་ལམ་དེ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་གློག་ལྡན་རྡུལ་ཕྲན་དང་། ཡང་ན་ངོ་བོ་འཛིན་པའི་གྲུབ་རྫས་ཆུང་བ་རྣམས་ཕྲ་ཕུང་གི་ཕྱི་ནང་ལ་འགྲུལ་བསྐྱོད་བྱེད་ཅིང་། སྲིན་བུ་དེའི་གསོན་གནས་ལ་ཡུར་ལམ་དེ་དག་གལ་ཆེན་ཡིན། ཐོལ་བྱུང་གི་རིགས་རྒྱུན་གྱི་འགྱུར་ལྡོག་ཅིག་བྱུང་ནས་ཡུར་ལམ་གྱི་

ཟ་ལྕུག་ལྡན་པའི་སྲིན་བུ་ཕྲ་མོ།

སྙིང་འབྱུར་ཐུབ་པའི་དབྱིབས་རྣམ་ཅན་གྱི་སྦྲི་དཀར་བསྐྲུན་ཡོད། སྦྲི་དཀར་དེ་དག་འདི་ལྟར་འབྱུར་བ་ལ་བརྟེན་ནས་ཡུར་ལམ་དེའི་ཉུས་རྩོལ་ཇེ་ལེགས་སུ་ཕྱིན་ཞིང་། དེའི་ཕྱིར་ཁྱད་རྣམ་འདི་ནི་འདེམས་སྒྲུག་བྱེད་པ་ཞིག་རེད། དེ་ཡང་སྦྲི་དཀར་འདི་བཟོ་སྐྲུན་བྱེད་པའི་སྲིན་བུ་ནི་རང་གི་ཁོར་ཡུག་ལ་བསྟུན་འགྱུར་ལེགས་པར་བྱེད་ཐུབ་པས་ཡིན། ད་དུང་དོན་དག་གཞན་ཞིག་ཀྱང་སྦྲི་དཀར་འདི་དག་ཡུར་ལམ་གྱི་སྙིང་འབྱུར་བའི་སྐབས་སུ་བྱུང་བ་ནི། ཡུར་ལམ་དེ་ཐྲ་ཕྲང་གི་སྐྱི་པགས་ཀྱི་ནང་ནས་འཁོར་བ་འདི་རེད། འཁོར་བསྐྱོད་བྱེད་པའི་ཡུར་ལམ་ཞིག་འདི་ལྟར་བྱུང་བ་དང་། ཐོལ་བྱུང་གི་རིགས་རྒྱུན་གྱི་འགྱུར་ལྡོག་གཞན་ཞིག་གིས་རྒྱུས་ཐག་གི་སྦྲི་དཀར་རིང་པོ་ཞིག་བསྐྲུན་ཞིང་། སྦྲི་དཀར་འདི་ནི་ཡུར་ལམ་དེའི་སྙིང་དུ་འབྱུར་ནས་འཕུལ་འདེད་ཤུགས་འཁོར་ཆུང་ངུ་ཞིག་གྲུབ་པ་རེད།

"སྲིན་བུ་ནི་འདི་ལྟ་བུ་ཞིག་གི་ལམ་ནས་རྟོག་འཛིངས་ཇེ་ཆེར་གྱི་རང་བཞིན་དུ་གྱུར་ཡོད། དེང་དུས་ཀྱི་སྲིན་བུའི་འཕུལ་འདེད་ཤུགས་འཁོར་ལ་སྦྲི་དཀར་མ་འདྲ་བ་ཉེར་ལྔ་ཙམ་ཡོད་ལ། དེ་དག་ཁག་ཅིག་གིས་ཛ་ལྟུག་གི་འཁོར་བསྐྱོད་ལ་སྟངས་འཛིན་བྱེད་པ་དང་། ཁག་གཞན་ཞིག་གིས་ཛ་ལྟུག་དེ་དག་ཡུར་ལམ་གྱི་སྙིང་དུ་དམ་པོར་འབྱུར་བར་གྲོགས་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། ཁྱད་རྣམ་གསར་བྱུང་ཞིག་གིས་ཉུས་རྩོལ་བྱས་ན། རང་བྱུང་གི་འདེམས་སྒྲུག་གིས་ཁྱད་རྣམ་དེའི་ཉུས་རྩོལ་ཇེ་ལེགས་སུ་བསྒྱུར་གྱིན་ཡོད། འཕེལ་འགྱུར་རིག་པའི་ནང་གི་གནད་དོན་གཙོ་བོ་ཞིག་ནི་ཐོག་མའི་གསར་བྱུང་གི་དུས་སྐབས་ཏེ། ཁྱད་ཆོས་གསར་པ་ཞིག་གི་ཐོག་མའི་བྱུང་སྟངས་འདི་རེད།"

ལགོང་ས་མཆོག་གིས་ནང་པའི་རང་བཞིན་ཞུགས་ཆེ་བའི་དྲི་བ་ཞིག་བཀོད་བྱུང་། "སྨིན་བུ་དེའི་འཕྲུལ་འདེད་ཞུགས་འཁོར་དེར་ཞིབ་ལྟ་བྱས་ནས་ར་སྤྲོད་བྱས་ཡོད་དམ། ཡང་ན་དེ་ནི་རང་གི་འགྱུལ་བསྐྱོད་གཞིར་བཞག་ནས་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ཞིག་ཡིན་ནམ།"

"བྱུང་བ་འདི་དག་གི་ངའི་འགྲེལ་བཤད་ནི་རྟོག་འཆར་གྱི་རང་བཞིན་ཡིན་ཡང་། ཚན་རིག་པ་ཚོས་ཟ་ལྷུག་དེ་གསལ་པོར་རྟོགས་ཡོད། དེར་སོ་འཁོར་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡོད་ལ། སོ་འཁོར་དེར་བརྟེན་ནས་མགྱོགས་སུ་འགྲོ་བ་དང་། ཡང་ན་གནས་གཅིག་ཏུ་སྡོད་པ། དེ་བཞིན་ཁ་ཕྱོགས་བསྒྱུར་བ་དང་། འགྱུལ་བསྐྱོད་སླར་ཡང་འགོ་འཛུགས་པ་སོགས་འབྱུང་གི་ཡོད། དེ་ནི་ཧ་ཅང་ལེགས་པོ་ཞིག་རེད།"

"ཁྱ་བའི་ཕྲ་ཕྲུང་ཡང་འདི་དང་ཆ་མཚུངས་པ་ཞིག་མ་ཡིན་ནམ།" ལགོང་ས་མཆོག་གིས་དྲིས་བྱུང་།

"ཁྱ་བའི་ཟ་ལྷུག་ནི་སྤྱི་ཡོངས་ནས་ཐ་དད་པའི་ཆོས་གཞན་ཞིག་ཡིན་ཞིང་། རྣོག་འཛིངས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཆེས་ཆེར་ལྡན་པ་ཞིག་རེད། འོན་ཀྱང་། ཐ་སྙད་འདི་ནི་གཉིས་ཀར་བཀོལ་སྤྱོད་བྱེད་ཀྱི་ཡོད།"

འོད་སེ་ལྟས་དེ་ནས་རྣོག་འཛིངས་ཆེས་ཆེར་ལྡན་པའི་རིགས་རྒྱུན་འགྱུར་ལྡོག་གི་དཔེ་མཚོན་ཁག་ཅིག་བྲངས་པ་དང་། དེ་དག་ནི་སྤྲི་དཀར་འགྱུབ་པར་བྱེད་པའི་ནེ་ཊེའི་གོ་རིམ་གྱི་གནས་རིམ་དུ་བྱུང་བ་ཞིག་མ་ཡིན་པར། སྲུར་མཁན་དང་། ཡང་ན་ནུས་ལྡན་དུ་གཏོང་མཁན་ལྟ་བུའི་བྱེད་ལས་ཅན་གྱི་དཔྲེ་འར་ནི་ཨད་ཀྱི་ལྷུ་ཚིགས་ཁག་གི་སྟེང་དུ་འབྱུང་གི་ཡོད། "སྲུར་མཁན་དང་ནུས་ལྡན་དུ་གཏོང་མཁན་

གྱི་རིགས་རྒྱུན་འགྱུར་ལྡོག་ནི། སྤྲི་དཀར་གྱི་གསང་རྟགས་བཀོད་ཡོད་པའི་རིགས་རྫས་ཀྱི་རིགས་རྒྱུན་འགྱུར་ལྡོག་ལྟར་ཡང་ཡང་འབྱུང་བ་ཞིག་ཡིན། འགྱུར་ལྡོག་འདིའི་རིགས་ཀྱིས་སྐྱེ་ལྡན་ཧྲིལ་པོ་ལ་ཤུགས་རྐྱེན་ཐེབས་ཀྱི་ཡོད།” ཁོ་མོའི་དཔེ་མཚོན་གྱིས་ཕྱེ་མ་ལེབ་ཀྱི་ཚང་འབུའི་རྐང་པའི་འཚར་བསྐྱེད་ལ་སྣངས་འཛིན་བྱེད་པའི་ནུས་ལྡན་གཏོང་མཁན་ཞིག་ལ་རིགས་རྒྱུན་གྱི་འགྱུར་ལྡོག་བྱུང་སྟེ། རྐང་པ་ནི་ལྡོ་བ་དང་། བྲང་ཁོག་གི་ངོས་ནས་སྐྱེས་ཡོད་པ་བསྟན་བྱུང་། “སྣངས་འཛིན་གྱི་མ་ལག་གི་ནང་བྱུང་བའི་རིགས་རྒྱུན་གྱི་འགྱུར་ལྡོག་འདི་དག་ནི་སྦྲུམ་སྦྲིང་རིག་པའི་ནང་ལྷག་ཏུ་ནུས་སྟོབས་དང་ལྡན་པ་ཞིག་ཡིན། དེ་ཡང་རྒྱུ་མཚན་ནི་སྦྲུམ་མའི་སྟེང་དུ་རིགས་རྫས་ཤིག་དུས་ཚོད་དང་ས་ཆ་གང་དུ་མངོན་དུ་འགྱུར་མིན་འདི་སྦྲུམ་དེའི་རྣམ་པ་ཇི་ལྟར་ཐོན་པ་དང་འབྲེལ་བ་ཡོངས་སུ་ཡོད་པས་རེད།”

འོད་སེ་ལྷུས་རང་ཉིད་ཀྱི་གཏམ་བཤད་ཀྱི་ཚན་པ་འདི་འཕེལ་འགྱུར་རིག་པའི་སྐོར་གྱི་གོ་རྟོགས་ཤིག་གི་ཐོག་ནས་མཇུག་བསྡུས་བྱུང་། དེ་ནི་ངོ་བོ་འཛིན་པའི་གྲུབ་རྫས་ཀྱི་ནུས་རྩལ་དག་གི་ང་ཚོའི་ཤེས་རྟོགས་ལ་བརྟེན་ནས་གསལ་པོ་ཆགས་ཡོད། “སྦྲིན་བུ་ལ་ཛ་ལྟུག་བྱུང་ཚུལ་གྱི་དཔེ་མཚོན་འདིའི་ནང་ང་ཚོས་ཁྱད་རྣམ་འདྲ་མིན་ཇི་ལྟར་བྱུང་ཚུལ་མཐོང་ཡོད་པ་དང་། དར་རྒྱས་བྱུང་བའི་ཁྱད་རྣམ་དེའི་རིགས་ཚང་མས་ཁོར་ཡུག་གསར་པ་དང་རྙིང་པ་གང་རུང་ལ་བསྟུན་འགྱུར་ཇེ་ལེགས་སུ་ཕྱིན་པའི་སྐྱེ་ལྡན་བསྐྱེད་ཀྱི་ཡོད། དེ་མཚུངས་སུ་ང་ཚོས་སྐྱེ་ལྡན་གྱི་ཁྱད་རྣམ་སྔོན་བྱུང་རྣམས་གཉེར་སྐྱུང་གི་བརྒྱུད་རིམ་ཞིག་ཀྱང་མཐོང་ཡོད། དེ་ཡང་གལ་ཏེ་སྐྱེ་དངོས་རིག་པའི་འོས་འགན་ཁྱད་པར་ཅན་ཞིག་ལྡན་པའི་སྤྲི་དཀར་གྱི་དབྱིབས་རྣམ

ཞིག་ཡིན་ཚེ། དབྱིབས་རྣམ་དེ་གསང་རྟགས་སུ་བཀོད་ཡོད་པའི་རིགས་རྫས་ནི་དུས་ཡུན་རིང་པོར་རྒྱུན་འཛིན་བྱེད་ངེས། བཟོ་བཀོད་ཅིག་གི་རིགས་རྒྱུན་གྱི་གནས་ཚུལ་གཉེར་སྐྱོང་བྱེད་པ་མ་ཟད། རིགས་རྒྱུན་གྱི་འགྱུར་ལྡོག་གམ་ཁྱད་རྣམ་གསར་པའང་རྒྱུན་འཛིན་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། ང་ཚོས་འཕེལ་འགྱུར་རིག་པའི་སྐོར་བསམ་གཞིགས་བྱེད་སྐབས། དོན་གནད་འདི་གཉིས་ཡིད་ལ་འཛིན་རྒྱུ་ནི་གལ་ཆེན་ཞིག་ཡིན།"

ཧོད་སི་རིགས་རྫས།

འདོད་སོ་ལྤས་ཆུ་ཚོད་ལ་བལྟས་ནས་དོན་ཚན་མཐའ་མ་གླེང་རྒྱུའི་དུས་ཚོད་ཡོད་པ་ཐག་གཅོད་བྱས། ཚན་པ་འདི་ནི་སྐྱེ་མང་རྣོག་འཛིངས་ཀྱི་གནས་རིམ་གཞན་ཞིག་ཡིན་ཞིང་། སྦྲུམ་ཞིག་གིས་རང་གི་ལུས་ཕུང་ཇི་ལྟར་འཆར་འགོད་བྱེད་པའི་གནད་དོན་དེ་ཡིན། དེ་ཡང་མགོ་བོ་དང་གཟུགས་པོ་ཇི་ལྟར་ཁྱད་པར་འབྱེད་པ་དང་། སྐལ་ཚིགས་ཅན་གྱི་སྲོག་ཆགས་ལ་རྐང་ལག་ཇི་ལྟར་ཐོགས་པ་སོགས་རེད། འདིར་གླེང་བཞིན་པའི་གནད་འགག་གཙོ་བོ་ནི་ཧོད་སི་རིགས་རྫས་༼hox genes༽ཞེས་པ་དེ་ཡིན་ཞིང་། ཧོད་སི་རིགས་རྫས་ལ་ངོ་བོ་འཛིན་པའི་གྲུབ་རྫས་ཀྱི་རྟེན་དཔོན་ཡང་ཟེར་གྱི་ཡོད། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༧༨ ལོར་ཨ་མི་རི་ཀའི་རིགས་རྒྱུན་ཚན་རིག་པ་ལོ་ལྦེ་སིས་༼E.B. Lewis༽ཤིང་སྦྲང་གི་རིགས་ཤིག་སྟེ། ཊེ་སོ་ཧྥེ་ལའི་༼Drosophila༽སྟེང་དུ་བྱུང་བའི་རིགས་རྒྱུན་འགྱུར་ལྡོག་གི་རྐྱེན་གྱིས་ཤིང་སྦྲང་དེའི་ལུས་ཕུང་གི་འཆར་འགོད་ལ་ཞེ་ལོག་པའི་འགྱུར་བཅོས་བྱུང་བ་དང་། སུག་ཧྲི་མགོ་ལ་ཐོགས་པ་སོགས་ཀྱི་རྩོམ་ཡིག་ཅིག་སྤེལ་ཡོད། འཇིགས་སུ་རུང་བའི་ཤིང་སྦྲང་དེ་དག་ནི་གསར་

འགྱུར་བརྒྱུད་ལམ་ཁག་གི་དོ་སྣང་གི་ཡུལ་དུ་གྱུར་པ་མ་ཟད། ཊོག་ཏར་ལོ་ཕྲེ་སིས་ངོ་མཚར་ཆེ་བའི་ལྟ་ཚུལ་གསར་པ་ཞིག་གྲོས་གཞིར་བཏོན་པའི་རྒྱུ་རྐྱེན་གཙོ་བོ་འང་ཆགས་པ་རེད། འཕེལ་རྒྱས་ཀྱི་འགལ་འཛོལ་འདི་དག་ནི། ཤིང་སྡོང་གི་ལུས་ཕུང་དེ་ལྷུ་ཚིགས་ངེས་ཅན་ཁག་ཅིག་ཏུ་འཕེལ་རྒྱས་བྱེད་པར་སྐྱི་ར་སྟངས་འཛིན་བྱེད་པའི་རིགས་རྫས་གཙོ་བོ་ཁག་གི་ནུས་རྩོལ་གྱི་གོ་རིམ་འབྲུགས་པ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་པའི་ལྟ་ཚུལ་འདི་རེད། ཁྱབ་ཁོངས་འདིར་གཏོགས་པའི་ཚན་རིག་པ་ཚོས་ལོ་ཕྲེ་སིས་བསྟན་པའི་རིགས་རྫས་དེ་དག་ལོགས་སུ་དགར་བའི་ཞིབ་འཇུག་བྱས་ནས་བཀོད་འདོམས་བྱེད་མཁན་གྱི་རིགས་རྫས་གཙོ་བོ་བརྒྱད་ཙམ་གསར་རྙེད་བྱས་ཡོད། དེ་ལས་ཀྱང་ངོ་མཚར་ཆེ་བའི་གསར་རྙེད་ཅིག་ཕྱིས་སུ་བྱུང་བ་ནི། རིགས་རྫས་བརྒྱད་པོ་འདི་དག་ནི་རིགས་རྒྱུན་གྱི་གསང་རྟགས་ཀྱི་ངོས་ནས་ཁྱད་པར་ཐུན་བུ་ཞིག་ཡོད་པ་མ་གཏོགས་སྲོག་ཆགས་ཀྱི་རིགས་སྤྱི་ལ་ཁྱབ་ཡོད། རིགས་རྫས་འདི་དག་ལ་ཧོད་སི་རིགས་རྫས་ཟེར་བ་དང་། ཝ་འབྲུང་སྲོག་ཆགས་ལ་ཧོད་སི་རིགས་རྫས་ཆ་བཞི་ཙམ་ཡོད་པའང་ཕྱིས་སུ་ཤེས་རྟོགས་བྱུང་ཡོད། འདི་ནི་ཤིང་སྡོང་གི་འཕེལ་རྒྱས་ལ་སྟངས་འཛིན་བྱེད་པའི་རིགས་རྫས་ཆ་གཅིག་ཡོད་པ་དེ་དང་མ་འདྲ་བ་ཞིག་རེད། ཚིག་གཞན་ཞིག་གིས་བརྗོད་ན། སའི་གོ་ལའི་སྟེང་གི་ཝ་འབྲུང་སྲོག་ཆགས་ཚང་མར་སོ་སོའི་ལུས་ཕུང་གི་རྒྱབ་མདུན་གྱི་བཀོད་པ་ལ་བཀོད་འདོམས་བྱེད་པོ་རིགས་རྫས་གཙོ་བོ་བརྒྱད་ཐུན་མོང་དུ་ཡོད།

ཧོད་སོ་ལྔས་ཧོད་སི་རིགས་རྫས་ནི་འཕེལ་འགྱུར་གྱི་བརྒྱུད་རིམ་ནང་གི་གཉེར་སྐྱོང་གི་གལ་ཆེའི་རང་བཞིན་ལ་འབྲེལ་ཚུལ་བརྗོད་ནས་འགོ་བཙུགས་བྱུང་།

“གལ་སྲིད་ང་ཚོས་སྨྲང་ནག་ཅིག་གི་རིགས་རྒྱུན་སྡེ་ཁག་དང་མིའི་རིགས་རྒྱུན་སྡེ་ཁག་གཉིས་བསྡུར་བ་ཡིན་ན། ཧོད་སི་རིགས་རྫས་ཀྱི་ཚོགས་སྡེ་གཅིག་པའི་སྤྱི་དཀར་རྣམས་གསང་རྟགས་སུ་བཀོད་ཡོད་པའི་རིགས་རྫས་མང་པོ་ཞིག་མཐོང་ཐུབ། སྨྲང་ནག་གི་སྟེང་དུ་མགོ་བོའི་ས་ཕྱོགས་དེ་བྱེ་བྲག་ཏུ་དཀར་བའི་རིགས་རྫས་ལ་འོ་ཏེ་དགྲེ་༼OTD༽ཟེར་བ་དང་། འགྲོ་བ་མིའི་སྟེང་དེར་འོ་ཏེ་སི་༼OTX༽ཟེར་གྱི་ཡོད། རིགས་རྫས་དེས་ཐོག་མར་སྨྲང་ནག་གི་སྦྲུ་མའི་སྟེང་གི་ཕུང་པོའི་མདུན་ཕྱོགས་ཀྱི་ངོ་བོར་འགྱུར་བའི་ཕྲ་ཕུང་མཐའ་དག་ལོགས་སུ་དཀར་གྱི་ཡོད་ལ། ཧོད་སི་རིགས་རྫས་ཀྱི་ཚོགས་སྡེར་གཏོགས་པའི་རིགས་རྫས་གཞན་ཁག་ཅིག་གིས་སྨྲང་ནག་གི་ཕུང་པོའི་རྒྱབ་ཕྱོགས་སུ་འགྱུར་བའི་སྦྲུ་མའི་ཆ་ཤས་རྣམས་ཐོག་མར་ལོགས་སུ་ངོས་འཛིན་བྱེད་ཀྱི་ཡོད།

“གལ་ཏེ་ང་ཚོས་བྱེ་བ་དང་འགྲོ་བ་མི་གང་རུང་ལ་བལྟས་ཀྱང་། སྦྲུ་མའི་ཆགས་སྟངས་འདི་ནི་གཅིག་མཚུངས་ཡིན། སྦྱོད་སྨད་བར་གསུམ་ཚང་བའི་སྦྲུ་མ་ཞིག་འཛུགས་སྐྲུན་བྱེད་པའི་གནས་ཚུལ་ཆ་ཚང་ནི་འབུ་སྲིན་དང་འགྲོ་བ་མིའི་སྟེང་དུ་གཉེར་སྐྱོང་བྱས་ཡོད་པ་དང་། བཀོད་འདོམས་བྱེད་པོ་རིགས་རྫས་ཀྱི་ཚོགས་སྡེ་གཅིག་མཚུངས་ཤིག་གིས་གཉེར་སྐྱོང་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། དོན་ངོ་མར་ཚན་རིག་པས་ཞིབ་འཇུག་བརྟག་དཔྱད་ཁང་དུ་རིགས་རྒྱུན་གྱི་འགྱུར་ལྡོག་བསྐྲིད་ཐུབ་པའི་ཆ་ནས་བརྗོད་ན། ཚན་རིག་པ་ཞིག་གིས་སྨྲང་ནག་གི་རིགས་རྒྱུན་གྱི་སྡེ་ཁག་གི་ནང་ནས་འོ་ཏེ་དགྲེ་རིགས་རྫས་ཕྱིར་འདོན་ཐུབ་པ་དང་། གལ་སྲིད་དེ་ལྟར་བྱས་ཚེ་སྦྲུ་མ་དེས་རང་གི་མགོ་བོ་བཟོ་སྐྲུན་བྱེད་མ་ཐུབ་པར་འཆི་ངེས། འོན་ཀྱང་། གལ་ཏེ་ཁྱེད་

ཀྱིས་སྦྲུ་མ་དེའི་སྟེང་དུ་མི་ལས་བླངས་པའི་རིགས་རྫས་བཞག་ཚེ། སྦྲུ་མ་དེས་མགོ་བོ་ཞིག་བཟོ་སྐྲུན་བྱེད་ཐུབ། ཡིན་ཡང་། མགོ་བོ་དེ་ནི་སྤྲང་ནག་གི་མགོ་བོ་ཞིག་ཡིན་པ་ལས་མིའི་མགོ་བོ་ཞིག་མིན། དེའི་ཕྱིར་རིགས་རྫས་འདིས་མགོ་བོའང་བྱེ་བྲག་ཏུ་དགར་བ་ཞིག་རེད། འོ་ཏེ་དཔེ་དང་། ཡང་ན་འོ་ཏེ་སི་རིགས་རྫས་ཀྱིས་མགོ་བོར་འགྱུར་བའི་སྦྲུ་མའི་ཆ་ཤས་འཛུགས་སྐྲུན་བྱེད་པ་ཞིག་ཡིན་ལ། རིགས་རྫས་འདིས་སྤྲང་ནག་གི་སྟེང་དུ་སྤྲང་ནག་གི་རིགས་རྫས་བྱེ་བྲག་པ་ཁག་ཅིག་བྱེད་ལས་ཅན་དུ་བསྒྱུར་པ་དང་། འགྲོ་བ་མིའི་སྟེང་དུ་མིའི་རིགས་རྫས་ཁག་ཅིག་ནུས་ལྡན་དུ་གཏོང་གི་ཡོད།”

“གལ་ཏེ་ཁྱེད་ཀྱིས་རིགས་རྫས་བརྗེས་པ་འདི་ཁ་ཕྱོགས་ལྡོག་ནས་ཞིབ་འཇུག་ཚོད་ལྟ་བྱས་ན་ཅི་ཞིག་འབྱུང་ངམ།” ༧གོང་ས་མཆོག་གིས་ཉན་མཁན་ཚོའི་བློ་ངོར་ཡོད་པའི་དྲི་བ་ཞིག་བཀོད་བྱུང་།

“ཞིབ་འཇུག་ཚོད་ལྟ་འདི་ནི་བླང་དོར་གྱི་རྒྱུ་མཚན་ཁག་ཅིག་ལ་བརྟེན་ནས་མིའི་སྟེང་དུ་ལག་བསྟར་བྱས་མེད། འོན་ཀྱང་། བྱི་བའི་སྟེང་དུ་བྱས་ཡོད་པ་དང་། འོ་ཏེ་སི་རིགས་རྫས་བསུབ་ཚེ་བྱི་བའི་སྦྲུ་མ་དེ་མགོ་བོ་མེད་པ་ཞིག་ཡོང་ཞིང་། སྤྲང་ནག་གི་འོ་ཏེ་དཔེ་རིགས་རྫས་བྱི་བའི་སྦྲུ་མའི་སྟེང་ལ་བསྣན་ཚེ་མགོ་བོ་ཐོགས་རྒྱུ་རེད། འདིར་ཡང་བྱི་བའི་མགོ་བོ་འགྲུབ་པ་ལས་སྤྲང་ནག་གི་མགོ་བོ་མི་འགྲུབ།”

“དེ་བས་ན་ལུས་ཕུང་གི་ཆ་ཤས་མ་འདྲ་བ་ལྟ་བུ་ལ་མཚོན་ན། རིགས་རྒྱུན་གྱི་རྟེན་གཞི་ཞིག་དོན་དངོས་སུ་མེད་པ་དང་། བཀོད་འདོམས་བྱེད་མཁན་གྱི་རིགས་རྫས་དེ་དག་ནུས་ལྡན་དུ་བསྒྱུར་མ་བསྒྱུར་གྱི་གནད་དོན་ཞིག་མ་ཡིན་ནམ།” ཏཱ་ལའི་

ནླ་མས་གསལ་ཁ་བརྗོད་པའི་དྲི་བ་ཞིག་བཀོད་བྱུང།

འོད་སོ་ལྷུས་ལན་འདེབས་རྒྱུར། “རེད་ལགས། སྨྲམ་སྲིང་རིག་པ་ནི་གང་དུའང་གཅིག་པ་ཡིན་པ་དང། རྩ་འཛིན་ནི་རྟག་ཏུ་གཅིག་མཚུངས་ཤིག་རེད། རིགས་རྫས་ཤིག་ནུས་ལྡན་དུ་བསྒྱུར་ཡོད་ཚེ། དེས་འབྲས་བུ་ཞིག་བསྐྱེད་ཅིང། འབྲས་བུ་དེར་བརྟེན་ནས་འབྲས་བུ་གཞན་ཞིག་འབྱུང་བ་དང། དེ་ནས་སླར་ཡང་འདིས་འབྲས་བུ་གཞན་ཞིག་བསྐྱེད་པ་སོགས་རེད། སྨྲ་མའི་རིགས་འདི་གཉིས་ལ་མཚོན་ན། གལ་སྲིད་འོ་ཏེ་སི་རིགས་རྫས་དེ་ཡོད་ཚེ། རིགས་རྫས་འདིས་མགོ་བོའི་ཁ་ཕྱོགས་ངེས་པར་བྱེད་པའི་རྒྱུ་རྐྱེན་ངེས་ཅན་ཞིག་ནུས་ལྡན་དུ་བསྒྱུར་པ་དང། འདི་ནི་དབང་རྩའི་སྒྲིག་འཛུགས་ཀྱི་ནང་དུའང་གཅིག་མཚུངས་ཤིག་རེད།”

འོད་སོ་ལྷུས་དོན་ཆན་མང་པོ་ཞིག་གླེང་ནས་ད་ནི་གནས་རིམ་རགས་པའི་འཕེལ་འགྱུར་རིག་པ་དང་འབྲེལ་བའི་གྲོས་བསྡུར་ཞིག་འགོ་འཛུགས་པའི་གྲ་སྒྲིག་བྱེད་ཀྱིན་འདུག ཁོ་མོས་དབུགས་རིང་པོ་ཞིག་འཐེན་ནས་བརྗོད་རྒྱུར། “ང་ཚོས་འཕེལ་འགྱུར་རིག་པའི་ནང་དུ་རྐང་ལག་མེད་པའི་ཉ་ནས་འགོ་རྩོམ་གྱི་ཡོད། འགྱུར་ཇོའི་ཟིན་བྲིས་གཞིར་བཞག་ན། རྟགས་མཚན་ཐོག་མ་ནི་ལོ་ངོ་ས་ཡ་ལྔ་བཅུའི་རྗེས་སུ་དེང་དུས་ཀྱི་ཉའི་ཉ་གཤོག་དང་ཆ་འདྲ་བའི་ཡན་ལག་ཅན་གྱི་སྲོག་ཆགས་ངོ་མཚར་བ་ཞིག་ཡོད་པ་འདི་རེད། ཡིན་ཡང། ཡན་ལག་དེ་ཚོ་ནི་ཉ་གཤོག་མིན་པ་དང། དེ་དག་ནི་རྐང་ལག་གི་སྔོན་བགྲོད་པ་རེད།

“དེ་ནས་ལོ་ངོ་ས་ཡ་བརྒྱའི་ཡས་མས་ཀྱི་རྗེས་སུ་བྱུང་བའི་སྲོག་ཆགས་ཀྱི་སྙིང་དུ་ཕའི་ཡན་ལག་དེ་དག་གཡོ་ལག་ལྷ་བུ་གྱུར་འདུག་ཅིང། ང་ཚོའི་ལག་དང་

དང་འདྲ་མཚུངས་ཡོད་པ་ཞིག་རེད། དེ་དག་ལ་ཐྲག་ཚིགས་ཀྱི་རུས་པ་དང་། ངར་དུང་གི་རུས་པ། ལག་ངར་ཆེ་བའི་རུས་པ། བོལ་གོང་གི་རུས་ཚིགས། སོར་མོ་བཅས་ཡོད། ཡན་ལག་ཐོག་མ་འདི་དག་ནི་སྐམ་ས་རུ་འཕེལ་རྒྱས་བྱུང་བ་ཞིག་མ་ཡིན་ཞིང་། ཆུ་རྒྱལ་བྱེད་པར་དེ་དག་བཀོལ་སྤྱོད་བྱས་འདུག དེ་ལྟ་ནའང་ལོ་ངོ་ས་ཡ་བཅུའི་རྗེས་སུ་སྐམ་ས་རུའང་གསར་གཏོད་འདི་བྱུང་ཡོད་ལ། འདིའང་ཐོག་མ་ནས་ཆེད་དུ་དམིགས་ནས་བྱུང་བའི་གནས་སྟངས་ཤིག་མིན། ཡན་ལག་འདི་དག་གིས་ཆུའི་ནང་དུ་གཡོ་འགུལ་བྱེད་ཐུབ་པ་དང་། གློ་བུར་དུ་སྲོག་ཆགས་ཚོས་རང་ཉིད་སྐམ་སར་གོག་ཐུབ་པ་རྫོགས་ཤིང་། རྩེ་ཤིང་ཁག་ནི་སྤྱ་མོ་ནས་སྐམ་སར་སླེབས་ཡོད། དེའི་ཕྱིར་སྐམ་སའི་ཐོག་ཏུ་ཟ་རྒྱུ་མང་པོ་ཞིག་ཡོད་པ་རེད། ཡན་ལག་འདི་དག་སྐམ་སའི་ཐོག་ཏུ་བཀོལ་སྤྱོད་བྱེད་རྒྱུ་ནི་འཆར་སྒོ་གསར་པ་ཞིག་ཡིན་ལ། འདིའང་གསར་བྱུང་ཞིག་རེད།

"འདིར་ཡང་ཡན་ལག་འདི་དག་བཟོ་སྐྲུན་བྱེད་པ་ལ་ཧོད་སི་རིགས་རྫས་ཉུས་ལྡན་དུ་བསྒྱུར་དགོས་ཤིང་། དོན་དངོ་མར་ལུས་ཕུང་གི་མདུན་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆ་ཤས་སྟེང་ཧོད་སི་རིགས་རྫས་གཉིས་ཉུས་ལྡན་དུ་གྱུར་ནས་ཡན་ལག་འདི་དག་སྐྲུན་གྱི་ཡོད། ཧོད་སི་རིགས་རྫས་ཀྱིས་ཁྱད་ནུས་གསར་པ་ཞིག་བསྐྲུན་པ་འདི་ནི་མཉམ་འབྲེལ་གྱི་གདམ་ཀ་ཞིག་རེད།

"ཁྱད་ནུས་གསར་པ་ཞིག་ངོ་སྤྲོད་བྱས་པའི་རྗེས་སུ་ཁྱད་ནུས་དེ་ནུས་པ་འདྲ་མིན་དུ་འོང་ཚོག་པ་དང་། དཔེར་ན། མི་དང་བྱི་ཙ་ཕ་ཁང་ལྟ་བུའི་སྐལ་ཚིགས་ཅན་གྱི་སྲོག་ཆགས་འདྲ་མིན་གྱི་སྟེང་ཡན་ལག་དེ་དག་ལས་མཛུབ་མོ་རིང་པོ་དར་འཕེལ་

བྱས་ཤིང་། དེ་བཞིན་ཧ་ལྷ་བུའི་སྟེང་དུ་སོར་མོ་རྣམས་མེད་པར་གྱུར་ཡོད། ཡིན་ཡང་། དེ་དག་ཚང་མ་ཡན་ལག་ཅིག་བསྐྱུན་པའི་གཞི་རྩའི་རྩ་འཛིན་འདི་ལས་རྣམ་པ་ཐ་དད་དུ་བྱུང་ནས་ཁོར་ཡུག་འདྲ་མིན་ལ་བསྟུན་འགྱུར་བྱས་པ་རེད།

"མཇུག་སྡུད་པའི་སྐབས་འདིར་ང་ཚོ་སླར་ཡང་ཕྲ་ཕུང་ལ་ཁ་ཕྱོགས་རྒྱུ་ཡིན། ཕྲ་ཕུང་ཞིག་ལ་སྣེ་ལེན་པ་དང་། འིན་ཧ། སྐྱི་པགས། ཡུར་ལམ་སོགས་ཡོད། ང་ཚོས་ཤེས་ཡོད་པ་ནི་ཕྲ་ཕུང་ལ་རིགས་རྒྱུན་གྱི་སྡེ་ཁག་ཡོད་པ་དང་། དེ་ཚོའི་ནང་གི་རིགས་རྫས་མང་པོ་ཞིག་གི་སྟེང་སྤྲི་དཀར་དང་། ཡུར་ལམ། སྣེ་ལེན་པ་སོགས་གསང་རྟགས་སུ་བཀོད་ཡོད་པ་འདི་ཡིན། གལ་ཏེ་ཁྱེད་ཀྱིས་སྲོག་ཆགས་ཀྱི་རིགས་ངེས་ཅན་ཞིག་ལ་བལྟས་ཚེ། སྐྱེ་ལྡན་བྱེ་བྲག་པ་དེར་ཆེད་དུ་དམིགས་ནས་གྲུབ་པའི་རིགས་རྫས་ནི་ཧ་ཅང་ཉུང་ཉུང་ཡིན། དེ་མཚུངས་སུ་རིགས་རྫས་མང་པོ་ཞིག་གཉེར་སྲུང་བྱས་ཡོད་པའང་མཐོང་ཐུབ་ཀྱི་རེད། དཔེར་ན། ཧོད་སི་རིགས་རྫས་དང་སྣེ་ལེན་པ་ཁག་ཅིག་གི་རིགས་རྫས་ལྷ་བུ་ཡིན། དེ་དག་ནི་ཁྲིད་རྣམ་ཡག་པོ་ཞིག་ཏུ་

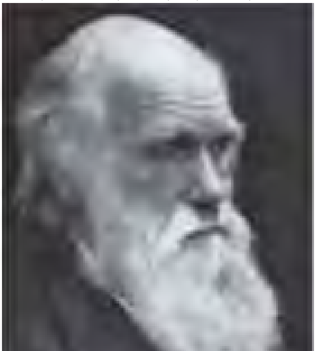

འཕེལ་འགྱུར་རིག་པ་སྨྲ་བ་ཏཱ་ཝུན།

བརྩིས་ནས་དུས་ཡུན་རིང་པོར་གཉེར་སྲུང་བྱེད་ཀྱི་ཡོད།

"གལ་སྲིད་ང་ཚོས་གཉེར་སྲུང་བྱས་ཡོད་པའི་རིགས་རྫས་ཁྲིད་ནས་རིགས་རྫས་ཤིག་མཐོང་བ་ཡིན་ན། རིགས་རྫས་དེ་དང་གཅིག་པ་ཞིག་རྩེ་ཤིང་དང་། དུད་འགྲོ། ཨ་མེ་ རྨ་བཅས་ཀྱི་སྟེང་དུའང་ངོས་འཛིན་བྱེད་ཐུབ། དེ་བཞིན་

མཚམས་རེར་སྤྲིན་བུའི་སྟེང་དུའང་དེ་ལྟར་བྱེད་ཚོག ང་ཚོས་བདེན་དོན་འདི་གཞིར་བཞག་ནས་མཇུག་སྡོམ་འཇོག་པ་ནི་སའི་གོ་ལའི་ཐོག་གི་སྐྱེ་ལྡན་ཐམས་ཅད་ལ་ཐུན་མོང་གི་མེས་པོ་ཞིག་ཡོད་པ་འདི་ཡིན། དེ་ཡང་རྒྱུ་མཚན་ནི་དེང་སྐབས་ཀྱི་སྐྱེ་ལྡན་ཚང་མའི་སྟེང་རིགས་རྫས་ཁག་ཅིག་ཐུན་མོང་དུ་ཡོད་པས་རེད།

"ང་ཚོས་འཕེལ་འགྱུར་རིག་པའི་བྱུང་རབས་ཀྱི་དོན་འགྲེལ་རི་མོ་ལ་བལྟ་རྒྱུ་ཡིན།" མཚམས་འདིར་འོད་སོ་ལྦུས་འཕེལ་འགྱུར་རིག་པའི་དོན་འགྲེལ་རི་མོ་མ་འདྲ་བ་ཁག་ཅིག་བསྟན་པ་དང་། དེ་དག་ནི་དཔེ་འདར་ནི་ཨད་ཐུན་མོང་དུ་ཡོད་པའི་སྐྱེ་ལྡན་ཁག་གི་ཞིབ་འཇུག་ལ་གཞི་བཞག་འདུག

ཚེ་སྲོག་གི་ཁ་ཕྱོགས་གསུམ།

ཚེ་སྲོག་ནི་མེས་པོ་གཅིག་ལས་བྱུང་ནས་ཁ་ཕྱོགས་གསུམ་དུ་ཆས་ཡོད། གཅིག་ནི་སྲིན་བུ་ཡིན་ཞིང་། དེ་དག་ནི་ང་ཚོར་རྒྱུས་མངའ་ཆེན་པོ་ཡིན། གཉིས་པ་ནི་ཨ་ཀེ་འར་༼achaea༽ཡིན་པ་དང་། ང་ཚོར་རྒྱུས་མངའ་དེ་ཙམ་མེད། ཨ་ཀེ་འར་ནི་ཆུ་ཚན་དང་ཆུ་མིག་ཚ་བོ་ལྟ་བུའི་གནས་སྟངས་ཐལ་དྲགས་པའི་ནང་དུ་གནས་ཡོད། གསུམ་པ་ནི་ཡོ་ཁད་རེ་འོད་༼eukaryote༽ཅེས་པ་འདི་རེད། འདི་ནི་ང་ཚོས་དོ་སྣང་བྱེད་ཡུལ་གཙོ་བོ་དེ་ཏཡིན། དེ་ཡང་ང་ཚོ་ནི་འདིའི་རིགས་ལ་གཏོགས་པས་ཡིན།"

"དུས་སྐབས་འདིར་སེམས་ཅན་དང་རྩི་ཤིང་གི་བར་ལ་ཁྱད་པར་བྱུང་ཚར་བ་ཡིན་ནམ།" ༧གོང་ས་མཆོག་གིས་དྲིས་བྱུང་།

"མ་རེད་ལགས། རྩི་ཤིང་ཐམས་ཅད་ཡོ་ཁད་རེ་འོད་ལ་གཏོགས་པ་དང་། དེ་བཞིན་སེམས་ཅན་དང་ཤ་མོའི་རིགས་ཀྱང་འདིར་གཏོགས་ཀྱི་ཡོད།"

འོད་སོ་ལྕུས་རང་གི་འགྲེལ་དོན་རི་མོ་ལ་འགྲེལ་བཤད་བྱས་ཤིང་། རི་མོའི་

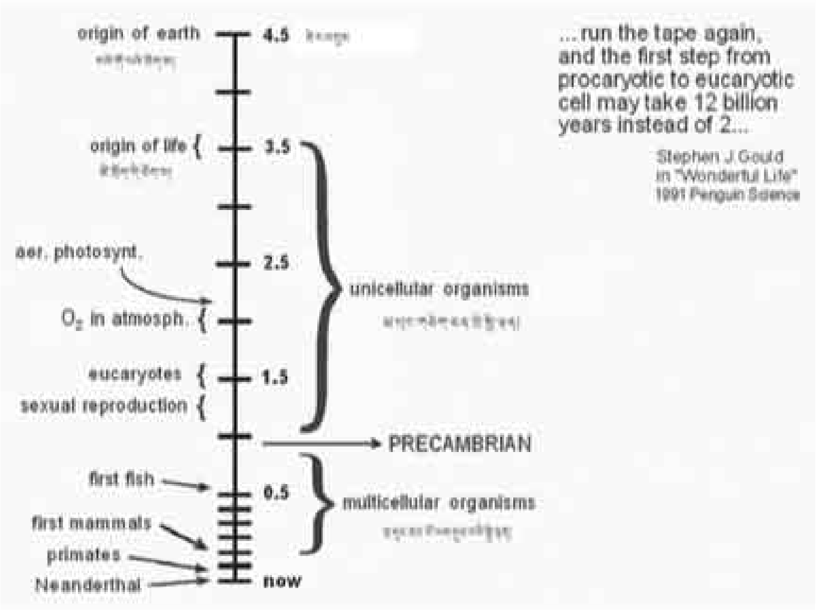

སའི་གོ་ལ་ནི་ལོ་དུང་ཐེར་འབུམ་བཞི་དང་ཕྱེད་ཀའི་གོང་དུ་གྲུབ་ཅིང་། ལོ་དུང་ཐེར་འབུམ་གཅིག་གི་རྗེས་སུ་ཚེ་སྲོག་ཐོག་མར་དར་བ་རེད། ཡིན་ཡང་། ཚེ་སྲོག་ནི་ལོ་དུང་ཐེར་འབུམ་གཉིས་དང་ཕྱེད་ཀའི་རིང་ཕྲ་ཕུང་གཅིག་ཅན་གྱི་རང་བཞིན་དུ་ལྷག་ཡོད། དེ་ནས་ཕྲ་ཕུང་མང་པོ་ལས་གྲུབ་པའི་སྐྱེ་ལྡན་བྱུང་སྟེ། ཉ་ནི་ལོ་དོར་ས་ཡ་ལྔ་བརྒྱ་དང་། ནོ་འབྱུང་སྲོག་ཆགས་ནི་ས་ཡ་ཉིས་བརྒྱའི་གོང་དུ་བྱུང་། མཐོ་རིམ་སྲོག་ཆགས་ཀྱི་འགྱུར་ཇོ་སྤྲ་ཤོས་ཀྱི་ལོ་ཚད་དེ་ས་ཡ་དྲུག་ཅུ་རེ་ལྔ་རེད། ད་ལྟའི་འགྲོ་བ་མིའི་རིགས་ལ་ཐུན་མོང་དུ་ཡོད་པའི་ལུས་ཕུང་དང་གཤིས་སྤྱོད་ཀྱི་ཁྱད་རྣམ་ཁག་ནི་ཁྱུང་མཐའ་ཡང་ལོ་དོར་ས་ཡ་དྲུག་གི་འཕེལ་འགྱུར་ལས་བྱུང་ཡོད།

ཐོག་གི་ཐིག་གི་རིང་ཚད་ཀྱིས་རིགས་རྫས་རྣམས་པན་ཚུན་ལ་འབྲེལ་བ་དམ་པོ་ཡོད་པ་མཚོན་འདུག ཐིག་དེ་དག་གིས་དུས་དངོས་སུ་བསྟན་མེད་ཀྱང་། རིགས་རྫས་དག་གི་མཚུངས་ཆ་ནི་སྐབས་བདེ་རུ་བཏང་ནས་ངོ་བོ་འཛིན་པའི་གྲུབ་རྫས་ཀྱི་

ཚུ་ཚོད་ཅིག་ལ་བསྒྱུར་ཞིང་། དེས་སྐྱེ་ལྡན་ཐ་དད་པ་རྣམས་ཐུན་མོང་གི་མེས་པོ་གཅིག་ལས་ཉེ་འཆར་བྱུང་ཚུལ་བསྟན་འདུག

"མེས་པོ་དང་པོ་ལས་བྱུང་བའི་སྐྱེ་ལྡན་སྔོན་མ་ཐམས་ཅད་ཕྲ་ཕུང་གཅིག་ཅན་གྱི་སྐྱེ་ལྡན་ཡིན། ཀོ་ཚེ་ཕལ་ཆེ་བ་ནི་ཨ་མེ་ཧྥ་རེད། དེ་ཡང་རྒྱུ་མཚན་ནི་ཨ་མེ་ཧྥའི་གསར་གཏོད་འདི་འཕེལ་འགྱུར་རིག་པའི་ལོ་རྒྱུས་ནང་ཐེངས་མང་པོར་བྱུང་ཡོད། ཕྲ་ཕུང་གཅིག་ཅན་གྱི་རིགས་རྒྱུད་གཞན་དག་ནི་ཕྱིས་སུ་བྱུང་བ་ཞིག་ཡིན། དཔེར་ན། རྫིང་ཆུའི་ནང་དུ་ཚུ་རྐྱལ་བྱེད་པའི་སི་ལི་༼ciliates༽ལྟ་བུ་རེད།

"འོན་ཀྱང་། ང་ཚོའི་འགྲོ་བ་མི་གཙོར་བཟུང་གི་རིང་ལུགས་ལ་མཚོན་ན་རིགས་གསུམ་སྟེ། ཤ་མོ་དང་། སེམས་ཅན། རྩི་ཤིང་བཅས་ནི་དོ་སྣང་ཤུགས་ཆེན་བྱེད་ས་ཆགས་ཡོད། དེ་ཡང་འདི་དག་ལ་ཕྲ་ཕུང་མང་པོ་ལས་གྲུབ་པའི་གྲུབ་ཆ་ཡོད་པས་རེད། འདི་དག་ནི་ཁྱད་རྣམ་མ་འདྲ་བ་གསུམ་ཡིན་ཡང་། ཐུན་མོང་གི་མེས་པོ་ནི་གཅིག་ཡིན། ཤ་མོ་ནི་ཕྲ་ཕུང་མང་པོ་ཅན་དུ་གྱུར་ཡོད་ནའང་། རེ་འགའ་ནི་ད་དུང་ཡང་ཕྲ་ཕུང་གཅིག་ཅན་གྱི་རང་བཞིན་དུ་གནས་ཡོད། དེ་མཚུངས་སུ་ཨ་ལྦ་ལྗང་ཁུ་༼green algae༽ལྟ་བུའི་རྩི་ཤིང་ཁག་ཅིག་ནི་ཕྲ་ཕུང་གཅིག་ལས་གྲུབ་ཀྱང་། ཤིང་སྡོང་དང་མེ་ཏོག་ལ་སོགས་པ་ནི་ཕྲ་ཕུང་མང་པོ་ཅན་རེད།"

རྟོན་མིའི་འཕེལ་འགྱུར།

རྟོན་མི།
"མཐའ་མར་དུད་འགྲོ་ནི་ལོ་ངོ་ས་ཡ་ལྔ་བརྒྱའི་ཡར་

སྔོན་ལ་ལོགས་སུ་ཐོན་ནས་སྐལ་ཚིགས་ཅན་དང་སྐལ་ཚིགས་མེད་མཁན་གཉིས་བྱུང་། མཐོ་རིམ་སྲོག་ཆགས་ཚང་མར་ཐུན་མོང་གི་མེས་པོ་ཞིག་ཡོད། སྤྲ་དང་སྤྲེའུ་ནི་ལོ་ངོ་ས་ཡ་དྲུག་ཙམ་གྱི་ཡར་སྔོན་ལ་ལོགས་སུ་གྱེས་འདུག སྤྲའི་རིགས་རྒྱུད་ཀྱི་ནང་ནས་ནགས་དྲེད་ཐོག་མར་ལོགས་སུ་ཐོན་པ་རེད། ལོ་ངོ་ས་ཡ་ལྔ་དང་བདུན་གྱི་བར་ཞིག་ལ་ཧོན་མི་༼hominid༽ལོགས་སུ་གྱེས་ཡོད། སྐབས་དེར་ད་དུང་སྤྲ་མི་གཞན་ཡང་ཡོད་ལ། ལོ་ངོ་ས་ཡ་གཉིས་ཀྱི་ཡར་སྔོན་ལ་སྦོ་ནོ་༼bonobo༽ཞེས་པའི་ཆིམ་ཕམ་ཛེའི་༼chimpanzee༽རིགས་རྒྱུད་ཅིག་ཆིམ་ཕམ་ཛེ་སྤྱི་ལས་ལོགས་སུ་གྱེས་ཏེ། རང་ངོས་ནས་རིགས་རྒྱུད་ཅིག་ཏུ་གྲུབ་འདུག མི་མ་བྱུང་བའི་ཡར་སྔོན་དུ་ཧོན་མིའི་རིགས་རྒྱུད་མང་པོ་ཞིག་བྱུང་ཡོད།"

"རྒན་གཞོན་གྱི་ཚ་ནས་བརྗོད་ན། ནགས་དྲེད་དང་མི་རྒོད་རྒན་པ་ཡིན་ནམ།" ༧ཀོང་ས་མཆོག་གིས་དྲིས་བྱུང་།

"མ་རེད་ལགས། འདིའི་ཐད་ལ་དེ་ལྟར་བསམ་བློ་བཏང་ན་མི་འགྲིག་ཅིང་། འདི་དག་ནི་དེང་རབས་ཀྱི་སྐྱེ་ལྡན་ཡིན། དོན་གནད་ནི་ག་དུས་རིགས་རྒྱུད་ཅིག་ཐུན་མོང་གི་མེས་པོ་ལས་ལོགས་སུ་ཐོན་ནས་རང་ངོས་ནས་རིགས་རྒྱུད་ཅིག་ཏུ་གྲུབ་འགོ་བཙུགས་ཡོད་མེད་འདི་རེད།"

ཧྲ་ལས་བླ་མས་ཧོན་མི་སབ་ཕེན་༼Homo sapiens༽ག་དུས་ཐོག་མར་བྱུང་བར་དྲིས་པ་དང་། འོད་སེ་ལྷས་བཤད་རྒྱུར། "དེ་ནི་འབྲེལ་བཤད་རྒྱག་སྟངས་ལ་རག་ལས་ཡོད། འོན་ཀྱང་། ལོ་ངོ་སྟོང་ཕྲག་བརྒྱ་ཡི་ཡར་སྔོན་ལ་ཧོད་མི་སབ་ཕེན་སབ་ཕེན་༼Homo sapiens sapiens༽དར་ཟིན་པ་དང་། ཕྲག་ཕྱུག་ནང་གི་རི་མོ་ནི་

ལོ་ངོ་སྟོང་ཕྲག་བཞི་ཙམ་ཡར་སྔོན་ལ་བྲིས་ཤིང་། ཞིང་ལས་ནི་ལོ་ངོ་སྟོང་ཕྲག་ཙམ་ཡར་སྔོན་ལ་འགོ་བཙུགས་ཡོད། ང་ཚོ་བྱུང་ནས་ཧ་ཅང་རིང་པོ་ཞིག་འགོར་མེད།”

མཚམས་འདི་ནས་ཞོགས་པའི་བགྲོ་གླེང་གི་ཐུན་མཇུག་བསྒྲིལ་བ་དང་། དེ་དང་ལྷན་དུ་རྟོག་འཛིངས་ཆེ་བའི་བརྗོད་བྱ་གཅིག་གི་སྤྱི་ཁོག་ཀྱང་རྫོགས་བྱུང་། ཡིན་ཡང་། འོད་སོ་ལྷུས་རྗེས་ནས་སླར་ཡང་རྒྱབ་སྐྱེགས་ཚ་བོ་ཐོག་ལ་བསྡད་ནས་རང་ཉིད་ཀྱི་གཏམ་བཤད་མཇུག་བསྐྱངས་སོང་། ཁོ་མོས་འགྲོ་བ་མིའི་ཤེས་པའི་མདོན་ཐོན་དེ་གཙོ་བོར་བཟུང་ནས་གླེང་བྱུང་།

རིག་གཞུང་གིས་འགེབས་སྲུང་བྱས་པའི་རིགས་རྫས།

“ང་ཚོའི་གླད་པའི་ནང་དབང་རྩའི་ཕྲ་ཕུང་ཐེར་འབུམ་བརྒྱ་ཙམ་ཡོད་ལ། དེ་དག་གི་བར་ལ་འབྲེལ་བ་བྱུང་ནས་བརྡ་རྟགས་རྣམས་གོང་བུ་གཅིག་ཏུ་བསྒྲུར་པ་དང་། ང་ཚོས་གླད་པ་གཞིར་བཞག་གི་ཤེས་ཚོར་ཞེས་པའི་མངོན་ཐོན་གྱི་ཁྱད་ཆོས་རྣམས་བསྐྱེད་ཀྱི་ཡོད། གླད་པ་གཞིར་བཞག་གི་ཤེས་ཚོར་ནི་སེམས་ཅན་ཚང་མའི་སྟེང་དུ་མཆིས། ལྷག་པར་དུ་ཚད་གཞི་ཅུང་མཐོན་པོ་ཡིན་པའི་གླད་པ་གཞིར་བཞག་གི་ཤེས་ཚོར་ནི་སྐལ་ཆགས་ཅན་གྱི་སྲོག་ཆགས་ཚང་མར་ཡོད།

“མཐོ་རིམ་སྲོག་ཆགས་ལ་མཚོན་ན། ང་ཚོས་ཉེ་ཆར་གང་ཞིག་ཤེས་རྟོགས་བྱུང་བ་ནི། རྟོད་མིའི་ཁྲིད་ནའང་རིགས་རྒྱུད་ཁ་ཁར་གྱེས་ནས་འཕེལ་འགྱུར་གྱི་གོ་རིམ་ཞིག་གིས་འགྲོ་བ་མིའི་རིགས་བསྐྱེད་ཡོད་པ་དང་། ང་ཚོ་དང་ང་ཚོའི་ཉེ་འབྲེལ་ཐག་ཉེ་ཤོས་ཆིམ་ཕམ་ཇེ་དང་རྡོ་ནོ་ལྷ་བུ་ལ་ཐུན་མོང་གི་མེས་པོ་ཞིག་ཡོད་པ་བཅས་རེད།

"འགྲོ་བ་མི་ནི་ང་ཚོའི་སྤུན་ཟླ་དང་། གཅུང་མོ་ཡིན་པའི་སྲོག་ཆགས་འདི་ཚོར་བསྟུར་ན་ཁྱད་པར་གང་ཞིག་ཡོད་མེད་དེ་གླེང་བྱ་གཙོ་བོ་ཡིན། ང་ཚོས་གནད་དོན་འདི་ལ་ཕྱོགས་གཉིས་ནས་ལྟ་ཚུལ་འཛིན་ཆོག རིག་སྟོབས་ལྟ་བུའི་སེམས་ཀྱི་ཁྱད་ནུས་ནི་ང་ཚོ་དང་སེམས་ཅན་འདི་ཚོར་ཐུན་མོང་དུ་ཡོད་ལ། སེམས་ཅན་འདི་དག་དང་ང་ཚོའི་སེམས་ཀྱི་འཕེལ་རྒྱས་དེ་ཕ་མའི་གསོ་སྐྱོང་ལ་བརྟེན་ཡོད། ཆིམ་ཕམ་ཛེའི་ཕྲུ་གུ་མ་ལ་མ་བརྟེན་པར་འཚར་ལོངས་བྱེད་མི་ཐུབ། ང་ཚོའི་བར་ལ་གཤིས་རྒྱུད་ཀྱང་འདྲ་མཚུངས་ཤིག་ཡོད་པ་དང་། ཆིམ་ཕམ་ཛེ་ཁག་ཅིག་ནི་ངོ་ཚ་ཧ་ཅང་ཆེ་ཞིང་། གཞན་ཁག་ཅིག་ནི་ཧ་ཅང་ཁོང་ཁྲོ་ཆ་བོ་ཡིན། འགྲོ་བ་མི་ལའང་གཤིས་རྒྱུད་འདི་དག་ཡོད་པ་ཞིག་རེད། སེམས་ཁམས་ཀྱི་ངོས་ནས་བཤད་ནའང་། སེམས་ཅན་འདི་ཚོ་ནི་ང་ཚོ་དང་ཅུང་འདྲ་མཚུངས་ཡིན། ང་ཚོ་ཚང་མས་རང་གི་སྐྱོང་བ་དང་ལད་ཟློས་ལ་བརྟེན་ནས་སྦྱོང་གི་ཡོད། ང་ཚོ་ཚང་མ་སྤྱི་ཚོགས་རང་བཞིན་གྱི་སེམས་ཅན་ཡིན་པས། ང་ཚོར་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་སྒྲིག་འཛུགས་ཤིག་གི་བརྒྱུད་རིམ་ནང་ཆབ་སྲིད་དང་། གྲལ་རིམ་ལ་སོགས་པའི་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ཞིག་ཡོད།

ཨོད་སོ་ལྩས་གཏམ་བཤད་བྱེད་བཞིན་པ།

དེ་བཞིན་ང་ཚོ་ཚང་མ་སྤྱི་ཚོགས་རང་བཞིན་གྱི་སེམས་ཅན་ཡིན་པས། ང་ཚོར་སྤྱི་ཚོགས་ལ་ཁ་ཕྱོགས་པའི་གདུང་སེམས་མཉམ་བསྐྱེད་ལྷ་བུའི་སྤྱོད་ཚོར་སྐོར་ཞིག་ཡོད། སེམས་ཅན་འདི་དག་གིས་རྩེད་མོ་རྩེ་བ་དང་། གད་མོ་དགོད་པ། ལྟ་རྟོག་ཀྱང་བྱེད།

"ངའི་ལྟ་ཚུལ་ལ་ང་ཚོ་དང་སེམས་ཅན་འདི་ཚོའི་བར་གྱི་འབྲེལ་བ་དེ་ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེན་ཡིན་ཞིང་། རྟེན་གཞི་ཡོད་པ་ཞིག་རེད། ཕྱོགས་གཞན་ནས་ང་ཚོས་འགྲོ་བ་མི་ནི་སེམས་ཅན་འདི་དག་ལས་ཁྱད་པར་གང་དག་ཡོད་དམ་ཞེས་དྲི་བ་འགོད་ཚོག་ལ། མི་ལ་མཚོན་ན་ལད་ཟློས་དང་སྤྱོད་བ་གཅིག་པུ་མ་ཡིན་པར། སྐད་ཡིག་གཞིར་བཞག་གི་རིག་གཞུང་ལས་གནས་ཚུལ་བརྒྱུ་ལེན་བྱེད་པའང་ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེན་ཞིག་ཆགས་ཡོད།

"ང་ཚོས་ཐོག་མར་རིག་གཞུང་གི་སྐོར་ལ་གླེང་རྒྱུ་ཡིན། རིག་གཞུང་ཞེས་པའི་དོན་ནི་ཅི་ཞིག་ཡིན་ནམ། འགྲོ་བ་མི་ནི་ཆུ་བྱི་ལྟར་རང་གིས་བཟོ་སྐྲུན་བྱས་པའི་ཁོར་ཡུག་ལ་བསྟུན་འགྱུར་བྱས་ཡོད། མཚོ་སྲམ་གྱིས་ཆུ་མཛོད་རྩིག་པ་དང་། དེ་ནས་ཆུ་མཛོད་ལས་གྲུབ་པའི་སོ་སོའི་ཁོར་ཡུག་ནང་དར་འཕེལ་དང་འཛུགས་སྐྲུན་གྱི་ནུས་སྟོབས་ལ་བལྟོས་ནས་མཚོ་སྲམ་རྣམས་རང་བྱུང་གིས་འདེམས་སྒྲུག་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། དེ་མཚུངས་སུ་མི་ཡིས་རིག་གཞུང་བཟོ་སྐྲུན་བྱས་ཤིང་། སེམས་དང་འབྲེལ་ཆེ་བའི་རིག་གཞུང་ལས་གྲུབ་པའི་ཁོར་ཡུག་ནང་དར་རྒྱས་དང་འཛུགས་སྐྲུན་གྱི་ནུས་སྟོབས་ལ་དཔག་ནས་ང་ཚོ་ནི་རང་བྱུང་གིས་འདེམས་སྒྲུག་བྱེད་ཀྱི་ཡོད།

"ང་ཚོས་རང་གི་ཁོར་ཡུག་བསྐྲུན་ཡོད། འདི་ནི་ང་ཚོས་རིག་གཞུང་དང་།

སྐད་ཡིག ཀླད་པ། སེམས་བཅས་ཀྱི་མཉམ་འབྲེལ་གྱི་འཕེལ་འགྱུར་གླེང་ཚོག་པའི་ཆ་ནས་ཆེས་དང་བ་འདྲེན་པ་ཞིག་རེད། འགྲོ་བ་མིའི་རིག་གཞུང་ནི་སྐད་ཡིག་བརྒྱུད་ནས་བྱུང་ཞིང་། སྐད་ཡིག་གི་ནང་དུ་རིག་གཞུང་གསང་རྟགས་སུ་བཀོད་ཡོད། སྐད་ཡིག་ནི་ཐྲུ་གུའི་ཀླད་པས་སྦྱོང་ཐུབ་པའི་ཆ་ནས་འདེམས་སྒྲུག་བྱས་པ་ཞིག་རེད། དེ་བཞིན་ཐྲུ་གུའི་ཀླད་པའང་མཚོན་རྟགས་རང་བཞིན་གྱི་སྐད་ཡིག་འདི་སྦྱོང་ཐུབ་མིན་གྱི་ཆ་ནས་རང་བྱུང་གིས་འདེམས་སྒྲུབ་བྱས་ཡོད། དེའི་ཕྱིར་རིག་གཞུང་གི་གོ་རྟོགས་གསང་རྟགས་སུ་བཀོད་ཡོད་པའི་སྐད་ཡིག་འདི་ནི། མཚོན་རྟགས་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་སེམས་ཀྱི་མངོན་ཐོན་དང་དུས་མཉམ་དུ་འཕེལ་འགྱུར་བྱུང་ཡོད། མགྱོགས་པོར་འཕེལ་འགྱུར་བྱེད་པའི་རྒྱུ་རྐྱེན་གཞན་ཡང་འདིར་ཡོད་ངེས་རེད།

"ང་ཚོས་འགྲོ་བ་མིའི་སེམས་ཀྱི་མངོན་ཐོན་ལ་རྒྱུ་རྐྱེན་དུ་སོང་བའི་འཕེལ་འགྱུར་གྱི་བྱུང་བ་ཁག་ལ་དཔེ་གཟུགས་ཤིག་ཇི་ལྟར་བཞེངས་སྒྲུན་བྱེད་དགོས་སམ། དྲང་པོར་བཤད་ན་ང་ཚོས་ཇི་ལྟར་བཟོ་དགོས་མིན་རྟོགས་ཀྱི་མེད། ཡིན་ཡང་། ལྟ་ཚུལ་ཞིག་ཡོད་པ་ནི་འགེབས་སྲུང་ཞེས་པ་འདི་ཡིན་ཞིང་། ལྟ་ཚུལ་འདིར་འགྲེལ་བཤད་རྒྱག་ཐབས་ཡག་ཤོས་ཤིག་ནི། ཝེ་ཏ་མེ་སེ་（vitamin C）དཔེ་མཚོན་དུ་འགོད་རྒྱུ་དེ་རེད། གསོན་པར་ཝེ་ཏ་མེ་སེ་ཞེས་པའི་བཅུད་རྫས་འདི་དགོས་ངེས་ཡིན། སའི་གོ་ལའི་སྐྱེ་ལྡན་ཕལ་ཆེ་བས་རང་སྟེང་ནས་ཝེ་ཏ་མེ་སེ་བཟོ་སྐྲུན་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། སྐྱེ་ལྡན་དག་ལ་ནུས་རྩོལ་འདི་བྱེད་མཁན་གྱི་རིགས་རྫས་ཡོད་པ་དང་། རིགས་རྫས་དེ་ཚོ་དང་ཆ་མཐུན་པའི་འེན་ཛ་དག་གིས་ཝེ་ཏ་མེ་སེ་བཟོ་སྐྲུན་བྱེད། འོན་ཀྱང་། སྤྲ་མིས་ཤིང་རྟོག་ཟ་བ་འགོ་བརྩམས་ཤིང་། ཝེ་ཏ་མེ་སེ་ནི་ཤིང་རྟོག་གི་

ནང་མང་པོ་ཡོད། དེར་བརྟེན་ལྷེ་ཊ་མེ་སེའི་རྣམ་སྒྱུར་དང་འབྲེལ་བའི་འིན་ཇ་ཁག་ལ་ཤུགས་རྐྱེན་ཐེབས་པའི་རིགས་རྒྱུན་གྱི་འགྱུར་ལྡོག་རྣམས་རང་བྱུང་གི་འདེམས་སྒྲུག་ལས་འགེབས་སྲུང་བྱས་ཡོད། དེ་ཡང་སེམས་ཅན་འདིའི་རིགས་ལ་ལྷེ་ཊ་མེ་སེ་ཕྱི་ལོགས་ཀྱི་ཁོར་ཡུག་ལས་ཐོབ་ཀྱི་ཡོད་པས་ཡིན། གལ་ཏེ་རིགས་རྒྱུན་གྱི་འགྱུར་ལྡོག་ཅིག་གིས་རང་སྟེང་དུ་ལྷེ་ཊ་མེ་སེ་བཟོ་ཧུ་མ་བཙུགས་པ་དང་། ཁྱེད་ལ་ལྷེ་ཊ་མེ་སེ་ཕྱི་རོལ་གྱི་ཁོར་ཡུག་ནས་འཐོབ་ཀྱི་ཡོད་ཚེ། འདི་དང་འབྲེལ་བའི་རིགས་རྣམ་ཀྱི་བྱེད་ལས་མེད་པས་རང་བྱུང་གི་འདེམས་སྒྲུག་མི་འབྱུང་། སྤྱིར་རིགས་རྣམ་ཞིག་ལ་མཚོན་ན། རིགས་རྒྱུན་གྱི་འགྱུར་ལྡོག་ལ་བརྟེན་ནས་གསང་རྟགས་འགོད་པའི་རང་གི་ནུས་པ་བརླག་ཉེན་ཆེ། འོན་ཀྱང་། རིགས་རྣམ་འགེབས་སྲུང་གི་གནས་སྟངས་ནང་གསང་རྟགས་འགོད་པའི་ནུས་པ་ལ་ཤུགས་རྐྱེན་ཐེབས་ཀྱི་མེད།

"རྣམ་གཞག་གི་ངོས་ནས་བཤད་ན། རིག་གཞུང་གིས་རིགས་རྣམ་འགེབས་སྲུང་བྱེད་པ་ནི་ཧྲོན་མིའི་རིགས་ཀྱི་རིགས་རྒྱུད་རྣམས་རིག་གཞུང་ལ་བརྟེན་དགོས་པའི་རྒྱུ་རྐྱེན་ཡིན། ཚིག་གཞན་ཞིག་གིས་བརྗོད་ན། གལ་ཏེ་རིག་གཞུང་གིས་ཧྲོན་མིའི་རིགས་རྒྱུད་ཁག་ལ་བགོལ་སྐྱོད་ཆེ་བའི་གནས་ཚུལ་ཕྱི་རོལ་ནས་མཁོ་སྤྲོད་བྱས་ཚེ། གནས་ཚུལ་དེ་དག་བཀོད་ཡོད་པའི་རིགས་རྣམ་ནི་རང་བྱུང་གི་འདེམས་སྒྲུག་ནང་འགེབས་སྲུང་བྱེད་པ་དང་། དགོས་ངེས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་ཕྱི་རོལ་ནས་ཡོང་གི་ཡོད་པས་རིགས་རྣམ་ཀྱི་བཀོད་བྱུས་དེ་དག་བག་ལ་ཉལ་ཡོད། རྒྱུ་མཚན་འདིར་བརྟེན་ནས་ཧྲོན་མིའི་རིགས་རྒྱུད་ནི་རང་གི་གསོན་གནས་ཀྱི་དོན་དུ་རིག་གཞུང་ལ་བརྟེན་དགོས་བྱུང་།

"འདི་ནི་དེང་སྐབས་ཀྱི་འགྲོ་བ་མི་ལ་མཚོན་ན་བདེན་དོན་མངོན་གསལ་ཞིག་ཆགས་ཡོད། ང་ཚོས་རང་ཉིད་ཀྱི་ཕྲུ་གུ་ལ་ལྟ་རྟོག་ཇི་ལྟར་བྱེད་པ་དང་། ཕན་ཚུན་ལ་འབྲེལ་བ་ཇི་ལྟར་བྱེད་པ་སོགས་རྟོགས་པར་རིག་གཞུང་ལས་བྱུང་བའི་གནས་ཚུལ་དགོས་ངེས་ཡིན། རིག་གཞུང་མེད་པར་ང་ཚོས་ནུས་རྩོལ་བྱེད་མི་ཐུབ། ཚན་རིག་གི་ཚོད་དཔག་ལ། འགེབས་སྲུང་འདི་ལས་ཉམས་ཆག་བྱུང་བའི་ཀླད་པའི་བཀོད་བྱུས་རྣམས་བསྐྱར་དུ་བཀོད་སྒྲིག་བྱས་ནས་སྐད་ཡིག་གི་ནུས་པ་ལྡན་པར་བྱས་ཡོད་སྲིད་པ་འདི་རེད། གལ་ཏེ་རིག་གཞུང་གི་དགོས་མཁོ་བྱུང་ཡོད་ཚེ། སྐད་ཡིག་དགོས་པ་ནི་ཤུགས་སུ་བསྟན་འདུག ཀླད་པའི་ནུས་པ་གཞན་ཁག་ཅིག་ཉམས་སྲིད་ཀྱང་། སྐད་ཡིག་བཀོལ་སྤྱོད་བྱེད་པར་གང་ཉམས་པ་དེ་དག་བསྐྱར་དུ་བཀོད་སྒྲིག་བྱས་ཡོད་སྲིད། གནས་སྟངས་འདིའི་ནང་ཉམས་ཆག་ནི་བསྟུན་འགྱུར་གྱི་རང་བཞིན་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་ཕྱི་རོལ་ནས་གནས་ཚུལ་བླངས་ནས་རང་ཉིད་ཀྱི་ཁོར་ཡུག་གམ་རྟེན་གཞི་བསྐྱུན་པ་ནི་སྟབས་ཇེ་བདེ་རུ་སོང་ཡོད་པས་རེད། འདི་ལ་ཞིབ་འཇུག་བརྟག་དཔྱད་བྱེད་རུང་བ་ཞིག་ཡིན་ཞིང་། ང་ཚོས་ཞིབ་འཇུག་བརྟག་དཔྱད་ཁང་དུ་སྤྲེ་མི་དང་མིའི་ཀླད་པ་གཉིས་ལ་འདིའི་ཐད་ནས་ཁྱད་པར་ཅི་ཞིག་ཡོད་པར་དྲི་བ་འགོད་ཀྱི་ཡོད།

"ང་ཚོར་ཀླད་པའི་བཀོད་བྱུས་ཀྱི་ཉམས་ཆག་དེ་ཇི་ལྟར་བྱུང་ཡོད་མེད་ཀྱི་སྐོར་ལ་ལྟ་ཚུལ་མང་པོ་ཞིག་ཡོད། ང་ཚོས་མིའི་ཀླད་པ་འདི་ཆེ་རུ་སོང་ནས་དབང་རྩའི་ཕྲ་ཕུང་མང་དུ་ཕྱིན་པ་རྟོགས་ཡོད་པ་དང་། མིག་སྔར་ཡོད་པའི་ཀླད་པའི་ནུས་པ་ལ་འཕྲུལ་ཆས་ཀྱི་ཐོག་ནས་བརྟག་དཔྱད་གཏོང་ཚོག གོ་རྟོགས་དེ་དག་གིས་ཀླད

པ་ནི་རིགས་རྒྱུན་གྱིས་གཏན་ཁེལ་བྱས་མེད་པ་གསལ་པོར་བསྟན་ཡོད། གླད་པའི་ངོ་བོར་འགྲོ་བའི་སྨྲ་མའི་སྙེང་གི་ཕྲ་ཕུང་ཁག་ལ་སོ་སོ་ཕྱོགས་གང་དུ་འགྲོ་དགོས་མིན་གྱི་སྤྱིའི་བཀའ་མངགས་ཤིག་ཡོད་པ་ལས། གཞན་རྣམས་ནི་རང་བྱུང་གི་བཀོད་སྒྲིག་གི་བརྒྱུད་རིམ་ཞིག་རེད། འདིས་བསྟན་དོན་ནི་གལ་ཏེ་ཁྱེད་ཀྱིས་མགོ་རུ་འགྱུར་བ་ཕྲན་བུ་ཞིག་བཏང་ཡང་མཇུག་འབྲས་ཚུང་ཁྱད་པར་བ་ཞིག་ཡོང་ཆོག་པ་འདི་ཡིན་ཞིང་། འགོ་འཛུགས་ཀྱི་རྒྱུ་རྐྱེན་ཁག་ལ་འགྱུར་བ་ཕྲན་བུ་བྱུང་ན། གླད་པ་ཁྱད་པར་བ་ཞིག་ཡོང་ཐུབ།

"དེའི་ཕྱིར་ང་ཚོའི་གོ་རྟོགས་ལ། རིག་གཞུང་གིས་གླད་པའི་འཕེལ་ཕྱོགས་དང་འབྲེལ་བའི་རིགས་རྫས་ཀྱི་གསང་རྟགས་རྣམས་དགོས་མེད་དུ་བསྒྱུར་པ་དང་། དེ་དག་ལ་ཉམས་ཆག་བྱུང་ནས་རང་དབང་ཆེ་བའི་གླད་པའི་བར་སྟང་༼ང་ཚོས་འདིའི་དོན་དེ་དོན་དངོས་སུ་རྟོགས་ཀྱི་མེད།༽དེ་བསྒྱུར་དུ་བཀོད་སྒྲིག་བྱས་ཏེ་བརྡ་རྟགས་རང་བཞིན་གྱི་སྐད་ཡིག་སྦྱོང་བར་སྒྱུར་བའི་སེམས་རིག་བསྐྱེད་ཅིང་། འདི་ལྟར་རིག་གཞུང་གི་གནས་ཚུལ་ནི་སྐད་ཡིག་ལས་ཐོབ་པར་བྱས་ཡོད། ང་ཚོས་འདིར་བརྡ་རྟགས་རང་བཞིན་གྱི་སྐད་ཡིག་ཟེར་བ་ནི་ཅི་ཞིག་ཡིན་པ་དང་། དེས་ནུས་རྩལ་ཇི་ལྟར་བྱེད་དམ།

"སྤྱི་ར་གསང་རྟགས་འགོད་ཚུལ་གྱི་སྒྲིག་གཞི་གསུམ་ཡོད་པར་བཤད་ཀྱི་ཡོད། འདྲ་གཟུགས་དང་། བརྡ་རྟགས། མཚོན་རྟགས་བཅས་རེད། འདྲ་གཟུགས་ཀྱི་སྒྲིག་གཞི་ནི་རྫ་བའི་ཆ་ནས་གཅིག་གིས་གཅིག་མཚོན་པར་བྱེད་པ་ཞིག་ཡིན། ང་ཚོས་གོང་དུ་འདིའི་དཔེ་མཚོན་ཞིག་གླེང་ཟིན་པ་ནི། ནེ་ཊེ་གསུམ་ཚོགས་ཀྱིས་ཨ་

ནོར་སྐྱུར་རྫས་བྱེ་བྲག་པ་ཞིག་སྟོན་པ་འདི་རེད། ཕྲ་ཕུང་གི་གནས་རིམ་གྱི་ཤེས་ཚོར་ཡང་འདྲ་གཟུགས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡིན་ཏེ། སྐྱུལ་རྫས་ཀྱི་རྫས་སྦྱོར་ཞིག་བྱུང་བ་དང་ཕྲ་ཕུང་གིས་ཡ་ལན་སྤྲོད་ཀྱི་ཡོད། ཕྲད་པར་བརྟེན་པའི་ཤེས་ཚོར་གྱིས་བརྡ་རྟགས་ཀྱི་སྒྲིག་གཞི་བཀོལ་སྤྱོད་བྱེད་ལ། དེ་ཡང་བརྡ་རྟགས་འགའ་ཞིག་བྱུང་ནས་ཕྲད་པས་དེ་དག་གཅིག་སྒྲིལ་བྱས་ཏེ་གྲུབ་དོན་ཞིག་བསྐྲུན་གྱི་ཡོད། མཚོན་རྟགས་རང་བཞིན་གྱི་སྒྲིག་གཞི་སྐད་ཡིག་ལྟ་བུའི་ནང་བརྡ་རྟགས་དེ་དག་ནི་ང་ཚོས་ཚིག་ཟེར་བའི་སྤྱི་མཚན་འདིས་མཚོན་པ་དང་། ང་ཚོར་བརྡ་རྟགས་ཀྱི་འདུ་ཚོགས་ཆ་ཚང་ཞིག་མཚོན་པར་བྱེད་པའི་ཚིག་ཡོད་ལ། ང་ཚོས་གཞི་རིམ་གྱི་གནས་རིམ་ལ་བསམ་བློ་གཏོང་མི་དགོས་པར་ཚིག་དེ་དག་རང་སྟེང་ནས་བཀོལ་སྤྱོད་དང་སྟངས་འཛིན་བྱེད་ཐུབ། དེ་བཞིན་དགོས་མཁོ་བྱུང་ན། ང་ཚོས་ཚིག་དེ་དག་གཞི་རིམ་ལ་མར་ཁུངས་འདེད་ཀྱང་བྱེད་ཆོག དཔེར་ན། གནས་ཚུལ་ཞེས་པའི་དོན་ལ་བསྒོག་འདོན་བྱེད་པ་ལྟ་བུ་རེད། ཡིན་ཡང་། ང་ཚོར་ཚིག་རྣམས་རང་ངོས་ནས་བཀོལ་སྤྱོད་བྱེད་པའི་ནུས་སྟོབས་དང་རྟོག་འཆར་ལྟ་བུའི་དངོས་ཡོད་གནས་ལུགས་ཆ་ཚང་ཞིག་ཡོད།

“མཚོན་རྟགས་ཀྱི་སྐད་ཡིག་གིས་བརྡ་སྤྲོད་ཀྱི་རང་དབང་ལ་མངོན་ཐོན་གྱི་གནས་རིམ་གསར་པ་ཞིག་སྤྲད་ཡོད། ང་ཚོ་ནི་ཕྱོགས་གཅིག་ནས་འདས་ཟིན་གྱི་བྱུང་བ་ཁག་གི་བཀག་རྒྱ་ལས་གྲོལ་ཞིང་། ང་ཚོས་རང་དབང་གི་གནས་རིམ་འདི་ལས་རང་ཉིད་ལ་ཅི་ཞིག་ཐོབ་མིན་གྱི་མིང་ཐོ་རིང་པོ་ཞིག་བཟོ་ཆོག ངས་འདི་ནས་དཔེ་མཚོན་གཉིས་གླེང་རྒྱུ་ཡིན། གཅིག་ལ་རྟོག་པའི་བསྲེས་སྦྱོར་ཟེར། ང་ཚོས་

ཚིག་རྣམས་ལྷན་དུ་སྒྲིར་ཐུབ་པ་དང་། ཡང་ན་དེ་དག་གི་རྣམ་པ་བསྒྱུར་པའམ་འདྲ་མིན་དུ་བཀོལ་ནས་ཡོངས་སུ་གསར་པ་ཡིན་པའི་བསམ་བློ་དང་འདུ་ཤེས་བསྐྱེད་ཆོག ང་ཚོས་དཔྲ་ལ་བརྗེ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་བརྗོད་ཐུབ་ཅིང་། སྤྲེ་མི་ཞིག་གིས་འདི་ལྟར་བྱེད་མི་ཐུབ།

"འཕེལ་འགྱུར་གྱི་བར་སྐབས་ཤིག་ཏུ་ང་ཚོས་རང་ཉིད་མཚོན་རྟགས་ཀྱི་ངོ་བོ་ནས་སྤྱོད་པའི་ནུས་པའང་བྱུང་ཡོད། ངས་ང་ཚོས་མཚོན་རྟགས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཙམ་ནས་མ་གཏོགས་རང་ཉིད་སྤྱོད་མི་ཐུབ་པ་རྗོད་ཀྱི་མེད། ཡིན་ཡང་། ང་ཚོས་རང་ཉིད་མཚོན་རྟགས་ཀྱི་ངོ་བོ་ནས་སྤྱོད་གི་ཡོད་པ་གསལ་པོ་ཡིན། ང་ཚོར་ཚིག་གི་ལམ་ནས་འབྲེལ་བརྗོད་བྱེད་ཐུང་བའི་རང་ཉིད་ལ་བཅངས་པའི་འདུ་ཤེས་ཤིག་ཡོད། ང་ཚོའི་སྣང་བརྙན་དང་། གཏན་ཚིགས། ཁ་བརྡ་བཅས་ཕལ་ཆེ་བ་ནི་རང་ཉིད་ལ་བཅངས་པའི་འདུ་ཤེས་འདི་དང་འབྲེལ་ཞིང་། ངའི་ལྟ་ཚུལ་ལ་འདི་ནི་སྐད་ཡིག་རང་བཞིན་གྱི་འདུ་ཤེས་ཤིག་རེད།

"འགྲོ་བ་མིའི་རང་རིག་འདིས་བློའི་བྱ་འགུལ་གྱི་རིགས་གསར་པ་གཉིས་བསྐྱེད་ཡོད། ངས་རང་གི་གཏམ་བཤད་མཇུག་སྡུད་པའི་སྐབས་དང་བསྟུན་ནས་དེ་གཉིས་གླེང་རྒྱུ་ཡིན། ཐོག་མ་ནི་ང་ཚོའི་མཐོ་རིམ་སྲོག་ཆགས་ཀྱི་སེམས་དེ་མཚོན་རྟགས་ཀྱི་རྣམ་པར་འཕོ་འགྱུར་བྱུང་བ་འདི་རེད། ང་ཚོ་འཕེལ་འགྱུར་བྱུང་སའི་མཐོ་རིམ་སྲོག་ཆགས་སྤྲེ་མི་ལ་གོ་རྟོགས་དང་། གཤིས་རྒྱུད། གདུང་སེམས་མཉམ་བསྐྱེད། གྲལ་རིམ་གྱི་ལྟ་བ་སོགས་ཡོད། ང་ཚོའི་མཚོན་རྟགས་རང་བཞིན་གྱི་སེམས་ཀྱི་བྱ་འགུལ་གཅིག་ནི་མཐོ་རིམ་སྲོག་ཆགས་ཀྱི་སེམས་དེར་སྟོབ་རྒྱུ་དེ་

རེད། ཡིན་ཡང་། ང་ཚོས་མཚོན་རྟགས་ཀྱི་དོས་ནས་དེ་ལྟར་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། སྤྲ་མི་ལ་གོ་རྟོགས་ཡོད་ཀྱང་། ང་ཚོར་ཤེས་བཞིན་གྱི་ནུས་པ་ལྡན། ང་ཚོས་རང་ཉིད་ཀྱི་གོ་རྟོགས་སྤྱོང་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད།

"ང་ལ་མཚོན་ན་འདི་ནི་ཏ་ཙང་གལ་ཆེན་ཞིག་ཡིན། དེ་ཡང་རང་ཉིད་མི་ཞིག་ཡིན་པའི་ཆ་ནས་འཕེལ་འགྱུར་གྱི་གཞུང་ལམ་དང་ཁ་བྲལ་མེད་པ་དང་། ངའང་དེའི་ཆ་ཤས་ཤིག་ཡིན། དེ་ལྟ་ནའང་ངས་རང་གི་སེམས་དེ་རྣམ་པ་ཐ་དད་པ་ཞིག་གི་དོས་ནས་ཀྱང་སྤྱོང་ཐུབ།

"མཐའ་མར་ང་ཚོར་གསར་བྱུང་གི་མིའི་སྤྱོང་བའི་རིགས་ཤིག་ཡོད། ཆིམ་པམ་ཇེ་སི་རྟེས་རིག་མི་ཤེས་པ་དང་། དེ་བཞིན་རི་མོའང་འབྲི་མི་ཤེས། འོན་ཀྱང་། ང་ཚོར་མཛེས་དཔྱོད་ཀྱི་སྤྱོང་བ་ལྡན་ཞིང་། གླང་དོར་གྱི་མཛེས་སྡུག་དེ་སྤྱོང་ཐུབ། ང་ཚོར་སྒོམ་སྒྲུབ་ལས་བྱུང་བའི་སེམས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཁག་ཅིག་ཀྱང་ཡོད།

"ངས་མཚོན་རྟགས་རང་བཞིན་གྱི་བཟ་བྱེད་དང་། མཚོན་རྟགས་རང་བཞིན་གྱི་རང་རིག་གཉིས་ཀའི་སེམས་ཀྱི་ནུས་པ་དེས་མདོན་ཐོན་གྱི་གནས་རིམ་མཐོ་ཤོས་ཤིག་མཚོན་འདུག་པར་འདོད། འདི་ནི་སའི་གོ་ལའི་སྟེང་གི་གསར་བྱུང་ཞིག་ཡིན་ཞིང་། སྔོན་དུས་མ་བྱུང་བ་ཞིག་རེད། མ་མཐའ་ཡང་ད་རེས་ཀྱི་ཚེ་སྲོག་གི་འཕེལ་འགྱུར་འདིའི་ནང་མཐོང་སྤྱོང་མེད་པ་ཞིག་ཡིན།"

སྙིང་རྗེ་ནི་འགྲོ་བ་མི་ལ་མ་གཏོགས་མེད་དམ།

འོད་སོ་ལྷའི་གཏམ་བཤད་ཀྱིས་གནད་དོན་མང་པོ་ཞིག་བསླངས་ཤིང་། ང་ཚོས་གནད་དོན་དེ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་ནང་པའི་ཕྱོགས་གཏོགས་ནས་རིན་ཐང་ཆེ་བའི་གོ་

རྟོགས་ཁག་ཅིག་རྟེན་ཐུབ་པའི་རེ་བ་བཟུང་བ་ཡིན། གནད་དོན་དེ་དག་གསར་པ་ཡིན་པའི་སྐབས་འདིར་ཨ་ཐོར་གྱིས་བཀག་རྒྱ་མེད་པའི་བགྲོ་གླེང་ཞིག་འགོ་འཛུགས་པར་སྤྲོ་སྣང་སྐྱེས་འདུག “༄གོང་ས་མཆོག་ལགས། ང་ཚོས་ཁྱེད་ལ་དྲི་བ་འགའ་ཞིག་འདྲི་འདོད་བྱུང་། ཁྱེད་ཀྱིས་དུད་འགྲོ་རྣམས་དང་འགྲོ་བ་མིའི་བར་དུ་ཡོད་པའི་འབྲེལ་བའི་ཐད་ལ་དགོངས་ཚུལ་ཅི་ཞིག་བཟུང་ཡོད་དམ། འདི་དག་གི་ཁྱད་པར་དང་མཚུངས་ཆ་གང་དག་ཡིན་ནམ། འོད་སོ་ལྷུས་རང་ཉིད་དང་རང་ཉིད་འབྱུང་སའི་དུད་འགྲོ། དེ་བཞིན་སྐྱེ་ལྡན་གྱི་ཁྱབ་ཁོངས་ཧྲིལ་པོའི་བར་གྱི་འབྲེལ་བ་ལ་ཆེ་མཐོང་བྱེད་ཚུལ་བརྗོད་སོང་། འོན་ཀྱང་། འགྲོ་བ་མི་ལ་མིའི་རང་བཞིན་གྱི་ནུས་པ་ཁྱད་པར་བ་ངེས་ཅན་ཞིག་ཡོད་ངེས། ཁྱེད་ཀྱིས་ནུས་པ་དེ་དག་ཇི་ལྟར་རྟོགས་པ་དང་། ནང་དོན་རིག་པའི་ནང་དེ་དག་ལ་འགྲེལ་བརྗོད་ཇི་ལྟར་བྱེད་དམ།”

ཏཱ་ལའི་བླ་མས་རྒྱུན་ལྡན་ལྟར་ཁེངས་སྐྱུང་གིས་གསུང་རྒྱུར། “ངས་འདིའི་ཐད་ལ་བསམ་གཞིགས་ཞིབ་ཕྲ་ཞིག་བྱས་མེད་པ་དང་། མ་གཞི་ང་ནི་ཉམས་ཞིབ་པ་ཞིག་མིན། ཡིན་ཡང་། ང་ཚོས་མི་ལ་ཡོད་པའི་ཁྱད་ཆོས་མང་པོ་ཞིག་དུད་འགྲོ་ལའང་ཡོད་པར་བརྗོད་ཆོག སྙིང་ཚོར་གྱི་རིགས་འདྲ་མིན་དང་། རྟོག་པ། དེ་བཞིན་ཐལ་ཆེར་དྲན་ཤེས་ངེས་ཅན་ཞིག་ཀྱང་ཁྱད་ཆོས་དེ་ཚོའི་ནང་འདུས་ཤིང་། དུད་འགྲོ་ཚོར་དྲན་ཤེས་ཡོད་པ་ནི་ཁོ་ཚོས་གང་ཤེས་པ་དེ་བརྗེད་ཀྱི་མེད་པ་སོ་སོའི་བྱ་སྤྱོད་ལས་མཐོང་ཐུབ་པ་འདིས་བསྟན་ཡོད། ངའི་ལྟ་ཚུལ་ལ་ཁྱད་པར་ཆེ་ཤོས་ནི་རིག་སྟོབས་ཀྱི་གནས་རིམ་དུ་ཡོད་ཅིང་། དུད་འགྲོ་ཚོར་རིག་སྟོབས་ལྡན་ནའང་། རིག་སྟོབས་དེ་ཤུགས་ཆེ་རུ་གཏོང་བ་དང་། དཔྱད་ཞིབ་བཀོལ་སྤྱོད་བྱེད་པའི་ནུས་པ་

འདིས་འགྲོ་བ་མིའི་རིགས་ལོགས་སུ་བཀར་འདུག

"ངས་འདི་དང་འབྲེལ་བའི་གནད་དོན་ཞིག་གི་ཐད་ལ་ཁྱེད་ཚོའི་ལྟ་ཚུལ་དེ་ཤེས་འདོད་བྱུང་། གལ་ཏེ་དུད་འགྲོའི་འཇིག་རྟེན་ལ་བལྟས་ཚེ། གདུང་སེམས་མཉམ་བསྐྱེད་དང་། འབྲེལ་བའི་བར་ལ་ལྟོས་བཅས་རང་བཞིན་ཞིག་ཡོད་པར་སྣམ། དཔེར་ན། མ་ཞིག་དང་ཕྲུ་གུའི་བར་ལ་གཞན་རྟེན་ཟབ་མོ་ཞིག་ཡོད་སྐབས། བྱམས་སྐྱོང་དང་གདུང་སེམས་མཉམ་བསྐྱེད་ཀྱང་འབྱུང་གི་ཡོད་པར་སྣང་། ཡིན་ཡང་། གནས་སྟངས་གཞན་ནང་དེ་ལྟར་མི་འབྱུང་ཞིང་། རྒྱ་མཚོའི་བྱེ་འགྲམ་དུ་སྒོ་ང་བཏང་ཡོད་པའི་རུས་སྦལ་མ་ཞིག་སླར་ཡང་ས་ཆ་དེར་ཡོང་ནས་སོ་སོའི་ཕྲུ་གུ་ལ་ཐུག་པའི་དབང་དུ་བཏང་ཡང་། ཕན་ཚུན་འབྲེལ་བའི་ཚོར་བ་དང་བརྩེ་གདུང་ཞིག་ཕལ་ཆེར་ཡོད་ཀྱི་མ་རེད། དེ་མཚུངས་སུ་གལ་སྲིད་ཕྱེ་མ་ལེབ་མ་ཞིག་སོ་སོའི་ཕྲུ་གུ་ལ་འཕྲད་ཀྱང་། ཕན་ཚུན་འབྲེལ་བའི་ཚོར་བ་དང་གདུང་སེམས་མཉམ་བསྐྱེད་ཅིག་ཏ་ལམ་མེད།

"དེ་བཞིན་འོ་འཐུང་སྲོག་ཆགས་ལ་མཚོན་ན་འང་། མ་དང་ཕྲུ་གུའི་བར་དུ་ཡོད་པའི་རང་བྱུང་གི་བརྩེ་དུང་དང་། གདུང་སེམས་མཉམ་བསྐྱེད་ནི་ཕྲུ་གུ་དེ་རང་ངོས་ནས་འཚོ་ཐུབ་པའི་བར་དུ་མ་གཏོགས་རྒྱུན་མི་བརྟན་པར་སྣང་། དེ་ནས་ཕན་ཚུན་གྱི་འབྲེལ་བ་ལ་འགྱུར་ལྡོག་འབྱུང་ཞིང་། གནས་སྟངས་ཁག་ཅིག་གི་ནང་གཅིག་གིས་གཞན་དེ་ཟས་སུ་སྤྱོད་པའང་འབྱུང་སྲིད། འོན་ཀྱང་། འདིར་འགྲོ་བ་མི་ནི་ཁྱད་པར་བ་ཞིག་རེད། ཐ་ན་ཕྲུ་གུ་རང་ཉིད་གསོན་གནས་ཀྱི་དོན་དུ་མ་ལ་བརྟེན་མ་དགོས་ཀྱང་། ཕན་ཚུན་གྱི་བརྩེ་གདུང་དེ་རྒྱུན་འཁྱོངས་བྱེད་ཀྱི་ཡོད།

"གནད་དོན་འདི་དག་གིས་སྙིང་རྗེའི་སྐོར་ལ་དྲི་བ་ཞིག་སློང་བ་དང་། སྙིང་རྗེ་ནི་ལྷང་དོར་གྱི་ངོས་ནས་བྱུང་བ་མ་ཡིན་པར་འཚོ་རྟེན་གྱི་དགོས་མཁོ་རུ་བྱུང་བ་ཞིག་ཡིན་ནམ། སྙིང་རྗེ་དེ་ཁྱེད་ལ་དགོས་པའི་ཆ་ནས་བྱུང་བ་ཞིག་དང་། གལ་ཏེ་ཁྱེད་རང་ལུས་པོའི་ཆ་ནས་གཞན་ལ་བརྟེན་མ་དགོས་ཚེ། ཚོར་བ་འདི་འབྱུང་རྒྱུ་ཡིན་ནམ། འདི་ལ་སྐྱེ་དངོས་རིག་པའམ་འཕེལ་འགྱུར་རིག་པའི་རྟེན་གཞི་ཞིག་ཡོད་དམ།"

འོད་སེ་ལྷས་ལན་བཏབ་བྱུང་། "ཁྱེད་ཀྱིས་གླེང་བའི་གནད་དོན་དང་པོ་སྟེ། རིག་སྟོབས་ཀྱི་སྐོར་ནས་བཤད་ན། ང་ཚོའི་རིག་སྟོབས་དང་སྤྲ་མི་ཞིག་གི་རིག་སྟོབས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ནི་ང་ཚོའི་སྐད་ཡིག་ལ་ཐུག་ཡོད། དོན་ངོ་མར་བྱ་དངོས་ཁག་ཅིག་ལ་སྤྲ་མི་ནི་ང་ཚོ་ལས་རིག་པ་མྱུར་ཞིང་། ཁོ་ཚོས་ཤིང་སྡོང་ཐོག་གཡོ་མཆོང་བྱེད་ཐུབ། ང་ཚོས་དེ་ལྟར་བྱེད་མི་ཐུབ་པ་ཞིག་རེད། ཁོ་ཚོར་ཡོད་པའི་རིག་སྟོབས་ནི་ང་ཚོའི་རིག་སྟོབས་དང་ཆ་འདྲ་བ་ཞིག་མིན། ང་ཚོས་སྤྲ་མིའི་རིག་སྟོབས་དེ་རྒྱུན་འཛིན་བྱས་ཏེ་ཆེ་རུ་བཏང་བའི་སྐད་ཆ་ཞིག་མ་རེད། དེ་ལས་ལྡོག་སྟེ། ང་ཚོར་ཡོད་པའི་རིག་སྟོབས་ནི་ཁྱད་པར་བ་ཞིག་ཡིན་ཞིང་། མཚོན་རྟགས་ཀྱི་སྐད་ཡིག་བཀོལ་སྤྱོད་ཀྱི་ང་ཚོའི་ནུས་པ་ལ་འབྲེལ་བ་ཡོད། སྤྲ་མི་ལ་སྐད་ཡིག་སློབ་པའི་ཞིབ་འཇུག་ཚོད་ལྟའི་ནང་ཁོ་ཚོས་དེར་ཇི་ལྟར་འབད་པ་བྱས་ཀྱང་། ནུས་པ་ཐུན་བུ་ཞིག་མ་གཏོགས་འབྱུང་གི་མེད།

"བྱམས་སྐྱོང་ལ་མཚོན་ན། རུས་སྦལ་དང་བྱེ་མ་ལེབ་ཀྱིས་སོ་སོའི་ཕྲུ་གུ་བྱམས་སྐྱོང་བྱེད་མོད། བྱེད་སྟངས་དེ་ཆེས་དཀྲུས་མ་ཞིག་ཡིན། འདི་དག་གིས་ཚང་

ཞིག་བཟོ་བ་དེ་རེད། རྡུས་སྤྲུལ་ནི་མཚོ་ལས་ཕྱི་ལ་འབུད་དགོས་པ་དང་། རྡུས་སྤྲུལ་ལ་མཚོན་ན་འདི་ནི་ལས་ཆེགས་ཅན་ཞིག་རེད། ཕྲུ་གུ་ཚོ་རྒྱབ་ཏུ་བསྐྱུར་ནས་ཁོ་མོས་ཐད་ཀར་རང་གི་ཕྲུ་གུ་ཚོར་འབྲེལ་བ་མི་བྱེད་ནའང་། བྱམས་སྐྱོང་གི་འདུན་པ་ཞིག་ལྡན་ཞིང་། བྱམས་སྐྱོང་བྱེད་སྟངས་དེ་མ་འདྲ་བ་ཞིག་རེད། ཐ་ན་སྤྲོ་འབུས་ཀྱང་ཁྲུབས་ཚང་བཟོ་སྐྲུན་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། མཐོ་རིམ་སྲོག་ཆགས་ཀྱི་ནང་དུ་སྤྲེ་མིའི་ཕྲུ་གུ་ཞིག་འཚར་ལོངས་བྱས་ནས་འོ་མའི་དོན་དུ་མ་ལ་བརྟེན་མ་དགོས་ཀྱང་། འབྲེལ་བ་ཞིག་ད་དུང་གནས་ཤིང་། ཁོ་ཚོས་སོ་སོའི་མ་དང་། སྤུན་ཟླ་རྣམས་ངོ་ཤེས་ཀྱི་ཡོད། འདི་ནི་ཁོ་ཚོའི་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་ནང་དུ་གལ་ཆེན་ཞིག་ཡིན། ང་ཚོར་ཡང་ཡོན་ཏན་འདི་རང་ཉིད་ཀྱི་མེས་པོ་ལས་ཐོབ་ཡོད།”

ཨ་ཐོར་ཡང་གྲོས་བསྡུར་ནང་ཞུགས་སོང་། “ང་ཚོས་སྙིང་རྗེའི་གནད་དོན་འདི་གཏིང་ཟབ་ཏུ་བཏང་ནས་གླེང་ན་འགྲིག་གམ། ཉེ་འབྲེལ་གྱི་འབྲེལ་བ་ཡོད་མཁན་ཚོའི་སྐོར་གཅིག་པུ་མ་ཡིན་པར་འདི་འདྲའི་འབྲེལ་བ་མེད་མཁན་ཚོའི་སྐོར་ནས་གླེང་ན་གང་འདྲ་ཞིག་ཡིན་ནམ། དུད་འགྲོ་ཡིས་རང་ཉིད་དང་རིགས་གཅིག་ཀྱང་ཉེ་འབྲེལ་གྱི་འབྲེལ་བ་མེད་མཁན་ཚོ་ལ་གདུང་སེམས་མཉམ་བསྐྱེད་དང་། སྙིང་རྗེ་བྱེད་ཐུབ་བམ།”

“ཚིམ་ཕམ་རྗེའི་ཁྲོད་ན་དེ་ལྟར་འབྱུང་གི་ཡོད་པར་ངེས་ཤིང་། ཚད་གཞི་དམའ་བོ་ཞིག་ལ་མི་རྐྱོད་དང་། ནགས་དྲེད་ཀྱི་ཁྲོད་ནའང་དེ་ལྟར་འབྱུང་གི་ཡོད།” འོད་སོ་ལྷས་བརྗོད་བྱུང་། “གདུང་སེམས་མཉམ་བསྐྱེད་ཀྱི་དཔེ་མཚོན་མང་པོ་ཞིག་ཡོད་པ་དཔེར་ན། ལོ་ན་གཞོན་པའི་ཚིམ་ཕམ་རྗེ་གཉིས་འཐུག་རྩོད་བྱས་པ་དང་། ཁོ་

གཉིས་ཀྱིས་འབྲུག་རྫོང་མཚམས་བཞག་པའི་སྐབས་ལ་ཆིམ་ཕམ་ཇེ་རྒན་མོ་ཞིག་ཡོང་ནས་ལག་གཉིས་བསྣོལ་ནས་ཁོ་གཉིས་ལ་འཆམ་པོ་བྱས་ཤིང་། ཁོ་གཉིས་ཞི་འཇམ་དུ་གྱུར་འདུག་པ་ལ་ཞིབ་ལྟ་བྱས་ཡོད། འདི་ལྷ་བུའི་དཔེ་མཚོན་མང་པོ་ཞིག་ཡོད་ལ། ཆིམ་ཕམ་ཇེས་སོ་སོའི་མ་ངོ་ཤེས་པ་ལས་ཕ་ངོ་ཤེས་ཀྱི་མེད། ཕ་རྣམས་ཀྱིས་ཚོགས་སྡེ་སྤྱི་ལ་འགན་ཁུར་བ་དང་། ཁ་ཟས་གཞན་ལ་ཟ་རུ་འཇུག་པ་ལྟ་བུའི་རང་འདོད་མི་ཆེ་བའི་སྤྱོད་པ་དང་གདུང་སེམས་མཉམ་བསྐྱེད་ཀྱིས་ཁེངས་ཡོད།"

"གལ་ཏེ་གསོན་གནས་ཀྱི་གནད་དོན་ཞིག་མིན་ཚེ། ཁྱེད་ཀྱི་ལྟ་ཚུལ་ལ་སྙིང་རྗེ་ཞེས་པ་ནི་གང་དུ་འོང་གི་ཡོད་དམ།" ༧གོང་ས་མཆོག་གིས་དྲིས་བྱུང་།

"དཔེར་ན། ང་ཚོ་དང་རུས་སྦལ་ལྟ་བུའི་དུད་འགྲོ་བར་གྱི་ཁྱད་པར་ཆེ་ཤོས་དེ་ང་ཚོ་ནི་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་སེམས་ཅན་ཡིན་པ་འདི་རེད། ང་ཚོ་ནི་སྤྱི་ཚོགས་ཤིག་གི་ནང་དུ་འཚོ་བ་དང་། ང་ཚོའི་གསོན་གནས་ཀྱི་ཆ་ཤས་ཤིག་ནི་འདི་དང་འབྲེལ་བ་ཆེ། སྤྱི་ཚོགས་རང་བཞིན་གྱི་སེམས་ཅན་ཚོས་རང་གི་ཚོགས་སྡེ་དེའི་གསོན་གནས་ལ་ཕན་པའི་སྤྱོད་པ་དར་རྒྱས་སུ་བཏང་ཡོད།"

ཧྥ་ལའི་བླ་མས་སྐད་ཆ་འདི་ལ་ཉམས་ཚོད་ཅིག་བྱེད་འདོད་ཡོད་པར་སྣམ། "སྦྲང་ཆང་ནང་དུ་ཡོད་པའི་སྦྲང་མ་ལ་མཚོན་ན། སོ་སོའི་གསོན་གནས་ཀྱི་སླད་དུ་ཕན་ཚུན་ལ་བརྟེན་ཡོད། ཐ་ན་རྩ་ཁྲིམས་དང་། ཡང་ན་ཆོས་ལུགས་ལྟ་བུ་གང་ཡང་མེད་པར་ཁོ་ཚོ་ཚང་མས་མཉམ་འབྲེལ་གྱིས་ལས་ལ་བརྩོན་ཞིང་། ཁོ་ཚོ་ཚང་མས་དེ་ལྟར་ལས་ལ་བརྩོན་པ་ནི་དགོས་མཁོའི་དབང་དུ་ཡིན་ལ། ཁོ་ཚོའི་སྐྱོང་ཚོར་ཁོང་ཁྲོ་ལྟ་བུ་ནི་གསོན་གནས་ཀྱི་ཆེད་དུ་རེད།"

"རེད་ལགས།" འོད་སེ་ལྷས་བརྗོད་བྱུང་།

"འཁྲིག་སྤྱོད་ཀྱི་འདོད་པའང་གསོན་གནས་ཀྱི་སླད་དུ་ཡིན་པ་དང་། འགྲན་སེམས་ཀྱང་གསོན་གནས་ཀྱི་ཆེད་དུ་རེད།"

"རེད་ལགས།"

"སྙིང་རྗེ་ཡང་།"

"གསོན་གནས་ཀྱི་ཆེད་དུ་རེད།" འོད་སེ་ལྷས་བསམ་བློ་འདིའི་མཇུག་བསྐྱངས་ནས་བརྗོད་རྒྱུར། "ཚོགས་སྤེ་སྤྱིའི་ངོས་ནས་བཤད་ན། ཕོ་ཡིན་པའི་ཆིམ་པམ་ཛེ་རྣམས་ཕན་ཚུན་འཁྲུག་རྩོད་བྱས་ན་ཕན་པ་མེད་པ་དང་། དེའི་ཕྱིར་ཆིམ་པམ་ཛེ་ཀན་མོ་དེས་ཕོ་གཉིས་ཀྱི་ཁོང་ཁྲོ་ཞི་རུ་བཅུག་པ་རེད།"

"མོ་ཡི་སེམས་དེ་སྙིང་རྗེ་ཙུང་ཆེ་བ་ནི་བདེན་པ་ངོ་མ་དེ་ཡིན་པ་འདྲ།" ཧྥུ་ལའི་བླ་མ་བཞད་སོང་།

"ཡིན་ཡང་། ཕོ་ཚོས་ཀྱང་དེ་ལྟར་བྱེད་རྒྱུ་རེད། ངས་འདི་ནས་ཁྱེད་ལ་སྒྲུང་གཞན་ཞིག་བཤད་རྒྱུ་ཡིན། མོ་ཡིན་པའི་སྤྲེ་བོ་ཞིག་གིས་བྱི་ཞིག་ལ་རྩེད་མོ་བརྩེས་ནས་བྱི་དེར་རྨས་སྐྱོན་བྱུང་བས་བྱི་དེ་འཕུར་ཐུབ་མེད། སྤྲེ་བོ་འདིས་བྱི་དེར་བལྟས་པ་དང་། དེ་ནས་ལག་པ་གཅིག་གིས་བྱི་དེ་འཛིན་བཞིན་ཤིང་སྡོང་གི་རྩེར་འཛེགས། དེར་ཁོ་མོས་བྱི་ཡི་གཤོག་པ་ཡར་གཡོ་མར་གཡོ་བྱས་ནས་བྱི་དེ་འཕུར་བར་འབད་པ་བྱས་ཡོད།"

"སོ་སོའི་ཚོགས་སྤྱིའི་ཕྱི་རོལ་ན་འདི་ལྟར་།" ཀོང་ས་མཆོག་གིས་མནོ་བསམ་གཏོང་བཞིན་འདུག "དེ་ནི་ཧ་ཅང་དང་བ་འདྲེན་པ་ཞིག་རེད། ཡིན་ཡང་།

གཅིག་བྱས་ན་འདི་ནི་དམིགས་བསལ་ཞིག་ཡིན་སྲིད།”

སྙིང་རྗེ་དང་རིག་སྟོབས།

ཨ་ཐོར་གྱིས་སླར་ཡང་གྲོས་བསྡུར་གྱི་ཁ་ལོ་བསྒྱུར་ན་འདོད་འདུག “༄གོང་ས་མཆོག་ལགས། སྤྱོད་པ་འདི་དང་། འགྲོ་བ་མིའི་སྤྱོད་པ་འདི་ལྟ་བུའི་བར་གྱི་ཁྱད་པར་ཅི་ཞིག་ཡིན་ནམ། ང་ཚོས་འདི་ནས་བགྲོ་གླེང་གི་ཆེད་དུ་མཐོ་རིམ་སྲོག་ཆགས་དང་། ང་ཚོ་ལ་མ་མཐའ་ཡང་རིག་སྟོབས་དང་སྙིང་རྗེའི་གྲུབ་ཆ་དུ་མ་ཞིག་ཐུན་མོང་དུ་ཡོད་པར་བདེན་འཛིན་བྱེད། ད་ལྟ་ང་ཚོས་རྣ་རམ་ས་ལར་རིག་གཞུང་ཆེན་པོ་གཉིས་ཀྱི་ངོས་ནས་བགྲོ་གླེང་བྱེད་བཞིན་པ་རེད། ཁྱེད་ཀྱི་དགོངས་ཚུལ་ལ། ང་ཚོ་དང་སྤྱོད་པ་དེ་ལྟ་བུ་ཅན་གྱི་མཐོ་རིམ་སྲོག་ཆགས་ཀྱི་བར་དུ་ཡོད་པའི་ཁྱད་པར་ཅི་ཞིག་ཡིན་ནམ། དེ་ནི་རིག་སྟོབས་ཀྱི་ཚད་གཞི་ཞིག་ཡིན་ནམ། ང་ཚོས་སློབ་སྦྱོང་དང་རིག་གཞུང་། སྒྲིག་འཛུགས་བཅས་བརྒྱུད་ནས་རང་ཉིད་ཡར་རྒྱས་སུ་བཏང་བའི་རྒྱུ་མཚན་ཞིག་ཡིན་ནམ། ཡང་ན་ང་ཚོར་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱིས་རིག་སྟོབས་དང་། སྙིང་རྗེ་ཙུང་མང་པོ་ཡོད་པ་ཡིན་ནམ།”

“ངའི་ལྟ་ཚུལ་ལ་དུད་འགྲོ་སྤྱི་དང་། ལྷག་པར་དུ་སྤྱི་ཚོགས་རང་བཞིན་གྱི་དུད་འགྲོ་ཚོར་གཞན་སེམས་ཚད་གཞི་དམའ་བོ་ཞིག་ལས་མེད།” ༄གོང་ས་མཆོག་གིས་གསུངས་བྱུང་། “འདི་ནི་དགོས་མཁོའི་དབང་གིས་བྱུང་བ་ཞིག་རེད། ཡིན་ཡང་། དུད་འགྲོ་དེ་དག་གིས་གཞན་སེམས་དེ་ཚད་མེད་པར་དར་སྤེལ་གཏོང་མི་ཐུབ། འགྲོ་བ་མི་ཁོ་ནས་མ་གཏོགས་དེ་ལྟར་བྱེད་མི་ཐུབ། དེ་ཡང་རིག་སྟོབས་དང་ལམ་སྟོན་ལ་ཐུག་ཡོད། དུད་འགྲོ་ཚོས་ཚད་གཞི་དམའ་བོ་ཞིག་ལ་ལམ་སྟོན་གང་

བྱས་པ་དེ་ལག་བསྟར་བྱེད་ཐུབ།”

མཚམས་འདིར་སི་ཧྲེ་ལྷུན་གྱིས་དྲི་བ་ཞིག་བཀོད་བྱུང་། “༧གོང་ས་མཆོག་ལགས། ཁྱེད་ཀྱི་དགོངས་ཚུལ་ལ། དེ་ལྟར་ཡིན་པ་ནི་ང་ཚོར་ལམ་སྟོན་དང་། སྙིང་རྗེ། གཞན་སེམས་བཅས་ཅུང་མང་བའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་ཡིན་ནམ། ཡང་ན་ཅུང་མང་བ་ཞེས་པ་འདི་དང་ལྷན་དུ་གཞན་ཞིག་མངོན་ཐོན་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་དམ། དེ་ཡང་རིག་སྟོབས་མང་བའི་རྐྱེན་གྱིས་གནས་རིམ་གསར་པ་ཞིག་འབྱུང་གི་ཡོད་དམ།”

ཏཱ་ལའི་བླ་མས་གསུང་རྒྱུར། “དེ་ནི་དོན་དངོ་མར་བཀོལ་སྤྱོད་དང་ཚད་གཞིའི་ཁྱད་པར་ཞིག་ཡིན་པ་ལས། ངོ་བོའི་ཐད་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཞིག་མིན། དངོས་ཁམས་ཀྱི་གནས་རིམ་དུའང་གནས་གཞིའི་ཆེ་ཆུང་ལ་ཁྱད་པར་ཡོད་པ་དང་། མིའི་ཀླད་པ་ནི་ཧ་ཅང་ཆེན་པོ་ཡོད་པ་ཞིག་རེད། ངོ་བོའི་ཐད་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཞེས་པ་འདིས་རིག་སྟོབས་ཀྱི་རིགས་ཐ་དད་པ་ཞིག་སྟོན་གྱི་ཡོད་དམ། གལ་ཏེ་མིའི་སྤྱོད་བར་བལྟས་ན། དུད་འགྲོ་ཚོར་མེད་པའི་ནུས་པ་ང་ཚོར་ཡོད་ལ། དཔེར་ན། འོད་སོ་ལྟས་གོང་དུ་བརྗོད་པའི་མཚོན་རྟགས་ཀྱི་སྐད་ཡིག་བཀོལ་སྤྱོད་དང་། ཆོས་རྣམས་དོན་སྤྱི་ལ་བསྒྱུར་པའི་ནུས་པ། ལྐོག་གྱུར་གྱི་བསམ་བློ་བཀོལ་སྤྱོད། འདས་པའི་སྤྱོད་བ་དང་དྲན་པ་གཉིས་ད་ལྟའི་སྤྱོད་བ་ལ་ཟུང་འབྲེལ་བྱེད་པ་ལྟ་བུ་སོགས་རེད། འདི་དག་ནི་མི་ལ་ཡོད་པའི་ནུས་པ་ཡིན་ཞིང་། དུད་འགྲོ་ལ་ཧ་ལམ་ཡོད་མི་སྲིད། འོན་ཀྱང་། འདི་དག་ནི་ངོ་བོའི་ཐད་ནས་ཁྱད་པར་ཡོད་པའི་རིག་སྟོབས་ཤིག་ཡིན་ཞེས་ཚེ། རྟོག་དྲ་འབྱུང་རྒྱུ་རེད། རིག་སྟོབས་ནི་ཅི་ཞིག་ཡིན་པ་དང་ཅི་ཞིག་མིན་པའི་ཁྱད་པར་འབྱེད་པའི་ནུས་པ་ཞིག་ཡིན་ཞིང་། འདི་འདྲའི་ནུས་པ་ནི་མཐོ་རིམ་སྲོག་ཆགས་ལའང་ཡོད་པ་

ཞིག་རེད།”

“ཡེ་ཤུའི་ཆོས་ལུགས་ནང་ས་མཚམས་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡོད།” སི་ཏེ་ལྷུན་གྱི་བརྗོད་བྱུང་། “འགྲོ་བ་མི་ལ་བདག་རྟག་པ་ཞིག་ཡོད་པར་བཤད་པ་དང་། དེ་ནི་ངོ་བོའི་ཁྱད་པར་ཞིག་རེད།”

“ནང་པའི་གཞུང་དུ་མི་དང་དུད་འགྲོའི་བར་ལ་ཁྱད་པར་དེ་འདྲ་ཞིག་མི་འབྱེད།” ཏཱ་ལའི་བླ་མས་གསུངས་སོང་། “སྐད་ཡིག་ནི་ཁྱད་པར་གཙོ་བོ་ཞིག་རེད། ཡིན་ཡང་། ཕྱོགས་གཅིག་ནས་འདི་འང་རིག་སྟོབས་ཀྱི་ནུས་རྩལ་ཞིག་ཡིན། ངས་འདིར་རྗོད་བཞིན་པ་ནི་མཚོན་རྟགས་རང་བཞིན་གྱི་སྐད་ཡིག་འདི་ཡིན་ཞིང་། ང་ཚོས་འགྲོ་བ་མི་ལ་སྐད་ཡིག་ཡོད་པ་དང་དུད་འགྲོ་ཚོར་སྐད་ཡིག་མེད་ཅེས་བཤད་མི་ཐུབ། དུད་འགྲོ་ཚོར་ཡང་སོ་སོའི་སྐད་ཡིག་བྱེ་བྲག་པ་ཞིག་ཡོད་སྲིད།”

“རེད་ལགས། ཁོ་ཚོས་ཕན་ཚུན་ལ་གོ་བརྡ་སྤྲོད་ཀྱི་ཡོད།” འོད་སེ་ལྷས་མོས་མཐུན་བྱས་བྱུང་། “དུད་འགྲོའི་རིགས་ཚང་མས་ཕན་ཚུན་ལ་གོ་བརྡ་སྤྲོད་ཀྱི་ཡོད།”

“རྒྱལ་བ་ཀརྨ་པ་སྐུ་ཕྲེང་སྔོན་མ་ཞིག་གིས་བྱི་འུ་ལ་ཆོས་གསུང་ཐུབ།” ད་ལྟའི་ཀརྨ་པ་ལ་མགོ་གཡུག་བཞིན་ཏཱ་ལའི་བླ་མས་གསུངས་བྱུང་། “ང་ལ་འདི་ལྟ་བུའི་ནུས་པ་མེད། བྱི་འུ་ཚོའི་སྐད་ལ་མཚོན་ན། འགའ་ཤས་ནི་ཉེན་བརྡ་དང་། ཁག་ཅིག་ནི་ལྷོད་ཡངས་ཀྱི་རྟགས། ཡང་འགའ་ནི་ཐབས་ཟད་ཀྱི་བརྡ་མཚོན་ལྟ་བུ་རེད།”

འོད་སེ་ལྷས་དང་བ་འདྲེན་པའི་འབྱུང་འགྱུར་གྱི་ཞིབ་འཇུག་ཅིག་ལ་ཁ་ཕྱོགས་ནས་གྲོས་བསྡུར་འདི་མཇུག་བསྒྲིལ་སོང་། “ཁྱེད་ཀྱིས་མཁྱེན་གསལ་ལྟར།

ཚན་རིག་པ་ཚོས་ལྤེ་སི་ཁོམ་སིན་དུ་ཡོད་པའི་རེ་ཆར་ཧྲིའི་ཞིབ་འཇུག་བརྟག་དཔྱད་ཁང་ལྷ་བུའི་ནང་སྒོམ་སྒྲུབ་བྱེད་བཞིན་པའི་གྲྭ་པའི་སེམས་ལ་བརྟག་དཔྱད་གཏོང་བཞིན་ཡོད།

"འཕྲུལ་ལས་འདིའི་རིགས་བཀོལ་སྤྱོད་བྱས་ནས་ཆིམ་ཕམ་ཟེ་དང་། མིའི་སེམས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ལའང་མི་འགྱངས་བར་ཞིབ་ལྟ་བྱེད་རྒྱུ་རེད། ད་ལྟང་ཚོས་ཞིབ་འཇུག་འདིའི་རིགས་བྱེད་མི་ཐུབ། དེ་ཡང་རྒྱུ་མཚན་ནི་ཆིམ་ཕམ་ཟེ་རྣམས་འཕྲུལ་ཆས་ཀྱི་ནང་དུ་སྤྱོད་འདོད་མེད་པས་ཡིན། འོན་ཀྱང་། འཕྲུལ་ཆས་སྐབས་བདེ་རུ་སོང་ནས་ཆིམ་ཕམ་ཟེ་ཚོས་གྱོན་ཚོག་པའི་དུས་སུ་ང་ཚོས་ཁོ་ཚོའི་སེམས་དེ་ང་ཚོའི་སེམས་དང་མཚུངས་མིན་ལ་ཞིབ་འཇུག་བྱེད་ཚོག སྐབས་དེར་ང་ཚོས་ཁོ་ཚོའི་སེམས་ནི་མིའི་སེམས་དང་ཁྱད་པར་བ་ཞིག་དང་། ཡང་ན་སེམས་འདི་གཉིས་ནི་ཚད་གཞིའི་གནད་དོན་ཞིག་ཡིན་མིན་རྟོགས་ཐུབ། ཞིབ་འཇུག་འདི་ནི་ཆེས་དང་བ་འདྲེན་པ་ཞིག་རེད།"

བསྐྱར་ཞིབ།

འོད་སོ་ལྷུས་ཕྲ་ཕུང་གི་བཟོ་བཀོད་ནས་འགོ་བཙུགས་ཏེ། འགྲོ་བ་མིའི་རིག་གཞུང་བར་དུ་འགྲེལ་བཤད་བྱས། སྐྱེ་དངོས་ཐམས་ཅད་ནི་འཕེལ་འགྱུར་རིག་པའི་བརྒྱུད་རིམ་ནང་རིགས་མཐུན་གྱི་ངོ་བོ་ནས་བྱུང་བའི་གནད་དོན་འདི་ནན་ཏན་དུ་གླེང་བར་རིན་ཐང་ལྡན་ཞིང་། འདི་ནི་དོན་ངོ་མར་ཏུ་ལྷུན་རིང་ལུགས་ཀྱི་ཚེ་སྲོག་གི་འགྲེལ་བཤད་དེའི་སྟོབས་ཤུགས་དང་མཛེས་སྡུག་ཡིན། འགྲེལ་བཤད་འདིའི་ནང་ལྟ་བ་གལ་ཆེན་ཁག་ཅིག་ཡོད། ཛ་ལྕུག་བྱུང་སྟངས་དེས་རྩ་དོན་ཞིག་མཚོན་པ་སྟེ། རང་

བྱུང་ཁམས་ལ་མཚོན་ན། གསར་བྱུང་གི་འཕེལ་རྒྱས་ནི་རང་གི་འདོད་འདུན་གྱི་དགོས་མཁོའི་དབང་གིས་བྱུང་མེད་པ་འདི་ཡིན། འཕེལ་རྒྱས་དེ་རྣམས་ནི་རང་བཞིན་དུ་འབྱུང་གི་ཡོད། འཕེལ་འགྱུར་རིག་པའི་ནང་མཐའ་མའི་འཆར་འགོད་ཆེན་པོ་ཞིག་མེད་ལ། ངེས་མེད་ཀྱི་ཤུགས་རྐྱེན་དང་བསྟུན་ནས་འགྱུར་བཅོས་འབྱུང་གི་ཡོད། གལ་ཏེ་འདི་འདྲའི་འགྱུར་བཅོས་ཤིག་ཚེ་སྲོག་བསྐྱར་སྐྱུན་ལ་བགོལ་སྒྲོད་ཆེ་ཆེ། མོན་ན་ཊེའི་ཐ་སྙད་བེད་སྤྱད་ནས་བཤད་ན། འགྱུར་བཅོས་དེ་ནི་དགོས་ངེས་ཤིག་ཏུ་འགྱུར་གྱི་ཡོད། དེ་ཡང་འགྱུར་བཅོས་འདི་ལྟ་བུ་ནི་རིགས་རྒྱུན་གྱི་གསང་རྟགས་ནང་གི་འགྱུར་མེད་ཀྱི་རིགས་རྫས་ཁག་གི་ཆ་ཤས་སུ་འགྱུར་རྒྱུ་རེད། ངེས་མེད་རང་བཞིན་འདིའི་གནད་འགག་ནི། ཚེ་སྲོག་ཐོག་མར་བྱུང་ཚུལ་སྐོར་གྱི་ལེ་ཚན་གོང་མའི་ནང་དུ་འང་ནན་ཏན་དུ་བཤད་ཟིན་པ་དང་། ང་ཚོའི་སའི་གོ་ལའི་ཚེ་སྲོག་གི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ཆ་ཤས་གལ་ཆེན་ཞིག་ཡིན་པར་སྣང་།

དེས་ན་ཛ་ལྟུག་གམ་མིའི་ཀླད་པའི་ནང་མཐའ་མའི་རང་བཞིན་ཞིག་མེད་དམ། མཐར་ཐུག་གི་ངོ་བོ་དང་འབྲེལ་བའི་དྲི་བ་འདི་ནི་རང་བྱུང་ཁམས་ཀྱི་ནང་དུ་རྟོག་འཛིངས་ཆེས་ཆེན་པོ་ཞིག་རེད། འོན་ཀྱང་། མཐར་ཐུག་གི་ངོ་བོའི་དོན་སྤྱི་འདི་ལ་ཞིབ་ལྟ་བྱེད་པོ་སྔེ་གང་ཟག་ཅིག་དགོས་ཤིང་། ཞིབ་ལྟ་བྱེད་པོ་འདིའི་ངོས་ནས་རང་བྱུང་ཁམས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་ལ་བརྟར་གཅོད་ཀྱི་ལྟ་ཚུལ་དེ་འབྱུང་གི་ཡོད། གཡོ་འགུལ་བྱེད་བཞིན་པའི་ཨ་མེ་བྷ་ཞིག་ལ་མཚོན་ན། རང་སྟེང་ནས་མཐར་ཐུག་གི་ངོ་བོའི་སྐད་ཆ་འདི་མེད་པ་དང་། འདི་འདྲའི་ངོ་བོ་ནི་ཞིབ་ལྟ་བྱེད་པོས་ཕར་བཏགས་པ་ཞིག་རེད། ཨ་མེ་བྷ་དང་སྤྲིན་བུ་ཚོས་རང་ཉིད་ནི་རྫས་འགྱུར་དང་དངོས་ལུགས། སྐྱེ་

དངོས་རིག་པ་བཅས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ཁག་ལ་བསྟུན་ནས་གཡོ་ཞིང་འགྱུལ་བ་རྟོགས་ཀྱི་མེད།

མིའི་སླད་པའང་ཇ་ལྟུག་ཐོག་མར་བྱུང་སྟངས་འདི་ལས་མ་འདས་སམ། སླད་པ་འདི་ནི་མཐོན་ཐོན་དང་། རང་བྱུང་གི་བཀོད་སྒྲིག་གི་དོན་སྤྱི་སོགས་ཀྱིས་ཙུང་ཞིབ་ཏུ་བསྒྲུར་ཞིང་། ངེས་མེད་རང་བཞིན་ལས་བྱུང་བའི་ཐོན་རྫས་ཤིག་ཡིན་ནམ། མིའི་རིགས་ཀྱི་རིག་གཞུང་ཡང་སླད་པའི་ཐོན་རྫས་ཤིག་ཡིན་ནམ།

ཚན་རིག་པ་ཕལ་ཆེ་བས་དྲི་བ་འདི་དག་ལ་དགག་ལན་ཞིག་མི་འདེབས་ནའང་། ཁོང་ཚོའི་བློ་ངོར་ཕར་རེ་ལྷའི་ལྷ་ཚུལ་ཞིག་སྟེ། ཤེས་པ་མེད་པར་འགྲོ་བ་མིའི་ཚེ་སྲོག་ཡོད་མི་སྲིད་པ་དང་། སྐྱེ་ལྡན་གྱི་རང་བཞིན་ཡིན་ཞིང་འཚོ་བཞིན་པའི་བཟོ་བཀོད་ཅིག་མེད་པར་ཤེས་པའང་ཡོད་མི་སྲིད་པའི་ངོས་ནས་སེམས་དང་ལུས་ཕུང་གི་བར་ལ་མཐུན་ཆ་ཞིག་ཡོད་པའི་དོན་སྤྱི་འདི་འཆར་རྒྱུ་རེད། འདི་གཉིས་ནི་ཚན་རིག་གིས་ཚེ་སྲོག་ཐེར་བའི་བརྒྱུད་རིམ་ནང་ཡོད། འོན་ཀྱང་། ནང་དོན་རིག་པའི་ནང་འདི་ལྟར་མིན་ཞིང་། ཏཱ་ལའི་བླ་མ་མཆོག་གིས་འོག་ཞིག་ནས་གསལ་པོར་གསུང་རྒྱུ་རེད།

རེ་ཆར་སྐྱེའར་ལ་བཅར་འདྲི།

བཅར་འདྲི་ཕལ་ཆེ་བ་ནི་ང་ཚོས་ཉིན་གུང་གི་ཟ་མ་ཟ་སའི་ཆོས་ནོར་མགྲོན་ཁང་དུ་བྱས་ཤིང་། ང་ཚོས་སོ་སོའི་ཟ་མ་ལེན་དགོས་པ་དང་། པང་བསྒྲིགས་ནས་རང་གི་སྡེར་མའི་ནང་ལ་ཟས་ལྡུགས་པའི་རྗེས་སུ་ལྷུམ་རའི་ནང་གི་ལྟུགས་ཀྱི་མདུན་འཛོག་གི་མཐའ་བསྐོར་ནས་སྡོད་ཀྱི་ཡོད། མདུན་འཛོག་དེ་ཚོའི་མཐའ་རུ་ཞོགས་པའི་བགྲོ་

གླིང་དང་འབྲེལ་བའི་ཁ་བརྡ་དང་རྫོང་གླིང་ཡང་འབྱུང་བ་དང་། དེ་རིང་ང་ཚོ་ལྟོགས་ཡོད་པས་ཡུན་ཙམ་ཞིག་ལ་ཁ་བརྡ་བྱས་མེད་ཅིང་། དེ་ནས་ངས་འགོ་བརྩམས་པ་ཡིན།

ལོ་ཡེ་སི། ཁྱེད་ཀྱིས་རང་ཉིད་ནང་ཆོས་ཉམས་ལེན་གྱི་ལམ་ཀ་འདིར་ཞུགས་པའི་དུས་སྐབས་དེ་དྲན་གྱི་འདུག་གམ།

རེ་ཆར་གྷེའར། ༼Richard Gere༽ དེ་ནི་སྤུ་མོ་ཞིག་ཏུ་བྱུང་བ་དང་། ངས་རྒྱུན་དུ་ལྟ་གྲུབ་རིག་པ་ལ་དང་བ་བྱས་ཡོད། ངའི་ཕ་ནི་ཡེ་ཤུའི་ཆོས་སྡེ་ལ་འབྲེལ་བ་ཆེ་བས་ང་ཡང་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་ཤུགས་རྐྱེན་ཆེ་བའི་ཁོར་ཡུག་ཅིག་གི་ནང་དུ་འཚར་ལོངས་བྱུང་། ང་ཚོ་རྗེས་སུ་འབྲངས་སའི་ཡེ་ཤུའི་ཆོས་ལུགས་ནི་མེ་ཐབ་ཊོག་སི་ཊེ་ཡིན།༼Methodist ༽ འོན་ཀྱང་། གནད་འགག་ཆེ་ཞིང་གཞི་རྩའི་རང་བཞིན་གྱི་གནད་དོན་ཁག་ལ་གདོང་ལེན་བྱེད་སྐབས། མེ་ཐབ་ཊོག་སི་ཊེ་ཆོས་སྡེ་དང་། ཡེ་ཤུའི་ཆོས་ལུགས་སྤྱི་ལ་ཚད་བཀག་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡོད་པར་མཐོང་བྱུང་། ངས་མཐོ་སློབ་ཏུ་ལྟ་གྲུབ་རིག་པ་ནི་རང་གི་སྦྱོང་བྱ་གཙོ་བོར་བཟུང་ཞིང་། ལྟ་གྲུབ་སྨྲ་བ་ཆོས་དཔོན་ནྰར་ཁི་ལེ་༼Bishop Berkeley༽ངའི་བློ་ལ་བབས་བྱུང་། ཁོང་གི་འདོད་ཚུལ་ནི་ཡུལ་ཅན་རང་བཞིན་གྱི་སེམས་གཙོ་སྨྲ་བའི་རིང་ལུགས་ཡིན་ལ། ལྟ་ཚུལ་འདི་ལ་མཚོན་ན་དངོས་ཡོད་གནས་ལུགས་ནི་མཐར་ཐུག་ན་སེམས་ཀྱི་ནུས་རྩལ་ཞིག་ཡིན་པ་འདི་རེད། ཕྱིས་སུ་འདི་ནི་རྩ་བའི་ཆ་ནས་སེམས་ཙམ་པའི་ལྟ་བ་ཡིན་པར་ཤེས་རྟོགས་བྱུང་།

ངས་རང་ཉིད་ལོ་ན་གཞོན་པའི་སྐབས་སུ་ན་གཞོན་ཕལ་ཆེ་བ་དང་འདྲ་བར་

འཚོལ་སྐྱེག་བྱས་པ་ཡིན། དེའི་དུས་ང་ལྷག་ཏུ་སྐྱིད་པོ་མེད་པ་དང་། རྒྱུ་མཚན་ཅིའི་ཕྱིར་འདི་ལྟར་ཡིན་པ་གསལ་པོར་རྟོགས་མ་བྱུང་། ངས་དཔེ་དེབ་མང་པོ་ཞིག་ཀློག་འགོ་བཙུགས་པ་ཡིན། ངའི་བསམ་བློ་རྣམས་ནང་དུ་བསྡུས་ནས་ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་ལུགས་སྲོལ་རྒྱུན་འདྲ་མིན་གྱི་སྐོར་བཀླགས་ཤིང་། ནང་ཆོས་ཀྱི་སྲོལ་རྒྱུན་ཛམ་ནི་ངས་ཐོག་མར་དོ་སྣང་བྱེད་ས་ཤིག་ཆགས་སོང་། ལོ་ཉེར་གཉིས་དང་ཉེར་གསུམ་ཞིག་ལ་སླེབས་སྐབས་ངས་ནེ་ཝུ་ཡོག་ཏུ་ཛམ་གྱི་སྒོམ་སྦྲུབ་ཛ་ཛམ་ཉམས་ལེན་བྱེད་འགོ་བཙམས་ཟིན། ངས་ཉི་ཧོང་ནས་ཡིན་པའི་དགེ་རྒན་ཁག་ཅིག་བསྟེན་ནས་སློབ་སྦྱོང་བྱས་པ་ཡིན། ཉི་ཧོང་དུ་དར་ཁྱབ་ཆེ་བའི་སྲོལ་རྒྱུན་འདིས་ངའི་ཡིད་དབང་ཡོངས་སུ་ཕྲོགས་བྱུང་།

ཊོ་ཡེ་སི། འདི་ནི་གཙོ་བོ་ཁྲིད་ལ་ཤེས་འདོད་ཤུགས་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡོད་པས་བྱུང་བ་ཞིག་ཡིན་ནམ། ཡང་ན་རང་གི་ཁམས་དང་མོས་པ་ལ་མཐུན་ཕྱོགས་ཤིག་ཡོད་པས་རེད།

རེ་ཆར་རྡེའར། འདི་ལ་ཕྱོགས་གསུམ་ཡོད། རྣམ་དཔྱོད་ཀྱི་ཆ་ནས་སྲོལ་རྒྱུན་འདིའི་ནང་གནད་འགག་ཆེ་བའི་གནད་དོན་རྣམས་སེལ་ཐབས་ཀྱི་མངོན་འདོད་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་ནི་རང་གི་

རེ་ཆར་རྡེའར་དང་སྐུ་ཐེངོ།

རིག་སྟོབས་འཕེལ་བྱེད་ཅིག་ཏུ་མཐོང་བྱུང་། སྤྱོད་ཚོར་གྱི་ཆ་ནས་ངས་ཐོག་མར་སྒོམ་ཉམས་ལེན་འགོ་འཛུགས་པའི་སྐབས་སུ་ཚོར་བ་ཤུགས་ཆེན་ཞིག་སླེབས་སོང་། ཚད་གཞི་ངེས་ཅན་ཞིག་ལ་ཚོར་བ་དེ་ནི་ད་དུང་ཡང་ཡོང་གི་ཡོད། འོན་ཀྱང་། སྔོན་མ་སྤྱོད་ཚོར་ཤུགས་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡོད་པ་ནི་ངེས་ཤིང་། ངས་སྤྱོད་ཚོར་དེའི་བློ་བ་སྤྱོད་བ་མ་གཏོགས་སྤྱོར་ཚོར་དེར་ཞིབ་ལྟ་བྱེད་ཐུབ་ཀྱི་མེད། སྒོམ་ཐོག་མར་འགོ་འཛུགས་པའི་སྐབས་དེར་ངས་རང་གི་སྤྱོད་ཚོར་གྱི་ངོ་གདོང་མཐོང་བྱུང་། མཛེས་རིག་གི་ཆ་ནས་ཀྱང་སྤྲོ་ལ་རྒྱུན་འདི་ནི་ངའི་བློ་ངོ་ལ་འཐད་པ་ཞིག་རེད། ལྷག་པར་དུ་ཉི་ཧོང་གི་མཛེས་རྩལ་ཏེ། ཁ་དོག་དང་། རྣམ་པ། ཚོ་ག་ཁག་གིས་ངའི་དང་བ་ཤུགས་ཆེན་བསླངས་བྱུང་། དེ་དག་གིས་ང་ལ་ཚོར་བ་སྤྲོད་སྟངས་ནི་སྒྱུ་རྩལ་གྱིས་མི་ཞིག་ལ་མཛེས་རིག་གི་ཚོར་བ་ཞིག་སྤྲོད་པ་དང་མཚུངས་ཤིང་། དེས་ཚོར་བ་རྣལ་མ་ཞིག་སློང་གི་ཡོད།

ང་ལོ་སུམ་ཅུའི་ཡས་མས་ཤིག་ཡིན་སྐབས་བོད་ལ་འགྲོ་བའི་འདོད་པ་ཤུགས་ཆེན་ཞིག་བྱུང་སོང་། ངས་བོད་པའི་བརྩམས་ཆོས་ཁག་ཅིག་བཀླགས་སྤྱོང་། དེ་ཚེ་༧གོང་ས་མཆོག་གིས་བརྩམས་པའི་དཔེ་དེབ་ནི་མིན་ཞིང་། ཐལ་ཆེ་བ་ནི་འགྱུར་མ་ཡིན་པ་དང་། མི་ལ་རས་པའི་སྒྲོར་གྱི་བརྩམས་ཆོས་དེ་དག་ནི་ཤུགས་རྐྱེན་ཆེན་པོ་ཞིག་རེད། དེ་བཞིན་སྐབས་དེར་ངའི་གྲོགས་པོ་འཛོན་༼Jonh Avedon༽གྱིས་རྒྱ་ནག་གིས་བོད་ལ་བཙན་འཛུལ་མ་བྱས་པའི་སྔོན་དང་རྗེས་ཀྱི་བོད་ཀྱི་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས"གངས་ལྗོངས་ཀྱི་བཙན་བྱོལ"ཞེས་པ་ཞིག་བྲིས་འདུག ཁོང་གིས་ང་རང་བོད་པ་ཚོར་ཐུག་འདོད་ཆེ་བོད་ལ་འགྲོ་བ་ལས་ རྒྱ་རམ་ས་ལར་འགྲོ་

དགོས་ཚུལ་བརྗོད་བྱུང་། ང་ལ་བོད་དུ་རང་གི་དགེ་རྒན་རྣེད་པའི་འཆར་ཡན་རང་བཞིན་གྱི་བསམ་བློ་ཞིག་ཡོད་ནའང་། ངས་ཁོང་གི་ཁ་ལ་ཉན་ནས་རྣ་སར་ཡོང་བ་དང་། བོད་བརྒྱུད་ནང་བསྟན་གྱི་རྗེས་འབྲང་བ་ཞིག་ཏུ་གྱུར་ནས་ཕྱིར་རང་ཡུལ་དུ་སོང་བ་ཡིན།

ལོ་ཡེ་སི། ང་ལའང་ཇམ་གྱི་སྐོར་ལ་འདི་འདྲའི་མྱོང་བ་ཞིག་བྱུང་། ངའི་ཉམས་མྱོང་ལ་གཞིགས་ན། ཇམ་ནི་ཡེ་ཤུའི་ཆོས་ལུགས་གསར་མ་དང་འདྲ་བར་སྐྱེ་སྟོབས་ཀྱིས་གང་བའི་ནང་པའི་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་སྲོལ་རྒྱུན་ཞིག་དང་། བོད་བརྒྱུད་ནང་བསྟན་ནི་ཁ་ཐ་ལེ་ཁི་དང་འདྲ་བར་ཐང་ག་དང་ལྷ་སྐུ་ལྟ་བུའི་ཁྱད་ཆོས་ཀྱིས་ཕྱུག་པ་ཞིག་རེད། ཁྱེད་ཀྱི་མྱོང་སྣང་ལ་སྲོལ་རྒྱུན་འདི་གཉིས་ཀྱི་བར་ལ་ཁྱད་པར་འདི་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡོད་དམ།

རེ་ཆར་རྡེའར། དངོས་གནས་དེ་ལྟར་རེད། ཕྱིའི་ཆ་ལུགས་དེ་དག་བཀལ་ནས་གཏིང་ངོ་མ་ཞིག་ལོན་པར་དུས་ཡུན་ངེས་ཅན་ཞིག་འགོར་ཞིང་། སྙིང་མ་དང་། སྐུ་བརྙན། ཁ་དོག་སོགས་ཀྱི་མཚོན་རྟགས་འདྲ་མིན་རྟོགས་པ་ལ་དགེ་རྒན་ཚད་ལྡན་ཞིག་དགོས།

ལོ་ཡེ་སི། ཇམ་གྱི་མཛེས་རིག་ནི་བོད་བརྒྱུད་ནང་བསྟན་དང་ཁྱད་པར་ཆེན་པོ་ཡོད་པ་ཞིག་རེད།

རེ་ཆར་རྡེའར། ཇམ་ནི་སྒྲིག་ཁྲིམས་དམ་ཞིང་ཡེ་ཤུའི་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་ཁད་ལི་ཕིན་རིང་ལུགས་པའི་༼Calvinism༽བྱེད་སྟངས་དང་མཚུངས། ཡིན་ཡང་། ད་དུང་ང་ནི་ཇམ་ལ་དྲུང་བ་ཆེ་ཞིང་། དེ་བཞིན་ངས་བོད་བརྒྱུད་ནང་བསྟན་གྱི་རིན་

ཐང་ལའང་བརྩེ་མཐོང་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། འདི་ལ་ཁྱེད་ཚོས་སྣ་ཚོགས་འཛོམས་པ་དང་། སྤྲོ་སྣང་རྙེད་ས་ཞིག་ཀྱང་ཆགས་ཡོད། ང་ནི་བོད་བརྒྱུད་ནང་བསྟན་གྱི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་གད་མོ་ཤོར་ཡོད་པ་ལྟར་ཧམ་ཉམས་ལེན་ནང་བྱུང་མེད།

ཚོ་ཡེ་སི། ཁྱེད་ཀྱིས་རང་ཉིད་ན་གཞོན་ཡིན་དུས་ཡིད་མ་སྐྱིད་པ་དང་། གང་ཞིག་ལ་འཚོལ་སྙེག་བྱེད་བཞིན་པ་གོང་དུ་བརྗོད་སོང་།

རེ་ཆར་ཌེ་ལར། དེ་དུས་ང་ཧ་ཅང་སྐྱིད་པོ་མེད་པ་དང་། རང་ཤི་རྒྱུག་པའི་བསམ་བློའང་འཁོར་སྐྱོང་།

ཚོ་ཡེ་སི། འདིའི་ཕྱོགས་ནས་ད་ལྟ་རང་ཉིད་མི་གཞན་ཞིག་ཏུ་གྱུར་ཡོད་པའི་ཚོར་སྣང་ཞིག་ཁྱེད་ལ་ཡོད་དམ།

རེ་ཆར་ཌེ་ལར། རྒྱུ་རྐྱེན་གང་ཞིག་ལ་བརྟེན་ནས་སེམས་མ་སྐྱིད་པ་དེ་ཡོང་བ་ཡིན་པ་དང་། རྒྱུ་མཚན་ཅིའི་ཕྱིར་རང་ཉིད་གནས་སྟངས་དེའི་ནང་ཡོད་པ་ནི་རྟོགས་ཐུབ་པ་ཞིག་རེད། ནང་བསྟན་གྱིས་དཀའ་ངལ་དེ་ལས་རྒྱལ་བའི་ཐབས་ལམ་ཞིག་ང་ལ་སྤྲད་བྱུང་། དང་ཐོག་ངས་ནང་བསྟན་གྱི་སྐོར་ལ་བཀླགས་པའི་དེབ་རྣམས་ནི་གཙོ་བོར་འཚོ་གནས་དང་འབྲེལ་བ་ཡོད་པ་ཁག་ཡིན། རང་ཉིད་ལོ་ཉི་ཤུ་ལ་མ་སོན་ཙམ་ལ"གནས་པ་དང་སྟོང་པ"ཞེས་པའི་དཔེ་དེབ་དེ་གང་སར་ཁྱེར་བ་ད་དུང་དྲན་གྱི་འདུག ཡིན་ཡང་། སྐབས་དེར་དཔེ་དེབ་འདི་ལ་ཚོར་འབྲེལ་ཞིག་ཡོད་པ་ལས་དེའི་ནང་དོན་ཆ་ཚང་ཞིག་རྟོགས་མེད་ལ། སྟོང་ཉིད་ཅེས་པའི་དོན་ནི་ཅི་ཡང་མེད་པ་ཞིག་ལ་གོ་བ་བླངས་ཡོད། གལ་ཏེ་ངས་སེམས་ཀྱི་གནས་རིམ་འདི་བསྒྲུབས་ནས་འགྲུབ་པ་ཡིན་ན། རང་ཉིད་ཡལ་འགྲོ་བ་དང་། དེར་བརྟེན་སྡུག་བསྔལ་སྐྱོང་

མཁན་ཞིག་མེད་པར་བསམ་ཞིང་། རང་ཉིད་ཡལ་བ་དང་ཆབས་ཅིག་འཇིག་རྟེན་འདི་འང་ཡལ་འགྲོ་བ་ཞིག་ཡིན་པར་འདོད་སྐྱོང་། ད་ལྟ་ངའི་གོ་རྟོགས་ནི་སྔར་ལས་ཇེ་ལེགས་སུ་ཕྱིན་ཡོད། སྟོང་ཉིད་ནི་དོན་ངོ་མར་ཅི་ཞིག་ཡིན་མིན་རིགས་པའི་ངོས་ནས་རྟོགས་ཐུབ་པ་ཞིག་རེད། འོན་ཀྱང་། འདི་ལྟར་བཤད་པའང་རང་ཉིད་ལ་རྟོགས་པ་ཐོབ་ཡོད་པའི་དོན་ནི་མིན།

ཚོ་ཡེ་སི། ཁྱེད་རང་ནང་པ་ཞིག་ཡིན་པ་འདི་དང་། རང་ཉིད་ཀྱི་ཧོད་ལེ་ཝོ་ཊིའི་༼Hollywood༽འཚོ་བ་གཉིས་ལ་འགལ་ཟླ་མེད་དམ། ཡང་ན་ཁྱེད་ཀྱིས་འདི་གཉིས་ནི་ཕན་ཚུན་མཐུན་པ་ཞིག་ཏུ་མཐོང་གི་ཡོད་དམ།

རི་ཆར་གྷེར། དེ་ནི་ངའི་ལས་ཀ་ཞིག་ཡིན་ལ། ང་དེར་དུང་བ་ཆེན་པོ་ཡོད། ཡིན་ཡང་། ང་ཚོ་ཚང་མར་ལས་ཀ་ཡོད་པ་དང་། རྒྱ་བའི་ཆ་ནས་ང་ཚོ་ཚང་མ་གཅིག་པ་རེད། ང་ཚོ་ཚང་མར་མ་རིག་པ་དང་། ཞེ་སྡང་། འདོད་ཆགས། ཕྲག་དོག་སོགས་ཉོན་མོངས་ཀྱི་རིགས་ཆ་ཚང་ཞིག་ཡོད། འདི་ནི་གནད་དོན་གཙོ་བོ་དེ་རེད། གནས་གང་ཞིག་ཏུ་འཚོ་བ་སྐྱེལ་མིན་དང་། ལས་ཀ་ཅི་ཞིག་ཡིན་མིན། དངུལ་ཡོད་མེད། མི་ཞིག་གིས་ཁྱེད་རང་པར་རྒྱག་འདོད་ཡོད་མེད་ལྟ་བུའི་ཕྱི་ཚུལ་ཙམ་གྱི་བྱ་དངོས་ནི་འབྲེལ་མེད་ཆགས་ཡོད།

ཚོ་ཡེ་སི། ཁྱེད་ཀྱིས་རང་གི་ལས་ཀ་ནི་ཤེས་རབ་འཚོལ་སྒྲིག་བྱེད་པར་ལྟོས་ན་གལ་ཆེན་མིན་པ་རྗོད་ཀྱི་ཡོད་དམ།

རི་ཆར་གྷེར། གཅིག་གལ་ཆེན་དང་གཞན་དེ་གལ་ཆེན་མིན་པ་དེ་འདྲ་མ་རེད། རང་ཉིད་ཀྱི་ལས་ཀ་ནང་གང་བྱེད་པ་དེ་དག་གིས་ངས་ནང་པ་ཞིག་གི་ཚུལ་

དུ་གསུང་ཆོས་ཉན་པ་ཐམས་ཅད་ལ་དོན་དངོས་སུ་ཚོད་ལྟ་བྱེད་པ་ལྟ་བུ་ཡིན།

ཡོ་ཤི་སི། ཁྱེད་ཀྱི་བརྗོད་དོན་ནི་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཅི་ཞིག་བྱས་ཀྱང་དེ་ནི་ཚོད་ལྟ་ཙམ་ཡིན་པ་འདི་ཡིན་ནམ།

རེ་ཆར་སྒེའར། ནང་ཆོས་ལ་སློབ་གཉེར་དང་། ཡང་ན་ནང་ཆོས་ཉམས་ལེན་བྱེད་པ་གང་ཡིན་རུང་རྩ་བའི་ཆ་ནས་སོ་སོའི་སེམས་ལ་བདག་པོ་རྒྱག་རྒྱུ་འདི་རེད། ངས་འདིར་སེམས་ཞེས་པའི་ནང་དུ་རྟོག་པ་དང་སྤྱོད་ཚོར་གྱི་རིགས་ཐམས་ཅད་འདུས་ཡོད། ཕྱིའི་འཇིག་རྟེན་ལ་འབྲེལ་བ་དང་། ཡང་ན་ལས་ཀ་ཞིག་བྱེད་སྐབས་སྤྱོད་ཚོར་ནི་རྒྱུན་དུ་རང་གི་སེམས་ངོགས་སུ་འབྱུང་བ་ཞིག་ཡིན། འདི་ནི་རང་སེམས་ཀྱི་ཁ་དོག་དང་། སྤྱོད་ཚོར་གྱི་འཕོ་འགྱུར། རང་ཉིད་ཀྱི་འདུ་ཤེས། སེམས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཅི་ཞིག་འགྲུབ་ཡོད་མེད་བཅས་ལ་ཞིབ་ལྟ་བྱེད་སྐྱོད་ཀྱི་གོ་སྐབས་མཆོག་གྱུར་ཅིག་རེད། ངང་རྒྱུད་ཐུང་བ་དང་ཁོང་ཁྲོའི་ཚབ་ལ་བྱམས་བརྩེ་དང་བཟོད་སྒོམ་སྐྱོང་དགོས་པའི་གནས་སྟངས་ནི་རྟག་ཏུ་འབྱུང་གི་ཡོད། རྒྱུ་མཚན་འདིའི་དབང་གིས་དེང་རབས་ཀྱི་མི་ཚོར་མཚོན་ན། རང་ཉིད་ཀྱི་འཚོ་བའི་ནང་དུ་དོན་དངོས་སུ་ཆོས་ཉམས་ལེན་བྱེད་པའི་གོ་སྐབས་རྨད་བྱུང་ཞིག་ལྡན་ཞིང་། འཚོ་བའི་མེ་ལོང་དྭངས་ཤིང་གསལ་བ་དང་། བྲག་ཕུག་ང་ཚོའི་འཚོ་བ་ཆགས་མི་དགོས།

ཡོ་ཤི་སི། དྲན་པ་ནི་ལམ་ལྷོང་ཆེ་བའི་སྒྱུ་རྩལ་པ་ཁྱེད་རང་ལ་མཚོན་ན། རང་གི་ལས་ལ་འཇུག་སའི་ཀུན་གཞིའམ་རྒྱབ་ལྗོངས་ལྟ་བུ་ཡིན་ནམ།

རེ་ཆར་སྒེའར། སྒྱུ་རྩལ་པ་ཞེས་པའི་ཚིག་འདི་ལ་གོ་དོན་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡོད། ངའི་ལྟ་ཚུལ་ལ་ང་ཚོ་ཚང་མ་སྒྱུ་རྩལ་པ་ཡིན་ཞིང་། ང་ཚོ་ནི་འཚོ་བའི་སྒྱུ་རྩལ

གྱི་སློབ་མ་རེད། ཡིན་ཡང་། གློག་བརྙན་འཁྲབ་མཁན་ཞིག་གི་ངོས་ནས་བཤད་ན། ནང་ཆོས་ཉམས་ལེན་ནི་རང་གི་ཆེད་ལས་དང་ཟུང་འབྲེལ་བྱས་ན་དམིགས་བསལ་ཞིག་ཡིན། དེ་ཡང་སེམས་དང་སྙིང་ཚོར་ལ་འབྲེལ་ཆེ་ཞིང་། ངའི་ལས་ཀ་ནི་རང་གི་སྙིང་ཚོར་རྣམས་བཀོལ་སྤྱོད་བྱས་ནས་འགྲོ་བ་མིའི་དགའ་སྐྱོ་ཆགས་སྡང་མཚོན་པར་བྱེད་རྒྱུ་དེ་རེད། རང་གི་ལས་ཀའི་ནང་འབྲས་བུ་ཐོན་པ་ལ་ངས་རང་ཉིད་ཀྱི་སྙིང་ཚོར་རྣམས་རྟོགས་དགོས། དེའི་ཕྱིར་རྟག་ཏུ་ཉམས་ལེན་བྱེད་པ་ཞིག་ཡིན་པ་དང་། རང་ཉིད་ཀྱི་ལས་ཀའི་ནང་འཁྲབ་སྟོན་རང་བཞིན་གྱི་ཉམས་ལེན་རྒྱུན་དུ་འབྱུང་གི་ཡོད།

ལེའུ་ལྔ་པ།

མིའི་རིགས་རྒྱུན་སྤེ་ཁག་གི་ངོ་མཚར་དང་། དེའི་ཀླུང་དོར་གྱི་དཀའ་རྙོག

༄༅། །ད་ནི་ཚེ་སྲོག་གི་སྣེ་མང་རྟོག་འཛིངས་ཀྱི་ཐེམ་སྐས་གཞན་ཞིག་གི་སྟེང་ལ་མཆོངས་ནས་རིགས་རྒྱུན་གྱི་བརྒྱུད་སྤྲོད་ལ་བསམ་གཞིགས་བྱེད་པའི་དུས་ཚོད་རེད། རང་བྱུང་ཁམས་ཀྱི་ཆེས་གཞི་རྩའི་ཆོས་ཉིད་ཅིག་ནི་སྐྱེ་ལྡན་རྣམས་ཀྱིས་རང་གི་རང་བཞིན་གཉེར་སྲུང་བྱེད་པ་འདི་ཡིན་ཞིང་། རྒྱ་སེ་མེ་ཏོག་གི་དར་བསྐྱེད་ཀྱི་རབས་སྔ་མ་ལས་རྒྱ་སེ་མེ་ཏོག་གི་རབས་ཕྱི་མ་རྣམས་འབྱུང་བ་དང་། གླང་ཆེན་གྱིས་རྒྱུན་དུ་གླང་ཆེན་བསྐྱེད་སྐྲུན་བྱེད་ལ། དེ་བཞིན་ཤིང་སྡོང་དང་སྨན་མ། སྤང་རྩྭ་དཀར་པོ་སོགས་ཀྱང་ཆོས་ཉིད་འདི་ལས་མ་འདས། སེམས་ཅན་དང་རྩི་ཤིང་ཐམས་ཅད་ཕྲ་ཕུང་ལས་གྲུབ་པ་དང་། ཕྲ་ཕུང་དེ་དག་གིས་རང་ཉིད་ཆ་བགོ་བྱས་ནས་ཕྲ་ཕུང་གསར་པ་བསྐྱེད་པའི་ལྷ་རྩལ་འདི་ནི། དུས་རབས་བཅུ་དགུ་པའི་ལོ་རབས་དྲུག་ཅུ་པའི་༼༡༨༦༠༽མཚམས་ལ་སྤྱི་ཡོངས་ནས་ངོས་ལེན་བྱས་པ་དང་ཆབས་ཅིག རིགས་རྒྱུན་གྱི་བརྒྱུད་སྤྲོད་འདི་ཚན་རིག་གི་འཚོལ་ཞིབ་ཅིག་ཏུ་གྲུབ་པ་རེད། ཁྱ་བས་སྔོ་དར་རྐྱེན་འཛོམས་པར་བྱས་ནས་ཕྲ་ཕུང་དང་ཕྲ་ཕུང་བར་གྱི་བརྒྱུད་སྤྲོད་འདི་འབྱུང་གི་ཡོད་པ་སྐབས་དེར་ཚོད་དཔག་གིས་གླེང་ཡོད།

ཕྲ་ཕུང་གི་སྟེང་དུ་སྐྱེ་ལྡན་རང་གི་འགྱུར་མེད་ཀྱི་རང་བཞིན་དེ་སྲུང་བའི་ཆོས་ག་གེ་མོ་ཞིག་ཡོད་དམ། ཡང་ན་ཚེ་སྲོག་གི་འགངས་ཆེན་རང་བཞིན་དང་འབྲེལ་

བའི་མངོན་གྱུར་མ་ཡིན་པའི་ནུས་སྟོབས་ཤིག་ཡོད་པ་ཡིན་ནམ།

དྲི་བ་འདི་དག་ལ་ཚན་རིག་གི་ལན་ཞིག་ཡོད་པའི་གལ་ཆེའི་རྟགས་མཚན་ཐོག་མ་དེ་ནི། ཕྱི་ལོ་ ༡༨༦༩ ཧྥེ་རད་ཊིས་༼Frederick Miescher༽ཕྲ་ཕུང་གི་ཆི་གུའི་རྒྱུ་ཆ་ཞིག་གསར་རྙེད་བྱས་ནས་བྱུང་བ་དང་། རྒྱུ་ཆ་དེ་ནི་ཕྱིས་སུ་དགྲེ་འར་ནི་ཨད་དུ་ངོས་འཛིན་བྱས་ཡོད། ཚན་རིག་པ་སྐོར་ཞིག་གིས་ ༡༨༨༠ ནང་རྒྱུ་ཆ་འདི་ནི་རིགས་རྒྱུན་གྱི་བརྒྱུད་སྤྲོད་དང་འབྲེལ་བ་ཡོད་པའི་བསམ་བློ་གཏོང་འགོ་ཚུགས། གློག་རྟུལ་ཕྲ་མཐོང་ཆེ་ཤེལ་སྤྱུས་ལེགས་སུ་ཕྱིན་པས་སྐྱེ་དངོས་རྫས་འགྱུར་རིག་པ་བ་ཚོས་ཁུ་བ་སྒོང་ངའི་ནང་དུ་འཛུལ་ནས་ཁུ་བ་དང་སྒོང་ངའི་ཆི་གུ་གཅིག་ཏུ་འདྲེས་ཚུལ་ལ་ཞིབ་ལྟ་བྱེད་ཐུབ་པ་བྱུང་། ཧྥེ་ལེ་མེ་༼Walther Fleming༽ནི་ཕྲ་ཕུང་ཆ་བགོ་བྱེད་བཞིན་པ་དང་། རིགས་རྒྱུན་གྱི་ཐག་སྐུད་འདྲ་བཤུས་བྱེད་བཞིན་པ་གཉིས་ལ་ཐོག་མར་ཞིབ་ལྟ་བྱེད་མཁན་དེ་རེད། ཁོང་གིས་རིགས་རྒྱུན་གྱི་ཐག་སྐུད་ཁག་ནི་སྐྱེ་ལྡན་གྱི་རབས་སྔ་མ་དང་ཕྱི་མའི་བར་གྱི་འགྱུར་བ་མེད་པའི་རང་བཞིན་དེའི་འབྱུང་ཁུངས་ཤིག་ཡིན་པའི་སྨོན་ཚིག་བཞག སྐབས་འདི་ཞིག་ལ་ཨོ་སུ་ཊར་རེ་ནས་ཡིན་པའི་གྲྭ་པ་མད་ཊ་ལིས་༼Gregor Mendel༽རང་གི་སྲན་མའི་ལྡང་སྨྱུག་ལ་ཞིབ་ལྟ་བྱེད་བཞིན་བདག་སྐྱོང་བྱས་ཤིང་། ཁོང་གིས་ཞིབ་ལྟ་བྱས་པ་ལས་བྱུང་བའི་གོ་རྟོགས་དེ་དག་གིས་རིགས་རྒྱུན་བརྒྱུད་སྤྲོད་ཀྱི་གནས་ལུགས་དེ་གསལ་བར་བྱེད་པའི་ངོས་འཛིན་འཐོབ་པར་ལོ་ངོ་མང་པོ་ཞིག་འགོར་ཡོད། འོན་ཀྱང་། སྐྲུང་འདི་ནི་ལན་ཊར་གྱིས་འོག་ཏུ་གསལ་པོར་བཤད་རྒྱུ་རེད།

ཨ་ཐོར་གྱིས་ལན་ཊར་གྱི་གཏམ་བཤད་ནི་འགྲོ་བ་མིའི་རིགས་རྒྱུན་སྡེ་ཁག་

གི་སྐོར་ཡིན་པར་བརྗོད་ནས་མཚམས་སྦྱོར་བྱས་བྱུང་། "རིགས་རྒྱུན་ཚན་རིག་དང་འབྲེལ་བའི་ཞིབ་འཇུག་གི་ནང་བྱུང་བའི་མདུན་བསྐྱོད་ཆེན་པོ་ནི། ང་ཚོས་ངོ་བོ་འཛིན་པའི་གྲུབ་རྫས་ཀྱི་མ་ལག་གཅིག་པུ་མ་ཡིན་པར། སྐྱེ་དངོས་ཀྱི་ཁྱད་ནུས་བྱེ་བྲག་པ་ཞིག་གི་དར་རྒྱས་ལ་དགྲེ་འར་ནི་ཨད་ཀྱི་ངོ་བོ་འཛིན་པའི་གྲུབ་རྫས་རྣམས་ཀྱིས་ཧུས་འགོད་ཅི་ཞིག་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་མེད་ཀྱང་གསལ་པོར་རྟོགས་ཡོད་པ་འདི་རེད། ང་ཚོས་ཚད་རིམ་དམའ་བའི་སྐྱེ་ལྡན་གྱི་རིགས་རྒྱུན་སྡེ་ཁག་དཀྱུས་མ་དེ་དག་རྟོགས་ཡོད་པར་མ་ཟད། ལན་ཊར་དང་ཁོང་གི་ལས་རོགས་ཚོའི་ཞིབ་འཇུག་བརྟག་དཔྱད་ཁང་ལྟ་བུའི་ནང་མིའི་རིགས་རྒྱུན་གྱི་སྡེ་ཁག་ཀྱང་གསལ་བཀྲོལ་བྱེད་པའི་ལས་ལ་གཞོལ་གྱི་ཡོད། ཞིབ་འཇུག་འདིའི་རིགས་ཀྱི་གྲུབ་དོན་གྱིས་རིག་གཞུང་ལ་བརྟེན་པའི་སྐྱེ་ལྡན་ང་ཚོའི་ཁོར་ཡུག་ཙམ་དུ་མ་ཟད། ཚེ་སྲོག་གི་སྐྱེ་དངོས་ཀྱི་རྟེན་གཞི་ལའང་ཐད་ཀར་ཤུགས་རྐྱེན་ཐེབས་ངེས། ཊོག་ཏར་ལན་ཊར་ལགས་ཀྱིས་འདིའི་ཐད་ནས་ང་ཚོར་གཏམ་བཤད་གནང་རྒྱུ་རེད།"

ལན་ཊར་གྱིས་གཏམ་བཤད་བྱེད་བཞིན་པ།

ཚེ་སྲོག་གི་རྩ་ཚིག

ལན་ཏར་གྱིས་རང་ཉིད་བགྲོ་གླེང་འདིའི་ནང་ཞུགས་པའི་ཀུན་སློང་ལ་འགྲེལ་བརྗོད་བྱས་ནས་འགོ་བཙུགས་བྱུང་། ཁོང་གིས་ནང་དོན་རིག་པའི་ལྟང་དོར་གྱི་རྩ་འཛིན་ཟབ་མོ་དེ་དག་ལ་གཉེར་འཛོག་བྱེད་པ་དང་། རིགས་རྒྱུན་ཚན་རིག་གི་དར་རྒྱས་ལ་བརྟེན་ནས་ཉུབ་ཕྱོགས་སུ་འབྱུང་བཞིན་པའི་ལྟང་དོར་གྱི་འདེམས་ཀའི་རྙོག་དྲ་ཁག་ལ་རྩ་འཛིན་དེ་དག་གིས་ལམ་སྟོན་བྱེད་པའི་རེ་བ་བཟུང་འདུག ལོན་ཀྱང་། དང་ཐོག་ཁོང་གིས་ང་ཚོར་འཕྲད་པའི་འདེམས་ཀའི་དཀའ་ངལ་དེ་དག་ཡོང་སའི་ཚན་རིག་ལ་འགྲེལ་བཤད་རྒྱག་རྒྱུ་རེད།

"ང་ཚོས་མི་རེ་རེའི་སྙིང་དུ་ཕྲ་ཕུང་ཐེར་འབུམ་མང་པོ་ཡོད་པ་དང་། ཕྲ་ཕུང་སོ་སོའི་སྙིང་དུའང་ངོ་བོ་འཛིན་པའི་གྲུབ་རྫས་ཐེར་འབུམ་དུ་མ་ཡོད་པ་འོད་སོ་ལྔའི་གཏམ་བཤད་ལས་རྟོགས་ཡོད། ངོ་བོ་འཛིན་པའི་གྲུབ་རྫས་དེ་དག་གི་ནང་དགྲེ་འར་ནི་ཨད་ཀྱང་འདུས་ཤིང་། དགྲེ་འར་ནི་ཨད་ཅེས་པ་ནི་རང་ཉིད་ལ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རྫས་འགྱུར་གྱི་དབྱིབས་རྣམ་ལྡན་པའི་རྫས་རྗོག་བཞིའི་གོ་རིམ་ཞིག་ལ་གོ་དགོས། ང་ཚོས་རྫས་རྗོག་དེ་ཚོར་ཨད་དང་། ཁྲི། སི། འཇེ་༼A, T, C, G༽བཅས་འབོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི་རྫས་འགྱུར་གྱི་དབྱིབས་རྣམ་དེ་དག་མར་འབྲི་བ་ལས་འདི་ལྟར་བརྗོད་ན་སྟབས་བདེ་བས་ཡིན། དེའི་ཕྱིར་ང་ཚོས་རིགས་རྒྱུན་གྱི་སྡེ་ཁག་འདི་རྩ་ཚིག་ཅིག་ཏུ་བསམ་བློ་གཏོང་ཚོག་པ་དང་། ཁྱེད་ཀྱི་ལུས་པོའི་ཕྲ་ཕུང་རེ་རེའི་སྙིང་རྩ་ཚིག་གཅིག་མཚུངས་ཤིག་ཡོད།

"ངས་རིགས་རྒྱུན་སྡེ་ཁག་གི་རྩ་ཚིག་འདི་ཚང་མར་རྒྱུས་མངའ་ཆེ་བའི་དཔེ་

ཆ་ཞིག་ལ་བསྡུར་ནས་འགྲེལ་བཤད་རྒྱག་རྒྱུ་ཡིན། ཐུབ་བསྟན་སྨིན་པས་ང་ལ་བསླབས་པ་བཞིན་ནང་པའི་གསུང་རབ་སྟེ། བཀའ་བསྟན་གཉིས་ལ་ཧུར་མཐའ་ཡང་ཤོག་གྲངས་འབུམ་གསུམ་ཡས་མས་ཤིག་མཆིས་ཤིང་། ངས་འདི་གཉིས་ལ་ཡི་གེ་ས་ཡ་བཞི་བརྒྱ་དང་ལྔ་བཅུ་ཙམ་ཡོད་པའི་ཚོད་དཔག་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། ཁྱེད་ཀྱིས་དེང་རབས་ཀྱི་ལམ་ནས་དཔེ་ཆ་འདི་ཚོ་དཔར་སྐྲུན་བྱས་ན་ཚོག ཐ་ན་ལོ་ངོ་དྲུག་བརྒྱའི་སྔོན་ལའང་དཔར་ཤིང་ལ་བརྟེན་ནས་བཤུས་ཡོད། འོན་ཀྱང་། དེའི་ཡར་སྔོན་དུ་ལག་པས་དཔེ་ཆ་འདི་ཚོ་བྲིས་པ་ཞིག་ཡིན་ངེས་ཤིང་། རྒྱུན་དུ་མི་ཚོས་གཟབ་ནན་བྱས་ཡོད་ནའང་། མཚམས་རེར་ནོར་འབྲི་བྱས་ཡོད་ཀྱི་རེད།

"འདྲ་བཤུས་ཀྱི་ནོར་འཁྲུལ་ནི་གནད་འགག་ཅིག་ཡིན་ནམ། ཡི་གེ་གཅིག་ལ་མཚོན་ན་ཅི་འདྲ་ཞིག་ཡིན་ནམ། དཔེ་ཆའི་ནང་དུ་ཡི་གེ་གཅིག་གི་ནོར་འཁྲུལ་ནི་གནད་འགག་ཅིག་ལ་བཅོས་དགོས་སམ་ཞེ་ན་བཅོས་དགོས་པ་ཞིག་རེད། ངའི་གོ་རྟོགས་ལ་བོད་སྐད་ཀྱི་བརྗོད་པ་ཞིག་གི་མཇུག་ཏུ་ཡིན་དང་མིན་གྱིས་དགག་སྒྲ་ཡིན་པ་དང་མ་ཡིན་པ་སྟོན་གྱི་ཡོད། ཡི་གེ་གཅིག་གིས་ཀྱང་ཡིན་དེ་མིན་ལ་བསྒྱུར་ཐུབ་པ་དང་། འདིས་བརྗོད་དུམ་ཞིག་གི་ནང་དོན་ཡོངས་ལ་འགྱུར་བ་གཏོང་ཐུབ། ཡིན་ཡང་། ཡི་གེ་མང་པོ་ཞིག་ལ་འདི་འདྲའི་ནུས་པ་ཆེན་པོ་ཞིག་མེད་ནའང་། ཡི་གེ་ཁག་ཅིག་ལ་ཤུགས་རྐྱེན་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡོད། དཔེར་ན་ཨད་ཀྱང་འདི་དང་གཅིག་མཚུངས་ཡིན།

"གྲྭ་པ་ཞིག་གིས་འདྲ་བཤུས་བྱས་ཏེ་འབྲི་ནོར་བྱུང་ཞིང་། དཔེ་ཆ་དེ་མར་བཤུས་པའི་གྲྭ་པ་རྗེས་མ་དེས་ཡིག་ནོར་འདི་ཇི་བཞིན་འབྲི་བར་མ་ཟད། ནོར་འཁྲུལ་གསར་པ་ཁག་ཅིག་ཀྱང་དེའི་སྟེང་དུ་སྣོན་སྲིད། གལ་ཏེ་ང་ཚོར་བཀའ་འགྱུར་དང་

བསྟན་འགྱུར་གྱི་དཔར་ཐེངས་མ་འདྲ་བ་བརྒྱ་ཐྲག་ཅིག་ཡོད་ཆེ། ང་ཚོས་དཔར་ཐེངས་གཅིག་གཞན་ཞིག་ལས་བཤུས་པ་ཡིན་པ་མཐོང་ཐུབ། དེ་ཡང་འདི་གཉིས་ཀྱི་བར་ལ་འགྱུར་བ་ཐན་བུ་ཞིག་མ་གཏོགས་ཁྱད་པར་ཆེན་པོ་མེད། དེ་བཞིན་དཔར་ཐེངས་གཉིས་ཀྱི་བར་ལ་མི་མཚུངས་ས་མང་པས་ཕན་ཚུན་སྤྱི་བར་ཐག་རིང་བའང་མཐོང་ཐུབ། ང་ཚོས་འདི་ལྟར་འདྲ་བཤུས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་དེ་བསྐྱར་སྒྲིག་བྱེད་ཚོག

"འདི་ནི་ང་ཚོས་དཔྱེ་འར་ནི་ཨད་ཀྱི་རྩ་ཚིག་བསྡུར་སྟངས་དང་ཏ་ཅང་མཚུངས་ཤིང་། འགྲོ་བ་མིའི་རྩ་ཚིག་གི་ཆེ་ཆུང་ནི་ཅི་འདྲ་ཞིག་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། དེ་ནི་ཤོག་གྲངས་ས་ཡ་གཉིས་དང་། ཡང་ན་ཡི་གེ་ཐེར་འབུམ་གསུམ་ཡས་མས་ཤིག་ཡིན། འདི་ནི་ང་ཚོའི་ལུས་པོའི་ཐྲ་ཕྲུང་རེ་རེ་ལ་ཡོད་པའི་གནས་ཚུལ་གྱི་འབོར་ཚད་རེད། ང་ཚོས་འདས་པའི་ལོ་ངོ་གཅིག་དང་གཉིས་ཀྱི་ནང་རྩ་ཚིག་འདི་རྙེད་པ་ཡིན། ཁྱེད་ཀྱིས་ང་ཚོས་དེར་སློབ་སྦྱོང་ཅི་འདྲ་ལེགས་པོ་ཞིག་བྱས་ཡོད་མེད་འདྲི་སྲིད། རྒྱུ་མཚན་ནི་ཁྱེད་ཅག་ལ་བཀའ་བསྟན་གཉིས་ཡོད་ནས་དུས་ཡུན་རིང་པོ་ཞིག་སོང་ཡོད་ཀྱང་། ད་དུང་སྦྱོང་དགོས་ས་མང་པོ་ལྷག་པའི་འདུ་ཤེས་ཤིག་ཡོད་ཀྱི་རེད། ང་ཚོར་རང་ཉིད་ཀྱིས་ག་ཚོད་ཅིག་རྟོགས་ཡོད་མེད་ཀྱི་ཐད་ལ་ཁེངས་སྐྱུང་གི་འདུ་ཤེས་ཡོད་པ་གསལ་པོ་ཡིན། ང་ནི་རྩ་ཚིག་འདི་གློག་མཁན་གསར་པ་ཞིག་ཡིན། དེ་ལྟ་ནའང་། ངས་ཁྱེད་ཅག་ལ་ང་ཚོས་རྟོགས་ཡོད་པའི་ནང་ནས་ཁག་ཅིག་བཤད་རྒྱུ་ཡིན།

"ཤོག་གྲངས་ས་ཡ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཁར་ད་དུང་རྩ་ཚིག་འདི་ལ་འདྲ་བཤུས་གཉིས་མཆིས་ཤིང་། གཅིག་ནི་ང་ཚོར་ཕ་ལས་ཐོབ་པ་དང་གཅིག་ཤོས་ནི་མ་ལས་

ཐོབ་ཀྱི་ཡོད། ང་ཚོས་རང་ཉིད་ཀྱི་ཕྲུ་གུ་ལ་འདྲ་བཤུས་འབྲེལ་མ་ཞིག་བརྒྱུད་སྦྱོད་བྱེད་པ་དང་། ང་ཚོས་ཕ་ཡི་འདྲ་བཤུས་ལས་ཤོག་ངོས་གཅིག་དང་། མ་ཡི་འདྲ་བཤུས་ལས་ཤོག་ངོས་གཅིག དེ་ནས་སླར་ཡང་ཕ་དང་མ་ཡི་འདྲ་བཤུས་ལས་ཤོག་ངོས་གཅིག་གཅིག་བླངས་ནས་རིམ་པས་བསྲེས་སྦྱོར་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། འབྲེལ་མ་འདི་ནི་ང་ཚོས་རང་ཉིད་ཀྱི་ཕྲུ་གུ་ལ་གང་ཞིག་བརྒྱུད་སྦྱོད་བྱེད་པ་དེ་ཡིན། ང་ཚོས་འཆུགས་པ་མེད་པར་བརྒྱུད་སྦྱོད་བྱེད་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད་དམ་ཞེ་ན་མིན་ཞིང་། མི་རབས་རེ་རེའི་སྟེང་ཡི་གེ་ཐེར་འབུམ་གསུམ་གྱི་ནང་ནས་ནོར་འཛོལ་ལྔ་བཅུ་ཡས་མས་ཤིག་འབྱུང་གི་ཡོད། སྤྱི་ཡོངས་ནས་བཤད་ན་འདི་ནི་ཏ་ལམ་ཡང་དག་ཅིག་རེད། ཡིན་ཡང་། སྐབས་རེར་ཡིན་ཞིག་མིན་ལ་འགྱུར་བའི་ནོར་འཁྲུལ་ཡང་འབྱུང་ཆོག"

ལན་ཊར་གྱིས་རང་གི་གཏམ་བཤད་གྲ་སྒྲིག་བྱེད་སྐབས། བོད་པ་རྣམས་ལ་རྒྱུས་ཡོད་ཡིན་པའི་དཔེ་མཚོན་འཚོལ་བའི་འབད་བརྩོན་བྱས་ཡོད་ཀྱང་། མཚམས་འདིར་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་མཆོག་ནི་གོམ་པ་གང་གིས་ལན་ཊར་གྱི་སྔོན་ལ་ཤོར་འདུག ཁོང་གིས་འདྲི་རྒྱུར། "ཁྱེད་ཀྱིས་འདྲ་བཤུས་བྱས་པའི་ཁྲོད་དུ་བྱུང་བའི་ནོར་འཛོལ་གྱི་སྐོར་ལ་གླེང་བཞིན་པ་འདིའི་འབབ་སའི་དོན་ནི་རིགས་རྒྱུན་གྱི་འགྱུར་ལྡོག་མ་ཡིན་ནམ།"

"ཡིན་ལགས། ནོར་འཛོལ་འདི་ནི་ཚན་རིག་པ་ཚོས་རིགས་རྒྱུན་གྱི་འགྱུར་ལྡོག་ཟེར་བ་དེ་རེད།"

ལན་ཊར་གྱིས་སྨུ་མཐུད་བྱུང་། "ཕྲ་ཕྲུང་རེ་རེའི་ནང་རིགས་རྒྱུན་གྱི་སྡེ་ཁག་གམ་རྩ་ཚིག་འདི་ཡོད་ལ། དེ་ནི་དངོས་ཁམས་རང་བཞིན་དུ་བཀོལ་སྤྱོད་བྱེད་ཀྱི་

ཡོད། རྒྱ་ཆེག་འདིའི་དུམ་ཚན་ཞིག་ནི་ངའི་སྐྲ་ཡི་ནང་དུ་ཡོད་པའི་སྤྲི་དཀར་ཞིག་གི་བཟོ་སྐྲུན་ལ་ཧྲུས་འགོད་ལྷ་བུར་བཀོལ་སྤྱོད་བྱེད་པ་དང་། དུམ་ཚན་གཞན་ཞིག་ནི་ངའི་ལུས་པོའི་ཟུངས་ཁྲག་གི་ཁྲག་དམར་སྤྲི་དཀར་གྱི་བཟོ་སྐྲུན་ལ་བཀོལ་སྤྱོད་བྱེད་སྲིད། སྤྲི་དཀར་འདིས་སྲོག་འཛིན་རླུང་ལུས་ཕུང་གི་ཡར་མར་ལ་དབོར་འདྲེན་བྱེད། ང་ཚོའི་བསམ་ཚོད་ལ། བཀོལ་སྤྱོད་ཆེ་བའི་སྤྲི་དཀར་རྣམས་བཟོ་སྐྲུན་གྱི་ཧྲུས་འགོད་ལྡན་པའི་དུམ་ཚན་མ་འདྲ་བ་སུམ་འབུམ་ཞིག་ཙམ་མཐའ་ཡང་ཡོད། དུམ་ཚན་འདི་དག་གིས་ང་ཚོའི་ལུས་སྟེང་གི་ཕྲ་ཕུང་མ་འདྲ་བ་རྣམས་འགྲུབ་པར་བྱེད་ཀྱི་ཡོད།

"ཡིན་ཡང་། དེ་ལྟར་བྱེད་པའང་ཁོར་ཡུག་དང་འབྲེལ་བའི་ཐོག་ནས་འབྱུང་བ་དང་། མི་ཞིག་རིང་པོ་ཆགས་མིན་ནི་རིགས་རྫས་དང་བཟའ་བཏུང་གཉིས་ཀར་རག་ལས་ཡོད། དེ་བཞིན་རིགས་རྫས་ཤིག་ནུས་ལྡན་དུ་འགྱུར་མིན་ཡང་ཁོར་ཡུག་ལ་བརྟེན་ཅིང་། དཔེར་ན། དེ་རིང་ཉིན་གུང་གི་ཁ་ལག་ཟ་བའི་སྐབས་སུ་ངའི་ལུས་པོའི་ཕྲ་ཕུང་གི་ནང་རིགས་རྫས་བྱེ་བྲག་པ་ཞིག་ནུས་ལྡན་དུ་གྱུར་ནས་མངར་རྫས་རྣམས་འཇུ་བར་གྲོགས་བྱེད། དོན་ངོ་མར་ད་ལྟ་ནས་རིགས་རྫས་དེ་ཚད་གཞི་དམའ་བོ་ཞིག་ལ་ནུས་ལྡན་དུ་གྱུར་ཡོད། འོན་ཀྱང་། ཉིན་གུང་ཁ་ལག་གི་རྗེས་སུ་དེའི་ནུས་རྩོལ་ནི་ལྡབ་བཅུ་ཡིས་འཕེལ་ངེས། གལ་ཏེ་ངས་ལུས་རྩལ་བརྩེས་ན། འདིས་ངའི་ལུས་ཕུང་གི་ཤ་གནད་ཀྱི་ནང་དུ་སྤྲི་དཀར་མང་དུ་བཟོ་སྐྲུན་བྱེད་པར་རིགས་རྫས་ཁག་ལ་ཤུགས་རྐྱེན་ཐེབས་ཀྱི་རེད། བློ་ཡི་བྱ་འགྱུལ་གྱིས་ཀྱང་རིགས་རྫས་ཀྱི་ནུས་རྩོལ་ལ་ཤུགས་རྐྱེན་ཐེབས་ཀྱི་ཡོད། དུད་འགྲོ་ཞིག་གི་བློ་ཡི་བྱ་འགྱུལ་རྣམས་ཉམས་པར་བྱེད་པ་དང་། ཡང་ན་ཁོ་ལ་སྐྱུལ་སློང་གི་རྐྱེན་གྱིས་ཐུག་པའི་ཁོར་ཡུག་ཅིག

མཁོ་སྤྲོད་བྱེད་པ་གང་ཡིན་ཡང་གླད་པའི་ཐྲ་ཕུང་གི་འཕེལ་རྒྱས་ལ་ཤུགས་རྐྱེན་ཐེབས་ཀྱི་ཡོད། གླད་པའི་ཐྲ་ཕུང་གི་འཕེལ་རྒྱས་འདི་ཡང་རིགས་རྫས་ཁག་ནུས་ལྡན་དུ་གྱུར་མ་གྱུར་ལ་བརྟེན་པ་ཞིག་རེད།

"འདི་ནི་རིགས་རྒྱུན་གྱི་སྡེ་ཁག་དེ་རྩ་ཆེག་ཅིག་ཏུ་བསམ་པའི་ངའི་འཆར་སྒོ་ཡིན། གོང་གི་དཔེ་མཚོན་འདི་ནི་ཡང་དག་མིན་ཡང་ཕན་ཐོགས་ཅན་ཞིག་རེད། མ་མཐའ་ཡང་ང་ལ་མཚོན་ན་ཕན་ཐོགས་ཆེན་པོ་འདུག ཁྱེད་ཚོའི་སློལ་རྒྱུན་གྱི་གསུང་རབ་དཔེ་རུ་བཀོད་པ་འདིས་ཁྱེད་ཅག་ལའང་ཕན་ཐོགས་ཡོད་པའི་རེ་བ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད།"

མད་ཊི་ལིའི་སྲན་མ།

མཚམས་འདི་ནས་ལན་ཊར་གྱིས་དུས་རབས་བཅུ་དགུ་པའི་མགོ་སྟོད་དུ་བྱོན་པའི་མད་ཊི་ལི་༼Gregor Mendel༽ནས་འགོ་བཙུགས་ཏེ། རིགས་རྒྱུན་ཚན་རིག་གི་སྔ་མོའི་ལོ་རྒྱུས་རྒྱུས་པ་ཞིག་གླེང་འགོ་བརྩམས་སོང་། ཁོང་གིས་ང་ཚོར་ཨོ་སྟྲི་ཊར་རའི་གྲྭ་པ་འདིའི་བརྟག་དཔྱད་ཀྱི་རྒྱུ་རྐྱེན་ནི་ཤེས་འདོད་ཀྱི་བློ་གཅིག་པུ་མིན་པའི་དྲན་གསོ་བཏང་སྟེ། མི་ཚོས་འཛམ་གླིང་གི་ས་ཆ་གཞན་ནས་ཡོ་རོབ་ཏུ་ཁྱེར་ཡོང་བའི་རྩི་ཤིང་དང་།

མད་ཊི་ལི།

དུད་འགྲོ་རྣམས་ཀྱི་རིགས་རྒྱུད་སྤེལ་ན། དཔལ་འབྱོར་གྱི་ཁེ་ཕན་ཆེན་པོ་ཡོད་པ་སྨྲ་མོ་ནས་རྟོགས་པ་དང་། ཚོང་ར་ཆེ་ཁག་ལ་འགྲིམ་འགྲུལ་སྐྱབས་བདེ་རུ་སོང་བ་དེས་ཉམས་ཞིབ་ལ་འཇུག་པའི་དཔལ་འབྱོར་གྱི་ཆ་རྐྱེན་ཞིག་ཀྱང་བསྐྲུན་ཡོད་ཟེར། རིགས་རྒྱུན་བརྒྱུད་སྤྲོད་ཀྱི་ཞིབ་འཇུག་དང་སྤེལ་བྱེད་ཆེད་ཚོགས་པ་ཁག་ཅིག་རྩ་འཛུགས་བྱས་ཤིང་། འདི་འདྲའི་ཚོགས་པ་ཞིག་ལ་སྣེ་ཁྲིད་བྱེད་མཁན་ནི་ན་ཕུ་༼C.F Knap༽ཟེར་བའི་མི་ཞིག་ཡིན་ལ། ཁོང་ནི་སྲོལ་རྒྱུན་གྱི་སློབ་གཉེར་བྱེད་སའི་དགོན་པ་ཞིག་གི་ཆོས་དཔོན་རེད། “ཁོང་གིས་དངོས་ཁམས་རིག་པ་དང་རྩིས་རིག་ལ་སྦྱོང་བརྡར་ཐོབ་ཡོད་པའི་སློབ་མ་བཅལ་ནས་དགོན་པར་འཇུག་འགོ་བཙམས།” ལན་ཊར་གྱིས་འགྲེལ་བརྗོད་བྱས། “ཁོང་ཚོས་སོ་སོའི་དགོན་པའི་བྱེད་སྒོའི་སྙིང་འཛམ་གླིང་འདི་ཇེ་ལེགས་སུ་གཏོང་ཆེད་ཚན་རིག་གི་གནད་དོན་ལའང་དོ་སྣང་སྤྲད་ཡོད། ན་ཕུའི་སློབ་མ་ཡག་ཤོས་ཤིག་ནི་མད་ཊེ་ལི་ཡིན་ཞིང་། ངའི་ལྟ་ཚུལ་ལ། འཛམ་གླིང་འདི་ཇེ་ལེགས་སུ་བསྒྱུར་བའི་ཁོང་གི་རེ་བ་དེར་ཕྱོགས་མང་པོ་ཞིག་ནས་ལེགས་འགྲུབ་བྱུང་འདུག”

མད་ཊེ་ལིས་སྲན་མའི་རིགས་རྒྱུད་སྤེལ་ནས་རིགས་རྒྱུན་བརྒྱུད་སྤྲོད་ཀྱི་ཁྱད་རྣམ་འདྲ་མིན་ཏེ། སྲན་མའི་མཐོ་ཚད་དང་། སྲན་ཏོག་གི་ཁ་དོག་སོགས་ལ་སྐྱེ་ཐེངས་མང་པོར་ཞིབ་ལྟ་བྱས། འདི་ནི་དེང་རབས་ཀྱི་རིག་རྒྱུན་ཚན་རིག་གི་ཐོག་མ་ལ་ངོས་འཛིན་བྱེད། ཁོང་གིས་རིང་པོ་དང་ཐུང་བ། ཡང་ན་ལྗང་ཁུ་དང་སེར་པོ་ལྟ་བུའི་ཁྱད་རྣམ་མ་འདྲ་བ་བསྲེས་ནས་སྲན་མའི་རིགས་རྒྱུད་འདྲེས་མ་སྤེལ་སྐབས། སྐྱེ་ཐེངས་རྗེས་མའི་སྲན་མ་ཚང་མར་ཁྱད་རྣམ་གཅིག་མཚུངས་ཤིག་ཡོད་པར་

རྟོགས། དཔེར་ན། དེ་དག་གི་གཞུང་རྩ་རིང་པོ་ཡིན་པ་དང་། ཡང་ན་ཚང་མས་སྨན་རྫོག་ལྷང་ཁུ་བསྐྱེད་པ་ལྟ་བུ་བྱུང་ཡོད། འོན་ཀྱང་། ཁོང་གིས་སྐྱེ་ཐེངས་དེའི་སྨན་མ་རྣམས་སོ་སོའི་ཁྲིད་དུ་རིགས་རྒྱུད་བསྲེས་ནས་སྤེལ་སྐབས། སྔོན་ལ་ཕྱིར་མ་ཐོན་པའི་ཁྱད་རྣམ་རྣམས་ཀྱང་མངོན་གྱུར་བྱུས་པ་དང་། དེ་དག་གི་མངོན་གྱུར་གྱི་བསྡུར་ཚད་ཀྱང་ཆ་མཚུངས་པ་ཞིག་རེད། སྨན་མའི་གཞུང་རྩ་རིང་པོ་གསུམ་ལ་གཞུང་རྩ་ཐུང་བ་གཅིག་ཡོད་ལ། ལྷང་མདོག་གི་སྨན་རྫོག་བསྐྱེད་པའི་སྨན་མ་གསུམ་ལ་སེར་པོ་བསྐྱེད་པའི་སྨན་མ་གཅིག་བྱུང་ཡོད།

ལན་ཊར་གྱིས་བརྗོད་རྒྱུར། "མད་ཊེ་ལིས་རིགས་པ་བེད་སྤྱོད་ལེགས་པོ་བྱས་འདུག ཅི་ཞིག་འབྱུང་གི་ཡོད་དམ། ཁ་དོག་སེར་པོའི་རང་བཞིན་འདི་རྒྱུན་འཁྱོངས་བྱེད་པའི་ལྐོག་གྱུར་གྱི་འབྱུང་ཁམས་ཤིག་ཡོད་དེས། ཞེས་ཁོང་གིས་བསམ་བློ་བཏང་བ་དང་། མད་ཊེ་ལིས་གལ་ཏེ་ཁྱད་རྣམ་དེ་དག་ནི་འབྱུང་ཁམས་ཀྱི་ང་བོ་ཐོག་ནས་བརྒྱུད་སྤྲོད་བྱས་པ་དང་། སྨན་མ་རེ་ལ་སོ་སོའི་ཕ་དང་མ་ནས་འབྱུང་ཁམས་གཉིས་ཐོབ་པ་ཡིན་ན། རང་གི་ཚོད་ལྟའི་འབྲས་བུ་དེར་འགྲེལ་བཤད་རྒྱག་ཐུབ་པ་མཐོང་ཡོད།༼དིང་སྐབས་ང་ཚོས་འབྱུང་ཁམས་དེ་ཚོར་རིགས་རྫས་ཟེར་གྱི་ཡོད།༽ མངོན་དུ་མ་གྱུར་པའི་ཁྱད་རྣམ་སྟེ། གཞུང་རྩ་ཐུང་བ་དང་ཁ་དོག་སེར་པོ་གཉིས་ནི་ལྐོག་ཏུ་ཡིབ་ཡོད། ང་ཚོས་འདི་ལ་བག་ལ་ཉལ་བའི་རིགས་རྫས་ཞེས་ཟེར་གྱི་ཡོད།"

མད་ཊེ་ལིའི་ཞིབ་ལྟ་འདིའི་གལ་ཆེན་རང་བཞིན་ནི་ཁོང་དང་ཌཱ་ཝུན་གྲོངས་ཤིང་། དུས་རབས་བཅུ་དགུ་པ་མ་རྫོགས་བར་དུ་མངོན་གསལ་ཞིག་ཆགས་མེད། མད་ཊེ་ལིའི་གསར་རྙེད་འདིས་ཌཱ་ཝུན་ལ་ཕན་ཆེན་པོ་ཐོགས་རྒྱུ་རེད། དེ་ཡང་ཌཱ་ཝུན་

གྱིས་རིགས་རྒྱུན་བརྒྱུད་སྤྲོད་ལ་དགོས་ཁམས་ཀྱི་རྟེན་གཞི་ཞིག་ཡོད་པ་རྟོགས་མེད།

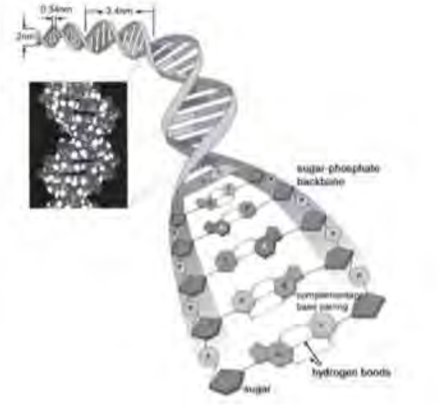

དཔེ་འདར་ནི་ཨད་ཀྱི་དཀྱུས་དབྱི བས་གཉིས་ལྡན་གྱི་བཟོ་བཀོད།

ལན་ཏར་གྱིས་བཤད་རྒྱུར། "འོན་ཀྱང་། ཚན་རིག་གི་ལོ་རྒྱུས་ནང་ཡང་ཡང་འབྱུང་གི་ཡོད་པ་ལྟར། ཚོགས་སྡེ་མ་འདྲ་བ་གསུམ་གྱིས་དུས་མཉམ་དུ་མད་ཊེ་ལིའི་གོ་རྟོགས་དེ་དག་སླར་ཡང་གསར་རྙེད་བྱས་ཤིང་། དུས་རབས་ཉི་ཤུ་པ་ནི་བསྐྱར་དུ་གསར་རྙེད་བྱས་པ་དེའི་སྐོར་ལ་ ༡༩༠༠ ལོའི་ཟླ་བ་དང་པོ་ནང་རྩོམ་ཡིག་འགྲེམས་སྤེལ་བྱས་ནས་འགོ་ཚུགས་ཡོད། ངའི་ལྟ་ཚུལ་ཡིན་ན། དུས་རབས་ཉི་ཤུ་པ་ནི་རིགས་རྒྱུན་ཚན་རིག་གི་དུས་རབས་ཤིག་ཆགས་འདུག

"དེའི་རྗེས་ཀྱི་ལོ་ངོ་ཉི་ཤུ་རྩ་ལྔའི་རིང་ཚན་རིག་པ་ཚོས་རིགས་རྒྱུན་བརྒྱུད་སྤྲོད་ཀྱི་གནས་གཞི་དེ་ཕྲ་ཕུང་གི་སྟེང་དུ་འཚོལ་ཞིབ་བྱས་ཏེ། ཕྲ་ཕུང་གི་ལྟེ་བར་གནས་པའི་ཚི་གུའི་ནང་ཡོད་པ་ཤེས་རྟོགས་བྱུང་། གནས་གཞི་འདི་ལ་རིགས་རྒྱུན་གྱི་ཐག་སྐུད་ཟེར་ཞིང་། དབྱིན་ཡིག་གི་ནང་བརྡ་ཆད་འདི་ནི་ཚོན་མདོག་ཅན་གྱི་ཆོས་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན། འདི་ནི་སྐབས་དེར་ང་ཚོས་ཐུན་བུ་ཞིག་མ་གཏོགས་ཤེས་མེད་པའི་རྟགས་ཤིག་རེད།"

****

མོད་ལྷན་དང་། ཏྲེ་སོ་ཧྥེ་ལ།

དུས་རབས་ཉི་ཤུ་པའི་མགོ་སྟོད་དུ་རིགས་རྒྱུན་གྱི་ཞིབ་འཇུག་ནི་ཚན་རིག་དངོས་ཤིག་ཆགས་ཤིང་། སྐབས་དེར་བྱ་དགའ་ཐོབ་ཅན་གྲགས་ཅན་སྟེ་ཚན་གསར་པ་འདིའི་མ་རྩ་ནི་ཁྱད་རྣམ་འདྲ་མིན་དང་འབྲེལ་བའི་རིགས་རྒྱུན་བརྒྱུད་སྤྲོད་དང་། དེ་དག་དང་རིགས་རྒྱུན་ཐག་སྐུད་བར་གྱི་འབྲེལ་བའི་སྐོར་ལ་འཚོལ་སྟུད་བྱས་ཡོད་པའི་གནས་ཚུལ་ཕྱོགས་བསྡུས་ཤིག་རེད། སྐབས་དེར་ཡོངས་གྲགས་ཀྱི་ཤིང་སྦྲང་ཏྲེ་སོ་ཧྥེ་ལ་༼drosophila༽ཞེས་པ་དེས་ཚན་རིག་ལ་རམ་འདེགས་བྱས་ཡོད། ཤིང་སྦྲང་འདིའི་ཆེ་ཚད་ནི་ཉིན་བཅུ་བཞི་ཡིན་ལ། དུས་ཡུན་འདིའི་ནང་ཤིང་སྦྲང་དེས་རིགས་རྒྱུད་སྤེལ་གྱི་ཡོད། དེའི་ཕྱིར་རྩེ་ཤིང་དང་ཚད་གཞི་མཐོ་བའི་སྲོག་ཆགས་ལྷ་བུ་མ་ཡིན་པར། དུས་ཐོད་ཐུང་ངུ་ནང་ཞིབ་ལྟ་ཐེངས་མང་པོར་བྱེད་ཐུབ་པ་བྱུང་། ད་དུང་ཤིང་སྦྲང་འདི་ལ་རིགས་རྒྱུན་གྱི་ཐག་སྐུད་ཆ་བཞི་ཙམ་ལས་མེད་སྐབས། ཉམས་ཞིབ་ཀྱི་སྒོམ་རྩིས་དེའང་སྟབས་བདེ་རུ་བཏང་། ཨ་མི་རི་ཀའི་རིགས་རྒྱུན་ཚན་རིག་པ་མོད་ལྷན་༼Thomas Hunt Morgan༽གྱིས་ཏྲེ་སོ་ཧྥེ་ལའི་རིགས་རྒྱུན་ལ་ཞིབ་འཇུག་ཐོག་མར་བྱས་ཤིང་། ཞིབ་འཇུག་འདི་ལས་བྱུང་བའི་ཁོང་གི་གཞི་རྩའི་གོ་རྟོགས་ནི། རིགས་རྫས་རྣམས་རིགས་རྒྱུན་གྱི་ཐག་སྐུད་སྟེང་གོ་རིམ་ངེས་གཏན་གྱིས་ལྷན་དུ་འབྱར་ནས་གནས་པ་དང་། རིགས་རྫས་ཁག་ཅིག་ལྷན་དུ་སྦྲེལ་ནས་སྤྱོད་ཀྱང་། གཞན་ཁག་ཅིག་ཡང་ཡང་འདྲེས་སྦྱོར་བྱེད་པ་འདི་རེད།

མོད་ལྷན་གྱི་སློབ་མ་མོ་ལད་༼Hans J. Muller༽ཀྱིས་གོ་རྟོགས་གལ་ཆེན་གཞན་ཞིག་རྙེད་ཅིང་། ཁོང་གིས་རིགས་རྫས་ཁག་ནི་སོ་སོའི་རྣམ་པ་བསྒྱུར་ནས

འགྱུར་བ་འགྲོ་བའི་ནུས་པ་ཡོད་པར་རྟོགས་པ་དང་། མོ་ལད་ཀྱིས་གློག་པར་གྱི་ཚ་ཟེར་བརྒྱུད་ནས་ཤིང་སྡོང་གི་རིགས་རྒྱུན་འགྱུར་ལྡོག་གི་མགྱོགས་ཚད་དེ་རང་བྱུང་གི་མགྱོགས་ཚད་ལས་ལྷབ་སྟོང་ཕྲག་བཅོ་ལྔར་ཆེ་རུ་བཏང་། ཁོང་གིས་འདི་ལྟར་འཛིགས་སུ་རུང་བའི་ཤིང་སྡོང་འདྲ་མིན་ཞིག་བསྐྲུན་ཞིང་། ཤིང་སྡོང་འགའ་ཤས་ཀྱི་མིག་ཏ་ཅང་ཆེ་ལ། འགའ་ཤས་ཀྱི་གཤོག་པ་སྤྱི་ར་ཡོད་སར་མེད་པ་སོགས་བྱུང་ཡོད། འདི་ནི་ཚོད་ལྟའི་ལམ་ནས་སྲོག་ཆགས་གསར་བྱུང་ཞིག་བཟོ་བའི་ཞིབ་འཇུག་ཐོག་མ་དེ་རེད། མོ་ལད་ཀྱིས་རིགས་རྒྱུན་གྱི་འགྱུར་ལྡོག་དེ་དག་ནི་ཚ་ཟེར་གྱིས་བསྐྱེད་པའི་རྣམ་འགྱུར་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བར་ངོས་བཟུང་ཡང་། སྐབས་དེར་སུ་གཅིག་གིས་ཀྱང་རིགས་རྒྱུན་གྱི་འགྱུར་ལྡོག་འདི་ལྟ་བུ་ནི་དྭ་ལྟུན་གྱི་རང་བྱུང་གི་འདེམས་སྒྲུག་གི་རྟེན་གཞིའང་ཡིན་པ་རྟོགས་ཐུབ་མེད།

****

མིའི་རིགས་རྒྱུན་སྡེ་ཁག་གི་ལས་དོན་གྱི་དགོས་དམིགས།

“ཚན་རིག་པ་ཚོས་དེའི་རྗེས་ཀྱི་ལོ་ངོ་ཉེར་ལྔ་སྟེ། དུས་རབས་ཉི་ཤུ་པའི་དཀྱིལ་མ་བར་དུ་རིགས་རྒྱུན་ཐག་སྐུད་ཀྱི་ངོ་བོ་འཛིན་པའི་གྲུབ་རྣམ་གྱི་བཟོ་བཀོད་ལ་ཞིབ་འཇུག་བྱས།” ལན་ཊར་གྱིས་རང་གི་གཏམ་བཤད་སུ་མཐུད་བྱུང་། “སྐབས་དེར་ཝང་སང་དང་ཀི་རེ་ཁི་༼Watson and Crick༽གཉིས་ཀྱིས་དབྲེ་འར་ནི་ཨད་ཀྱི་བཟོ་བཀོད་དམ་ཡོངས་གྲགས་སུ་དཀྱུས་དབྱིབས་གཉིས་ལྡན་ཞེས་པ་དེ་གསར་རྙེད་བྱས། འདིའི་རྗེས་ཀྱི་ལོ་རབས་གཉིས་དང་ཕྱེད་ཀའི་ནང་ནེ་ཊེའི་གོ་རིམ་དག་གིས་སྤྲི་དཀར་རྣམས་བྱེ་བྲག་ཏུ་ཇི་ལྟར་དགར་བ་དང་། དུས་གཅིག་ལ་ནེ་ཊེ་གསུམ་

ཚོགས་ནས་གོ་དོན་ཇི་ལྟར་སྟོན་པ། དེ་ཚོ་སྤྱི་དཀར་གྱི་རྫས་རྫོག་གི་གོ་རིམ་ལ་ཇི་ལྟར་བསྒྱུར་པ་བཅས་ལ་ཞིབ་འཇུག་བྱས་པ་རེད།

"དེ་བཞིན་ལོ་ངོ་འདི་དག་གི་ནང་ཚན་རིག་པ་ཚོས་ད་དུང་འཕྲུལ་ལས་ཡར་རྒྱས་ལ་བཏང་སྟེ། ཉེ་ཊེའི་གོ་རིམ་དེ་རང་ངོས་ནས་གློག་ཐུབ་པའི་འབད་བརྩོན་བྱས། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༧༨ ལོར་ང་ཚོས་ཐེངས་གཅིག་ལ་ཡི་གེ་བརྒྱ་ཕྲག་འགའ་ཤས་ཤིག་གློག་ཐུབ་ཡོད། འདི་ནི་མང་པོ་ཞིག་མིན་ཞིང་། བརྗོད་པ་གཅིག་དང་གཉིས་ཙམ་རེད། ང་ཚོས་ཕྲ་ཕུང་གི་ནང་ནས་དགྲ་འར་ནི་ཨད་ཕྱིར་བཏོན་ཏེ། རྫས་འགྱུར་གྱི་ལག་ཆ་བེད་སྤྱད་དེ། དགྲ་འར་ནི་ཨད་དུམ་བུར་གཏུབས་ནས་སྲིན་བུ་ཕྲ་མོའི་ནང་དུ་འཇུག་གི་ཡོད། སྲིན་བུ་དེས་རིགས་རྒྱུད་བསྒྱུར་དུ་བསྒྲུན་ནས་གོ་རིམ་འདིའམ་དེའི་འདྲ་བཤུས་བཟོ་སྐྲུན་བྱེད། ང་ཚོས་སྲིན་བུ་འདྲ་མིན་ལ་རྩ་ཆིག་དེའི་ཆིག་དུམ་རེ་བརྒྱུད་སྒྲོད་བྱེད་དུ་འཇུག་པ་དང་། དེ་ནས་སྲིན་བུ་ཞིག་གི་དགྲ་འར་ནི་ཨད་ཕྱིར་བཏོན་ནས་རྫས་འགྱུར་གྱི་ཐུས་རྩོལ་དེའི་སྟེང་ལ་བེད་སྤྱད་ནས་དེའི་རྗུས་འགོད་གློག་གི་ཡོད།

"ལས་གཞི་འདིའི་དམིགས་ཡུལ་ནི་བཙོས་ཐབས་ཏེ། ཕ་མ་ལས་ཤུལ་འཛིན་བྱས་པའི་ནད་རིགས་རྟོགས་རྒྱུ་འདི་རེད།" ལན་ཊར་གྱིས་བརྗོད་བྱུང་། ཕ་མ་ནས་མར་བྲུབ་པའི་ནད་རིགས་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུ་རྐྱེན་ནི། དགྲ་འར་ནི་ཨད་ཀྱི་གོ་རིམ་ཞིག་འཁྲུག་པ་ཡིན་པའི་ལྟ་ཚུལ་འདི་སྔ་མོ་ནས་ཡོངས་བྲུབ་ཆགས་ཡོད། ཡིན་ཡང་། ན་ཚ་ཞིག་གི་རྩ་བར་ཡོད་པའི་གོ་རིམ་བྱེ་བྲག་པ་དེ་འཚོལ་རྒྱུ་ནི་དཀའ་ཚེགས་ཆེ་བའི་བརྒྱུད་རིམ་རིང་པོ་ཞིག་རེད། ལན་ཊར་གྱིས་ཕ་མ་གང་རུང་ཞིག་ལ་ཡོད་པའི་ནད་

དེ་སྦྲ་གུ་ཐེད་ཀ་ལའང་ཡོད་པའི་ཁྲིམ་ཚང་ཞིག་དཔེ་རུ་བཀོད་ནས་ང་ཚོར་འགྲེལ་བཤད་བྱས། དེ་ཡང་ཚན་རིག་པ་ཚོས་ཁྲིམ་ཚང་དེའི་ནང་མི་ཚང་མའི་དབྱེ་འབར་ནི་ཨང་བསྒྱུར་བ་དང་། ནད་དེ་ཡོད་པའི་མི་ཚོའི་སྙིང་རིགས་རྒྱུན་གྱི་འགྱུར་ལྡོག་བྱེ་བྲག་པ་ཞིག་འཚོལ་གྱི་ཡོད། སྤྱིར་བཤད་ན་འདི་ནི་ཧ་ཅང་ལས་སླ་བོ་ཞིག་ཏུ་མཐོང་སོང་། ལན་ཉར་གྱིས་དཔེ་མཚོན་ཞིག་སྤྲད་པ་ནི། དོན་དངོས་སུ་ལག་བསྟར་བྱེད་སྐབས། དེ་ནི་ཤོག་བུ་རྣམས་གང་སར་འཐོར་བའི་དཔེ་དེབ་མཐུག་པོ་ཞིག་གི་ནང་ནས་ཡི་གེ་གཅིག་འཚོལ་བ་ལྟ་བུ་རེད།

“གལ་ཏེ་ངས་ནད་དེའི་རྒྱུན་འཛིན་དང་ཆ་མཐུན་པའི་ཡི་གེ་བྱེ་བྲག་པ་ཞིག་ཡོད་པའི་དེབ་ཀྱི་ཆ་ཤས་ཤིག་མཐོང་ན། ངས་ད་གཟོད་ནད་དེའི་རྒྱུ་ནི་ཆ་ཤས་དེ་དང་ཐག་ཉེ་ས་ཞིག་ན་ཡོད་པ་ཤེས་ཐུབ། ང་ཚོས་ཇི་ལྟར་རིགས་རྫས་རང་ཉིད་རྙེད་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད་དམ། རིགས་རྫས་དེ་ནི་ཤོག་གྲངས་ཉིས་བརྒྱའི་རྗེས་ནས་ཡོད་ཚོག་པ་ཞིག་རེད། ཡིན་ཡང་། དཔེ་དེབ་ཧ་ཅང་མཐུག་པོ་ཞིག་ལ་མཚོན་ན། ཤོག་གྲངས་ཉིས་བརྒྱ་ནི་ཐག་རིང་པོ་ཞིག་མིན་ཞིང་། ང་ཚོས་ནད་དེའི་རྒྱུན་འཛིན་གྱི་འགྲོས་རིམ་དང་ཆ་མཚུངས་པའི་ཡི་གེ་ནས་འགོ་འཛུགས་དགོས་པ་དང་། ང་ཚོས་ཤོག་གྲངས་དེ་བཟུང་ནས་དེའི་རྗེས་མའི་ཤོག་བུ་དེ་གང་དུ་ཡོད་མེད་འཚོལ་དགོས། མཚམས་རེར་ཡར་མར་གཉིས་འདྲེས་སྲིད་པ་ཡིན། དེའི་ཕྱིར་ང་ཚོས་བཙལ་ནས་རྙེད་ཐུབ། ང་ཚོས་འདི་ལྟར་ཤོག་གྲངས་རྗེས་མ་ནས་རྗེས་མ་མར་འཚོལ་གྱི་ཡོད།

“ལས་ཀ་འདི་ནི་རིན་གོང་ཆེ་ཞིང་སྤྲོ་སྣང་མེད་པ་ཞིག་རེད། ནད་ཀྱི་རིགས་རྫས་དེ་འཚོལ་བར་ལོ་དོ་ལྔ་དང་ཨ་སྒོར་ས་ཡ་ལྔ་བཅུ་སོང་ཡོད། ཡིན་ཡང་། མཇུག

ཏུ་ཞོག་གྲངས་ཏག་ཏག་དེ་རྟེན་རྒྱུ་ཡོད་པ་ཞིག་ཡིན། གློ་ཡི་ནང་བེ་སྣབས་ཐུག་པོ་འབྱུང་དུ་འཇུག་པའི་ནད་ཅིག་གི་རིགས་རྫས་དེ་འདི་ལྟར་རྟེན་ཡོད། ད་དུང་གཞན་ཡང་མང་པོ་རེད། ང་ཚོས་རིགས་རྫས་ཀྱི་གོ་རིམ་དེ་རང་ཉིད་དང་ཆ་མཐུན་པའི་སྤྲི་དཀར་ལ་བསྒྱུར་བ་དང་། དེ་ནས་ང་ཚོས་གློག་ཀླད་བེད་སྤྱད་ནས་ད་ལྟའི་བར་དུ་ཞིབ་འཇུག་བྱས་ཟིན་པའི་སྤྲི་དཀར་རྣམས་ལ་འཚོལ་ཞིབ་བྱས་ནས་རྒྱུས་ཡོད་ཀྱི་གོ་རིམ་ཞིག་འཚོལ་གྱི་ཡོད། གློག་ཀླད་ཀྱིས་དེ་ནི་ཕྲ་ཕུང་གི་ཕྱི་ངོས་ན་ཡོད་པའི་སྤྲི་དཀར་དང་། དེ་བཞིན་ཕྲ་ཕུང་གི་ཕྱི་ནང་ལ་དངོས་པོ་དབོར་འདྲེན་བྱེད་པའི་སྤྲི་དཀར་མང་པོ་ཞིག་དང་འདྲ་པོ་ཡིན་པ་མཐོང་རྒྱུ་རེད། འདི་ལྟར་ཁྱེད་ཀྱིས་དུས་ཡུན་ཐུང་ངུ་ནང་རིགས་རྫས་བྱེ་བྲག་པ་དེའི་བྱེད་ལས་རྟོགས་སྲིད།

“འདི་ནི་ཧ་ཅང་ནུས་ཤུགས་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་ཚན་རིག་གི་ཁྱབ་ཁོངས་ཚང་མའི་ཤེས་ཡོན་གཅིག་སྒྲིལ་བྱས་ཡོད་པས་རེད། ཤེས་ཡོན་འདི་ནི་ཕ་མ་ལས་མར་ཁྱབ་པའི་ནད་རིགས་སྔོན་འགོག་དང་། ན་ཚ་བཅོས་ཐབས་དང་བརྟག་དཔྱད་ཚོད་ལྟ་དར་སྤེལ་བྱེད་པ་སོགས་ལ་བཀོལ་སྤྱོད་བྱེད་ཆོག འདི་དག་ནི་བཟང་ཆ་ཞིག་ཡིན། འོན་དཀའ་རྙོག་གང་ཞིག་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། དཀའ་རྙོག་ནི་ན་ཚ་གཅིག་ལ་ཞིབ་འཇུག་བྱེད་པར་ལོ་ངོ་ལྔ་དང་། ཨ་སྒོ་ས་ཡ་ལྔ་བཅུ་ཕྱིན་པ་འདི་རེད། འདི་ལ་ཡིད་ཆེས་བྱེད་མི་ཐུབ་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་རེད། རྒྱུ་མཚན་འདི་ཚོའི་དབང་གིས་མིའི་རིགས་རྒྱུན་སྡེ་ཁག་གི་ལས་དོན་ནི། ཞིབ་འཇུག་དེའི་རིགས་ལྡབ་གཅིག་ལ་བྱས་ནས་དཔེ་དེབ་མཐུག་པོ་འདི་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་སྡུད་པའི་བསམ་བློའི་ཐོག་ནས་འགོ་བཙུགས་ཡོད། འདི་ལྟར་བྱས་ན། ཉམས་ཞིབ་པ་ཞིག་གིས་ན་ཚ་ཞིག་ལ་ཞིབ་འཇུག

བྱེད་འདོད་ཆེ། ཁོང་གིས་དཔེ་དེབ་དེའི་ནང་དགེ་འར་ནི་ཨད་ཀྱི་གོ་རིམ་ལ་འཚོལ་ཞིབ་བྱེད་ཆོག་ཆོག་རེད།

"འགྲོ་བ་མིའི་རྩ་ཆིག་ཕྱོགས་བསྡུ་བྱེད་པར་ལོ་བཅོ་ལྔ་ཡས་མས་ཤིག་འགོར་ཡོད། ལས་དོན་འདི་ལ་རྒྱལ་ཁབ་དྲུག་ཙུ་ཡོད་པའི་ཞིབ་འཇུག་བརྟག་དཔྱད་ཁང་མ་འདྲ་བ་ཉི་ཤུ་ཙམ་མཉམ་ཞུགས་བྱས་ཤིང་། རྒྱལ་ཁབ་དེ་དག་ནི་ཨ་རི་དང་། དབྱིན་ཡུལ། ཧྥ་རན་སི། འཇར་མན། ཉི་ཧོང་བཅས་ཡིན་ལ། རྒྱ་ནག་གི་ནང་དུའང་གཅིག་བྱུང་ཡོད། ཞིབ་འཇུག་བརྟག་དཔྱད་ཁང་ཆེ་ཆོས་ནི་དབྱིན་ཡུལ་དང་། ཨ་རིའི་ལྷ་ཤིན་ཧྲོང་མཐོ་སློབ་ཏུ་ཡོད་པ་དང་། དེ་བཞིན་ངའི་ཞིབ་འཇུག་ཁང་སྟེ། མ་སར་ཚེ་སད་ཧྲི་འཕྲུལ་ལས་ཞིབ་འཇུག་མཐོ་སློབ་ཏུ་ཡོད་པའི་ཕྲད་ཧྲི་ཏད་ཀེ་རིགས་རྒྱུན་སྡེ་ཁག་གི་ཉམས་ཞིབ་ཁང་ཡང་ཡིན།"

ཐུབ་བསྟན་སྨིན་པས་༧གོང་ས་མཆོག་ལ་འགྲོ་བ་མིའི་རིགས་རྒྱུན་ཐག་སྐུད་ཀྱི་དོན་སྤྱི་གསལ་བཤད་བྱེད་བཞིན་པ།

དོན་དངོས་མར་ལས་དོན་འདི་ལ་ཆེད་སྦྱོང་ཤེས་རིག་གི་ཉམས་ཞིབ་དང་། སྒེར་གཉེར་ཁེ་ལས་བར་དུ་བྱུང་བའི་འགྲན་རྩོད་ཀྱིས་སྐུལ་སློང་ཤུགས་ཆེན་བྱས་ཡོད། ཕན་ཊར་༼Craig Venter༽གྱིས"སེ་ལེ་ར་རིགས་རྒྱུན་སྡེ་ཁག་གི་མཉམ་ལས"ཞེས་པའི་ཁེ་ལས་འདི་སྣེ་ཁྲིད་དེ། དགེ་འར་ནི་ཨད་ཀྱི་གོ་རིམ་བསྒྲིགས་པའི་བརྒྱུད་རིམ་

དེ་མཇུག་གས་སུ་གཏོང་བའི་ཐབས་ལམ་འགའ་ཞིག་གསར་གཏོད་བྱས། ཁོང་གིས་འགྲོ་བ་མིའི་རིགས་རྒྱུན་སྡེ་ཁག་རྟོགས་པའི་ལས་གཞི་འདི་རྩ་འཛུགས་བྱས་པའི་དམིགས་ཡུལ་ནི། ཤེས་ཡོན་འདི་ཁེ་དབང་སྒེར་བདག་གི་ངོ་བོར་བསྒྱུར་ནས་དངུལ་འཚོལ་རྒྱུ་དེ་རེད། ཕན་ཚུར་གྱིས་རིགས་རྒྱུན་གྱི་སྡེ་ཁག་དང་འབྲེལ་བའི་གནས་ཚུལ་ཕྱོགས་བསྡུ་མངགས་ཉོ་བྱེད་ས་ཤིག་ཏྲ་རྒྱའི་སྟེང་བཞག་པ་དང་། ཁྲབ་བརྡལ་དུ་མི་གཏོང་བའི་དམ་བཅའ་འཛོག་འདོད་པའི་ཚན་རིག་པ་ཁོ་ན་ལ་རིན་མེད་དུ་མཁོ་སྤྲོད་བྱས་པ་རེད། འོན་ཀྱང་། འགྲོ་བ་མིའི་རིགས་རྒྱུན་སྡེ་ཁག་དེ་ཁེ་དབང་སྒེར་བདག་ལ་བསྒྱུར་པའི་ལས་གཞི་འདིས་ཤེས་རིག་ཆེད་སྤྱོད་གི་ར་བའི་ནང་སེམས་ཁྲལ་བསླངས་ཤིང་། རྒྱུ་མཚན་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་མ་དངུལ་གཏོང་ཚད་ཇེ་མང་དུ་སོང་སྟེ། གཞི་རྒྱ་ཆེ་བའི་མཉམ་འབྲེལ་གྱི་འབད་བརྩོན་ཆེན་པོ་ཞིག་བྱུང་སྐབས། ཤེས་ཡོན་འདི་ཁེ་དབང་སྒེར་བདག་ལ་བསྒྱུར་ཐུབ་མེད། འདི་ནི་ད་ལྟ་ལན་ཊར་གྱིས་ང་ཚོར་འགྲེལ་བཤད་རྒྱག་བཞིན་པ་དེ་རེད།

"ཞིབ་འཇུག་ཁང་འདི་ཚོ་ཚང་མས་ཚོད་སེམས་གཅིག་གི་ཐོག་ནས་ལོ་ངོ་མང་པོར་མཉམ་འབྲེལ་གྱིས་ཞིབ་འཇུག་བྱས་ཡོད། ཚོད་སེམས་དེ་ནི་གནས་ཚུལ་ཚང་མ་ཚོད་འཛིན་མེད་པར་དྲ་རྒྱའི་སྟེང་དུ་མངགས་གཏོང་བྱེད་དགོས་པ་དེ་ཡིན། རྩ་བའི་ཆ་ནས་བཤད་ན། ང་ཚོ་དགོང་མོར་ནང་དུ་མ་སོང་བའི་སྔོན་ལ་ཉིན་དེའི་ཞིབ་འཇུག་གི་གྲུབ་དོན་ཚང་མ་དྲ་རྒྱའི་སྟེང་དུ་འཛོག་དགོས། ༢༠༠༧ ལོའི་ཟླ་གཉིས་པའི་ནང་ཚན་རིག་གི་རྩོམ་ཡིག་གཉིས་ཀྱིས་དཔེ་འར་ནི་ཨད་ཀྱི་གོ་རིམ་ཐལ་ཆེ་བའི་གནས་ཚུལ་བསྒྲགས་ཡོད། འདི་ནི་ཆ་ཚང་ཞིག་མིན་ཡང་། ད་ལྟ་ལེགས་འགྲུབ་བྱུང་

ཡོད་པ་ནི་བརྒྱ་ཆའི་དགུ་བཅུ་གོ་བདུན་ཡིན།”

ཉེ་ཆར་ཨ་སྒོར་ཡ་ས་བརྒྱ་ཙམ་མ་དངུལ་ལ་ཡོད་པའི་ལོ་ངོ་གསུམ་རིང་གི་ལས་གཞི་ཞིག་འགོ་བཙུགས་ཡོད། ལས་གཞི་གསར་པ་འདི་ལ་རྒྱལ་སྤྱི་ཏ་ཕེ་མ་ཕེ་ལས་དོན་ཟེར།（International HapMap Project）རིགས་རྒྱུད་ཚན་རིག་པ་ཚོས་ང་ཚོ་འགའ་ཤས་ལ་གཞན་དག་དང་བསྡུར་ན་ན་ཚ་བྱེ་བྲག་པ་ཞིག་འཕོག་སླ་བའི་རྒྱུ་མཚན་རྟོགས་པར། ན་ཚ་ཞིག་གིས་མནར་བའི་མི་འཁོར་སྤྱི་ལ་བརྟག་དཔྱད་བྱས་ཏེ། ནེ་ཊིའི་ཧེ་བག་རྐྱང་བ་ཟེར་བའི་རིགས་རྒྱུད་ཀྱི་འགྱུར་ལྡོག་སོ་སོར་ཞིབ་འཇུག་བྱེད་དགོས། གལ་ཏེ་ནེ་ཊིའི་ཧེ་བག་རྐྱང་བ་བྲེ་བྲག་པ་ཞིག་ན་ཚ་དེ་དང་བཅས་བརྒྱུད་སྤྲོད་བྱས་ཡོད་ཚེ། ན་ཚ་དེ་ཁྲིར་བའི་རིགས་རྫས་ནི་ཉེ་འགྲམ་དུ་ཡོད་པའི་རྟགས་ཤུགས་ཆེན་ཞིག་ཡིན། ཏ་ཕེ་མ་ཕེ་ལས་དོན་འདི་ནི་མི་རབས་དུ་མར་ཁ་ཐོར་དུ་མ་སོང་བའི་དབྲེ་འར་ནི་ཨད་ཀྲི་གོ་རིམ་རྟོག་པོ་ཁག་གི་ཞིབ་འཇུག་ལ་བརྟེན་ཡོད་པ་དང་། འདིས་རིགས་རྒྱུད་ཚན་རིག་པ་ཚོར་ན་ཚའི་རིགས་རྫས་ཁག་འཚོལ་བར་རིགས་རྒྱུད་ཀྱི་སྡེ་ཁག་རྩིལ་པོ་ལ་མགྱོགས་པོར་ཞིབ་ལྟ་བྱེད་པའི་ལག་ཆ་ཞིག་མཁོ་སྤྲོད་བྱེད་རྒྱུ་རེད། ང་ཚོས་གནད་དོན་འདི་ཚོའི་ཐད་ལ་འོག་ནས་ཡང་བསྐྱར་གླེང་རྒྱུ་ཡིན། ད་ལྟ་ང་ཚོས་ལན་ཊར་ལ་རང་གི་གཏམ་གཤེད་མཇུག་སྐྱོང་དུ་འཇུག་རྒྱུ་ཡིན།

“རྩ་ཆིག་གི་ཆ་ཤས་ཁག་གཅིག་ལ་རིགས་རྫས་ཏ་ཙང་མང་ཞིང་། སྤྲི་དཀར་བཟོ་སྐྲུན་གྱི་བརྗོད་པ་གོ་རྒྱུ་ཅན་རེད། ང་ཚོར་རིགས་རྫས་འདི་དག་རེ་རེར་ཞིབ་འཇུག་བྱས་ནས་ཁོ་ཚོས་ཅི་ཞིག་བྱེད་པ་རྟོགས་པའི་འདོད་པ་ཡོད། རྩ་ཆིག་གི་ཆ

ཤེས་གཞན་ཁག་ཅིག་ལ་ཡི་གེ་མང་ནའང་། ང་ཚོའི་ཤེས་ཚོད་ལ་གོ་རྒྱུ་ཡོད་པའི་བརྗོད་པ་གང་འཚམས་ཀྱིས་ཙུང་ཞིང་། ང་ཚོས་ད་དུང་ཡི་གེ་དེ་དག་གིས་ཅི་ཞིག་བྱེད་པ་ཆ་ཚང་ཞིག་རྟོགས་མེད། ཡིན་ཡང་། དེ་དག་ལ་ནང་དོན་མེད་པ་དང་། ཡང་ན་ནང་དོན་གྱི་རིགས་ཏ་ཅང་མ་འདྲ་བ་ཞིག་ཡོད་པར་བསམ་པ་ལ་རྒྱུ་མཚན་མེད་པ་ཞིག་མིན།"

འགྲོ་བ་མིའི་རིགས་རྒྱུན་སྡེ་ཁག་རྫིལ་པོ་རྟོགས་པར་དུས་ཡུན་རིང་པོ་ཞིག་འགོར་ནའང་། ལན་ཊར་གྱིས་འགྲེལ་བཤད་བྱས་པ་ལྟར། རྩི་ཤིང་དང་དུད་འགྲོ་ཁག་གཅིག་གི་སྙིང་མདུན་བསྐྱོད་མགྱོགས་པོར་བྱས་ཡོད། བྱི་བ་དང་། ཉ་ཡི་རིགས་གསུམ་གྱི་རིགས་རྒྱུན་སྡེ་ཁག་གི་གོ་རིམ་བསྒྲིགས་ཟིན། དེ་བཞིན་ཁྱིམ་བྱ་དང་། ཁྱི། བ་གླང་། ཆིམ་ཕམ་ཛི་བཅས་ཀྱང་མི་འགྱངས་པར་འགྲུབ་ཀྱི་རེད། "དུད་འགྲོ་དང་རྩི་ཤིང་བང་བསྒྲིགས་ནས་བསྡད་ཡོད་ལ། ང་ཚོས་མ་མཐའ་ཡང་ལོ་ཁ་ཤས་ཤིག་ལ་རང་ཉིད་ཀྱི་དཔེ་མཛོད་ལ་དེབ་གང་དག་དགོས་མིན་ཤེས་ཡོད།"

ལན་ཊར་ལ་ད་དུང་སྐྱེ་ལྡན་གྱི་རིགས་ཐ་དད་པའི་བར་དུ་ཡོད་པའི་རིགས་རྒྱུན་སྡེ་ཁག་གི་ཁྱད་པར་གྱི་སྐོར་བཤད་རྒྱུ་མང་པོ་ཡོད་ཀྱང་། དེ་ནི་ཇ་འཐུང་བའི་བར་གསེང་ཡིན་པས་རང་གི་གཏམ་བཤད་ཀྱི་ཚན་པ་འདིར་རྫོགས་ཚིག་ཡིད་དབང་འགུག་པ་ཞིག་བཀོད་བྱུང་། "འགྲོ་བ་མིའི་རིགས་རྒྱུན་སྡེ་ཁག་ནི་མིའི་རིགས་ཀྱི་ཁྱད་

འགྲོ་བ་མིའི་རིགས་རྒྱུན་ཐག་སྐུད་བརྒྱད་པ།

ནོར་ཞིག་ཡིན་པ་དང་། དེའི་ཕྱིར་རྒྱལ་ཁབ་མང་པོས་དེའི་སྟེང་དུ་ཞིབ་འཇུག་བྱས་པ་འདི་གལ་ཆེན་རེད། རྒྱལ་ཁབ་དྲུག་ཏུ་ཡོད་པའི་ཞིབ་འཇུག་ཁང་དེ་ཚོའི་ནང་རྒྱལ་ཁབ་དེ་དག་ལས་མང་བའི་ཚན་རིག་པ་མང་པོ་ཞིག་མཉམ་འབྲེལ་གྱི་ལས་དོན་འདིར་ཞུགས་ཡོད།” དོན་ཌོ་མར་ལན་ཊར་གྱིས་ཁོང་གི་ཞིབ་འཇུག་ཁང་སྟེ། མ་སར་ཚོ་སད་ཧྲི་འཕྲུལ་ལས་ཞིབ་འཇུག་མཐོ་སློབ་ཏུ་ཡོད་པའི་ཤད་ཧྲི་ཧྥད་ཊི་རིགས་རྒྱུན་སྡེ་ཁག་གི་ཉམས་ཞིབ་ཁང་དུ་བོད་མི་བཞི་ཙམ་ཁོང་དང་ལྷན་དུ་ལས་ཀ་བྱེད་བཞིན་པ་དང་། ཁོང་ཚོ་མང་ཆེ་བ་ནི་སྔོན་མར་རྫ་རམ་ས་ལར་བསྡད་སྦྱོང་འདུག་ལ། ལན་ཊར་ཁོ་རང་སེམས་དང་ཚེ་སྲོག་གི་ཚོགས་འདུ་ལ་སྐད་བཏང་ཡོད་པ་གོ་བས་ཁོང་ཚོ་དགའ་བྱུང་ཟེར། ད་ལྟ་ལན་ཊར་གྱིས་༸གོང་ས་མཆོག་ལ་ཁོང་ཚོའི་འཚམས་འདྲི་དང་། འཕྲིན་ཡིག ཁ་བཏགས་བཅས་འབུལ་གྱིན་འདུག ༸གོང་ས་མཆོག་གིས་འཛུམ་དམུལ་བཞིན་མགོ་གཡུགས་ནས་བར་གསེང་གི་བཇ་བརྒྱབ་བྱུང་། ཚོགས་ཞུགས་པ་ཚོས་རྐང་ལག་བརྐྱངས་ཏེ། ཇ་འཐུང་ཞོར་ཁ་བཇ་ཐུང་ངུ་རེ་བྱས་ནས་སླར་ཡང་ལན་ཊར་གྱི་སྒྲུང་གི་ཚན་པ་རྗེས་མ་དེར་ཉན་རྒྱུའི་གྲ་སྒྲིག་བྱེད་ཀྱི་འདུག

མི་དང་བྱི་བའི་ཛ་ཚིག་བསྡུར་བ།

“མིའི་དགྲེ་འར་ནི་ཨད་ཀྱི་ཛ་ཚིག་དང་། བྱི་བའི་དགྲེ་འར་ནི་ཨད་ཀྱི་ཛ་ཚིག་གཉིས་ནི་འདྲ་མཚུངས་ཅི་ཙམ་ཡིན་ནམ། དྲི་བ་འདི་ནི་རྙོག་འཛིངས་ཆེ་ཞིང་། འདྲ་མཚུངས་ཞེས་པའི་དོན་དེ་ཅི་ཞིག་ཡིན་ནམ། ཆེ་ཆུང་གི་ངོས་ནས་བཤད་ན། གཉིས་ཀ་ཧ་ཅང་ཆེན་པོ་ཡིན།” ལན་ཊར་གྱིས་གོང་གི་དཔེ་མཚོན་དེ་སླར་ཡང་བཀོད་དེ། གལ་སྲིད་

འགྲོ་བ་མིའི་རིགས་རྒྱུན་སྡེ་ཁག་དེ་ནང་པའི་བཀའ་བསྟན་ལས་ལྷུབ་དྲུག་གིས་ཆེ་ཆེ། བྱེ་བའི་རིགས་རྒྱུན་སྡེ་ཁག་དེ་ལྷུབ་ལྔ་ཙམ་གྱིས་ཆེ་རྒྱུ་རེད་ཟེར། "འོན་ཀྱང་། ང་ཚོས་རྒྱ་ཆིག་ལ་ནན་པོར་ཞིབ་ལྟ་བྱས་ནས་ཡི་གེ་འདུ་ཚོགས་དང་། ཐན་བཟོད་པ་གཅིག་མཚུངས་ཀྱང་ཡོང་གི་ཡོད་མེད་ཕན་ཚུན་བསྡུར་ནས་བལྟ་ཆོག

"སྐབས་འདིར་འདྲ་མཚུངས་ཞེས་པ་ནི་རྒྱ་ཆིག་གཉིས་ལ་ཏ་ཙང་ཆ་འདྲ་བའི་ཆ་ཤས་མང་པོ་ཡོད་པའི་དོན་ཡིན། ཡི་གེ་བརྒྱ་དང་། ཡང་ན་བརྒྱད་ཅུ་ཙམ་རྒྱ་ཆིག་གི་ནང་གཅིག་མཚུངས་ཡིན་པ་ནི་མཐོང་རྒྱུ་མང་ཞིང་། འདི་ནི་གོ་སྐབས་ཙམ་གྱིས་བྱུང་བ་ཞིག་མིན་ལ། ང་ཚོས་ཆ་མཚུངས་འདི་ཡང་ཡང་མཐོང་གི་ཡོད་པ་དང་། དེ་དག་ནི་གོ་རིམ་གཅིག་པ་ཞིག་གི་ནང་འབྱུང་གི་ཡོད། ང་ཚོས་སྣང་ཚུལ་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་རྗེས་སུ་དཔག་གི་ཡོད་པ་ནི། ལོ་ངོ་ས་ཡ་བརྒྱ་ཡས་མས་ཀྱི་ཡར་སྔོན་དུ་མི་དང་བྱེ་བ་གཉིས་ལ་ཐུན་མོང་གི་རྒྱ་ཆིག་ཅིག་ཡོད་པ་འདི་ཡིན། ཐེངས་མང་པོར་འདྲ་བཤུས་བྱས་པའི་བརྒྱུད་རིམ་ཁྲོད་དུ་རྒྱ་ཆིག་དེར་འགྱུར་ལྡོག་བྱུང་བ་རེད། ང་ཚོས་འགྱུར་ལྡོག་གི་བརྒྱུད་རིམ་དེའི་ནང་ནས་ད་དུང་ཅི་ཞིག་ལྷག་ཡོད་མེད་མཐོང་གི་ཡོད་པ་དང་། རྒྱ་ཆིག་འདི་གཉིས་ནི་སྔོན་མ་རྒྱ་ཆིག་གཅིག་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་པ་ད་དུང་གསལ་པོ་ཡིན།

"ང་ཚོས་མིའི་རྒྱ་ཆིག་ཧྲིལ་པོ་ནི་བྱེ་བའི་རྒྱ་ཆིག་དང་མགོ་ནས་མཇུག་བར་འདྲ་མཚུངས་ཡིན་པ་ཞིག་མཐོང་གི་མེད། ཡིན་ཡང་། ང་ཚོས་བྱེ་བའི་རྒྱ་ཆིག་ལ་བལྟས་ནས་དེའི་ཆ་ཤས་ཤིག་ནི་རིགས་རྒྱུན་ཐག་སྐྱུད་གཉིས་པའི་སྟེང་གི་མིའི་རྒྱ་ཆིག་གི་ཆ་ཤས་བྱེ་བྲག་པ་ཞིག་དང་འདྲ་མཚུངས་ཡིན་པར་བཤད་ཅིང་། བྱེ་བའི་རྒྱ

ཚིག་གི་ཆ་ཤས་གཞན་ཞིག་ནི་མིའི་རིགས་རྒྱུན་ཐག་སྐྱུད་བརྒྱུད་པའི་སྙིང་གི་མིའི་རྒྱ་ཚིག་གི་ཆ་ཤས་བྱེ་བྲག་པ་ཞིག་དང་འདྲ་མཚུངས་ཡིན་པར་བརྗོད་ཀྱི་ཡོད། ཡི་གེ་ལ་འགྱུར་ལྡོག་བྱུང་ཡོད་པ་མ་ཟད། རྒྱ་ཚིག་གི་ཆ་ཤས་ཁག་གཅིག་ནི་བསྐྱར་སྒྲིག་ཀྱང་བྱས་ཡོད། སྤྱི་རིགས་རྫས་ཀྱི་ལྷུ་ཚིགས་གཏོར་ནས་སླར་ཡང་བསྒྲིག་པ་འདི་འདྲ་གཅིག་འབྱུང་བར་ལོ་ངོ་ས་ཡ་ཕྱེད་ཀ་ཡས་མས་འགོར་ནའང་། ཐེངས་སུམ་བརྒྱ་དང་བཞི་བརྒྱ་ཡས་མས་ལ་གཏོར་ན་བྱི་བའི་རྒྱ་ཚིག་གི་གོ་རིམ་དེ་མིའི་རྒྱ་ཚིག་གི་གོ་རིམ་ལ་བསྒྱུར་ཐུབ། དེ་བཞིན་མིའི་རྒྱ་ཚིག་དེའང་བྱི་བའི་རྒྱ་ཚིག་ལ་བསྒྱུར་ཆོག

"ང་ཚོས་འདི་ལྟར་ལོ་རྒྱུས་ཁག་ཅིག་ལ་རྗེས་སུ་དཔག་གི་ཡོད། དེ་ནི་རྗེས་དཔག་ཙམ་ཡིན་ཡང་། ང་ཚོའི་ལྟ་ཚུལ་ལ་རྗེས་དཔག་བརྟན་པོ་ཞིག་རེད། དེ་ཡང་བཙས་སྒྲིག་གི་བརྒྱུད་རིམ་འདི་བྱུང་མེད་ཚེ། རྒྱ་ཚིག་དེ་དག་འདི་འདྲའི་འདྲ་མཚུངས་ཤིག་ཆགས་མི་སྲིད། ང་ཚོས་དུད་འགྲོའི་རིགས་ཐ་དད་པའི་བར་གྱི་རྒྱ་ཚིག་བསྡུར་ནས་རྗེས་དཔག་བྱེད་པ་ནི་འགྱུར་ཇོ་གཞིར་བཞག་གི་རྗེས་དཔག་དང་མཐུན་པ་ཞིག་ཡིན།

"ང་ཚོས་མི་དང་ཕབས་ལྟ་བུའི་ཐག་མི་ཉེ་བའི་རིགས་གཉིས་ཕན་ཚུན་ཞིབ་བསྡུར་བྱས་ན་ཅི་འདྲ་ཡིན་ནམ། འདི་ནི་ཐག་རིང་དྲགས་འདུག ང་ཚོས་མི་དང་ཕབས་ཀྱི་ཐུན་མོང་གི་མེས་པོ་དེ་ལོ་ངོ་ཐེར་འབུམ་གཅིག་དང་ཕྱེད་ཀའི་ཡར་སྔོན་ལ་འཚོ་བར་བསམ་པ་དང་། དེ་ལྟ་ནའང་། ང་ཚོས་འདི་གཉིས་ཀྱི་རྒྱ་ཚིག་ལ་ལྟ་སྐབས་ཧ་ཅང་མཚུངས་པའི་བརྗོད་པ་ཅུང་ཙམ་ཞིག་མཐོང་རྒྱུ་ཡོད། བརྗོད་པ་དེ་དག

ཁག་གཅིག་ནི་ཕྲ་ཕུང་གི་ཚ་བགོ་ལ་ཧྲུས་འགོད་བྱེད་པའི་རིགས་རྫས་ཡིན་ཞིང་། རིགས་རྫས་དེ་དག་གི་སྙིང་དུ་རིགས་རྒྱུན་གྱི་འགྱུར་ལྡོག་འབྱུང་སྐབས། རིགས་རྫས་དེ་ཚོས་ཕྲ་ཕུང་ཞིག་ཚ་བགོ་བྱེད་པར་འགོག་ཐུབ་པ་དང་། ཡང་ན་ཚ་བགོ་ཚད་ལས་བརྒལ་བ་བྱེད་པར་རྒྱུ་རྐྱེན་བྱེད། ཚ་བགོ་བྱེད་པ་མང་དྲགས་ན་སྐྲན་ནད་འབྱུང་གི་ཡོད། ང་ཚོས་ཕབས་ཀྱི་སྙིང་དུ་སྐྲན་ནད་ལ་ཞིབ་འཇུག་བྱེད་ཚོག རྒྱུ་མཚན་ནི་ཕབས་ཀྱི་ཕྲ་ཕུང་ཚ་བགོ་བྱེད་པར་རྒྱུ་རྐྱེན་བྱེད་པའི་གཞི་རྩའི་མ་ལག་དེ་མིའི་ཕྲ་ཕུང་གི་ནང་དུ་ཡོད་པའི་གྲུབ་ཆ་དང་གཅིག་མཚུངས་རེད། གལ་ཏེ་ང་ཚོས་ཕབས་ཀྱི་རིགས་རྫས་དེ་མིའི་ཕྲ་ཕུང་གི་ནང་དུ་བཙུག་ན། གནས་སྟངས་མང་པོ་ཞིག་གི་ནང་མིའི་ཕྲ་ཕུང་དེས་ཕབས་ཀྱི་རིགས་རྫས་དེ་བཀོལ་སྤྱོད་བྱེད་ཐུབ། དེའི་ཕྱིར་ང་ཚོས་བརྗོད་པ་དེའི་ནང་དོན་ལ་རྩ་བའི་ཚ་ནས་འགྱུར་ལྡོག་བྱུང་མེད་པ་རྟོགས་ཐུབ། འདི་ནི་མི་དང་ཕབས་ཀྱི་བར་དུ་གཅིག་པ་ཡིན་པ་ལྟར་མི་དང་ཤིང་སྡོང་གི་བར་དུའང་གཅིག་མཚུངས་ཡིན། ང་ཚོས་རྩ་ཆིག་གི་ཚ་ཤས་འདི་དག་ནི་ཤིན་ཏུ་རྙིང་པ་ཡིན་པའི་བསམ་བློ་གཏོང་གི་ཡོད། ཡིན་ཡང་། ཅུང་གསར་པ་ཡིན་པའི་རྩ་ཆིག་གི་ཚ་ཤས་མང་པོ་ཞིག་སྟེ། སྦྲུམ་པའི་འཚར་བསྐྱེད་དང་འབྲེལ་བའི་ཧོད་སི་རིགས་རྫས་ལྟ་བུ་ཕབས་ཀྱི་སྙིང་དུ་རྙེད་རྒྱུ་མེད།"

གཉའ་བོའི་ཁྲིམ་གཞིས་ཆུང་ཆུང་ཞིག

"མི་གཉིས་ཀྱི་རིགས་རྒྱུན་སྡེ་ཁག་ཞིབ་བསྡུར་བྱས་ཚེ། ཁོང་གཉིས་ཀྱི་བར་ལ་མི་དང་བྱེ་བ་དང་། ཡང་ན་མི་དང་ཕབས་བར་གྱི་རྒྱང་ཐག་དེ་འདྲ་ཞིག་མེད། དཔེར་ན། བོད་མི་ཞིག་དང་སི་ཝེ་ཏྲན་༼Sweden༽གྱི་མི་ལྟ་བུའི་འཛམ་གླིང་གི་མི་གང་རུང་

གཉིས་ཀྱི་བར་ལ་ཁྱད་པར་ཅི་ཙམ་ཞིག་ཡོད་དམ། ཁྱད་པར་ནི་ཡི་གེ་ཚིག་སྟོང་གི་ནང་ནས་གཅིག་ཙམ་རེད། འདི་ནི་བོད་མི་དང་བོད་མི་བར་དང་། ཡང་ན་བོད་མི་དང་མི་ནག་གཉིས་ཀྱི་བར་དུའང་གཅིག་པ་ཡིན། ཁྱད་པར་གྱི་ཚད་གཞི་འདི་ནི་འཛམ་གླིང་གི་མི་གང་རུང་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་རྩ་བའི་ཆ་ནས་གཅིག་མཚུངས་ཡིན་ཞིང་། ཁྱད་པར་ཐབ་བུ་ཞིག་མ་གཏོགས་མེད། དོན་དངོས་མར་བཤད་ན། སྤྱིར་བོད་མི་ཞིག་དང་མི་ནག་ཅིག་གི་བར་གྱི་ཁྱད་པར་ནི་བོད་པ་ཚོའི་ཁྲོད་ཀྱི་ཁྱད་པར་ལས་ཆུང་ཆུང་ཡིན། མི་རིགས་མ་འདྲ་བ་གཉིས་ལས་མི་རིགས་གཅིག་གི་ནང་དུ་ཁྱད་པར་མང་པོ་ཡོད། གལ་ཏེ་ང་ཚོས་ཚིམ་ཕམ་ཇེ་གཉིས་བསྡུར་བ་ཡིན་ན། ཁོ་གཉིས་བར་གྱི་ཁྱད་པར་དེ་གང་འདྲ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། ཚིག་སྟོང་གི་ནང་ནས་ཡི་གེ་གསུམ་གྱི་ཁྱད་པར་རེད། སའི་གོ་ལའི་སྟེང་གི་མི་གང་རུང་གཉིས་ནི་ཚིམ་ཕམ་ཇེ་གཉིས་ལས་བར་ཐག་ཉེ་བ་ཡོད།”

ཧ་ལའི་བླ་མས་གསུང་རྒྱུར། “འདི་ནི་འགྲོ་བ་མིའི་རིགས་ལ་འཆམ་མཐུན་དགོས་པའི་རྒྱུ་མཚན་གཞན་ཞིག་རེད།”

“ངས་ཁྱེད་དང་མོས་མཐུན་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། ངའི་བརྗོད་དོན་གཙོ་བོ་དེ་ང་ཚོ་ནི་སྐྱེ་ལྡན་གྱི་རིགས་མང་ཆེ་བ་དང་བསྡུར་ན། རིགས་རྒྱུད་ཆུང་ཆུང་ཞིག་རེད། ང་ཚོ་ནང་ཁུལ་དུ་ཁྱད་པར་ཐབ་བུ་ཞིག་མ་གཏོགས་མེད་པ་འདི་ནི་སྔོན་མ་ང་ཚོ་མི་འབོར་ཆུང་དུ་ཞིག་ཡིན་པའི་བདེན་དཔང་ཡིན། གྲངས་འབོར་ཆེ་ན་ཁྱད་པར་མང་ཞིང་། གྲངས་འབོར་ཆུང་ན་ཁྱད་པར་ཡང་ཐབ་བུ་ཞིག་མ་གཏོགས་མེད། ད་ལྟའི་ང་ཚོའི་མི་འབོར་ནི་ཐེར་འབུམ་དྲུག་རེད། འོན་ཀྱང་། འདི་ནི་ཉེ་ཆར་བྱུང་བ་ཞིག་ཡིན། མི་

རབས་སུམ་སྟོང་གི་ཡར་སྔོན་ལ་འཛམ་གླིང་གི་མི་ཚང་མ་ཨ་ཧྥེ་རི་ཀའི་ནང་གི་ཐོག་མའི་མི་འགྲོར་ལ་ཡར་ཁུངས་འདེད་བྱེད་ཚོག ང་ཚོས་ཐོག་མའི་མི་འགྲོར་དེ་སྟོང་ཕྲག་བཅུ་ཡས་མས་

རྟོན་མི་ཡེ་རེད་དྲེ་སིའི་གནས་སྤོར།

ཞིག་ཡིན་པའི་རགས་རྟེས་རྒྱག་གི་ཡོད། སྟོང་ཕྲག་བཅུ་ཡི་མི་འགྲོར་ཁྲོད་ན་གཅིག་སྟོང་གི་ནང་ནས་ཡི་གེ་གཅིག་ཙམ་གྱི་ཁྱད་པར་རེད། དེང་སང་ཡོད་པའི་ཁྱད་པར་འདི་དག་ནི་སྔོན་མ་ནས་ཨ་ཧྥེ་རི་ཀའི་ནང་དུ་ཡོད་ལ། མི་རབས་སུམ་སྟོང་ནི་ཁྱད་པར་མང་པོ་འབྱུང་བ་ལ་དུས་ཀྱི་ཚ་ནས་འདང་གི་མེད། དེ་ཡང་ཁྱད་པར་གསར་པ་ནི་དཔལ་བུ་མ་གཏོགས་འབྱུང་མི་ཐུབ། བོད་མི་ཚོའི་ཁྲོད་ན་ཡོད་པའི་ཁྱད་པར་དེ་དག་ནི་ཨ་ཧྥེ་རི་ཀའི་གྲོང་གསེབ་ཅིག་ཏུ་མཐོང་རྒྱུ་ཡོད་པ་དང་གཅིག་མཚུངས་ཡིན། སྣང་ཚུལ་འདི་ནི་འཛམ་གླིང་གི་ས་ཆ་གང་སར་གཅིག་པ་ཡིན་ཞིང་། ང་ཚོས་མི་རིགས་སོ་སོའི་ཁྱད་པར་ལ་བསམ་བློ་གཏོང་མི་ཉན་པའི་རྒྱུ་མཚན་གཞན་ཞིག་རེད། དོན་དངོས་སུ་ང་ཚོ་ནི་ཁྱིམ་ཚང་ཞིག་དང་མཚུངས་པར་ཕན་ཚུན་དམ་པོར་འབྲེལ་ཡོད། ང་ཚོས་གནས་ཚུལ་འདི་བཀོལ་སྤྱོད་བྱས་ནས་རང་ཉིད་ཀྱི་འབྱུང་ཁུངས་དེ་ཨ་ཧྥེ་རི་ཀར་ཡར་འདེད་ཐུབ་པ་མ་ཟད། མི་རྣམས་ཨ་ཧྥེ་རི་ཀ་དང་ཁ་བྲལ་ནས་འཛམ་གླིང་གང་སར་གནས་སྤོར་ཇི་ལྟར་བྱས་པར་ཡང་རྗེས་འདེད་བྱེད་

ཚོག”

མི་རིགས་འདྲ་མིན་བར་ལ་རིགས་རྒྱུན་གྱི་ཁྱད་པར་ཆེན་པོ་ཞིག་མེད་པའི་གནད་དོན་འདི་ནན་ཏན་དུ་གླེང་རྒྱུ་ནི་ལན་ྟར་ལ་མཚོན་ན་གལ་ཆེན་ཞིག་རེད། དེ་བཞིན་ཁོང་གིས་“གོང་ས་མཆོག་ལ་མཚོན་ན་འང་། ཚན་རིག་གིས་རིགས་རྒྱུན་གྱི་ངོས་ནས་མི་རིགས་གཅིག་མི་རིགས་གཞན་ཞིག་ལས་མཆོག་ཡིན་པའི་འདོད་ཚུལ་དེ་སུན་འབྱུང་བ་འདི་ཧ་ཅང་གལ་ཆེན་ཡིན་པ་རྟོགས་ཡོད། མི་རིགས་འདྲ་མིན་དང་མི་འཁོར་འདྲ་མིན་གྱི་དབྱེ་ལར་ནི་ཨད་ལ་བརྟག་དཔྱད་བྱེད་པ་དང་འབྲེལ་བའི་བླང་དོར་གྱི་དཀའ་ངལ་ཁག་གིས“འགྲོ་བ་མིའི་རིགས་རྒྱུན་སྡེ་ཁག་སྣ་མང་གི་ལས་དོན”གྱི་རྟོག་དྲའི་ལོ་རྒྱུས་དེ་དྲན་སྐུལ་གཏོང་། ལས་གཞི་འདི་ནི་འགྲོ་བ་མིའི་རིགས་རྒྱུན་སྡེ་ཁག་གི་ལས་དོན་གྱི་ཆ་ཤས་ཤིག་རེད། དུས་རབས་ཉི་ཤུ་པའི་ལོ་རབས་མཐའ་མའི་སྐབས་སུ་ལས་དོན་འདི་གྲོས་གཞི་རུ་འདོན་སྐབས། རྩ་འཛུགས་བྱེད་མཁན་ཚོས་ཐོག་མར་མི་རྒྱུད་རིག་པའི་གནད་དོན་ཁག་ལ་བསམ་བློ་བཏང་ཡོད། ཁོང་ཚོས་མི་རིགས་མ་འདྲ་བའི་དབྱ་ལར་ནི་ཨད་ལ་བརྟག་དཔྱད་བྱས་ནས་ཉམས་ཞིབ་ཀྱི་འབྲས་བུ་རྣམས་སྐད་ཡིག་དང་། རིག་གཞུང་གི་ཁྱད་ཆོས་གཞན་གྱི་ཞིབ་འཇུག་དང་ཟུང་དུ་སྦྲེལ་ན་འདོད་ཡོད། ཀྲམ་ནེ་སིས་(Carina Dennis)འགྲེལ་བརྗོད་བྱས་པ་ལྟར། ཡུལ་མི་ཚོར་ཚབ་མཚོན་བྱེད་པའི་ཚོགས་སྡེ་ཁག་གིས་གྲོས་གཞི་འདིར་ངོ་རྒོལ་བྱས་ཤིང་། དེ་ཡང་ལས་དོན་འདིས་གཉོམ་ཆུང་གི་མི་རིགས་ལ་བཤུ་གཞོག་བྱེད་པ་དང་། སོ་སོའི་མི་རིགས་འབྱུང་ཁུངས་ཐད་ཀྱི་ཡིད་ཆེས་ལ་ཐེ་གཏོགས་བྱེད་པའི་རྒྱུ་མཚན་དྲངས་ཡོད། མཐའ་མར་ལས་དོན་འདི་བསྒྱུར་དགོས་བྱུང་།

རིགས་རྫས་དང་ན་ཚ།

"རིགས་རྒྱུན་ཁྱད་པར་བས་ན་ཚ་ལ་'རྒྱུ་རྐྱེན་'བྱེད་ཐུབ།" ལན་ཏར་གྱིས་བརྗོད་བྱུང་། "ངས་རྒྱུ་རྐྱེན་ཞེས་པའི་ཚིག་འདི་དྭངས་རྟགས་ཀྱི་ནང་དུ་བཞག་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི། རིགས་རྒྱུན་ཚན་རིག་པ་ཚོས་ནང་པ་དང་འདྲ་བར་རྒྱུ་རྐྱེན་གཅིག་རང་ཞིག་མེད་པའི་བདེན་དོན་འདི་ཡིད་ལ་བཟུང་ཡོད་པས་ཡིན། འོན་ཀྱང་། མཚམས་རེར་ནུས་ཤུགས་ཆེ་བའི་རྒྱུ་རྐྱེན་ཡོད་པ་དང་། ངས་ནུས་ཤུགས་ཆེ་ཡང་ཆ་མི་ཚང་བའི་རྒྱུ་རྐྱེན་གྱི་དཔེ་མཚོན་ཞིག་ཁྱེད་ལ་སྟོན།" མཚམས་འདིར་ལན་ཏར་གྱིས་རིགས་རྒྱུན་ཐག་སྐུད་ཀྱི་རེའུ་མིག་རྟོག་འཛིངས་ཆེན་པོ་སྐོར་ཞིག་བརྒྱུད་ནས་མི་ངེས་ཅན་ཞིག་ལ་སོ་སོའི་རིགས་རྫས་སམ་རྩ་ཚིག་གི་ནང་དུ་དྲག་ཆ་བྱེ་བྲག་པ་ཞིག་ཡོད་པར་བསྟན་པ་དང་། ང་ཚོས་དྲག་ཆ་བྱེ་བྲག་པ་དེར་བརྟེན་ནས་ཁོང་ཚོར་དྲན་པ་ཉམས་པའི་ན་ཚ་འཕོག་པའི་ཉེན་ཁ་ཆེ་བ་སྟོན་དཔག་བྱེད་ཐུབ།

"འདིས་དང་བ་འདྲེན་པའི་དྲི་བ་མང་པོ་ཞིག་སློང་གི་ཡོད། ངས་རང་ཉིད་ལ་དྲག་ཆ་ཅི་ཞིག་ཡོད་མེད་ཤེས་འདོད་དམ། སྔར་གྱི་ངོས་ནས་བཤད་ན། ངས་ཤེས་མི་འདོད་པ་དང་། དེ་ཡང་ངས་ད་ལྟ་ན་ཚ་དེ་སྔོན་འགོག་བྱེད་མི་ཐུབ། གལ་ཏེ་རང་ཉིད་ལ་དྲག་ཆ་འདི་ཡོད་པ་ཤེས་ཚེ། སེམས་ཀྱིས་དཀའ་ངལ་མང་པོ་ཞིག་སློང་རྒྱུ་ཡིན་ཞིང་། ཤེས་རྟོགས་འདི་ལ་ཁེ་ཕན་ཅི་ཡང་མེད། འོན་ཀྱང་། ང་ལ་གྲོགས་པོ་སྐོར་ཞིག་ཡོད་ལ། ཁོང་ཚོ་ནི་ཤེས་རིག་ཆེད་སྦྱོང་གི་ཞིབ་འཇུག་ཁང་དང་སྨན་སྦྱོར་བཟོ་ལས་ཀྱི་ནང་བྱ་བ་སྒྲུབ་པ་དང་། ཁོང་ཚོས་ན་ཚའི་རིགས་རྫས་དང་ཆ་མཐུན་པའི་སྤྲི་དཀར་རྙེད་ནས་སྔོན་འགོག་དང་། ཡང་ན་དལ་བུར་གཏོང་བའི་སྨན་བཅོས་གསར་

རྩོམ་བྱེད་པར་འབད་ཀྱི་ཡོད། ངས་ཁོང་ཚོར་ལེགས་འགྲུབ་བྱུང་བའི་ཉིན་མོ་དེར་རང་གི་དགའ་ཆ་ཞེས་ན་འདོད་ཀྱི་རེད།"

དེ་ནི་བྱེད་སྟངས་ཡག་པོ་ཞིག་རེད་ཅེས་༧གོང་ས་མཆོག་གིས་གསུངས་པ་དང་། ཡན་ཊར་གྱིས་བསྒུགས་བརྗོད་འདིར་འཇུམ་གྱིས་བསུས་སོང་།

"ང་ཚོར་འདེམས་ཀ་འདི་འདྲ་མང་པོ་ཞིག་ཡོང་ངེས་ཡིན་པ་དང་། ངས་ད་དུང་ང་ཚོའི་མི་འཁོར་གྱི་ནང་ནས་རིགས་རྒྱུན་ཁྱད་པར་བའི་དཔེ་མཚོན་ཁག་ཅིག་འདྲེན་རྒྱུ་ཡིན། འོ་མ་འཇུ་བའི་ནུས་སྟོབས་ལ་མཚོན་ན། མི་འགའ་ཤས་ཀྱིས་འོ་མ་འཐུང་མི་ཐུབ་ལ། ཁོང་ཚོས་འོ་མའི་ནང་གི་མངར་རྫས་བྱེ་བྲག་པ་ཞིག་འཇུ་མི་ཐུབ། འདིའི་རྒྱུ་མཚན་ནི་ཁོང་ཚོར་མངར་རྫས་དེ་འཇུ་བའི་ཨེན་ཛ་མེད་པས་རེད། བྱིས་པའི་དུས་སུ་ཁོང་ཚོར་ཨེན་ཛ་ཡོད་པ་དང་། རྗེས་སུ་རིགས་རྫས་དེ་ནུས་མེད་དུ་གྱུར་ནས་སྤྲི་དཀར་ཨེན་ཛ་མེད་པར་ཆགས་ཡོད།

"ཞིང་ལས་ཐོག་མར་དར་སྐབས། མི་ཚོས་འོ་མ་བསྐྱུན་པའི་དུད་འགྲོ་བདག་གཉེར་བྱེད་འགོ་བརྩམས་པ་དང་། འདི་ལ་ཁེ་ཕན་ཅུང་ཙམ་ཆེ། འཛམ་གླིང་གི་མི་རིགས་ཁག་ཅིག་གི་ནང་མི་ཕལ་ཆེ་བར་དར་མའི་སྐབས་སུ་འོ་མ་འཇུ་བའི་རིགས་རྒྱུན་གྱི་འགྱུར་ལྡོག་དེ་ཡོད། ན་ནིང་ངའི་གྲོགས་པོ་སྐོར་ཞིག་གིས་རིགས་རྫས་འདི་རྙེད་པ་དང་། ད་ལྟ་ཁོང་ཚོས་མི་རིགས་འདྲ་མིན་ལ་ཞིབ་འཇུག་བྱས་ནས་འགྱུར་ལྡོག་འདིའི་ལོ་རྒྱུས་འཚོལ་སྙེག་བྱེད་ཀྱིན་ཡོད།"

ཡན་ཊར་གྱི་དཔེ་མཚོན་རྗེས་མ་དེ་ཆང་ཡིན་ལ། འདི་ནི་ང་ཚོའི་ཚོགས་ཞུགས་གྲྭ་པ་ཚོར་རྒྱུས་མངའ་ཆུང་བའི་བརྗོད་གཞི་ཞིག་རེད། "མི་ཁག་གཅིག་གིས་

ཆང་སླ་བོར་འཇུ་ཐུབ་པ་དང་། གཞན་ཚོས་མགྱོགས་པོར་འཇུ་མི་ཐུབ། རིགས་རྫས་ཤིག་ལ་རྣམ་པ་གཉིས་ཡོད་པ་དང་། གཅིག་ནི་མི་ཁ་ཤས་ཀྱི་སྙེང་དུ་ནུས་རྩོལ་ཆེ་བ་དང་མི་གཞན་ཚོའི་སྙེང་དུ་དེ་འདྲ་མིན། འདི་ལྟར་ཡིན་དགོས་པའི་རྒྱུ་མཚན་དེ་ང་ཚོས་རྟོགས་མེད་ནའང་། ཁྱད་པར་འདི་ནི་མི་རིགས་ཚང་མའི་ནང་དུ་ཚད་གཞི་འདྲ་མིན་ཞིག་ལ་ཡོད་པ་རྟོགས་ཡོད། ཨེ་ཤ་ཡའི་ནང་ཆང་དལ་བུར་འཇུ་བའི་རྣམ་པ་དེ་ཉུང་མང་པོ་རེད།"

"ཨ་མི་རི་ཀའི་ཡུལ་མི་རྣམས་ལའང་ཆང་བསྲན་དམའ་བོ་ཞིག་མ་གཏོགས་མེད་པ་དེ་བདེན་པ་ཡིན་ནམ།" ༄གོང་ས་མཆོག་གིས་དྲིས་བྱུང་།

"རེད་ལགས། ཨ་མི་རི་ཀའི་ཡུལ་མི་ནི་ཨེ་ཤ་ཡ་ནས་ཡོང་བ་རེད། ཁོང་ཚོའི་ཁྲོད་དུ་ཐུན་མོང་ཡིན་པའི་རིགས་རྫས་ཀྱི་དག་ཆ་ནི་ཨེ་ཤ་ཡའི་ནང་གི་དེ་ཚོ་དང་འདྲ་བོ་འདུག" ལན་ཊར་གྱིས་དབུགས་ཤིག་བླངས་ནས་དཔེ་མཚོན་གཞན་ཞིག་སྤྲད་བྱུང་། "སྣང་འཛིན་ལ་མཚོན་ན། མི་འགའ་ཤས་ཀྱིས་ཁ་དོག་ཁག་ཅིག་གི་ཁྱད་པར་འབྱེད་མི་ཐུབ། མི་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་གཅིག་གིས་དམར་པོ་དང་ལྗང་ཁུའི་ཁྱད་པར་འཛིན་ཐུབ་ཀྱི་མེད།"

ཏཱ་ལའི་བླ་མས་ང་ཚོའི་ཚོགས་འདུ་ཁག་གི་ནང་ཁ་དོག་སྣང་འཛིན་གྱི་ཐད་ལ་དྲི་བ་མང་པོ་ཞིག་བཀོད་ཡོད་ལ། ཁ་དོག་གི་ཁྱད་པར་འབྱེད་མ་ཐུབ་པའི་སྣང་ཚུལ་ནི་འདི་འདྲའི་རྒྱུན་ལྡན་ཡིན་པས་ཧ་ལས་འདུག ང་ཚོ་གླེང་བྱ་གཙོ་བོ་དང་ཁ་གྲེས་ནས་ཚོགས་ཞུགས་པ་ཚོར་དཀའ་ངལ་འདི་ཡོད་མེད་བལྟས་པ་དང་། ལན་ཊར་གྱི་གོ་སྐབས་འདི་བླངས་ནས་དྲི་བ་དཀྱུས་མ་འདི་འདྲ་འདྲི་བར་ཡང་བླང་དོར་གྱི་རྟོག་ཟ

ཡོད་པར་བརྗོད་དེ། གནས་ཚུལ་འདི་ནི་དང་བླངས་ཀྱིས་མཁོ་སྤྲོད་བྱེད་དགོས་ཟེར། ལན་ཊར་གྱིས་ཧྲུ་ལའི་ བླ་མས་ཞེས་འདོད་པ་ནི་ལྷ་གྲུབ་ཀྱི་དཀའ་རྙོག་ཅིག་ཡིན། དེ་ཡང་ཁོང་ཚོས་ཅི་ཞིག་མཐོང་གི་ཡོད་མེད་དེ་རེད་ཅེས་བརྗོད་སོང་། ཡིན་ཡང་། ཁོང་གིས་རིགས་རྒྱུན་ཚན་རིག་དང་། མིག་གི་ནང་དུ་ཁ་དོག་དམར་པོའམ་ལྗང་ཁུ་འཛིན་པའི་སྤྱི་དཀར་སྣེ་ལེན་པ་ཞེས་པ་འདི་མེད་པའི་མཛུག་འབྲས་སོགས་ལ་འགྲེལ་བཤད་རྒྱག་ཐུབ་ནའང་། སྦྱོང་བ་ལ་གསལ་བཤད་བྱེད་པར་དཀའ་ངལ་འཕྲད་འདུག "ང་ལ་དཀའ་ངལ་འདི་ཡོད་པའི་གྲོགས་པོ་ཞིག་ཡོད། ངས་ཁོང་ལ་ཁ་དོག་ནི་ཅི་འདྲ་ཞིག་ཏུ་སྣང་གི་ཡོད་མེད་སྐད་ཆ་འདྲི་བའི་འབད་པ་བྱས་པ་ཡིན། འོན་ཀྱང་། ང་ཚོས་དེའི་སྐོར་ལ་ཁ་བརྡ་བྱེད་མི་ཐུབ་པ་དང་། དེ་ཡང་ང་ཚོར་གྲོས་བསྡུར་བྱེད་སྤྱོད་ཀྱི་ཐ་སྙད་མེད། ང་ཚོས་བརྗོད་ཐུབ་པ་ནི་སྣང་འཛིན་དེ་རིགས་རྒྱུན་གྱི་ཁྱད་པར་ལ་བརྟེན་ནས་མི་འདྲ་བ་ཞིག་རེད་ཅེས་པ་འདི་ཡིན།"

ལན་ཊར་གྱིས་རང་གི་དཔེ་མཚོན་རྗེས་མ་དེ་གླེང་བ་དང་། དཔེ་མཚོན་འདི་ནི་ཨད་ཙི་〔AIDS〕ནད་ཚ་ཡིན་ཞིང་། འཛམ་གླིང་གི་གང་སར་དཀའ་ངལ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཆགས་ཡོད། "མི་རྣམས་ཨད་ཙི་ལས་སྲུང་སྐྱོབ་བྱེད་པའི་ལས་འགུལ་མང་ཞིང་། དུག་སྲིན་འདིས་ང་ཚོར་ཇི་ལྟར་འཛབ་རྒོལ་བྱེད་པ་ཚན་རིག་གི་ལམ་ནས་ཤེས་རྟོགས་བྱེད་རྒྱུ་ནི་གནད་འགག་ཅིག་ཡིན། མི་བརྒྱ་ཡི་ནང་ནས་གཅིག་ལ་ནད་ཚ་འདི་མི་འགོས་པ་ནི་དང་བ་འདྲེན་པའི་མངོན་རྟགས་ཤིག་རེད། ང་ཚོས་འདིའི་རྒྱུ་མཚན་རྟོགས་ཡོད་པ་དང་། དེ་ནི་རིགས་རྫས་བྱེ་བྲག་པ་ཞིག་གི་འགྱུར་ལྡོག་ལ་ཐུག་འདུག རིགས་རྫས་དེས་སྤྱི་དཀར་བཟོ་སྐྲུན་མི་བྱེད་ལ། སྤྱི་དཀར་འདིའི་རིགས་

མེད་པ་ནི་ང་ཚོས་ཤེས་ཚོད་ལ་བཟང་ཆ་ཞིག་ལས་ངན་ཆ་ཞིག་མིན། རྒྱུ་མཚན་ནི་ཨད་ཙིའི་དུག་སྲིན་དེ་ཐ་ཕུང་གི་ནང་དུ་འཛུལ་བ་ལ་སྙི་དཀར་དེར་བརྟེན་དགོས། ཚན་རིག་པ་ཚོས་ཨད་ཙི་སྔོན་འགོག་བྱེད་པའི་དོན་དུ་གོ་རྟོགས་འདི་གཞིར་བཞག་ནས་སྨན་རྫས་གསར་བཟོའི་ཚོད་ལྟ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད།

"ང་ཚོས་མཛེ་ལྟ་བུའི་ནད་རིགས་གང་རུང་གི་སྐོར་ལའང་དྲི་བ་གཅིག་མཚུངས་ཤིག་འགོད་ཆོག ང་ཚོས་མཛེ་ནད་ནི་རིགས་རྫས་ཀྱི་གནད་དོན་ཞིག་ཡིན་མིན་མི་ཤེས། ཡིན་ཡང་། ང་ཚོར་སྨན་དཔྱད་ཀྱི་གོ་རྟོགས་སྐོར་ཞིག་ཡོད། རྒྱ་གར་ལྷོ་ཕྱོགས་སུ་མཛེ་བསྐྱེད་པའི་ནད་འབུ་ལ་རེག་ཏུ་བཙུག་པའི་མི་མང་ཆེ་བར་མཛེ་ནད་བྱུང་མེད། མི་འདི་ལྟ་བུ་ཉིས་བརྒྱའི་ནང་ནས་གཅིག་ཡས་མས་ཤིག་ལ་མཛེ་ནད་འགོས་ཡོད། ང་ཚོས་ད་དུང་འདིའི་རྒྱུ་མཚན་མི་ཤེས་མོད། ངའི་ལྟ་ཚུལ་ལ་འདི་ཡང་གོང་དང་འདྲ་བར་རིགས་རྫས་ཤིག་ལ་ཐུག་འདུག གལ་སྲིད་ང་ཚོས་བརྒྱུད་རིམ་དེ་རྟོགས་པ་ཡིན་ན། ང་ཚོས་མཛེ་ནད་འགོག་ཐབས་དང་བཅོས་ཐབས་སུ་གོ་རྟོགས་དེ་བེད་སྤྱོད་བྱེད་ཆོག

"ང་ཚོས་སྙིང་ནད་ཀྱི་སྐོར་ལ་ཙུང་ཙམ་རྟོགས་ཡོད། འདི་ནི་སྨྲུང་དང་བ་འབྲེན་པ་ཞིག་ཡིན། མི་ས་ཡ་གཅིག་གི་ནང་ནས་གཅིག་ལ་རང་ཉིད་ན་གཞོན་ཡིན་དུས་ན་ཚ་འདི་འབྱུང་རྒྱུ་རེད། ན་ཚ་འདི་ནི་སྙིང་དང་འབྲེལ་བའི་ཁྲག་རྩའི་ནང་དུ་ཚི་ལུ་གསོག་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་ཡོང་གི་ཡོད། སྤྱིར་སྙིང་ནད་ནི་ལོ་བདུན་ཅུ་ལ་ལོན་པའི་རྒན་ཁོག་ལ་འབྱུང་ཡང་། སྐབས་འགར་ན་ཚ་འདིས་ལོ་ན་བཅོ་ལྔ་ཅན་གྱི་ཕྲུ་གུ་ཞིག་ལ་མནར་གྱི་ཡོད། འདི་ནི་རིགས་རྒྱུན་དང་འབྲེལ་བའི་ན་ཚ་དཀོན་པོ་ཞིག

རེད། ངའི་ལས་རོགས་གཉིས་ཏེ། ཇོ་ཊེ་སི་ཏྲམ་དང་རྨི་རོམ་༼Joe Goldstein and Mike Brown༽གཉིས་ཀྱིས་མི་འདིའི་རིགས་ལ་བརྟག་དཔྱད་བྱས་ནས་རྒྱུ་མཚན་རྟོགས་ཡོད། མཆིན་པའི་ཕྲ་ཕུང་གི་སྟེང་དུ་སྣེ་ལེན་པ་བྱེ་བྲག་པ་ཞིག་ཡོད་པ་དེས་མཁྲིས་ཞག་འཛིན་པ་དང་། མི་འདིའི་རིགས་ལ་སྤྲི་དཀར་དེ་མེད་པས་ཁྲག་ཚོའི་ཁྲག་གི་ནང་དུ་མཁྲིས་ཞག་མང་དྲགས་ཡོད།

"འདི་དང་འབྲེལ་བའི་དྲི་བ་ཞིག་སྟེ། ང་ཚོས་གོ་རྟོགས་གསར་པ་འདིའི་ཐོག་ནས་མི་གཞན་ཚོར་རོགས་རམ་བྱེད་ཐུབ་བམ། ང་ཚོས་རིགས་རྫས་དང་སྣེ་ལེན་པ་དེ་ཡོད་མཁན་ཚོར་རོགས་རམ་བྱེད་པའི་ལམ་ཁ་ཞིག་རྙེད་ཐུབ་ཀྱི་རེད། དེ་ཡང་ང་ཚོས་རིགས་རྫས་དེའི་ནུས་པ་ཆེ་རུ་བཏང་ནས་མཁྲིས་ཞག་མང་པོ་འཛིན་དུ་འཇུག་རྒྱུ་འདི་ཡིན། དོན་དོ་མར་མཁྲིས་ཞག་མང་དུ་འཛིན་ཞིང་སྤྲི་དཀར་དེ་ཇེ་མང་དུ་གཏོང་བའི་རིགས་རྫས་རང་གི་ལུས་སྟེང་དུ་ཤུགས་ཆེ་རུ་བསྒྱུར་པའི་སྨན་རྫས་གསར་རྩོམ་བྱས་ཤིང་། ཨ་རིའི་ནང་དུ་མི་ཡ་ས་དུ་མ་སྨན་རྫས་དེ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་སྙིང་ནད་ཙུང་དུ་སོང་ཡོད། ཏ་ཅང་དཀོན་པའི་ནད་པ་དེ་ཚོས་ང་ཚོར་ཉམས་མྱོང་ཞིག་བྱིན་པ་དང་། དེས་ད་ལྟ་མི་ས་ཡ་བཅུ་ཅམ་ལ་ཕན་ཐོགས་ཀྱི་ཡོད།

"སྐྲན་ནད་ལའང་སྒྲུང་འདྲ་བོ་ཞིག་མཆིས་ཤིང་། བུད་མེད་འགའ་ཤས་ལ་མི་ཚེའི་མགོ་སྟོད་དུ་ནུ་མའི་སྐྲན་ནད་འབྱུང་གི་ཡོད། འདིའང་ཁྱིམ་རྒྱུད་དང་འབྲེལ་བའི་ན་ཚ་ཞིག་རེད། རིགས་རྫས་གཉིས་རྙེད་ཡོད་པ་དང་། དེ་གཉིས་ལ་རིགས་རྒྱུན་གྱི་འགྱུར་ལྡོག་འབྱུང་སྐབས་མི་དེར་ནུ་མའི་སྐྲན་ནད་འབྱུང་བའི་གོ་སྐབས་མང་དུ་འགྲོ། འགྱུར་ལྡོག་འདི་སྔོན་འགོག་བྱེད་པའི་སྨན་བཙོས་ཤིག་ང་ཚོར་མེད་ཀྱང་། བུད་མེད

འདིའི་རིགས་ལ་སྦྱ་ས་ནས་གློག་པར་གྱིས་བརྟག་དཔྱད་མང་དུ་བྱས་ན། སྐྲན་ནད་དེ་སྤྱ་མོ་ནས་རྙེད་རྒྱུ་རེད།” འདི་ནས་ལན་ཊར་གྱིས་སྐྲན་ནད་ཀྱི་རྣམ་པ་གཞན་ཁག་ཅིག་གི་སྐོར་ལ་གླེང་བ་དང་། དེ་དག་གི་ཐད་ལ་ཅུང་ཟད་ཞིག་མ་གཏོགས་ཤེས་མི་འདུག

མི་གཞན་ལས་ཁྱེད་ལ་སྐྲན་ནད་སྐོར་གྱི་གོ་རྟོགས་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཅི་ཞིག་ཡིན་ནམ་ཞེས་༄གོང་ས་མཆོག་གིས་དྲིས་བྱུང་།

“འདི་ནི་དྲི་བ་ཡག་པོ་ཞིག་རེད། རྒྱུ་མཚན་འགའ་ཤས་ཡོད། གཅིག་ནི་དཀའ་ངལ་དེ་ཚོ་ཁག་ཅིག་ནི་རང་དངོས་ནས་ཁག་པོ་མིན་ཞིང་། གཞན་ཁག་ཅིག་ནི་རང་དངོས་ནས་ཁག་པོ་རེད། མཚམས་རེར་རིགས་རྫས་གཅིག་ཙམ་ལ་འབྲེལ་བའི་རྙོག་དྲ་ཡིན་ཞིང་། ཡང་མཚམས་རེར་རིགས་རྫས་གསུམ་བཞི་ཞིག་ལ་འབྲེལ་བ་ཡོད། འདིའི་སྐབས་སུ་ཙུང་རྙོག་དྲ་ཆེན་པོ་ཡིན། རྒྱུ་མཚན་གཉིས་པ་ནི། སྐྲན་ནད་དེ་དག་ཁག་ཅིག་མི་མང་པོ་ཞིག་ལ་འབྱུང་བ་དང་། དེའི་ཕྱིར་སྨན་པ་ཚོས་དོ་སྣང་མང་པོ་སྤྲོད་ཀྱི་ཡོད། ཁག་ཅིག་ནི་མི་ཉུང་ཉུང་ཞིག་ལ་མ་གཏོགས་འབྱུང་གི་མེད་པས་དེ་འདྲའི་དོ་སྣང་སྤྲོད་ཀྱི་མེད། རྒྱུ་མཚན་གསུམ་པ་ནི། སྐྲན་ནད་དེ་དག་གི་ཐོག་ནས་སྨན་སྦྱོར་ཚོང་ལས་ཁག་གིས་དངུལ་མང་པོ་བཟོ་ཐུབ་པས། དེ་ཚོའི་ཞིབ་འཇུག་ལ་མ་རྩ་འཛུགས་པའི་དཔལ་འབྱོར་གྱི་རྒྱུ་རྐྱེན་ཡོད། ཡིན་ཡང་། ང་ཚོར་ན་ཚ་འདི་དག་ལ་ཞིབ་འཇུག་བྱེད་པའི་ནུས་པ་ལྡན་ནས་ལོ་ངོ་བཅུ་ཙམ་ལས་འགོར་མེད་པ་དང་། ང་ཚོས་འགོ་བཙུགས་པ་ཙམ་རེད། ཕྱོགས་མང་པོ་ཞིག་ན་ང་ཚོར་གོ་རྟོགས་ལས་ནོངས་པ་མང་། དེ་ལྟ་ནའང་། ང་ཚོས་འབྱུང་འགྱུར་གྱི་ལོ་བཅུ་དང་ཉི་ཤུའི་ནང་

སྟོང་ཚ་ཆེན་པོ་ཞིག་ལ་ཁ་སྐོང་བྱེད་ཐུབ་རྒྱུ་རེད། རྒྱུ་མཚན་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་ང་ཚོས་ད་ལྟ་ནས་བླང་དོར་གྱི་དཀའ་རྙོག་ཁག་ཅིག་བསལ་བར་ངེས་པར་དུ་འབད་དགོས་ཤིང་། ལོ་བཅུ་དང་ཉི་ཤུའི་ནང་ཞིབ་འཇུག་གི་ལས་གཞི་འདི་ལ་མདུན་བསྐྱོད་ཆེན་པོ་ཞིག་འབྱུང་ངེས་ཡིན།”

རིགས་རྒྱུན་ཚན་རིག་གི་བླང་དོར་གྱི་དཀའ་རྙོག

“ངས་ཁྱེད་ལ་ཁྱད་མཚར་བའི་དཔེ་མཚོན་ཁ་ཤས་ཤིག་སྤྲོད།” ལན་ཊར་གྱིས་བླང་དོར་གྱི་དཀའ་རྙོག་སློང་བའི་རིགས་རྒྱུན་གྱི་སྣང་ཚུལ་དང་བ་འདྲེན་པ་ཁག་ཅིག་ལ་འགྲེལ་བཤད་རྒྱག་འགོ་བཙམས་སོང་། “ཧྥིན་ལན་ཌེའི་༼Finland༽ནང་དུ་སྔན་གྲགས་ཆེ་བའི་ལུས་རྩལ་པ་ཞིག་ཡོད་པ་དང་། ཁོང་གིས་ཨོ་རྩེད་འགྲན་ཚོགས་ཀྱི་སྐྱིང་དཀྱུས་ཁའི་དཀའ་ཐེག་གི་ལུས་རྩལ་ཞེས་པའི་ཐོག་ནས་གསེར་གྱི་རྟགས་མ་བླངས་སྐྱོང་། དཀྱུས་ཁའི་དཀའ་ཐེག་གི་ལུས་རྩལ་འདི་ནི་ཁ་བའི་ནང་དུ་རྩལ་འདྲ་མིན་ཞིག་དུས་ཡུན་རིང་པོར་སྟོན་དགོས་པའི་རྩེད་འགྲན་ཞིག་ཡིན། ཁོང་ལ་བཟོད་བསྲན་གྱི་ལུས་ཤུགས་ཤིན་ཏུ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡོད། ཡ་མཚར་བ་ཞིག་ལ། ཁོང་གི་ནང་མི་གཞན་ཁག་ཅིག་ལའང་ལུས་ཤུགས་འདི་གཅིག་མཚུངས་སུ་ཡོད། ཧྥིན་ལན་ཌེའི་ནང་རིགས་རྒྱུན་ཚན་རིག་པ་ཞིག་གིས་སྣང་ཚུལ་འདི་ལ་ཞིབ་འཇུག་བྱེད་སྐབས། ལུས་རྩལ་པ་དེའི་ལུས་ཕུང་དུ་ཁྲག་དམར་པོའི་ཕྲ་ཕུང་གི་འབྱུང་ཚད་ནི་སྤྱི་བཏང་གི་མི་ཞིག་ལས་ཧ་ཅང་མཐོ་བོ་ཡིན་པ་རྙེད་ཡོད། ལུས་ཤུགས་ཆེ་བའི་ཁོང་གི་ནང་མི་གཞན་དག་གི་སྟེང་དུའང་ཁྲག་དམར་གྱི་ཕྲ་ཕུང་མང་པོ་ཡོད། སྣང་ཚུལ་འདི་ལ་ཞིབ་ཏུ་ཞིབ་འཇུག་བྱེད་སྐབས། སྣེ་ལེན་པ་གཞན་ཞིག་རྙེད་ཡོད། མི་ཚང་

མའི་སྟེང་དུ་ཁྲག་དམར་གྱི་ཕྲ་ཕུང་བཟོ་དགོས་པའི་བརྡ་རྟགས་ལེན་པའི་སྤྲི་དཀར་སྣེ་ལེན་པ་ཞིག་ཡོད་ལ། སྣེ་ལེན་པ་འདིས་མཚམས་རེར་ལས་ཀ་བྱེད་པ་དང་མཚམས་རེར་ལས་ཀ་བྱེད་ཀྱི་མེད། ལུས་རྩལ་པ་འདི་ལ་མཚོན་ན། སྤྲི་དཀར་འདིས་ཁྲག་དམར་གྱི་ཕྲ་ཕུང་བཟོ་དགོས་པའི་བརྡ་རྟགས་གཏོང་ལེན་བྱེད་བཞིན་རྒྱུན་དུ་ལས་ཀ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད།" ལན་ཊར་གྱིས་དེང་སྐབས་ལུས་རྩལ་པ་ཚོས་སྤྲི་དཀར་སྣེ་ལེན་པ་འདིའི་ནུས་རྩོལ་ཆེ་རུ་གཏོང་བའི་སྨན་རྫས་ཟ་རྒྱུ་ཡོད་པའི་འགྲེལ་བཤད་བྱས་བྱུང་། སྨན་རྫས་འདི་འདྲ་ཟ་བ་ནི་ཨོ་རྩེད་འགྲན་ཚོགས་ཀྱི་སྒྲིགས་ཁྲིམས་ལ་འགལ་ཡོད། འོན་ཀྱང་། རིགས་རྒྱུན་ཁྱད་པར་བ་འདི་ཡོད་པའི་ལུས་རྩལ་པ་ཚོ་དེར་མཉམ་ཞུགས་བྱེད་ཆོག

ལན་ཊར་གྱི་དཔེ་མཚོན་རྗེས་མ་ནི་དྲག་སྤྱོད་དང་འབྲེལ་བའི་རིགས་རྒྱུན་གྱི་གནད་དོན་ཞིག་རེད། བརྗོད་གཞི་འདི་ལ་རིམ་པ་མང་པོ་ཞིག་ནས་བླང་དོར་གྱི་དཀའ་རྙོག་ཡོད་པ་དང་། ཚན་རིག་རང་བཞིན་གྱི་བདེན་དཔང་ཞིག་མེད་བཞིན་དུ་དྲག་སྤྱོད་ནི་རིགས་རྫས་ལ་ཁག་དགྲི་བའི་ཉེན་ཁ་ཞིག་ཡོད་པ་རེད། "ཁྱེད་རང་སྐྲག་དུས་ཁྱེད་ལ་བྲེལ་འཚུབ་ཀྱི་ཚོར་བ་ཞིག་ཡོད་ལ། དེ་ནི་མཁལ་མའི་རྨེན་ཁུ་གློད་པས་རེད། དེ་བཞིན་ཁྱེད་ལ་རྨེན་ཁུ་འདི་འདྲ་མཁན་གྱི་འེན་ཛ་འང་ཡོད། ནེ་ཐར་ལན་ཊེའི་༼Netherlands༽ནང་འེན་ཛ་དེ་མེད་པའི་ཁྱིམ་ཚང་དཀོན་པོ་ཞིག་ཡོད། ཁོང་ཚོས་མཁལ་མའི་རྨེན་ཁུ་དེ་འདྲ་ཐུབ་ཀྱི་མེད། དོན་དངོས་མར་མི་འདི་ཚོའི་རིགས་ནི་དམར་གསོད་དང་། བཙན་གཡེམ། ཁང་པ་མེར་བསྲེག་པ་སོགས་ཀྱི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་རྒྱུན་དུ་བཙོན་ཁང་དུ་ཡོད། དེ་ཡང་ཁོང་ཚོས་རང་ཉིད་དབང་དུ་བསྡུ་མ་ཐུབ་

པས་རེད། ཁྲིམ་ཚང་འདི་ལ་མཚོན་ན། དངོས་ཁམས་རང་བཞིན་གྱི་རྒྱུ་རྐྱེན་ཞིག་ལ་བརྟེན་ནས་མི་དགེ་བའི་སྤྱོད་ཚོར་ལ་སྣང་ས་འཛིན་བྱེད་ཐུབ་ཀྱི་མེད། འདི་ལྟར་བརྗོད་པ་ཡང་མི་འདིའི་རིགས་ལ་སོ་སོར་སྣང་ས་འཛིན་བྱེད་ཐབས་ཅི་ཡང་མེད་པའི་དོན་ནི་མིན།

"སྐྱོ་ཞུམ་ནི་རྒྱུན་ལྡན་གྱི་དཔེ་མཚོན་གཞན་ཞིག་རེད། ང་ཚོས་ད་དུང་འདི་དང་འབྲེལ་བའི་རིགས་རྒྱས་ཁག་རྟོགས་མེད། ཡིན་ཡང་། ང་ཚོས་མི་ཁ་ཤས་ལ་གཞན་དག་དང་མི་འདྲ་བར་སྐྱོ་ཞུམ་ཡོང་སླ་བའི་རིགས་རྒྱས་ཡོད་པར་བསམ་པ་དང་། བསམ་ཚུལ་འདི་ལ་རྒྱུ་མཚན་བརྟན་པོ་ཞིག་ཡོད། གལ་སྲིད་ང་ཚོས་སྨན་ཞིག་གསར་བཟོ་བྱས་པ་ཡིན་ན། སྨན་དེ་སུས་འཐུང་དགོས་སམ། ངས་དྲི་བ་འདི་དང་བ་འདྲེན་པ་ཞིག་ཏུ་མཐོང་བའི་རྒྱུ་མཚན་ནི། ང་ཚོ་འདི་ནས་སྤྱིར་བཏང་གི་ནད་ཚ་དང་མི་དགེ་བའི་སྤྱོད་ཚོར་གྱི་རྒྱུ་རྐྱེན་བར་གྱི་ས་མཚམས་དེར་བཀྲལ་གྱིན་ཡོད། རིགས་རྒྱུན་ཚན་རིག་པ་ཚོར་མི་འགྱངས་པར་རྒྱུ་རྐྱེན་དེའི་རིགས་ཀྱི་སྐོར་ལ་སྐད་ཆ་བཤད་རྒྱུ་ཞིག་ཡོད་ཀྱི་རེད། ལོ་ལྔའི་ནང་ང་ཚོར་འབྲེལ་བ་བྱོས་དང་། ངས་ང་ཚོ་གང་དུ་སླེབས་ཡོད་མེད་བཤད་ཆོག

"ཞིབ་འཇུག་འདི་དག་གི་དམིགས་ཡུལ་ནི་ཅི་ཞིག་ཡིན་ནམ། དམིགས་ཡུལ་བཟང་བོ་ནི་ནད་རིགས་ཁག་རྟོགས་ནས་དེ་དག་ལ་སྔོན་འགོག་བྱེད་རྒྱུ་དེ་རེད། ད་ལྟ་རིགས་རྒྱུན་ཚན་རིག་པ་ཚོས་མིའི་རིགས་ཀྱི་ཁྲོད་ན་ཡོད་པའི་ཐུན་མོང་གི་རིགས་རྒྱུན་ཁྱད་པར་བ་མཐའ་དག་ལ་ཞིབ་འཇུག་བྱས་ཏེ། ན་ཚའི་ནང་དུ་དེ་དག་རེ་རེའི་བྱེད་ལས་ཅི་ཞིག་ཡིན་མིན་རྟོགས་དགོས་པར་དྲན་གྱི་ཡོད། ཐ་དད་པའི་མིའི་

རིགས་རྒྱུན་སྡེ་ཁག་ནི་ས་ཡ་བཅུ་ཡས་མས་ཤིག་ལས་མེད་ལ། གྲངས་འབོར་འདི་ནི་སྟོན་མ་ལྟར་ཆེན་པོ་ཞིག་ཏུ་མཐོང་གི་མེད། ལོ་ངོ་བཅུའི་ཡར་སྟོན་ལ་ང་ཚོར་རིགས་རྫས་ཁྱད་པར་བ་ས་ཡ་བཅུ་ཚང་མར་ཞིབ་འཇུག་བྱེད་རྒྱུ་ནི་ཡོང་མི་སྲིད་པའི་བསམ་བློ་ཞིག་ཡོད། འོན་ཀྱང་། ད་ལྟ་ང་ཚོས་དེ་ནི་དཀའ་ཚེགས་ཆེ་ལ་རིན་གོང་མཐོ་བོ་ཡིན་པ་བཤད་ཀྱི་ཡོད། ད་ནས་བཟུང་ལོ་བཅུ་ཡི་ནང་ཕལ་ཆེར་བསྒྲུབ་ཐུབ་པ་ཞིག་ཆགས་རྒྱུ་རེད།"

མཚམས་འདིར་མེ་ཁད་ཀྱིས་གནད་འགག་གི་དྲི་བ་ཞིག་བཀོད་བྱུང་། "ཁྱེད་ཀྱིས་གོང་དུ་མི་དང་མིའི་བར་གྱི་ཁྱད་པར་ནི་ཡི་གེ་ཚིག་སྟོང་གི་ནང་ནས་གཅིག་ཡིན་པར་བཤད་སོང་། དེས་ན་ཐ་དད་པའི་མིའི་རིགས་རྒྱུན་སྡེ་ཁག་ས་ཡ་བཅུ་ཛེ་ལྟར་ཡོད་པ་ཡིན་ནམ།"

ལན་ཊར་གྱིས་ལན་དུ། "ཁྱེད་དང་ང་གཉིས་བར་ལ་ཡི་གེ་ཚིག་སྟོང་གི་ནང་ནས་གཅིག་གི་ཁྱད་པར་ཡོད་སྲིད་པ་དང་། གལ་ཏེ་ང་ཚོས་ད་དུང་མི་གཞན་གཉིས་བསྣན་ཚེ། ང་ཚོའི་བར་ལ་ཡི་གེ་ཚིག་སྟོང་གི་ནང་ནས་གཉིས་དང་གསུམ་གྱི་ཁྱད་པར་ཞིག་ལས་མེད། གལ་ཏེ་ང་ཚོས་ཚོགས་ཞུགས་པ་ཚང་མ་ནང་དུ་རྩིས་ཚེ། ཐན་ཏ་ཙང་དཀོན་པོ་ཡིན་པའི་ཁྱད་པར་དེ་དག་མ་བསྣན་ནའང་། ཁྱད་པར་གྱི་གྲངས་ཀ་དེ་ཛེ་ཆེར་འགྲོ་རྒྱུ་རེད། གལ་ཏེ་ང་ཚོས་འཛམ་གླིང་གི་མི་ཚང་མ་བསྡོམས་ན། རྒྱུན་ལྡན་ཡིན་པའི་རིགས་རྒྱུན་གྱི་ཁྱད་པར་ས་ཡ་བཅུ་ཙམ་ཡིན། རྩིས་ཞིབ་འདིའི་ཞིབ་ཕྲ་ནི་རྙོག་འཛིངས་ཆེ་ཞིང་། ང་ཚོས་གྲངས་ཀ་འདི་ཤེས་ནས་ལོ་ངོ་གཉིས་ཙམ་ལས་འགོར་མེད། ང་རང་ཐེ་བའི་རིགས་རྒྱུན་ཚན་རིག་པ་མང་པོ་ཞིག་གིས་ཁྱད་པར་ཚང་

མར་ཞིབ་ལྟ་བྱས་ནས་དེ་དག་དང་ནད་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ལ་ཞིབ་འཇུག་བྱེད་པའི་ལས་གཞི་ཞིག་གི་སྐང་དུ་ལས་ཀ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། ལས་གཞི་འདིའི་ལེགས་འགྲུབ་ནི་འབྱུང་འགྱུར་གྱི་ནང་དུ་ཡོད་ནའང་། དེ་འདྲའི་ཐག་རིང་བའི་འབྱུང་འགྱུར་གྱི་ནང་དུ་མེད།

"ང་ཚོས་རིགས་རྒྱུན་གྱི་འཕྲུལ་ལས་ལ་བརྟེན་ནས་ཞིབ་འཇུག་ཚོད་ལྟ་དང་བཅོས་བསྒྱུར་སོགས་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། ངས་འདི་ནས་འཕྲུལ་ལས་དེ་ཚོའི་སྐོར་གླེང་རྒྱུ་ཡིན། འདིའང་བླང་དོར་གྱི་གནད་དོན་ལ་འབྲེལ་བ་ཡོད། ང་ཚོར་རིགས་རྫས་ཤིག་ཕྱི་ལ་འདོན་པའི་ནུས་སྟོབས་ཡོད་པ་དང་། དེ་ནི་ལས་སླ་པོ་ཞིག་མིན་ཡང་ཧ་ཅང་ཁག་པོ་ཞིག་ཀྱང་མ་རེད། བྱི་བ་ལྟ་བུའི་དུད་འགྲོ་ཞིག་གི་སྟེང་ནས་ཕྲ་ཕུང་ཁག་ཅིག་བཏོན་ནས་སྲེར་མའི་ནང་དུ་དེ་དག་བསྐྱེད་བསྲིང་བྱེད་པ་དང་། དཔེར་ན་ཨད་ཀྱི་རྩ་ཚིག་གི་ཆ་ཤས་ཤིག་དེ་དག་ལ་ཁ་སྣོན་བྱས་ཏེ། ཕྲ་ཕུང་འགའ་ཤས་ཀྱི་སྟེང་དུ་འགྱུར་ལྡོག་སློང་གི་ཡོད། དེ་ནས་འགྱུར་ལྡོག་བྱུང་བའི་ཕྲ་ཕུང་ཞིག་སླར་ཡང་བྱི་བའི་སྟེང་ལ་འཛུགས་པ་སོགས་རེད། ང་ཚོས་འདི་ལྟ་བུ་བྱེད་ཐུབ་པ་དང་། དོན་དེ་མར་མཐར་ཕྱིན་སློབ་མ་ཞིག་གིས་རང་གི་སློབ་སྦྱོང་གི་ཆ་ཤས་སུ་འདི་ལྟ་བུ་ནི་རྒྱུན་དུ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། འདི་ནི་ཁག་པོ་ཞིག་མིན། འོན་ཀྱང་། ལོ་ཉི་ཤུའི་སྔོན་ལ་འདི་དག་ནི་མི་སྲིད་པ་ཞིག་རེད། ང་ཚོས་རིགས་རྫས་ཤིག་ཕྱིར་ལེན་པ་དང་། ཡང་ན་ཁ་སྣོན་བྱེད་ཐུབ། ང་ཚོས་རིགས་རྫས་ཤིག་ལ་འདི་ལྟར་འགྱུར་བ་ཡང་གཏོང་གི་ཡོད།

"ལྟ་བའི་ཆ་ནས་བཤད་ན། ང་ཚོས་ཅི་ཡང་བྱེད་ཐུབ། འདི་ལྟར་བཤད་པའང་ང་ཚོས་རང་གིས་གང་ཞིག་བྱེད་བཞིན་པ་དེ་རྟོགས་ཡོད་པའི་དོན་ནི་མིན། ཡིན་

ཡང་། རིགས་རྒྱུན་གྱི་འཕྲུལ་ལས་འདི་ནི་སྤྱིར་བཏང་བ་ཞིག་ཆགས་ཡོད། གལ་ཏེ་ཁྱེད་ལ་དཔྲེ་འར་ནི་ཨད་ཀྱི་ངོ་བོ་འཛིན་པའི་གྲུབ་རྫས་བྱེ་བྲག་པ་ཞིག་དགོས་ཚེ། དེ་ནི་དྲ་རྒྱའི་སྟེང་དུ་མངགས་ཉོ་བྱེད་ཆོག ཁྱེད་ཀྱིས་དཔྲེ་འར་ནི་ཨད་དེའི་གོ་རིམ་བཏགས་ནས་བསྐུར་བ་དང་། ཕྱི་ཉིན་བཟོ་ཚོང་ཁང་ཞིག་གིས་ཁྱེད་ལ་བཟོ་རྒྱུ་རེད།

"རིགས་རྫ་ནི་འཕྲུལ་ལས་གཞན་ཞིག་ཡིན། འདི་ནི་ངས་གོང་དུ་གསལ་བཤད་བྱས་པའི་དཔྲེ་འར་ནི་ཨད་ཀྱི་ཞིབ་འཇུག་ཚོད་ལྟ་དང་མི་འདྲ་ཡང་། འཕྲུལ་ལས་འདིའི་ཐད་ལ་མཚམས་འདིར་བསམ་གཞིགས་བྱས་ན་འོས་འཚམས་རེད། སྤེར་མའི་ནང་དུ་ཁེར་རྐྱང་དུ་ཡོད་པའི་ཕྲ་ཕུང་ཞིག་ལས་དུད་འགྲོ་ཧྲིལ་པོ་བཟོ་བའི་ནུས་པ་དེ་ནི་འཕྲུལ་ལས་འདིའི་ནང་དུའང་ཡོད་པ་དང་། ང་ཚོས་རིགས་རྫའི་ནང་དུ་ཕྲ་ཕུང་ཞིག་གི་ཆི་གུ་དེ་དཔྲེ་འར་ནི་ཨད་དང་ལྷན་དུ་ཕྱིར་བཏོན་ནས། ཆི་གུ་ཕྱིར་བླངས་ཡོད་པའི་སྒོ་ངའི་ཕྲ་ཕུང་གི་ནང་དུ་འཛོག་གི་ཡོད། བྱི་བའི་ཕྲ་ཕུང་གི་ཆི་གུ་འདི་ལྟར་བྱི་བའི་སྒོ་ངའི་ནང་དུ་འཇུག་པ་དང་། དེ་ནས་ཕྲ་ཕུང་འདིས་རང་ཉིད་འདྲ་བཤུས་ཏེ་བྱི་བ་ཧྲིལ་པོ་ཞིག་བསྐྲུན་ཐུབ། འོ་འཐུང་སྲོག་ཆགས་ཐོག་མ་ཞིག་འདི་ལྟར་རིགས་རྫའི་ལམ་ནས་ཐོན་སྐྱེད་བྱས་པ་ནི་ཏོ་ལི་ཞེས་པའི་ལུག་དེ་རེད། ལོ་བཅུའི་ཡར་སྔོན་ལ་རིགས་རྫས་སྤེལ་བ་ལྟ་བུ་ཞིག་བསྐྲུན་པ་ལས་འོ་འཐུང་སྲོག་ཆགས་བསྐྲུན་ཐུབ་ཀྱི་མེད།

"ང་ཚོས་འདི་ལྟར་དུད་འགྲོ་ཞིག་བཟོ་སྐྲུན་བྱེད་ཐུབ། དེ་བཞིན་ང་ཚོས་སྤེར་མའི་ནང་གི་ཕྲ་ཕུང་དེ་དག་སྲུ་མཐུད་ནས་འདྲ་བཤུས་བྱེད་དུའང་འཇུག་གི་ཡོད། ང་ཚོས་ན་ཚ་ཞིག་ལ་བཅོས་ཐབས་བཟོ་སྐྲུན་གྱི་དོན་དུ་ཕྲ་ཕུང་དེ་དག་འདྲ་བཤུས་བྱེད་

དུ་འཇུག་པ་དང་། དཔེར་ན། ང་ལ་གཅིན་སྙི་ཐོག་ནས་རང་ཉིད་ཀྱི་ཁྲག་གི་ནང་དུ་ཡོད་པའི་མངར་རྫས་ལ་སྣངས་འཛིན་བྱེད་མ་ཐུབ་པ་ཡིན་ན། ན་ཚ་འདིའི་རྒྱུ་རྐྱེན་ནི་ངའི་གཤེར་རྨེན་གྱི་སྟེང་དུ་ཕྲ་ཕུང་ཁག་ཅིག་མ་ཚང་བས་རེད། ངས་སྦྱིར་མའི་ནང་ཕྲ་ཕུང་དེའི་རིགས་བསྐྱེད་བསྲིང་བྱས་ནས་རང་ཉིད་ཀྱི་སྟེང་ལ་ཕྲ་ཕུང་དེའི་རིགས་ཁབ་རྒྱག་ཆོག

"ནུབ་ཕྱོགས་སུ་མི་མང་པོ་ཞིག་གིས་འདིའི་ཐད་ལ་སེམས་ཁྲལ་བྱེད་བཞིན་ཡོད། ཁོང་ཚོས་དུད་འགྲོ་ཞིག་གི་ངོ་བོར་འགྱུར་བའི་ནུས་པ་ཡོད་པའི་ཕྲ་ཕུང་འདྲ་བཤུས་ཀྱི་གནས་སྣངས་ཤིག་ཡོད་མ་ཐག་ཏུ་རྣམ་ཤེས་ཀྱང་ཡོད་པར་ངོས་འཛིན་བྱེད་པ་དང་། དེའི་ཕྱིར་ཕྲ་ཕུང་དེ་དག་བཀོལ་སྤྱོད་བྱེད་རྒྱུ་ནི་ལྷང་དོར་གྱི་རྣམ་གཞག་དང་འགལ་ཡོད། གནད་དོན་འདིས་ཨ་རིའི་ནང་དུ་དངངས་སྐྲག་ཆེན་པོ་ཞིག་སློང་གི་ཡོད། དེ་ཡང་སྦྲུ་གུ་མངལ་འདོན་ལ་ཁ་གཏད་དུ་ལངས་པའི་མི་ཚོས་སྦྱིར་མའི་ནང་གི་ཕྲ་ཕུང་དེ་དག་ནི་སྦྲུ་མ་ཞིག་གི་ངོ་བོར་གྲུབ་ཟིན་པར་བརྗོད་པ་དང་། ཞིབ་ཕྲས་བཤད་ན། ཁོང་ཚོར་རྒྱུ་མཚན་མེད་པ་ཞིག་མ་རེད། ང་ལ་མཚོན་ན། ཕྲ་ཕུང་དེ་དག་ནི་སེམས་ལྡན་ཞིག་མིན། ཡིན་ཡང་། ངས་རང་གི་འདོད་ཚུལ་གྱི་རྟེན་གཞི་ལ་ཤེས་པའི་གནས་རིམ་རགས་པ་ཞིག་འཛོག་གི་ཡོད། ནང་དོན་རིག་པས་གལ་སྲིད་ཕྲ་ཕུང་དེ་དག་ལ་དུད་འགྲོ་ཞིག་ཏུ་འགྱུར་བའི་ནུས་པ་ཡོད་ཚེ། ཤེས་པ་ཕྲ་མོ་ཞིག་དེར་ཡོད་པར་ངོས་འཛིན་བྱེད་སྲིད།

"ད་དུང་དཀའ་རྙོག་ཙུང་ཆེ་བའི་གནད་དོན་གཞན་ཞིག་ཡོད། ང་ལ་མིའི་རིགས་ཀྱི་ནད་ཅིག་རང་གི་རིགས་རྫས་ཁག་གི་སྟེང་དུ་ཡོད་པའི་དབང་དུ་བཏང་ན།

ངས་མི་ཡི་ནད་འདི་ཡོད་པའི་བྱི་བ་ཞིག་བསྐྱེད་སྐྲུན་བྱེད་ཆོག འདིས་བྱི་བ་དེར་གདུག་རྩུབ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། འོན་ཀྱང་། ན་ཚའི་དཔེ་གཟུགས་འདི་ལྟ་བུ་བཟོ་རྒྱུ་ནི་བཅོས་ཐབས་ཤིག་གསར་རྩོམ་བྱེད་པའི་ལམ་ཀ་ལེགས་ཤོས་དེ་ཡིན། བྱེད་ཐབས་འདིས་ང་ཚོར་ན་ཚ་དེ་དྲག་པར་བྱེད་པའི་ནུས་ཤུགས་སྤྲོད། ངའི་ལྟ་ཚུལ་ལ། བྱེད་སྟངས་འདི་ནི་འོས་འཚམས་ཤིག་རེད། འོན་ཀྱང་། འདིས་མི་འགའ་ཤས་ལ་བླང་དོར་དང་ལྟ་གྲུབ་ཀྱི་དངངས་སྐྲག་སློང་བ་དང་། སྤྱིར་མི་ཞིག་གིས་འདིའི་ཐད་ལ་བསམ་བློ་ཇི་ལྟར་གཏོང་དགོས་སམ།"

དྲན་ཤེས་ལ་སྐྱེ་དངོས་རིག་པའི་ངོས་ནས་སྟངས་འཛིན་བྱེད་པ་ནི་དཔེ་མཚོན་གཞན་ཞིག་རེད། "ང་ལ་ཕེ་རིན་སི་ཧྥོན་མཐོ་སློབ་ཏུ་དྲན་ཤེས་ལ་ཞིབ་འཇུག་བྱེད་བཞིན་པའི་གྲོགས་པོ་ཞིག་ཡོད། ཁོང་གིས་བྱེད་ལས་གལ་ཆེན་ལྡན་པའི་སྤྲི་དཀར་བྱེ་བྲག་པ་ཞིག་ཡོད་པར་བསམ་སྟེ། སྤྲི་དཀར་དེ་དང་འབྲེལ་བའི་རིགས་རྫས་ཀྱི་འདྲ་བཤུས་ཤིག་བྱི་བའི་སྟེང་དུ་བཙུག་ནས་དེའི་དྲན་ཤེས་ལ་བརྟག་དཔྱད་བྱས། བྱི་བའི་བྱ་དངོས་ཁག་ཅིག་གི་སྐོར་གྱི་དྲན་ཤེས་ཇེ་ཡག་ཏུ་ཕྱིན་པ་དང་། ཚན་རིག་པ་འདིས་རིགས་རྫས་དེ་ཕྱིར་བཏོན་པ་དང་བྱ་དངོས་དེ་དག་གི་བྱི་བའི་དྲན་ཤེས་ཇེ་སྡུག་ཏུ་སོང་ཡོད། ད་དུང་སུ་གཅིག་གིས་ཀྱང་དྲན་ཤེས་སྟངས་འཛིན་གྱི་ཚོད་ལྟ་འདི་མིའི་སྟེང་དུ་བྱས་མེད། ཞིབ་འཇུག་ཚོད་ལྟ་དེ་དག་གིས་འདི་འང་འབྱུང་སྲིད་པར་བསྟན་ཞིང་། དབང་ཤེས་གང་རུང་ལའང་འདི་ལྟར་ཞིབ་འཇུག་ཚོད་ལྟ་བྱེད་སྲིད།

"སྐྲན་ནད་ཀྱིས་གནད་དོན་སྐོར་གཞན་ཞིག་སློང་གི་ཡོད། སྐྲན་ནད་ཀྱི་ནང་

དུ་རིགས་རྫས་ཁག་ཅིག་འཛིག་གི་ཡོད་པ་དང་། ཚན་རིག་པ་ཞིག་གིས་རིགས་རྫས་དེ་དག་གི་འདྲ་བཤུས་ལྷག་མ་ཞིག་ཐྲ་ཕུང་གི་ནང་བཙུག་ནས། འདྲ་བཤུས་གཉིས་ཀ་འཛིག་པར་ལས་སླ་པོ་མེད་པ་བཟོ་ཆོག ཚན་རིག་པ་ཁག་ཅིག་གིས་ཚོད་ལྟ་འདི་བྱས་ཡོད། ཁོང་ཚོས་གནད་དོན་ཅན་གྱི་རིགས་རྫས་དེའི་འདྲ་བཤུས་ལྷག་མ་ཞིག་བྱི་བའི་ཐྲ་ཕུང་གི་ནང་དུ་བཙུག་ནས་བྱི་བ་འདི་ལ་སྐྲན་ནད་འཕོག་མིན་ཞིབ་འཇུག་བྱས། བྱི་བ་འདིའི་སྐྲན་ནད་འགོག་རྒོལ་གྱི་ནུས་ཤུགས་ནི་བྱི་བ་གཞན་དག་ལས་མཐོ་རུ་ཕྱིན་སོད། རྟོག་དྲ་ཞིག་བྱུང་བ་ནི་བྱི་བ་འདི་རྒས་མ་རན་གོང་ནས་རྒས་ཡོད།

“ཞིབ་འཇུག་འདིའི་ནང་ཐལ་བ་ཞིག་གཏན་ནས་མེད། འདིས་ང་ཚོར་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཆེས་ཐྲན་བུ་ཞིག་མ་གཏོགས་ཤེས་ཀྱི་མེད་པའི་དྲན་སྐུལ་བྱེད། ང་ཚོས་སྐྲན་ནད་སྲོན་འགོག་བྱེད་ཐུབ་པའི་སྲོན་དཔག་ཆེན་པོ་ཞིག་བྱས་པ་དང་། སྲོན་དཔག་དེ་ནི་བདེན་པར་གྱུར་ཡོད། ཡིན་ཡང་། ང་ཚོས་དེས་རྒ་བ་མགྱོགས་སུ་གཏོང་བར་སྲོན་དཔག་བྱེད་རྒྱུ་བརྗེད་ཡོད། ད་ལྟ་ང་ཚོར་རྒས་པའི་རྒྱུ་མཚན་དེ་རྟོགས་ཡོད་པའི་བསམ་ཚུལ་ཞིག་ཡོད་ལ། ང་ཚོས་སྔ་ས་ནས་གནད་དོན་འདི་ལ་བསམ་བློ་གཏོང་དགོས་ནའང་། ང་ཚོས་བསམ་བློ་གཏོང་ཐུབ་མེད།

“རྒྱུ་མཚན་འདི་ཚོའི་དབང་གིས་ང་ཚོར་བླང་དོར་གྱི་གདམ་ཀ་གང་དག་ཡོད་དམ། ངས་གོང་ནས་བྱི་བའི་སྐོར་ལ་ཆེད་དུ་གླེང་བ་ཞིག་ཡིན་ཞིང་། ལྔ་བའི་ཆ་ནས་བཤད་ན། ཚོད་ལྟ་འདི་དག་ནི་མིའི་སྟེང་དུའང་བྱེད་ཐུབ། ངས་ནང་བསྟན་དུ་ཁྱད་པར་འདི་ནི་གནད་དོན་ཞིག་ཡིན་མིན་མི་ཤེས། འོན་ཀྱང་། ང་ཚོས་ལག་ལེན་

གྱི་ནང་དུ་ཅི་ཞིག་བྱེད་དགོས་སམ།

"ང་ཚོས་ཕྱོགས་གཅིག་ནས་རང་གི་ཕྲུ་གུ་གདམ་ཐུབ། བུད་མེད་ཅིག་ལ་མངལ་སྦྲུམ་པ་དང་ང་ཚོས་སྦྲུམ་དེའི་སྟེང་ནས་ཕྲ་ཕུང་རེ་ཟུང་ལེན་ཞིང་། རིགས་རྒྱུན་བྱེ་བྲག་པ་ཞིག་གི་ན་ཚ་ཕྲུ་གུ་འདི་ལ་འབྱུང་མིན་ཐག་གཅོད་བྱེད་པར་ཕྲ་ཕུང་དེ་དག་གི་དབྱེ་འར་ནི་ཨད་ལ་བརྟག་དཔྱད་གཏོང་ཐུབ། ཚན་རིག་པ་ཡིན་པའི་ངའི་གྲོགས་པོ་ཞིག་གི་ཕྲུ་གུ་སྐྱེས་ནས་ཟླ་དགུའི་ནང་དུ་འཆི་བར་བྱེད་པའི་རིགས་རྒྱུན་གྱི་ན་ཚ་དཀོན་པོ་ཞིག་བྱུང་སྟེ་ཤི་ཡོད། ན་ཚ་འདིའི་རིགས་རྫས་ནི་སྐབས་དེར་རྟོགས་མེད་པས། ཚན་རིག་པ་འདིས་འབད་བརྩོན་ཆེན་པོས་རིགས་རྫས་དེ་བཙལ་ཡོད། དེའི་ཕྱིར་ཁོང་ཚོས་འབྱུང་འགྱུར་གྱི་མངལ་སྦྲུམ་ནང་དུ་སོ་སོའི་ཕྲུ་གུ་ལ་ན་ཚ་འདི་ཡོད་མེད་སྔོན་ནས་ཤེས་ཐུབ།

"དྲན་པ་ཉམས་པའི་ནད་ལའང་འདི་ལྟར་ཞིབ་འཇུག་བྱེད་ཆོག ང་ཚོས་སྦྲུམ་ཞིག་ལ་ནད་འདི་འབྱུང་བར་རྐྱེན་བྱེད་སྲིད་པའི་རིགས་རྫས་ཡོད་མེད་བཤད་ཐུབ། ང་ཚོས་འདིའི་སྐོར་ལ་ཅི་ཞིག་བྱེད་དགོས་སམ། སྟབས་བདེ་རུ་བཤད་ན། བུའམ་བུ་མོ་འདེམས་སྒྲུག་བྱེད་པའི་གནད་དོན་ཡོད་པ་དང་། ངས་འདི་ནི་སྐྱུག་བྲོ་བོ་ཞིག་ཏུ་མཐོང་གི་ཡོད་ལ། དེ་ཡང་འདི་ནི་ཚེ་སྲོག་ལ་བརྩི་མཐོང་མེད་པའི་རྟགས་ཤིག་རེད། འོན་ཀྱང་། ངས་ཟླ་བ་དགུའི་དུས་སུ་འཆི་བའི་ན་ཚ་ཞིག་ཡོད་པའི་ཕྲུ་གུའི་ཕ་མ་ཚོར་ལྟ་སྐབས། ཁོང་ཚོས་མངལ་སྦྲུམ་འདི་ལྟ་བུ་གཞན་ཞིག་ལ་གཡོལ་བར་འདོད་པ་དེར་གདུང་སེམས་མཉམ་བསྐྱེད་བྱེད་ཐུབ། དེ་ལྟ་ནའང་དྲན་པ་ཉམས་པའི་ནད་ལ་གཡོལ་བའི་དོན་དུ་ཕོ་མོ་འདེམས་སྒྲུག་བྱེད་པ་འདི་ནི་ཧེ་འདྲ་ཞིག་ཡིན་ནམ། ངས་ས་

མཚམས་དེ་གང་དུ་འབྱེད་དགོས་པ་མི་ཤེས།

“གཅིག་བྱས་ན་སྨྱུ་མ་ཞིག་ཡོངས་སུ་འགྲུབ་པར་སྨྲུག་པ་ལས་ང་ཚོས་སྦེར་མའི་ནང་དུ་ཕྲ་ཕུང་ལ་བརྟག་དཔྱད་བྱས་པས་དཀའ་རྙོག་ཅུང་ཙམ་ཞུང་དུ་བཏང་ཡོད། ང་ཚོས་སྒོ་ང་དང་ཁུ་བ་གཉིས་སྦེར་མའི་ནང་དུ་ལྷ་སྤྲིལ་གཏོང་ཞིང་། སྒོ་ང་མ་འདྲ་བ་ཁ་ཤས་ཤིག་ཆ་བགོ་བྱེད་དུ་འཇུག་པ་དང་། ཕྲ་ཕུང་མང་པོར་ཆ་བགོ་བྱས་ཟིན་པའི་སྨྱུ་མའི་སྙིང་ནས་ཕྲ་ཕུང་རེ་བླངས་ཚེ། སྨྱུ་མ་དེའི་དཔྱེ་འཛར་ནི་ཨད་ལ་བརྟད་དཔྱད་བྱེད་པར་འདང་གི་ཡོད། འདི་ལྟར་ང་ཚོས་སྨྱུ་མ་བརྒྱད་ཀྱི་ནང་ནས་བཞི་ལ་འཚོལ་བཞིན་པའི་ན་ཚ་དེ་ཡོད་པ་དང་། གཞན་བཞི་ལ་མེད་པ་རྟོགས་ཐུབ། ང་ཚོས་སྨྱུ་མ་གང་ཞིག་མངལ་དུ་འཇུག་པར་འདེམས་སྒྲུག་བྱེད་དགོས།”

ཞིབ་འཇུག་ཚོད་ལྟ་འདི་ཚོགས་ཞུགས་པ་རྣམས་ལ་བརྗོད་པ་ནི་རྒྱལ་ཡོད་ཅིག་ཡིན་ཞིང་། ལན་ཏར་གྱིས་ཁོང་ཚོ་ལ་ཚོར་བ་ཅི་ཞིག་བྱུང་བར་བལྟས་ནའང་། ཁོང་གིས་མཐོང་བ་ནི་རིག་པ་སྤྲིམ་པའི་ངོ་གདོང་ཁོ་ན་རེད།

“ང་ཚོས་མངལ་དུ་མ་བཙུག་པའི་སྨྱུ་མ་དེ་དག་གི་གནས་བབ་ནི་ཅི་ཞིག་ཡིན་ནམ། ང་ཚོའི་ཀུན་སློང་ནི་ཅི་ཞིག་ཡིན་ནམ། ང་ཚོས་གདམ་ཀ་འདིའི་སྐོར་ལ་ཇི་ལྟར་བསམ་བློ་གཏོང་དགོས་སམ། སྦེར་མའི་ནང་དུ་ཕྲ་ཕུང་བརྒྱད་ཡོད་སྐབས་དྲི་བ་ཁག་ཅིག་ཡོད་པ་ནི། འདི་ལ་རྣམ་ཤེས་ཡོད་དམ། ཕྲ་ཕུང་དེ་ཚེ་ནི་གང་ཟག་ཆགས་ཡོད་དམ། གལ་ཏེ་འདི་འདྲ་ཡིན་ན་ང་ཚོས་གཞན་བདུན་མངལ་དུ་བཙུག་མེད་པ་དེ་ཚོའི་སྐོར་ལ་བསམ་བློ་ཇི་ལྟར་གཏོང་དགོས་སམ། གལ་ཏེ་དེ་ཚེ་ནི་གང་ཟག་ཆགས་མེད་ཚེ། འདི་ནི་ཕལ་ཆེར་གནད་དོན་ཞིག་མིན། གང་ལྟར་ཡང་ང་ཚོས་གདམ་ཀ

འདི་དག་བྱེད་དགོས་རྒྱུ་རེད།

"ད་དུང་རིགས་རྫ་དང་འབྲེལ་བའི་དྲི་བ་སྐོར་ཞིག་ཡོད། ང་ཚོས་བྱེ་བ་དང་ར་ལུག་སོགས་རིགས་རྫའི་ལམ་ནས་བསྐྱེད་སྐྱུན་བྱེད་ཐུབ། མིའི་སྟེང་དུ་ཚོད་ལྟ་འདི་བྱས་མེད་པ་དང་། མི་གཅིག་གིས་ཀྱང་ཚོད་ལྟ་འདི་མི་བྱེད་རྒྱུ་ནི་ངའི་རེ་བ་ཞིག་ཡིན། ངའི་བསམ་པར་ཚོད་ལྟ་འདི་ནི་བྱེད་ཐུབ་པ་ཞིག་རེད། འོན་ཀྱང་། ཚོད་ལྟ་འདི་བྱས་ན་ང་ཚོར་འཐོབ་རྒྱུ་ཅི་ཡང་མེད། དེང་སྐབས་འཛམ་གླིང་གི་ནང་གནད་དོན་འདི་ནི་རྩོད་གླེང་གི་བརྗོད་གཞི་ཆེན་པོ་ཞིག་ཆགས་ཡོད། ངའི་དྲི་བ་ནི་ཚོད་ལྟ་འདི་བྱས་ན་ང་ཚོར་འཚོར་རྒྱུ་ཅི་ཞིག་ཡོད་དམ། མི་སྐོར་ཞིག་གིས་ང་ཚོར་འཚོར་རྒྱུ་ཅི་ཡང་མེད་པ་དང་། ཚོད་ལྟ་འདི་ལ་གནོད་འཚེ་མེད་པར་འདོད། མི་གཞན་ཚོར་གལ་ཏེ་ང་ཚོས་རང་ཉིད་ཀྱི་ཕྲུ་གུའི་རིགས་རྒྱུན་གྱི་བཟོ་བཀོད་འདེམས་སྒྲུག་བྱས་ན། ཕྲུ་གུ་དང་ཐན་འགྲོ་བ་མིའི་འདུ་ཤེས་ཧ་ཅང་ཕྱིར་འགྱུར་བ་གཏོང་རྒྱུ་ཡིན་པའི་བསམ་བློ་ཡོད། གལ་ཏེ་ང་ཚོས་རང་གི་ཕྲུ་གུ་ནི་རང་བྱུང་ཁམས་ཀྱི་ཐོན་སྐྱེད་ཅིག་མ་ཡིན་པར། བཟོ་ལས་ཀྱི་ཐོན་སྐྱེད་ཅིག་ཡིན་པའི་བསམ་བློ་བཏང་ན། ང་ཚོ་ནི་མ་འདྲ་བ་ཅི་འདྲ་ཞིག་ཆགས་རྒྱུ་ཡིན་ནམ། འདི་ནི་ཞིབ་ཕྲ་རུ་སོང་བའི་དྲི་བ་ཞིག་རེད།

"འདིར་བརྟེན་ནས་མི་ཁག་ཅིག་ལ་རིགས་རྫའི་ཕྲ་ཕུང་གི་སྐོར་ལའང་དྲི་བ་ཡོད་པ་དང་། རིགས་རྫའི་ཕྲ་ཕུང་ནི་མི་ཕྱི་ལ་པོ་ཞིག་བསྐྱེད་སྐྱུན་བྱེད་པ་དེ་འདྲ་མིན་ཞིང་། ནུས་རྩོལ་ཡག་པོ་མི་བྱེད་པའི་གཤེར་རྨེན་གྱི་ཕྲ་ཕུང་ལྟ་བུ་བརྗེ་རྒྱུའི་དོན་དུ་ཕྲ་ཕུང་སྐོར་ཞིག་སྤེར་མའི་ནང་དུ་བསྐྱེད་སྐྱུན་བྱེད་པ་ཙམ་ཡིན། ད་ལྟ་ཨ་རིའི་ནང་དྲི་བ་འདི་དང་འབྲེལ་བའི་དཀའ་རྙོག་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡོད། ངའི་ལས་རོགས་ཚན་རིག་པ་

མང་ཆེ་བའི་ལྷ་ཚུལ་ལ། མི་ཞིག་རིགས་རྫུའི་ལམ་ནས་བསྐྱེད་སྐྲུན་བྱེད་པར་བླང་དོར་གྱི་དཀའ་རྙོག་ཡོད་ཀྱང་། ཕྲ་ཕུང་སྐོར་ཞིག་བསྐྱེད་སྐྲུན་བྱེད་པ་ནི་རྙོག་དྲ་ཅན་ཞིག་མིན། འདི་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ནི་གསལ་པོ་ཞིག་ཡིན། འོན་ཀྱང་། ང་ཚོའི་སྲིད་འཛིན་ལ་ལྷ་ཚུལ་འདི་མེད་པ་དང་། དེ་བཞིན་ཀུན་སློང་གཙང་བའི་མི་མང་པོས་མི་ཞིག་ཏུ་འགྱུར་བའི་ནུས་པ་ཡོད་མ་ཐག་ཏུ་དེར་རྣམ་ཤེས་ཡོད་པ་དང་། དེའི་ཕྱིར་ཕྲ་ཕུང་དེར་བཀོད་འདོམས་བྱེད་པ་ནི་མི་ཞིག་གསོད་པ་དང་གཅིག་པ་ཡིན་པར་རྗོད་ཀྱི་ཡོད། ཡིན་ཡང་། ང་ཚོས་ཞིབ་འཇུག་ཚོད་ལྟ་འདིའི་རིགས་མ་བྱས་པར་མི་སྐོར་ཞིག་འཆི་རུ་འཇུག་གི་ཡོད་པ་དང་། མི་འདིའི་རིགས་ལ་ཕྲ་ཕུང་དེ་དག་གིས་ཕན་ཆེན་པོ་ཐོགས་ངེས་རེད།

“མཐའ་མར་དཀའ་རྙོག་ཆེ་ཤོས་ཤིག་ནི། རིགས་རྒྱུན་གྱི་རྫ་ཆིག་ལ་བཀོད་འདོམས་བྱེད་པ་དང་། དེར་འགྱུར་བ་བཏང་ནས་ཡར་རྒྱས་སུ་གཏོང་བའི་གནད་དོན་འདི་ཡིན། ང་ཚོས་འགྱུར་བ་གཏོང་ཚོག་པའི་རིགས་རྒྱུན་གྱི་རྫ་ཆིག་ལ་རིགས་གཉིས་ཡོད། གཅིག་ནི་རང་གི་ལུས་སྟེང་དུ་ཡོད་པའི་རིགས་རྒྱུན་གྱི་རྫ་ཆིག་དེ་ཡིན་ཞིང་། དཔེར་ན། མི་འགའ་ཤས་ཀྱི་ལུས་པོས་ཁྲག་རིལ་ཆགས་པར་དགོས་ངེས་ཡིན་པའི་སྤྲི་དཀར་བཟོ་སྐྲུན་བྱེད་མི་ཐུབ། ལྟ་བའི་ཆ་ནས་བཤད་ན། སྐྱོན་ཆ་འདི་ནི་ཕྲ་ཕུང་ཉུང་ཉུང་ཞིག་ཁོང་ཚོའི་རུས་པའི་ནང་དུ་བཙུག་ནས་བཟོ་བཅོས་རྒྱག་ཚོག རིགས་རྒྱུན་གྱི་བཅོས་སྒྱུར་འདི་ལྟ་བུ་ནི་སོ་སོའི་ཕྲུ་གུ་ལ་བརྒྱུད་སྤྲོད་མི་བྱེད་པ་དང་། ང་ཚོས་འདི་ལ་ལུས་ཕུང་གི་རིགས་རྒྱུན་གྱི་བཅོས་ཐབས་ཟེར་གྱི་ཡོད།

“འོན་ཀྱང་། རིགས་རྒྱུན་གྱི་བཅོས་ཐབས་གཞན་དག་གི་འབྲས་བུ་ནི། གལ་

ཧེ་དེ་དག་གིས་ཁུ་བ་དང་སྒོང་། དེ་བཞིན་སྦྲུམ་བཅས་ལ་ཤུགས་རྐྱེན་ཐེབས་ཚེ། མི་རབས་ཕྱི་མ་ཚོར་བརྒྱུད་སྤྲོད་བྱེད་རྒྱུ་རེད། རིགས་རྫས་ཤིག་ལ་བརྟེན་ནས་དྲན་ཤེས་ཇེ་ཡག་ཏུ་ཕྱིན་པའི་བྱི་བ་ལྟ་བུ་ཡིན། ཕལ་ཆེར་ང་ཚོས་མི་ལའང་གཅིག་པ་ཞིག་བྱེད་ཐུབ། འོན་ཀྱང་། བྱི་བ་དེ་ནི་ནུས་མ་རན་གོང་ནས་ནུས་ཡོད་པ་དང་། ད་ལྟའི་ངའི་ལྟ་ཚུལ་ལ། རིགས་རྫས་ཀྱི་བཀོད་འདོམས་འདིའི་རིགས་ནི་བདེ་འཇགས་མིན། དེ་ཡང་ང་ཚོས་མཇུག་འབྲས་དེ་ཡོངས་སུ་སྔོན་དཔག་བྱེད་ཐུབ་ཀྱི་མེད། ཡིན་ཡང་། ང་ཚོས་འབྱུང་འགྱུར་ཞིག་ལ་ཇི་ལྟར་བྱེད་དགོས་མིན་རྟོགས་ནས་མཇུག་འབྲས་ལ་སྔོན་དཔག་བྱེད་ཐུབ་རྒྱུ་རེད། དེའི་དུས་ང་ཚོས་བླང་དོར་གྱི་གདམ་ཀའི་སྐོར་ལ་བསམ་གཞིགས་ངེས་པར་བྱེད་དགོས།

"ངས་གང་ཞིག་བཟང་མིན་མི་ཤེས་ཀྱང་། ང་ཚོས་གདམ་ཀ་ཞིག་བྱེད་དགོས་རྒྱུ་རེད། གལ་ཏེ་ང་ཚོས་རིགས་རྫས་ཀྱི་བཀོད་འདོམས་དེ་ལྟ་བུ་ཞིག་ལྡན་པའི་ཕྲུ་གུ་ཞིག་བསྐྱེད་པའི་སྐབས་དེར། ང་ཚོའི་ཕྲུ་གུ་ནི་ཕྱོགས་གཅིག་ནས་བཟོ་ལས་ཀྱི་ཐོན་སྐྱེད་ཅིག་ཆགས་ཡོད། འདིས་ང་ཚོའི་བསམ་བློ་གཏོང་སྟངས་ཆ་ཚང་ལ་ཤུགས་རྐྱེན་ཐེབས་པ་དང་། ཁྱིམ་ཚང་ཁག་ཅིག་གིས་ཧུར་ལེགས་པའི་ཕྲུ་གུ་བསྐྱེད་བསྲིང་བྱེད་པར་ཆ་རྐྱེན་གྱིས་འདང་རྒྱུ་རེད། ང་ཚིག་འདི་ལ་མི་དགའ་ནའང་བཀོལ་སྤྱོད་བྱེད་དོན་ནི། ཁྱིམ་ཚང་ཁག་ཅིག་གིས་སྐྲན་ནད་སྔོན་འགོག་གི་རིགས་རྫས་ལྡན་པའི་ཕྲུ་གུ་བསྐྱེད་བསྲིང་བྱེད་སྲིད་པ་འདི་ཡིན། ཁྱིམ་ཚང་གཞན་ཚོར་འདི་ལྟར་བྱེད་པའི་ཆ་རྐྱེན་གྱིས་འདང་རྒྱུ་མ་རེད། དེ་བཞིན་ང་ཚོ་ནི་འཕྲུལ་ལས་ལག་རྩལ་གྱིས་ཕྱུག་ཡོད་ནའང་། ང་ཚོས་དབུང་ནོར་འཕྲུལ་བྱེད་སྲིད་པ་ཞིག་ཡིན། ངས་

ནོར་འབྲུལ་ཞིག་ཕྱིར་འཛིན་བྱེད་པར་ཅི་ཞིག་བྱེད་དགོས་མིན་རྟོགས་མི་ཐུབ།

“ང་ཚོར་གནད་དོན་མང་པོ་ཞིག་གླེང་རྒྱུ་ལྷག་ཡོད། ཡིན་ཡང་། ང་ལ་མཚོན་ན། རིགས་རྒྱུན་ཚན་རིག་གི་ནང་ནས་བློ་བསྐྱེད་གལ་ཆེན་ཞིག་ལེན་རྒྱུ་ཡོད་པ་ནི་གོ་རྟོགས་དང་སྙིང་རྗེའི་བློ་བསྐྱེད་དེ་རེད།” ལན་ཊར་གྱིས་རང་གི་གཏམ་བཤད་ཀྱི་མཇུག་འདིར་ཧྥ་རན་སིའི་འགྲེམ་སྟོན་ཁང་ཞིག་ཏུ་ཡོད་པའི་སྦྲར་ཡིག་ཅིག་བསྟན་བྱུང་། དེའི་སྟེང་དུ་ཧྥ་རན་སིའི་སྐད་ཡིག་གི་བརྗོད་པ་ཞིག་ཡོད་པ་དང་། ལན་ཊར་གྱིས་དེ་ནི་དབྱིན་ཡིག་གི་ནང་དུ་བསྒྱུར་སོང་། “ཚང་མ་གཅིག་པ་རེད་ལ། ཚང་མ་མ་འདྲ་བ་རེད། ཡང་ན་ཚང་མ་འབྲེལ་ཞིང་། ཚང་མ་ཐ་དད་པ་རེད་བཅས་པའི་དོན་ཏེ། ང་ཚོ་ནི་ཡི་གེ་ཚིག་སྟོང་གི་ནང་ནས་གཅིག་གི་མ་གཏོགས་ཁྱད་པར་མེད། དེ་ལྟ་ནའང་ཚིག་སྟོང་ནང་གི་ཡི་གེ་གཅིག་པོ་དེས་ཁྱད་པར་ཆེན་པོ་ཞིག་བསྐྲུན་ཐུབ། ང་ཚོ་ཚང་མ་ཇི་ལྟར་གཅིག་པ་དང་། ཇི་ལྟར་མ་འདྲ་བ་ཡིན་པ་རྟོགས་རྒྱུ་ནི་ད་ལྟའི་ང་ཚོའི་དཀའ་ངལ་ཞིག་རེད། ང་ཚོས་རང་ཉིད་ཇི་ལྟར་རྟོགས་རྒྱུ་ཡིན་ནམ། ང་ཚོས་གོ་རྟོགས་དེ་བེད་སྤྱད་ནས་མི་རྣམས་ཁ་ཁར་གཏོང་ངམ། ཡང་ན་གཅིག་སྒྲིལ་བྱེད་དམ།”

བསྐྱར་ཞིབ།

འགྲོ་བ་མིའི་རིགས་རྒྱུན་སྟེ་ཁག་གི་ལས་དོན་དེ་ནི། ད་ལྟའི་ཚེ་སྒྲོག་ཚན་རིག་གི་གྲུབ་འབྲས་གཙོ་བོ་ཞིག་ཡིན་པ་གསལ་པོ་རེད། ངས་ལས་དོན་འདི་འགོ་འཛུགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་ཚན་རིག་པ་དང་། ཚན་རིག་པ་མ་ཡིན་པའི་ཁྲོད་དུ་བྱུང་བའི་རྩོད་གླེང་ཤུགས་ཆེན་དེ་དྲན་གྱི་འདུག ལས་དོན་འདི་དང་འབྲེལ་བའི་གནད་དོན་འགའ་ཤས་

ཀྱིས་ཁོང་ཚོའི་རྩོད་གླེང་ལ་རྒྱུ་རྐྱེན་བྱས་ཞིང་། ང་ཚོ་འགྲོ་བ་མིའི་རིགས་རྒྱུད་ཀྱི་གསང་རྟགས་དེའི་གསང་བ་དམ་པོ་གཏོར་ནས་ཕྱི་ལ་བསྒྲགས་པའི་བསམ་བློ་འདི་གཅིག་པོ་ཡང་ཡིད་མི་བདེ་བའི་གནས་ཤིག་ཆགས་ཡོད། རིགས་རྒྱུད་ཀྱི་གསང་རྟགས་གཏོར་བ་ནི་འགྲོ་བ་མིའི་རིགས་མཐར་ཕྱིན་པའི་ན་ཚ་མང་པོའི་བཅོས་ཐབས་ཡིན་པའི་སྐད་ཆ་འདི་འདྲས་རྩོད་གླེང་དེའི་ངར་ཤུགས་ཆེ་རུ་བཏང་ཡོད།

དེ་བཞིན་ལས་དོན་འདི་ནི་ཆ་བགོ་རིང་ལུགས་ཀྱིས་ཚེ་སྲོག་ལ་ལྟ་སྟངས་ཤིག་ཏུའང་མཐོང་ཆོག དེ་ཡང་རིགས་རྒྱུད་ཀྱི་སྡེ་ཁག་ཏེལ་པོ་དེ་གྲུབ་ཆ་རྐྱང་བའི་དཔྱད་ཚོགས་ཤིག་ལ་བསྒྱུར་ཡོད། ང་ཚོའི་དཔེ་འདར་ནི་ཨད་ཀྱིས་འགྲོ་བ་མིའི་འཚོ་གནས་ཀྱི་ཆ་ཐམས་ཅད་ལ་དབང་བསྒྱུར་བྱེད་པའི་འདོད་ཚུལ་འདིར་ཏ་ཕད་ཊེ་མཐོ་སློབ་ཀྱི་རིགས་རྒྱུད་ཚན་རིག་པ་ལེའོ་ཧྲིན་༼R.C. Lewontin༽གྱིས་ཁ་གཏད་བྱས་པ་དེས་ཐུན་མོང་གི་ལངས་ཕྱོགས་ཤིག་མཚོན་ཞིང་། ཁོང་གིས་འགྲོ་བ་མིའི་རིགས་རྒྱུད་སྡེ་ཁག་གི་ལས་དོན་དང་འབྲེལ་བའི་བདེན་འཛིན་འདི་ལྟ་བུ་ལ་སྐྱོན་བརྗོད་བྱས་པ་ནི་གཤམ་ནས་དཔེ་མཚོན་ཙམ་དུ་བྲངས་ཡོད་པ་འདི་ཡིན།

གལ་སྲིད་སྐྱེ་ལྡན་ཞིག་གི་སྟེང་དུ་རིགས་རྫས་རེ་རེའི་རིགས་རྒྱུད་ཀྱི་གནས་ཚུལ་ཆ་ཚང་རྟོགས་ནའང་། ངས་སྐྱེ་ལྡན་དེ་ཅི་ཞིག་ཆགས་མིན་ལ་སྔོན་དཔག་བྱེད་མི་ཐུབ། ལུག་གུ་དང་སེང་གེའི་ཁྱད་པར་ནི་དུད་འགྲོ་འདི་གཉིས་ཀྱི་རིགས་རྫས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ལས་ཐལ་ཆེར་ཡོངས་སུ་བྱུང་བ་ཞིག་ཡིན། འོན་ཀྱང་། རིགས་གཅིག་གི་ནང་དུ་སྐྱེ་ལྡན་སོ་སོའི་བར་གྱི་ཁྱད་པར་ནི་རིགས་རྫས་དང་། ཁོར་ཡུག་གཉིས་ཀའི་ལྟོས་བཅས་ཀྱི་འབྲེལ་བའི་འབྲས་བུ་ཁྱད་པར་བ་ཞིག་རེད། ད་དུང་ངས་འཆར་

བསྐྱེད་བྱེད་ཀྱིན་པའི་སྐྱེ་ལྡན་ཞིག་གི་རིགས་རྫས་དང་། སྐྱེ་ལྡན་དེའི་ཁོར་ཡུག་གི་སྤྱི་གཞུག་ཚང་མ་ཤེས་ཀྱང་། ངས་སྐྱེ་ལྡན་དེར་གསལ་བཤད་མཐིལ་ཕྱིན་ཞིག་བྱེད་མི་ཐུབ། དེ་ཡང་ཧྲིལ་པོ་ནི་ཆ་ཤས་རྣམས་ཀྱི་སྤྱི་སྡོམ་ལས་ལྷག་པ་ཞིག་ཡིན་པ་འདི་མ་ཡིན་པར། ཆ་ཤས་རྣམས་ཀྱི་ཁྱད་ཆོས་ནི་སྤྱིའི་སྟེང་གི་སྤྱི་ཕྱི་འབྲེལ་བའི་རྒྱབ་ལྗོངས་ཀྱི་ནང་དུ་རྟོགས་དགོས་པས་རེད། འགྲོ་བ་མིའི་རང་བཞིན་ནི་རིགས་རྫས་ཀྱི་ཐོན་སྐྱེད་ཁག་གི་ནང་དུ་འཚོལ་ཞིབ་བྱེད་པའི་རྣམ་གཞག་འདིས་རྩ་དོན་དེ་བོར་ཡོད།

ལན་ཊར་གྱིས་རང་གི་གཏམ་བཤད་ནང་འགྲོ་བ་མིའི་རིགས་རྒྱུན་སྡེ་ཁག་གི་ལས་དོན་གྱིས་ཅི་ཞིག་བྱེད་ཐུབ་པ་དང་། ཅི་ཞིག་བྱེད་མི་ཐུབ་པའི་འགྲེལ་བཤད་ཡག་པོ་ཞིག་བྱས་བྱུང་། ཁོང་གིས་རིགས་རྫས་ཀྱིས་མིའི་འཚོ་གནས་ཀྱི་ཆ་ཐམས་ཅད་ལ་དབང་དུ་བསྒྱུར་པའི་ལྟ་ཚུལ་འདི་གཞིར་བཞག་ནས་གླེང་མེད་ནའང་། ནད་ངོར་གྱི་དཀའ་རྙོག་ནི་ཚན་རིག་གི་སྡེ་ཚན་འདིའི་ནང་དུ་འབྱུང་ངེས་རེད། ཨ་ཧྲོ་ཊིས་༼Alison Abott༽མིའི་རིགས་རྒྱུན་སྡེ་ཁག་དེ་ན་ཆ་བཅོས་ཐབས་སུ་བཀོལ་སྤྱོད་བྱས་ནས་བྱུང་བའི་ནད་ངོར་གྱི་དཀའ་རྙོག་ཅིག་ལ་འགྲེལ་བཤད་བྱས་འདུག མི་མང་པོ་ཞིག་ལ་མཚོན་ན། སོ་སོས་ཟ་བཞིན་པའི་སྨན་རྫས་ཀྱིས་རང་གི་ལུས་སྟེང་དུ་ནུས་པ་འདོན་ཐུབ་ཀྱི་མེད། འདི་ནི་གཙོ་བོར་རིགས་རྒྱུན་གྱི་ཁྱད་པར་ལ་ཐུག་ཡོད། རིགས་རྒྱུན་གྱི་ཁྱད་པར་དེས་ལུས་པོའི་སྨན་རྫས་འཇུ་སྟངས་དང་། སྨན་རྫས་ཤིག་གིས་ཕན་ཐོགས་མིན། དེ་བཞིན་མང་ཉུང་ཅི་འདྲ་ཞིག་འཐུང་དགོས་མིན་བཅས་ལ་ཤུགས་རྐྱེན་ཐེབས་ཀྱི་ཡོད། དེང་སྐབས་ཨ་རིའི་བཟའ་བཏུང་དང་སྨན་

རྫས་འཛིན་སྐྱོང་ཁང་ལྟ་བུའི་སྒྲིག་ཁྲིམས་ལྟ་ཞིབ་ཚོགས་པས་སྨན་རྫས་ཁ་ཤས་ཀྱི་སྟེང་དུ་རིགས་རྫས་གཏན་ཁེལ་བའི་མི་ཚོར་མ་གཏོགས་འོས་འཚམས་མིན་ཚུལ་ཡི་གེར་འགོད་དགོས་མིན་བསམ་བློ་གཏོང་གི་ཡོད། འདིས་ང་ཚོ་ནི་སོ་སོའི་རིགས་རྒྱུན་གྱི་རྩ་ཆིག་དེ་ཡིག་ཐོག་ཏུ་བཀོད་ཡོད་པའི་འཛིག་རྟེན་ཞིག་ལ་བསྐྱལ་རྒྱུ་རེད། ང་ཚོས་མི་འགྱུར་བར་སོ་སོའི་ཁྱུག་མའི་ནང་རང་གི་ངོ་རྟགས་འཛིན་བྱང་དང་ལྷན་དུ་སོ་སོའི་རིགས་རྒྱུན་གྱི་འཛིན་བྱང་ཞིག་ཀྱང་འཁྱེར་དགོས་སམ། འདི་ནི་རིགས་རྒྱུན་ཚན་རིག་གི་གྲུབ་འབྲས་དང་འབྲེལ་བའི་བླང་དོར་གྱི་དཀའ་རྙོག་འབྱུང་ངེས་ཡིན་པའི་དཔེ་མཚོན་ཞིག་རེད།

ཚན་རིག་གི་གྲུབ་འབྲས་རླབས་ཆེན་འདིས་སྤྱི་ལྟས་མང་པོ་ཞིག་བསླངས་ཡོད་པ་དེར་ཞིབ་ལྟ་བྱེད་རྒྱུ་ནི་དང་བ་འདྲེན་པ་ཞིག་རེད། ང་ཚོ་འདི་ནས་ཕྱོགས་གང་དུ་འགྲོ་དགོས་སམ། ཕལ་ཆེར་འགྲོ་བ་མིའི་རིགས་རྒྱུན་སྡེ་ཁག་གི་ལས་དོན་དང་། འདི་མཚུངས་ཀྱི་སྐྱེ་དངོས་འཕྲུལ་ལས་ཀྱི་ལས་གཞི་སྟེ། སི་ཊམ་ཕྲ་ཕུང་༼Stem cell༽གི་བཀོལ་སྤྱོད་དང་རིགས་རྫུ་ལྟ་བུ་ལ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་རྒྱབ་སྐྱོར་དང་། ཡང་ན་འགོག་རྒོལ་མི་བྱེད་རྒྱུ་ནི་མདུན་བསྐྱོད་ཀྱི་ལམ་བུ་ཁོ་ན་དེ་ཡིན་སྲིད། ང་ཚོས་བླང་དོར་གྱི་གནས་སྟངས་དང་ཚན་རིག་གི་རྒྱབ་ལྗོངས་ཀྱི་ནང་དུ་གནད་དོན་རེ་རེར་ལེགས་ཉེས་དབྱེ་ཞིབ་དང་། གྲོས་བསྡུར་བྱེད་པའི་སྤྱོད་པའི་ལངས་ཕྱོགས་ཡངས་པོ་ཞིག་འཛིན་དགོས། འདི་ནི་ལས་སླ་བོ་ཞིག་མིན་ཡང་། ང་ཚོས་འདི་ལྟར་བྱས་ན་དཀའ་རྙོག་ཆེན་པོ་ཁག་ལས་རྒྱལ་ཐུབ་རྒྱུ་རེད།

རྒྱལ་བ་ཀརྨ་པ་ལ་བཙར་འདྲི།

བཙར་འདྲི་འདི་ནི་ཤོགས་པའི་བགྲོ་གླེང་ཞིག་གི་མཇུག་ཏུ་བྱུང་བ་ཡིན། མ་ཐེའོ་ཡིས་ང་ལ་ཡར་ལངས་ནས་རྒྱལ་བ་ཀརྨ་པའི་རྗེས་སུ་འགྲོ་དགོས་པར་བརྗོད་སོང་། ཡིན་ཡང་། སྐར་ཆ་འགའ་ཤས་ཤིག་གི་ནང་ཁོང་ནི་མཐོང་ཡུལ་དུ་མེད་པར་གྱུར་འདུག ངའི་སྒོ་རྣམས་གཏན་ཞིང་མི་མེད་སྟོང་པའི་བར་ཁྱམས་ཤིག་གི་ནང་ལུས་པ་དང་། ངས་མ་ཐེའོ་དང་ངའི་བུ་ཕེ་ཏྲར་གཉིས་ཀྱང་གང་དུ་ཡོད་མེད་མ་ཤེས། ཕེ་ཏྲར་གྱིས་དེང་དུས་ཀྱི་གཞོན་སྐྱེ་ཚོར་བྱུང་ཆ་ཡོད་པའི་གློག་ཆས་ཆུང་ཆུང་ཞིག་བརྒྱུད་ནས་བཙར་འདྲི་འདི་སྒྲ་འཇུག་བྱེད་པའི་ཁས་བླངས་ཡོད། ངས་ཡུན་རིང་ལ་བསྒུག་པའི་འཛོམས་དུས་ནི་ད་ལྟ་ཤོར་ཟིན་པའི་མདང་རྒྱུག་བཞིན་བར་ཁྱམས་དེའི་ནང་ཡར་མར་སོང་བ་ཡིན། དེ་ནས་གློ་བུར་དུ་མ་ཐེའོ་སྒོ་ཞིག་གི་ནང་ནས་ཕྱིར་ཐོན་པ་དང་། ངའི་བུའང་བར་ཁྱམས་ཀྱི་ཕྱོགས་གཞན་ནས་ཚུར་ཡོང་གི་འདུག ང་ཚོ་རྒྱལ་བ་ཀརྨ་པའི་གཟིམ་ཁང་དུ་ལྷན་འཛོམས་བྱས་ཤིང་། ཁོང་ནི་ཀུབ་སྐྱེགས་ཆེན་པོ་ཞིག་གི་སྟེང་དུ་བཞུགས་འདུག མ་ཐེའོ་ཡིས་ང་ལ་འགོ་འཛུགས་པའི་བརྡ་ཞིག་བརྒྱབ་བྱུང་། ངས་གྲ་སྒྲིག་བྱས་

ལོ་ཡེ་སིས་རྒྱལ་བ་ཀརྨ་པར་བཙར་འདྲི་ཞུ་བཞིན་པ།

ཡོད་པའི་དྲི་བ་ནི་འོག་གི་འདི་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡིན། "རྒྱལ་བ་ཀརྨ་པ་ལགས། ཁྱེད་ཀྱིས་ནི་མ་འདི་ཚོར་ཚན་རིག་པ་ཚོའི་སྐད་ཆ་ལ་དོ་སྣང་ཆེན་པོས་ཉན་ཡོད། འོན་ཀྱང་། ཁྱེད་ཀྱིས་གསུངས་པ་ལྟར་ན། ཁྱེད་ལ་དངོས་ལུགས་དང་། ངོ་བོ་འཛིན་པའི་གྲུབ་རྫས་ཀྱི་སྐྱེ་དངོས་རིག་པ། རིག་རྒྱུན་ཚན་རིག་བཅས་ཀྱི་ཤེས་ཡོན་གྱི་རྒྱབ་ལྗོངས་ཤིག་ཕལ་ཆེར་མེད། དེ་བཞིན་ཁྱེད་ནི་ལོ་ན་ཆུང་ཆུང་ཡང་རེད། ཁྱེད་ཀྱིས་དོ་སྣང་ཆེན་པོས་ཉན་པ་དེ་ཅི་ཞིག་ཡིན་ནམ། ཁྱེད་ཀྱིས་ཅི་ཞིག་སྒྲོང་གི་ཡོད་དམ། བགྲོ་གླེང་འདི་དག་གི་ནང་དུ་ཁྱེད་ཀྱི་བློ་ཡིས་ཅི་ཞིག་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་དམ།" ངས་དྲི་བ་འདི་དག་མ་ཆར་བའི་སྔོན་ནས་ཁོང་ནི་སོ་སོའི་བསམ་བློའི་ནང་དུ་ལྷུང་ཟིན་པའི་ཚོར་སྣང་ཞིག་བྱུང་། དོན་དངོ་མར་ཁོང་གི་ལན་ནི་དང་ཐོག་ཐད་ཀར་ཞིག་ཀྱང་མ་རེད།

"སྤྱིར་གལ་ཏེ་ཁྱེད་ཀྱིས་ངས་རྒྱུ་མཚན་ཅིའི་ཕྱིར་ཚན་རིག་གི་ནང་དུ་སྤྲོ་སྣང་ཞིག་སྐྱེད་པའི་དྲི་བ་འགོད་ཀྱི་ཡོད་ཚེ། དེ་ནི་ཚན་རིག་དང་ནང་དོན་རིག་པ་གཉིས་ལ་མཚུངས་ཆོས་ཡོད་པས་ཡིན། ངས་ཁྱེད་ལ་རྒྱུ་མཚན་གཉིས་སྤྲོད། གཅིག་ནི་ནང་དོན་རིག་པ་དང་ཚན་རིག་གཉིས་ཀ་རྒྱུ་དང་འབྲས་བུའི་འབྲེལ་བ་ལ་གཞི་བཅོལ་ཡོད། ཅི་ཞིག་བྱུང་ཡང་རྒྱུ་ཞིག་བརྒྱུད་ནས་འབྱུང་ཞིང་། འདིའི་ཐད་ནས་ང་ནི་ཚན་རིག་གི་བགྲོ་གླེང་ལ་ཆ་རྒྱུས་མེད་པ་ཞིག་མིན།

"རྒྱུ་མཚན་གཉིས་པ་ནི། ནང་དོན་རིག་པ་དང་ཚན་རིག་གཉིས་ཀའི་ནང་དུ་རྨོངས་པའི་དད་ཞེན་མེད་པ་དང་། ཚད་མ་ལ་གདེང་འཛོག་ཆེན་པོ་ཞིག་བྱེད། མཚམས་རེར་ནང་དོན་རིག་པའི་ནང་དུ་རྨོངས་དད་མང་པོ་ཞིག་ཡོད་པ་ནི་བདེན་པ་རེད། འོན་ཀྱང་། སྤྱིར་ཚན་རིག་དང་ནང་དོན་རིག་པ་གཉིས་ནི་བདེན་དཔང་བཙན་

 པོ་ལ་བརྟེན་ཡོད། འདི་ནི་དོན་དངོས་སུ་ངའི་མོས་པ་དང་མཐུན་པ་ཞིག་ཡིན།"

རྒྱལ་བ་ཀརྨ་པས་ང་ལ་གློ་བུར་དུ་བལྟས་པ་དང་། ངས་ཁོང་གི་མིག་ཟུང་གི་ནང་ཁ་ཞེ་གཉིས་ཀྱི་ཚོར་སྣང་ཟབ་མོ་ཞིག་རྙེད་བྱུང་། ངས་སླར་ཡང་རང་གི་དྲི་བ་ཐོག་མ་དེ་དྲིས་པ་ཡིན། "ཡིན་ཡང་། ཁྱེད་ཀྱིས་རང་ལ་འགྲོར་བཞིན་པའི་ཚན་རིག་གི་གནས་ཚུལ་འཕོར་ཆེན་འདི་ཚོ་ཅི་ཞིག་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་དམ།"

"ངས་དོན་དངོས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་ལ་རྒྱུན་དུ་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བྱེད་ཀྱི་མེད།" ཁོང་གིས་བརྗོད་བྱུང་། "འོན་ཀྱང་། ངས་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བྱེད་སའི་ཁྱབ་ཁོངས་གལ་ཆེན་གཉིས་ཡོད་པ་དང་། གཅིག་ནི་འཛམ་གླིང་གི་ཕྱི་ཚུལ་གྱི་འགྲེལ་བཤད་དང་གཅིག་ཤོས་ནི་སེམས་ཀྱི་དངོས་ཡོད་གནས་ལུགས་དེ་ཡིན། ངས་བརྗོད་གཞི་བྱེ་བྲག་པ་ཞིག་གི་སྐོར་ལ་ཞིབ་ཏུ་ཤེས་ན་འདོད་ཆེ། ཚན་རིག་གི་ཤེས་ཡོན་ལ་ཞིབ་ཏུ་འཚོལ་ཞིབ་བྱེད་ཚོག་པ་དང་། འདིས་རང་གི་གོ་རྟོགས་ཕྱུག་ཏུ་གཏོང་རྒྱུ་རེད།"

"ཚན་རིག་གི་སྐོར་ནས་བཤད་ན། ཁྱེད་རང་༧གོང་ས་མཆོག་གི་ཞབས་རྗེས་ཀྱི་ནང་དུ་ཞུགས་རྒྱུའི་འཆར་གཞི་ཡོད་དམ།"

ཁོང་གི་ལན་གྱི་ནང་དུ་ཁེངས་སྐྱུང་གི་འཇུམ་མདངས་འཛམ་པོ་ཞིག་འདུག "སེམས་ཁུགས་ཀྱི་ཐད་ནས་བཤད་ན། ང་ལ་འཆར་གཞི་འདི་ཡོད། འོན་ཀྱང་། ད་ལྟ་ང་ལ་དབྱིན་ཡིག་གི་ཐ་སྙད་ཀྱི་དཀའ་ངལ་ཡོད་པ་དང་། ངས་དབྱིན་ཡིག་ཐོག་མར་སྦྱོང་དགོས་ཤིང་། སྐད་ཡིག་གི་བཀག་རྒྱ་མེད་པའི་ཐོག་ནས་ཚན་རིག་གི་རྨང་གཞིའི་ཤེས་ཡོན་རྣམས་ལ་སློབ་དགོས་པ་ཞིག་རེད།"

"དེང་རབས་ཀྱི་ཚན་རིག་གི་གསར་རྙེད་ཁག་གིས་མཚམས་རེར་ཁྱེད་ལ་

འཛིགས་སྣང་ཞིག་སྐྱེར་རམ།"

ཁོང་གི་ཡང་བསྐྱར་ང་ལ་ཁ་ཞེ་གཉིས་མེད་དང་། རྒྱུན་འཛུགས་ཀྱི་གོ་རྟོགས་ཀྱི་ལན་ཞིག་སྤྲད་བྱུང་། "ཕྱོགས་གཅིག་ནས་ངས་གསར་རྙེད་ཁག་གི་ནུས་ཤུགས་དེ་ཚོར་ཆེ་མཐོང་དང་། ཚན་རིག་གི་མདུན་བསྐྱོད་དེ་ལྷག་པར་མི་རྣམས་ཀྱི་བདེ་ཐང་ལ་ཕན་པ་ཞིག་ཡིན་ཚེ་གདེང་འཛོག་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། ཕྱོགས་གཞན་ནས་གསར་རྙེད་དེ་ཚོར་མི་དགེ་བའི་ནུས་པ་ཞིག་ཡོད་པའང་གསལ་པོ་རེད།"

ངས་སྐྱེར་དང་འབྲེལ་བའི་སྐད་ཆ་ཞིག་གི་ཐོག་ནས་བཅར་འདྲི་འདི་རྫོགས་ཐབས་བྱས་པ་ཡིན། "ཁྱེད་ཀྱིས་བོད་དྲན་གྱི་འདུག་གམ།"

ཁོང་གི་ཞལ་རས་ནས་སྐྲམ་ནན་གྱི་རང་བཞིན་ཆེས་ཆེར་མངོན་བྱུང་། "ང་ནི་སྔོན་མ་བོད་དུ་གནས་སྡོད་དམ་དྲག་ཅིག་གི་ནང་དུ་ཡོད། ཡིན་ཡང་། སོ་སོའི་ཕ་ཡུལ་ནི་རྟག་ཏུ་ས་ཆ་ཡག་པོ་ཞིག་རེད། ལྷག་པར་དུ་ངའི་ནང་མི་ཚོང་ལ་དྲུང་ཞེན་ཆེ་ཞིང་། འདི་ནི་རང་བྱུང་ཞིག་རེད།" ཁོང་གིས་བློ་བརྟན་འགྱུར་མེད་ཡིན་པའི་ཞལ་རས་ཀྱི་ཉམས་འགྱུར་ཞིག་གི་ངང་ནས་མཇུག་བསྡུས་བྱུང་།

ལེའུ་དྲུག་པ།

ཤེས་པ་ནས་བླང་དོར་གྱི་རྣམ་གཞག་བར།

བརྩེ་ལྡན་གྱི་ཀློག་པ་པོ་ལགས། ཁྱེད་ཀྱིས་རང་གི་ཕྲུ་གུ་ལ་རྩེད་ཆས་གསར་པ་ཞིག་སྤྲོད་སྐབས། ཕྲུ་གུས་རང་གི་འོད་བཀྲ་ཞིང་བདེ་བས་གང་བའི་མིག་ཟུང་གིས་ཁྱེད་ལ་འཛུམ་བསྟན་པ་དེ་ཡིད་ལ་དྲན་པར་གྱིས། དེ་ནས་དངོས་ཁམས་རིག་པ་བ་ཞིག་གིས་ཁྱེད་ལ་དོན་དངོས་སུ་མིག་ཟུང་དེ་ལས་ཅི་ཡང་ཐོན་གྱི་མེད་པ་དང་། ཡུལ་གྱི་ངོས་ནས་བརྟག་ཐུབ་པའི་མིག་ཟུང་གི་བྱེད་ལས་ཀྱི་དངོས་ཡོད་གནས་ལུགས་ནི་འོད་ཀྱི་ཕོན་ཏ་(quanta)བསྡུད་མར་ལེན་པའམ་རང་སྙིང་དུ་འཛོཊག་པར་བྱེད་རྒྱུ་དེ་ཡིན་པ་བརྗོད་དུ་ཆུག དངོས་ཡོད་གནས་ལུགས་ཀྱི་དངོས་ཡོད་གནས་ལུགས་ནི་ཅི་འདྲའི་ཁྱད་མཚར་བ་ལའང་། ཡིན་ལུགས་འདིས་ཁྱེད་ལ་གང་ཞིག་མ་ཚང་བའི་ཚོར་སྣང་ཞིག་མི་སྐྱེར་རམ།

ཝེ་རོ་ཧྲིན་ཀར།

༄༅། །ཚོགས་འདུའི་མགོ་མཇུག་གང་དུའང་ཤེས་པ་དང་བླང་དོར་གྱི་བརྗོད་གཞི་ནི། སྔ་དྲོའི་ཚན་རིག་གི་གཏམ་བཤད་ཀྱི་རྗེས་སུ་བྱུང་བའི་གྲོས་བསྡུར་ནང་ཡང་ཡང་ཐོན་ཡོད། ང་ཚོས་བརྗོད་གཞི་འདི་གཉིས་བར་མཚམས་འདྲ་མིན་དུ་གླེང་བ་དཔེར་ན། མེ་ཁད་ཀྱིས་མངོན་ཐོན་དང་ཤེས་པའི་སྐོར་ལ་གླེང་དུས་དང་། ངས་ཚེ་སྲོག་གི་གཞི་རྩར་ཡོད་པའི་ཕྲ་ཕྲུང་གི་ཚོར་ཤེས་ཀྱི་གོ་རྟོགས་བརྗོད་སྐབས་སོགས་སུ་བྱུང་། (ཕྲ་ཕྲུང་གི་གནས་རིམ་གྱི་ཚོར་ཤེས་དང་འབྲེལ་བའི་གོ་རྟོགས་དེ་ནི་ཤར་རེ་ལའི་མཇུག་རྗེས་ཤིག་རེད།) ལན་ཊར་གྱིས་ང་ཚོར་མིའི་རིགས་རྒྱུད་སྡེ་ཁག་དང་། རིགས་རྒྱུད་ཚན་རིག་གི་ཞིབ་འཇུག་ནང་མདུན་བསྐྱོད་བྱུས་པར་བརྟེན་ནས་ཉེ་ཆར་བྱུང་བའི་བླང་དོར་གྱི་དཀའ་རྙོག་མང་པོ་ཞིག་ཡོད་པ་བརྗོད་སོང་། འོད་སོ་ལྷུས་ཀྱང་སྙིང་རྗེ་དང་

གདུང་སེམས་མཉམ་བསྐྱེད་ལ་སྐྱེ་དངོས་རིག་པའི་རྟེན་གཞི་ཞིག་ཡོད་སྲིད་པ་དང་། རིགས་རྒྱུན་དང་འགྲོ་བ་མིའི་རིག་གཞུང་གི་བར་གྱི་འབྲེལ་བའི་སྐོར་ལ་གཏམ་བཤད་བྱས་ཡོད།

ཡིན་ཡང་། ནང་དོན་རིག་པའི་སློམ་སྒྲུབ་ཀྱི་འཚོལ་སྟེག་གི་སྲོལ་རྒྱུན་རིང་པོ་དང་བསྡུར་ན། ནུབ་ཕྱོགས་ཀྱི་ཚན་རིག་གི་ཤེས་པའི་ཞིབ་འཇུག་ལ་ད་དུང་ཡང་གཉོམ་ལག་རྒྱས་པའི་སྣང་བ་ཞིག་མེད། དེ་མཚུངས་ནུབ་ཕྱོགས་སུ་བླང་དོར་གྱི་རྣམ་གཞག་ནི་མཇུག་གི་དཔྱད་པ་ཞིག་གི་ཚུལ་དུ་ཚན་རིག་གི་ནང་འབྱུང་གི་ཡོད། ཞིབ་འཇུག་མདུན་དུ་བཞུད་པ་དང་། ཚན་རིག་གི་གསར་གཏོད་ཅིག་འབྱུང་ལ་ཉེ་དུས་དང་། ཡང་ན་བྱུང་ཚར་བའི་རྗེས་སུ་ང་ཚོས་མཚམས་བཞག་ནས་དེའི་བླང་དོར་གྱི་ཤུགས་བསྐྱེན་ཁག་ལ་བསམ་གཞིགས་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། དེ་ལས་ལྡོག་སྟེ། བླང་དོར་གྱི་རྣམ་གཞག་གི་གོ་རྟོགས་ནི་ནང་བསྟན་གྱི་ཙ་བར་ཟུག་ཡོད་པ་མ་ཟད། ཤེས་པའི་སྐོར་གྱི་ནང་པའི་ལྟ་བ་དང་གཅིག་ཏུ་བསྒྲིལ་ཡོད།

ང་ཚོས་འདི་ནས་ནང་པ་ཚོས་བགྲོ་གླེང་འདི་ལ་འཕུལ་བའི་ལེགས་སྐྱེས་ཀྱི་ཕྱོགས་ལ་རྣ་བ་གཏོད་རྒྱུ་ཡིན། ཨ་ལན་གྱིས་ནང་དོན་རིག་པའི་འབྱུང་ཁུངས་དང་། དེའི་བླང་དོར་གྱི་ཤུགས་བསྐྱེན་སོགས་གསོན་ཉམས་

ཚོགས་འདུའི་ཟུར་ཞིག

དོན་ཅིང་རབ་ཏུ་ཐུག་པའི་འགྲེལ་བཤད་ཉིང་བསྡུས་ཤིག་གི་ནང་བསྡུ་ཐབས་བྱས་ཏེ། ནང་དོན་རིག་པ་ནི་སེམས་ཀྱི་ཚན་རིག་གི་ཚུལ་དུ་གསལ་བཤད་བྱེད་རྒྱུ་རེད།

ནང་དོན་རིག་པ་སྟེ་སེམས་ཀྱི་ཚན་རིག་ཅིག

"འདས་པའི་ཉིན་འདི་ཚོར་ང་ཚོས་ཚན་རིག་གི་སྡེ་ཚན་འདྲ་མིན་གྱི་ཚན་རིག་པ་ཚོའི་གོ་རིམ་ལྡན་ཞིང་གཅིག་ཏུ་བསྒྲིལ་ཡོད་པའི་གཏམ་བཤད་ལ་ཉན་པ་རེད།" ཨ་ལན་གྱིས་འགོ་བཙམས་སོང་། "གོ་བསྡུར་དེ་དག་གི་ནང་དུ་ནང་དོན་རིག་པའི་ཕྱོགས་ནས་ཅུང་ཅུང་ཞིག་མ་གཏོགས་གླེང་མེད་པ་དང་། དེ་བཞིན་གང་གླེང་ཡོད་པ་དེ་དག་ནི་གོ་རིམ་མེད་པར་སྐབས་རེར་བྱུང་བ་ཞིག་རེད། དེའི་ཕྱིར་ངས་འདི་ནས་ནང་པའི་ལྟ་ཚུལ་གཞིར་བཞག་གིས་གོ་རིམ་ལྡན་པའི་འགྲེལ་བཤད་ཉིང་བསྡུས་ཤིག་བྱེད་རྒྱུ་ཡིན། ཡིན་ཡང་། ཚན་རིག་གི་གཏམ་བཤད་རྣམས་དང་འདྲ་བའི་ཞིབ་ཚགས་ཤིག་ཡོང་རྒྱུ་མ་རེད།

"སི་ཏེ་ཝེན་གྱིས་མངོན་སུམ་རིག་པའི་ཚན་རིག་གི་ལོ་རྒྱུས་ནི་ཧྲ་ལེ་ལེའོ་ཡི་སྐབས་ཐོག་ནས་འགོ་བཙམས་པར་བརྗོད་བྱུང་། དེ་ནི་ལོ་བཞི་བརྒྱའི་ཡར་སྔོན་རེད། ཡིན་ཡང་། ཏེ་མོད་ཀི་རེ་ཏེ་སིས་དོན་དངོས་སུ་གྲུབ་ཡོད་པ་ནི་བར་སྣང་དུ་གཡོ་འགུལ་བྱེད་ཀྱིན་པའི་རྡུལ་ཕྲན་རྣམས་ཡིན་པར་བརྗོད་ནས་ལོ་ངོ་ཉིས་སྟོང་བཞི་བརྒྱ་ལྷག་ཙམ་ཕྱིན་ཡོད། ལྟ་བ་འདི་ཚོར་མངོན་སུམ་རིག་པའི་ཚན་རིག་དང་། དེའི་ཤེས་ཡོན་ཕྱོགས་བསྡུ་ནི་ལོ་ངོ་བཞི་བརྒྱ་ལས་འགོར་ཡོད་མེད་ལ་མ་ལྟོས་པར་ལོ་རྒྱུས་རིང་པོ་ཞིག་ཡོད། ནུབ་ཕྱོགས་སུ་སེམས་ཀྱི་མངོན་སུམ་རིག་པའི་ཚན་རིག་ནི་འདས་པའི་ལོ་བརྒྱ་དང་ཉི་ཤུའི་ནང་ཚུན་ལ་བྱུང་བ་ཞིག་རེད། ཚིག་གཞན་

ཞིག་གིས་བརྗོད་ན། ང་ཚོས་ལོ་དོ་སུམ་སྟོང་གི་རིང་སེམས་སྣང་མེད་དུ་བསྐྱུར་ཏེ། སེམས་ནི་ཚན་རིག་གི་ནང་དུ་འཛུལ་ནས་རིང་པོ་ཞིག་འདས་མེད།

“འོན་ཀྱང་། ཐ་ན་དེ་ནས་ཀྱང་ཞིབ་འཇུག་པ་ཚོས་མགྱོགས་པོར་སེམས་ལས་སྤྱོད་པ་གཙོ་བོར་བཟུང་བ་དང་། འདིས་ཁོང་ཚོ་སླར་ཡང་ས་ཆ་རྒྱུས་ཡོད་དུ་བསྐྱལ་ཡོད། ཁོང་ཚོས་མཐའ་མར་སེམས་ལ་བློའི་འཛིན་པའི་སེམས་ཁམས་རིག་པའི་ནང་ཞིབ་འཇུག་བྱས་ནའང་། དེ་ནི་རྒྱུན་དུ་གང་ཟག་གཞན་ཞིག་གི་སེམས་རེད། དེ་བཞིན་དབང་རྩའི་ཚན་རིག་ནང་གང་ཟག་གཞན་ཞིག་གི་ཀླད་པ་རེད། འདི་ལྟར་སེམས་ཀྱི་ཞིབ་འཇུག་དེ་ཡང་ཡང་འགོ་བཙམས་ཡོད་ཀྱང་། རྒྱུན་དུ་ས་ཆ་རྒྱུས་ཡོད་ཀྱི་ནང་འབྱུང་གི་ཡོད་པ་སྟེ། ཀླད་པའམ་སྤྱོད་པར་ཞིབ་འཇུག་བྱེད་པ་འདི་རེད།

“ཤེས་བཞིན་གྱིས་སེམས་བྱུང་ཁག་ལ་གང་ཟག་དང་པོའི་ངོས་ནས་ཞིབ་ལྟ་བྱེད་པ་འདི་ནི་རང་གི་སེམས་ཀྱི་ནུས་རྩོལ་གང་རུང་ལ་ཐད་ཀར་སྟོབ་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་ལམ་ཁོ་ན་དེ་རེད། ཡིན་ཡང་། ད་ལྟ་འདི་ནི་ནུབ་ཕྱོགས་སུ་ཆེད་སྦྱོང་ཤེས་རིག་མ་ཡིན་པའི་སེམས་ཁམས་རིག་པའི་གནས་རིམ་དུ་ལྷག་ཡོད་པ་དང་། གནད་རྟོགས་ཤིང་ཞིབ་ཚགས་པའི་གང་ཟག་དང་པོའི་ཚན་རིག་དང་ཞིབ་འཇུག་ཚོད་ལྟ་ཞིག་མེད། འཛམ་མིན་སི་༼William James༽ནི་ཨ་རིའི་སེམས་ཁམས་རིག་པ་སྔ་བ་ཞིག་ཡིན། ཁོང་གིས་ཨ་རིའི་ནང་སེམས་ཁམས་རིག་པའི་ཞིབ་འཇུག་བརྟག་དཔྱད་ཁང་ཐོག་མ་དེ་རྩ་འཛུགས་བྱས་ཤིང་། སེམས་རྟོགས་པའི་ཐབས་ལམ་གསུམ་བརྗོད་ཡོད། སྤྱོད་པ་བརྒྱུད་ནས་སེམས་ལ་འཚོལ་ཞིབ་བྱེད་པ་དང་། ཀླད་པའི་ཚན་རིག་གིས་སེམས་ལ་ཞིབ་འཇུག་བྱེད་པ། ཁ་ནང་དུ་ཕྱོགས་པའི་གང་ཟག

དང་པོའི་དཔྱད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བློ་ལ་དཔྱད་པ་གཏོང་བ་བཅས་རེད། ཐོག་མ་གཉིས་ནི་ང་ཚོར་རྒྱུས་ཡོད་ཡིན་ཞིང་། སྔོན་པའི་ཞིབ་འཇུག་ལ་ང་ཚོ་ཇེ་ཡག་ཏུ་འགྲོ་བཞིན་པ་དང་། དབང་རྩའི་ཚན་རིག་གི་ང་ཚོའི་ཤེས་ཚད་ནི་ཧ་ཅང་མཐོ་པོ་རེད། ཡིན་ཡང་། ཁ་ནང་དུ་ཕྱོགས་པའི་དཔྱད་པ་ནི་ སྔར་གནས་སུ་ལྷག་ཡོད་པར་སྣང་།”

ཚོར་བ་ཞུགས་ཆེན་སློང་བའི་ངོ་སྤྲོད་འདིའི་རྗེས་སུ་ཨ་ལན་གྱིས་རང་གི་ལག་པ་གཉིས་སྐར་ཆ་འགའ་ཤས་ལ་གཡོ་འགུལ་མེད་པར་བཞག་འདུག འདི་ནི་ཁོང་གིས་སྐད་ཆ་མཚམས་བཞག་ནས་ཐལ་ཆེར་བསམ་བློ་གཏོང་བཞིན་པའི་རྣམ་པ་ཞིག་ཀྱང་རེད། གང་ཟག་དང་པོའི་ཚན་རིག་ནི་ཁོང་ལ་དང་བ་ཞུགས་ཆེན་སྐྱེར་བའི་འཚོལ་ཞིབ་ཅིག་ཡིན་ཞིང་། བརྗོད་གཞི་འདི་ནི་ཁོང་གི་དཔེ་དེབ“ཡུལ་ཅན་གྱི་བཀག་སྡོམ”ཞེས་པའི་བརྗོད་དོན་གཙོ་བོ་རེད། ཁོང་གིས་སྨྲ་མཐུད་ནས་བཤད་རྒྱུར། “འཆི་བའི་སྐབས་སུ་སེམས་ལ་ཅི་ཞིག་འབྱུང་གི་ཡོད་མེད་དང་། ཤེས་པ་དང་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ནི་ཅི་ཞིག་ཡིན་མིན། དེ་བཞིན་སྨྲུ་མ་ཞིག་འགྲུབ་པའི་སྐབས་གང་དུ་སེམས་དེ་ཐོན་གྱི་ཡོད་མེད་བཅས་ཀྱི་དྲི་བ་ལྟ་བུ་ནི་ཚན་རིག་པ་ཚོར་གཟུགས་འདས་རིག་པའི་གནད་དོན་ཞིག་རེད། དེའི་ཕྱིར་སེམས་དང་ཤེས་པ་ནི་ངོ་བོའི་ཐད་ནས་གཟུགས་འདས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཞིག་ཡིན་མིན་ལ་བསམ་བློ་གཏོང་བར་རིན་ཐང་ཡོད། ཡང་ན་ང་ཚོར་སྣང་ཚུལ་རང་སྐྱེང་ནས་སེམས་དང་ཤེས་པར་ཞིབ་འཇུག་བྱེད་པའི་ཚན་རིག་འཁྲུས་ཚང་ཞིག་སྤྱེལ་བའི་ལག་ཆ་ཚད་ལྡན་ཞིག་མེད་པ་ཡིན་ནམ།

“མངོན་སུམ་རིག་པའི་ཚན་རིག་ནི་ཀླ་ལི་ལེའོ་ལྟ་བུའི་ཚན་རིག་པ་ཚོར་སྣང་

ཚུལ་གྱི་རིགས་ལ་ཐག་ཉེ་བོར་ཞིབ་ལྟ་བྱས་ནས་བྱ་དངོས་ཀྱི་བྱུང་འགྲོས་རྟོགས་པར་བྱེད་པའི་འཕྲུལ་ལས་འདང་ངེས་ཤིག་ལྡན་པའི་དུས་སུ་མདུན་མཆོངས་བྱས་ཤིང་། འཕྲུལ་ལས་ཇེ་ལེགས་སུ་ཕྱིན་པར་བརྟེན་ནས་སྣང་ཚུལ་གྱི་གནད་རྟོགས་པའང་ཇེ་ཡག་ཏུ་སོང་། ཚན་རིག་ནི་བདེན་འཛིན་སྐོར་ཞིག་གི་ངོས་ནས་འགོ་ཚུགས་པ་མ་ཡིན་པར། སྣང་ཚུལ་ཞིག་ལ་ཞིབ་འཇུག་ཚོད་ལྟ་བྱས་ནས་མངོན་སུམ་གྱི་ཞིབ་ལྟ་ཞིབ་ཚགས་ཤིག་གིས་འགོ་བཙམས་ཡོད། སེམས་ཀྱི་སྐོར་ལ་འདི་འདྲ་ཞིག་བྱུང་མེད་པ་དང་། དེའི་ཕྱིར་ངས་རང་གི་དྲི་བ་དེ་བསྐྱར་དུ་འགོད་རྒྱུ་ཡིན། སེམས་དང་ཤེས་པ་ནི་དོན་དངོས་མར་ཅི་ཞིག་ཡིན་མིན་དང་། འཆི་བའི་སྐབས་སུ་སེམས་ལ་ཅི་ཞིག་འབྱུང་ངམ་ཞེས་པའི་དྲི་བ་ལྟ་བུ་ནི་ཚན་རིག་རང་བཞིན་ཞིག་མ་ཡིན་ནམ། ཡང་ན་འདི་དག་ནི་རིག་གཞུང་གི་ཁ་ཕྱོགས་ཀྱི་གནད་དོན་ཞིག་ཡིན་ནམ། ང་ཚོས་ཀེ་རི་སི་དང་རོད་མན་གྱི་རང་གི་རིག་གཞུང་དང་། ཇེའུ་དང་ཡེ་ཤུའི་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་རྒྱབ་ལྗོངས་ནང་དངོས་ཁམས་ལ་ཕྱོགས་པའི་མངོན་སུམ་གྱི་དྲི་བ་ཁག་གཙོ་བོར་བཟུང་བ་ཙམ་མ་ཡིན་ནམ། རྒྱ་ཆད་དང་རྣམ་དཔྱོད་ཀྱི་ཆ་ནས་ང་ཚོའི་དཔལ་ཡོན་དང་གཅིག་པ་ཡིན་པའི་དཔལ་ཡོན་གཞན་ཞིག་གིས་དྲི་བ་གཞན་རྣམས་འགོད་པའི་གདམ་ཀ་བྱས་པ་མ་ཡིན་ནམ།

"བདེན་པ་འཚོལ་སྐྱེག་གི་དོན་དུ་སངས་རྒྱས་རང་གི་ཁྲིམ་དང་ཁ་བྲལ་ནས་དུས་རབས་གཅིག་ཙམ་གྱི་རྗེས་ཏེ། ལོ་ངོ་ཉིས་སྟོང་དང་བཞི་བརྒྱའི་ཡར་སྔོན་ལ་ཏེ་མོད་ཀི་རེ་ཏེ་སིས་ཕྱི་ལ་ཕྱོགས་པའི་རང་གི་ལྟ་བ་དར་སྤེལ་བྱས་ནས་ཆོས་ཐམས་ཅད་རྡུལ་ཕྲན་ལས་གྲུབ་པ་ཡིན་པར་བརྗོད་ཡོད།"

སངས་རྒྱས།

མཚམས་འདི་ནས་ཨ་ལན་གྱིས་ང་ཚོར་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་ལ་འཚོལ་སྙེག་བྱས་པའི་སྒྲུང་དེ་དེང་རབས་ཀྱི་རྣམ་པར་བསྒྱུར་ནས་བཤད་བྱུང་། "ཤཱཀྱ་ཐུབ་པ་རང་གི་ཁྱིམ་དང་ཁ་བྲལ་ཏེ། རིག་བྱེད་ཀྱི་ཆོས་ལུགས་ལ་ངོ་ལོག་དང་། ཡང་ན་མ་མཐའ་ཡང་དོགས་འདྲི་བྱེད་ཅིང་གནས་ངེས་མེད་ཀྱི་འཚོལ་ཞིབ་པའམ་དཀའ་ཐུབ་པའི་ལས་འགུལ་ཧ་ཅང་ཡངས་པོ་ཞིག་གི་ནང་དུ་ཞུགས། རིག་བྱེད་ཀྱི་ཆོས་ལུགས་ནི་མཁྲེགས་འཛིན་དང་ཚོ་གའི་རང་བཞིན་ཤུགས་ཆེ་ཞིང་། ཐར་བ་ནི་གཏན་ལ་ཕབ་ཡོད་པའི་ཚོ་ག་རྣམས་ཡང་དག་ཏུ་བསྒྲུབས་ནས་འཐོབ་རྒྱུ་ལས་ལམ་གཞན་མེད་པར་འདོད། ཤཱཀྱ་ཐུབ་པ་དང་ཁོང་གི་སྐབས་ཐོག་གི་དཀའ་ཐུབ་པ་ཚོ་ནི་རང་ངོས་ནས་འཚོལ་ཞིབ་བྱེད་པའི་གསར་བརྗེ་བ་སྐོར་ཞིག་རེད།

"ཐོག་མར་ཁོང་གིས་ཁ་གཏད་ཀྱི་རིག་གཞུང་གི་ལས་འགུལ་གསར་པ་འདིར་ངེས་པ་ཐོབ་པའི་དགེ་རྒན་གཉིས་ལ་བསྟེན་པ་དང་། ཁོང་ཚོའི་གམ་དུ་སྒོམ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཐབས་ལམ་ལེགས་ཤོས་རྣམས་ལ་སྦྱོང་བ་མཛད། དགེ་རྒན་འདི་ཚོས་ཧ་ཅང་ཕྲ་བའི་བསམ་གཏན་གྱི་བློ་སྟེ། ཏིང་ངེ་འཛིན་ཞེས་པ་དེ་བསྒྲུབས་ནས་འགྲུབ་ཡོད། ཤཱཀྱ་ཐུབ་པར་སྐྱེས་སྟོབས་ཀྱི་ཤེས་རབ་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡོད་པ་གསལ་པོ་ཡིན་ཞིང་། ཁོང་གིས་དུས་ཡུན་ཐུང་ངུ་ཞིག་གི་ནང་རང་གི་དགེ་རྒན་ཚོར་ཡོད་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་དེ་བསྒྲུབས་ནས་ཁོང་ཚོར་ཡོད་པ་ཇི་བཞིན་འགྲུབ་ཡོད།

"ཡིན་ཡང་། ཁོང་གི་ཡིད་མ་ཚིམས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི། ཟབ་ཅིང་ཕྱིར་ལྡོག་མེད་པའི་བློའི་འཕེལ་རྒྱས་ཤིག་མ་བྱུང་བས་རེད། ཏིང་ངེ་འཛིན་ལས་གྲོལ་སྐབས་

རང་ཉིད་རྒྱ་བའི་ཆ་ནས་སྤྱོན་མའི་གནས་སྟངས་ནང་སྣང་ཡང་ལྷུང་ཡོད་པ་དང་། ད་དུང་ཡང་སྡུག་བསྔལ་ལས་རྒྱལ་ཐུབ་མེད། ཚིག་གཞན་ཞིག་གིས་བཤད་ན། དེ་ནི་སྒོམ་སྒྲུབ་ཀྱི་གུང་གསེང་དང་མཚུངས་ཤིང་། གུང་གསེང་སྐྱིད་པོ་ཞིག་གི་རྗེས་ནས་སླར་ཡང་འཆར་ཅན་གྱི་བྱ་བཞག་གི་ནང་དུ་ཞུགས་དགོས་པ་ལྟ་བུ་རེད། ཤཱ་ཀྱ་ཐུབ་པས་མི་ངོམས་པའི་སེམས་ཀྱི་རྒྱ་བ་གཅོད་པའི་ལམ་ཞིག་ལ་འཚོལ་སྙེག་བྱས་པ་དང་། ཁོང་གིས་རྒྱ་བ་འདི་གཅོད་ཤེས་མཁན་ཞིག་བཙལ་ཀྱང་མ་རྙེད་པས། ལོ་དྲུག་ལ་རང་ངོས་ནས་ཞིབ་འཇུག་ཚོད་ལྟ་བྱས། ཁོང་གིས་ཚོད་ལྟའི་ཐམས་ལམ་འདྲ་མིན་ཏེ། བཟའ་བཅུང་དང་། སྤྱོད་ལམ། ལུས་པོའི་སྦྱོང་བརྡར། བློའི་ནུས་རྩོལ་གྱི་རིགས་བཅས་ལ་ཞིབ་ལྟ་མཛད་ཡོད། ཤཱཀྱ་ཐུབ་པ་ནི་འཇིགས་སྣང་མེད་པའི་ཚོད་ལྟ་བྱེད་མཁན་ཞིག་རེད། ཁོང་གིས་དཀའ་སྡུག་མང་པོ་ཞིག་ལ་གདོང་ལེན་བྱས་ཤིང་། དཀའ་སྤྱད་སྙིང་རུས་ཆེ་བས་དཀའ་ཐུབ་པ་གཞན་ཚོས་ཁོང་ལ་གུས་བསྟི་བྱས་ཡོད།

“མཐའ་གཅིག་ནས་གཅིག་ལ་ཕྱིན་པའི་མཇུག་ཏུ་ཁོང་མར་བཞུགས་ཏེ། རང་ཉིད་ཀྱི་ལུས་ཕུང་ནི་ཐལ་ཆེ་བའི་དཀའ་སྤྱད་ལ་བརྟེན་ནས་ཉམ་ཐག་ཏུ་གྱུར་ཡོད་པར་གཟིགས། དེ་ནས་མི་ཞིག་ཚུར་ཡོང་ནས་འབྲས་དང་ཞོ་ལས་གྲུབ་པའི་ཟས་དཀྲུས་མ་ཞིག་ཁོང་ལ་བཞེས་འདོད་ཡོད་མེད་དྲིས་པ་དང་། ཁོང་གིས་དེ་ནི་ཡག་པོ་ཞིག་རེད་བསམས་ནས་ཟས་དེ་བཞེས་ཡོད། དེའི་ཕྱིར་རང་གི་ལུས་པོའི་ཟུངས་ཤུགས་རྣམས་སླར་གསོ་བྱས་ཏེ། ཚོད་སེམས་བརྟན་པོ་ཞིག་དང་བཅས་འདི་ལྟར་གསུངས་ཡོད། ‘ད་ལྟ་ངའི་ལུས་ཁམས་ཀྱི་འཕྲོད་བསྟེན་སླར་གསོ་བྱས་ཡོད། ད་

ནི་ངས་འཚོལ་ཞིབ་བྱེད་རྒྱུ་ཡིན།’ ཁོང་གིས་འདི་ལྟར་སེམས་དང་ལུས་པོའི་འབྲེལ་བ་ནི་གལ་ཆེན་ཡིན་པར་ངོས་འཛིན་གནང་།

“དེ་ནས་ཁོང་གིས་སྔོན་ལ་སྦྱོང་བ་བྱས་ཡོད་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་བཀོལ་སྤྱོད་བྱས་པ་དང་། བློའི་གནས་རིམ་འདི་དང་། གཞན་ཡང་འདིའི་ཞོར་ནས་ཐོབ་པའི་ཞི་བ་དང་བདེ་བ་ཆེན་པོ་བཅས་ནི་མཐར་ཐུག་གི་འབྲས་བུ་ཞིག་ཏུ་མ་དགོངས་པར། ཁོང་གིས་ཏིང་ངེ་འཛིན་ནི་བརྟག་དཔྱད་ཀྱི་ལག་ཆ་ཞིག་ཏུ་བཀོལ་སྤྱོད་མཛད་ཡོད། ཁོང་གིས་ཞིབ་འཇུག་བྱེད་ཡུལ་གཙོ་བོ་ནི། ཐུར་དུ་འགྲོ་བཞིན་པའི་སྒོ་ལོ་ནི་རྗེ་མགྱོགས་སུ་འགྲོ་བའམ་མགྱོགས་ཚད་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་མིན་དང་། སའི་གོ་ལས་ཉི་མར་སྐོར་བ་རྒྱག་པའམ་ཉི་མས་སའི་གོ་ལར་སྐོར་བ་བྱེད་པ་གང་ཡིན་མིན་ལྟ་བུའི་གྷ་ལི་ལེའོ་ཡི་འཚོལ་གཞི་དང་མི་མཚུངས་ལ། ཁོང་གི་རྩ་བའི་འཚོལ་གཞི་ནི་ནུབ་ཕྱོགས་པའི་འཚོལ་གཞིའི་ལྡོག་ཕྱོགས་རེད། ཁོང་གི་དྲི་བ་ཁག་ནི་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་སྐོར་ཡིན།

“ལེ་ཟེར་ལྟར་གཅིག་ཏུ་བསྒྲིལ་བའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་བཀོལ་སྤྱོད་བྱས་ནས་ཁོང་གིས་ང་ཚོས་སེམས་ཐལ་བ་ཟེར་བ་དེ་བརྟོལ་བ་དང་། དེ་ནི་ངར་འདི་དགོས་པ་དང་དེ་དགོས་པ་ཞེས་འདོད་པ་དང་དྲན་པ། འཆར་བའི་སེམས་འདི་རེད། ཁོང་གིས་སེམས་ཀྱི་གནས་རིམ་འདི་ཞི་བར་བྱས་ནས་ཡོངས་སུ་དྭངས་གསལ་ཏུ་གྱུར་ཞིང་། ཧ་ཅང་ཟབ་པའི་ཤེས་པའི་གནས་རིམ་འོག་མ་ཞིག་ལ་སླེབ་ཐུབ་ཡོད། རྟོགས་འདོད་ཤུགས་ཆེ་བས་ཁོང་གིས་རང་ཉིད་ཀྱི་མི་ཚེ་ལ་ཕྱི་མིག་གིས་བལྟས་པ་དང་། དེ་ནས་ཧ་ཅང་དྭངས་བའི་ཡིད་བྱེད་དེ་རང་གི་སྐྱེ་བ་སྔོན་མ་རྣམས་ཀྱི་ཕྱོགས་ལ་བསྐོར་

ཞིང་། སྐྱེ་བ་དེ་དག་མངོན་སུམ་དུ་གཟིགས་ཐུབ་ཡོད། དྲན་ཤེས་ཀྱི་གཏིང་ལ་སླེབ་ནས་སྐྱེ་བ་སྔོན་མ་གྲངས་མེད་པ་ཞིག་དང་། དེ་དག་གི་གནས་སྟངས་ཆ་ཚང་དྲན་ཐུབ་ཡོད། ཁོང་གིས་ཕྱིར་ཅི་ཙམ་ཞིག་བལྟས་ཀྱང་ཐོག་མ་ཞིག་རྙེད་མེད། དེའི་ཕྱིར་ཁོང་གིས་མཚམས་བཞག་ནས་ང་ལ་གནས་ཚུལ་འདང་ངེས་ཤིག་ཡོད་ཅེས་གསུངས་པ་རེད།

"དེ་ནས་ཁོང་གིས་རང་གི་ལྷ་རྒྱ་བསྐྱེད་དེ། མི་གཞན་དག་གི་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་དམིགས་པ་གཏོད་པ་དང་། གཞན་དག་གི་སེམས་རྒྱུད་དེ་དག་ཀྱང་རང་གི་སེམས་རྒྱུད་དང་འདྲ་བར་མཐའ་མེད་པར་ཡར་ལ་འདེད་རྒྱུ་ཡོད་པར་གཟིགས། དེ་ནས་ཁོང་གིས་ཚེ་རབས་མང་པོའི་བརྒྱུད་རིམ་ནང་སྐྱེ་བ་སྔ་མ་ཞིག་གི་སྒྲོད་པ་དེ་སྐྱེ་བ་ཕྱི་མ་ཞིག་གི་བྱུང་བ་དང་རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་ངོས་ནས་འགལ་འདུ་མེད་པར་མཐུན་མིན་ལ་གཟུགས་འདས་རིག་པའི་དཔྱད་པ་ཞེས་བརྗོད་ན་འགྲིག་པའི་བརྟག་དཔྱད་ཅིག་མཛད་ཡོད། ཁོང་གིས་བྱུང་འགྲོས་ཏེ། གལ་ཏེ་འདི་བྱུང་བ་ཡིན་ན། དེ་འབྱུང་བ་དང་། ཡང་འདི་མ་བྱུང་སར་དེའང་མི་འབྱུང་བར་གཟིགས། ཁོང་གིས་གཙོ་བོར་སྣང་ཚུལ་གྱི་རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ཅིག་གསུངས་ཡོད་པ་ལས་དེའི་རྟེན་གཞིའི་འགྲོ་ལུགས་ཤིག་གསུངས་མེད། ཞིབ་ལྟ་འདི་དག་གཞིར་བཞག་ནས་ཁོང་གིས་འཁོར་བ་དང་འབྲེལ་བའི་ཆོས་ཉིད་ཁག་ཅིག་རྙེད་ཡོད། འཁོར་བ་ཞེས་པ་ནི་ཡང་ཡང་གཅིག་ནས་གཅིག་ལ་འཁོར་བསྐྱོད་བྱེད་པའི་བརྒྱུད་རིམ་ཞིག་རེད།

"འདི་ཚོ་ཚང་མ་མཚན་གཅིག་གི་རིང་བྱུང་ཡོད་ལ། མཚན་མོ་དེ་ནི་ཏ་ཅང་བཀྲ་ཤིས་པའི་མཚན་མོ་ཞིག་རེད། མཐའ་མར་ཁོང་གིས་འཁོར་བ་འདི་ཅི་ཞིག

གིས་མཇུག་བསྒྲིལ་མིན་དང་། ང་ཚོས་རང་ཉིད་ནི་སྐྱེ་བ་གཅིག་ནས་གཅིག་ལ་འདོད་མེད་དབང་མེད་དུ་འཕེན་པའི་གནས་སྟངས་འདི་ལས་ཇི་ལྟར་དགྲོལ་དགོས་སམ་ཞེས་དྲིས་ཡོད། ཁོང་གིས་འཁོར་བ་འདི་ཇི་ལྟར་འགོག་དགོས་མིན་དེ་ཞོགས་པ་བར་དུ་མཁྱེན་ཞིང་། ཁོང་གིས་འཁོར་བ་འདིའི་རྒྱུན་བསྲིང་བའི་རྒྱུ་རྣམས་སྤྱངས་ཏེ། སྡིག་པ་ཐམས་ཅད་ལས་ཡོངས་སུ་གྲོལ་བ་རེད།

"ཉུབ་ཕྱོགས་པའི་ལྟ་སྟངས་ཀྱི་ངོས་ནས་ང་ཚོས་འདི་ལྟར་འདྲི་སྲིད། ལྟ་སྲུས་ཁོང་ལ་གོ་རྟོགས་དེ་གནང་བ་ཡིན་ནམ། ཁོང་ནི་ལུང་སྟོན་པ་པོ་ཞིག་ཡིན་དང་། ཡང་ན་ལྟ་གྲུབ་སྨྲ་བ་ཆླབས་ཆེན་ཞིག་ཡིན་ནམ། ནང་པའི་ལྟ་སྟངས་བྱས་ན། ཁོང་ནི་ལུང་སྟོན་པ་པོ་ཞིག་མིན། ཤེས་ཡོན་འདི་ནི་ཁོང་ལ་མི་གཅིག་གིས་ཀྱང་གནང་མེད་ལ། ཁོང་གིས་ཉེ་འཁོར་གྱི་སྤྱི་ཚོགས་ལས་རྙེད་མེད་པ་དང་། ཡང་ན་སོ་སོས་གསར་གཏོད་བྱས་པ་ཞིག་ཀྱང་མིན་པ་གསལ་པོ་ཡིན། ཤེས་ཡོན་འདི་ནི་མངོན་སུམ་དང་རིགས་པ། ལག་ལེན་དངོས་དང་དོགས་འཇུག་བཅས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་འཚོལ་ཞིབ་ཅིག་ལས་བྱུང་ཚུལ་ཁོང་གིས་གསུངས་ཡོད། མངོན་སུམ་ཡིན་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི་ཁོང་གིས་ཐད་ཀར་གཟིགས་ནས་ཞིབ་ལྟ་བྱས་པས་རེད། རིགས་པ་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ཏེ། ཁོང་གིས་མཁྱེན་ཡོན་དེ་རྟོགས་ནས་གོ་རྟོགས་སྤྱི་དང་། ཡང་ན་སྔ་ཕྱི་འགལ་བ་མེད་པའི་རྣམ་གཞག་ཞིག་གི་ངོ་བོ་རུ་གཏན་ལ་ཕབ་ཡོད། ལག་ལེན་དངོས་དང་ཐག་ཉེ་སྟེ། ཁོང་གི་གཞི་རྩའི་ཀུན་སློང་ནི་སྡུག་བསྔལ་གྱི་རྩ་བ་ངོས་འཛིན་བྱས་ནས་རང་གཞན་གྱི་དོན་དུ་རྩ་བ་དེ་དག་གཅོད་རྒྱུ་འདི་རེད། དེའི་ཕྱིར་འཚོལ་ཞིབ་འདི་ནི་སྙིང་རྗེའི་རང་བཞིན་ཞིག་ཀྱང་ཆགས་པ་དང་། ཁོང་གིས་རང་གི་སྐབས

ཐོག་གི་དར་ཁྱབ་ཆེ་བའི་ལྟ་ཚུལ་དང་། ཚོག ལྟ་བ། ཡིད་ཆེས་བཅས་ལ་དོགས་འཇུག་གནང་ཡོད།

"འདི་ཚོས་ཁོང་ནི་ངོ་མཚར་བའི་སྐྱེ་བུ་སྙིང་པ་ཞིག་ཡིན་པའི་ཚོར་སྣང་སྐྱེར། ཐོག་མར་ཁོང་གིས་རང་ཉིད་ལ་གང་འཆད་རྒྱུ་ཡོད་པ་དེ་མི་ཚོས་རྟོགས་ཐུབ་མིན་ལ་སོམ་ཉི་བྱས་ཤིང་། ཁོང་གིས་མི་འགའ་ཤས་ཀྱི་མིག་ནི་ཐལ་རྡུལ་གྱིས་གཡོག་ཡོད་པའི་བསམ་གཞིགས་གནང་བ་དང་། ཡང་འགའ་ཤས་ཀྱིས་རྟོགས་པའི་བསམ་བློ་བཏང་། དེའི་ཕྱིར་ཁོང་ས་ཆ་མང་པོ་ཞིག་ཏུ་ཕེབས་ནས་གསུང་ཆོས་བསྐུལ་ཡོད། འདིའི་རྗེས་ཀྱི་ལོ་ངོ་བཞི་བཅུ་ཞེ་ལྔའི་རིང་ཁོང་གིས་གང་གསུངས་པ་ནི་རྩ་བའི་ཆ་ནས་གནད་དོན་བཞིའི་སྟེང་བབས་ཡོད།

"སྡུག་བསྔལ་ནི་དངོས་ཡོད་གནས་ལུགས་ཤིག་ཡིན། དེར་གཡོལ་ཐབས་བྱེད་པ་དང་། ཡང་ན་ངོས་ལེན་མི་བྱེད་རྒྱུ་ལས་ང་ཚོས་སྡུག་བསྔལ་ངོས་འཛིན་བྱས་ནས་དེའི་ཆ་ཐམས་ཅད་ལ་རྩད་ཞིབ་བྱེད་དགོས། སྡུག་བསྔལ་ལ་རྒྱུ་ཡོད་དམ། རྒྱུ་དེ་དག་ནི་གང་དག་ཡིན་ནམ། ང་ཚོས་མངོན་སུམ་དུ་དཔྱད་པ་བཏང་ནས་གང་ཞིག་གནད་འགག་ཡིན་པ་ཤེས་དགོས། སྡུག་བསྔལ་ལ་རྒྱུ་རྐྱེན་མང་པོ་ཞིག་ཡོད་མོད། འོན་ཀྱང་། དེ་ཚོ་གང་དག་ནི་ང་ཚོའི་སེམས་པའི་སྣང་ས་འཛིན་གྱི་འོག་ཏུ་ཡོད་དམ། ང་ཚོས་གང་དག་འཛོམ་ཐུབ་བམ། སེམས་ཀྱི་བག་ཆགས་དེ་དག་རྩ་བ་ནས་བསལ་ནས་ཐ་ན་ཕྱི་རྐྱེན་རྣམས་མ་ཡག་ཀྱང་སྡུག་བསྔལ་སླར་ཡང་མི་འབྱུང་བ་ཞིག་ཡོང་སྲིད་དམ། དེ་ལྟར་ཡོང་སྲིད་ཚེ་ཇི་ལྟར་ཡོང་དགོས་སམ། མཐའ་མར་ལམ་འདི་བསྒྲུབ་པའི་ཐབས་ཤེས་ཤིག་ཡོད་པ་དང་བཅས་རེད།

“ལོ་བཞི་བཅུ་ཞེ་ལྔའི་རིང་ལ་ཆོས་གསུངས་པའི་སྐབས་སུ་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པས་རྗེས་འབྲང་བ་རྣམས་ཀྱིས་རང་གི་གསུང་ལ་དཔྱད་པ་གཏོང་བ་མ་གཏོགས། དད་པ་ཙམ་གྱིས་ཁས་ལེན་བྱེད་མི་ཉན་པའི་གདམས་པ་བསྐུལ་ཡོད། ཁོང་གི་གསུང་དོན་ནི། གལ་ཏེ་ཁྱེད་ཀྱིས་གསེར་ཉོ་བའི་དབང་དུ་བཏང་ན། ཐོག་མར་ཁྱེད་ཀྱིས་གསེར་དེ་བསྲེག་པ་དང་། གཅོད་པ། བརྡར་བ་བཅས་བྱས་ནས་རང་གི་འདོད་པ་ཁེངས་པ་དང་། ད་གཟོད་ཉོ་བ་ཇི་བཞིན་ཁོང་གི་གསུང་རྣམས་ལའང་འདི་ལྟར་དཔྱད་པ་གཏོང་དགོས་པར་གདམས་ཤིང་། ཁོང་གིས་དོགས་འཛུག་རིང་ལུགས་གཙིགས་ཆེན་དུ་བཟུང་ཡོད། འདས་པའི་ལོ་ངོ་ཉིས་སྟོང་ལྔ་བརྒྱ་དང་། ཡང་ན་མི་རབས་བརྒྱ་ཡི་རིང་གདམས་ངག་གི་རྒྱུད་ཆད་མ་མྱོང་བའི་ནང་པའི་སྒོམ་སྒྲུབ་པ་ཆོས་ཞིབ་འཇུག་ཚོད་ལྟ་དང་། ཐབས་ཤེས་སྐོར་ཞིག་ཞིབ་ལྟ་གཟབ་ནན་བྱེད་པར་བཀོལ་སྤྱོད་བྱས་ཏེ། ཁོང་ཆོས་བདེན་པ་དེ་དག་རང་ངོས་ནས་བསྐྱར་དུ་གསར་རྙེད་བྱེད་པར་དཀའ་སྤྱད་སྙིང་རུས་བགྱིས་ཡོད།”

རྩ་བ་བླང་དོར་གྱི་རྣམ་གཞག

“ཉམས་ལེན་གྱི་རྩ་བའི་རིམ་པ་ནི་དོན་དངོས་སུ་ཧ་ཅང་སྟབས་བདེ་པོ་ཞིག་རེད། ནང་པའི་ཉམས་ལེན་མཐའ་དག་གི་རྩ་བ་ནི་བླང་དོར་གྱི་རྣམ་གཞག་ཡིན། འདི་མེད་ཚེ་ནང་པའི་ཉམས་ལེན་ཡང་མེད། ནང་བསྟན་དུ་བླང་དོར་གྱི་རྣམ་གཞག་འདི་རང་ཉིད་ནི་དངོས་ཡོད་གནས་ལུགས་ཀྱི་ནང་ཞིབ་ལྟ་བྱེད་མཁན་ཙམ་མིན་པའི་གོ་རྟོགས་ནས་འགོ་རྩོམ་གྱི་ཡོད། ང་ཚོར་འདོད་པ་ཡོད་མེད་ལ་མ་ལྟོས་པར་རང་ཉིད་ནི་དངོས་ཡོད་གནས་ལུགས་ཀྱི་ནང་དུ་ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་གྱི་སྒོ་ནས་མཉམ་

ཞུགས་བྱེད་པ་དང་། ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་གྱི་སྤྱོད་པ་ངེས་ཅན་ཞིག་ནི་རང་ཉིད་དམ་གཞན་ལ་གནོད་འཚེ་ཆེ་ཞིང་། དེ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་རང་ཉིད་མ་སྐྱིད་པ་དང་། གཞན་སྡུག་ལ་སྤྱོར་བ། དེ་བཞིན་རང་གཞན་གཉིས་ཀྱི་བར་ལ་འགལ་རྐྱེན་བཅས་ཡོང་གི་ཡོད། ལུས་ཁམས་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་ཕལ་ཆེ་བ་ནི་རང་བྱུང་ཁམས་ཀྱིས་བསྐྱེད་པས་ང་ཚོའི་སྟངས་འཛིན་གྱི་འོག་ཏུ་མེད་ནའང་། མི་ཡིས་མི་གཞན་སྡུག་ལ་སྤྱོར་བའི་སྡུག་བསྔལ་དེ་ང་ཚོའི་ལག་པར་ཡོད། སེམས་བྱུང་གང་དག་གིས་མིས་བསྐྱུན་པའི་འཐབ་རྩོད་དང་། ཡ་ང་བའི་དཀའ་ངལ་དང་སྡུག་བསྔལ་བཅས་ལ་རྒྱུ་རྐྱེན་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་དམ། སྒོ་གསུམ་གྱི་སྤྱོད་པ་གང་དག་གིས་ཕན་བདེ་དང་། ཞི་བདེ། བག་ཡོད། འཆམ་མཐུན་བཅས་བསྐྱུན་གྱི་ཡོད་དམ། རིགས་པ་དང་མཐུན་ཞིང་མངོན་སུམ་ཡིན་པའི་དངོས་ཡོད་ལག་ལེན་གྱི་བྱེད་ཐབས་འདི་ནི་ནང་པའི་བློ་སྦྱོང་ཀྱི་རྣམ་གཞག་གི་རྩ་བ་ཡིན།

“རང་ཉིད་འཚང་རྒྱ་བའི་དོན་དུ་ནང་པའི་ཉམས་ལེན་ལ་ཞུགས་པའི་སྒོམ་སྒྲུབ་པ་ཚོར་མཚོན་ན། བློ་སྦྱོང་གི་རྣམ་གཞག་ནི་ནང་བསྟན་ལ་སློབ་གཉེར་བྱེད་རྒྱུ་ཙམ་མ་ཡིན་པར། རང་གི་སེམས་ཀྱི་ནུས་པ་བསྐྱེད་བསྲིང་བྱེད་པའང་དེའི་ནང་དུ་འདུས་ཡོད། འདི་ནི་སོ་སོའི་སྒོམ་སྒྲུབ་མཁས་རྒྱལ་གྱི་ཆ་ཤས་ཤིག་རེད། ནུབ་ཕྱོགས་སུ་ཁ་ནང་གཏད་ཀྱི་དཔྱད་པ་ལ་རྟོག་ཏྲ་ཞིག་ཡོད་པ་ནི་ལག་ཆ་འདི་བསྐྱེད་བསྲིང་ལེགས་པོ་ཞིག་བྱས་མེད་པ་དེ་ཡིན། ཚན་རིག་གི་ནང་དུ་ལག་ཆ་འདི་ལ་ཆེ་ཐག་རིང་པོ་ཞིག་བྱུང་མེད། བྱིང་རྒོད་གཉིས་ལས་ཐར་མེད་པའི་སེམས་ཕལ་བ་ནི་ཞིབ་ལྟ་བྱེད་སྤྱད་ཀྱི་ལག་ཆ་ཡག་པོ་ཞིག་མིན་པ་དང་། རྟོག་ཏྲ་འདི་ནི་ཤཱཀྱ་ཐུབ་

པས་ངོས་འཛིན་གནང་ཡོད། ཁོང་གིས་སྐབས་དེར་ཡོད་པའི་བྱེད་ཐབས་རྣམས་དང་དུ་བླངས་ནས་ནང་བསྟན་དང་འཚམས་པར་བྱས་པ་མ་ཟད། ཕྱུན་མིན་གྱི་ནང་པའི་བྱེད་སྟངས་ཤིག་གི་ལམ་ནས་དེ་དག་བཀོལ་སྤྱོད་མཛད་ཡོད། བླང་དོར་གྱི་རྣམ་གཞག་མེད་པ་སྟེ། གལ་ཏེ་ཁྱེད་ཀྱིས་ཁོང་ཁྲོ་དང་། འདོད་ཆགས། གཏི་མུག་ལྟ་བུའི་དབང་དུ་ཤོར་ནས་སྤྱོད་པ་ཞིག་སྟོན་པ་དང་། འདིས་སེམས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་རྣམས་ཤུགས་ཇེ་ཆེར་བཏང་ན། རང་གི་སྒོམ་སྒྲུབ་ལ་ཡར་རྒྱས་མི་འབྱུང་། བླང་དོར་གྱི་རྣམ་གཞག་གི་འདུ་ཤེས་ཏ་ཅང་ཕྲ་མོ་ཞིག་ནི། ཞིབ་ཅིང་ཕྲ་བའི་དཔྱད་པ་གཏོང་བྱེད་ཀྱི་བློའི་ཡོན་ཏན་རྣམས་གོང་འཕེལ་དུ་གཏོང་བར་དགོས་ངེས་ཡིན།

"ནང་པའི་ཉམས་ལེན་གྱི་རིམ་པ་མཐའ་མ་ནི་ཤེས་རབ་དར་སྤེལ་གཏོང་རྒྱུ་འདི་ཡིན་ལ། ཤེས་པ་དང་སྣང་བ་ལ་ལྟོས་མེད་དུ་གྲུབ་མེད་པའི་འཇིག་རྟེན་དེ་ཇི་བཞིན་དུ་རྟོགས་པར་འབད་དགོས་ཤིང་། སྣང་བའི་འཇིག་རྟེན་འདི་ལ་འཇར་མན་གྱི་སྐད་དུ་ལེ་པན་སི་ཝད་ཊི་དང་།(Lebenswelt) ལེགས་སྦྱར་དུ་ལོ་ཀ་ཟེར་གྱི་ཡོད། འདིའི་ཐབས་ལམ་ནི་ཐོག་མར་སེམས་དང་ཤེས་པའི་འཇུག་ཡུལ་གྱི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་དེ་གསར་རྙེད་བྱེད་པར་འབད་དགོས། གལ་སྲིད་ངས་ཁྱེད་ལ་ལག་ཆ་ཞིག་སྤྲད་དེ། ལག་ཆ་འདི་བརྒྱུད་ནས་ལྟོས་དང་ཁྱེད་ཀྱིས་ངོ་མཚར་བའི་བྱ་དངོས་མང་པོ་ཞིག་རྙེད་རྒྱུ་རེད་ཅེས་བཤད་ན། ཁྱེད་རང་ཚན་རིག་པ་ཡག་པོ་ཞིག་ཡིན་ཚེ། ཁྱེད་ཀྱིས་ལག་ཆ་དེ་ཅི་ཞིག་རེད་དམ་ཞེས་དྲི་བ་འགོད་རྒྱུ་རེད། ཁྱེད་ཀྱིས་ལག་ཆ་དེའི་ཆ་ཤས་རྣམས་སོ་སོར་གཏོར་ནས་དོན་ངོ་མར་ལག་ཆ་དེ་ཅི་འདྲ་ཡག་པོ་ཞིག་ཡིན་མིན་རྟོགས་ན་འདོད་ངེས།

"དངོས་ཡོད་གནས་ལུགས་ཀྱི་ཆ་ཐམས་ཅད་ལ་དཔྱད་པ་མ་བྱས་པའི་སྔོན་དུ་ལག་ཆ་སྟེ། རང་གི་བློ་ལ་བརྟག་དཔྱད་གཏོང་དགོས། ཚན་རིག་པ་ཚོས་ལག་ཆ་འདིར་དཔྱད་པ་མ་བཏང་བར་ལོ་ངོ་སུམ་བརྒྱ་ལ་བསྒྲུགས་ཡོད་པ་དང་། ཞེས་པའི་རང་བཞིན་ལ་རྟད་ཞིབ་བྱེད་པའི་ཚན་རིག་རང་བཞིན་གྱི་བྱེད་ཐབས་ཤིག་མེད་ན་ཞེས་པའི་ཚན་རིག་ཅིག་ཇི་ལྟར་ཡོད་སྲིད་དམ།

"ཚན་རིག་གི་ཚོགས་སྡེ་ནི་འཚོ་བཞིན་པའི་སྐྱེ་ལྡན་ཞིག་དང་འདྲ་ཞིང་། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༣ ཀྱི་ཚན་རིག་ནི་ ༡༦༠༣ དང་། ཡང་ན་ ༡༨༠༣ ཀྱི་ཚན་རིག་དང་གཅིག་པ་མིན། ངོ་མཚར་ཆེ་བའི་འཚོ་བཞིན་པའི་སྐྱེ་ལྡན་ཞིག་དང་འདྲ་བར་ཚན་རིག་གིས་འཚོ་བཅུད་ནང་དུ་བསྡུ་ལེན་དང་བཙོག་སྙིགས་ཕྱིར་འདོན་བྱེད་བཞིན། ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ནང་དུ་དཔལ་འབྱོར་དང་། དམག་འཁྲུག ད་དུང་ཤུགས་རྐྱེན་གཞན་ལ་བརྟེན་ནས་རྣམ་པ་འདྲ་མིན་དུ་འཕོ་འགྱུར་བྱུས་ཡོད། ཚན་རིག་ལ་འཕེལ་འགྱུར་བྱུང་ནའང་རང་གི་གཅིག་བསྒྲིལ་གྱི་ངོ་བོ་དེ་རྒྱུན་འཁྱོངས་བྱས་ཤིང་། ཚན་རིག་ནི་ཚན་རིག་མ་ཡིན་པ་ཞིག་གི་ངོ་བོར་ནམ་ཡང་སོང་མེད། ཚན་རིག་ནི་ད་ལྟའང་དར་རྒྱས་འབྱུང་བཞིན་པ་དང་ཤ་ཤེད་ཀྱང་འཛོམས་ཡོད་པར་སྣང་། འོན་ཀྱང་། སི་ཧྲི་ལྷུན་གྱིས་བརྗོད་པ་ལྟར། ཚན་རིག་གི་ཤེས་ཡོན་དང་ནུས་སྟོབས་ནི་ཤིན་ཏུ་རྒྱ་ཆེ་བས། གལ་ཏེ་འཁོན་སེམས་དང་ཞེ་སྡང་གི་ལམ་ནས་ཚན་རིག་བཀོལ་སྤྱོད་བྱས་ན། འགྲོ་བ་མིའི་རང་བཞིན་གྱི་ཡོན་ཏན་རྣམས་འཇོམ་སྲིད་པ་ཞིག་རེད། ཚན་རིག་གིས་རྒྱུ་མཚན་གཞན་གྱི་ཆེད་དུ་མིན་ཡང་། རང་ཉིད་གཅེས་སྐྱོང་གི་དོན་དུ་ཤེས་རབ་དང་སྙིང་རྗེའི་འཚོ་བཅུད་ནང་དུ་གཞིབ་དགོས་པ་ནི་ཁ་ཆ་དགོས་གཏུགས་ཤིག་ཆགས་

ཡོད།

"དེ་མཚུངས་སུ་ནང་བསྟན་ཡང་འཕེལ་འགྱུར་བྱུང་ཞིང་འཚོ་བཞིན་པའི་སྐྱེ་ལྡན་ཞིག་དང་འདྲ་བ་དང་། ང་ཚོས་དེང་སང་ཉམས་ལེན་བྱེད་པའི་ནང་བསྟན་ནི། ཤཱཀྱ་ཐུབ་པས་ལོ་ངོ་ཉིས་སྟོང་ལྔ་བརྒྱའི་གོང་དུ་བསྟན་པའི་ནང་བསྟན་དང་ཡོངས་སུ་གཅིག་པ་ཞིག་མིན་ནའང་། གཅིག་མཐུན་གྱི་ངོ་བོ་དེ་ད་དུང་བརླགས་མེད་པ་དང་། ནང་བསྟན་ངོ་མའི་ངོ་བོ་དེ་ངོས་འཛིན་བྱེད་ཐུབ། ཨེ་ཤ་ཡའི་རང་བཞིན་དང་ལྡན་པའི་སྲོལ་རྒྱུན་གྱི་ནང་བསྟན་ནི་ད་ལྟ་དེང་དུས་ཀྱི་ཕོར་ཡུག་མ་འདྲ་བ་ཞིག་གི་ནང་དུ་འཛུལ་བཞིན་ཡོད་སྐབས། ང་ཚོས་དེའི་གཅིག་མཐུན་གྱི་རང་བཞིན་དེ་ཇི་ལྟར་སྲུང་དགོས་སམ། སྲུང་སྐྱོང་ཞིག་ནི་ནང་བསྟན་ལ་བསྒྱུར་འགྱུར་བྱེད་དུ་འཇུག་རྒྱུ་འདི་རེད། ཡིན་ཡང་། བསྒྱུར་འགྱུར་བྱེད་པ་མང་དྲགས་ན་སྐྱེ་ལྡན་འདི་ཤི་ནས་ཆ་ཤས་འགགས་དེའི་ཆབ་བྱེད་རྒྱུ་ཡིན་པ་དང་། བཅོས་ཐབས་ལྟ་བུ་ཞིག་ཏུ་གྱུར་ན་ཕན་ཐོགས་ཡོད་ཀྱང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་དགོངས་པ་དང་ཐག་རིང་པོ་ཆགས་ངེས། ཕྱོགས་གཞན་ནས་གལ་ཏེ་ང་ཚོས་གཅེས་སྲུང་བྱེད་པ་མང་དྲགས་ནའང་འཛིག་རྒྱུ་ཡིན་པ་དང་། སྤྱི་ཚོགས་དང་འབྲེལ་མེད་དུ་གྱུར་ནས་མི་སུ་གཅིག་གིས་ཀྱང་འདི་ལ་གསོན་ཤུགས་སྟེར་རྒྱུ་མ་རེད།

"འཚོ་བཞིན་པའི་སྐྱེ་ལྡན་འདི་གཉིས་ཀས་བསྒྱུར་འགྱུར་བྱེད་དགོས་ཤིང་། གལ་ཏེ་ཚན་རིག་གིས་བསྒྱུར་འགྱུར་མ་བྱས་ཚེ། ཚན་རིག་གིས་ང་ཚོ་ཚང་མ་འཛོམ་སྲིད་པ་ཞིག་རེད། གལ་ཏེ་ནང་བསྟན་གྱིས་བསྒྱུར་འགྱུར་མ་བྱས་ཚེ། ནང་བསྟན་འཛིག་སྲིད་པ་ཙམ་རེད། འོན་ཀྱང་། འདི་གཉིས་ནི་གཅིག་ཕན་གཅིག་གྲོགས་ཀྱི་

རྣམ་པ་ཞིག་གི་ནང་ལྡན་དུ་འཛོམས་ཚོག མངོན་སུམ་རིག་པ་དང་། རྟོགས་འཇུག་རིང་ལུགས། རྒྱུ་མཚན་དང་དངོས་ཡོད་ལག་ལེན་གཙིགས་འཛིན་བཅས་ཀྱི་གྲུབ་ཆ་ནི་གཉིས་ཀར་ཐུན་མོང་དུ་ཡོད། གཅིག་བྱས་ན་མངོན་ཐོན་གྱི་ཁྱད་ཆོས་ཁག་ཅིག་སྟེ། ཚན་རིག་དང་ནང་བསྟན་གྱི་རིན་ཐང་རྣམས་གཅེས་འཛིན་བྱེད་པའི་འཚོལ་ཞིབ་ཀྱི་ཐབས་ལམ་གསར་པ་སྐོར་ཞིག་འབྱུང་སྲིད།”

ཤེས་པའི་སྐོར་གྱི་གོ་བསྡུར།

ཨ་ལན་གྱིས་རང་གི་གཏམ་གྱི་ནང་དུ་ནང་དོན་རིག་པ་ནི་སེམས་ཀྱི་ཚན་རིག་ཅིག་དང་། ནང་དོན་རིག་པའི་ནང་དུ་ཤེས་པའི་དོན་སྤྱིའི་གལ་ཆེན་རང་བཞིན། ལྟ་ཚུལ་འདི་ལ་ཤུབ་ཕྱོགས་ཀྱི་ཚན་རིག་གིས་སྣང་མེད་བྱས་ཡོད་པ་བཅས་ཀྱི་འགྲེལ་བཤད་གསལ་པོ་ཞིག་བརྒྱབ་བྱུང་། ཚོགས་འདུ་འགོ་བཙམས་པའི་ཉིན་ནས་བཟུང་ཤེས་པ་ནི་རྒྱུན་དུ་ཕྱི་དྲོའི་བགྲོ་གླེང་གི་ནང་དུ་བརྗོད་གཞི་གལ་ཆེན་ཞིག་ཆགས་ཡོད། བགྲོ་གླེང་དེ་དག་གི་ནང་ཚོགས་ཞུགས་པ་ཚང་མ་མཉམ་ཞུགས་བྱས་ཤིང་ཁ་ཕྱོགས་ངེས་གཏན་ཞིག་མེད། དྲི་བ་ནི་སྔོན་གྱི་གཏམ་བཤད་ཁག་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་ནའང་། ང་ཚོས་གཤམ་དུ་མཐོང་རྒྱུ་ཡིན་པ་ལྟར་འཚོལ་ཞིབ་ཀྱི་ལམ་ཀ་གསར་པ་ཡང་རང་ཤུགས་ཀྱིས་ཕྱེས་ཡོད།

ཨ་ཐོར་གྱིས་ཧཱ་ལའི་བླ་མ་མཆོག་ལ་དྲི་བ་ཞིག་བཀོད་ནས་ཉིན་དེའི་བགྲོ་གླེང་འགོ་བཙུགས་སོང་། ཁོང་གིས་ང་ཚོར་སྔ་ཐོའོ་ཡིས་བརྗོད་པའི་ཐོག་མ་མེད་པའི་ནང་པའི་འཇིག་རྟེན་དེ་དྲན་གསོ་བྱས་ནས་ལྟ་ཚུལ་འདི་རྒྱ་བསྐྱེད་བྱས་བྱུང་། “ནང་དོན་རིག་པས་སེམས་ཅན་དང་ཚེ་སྲོག་བྱུང་ཚུལ་ལ་འགྲེལ་བཤད་ཇི་ལྟར

རྒྱུག་གི་ཡོད་དམ། འདི་ཡང་ཐོག་མ་མེད་པ་ཞིག་ཡིན་ནམ། ལོ་ཡེ་སི་ས་ཚད་མཐོ་བའི་རྟོག་འཛིངས་གི་བཀོད་སྒྲིག་དང་། མཚོན་ཐོན་གྱི་ཁྱད་ཆོས་ཁག་ལ་བརྟེན་ནས་ཚེ་སྲོག་རིམ་གྱིས་བྱུང་ཚུལ་དེར་འགྲེལ་བཤད་བྱས་ཡོད། ཚེ་སྲོག་གི་རང་བཞིན་དང་མཚོན་ཐོན་གྱི་སྐོར་ལ་ནང་དོན་རིག་པའི་ནང་དུའང་འགྲེལ་བཤད་འདི་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡོད་དམ།"

༧གོང་ས་མཆོག་གིས་ཐོག་མ་མེད་པའི་ལྟ་ཚུལ་འདི་ལ་ཚོད་འཛིན་བྱས་ཏེ་འགོ་བཙུགས་བྱུང་། "གལ་ཏེ་གནས་བྱེ་བྲག་པ་ཞིག་དང་། དུས་ཀྱི་སྒྲོམ་གཞི་བྱེ་བྲག་པ་ཞིག་ལ་བསམ་བློ་བཏང་ན། ལྟོས་བཅས་རང་བཞིན་གྱི་ཐོག་མ་ཞིག་གླེང་ཆོག དཔེར་ན། གོ་ལ་འདིའི་ཐོག་མ་ལྟ་བུ་ཡིན། དེའི་ཕྱིར་འདི་དང་འབྲེལ་བའི་ཚན་རིག་གི་འགྲེལ་བཤད་དེའི་ངོས་ནས་ང་ཚོར་དཀའ་ངལ་མེད། དེ་མཚུངས་སུ་དངོས་གཟུགས་ལས་གྲུབ་པའི་ལུས་ལྡན་སེམས་ཅན་གྱི་ངོས་ནས་ཚེ་སྲོག་གི་ཐོག་མ་ལ་ལྟ་སྐབས། ང་ཚོས་སྤྱིའི་ཆ་ནས་ཚན་རིག་གི་འགྲེལ་བཤད་དེ་ཁས་ལེན་པ་མ་ཟད། འདིས་ང་ཚོར་བློ་བསྐྱེད་མང་པོ་ཞིག་སྟེར་གྱི་ཡོད། ཡིན་ཡང་། དྲི་བ་ནི་སེམས་ལྡན་ཞིག་ལ་བདག་པའི་དངོས་གཟུགས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ལས་ལྡོག་སྟེ། སེམས་ཅན་ཞིག་གི་ཐོག་མའི་སྐོར་ཡིན་ཚེ། གནད་དོན་འདི་རྟོག་འཛིངས་ཇེ་ཆེར་གྱུར་པ་དང་། ཤེས་པའི་ཐོག་མ་ཡང་རང་བཞིན་འདི་ལས་མ་འདས།"

ང་ཚོ་ནི་ནང་དོན་རིག་པ་དང་ཚན་རིག་བར་གྱི་འགལ་ཟླ་གལ་ཆེན་ཞིག་གི་རྩར་སླེབས་ཡོད་པའི་ཚོར་སྣང་ཞིག་སྐྱེས་བྱུང་། དེའི་ཕྱིར་ངས་འགལ་ཟླ་དེ་ཐད་ཀར་གླེང་ན་འོས་འཚམས་ཡིན་པར་མཐོང་ནས་དྲི་བ་འདི་བཀོད་པ་ཡིན། "༧གོང་ས་

མཆོག་གིས་ང་ཚོས་སྔོན་ན་གླེང་ཟིན་པ་དང་། ཕར་རེ་ལའི་ལྟ་ཚུལ་ཡང་ཡིན་པ་སྟེ། ཤེས་པ་ནི་སྐད་པ་དང་དབང་རྩའི་ཕྲ་ཕུང་གི་སྣེ་མང་རྟོག་འཛིངས་ཀྱི་གནས་རིམ་ངེས་ཅན་ཞིག་ཏུ་མངོན་ཐོན་གྱི་ཁྱད་ཆོས་ཤིག་གི་ངོ་བོ་ནས་རང་བྱུང་དུ་འབྱུང་གི་ཡོད་པའི་ལྟ་བ་འདི་ཁས་ལེན་བྱེད་དམ།"

ཏཱ་ལའི་བླ་མས་གསུང་རྒྱུར། "གཟུགས་ཕུང་གིས་མཚོན་པར་བྱས་ཡོད་པའི་ཤེས་པའི་རྣམ་པ་བྱེ་བྲག་པ་སྐོར་ཞིག་སྟེ། དཔེར་ན། འགྲོ་བ་མིའི་སེམས་གཉིས་དང་། མིག་ཤེས་ཀྱི་སྣང་འཛིན་ལྟ་བུ་ནི་སྐད་པ་དང་། ཡང་ན་རང་གི་དབང་པོའི་ནུས་རྩོལ་མེད་པར་འབྱུང་མི་ཐུབ་པ་ཧ་ཅང་གསལ་པོ་རེད། སྐད་པས་མིག་ཤེས་ཀྱི་སྣང་འཛིན་དང་། སེམས་པའི་ཆ་ཤས་མང་པོ་ཞིག་གི་མངོན་ཐོན་ལ་གྲོགས་བྱེད་སོང་། གལ་ཏེ་ང་ཚོས་ཤེས་པའི་ནུས་རྩོལ་འདི་དག་གི་དྭངས་ཤིང་གསལ་བའི་རིག་པའི་ཆ་སྟེ། ཤེས་པ་རང་ཉིད་ལ་བརྟག་དཔྱད་བྱས་ནས་བཤད་ན། ནང་པའི་ལྟ་ཚུལ་ལ་ཤེས་པ་ནི་སྐད་པ་དང་དངོས་གཟུགས་ལས་མངོན་ཐོན་བྱེད་ཀྱི་མེད།"

"འདི་ནི་ཁྱད་པར་གལ་ཆེན་ཞིག་རེད། ཚན་རིག་པ་མང་པོ་ཞིག་གིས་མིའི་རང་བཞིན་གྱི་ཁྱད་ཆོས་ཚང་མ་དང་། ཐ་ན་ཤེས་པ་དང་འཇིག་རྟེན་བཀོད་པ་པོ་འདོད་པའི་བློ་ལྟ་བུའང་རང་སྟེང་དུ་བྱུང་བ་དང་། འདི་དག་ནི་རང་ཉིད་ཀྱིས་བསྐྲུན་པའི་རིན་ཐང་དུ་ཁས་ལེན་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། ནང་དོན་རིག་པ་ལ་མཚོན་ན་འདི་ལྟར་མ་རེད།" ཞེས་ངས་བརྗོད་པ་ཡིན།

ཁྱེད་ཀྱིས་བཤད་པ་བདེན་པ་རེད་ཅེས་བརྗོད་ནས་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་མཆོག་གིས་ར་སྤྲོད་གནང་བྱུང་།

"འདིར་ཐ་སྙད་ཀྱི་གནད་དོན་ཞིག་འདུག" ཨ་ལན་གྱིས་སྐད་སྒྱུར་གྱི་ནང་དུ་བརྟགས་པའི་དོན་ཞིག་གསལ་པོར་བཟློས་ནས་བརྗོད་བྱུང་། "༧གོང་ས་མཆོག་གིས་ཤེས་པའི་གནས་རིམ་ཕྲ་མོ་དང་རགས་པའི་སྐོར་ནས་གསུངས་པ་དང་། ཤེས་པ་རགས་པ་ནི་མིའི་སེམས་ཀྱི་ནུས་རྩལ་ཁག་སྟེ། མིག་ཤེས་ཀྱི་སྣང་འཛིན་ལྟ་བུའི་རིགས་ཀྱིས་གྲུབ་ཅིང་། ལུས་ཕུང་དང་ཀླད་པ། དེ་བཞིན་དབང་རྩའི་མ་ལག་བཅས་ལ་བརྟེན་ཡོད། ཤེས་པ་ཕྲ་མོ་ནི་སྐྱེ་བ་ནས་སྐྱེ་བར་འགྲོ་བ་དང་། འདི་ལ་ཐོག་མ་ཞིག་མེད་པར་མ་ཟད། ལུས་ཕུང་ལའང་བརྟེན་མེད།"

ཧྭ་ལའི་བླ་མ་མཆོག་གིས་རང་ཉིད་ཀྱི་འགྲེལ་བཤད་མཇུག་བསྐྱངས་སོང་། "གལ་སྲིད་ང་ཚོས་དཔེར་ན། རྩི་ཤིང་དང་མིའི་ལུས་པོ་གཉིས་བསྡུར་ཚེ། ཕྲ་ཕུང་རྣམས་ཇི་ལྟར་བཀོད་སྒྲིག་བྱས་ཡོད་མེད་ལྟ་བུའི་ཐོག་ནས་འདི་གཉིས་ལ་མཚུངས་ཆོས་མང་པོ་ཞིག་ཡོད་པ་གསལ་པོ་རེད། འོན་ཀྱང་། རྩི་ཤིང་ཞིག་ལ་བདེ་སྡུག་གི་མྱོང་བ་དང་། ལེགས་ཉེས་ཀྱི་དོར་འཛིན་ཡོད་དམ། རྩི་ཤིང་ཞིག་ལ་ཤེས་ཚོར་གྱིས་ཟིན་པའི་མྱོང་བ་ཞིག་ཡོད་དམ། ཁྱེད་ཀྱིས་ཕྲ་ཕུང་གི་ནང་དུ་ཡོད་པའི་ནུས་རྩལ་རྣམས་རྟོགས་པ་ཙམ་གྱིས་ཁྱད་པར་འདི་ལ་གསལ་བཤད་ཅིག་རྙེད་མི་ཐུབ། ཤེས་པ་ནི་ཕྲ་ཕུང་ཁག་ལས་མངོན་ཐོན་བྱེད་ཀྱི་མེད་པ་དང་། ཤེས་པ་ནི་ཤེས་པ་ཁོ་ན་ལས་འབྱུང་གི་ཡོད་ལ། དངོས་གཟུགས་ལས་འབྱུང་གི་མེད།

"ཤེས་པའི་གནས་རིམ་རགས་པ་སྟེ། མིག་ཤེས་ཀྱི་སྣང་འཛིན་ལྟ་བུ་ནི་ལུས་ཕུང་ལ་བརྟེན་ཅིང་། སྣང་འཛིན་འདི་ནི་མིག་དབང་དང་འབྲེལ་བའི་ཀླད་པའི་ཆ་ཤས་དང་དྲ་སྐྱིའི་བྱེད་ལས་ལ་བརྟེན་ཡོད་པ་མ་ཟད། མཐོང་སའི་ཡུལ་དང་། ཡང་ན་འོད་

རྡུལ་སོགས་ལ་འང་བརྟེན་ཡོད། ཡིན་ཡང་། མིག་གི་སྣང་འཛིན་གྱི་ཁྲོད་ན་ཤེས་ཚོར་གྱི་འབྱུང་ཁམས་ཤིག་ཡོད་པ་ནི་རིག་པ་རེད། འདི་ནི་སྣང་འཛིན་གྱི་གསལ་ཞིང་སྒྲོང་བའི་ཆ་དང་། སྣང་འཛིན་གྱི་རིག་པའི་ཆ་ཞིག་ཡིན། ང་ཚོས་འདིར་གླེང་བཞིན་པ་ནི་མཐོང་ཡུལ་དང་མིག་དབང་གི་ནུས་རྩོལ་ལས་འབྱུང་གི་མེད་པའི་ཤེས་པ་ཐྲ་མོ་ཞིག་རེད། ཤེས་པ་འདི་ནི་ཤེས་རྒྱུན་སྔ་མ་ལས་འབྱུང་གི་ཡོད།"

མཚམས་འདི་ནས་༧གོང་ས་མཆོག་གིས་ང་ཚོར་དྲི་བ་ཞིག་དྲིས་པ་དང་། དེ་ནི་བོད་པའི་དགོན་པ་ཞིག་གི་ཆོས་རྩོད་ཀྱི་སྲིངས་ཆ་ལས་ཐད་ཀར་ཡོང་བ་དང་འདྲ་ཞིང་། རྒྱུ་མཚན་ཞིབ་ཚགས་ལྡན་ཡང་ང་ཚོར་རྒྱུས་མེད་ཅིག་རེད་འདུག ཁོང་གིས་འཕེལ་འགྱུར་རིག་པ་དང་། དངོས་གཟུགས་ཀྱི་ཐོག་མའི་ཚན་རིག་གི་ལྟ་རྩལ་ལ་འགྲེལ་བཤད་མདོར་བསྡུ་ཞིག་རྒྱག་བཞིན་འཕེལ་འགྱུར་རིག་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་གྲེས་མཚམས་གཉིས་ཀྱི་སྟེང་ལ་བབས་བྱུང་། "འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཆེན་པོ་འདིའི་འཕེལ་འགྱུར་གྱི་ནང་དུ་དངོས་གཟུགས་འདུ་ཚོགས་སྐོར་ཞིག་གིས་ཚེ་སྲོག་གི་མངོན་ཐོན་ལ་རྟེན་གཞི་ཞིག་སྤྲད་ཡོད་པ་དང་། སྐོར་གཞན་ཞིག་གིས་རྟེན་གཞི་དེ་སྤྲད་མེད། ཚེ་སྲོག་དང་ཤེས་པ་ལ་རྟེན་གཞི་བྱས་པའི་དངོས་གཟུགས་ཀྱི་འདུ་ཚོགས་དེ་དག་ལ་ཁྱད་ཆོས་ཅི་ཞིག་གིས་དེ་ལྟར་བྱེད་དུ་བཅུག་པ་ཡིན་ནམ། སྐྱེ་ལྡན་རང་བཞིན་གྱི་དངོས་གཟུགས་དེ་སྐྱེ་ལྡན་རང་བཞིན་མ་ཡིན་པའི་དངོས་གཟུགས་ལས་ཁྱད་པར་ཅི་ཞིག་གིས་འབྱེད་དམ། སྐྱེ་ལྡན་རང་བཞིན་གྱི་དངོས་གཟུགས་ཀྱི་བྱུང་རིམ་ནང་ཤེས་པ་ལ་རྟེན་གཞི་ཞིག་སྤྲད་ཡོད་པའི་ཐྲ་ཕུང་གི་བགོད་སྒྲིག་དེ་ནི། རྩི་ཤིང་གི་ཚེ་སྲོག་ལྟ་བུ་ཤེས་པ་ལ་རྟེན་གཞི་སྤྲད་མེད་པའི་ཐྲ་ཕུང་གི་

འདུ་ཚོགས་ལས་ཁྱད་པར་ཅི་ཞིག་གིས་འབྱེད་དམ།"

དྲི་བ་འདིས་ང་ནི་མགོ་འཐོམས་པར་བྱས་སོང་། དེ་ཡང་དྲི་བ་འདི་ནི་ངའི་གཏམ་བཤད་ཀྱི་ནང་གི་རང་བྱུང་བཀོད་སྒྲིག་དང་། སྣ་མང་རྟོག་འཛིངས། མངོན་ཐོན་བཅས་ཀྱི་བརྗོད་གཞི་དང་འབྲེལ་ཆེ་ཞིང་། ངས་གང་བརྗོད་པ་དེ་དག་གོ་མེད་པ་ཡིན་ནམ། "འདི་ནི་ཏླ་ལྷུན་གྱི་འཕེལ་འགྱུར་རིག་པ་རེད།" ངས་ལན་བཏབས་པ་ཡིན། "ཚེ་སྲོག་གྲུབ་པའི་རྫས་ནས་ཁོར་ཡུག་དང་ངེས་མེད་རང་བཞིན་གྱི་འཕྲུལ་རྐྱེན་ལ་བརྟེན་ནས་ཁ་ཕྱོགས་ཏ་ཅང་མ་འདྲ་བའི་ནང་དུ་འཕེལ་འགྱུར་བྱས་དང་བྱེད་བཞིན་ཡོད།"

ཏླ་ལའི་བླ་མས་སྨྲ་མཐུད་དུ། "འོན་ཀྱང་། ཤེས་ཚོར་ཅན་གྱི་སེམས་ཅན་སྨྲ་ཤོས་སྙིང་གི་དངོས་གཟུགས་ལ་ཐུན་མིན་གྱི་ཁྱད་ཆོས་ཅི་ཞིག་ཡོད་དམ། དེའི་དངོས་གཟུགས་ཀྱི་ཐུན་མིན་ཁྱད་ཆོས་ཅི་ཞིག་གིས་དུད་འགྲོ་དེར་ཤེས་ཚོར་ཡོད་དུ་བཅུག་པ་ཡིན་ནམ། དེ་ལས་ལྡོག་སྟེ། དུད་འགྲོ་དེའི་སྤུ་རོལ་དུ་བྱུང་བའི་འཕེལ་འགྱུར་གྱི་བརྒྱུད་རིམ་ནང་རྩི་ཤིང་ལྟ་བུ་ལ་ཅི་ཞིག་གིས་ཤེས་ཚོར་མེད་དུ་བཅུག་པ་ཡིན་ནམ།"

"ངེས་མེད་རང་བཞིན་དང་། འཕེལ་འགྱུར་གྱི་བརྒྱུད་རིམ་ཁྲོད་དུ་ཆགས་པའི་བཟོ་བཀོད་རིམ་གྱིས་བྱུང་ནས་རང་རིག་གི་ནུས་པ་དེ་ཡོད་པར་གྱུར་ཡོད། རྩི་ཤིང་ཁག་གི་འཕེལ་འགྱུར་གྱི་ནང་དུ་ནུས་པ་འདི་ནམ་ཡང་བྱུང་མེད། ཐད་ཀར་གྱི་ལན་ནི་གཅིག་ལ་མཚོན་ན། ཆགས་པའི་ནང་གི་དབང་རྩའི་བྲ་སྲུང་གི་སྣ་མང་རྟོག་འཛིངས་ཆེ་ཞིང་། གཞན་ལ་མཚོན་ན་དེ་ལྟར་མིན་པས་རེད།"

སྐབས་འདིར་ཨ་ལན་གྱིས་༧གོང་ས་མཆོག་ལ་སྐད་སྒྱུར་བྱེད་བཞིན་པ་དང་། ཁོང་གིས་རྟོད་གླེང་འདི་ལ་དགའ་སྣང་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པར་སྣང་། “སྣེ་མང་རྟོག་འཛིངས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅི་ཞིག་དང་། སྣེ་མང་རྟོག་འཛིངས་ཀྱི་རིགས་ཅི་ཞིག་ཡིན་ནམ། སྣེ་མང་རྟོག་འཛིངས་ཀྱིས་གསལ་བཤད་ཅི་ཡང་བྱེད་མི་ཐུབ།” ཨ་ལན་གྱིས་འདི་ལྟར་བརྗོད་བྱུང་།

མཚམས་འདིར་ཐུབ་བསྟན་སྤྱི་ན་པས་རྟོད་གླེང་འདི་ཞི་བར་བྱེད་པ་ལྟར་དུ་བཤད་རྒྱུར། “འགྲེལ་བཤད་འདི་ནི་དོན་དངོ་མར་སྣེ་མང་རྟོག་འཛིངས་ཀྱི་ཚད་གཞི་ལ་གཞི་བཅོལ་འདུག”

“རེད།” ངས་བཀའ་དྲིན་ཆེན་པོའི་སྒོ་ནས་བརྗོད་པ་ཡིན། “སྲོལ་རྒྱུན་གྱི་ཚན་རིག་གཞིར་བཞག་ན། ཤེས་པ་འབྱུང་བར་དབང་རྩའི་ཐྲ་ཕུང་ཐེར་འབུམ་དུ་མ་དགོས་ཤིང་། གྲངས་ཀ་འདི་ནི་སྦྲང་ནག་དང་། ཡང་ན་རྡེ་ཤིང་ཞིག་གི་སྙིང་དུ་རྙེད་རྒྱུ་མེད།” ང་ཚོས་ཕན་ཚུན་ལ་ཁ་གཏད་དུ་རྟོད་གླེང་བྱེད་བཞིན་པ་ལྟར་སྣང་བས་ང་ལ་སུན་སྣང་ཞིག་སྐྱེས་སོང་། ཡིན་ཡང་། ལན་ཊར་གྱིས་རང་ཉིད་ལ་སྐད་ཆ་ཞིག་བཤད་རྒྱུ་ཡོད་པའི་བརྡ་ཞིག་བསྟན་པ་དང་ང་ལ་སྤྲོ་སྣང་ཞིག་བྱུང་། དེ་ཡང་ཁོང་ནི་འཕེལ་འགྱུར་རིག་པ་ལ་མཁས་ཤིང་། སྐད་ཆ་ཡང་བཤད་མཁས་པོ་ཞིག་རེད། ཡིན་ཡང་། ཁོང་གིས་ཐད་ཀར་བརྗོད་པའི་སྐད་ཆས་ང་ཧ་ལས་སུ་བཙུག་སོང་།

“དོན་དངོ་མར་བཤད་ན། ང་ཚོས་ཤེས་ཀྱི་མེད།” ལན་ཊར་གྱིས་ངོས་ལེན་བྱས་བྱུང་། “ང་ཚོས་རྟོགས་མེད། ཤེས་པ་ནི་དངོས་གཟུགས་ཀྱི་ཁྱད་ཆོས་ཤིག་མིན། རྒྱུ་མཚན་ནི་ངའི་ལུས་པོའི་དངོས་གཟུགས་ནི་ལོ་གཅིག་གི་དུས་ཡུན་ནང་

འགྱུར་ངེས་ཡིན་ཞིང་། ཆུ་དང་འབྱུང་ཁུངས་མང་པོ་ཞིག་ནས་དངོས་གཟུགས་དེ་དག་ཡོང་རྒྱུ་རེད། ཚན་རིག་པ་ཡིན་པའི་ཆ་ནས་ང་ཚོས་ཤེས་པ་ནི་བཀོད་སྒྲིག་གི་མོ་ཞིག་གི་ཁྲིད་ཚོས་ཤིག་ཏུ་འདོད་ཀྱི་ཡོད། ཡིན་ཡང་། ང་ཚོས་རྟོགས་མེད། ང་ལ་མཆོན་ན་དང་བ་འདྲེན་པ་ཞིག་ཡོད་པ་ནི། སྨྲ་ཐེའོ་ཡིས་བརྗོད་པ་ལྟར་ནང་པ་ཚོས་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཆེན་མོ་ལ་རྒྱུ་ཐོག་མ་ཞིག་འཛོག་པའི་ལྟ་ཚུལ་འདིར་བློ་མ་བདེ་བ་བྱེད་པ་འདི་རེད། བློ་མ་བདེ་བ་འདི་ང་ལའང་ཡོད། འདི་ལྟར་བཤད་ན་ངས་ཐོག་མ་མེད་པའི་ལྟ་ཚུལ་འདི་ལ་བློ་བདེ་པོ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པའི་དོན་ནི་མིན། འོན་ཀྱང་། ཁྱེད་ཅག་གིས་འཇིག་རྟེན་རྫིལ་པོ་ལ་རྒྱུ་ཐོག་མ་ཞིག་མེད་པར་འདོད་ནས་ཤེས་པ་ལའང་རྒྱུ་ཐོག་མ་ཞིག་འཛོག་གི་མེད། ངའི་ཚོར་སྣང་ཞིག་ལ་ནང་དོན་རིག་པའི་ནང་དུ་ཤེས་པ་ནི་མེད་པ་ལས་འབྱུང་ཐུབ་པའི་བསམ་བློ་ཞིག་ཡིད་ལ་འཁོར་མི་ཐུབ་པར་སྣང་། ཚན་རིག་པ་ཚོས་རང་ཉིད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་ལྟ་ཚུལ་གྱི་དབང་གིས་འགྲེལ་བཤད་གཞན་ཞིག་བློ་ལ་འཆར་ཐུབ་ཀྱི་མེད། ཤེས་པ་ནི་རྒྱུན་དུ་གནས་པར་འདོད་པ་དང་། ཡང་ན་ཤེས་པ་ནི་སྐྱེ་མང་རྟོག་འཛིངས་ཀྱི་ནང་དུ་འབྱུང་ངེས་ཡིན་པར་བརྗོད་པ་གང་ཞིག་ཡིན་རུང་། ངས་ང་ཚོ་སུ་ཞིག་ལ་རྒྱུ་མཚན་བརྟན་པོ་ཞིག་ཡོད་མེད་མི་ཤེས། ཚན་རིག་གི་ནང་དུ་ང་ཚོར་ཤེས་པའི་སྐོར་བཤད་རྒྱུ་མང་པོ་ཞིག་མེད། དེ་ཡང་ཤེས་པའི་ཕྱོགས་ལ་ཞིབ་འཇུག་ཆེས་ཐྲན་བུ་ཞིག་མ་གཏོགས་བྱས་མེད། ང་ཚོས་རྒྱུན་དུ་ཤེས་པའི་གནད་དོན་འདི་ལ་གཡོལ་ཐབས་བྱེད་ཀྱིན་ཡོད།”

འདི་ནས་སེ་ཏེ་ལྷུན་གྱིས་ཐོག་མར་ལན་ཊར་གྱི་སྐད་ཆ་ལ་རྒྱབ་སྐྱོར་བྱས་ནས་བཤད་རྒྱུར། “ལན་སྟབས་བདེ་ཞིག་བརྒྱབ་ན། ང་ཚོས་ཤེས་ཀྱི་མེད།” ཡིན་

ཡང་། དེ་ནས་ཁོང་གིས་ཚེ་སྒྲོག་ནི་མངོན་ཐོན་གྱི་ཁྱད་ཆོས་ཤིག་ཏུ་ལྟ་བའི་དོན་སྤྱི་འདི་ལ་ནུབ་ཕྱོགས་པས་ཕྱོགས་ཞེན་བྱེད་པ་གསལ་བཤད་བྱས་ཤིང་། ནུབ་ཕྱོགས་ཀྱི་ཚན་རིག་ལ་མངོན་ཐོན་གྱི་ཁྱད་ཆོས་ཀྱི་དོན་སྤྱི་འདིའི་ཐོག་ནས་ལེགས་འགྲུབ་ཆེན་པོ་བྱུང་ཡོད། ཚན་རིག་པ་ཚོས་རྣམ་འགྱུར་ནས་རིམ་འདས་འདྲེན་ནུས་དང་། རིམ་འདས་གཞིར་གཟུགས་དང་ལེ་ཐེར་བཅས་ཀྱི་ཞིབ་འཇུག་ལས་དོན་གྱི་བར་དུ་ཕྱོགས་བསྡུས་རང་བཞིན་གྱི་སྣང་ཚུལ་ངོ་མཚར་ཅན་མང་པོ་ཞིག་མཐོང་རྒྱུ་ཡོད་ཟེར། ཁོང་གིས་བརྗོད་རྒྱུར། "དངོས་ཁམས་རིག་པ་བ་ཚང་མས་རྟུལ་ཕྲན་དང་། ངོ་བོ་འཛིན་པའི་གྲུབ་རྣམས། ཕྲ་ཕུང་། དབང་རྩའི་ཕྲ་ཕུང་བཅས་ནས་ཤེས་པའི་བར་དུ་མཚོངས་ན་མང་དྲགས་པའི་མོས་མཐུན་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། ང་ཚོས་ཤེས་པ་ནི་བསྡུར་ས་ཡོད་པ་ཞིག་ཏུ་བསམ་གྱི་མེད། འོན་ཀྱང་། གནས་རིམ་དཀྲུས་མ་ཞིག་ཏུ་ང་ཚོར་ལམ་ལྷོང་ཙུང་ཙམ་བྱུང་བས་གདེང་ཚོད་ཐོབ་པ་མང་དྲགས་ཡོད་སྙམ།"

མི་ཁད་ལ་གནད་དོན་འདིར་ལྟ་ཚུལ་མ་འདྲ་བ་ཞིག་འདུག "ངས་ཤེས་པར་ལྟ་སྟངས་ཀྱི་ཐད་ནས་ཚན་རིག་པ་དང་། ནང་པའི་བར་ལ་སྟོང་ཆ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡོད་པར་འདོད་པའི་མཐོང་ཚུལ་དེར་དག་བཅོས་ཤིག་བྱེད་རྒྱུ་ཡིན། དེང་སྐབས་ནུབ་ཕྱོགས་ཀྱི་ལྟ་གྲུབ་སླ་བ་ཚོར་ཤེས་པ་ནི་དངོས་རྫོག་རྟོག་འཛིངས་ཆེན་པོ་ཞིག་གི་མངོན་ཐོན་གྱི་ཁྱད་ཆོས་སུ་འདོད་པའི་ལྟ་ཚུལ་འདིར་སྐྱོན་བརྗོད་བྱེད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡག་པོ་སྙིར་ཞིག་ཡོད། རྒྱུ་མཚན་དང་པོ་ནི་ཚན་རིག་གིས་རང་གི་བྱེད་ཐབས་ལ་བརྟེན་ནས་ཤེས་པ་དེ་ཅི་ཞིག་ཡིན་མིན་རྟོགས་ཀྱི་མེད་པ་འདི་རེད། སྟོན་དཔག་ཡག་པོ་ཞིག་བྱེད་པ་ལ་ཚན་རིག་གིས་མི་ཚང་མར་ཐུན་མོང་དུ་མི་སྣང་བའི་

ཆོས་ཐམས་ཅད་ཟླུར་འདོན་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། དཔེར་ན། ཚན་རིག་གིས་ཚ་བའི་སྐོར་ལ་གླེང་སྐབས་སྒྱོང་བྱའི་ཚ་བའི་ཁྱད་ཆོས་དེ་ཟླུར་འདོན་བྱེད་པ་དང་། ནང་དུ་འདུས་ཡོད་པ་གང་ནི་ཚ་དྲོད་འཛལ་ཆས་ཀྱིས་ཚད་འཛལ་ཐུབ་པ་ཞིག་དང་། ཤོག་བུའི་སྟེང་དུ་སྟོན་ཐུབ་པ་ཞིག་རེད། ཚན་རིག་གིས་སྒྱོང་བྱའི་ཁྱད་ཆོས་ཐོག་མ་ནས་ཟླུར་འདོན་བྱེད་སྐབས། ད་ལྟའི་ཚན་རིག་གི་བྱེད་ཐབས་ལ་བརྟེན་ནས་སྒྱོང་བྱར་གྱུར་པའི་ཁྱད་ཆོས་འདིའི་རིགས་ལ་གསལ་བཤད་བྱེད་མི་ཐུབ། རྒྱུ་མཚན་གཉིས་པ་ནི། ཤེས་པ་དེ་ཁྱད་ཆོས་དང་། ཐ་སྙད་ཚུལ་ཞིག་ཏུའང་བརྗེ་མི་རུང་བ་འདི་ཡིན། ཁྱད་ཆོས་ནི་ཡུལ་གྱི་རང་བཞིན་དུ་གནས་པ་ཞིག་དང་། ང་ཚོ་དང་ཐ་དད་ཡིན་པ་ཞིག་ཡུལ་གྱི་ཆོས་ཤིག་གི་སྟེང་དུ་ཕར་སྦྱོར་དགོས་པ་ཞིག་རེད། དེ་མཚུངས་སུ་ཤེས་པ་ནི་སྙད་ཚུལ་ཞིག་ཏུ་བསམ་ནའང་མི་འགྲིག་པ་དང་། ཤེས་པ་རང་ཉིད་སྙད་ཚུལ་གྱི་འབྱུང་ཡུལ་ཞིག་ཡིན། ད་དུང་རྒྱུ་མཚན་གཞན་མང་ནའང་། དེང་སྐབས་ལྟ་གྲུབ་སྨྲ་བ་ཚོས་མ་མཐའ་ཡང་རྒྱུ་མཚན་འདི་གཉིས་ལ་བརྟེན་ནས་ཤེས་པ་ནི་རྩ་བའི་ཆོས་ཤིག་ཡིན་པ་ལས། ཆོས་གཞན་གང་རུང་གི་ཁྱད་ཆོས་ཤིག་ཏུ་བསམ་གྱི་མེད།"

ཨ་ཐོར་གྱིས་དྲི་བའི་ཁ་ཕྱོགས་དེ་ཕྱིར་ཏ་ལའི་བླ་མའི་ཕྱོགས་སུ་བསྐོར་སོང་། "ང་ཚོས་ཤེས་པ་ནི་དངོས་གཟུགས་ལས་བྱུང་བར་འདོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི་ང་ཚོའི་ཡིད་ལ་གནས་སྟངས་གཞན་ཞིག་མ་འཕོར་བས་རེད། ལམ་གཞན་ཅི་ཞིག་ཡོད་དམ། ང་ཚོས་དངོས་གཟུགས་ནི་ཐོག་མའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་རང་བཞིན་དུ་ཡོད་ཀྱང་། ཤེས་པ་ནི་གྲུབ་ཡོད་པའི་འཇིག་རྟེན་ཞིག་ཡིད་ལ་འཆར་ཐུབ་བམ། ཁྱེད་ཀྱིས་སྔོ་མང་རྣོག་འཛིངས་ཀྱི་དངོས་ཁམས་ཀྱི་བཀོད་སྒྲིག་ལས་གྲུབ་པའི་ལུས་ཕུང་གི

རྟེན་གཞི་ཞིག་མེད་པར། ཤེས་པ་ནི་ཡོད་ཚོག་པ་ཞིག་ཡིན་པ་ཤུགས་སུ་སྟོན་གྱི་ཡོད་པར་སྣང་། ཁྱེད་ལ་མངོན་སུམ་གྱི་བདེན་དཔང་ཞིག་ཡོད་དམ།"

༸གོང་ས་མཆོག་གིས་ལན་དུ་གསུང་རྒྱུར། "ཐ་ན་ནང་དོན་རིག་པའི་ནང་དུའང་ཤེས་པ་ཅི་ཞིག་ཡིན་མིན་ངོས་འཛིན་རྒྱུ་ནི་དཀའ་ངལ་ཆེ་བ་ཤུགས་སུ་བསྟན་ཡོད། ཤེས་པ་ཡོད་པ་ནི་ང་ཚོས་རྟོགས་ཐུབ་ཀྱང་། ང་ཚོས་གཞི་གཅིག་ཏུ་ངོས་འཛིན་ནས་མཛུབ་སྟོན་བྱེད་རྒྱུ་ནི་ཁག་པོ་ཞིག་རེད། ཡིན་ཡང་། ལྟ་བའི་ཆ་ནས་བཤད་ན། ནང་དོན་རིག་པའི་འདོད་ཚུལ་ལ་མྱོང་བའི་ངོས་ནས་ཤེས་པ་ཅི་ཞིག་ཡིན་མིན་ངོས་བཟུང་ནས་དེའི་ངོ་བོ་འཛིན་ཐུབ། དཔེར་ན། སྒོམ་སྒྲུབ་ལ་གོམས་འདྲིས་ཆེ་བའི་ཉམས་ལེན་པ་ཞིག་གིས་འཆི་བ་འོད་གསལ་ཞེས་པའི་ཤེས་པ་ཞིག་རང་ཉིད་འཆི་བཞིན་པའི་སྐབས་སུ་ངོས་འཛིན་བྱེད་ཐུབ་པ་དང་། འདི་ནི་ཤེས་པའི་མྱོང་བ་ཕྲ་ཤོས་དེ་ཡིན་པར་འདོད་ཀྱི་ཡོད།

"ཤེས་པའི་གནད་དོན་འདི་ལ་གསལ་བཤད་བྱེད་རྒྱུ་ནི་དངོས་ནས་ཁག་པོ་ཞིག་རེད། ངས་འདི་ནས་ཤེས་པ་རགས་པ་སྟེ། མྱོང་ཚོར་གྱི་རིགས་དང་དབང་རྩའི་འབྲེལ་མ་ཐུད་སོགས་ལ་ཞིབ་འཇུག་བྱེད་ཀྱིན་པའི་ཚན་རིག་པ་ཚོར་རང་ཉིད་ཀྱི་ལས་དོན་ཡག་པོ་དེར་མུ་མཐུད་ནས་འབད་བརྩོན་བྱེད་རོགས་ཞེས་སེམས་ཤུགས་སྤེལ་རྒྱུ་ཡིན། ནང་པའི་ཕྱོགས་ནས་སྒོམ་སྒྲུབ་པ་ཚོས་དཀའ་སྤྱད་སྙིང་རུས་བགྱིས་ནས་ཤེས་པའི་གནས་རིམ་མཐོ་བོ་དེ་དག་བསྒྲུབ་ཐུབ་པ་བྱེད་དགོས། ལོ་བཅུ་དང་ཉི་ཤུའི་ནང་འདི་འདྲའི་འབད་བརྩོན་ལ་བརྟེན་ནས་གྲུབ་འབྲས་ལྡན་ཞིང་ཡིད་ཆེས་འཕེར་བའི་བགྲོ་གླེང་ཞིག་འབྱུང་སྲིད།"

"ནང་དོན་རིག་པས་ཤེས་པ་དང་འབྲེལ་བའི་མིའི་སྤྱོད་བ་དང་། ཆིམ་ཕམ་ཇེ་འམ་ང་ཚོར་མེས་པོ་ཐུན་མོང་དུ་ཡོད་པའི་སྐྱེ་ལྡན་ཞིག་གི་སེམས་ཀྱི་སྤྱོད་བའི་བར་ལ་འབྲེལ་བ་ཞིག་ཡོད་པར་ངོས་འཛིན་བྱེད་དམ།" འོད་སེ་ལྷས་བཀོད་པའི་དྲི་བ་འདིས་ཕན་ཐོགས་ཆེ་བའི་གློ་བསྐྱེད་ཅིག་སྐྱེར་རྒྱུ་རེད།

ཚོགས་འདུ་སྔོན་མ་ཚོའི་སྐབས་སུ་ཧྭ་ལའི་བླ་མས་ལྷ་ཚུལ་ཞིག་གསལ་པོ་བཟོ་བའི་དོན་དུ་མི་དང་དུད་འགྲོ་གཤིབ་བསྡུར་གྱི་དྲི་བ་མང་པོ་ཞིག་བཀོད་སྤྱོད་བ་དེ་དྲན་སྐུལ་བྱས་བྱུང་། འདིར་ཁོང་གིས་བོད་པའི་ཡུལ་སྲོལ་གྱི་ལྷ་སྲུང་གིས་བོད་མི་ཐོག་མ་དེ་སྤྲེའུ་ལས་བྱུང་བར་འདོད་ཚུལ་བརྗོད་ནས་ལན་བཏབ་སོང་། ཡིན་ཡང་། ཁོང་གི་བརྗོད་དོན་ལ། གནའ་བོའི་ནང་པའི་གཞུང་དུ་འགྲོ་བ་མི་ནི་སྤྱིར་མིའི་རང་བཞིན་དང་མི་ལྡན་ཞིང་འོད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་ལུས་ཕུང་ཕྲ་མོ་ཞིག་ལས་འཕེལ་འགྱུར་བྱུང་བར་བསྟན་ཡོད། "ནང་བསྟན་གཞིར་བཞག་ན། རྩ་བའི་སྤྱོད་ཚོར་མང་པོ་སྟེ། གཞན་སེམས་དང་། སྙིང་རྗེ། འདོད་ཆགས་ལྷ་བུ་ནི་དུད་འགྲོ་དང་མི་ཡིས་ཐུན་མོང་དུ་སྤྱོད་ཐུབ་ཅིང་། སྣེ་མང་རྟོག་འཛིངས་ཀྱི་ཚད་གཞིའི་ཁྱད་པར་གྱི་གནད་དོན་རང་ཡིན།"

འོད་སེ་ལྷས་ཐུན་མོང་གི་གཞི་ཞིག་རྙེད་ནས་སུ་མཐུད་དུ་རྩད་ཞིབ་བྱས་བྱུང་། "མིའི་སྙིང་དུ་ང་ཚོའི་ཤེས་པ་ཕྲ་མོ་ལ་བརྟེན་ནས་སེམས་ཀྱི་དང་ཚུལ་དང་། སྤྱོད་ཚོར་གྱི་རྣམ་པ་རྣམས་ཁྱད་པར་བ་ཡིན་པའི་བསམ་བློ་ཞིག་ཡོད་དམ། ང་ཚོས་དེ་དག་སྤྱོད་སྟངས་ནི་དུད་འགྲོ་དང་མ་འདྲ་བའི་རྒྱུ་མཚན་ནི། ང་ཚོར་ཤེས་པའི་ཁྱད་ཆོས་གཞན་ཞིག་ཡོད་པས་ཡིན་ནམ། ཚན་རིག་ལ་ཡོད་པའི་ལྟ་ཚུལ་ཞིག་ནི་འགྲོ་བ

མིས་མཐོ་རིམ་སློག་ཆགས་ཀྱི་སེམས་ལ་སློབ་ཀྱི་ཡོད་ནའང་། སེམས་དེའི་རྣམ་པ་འགྱུར་ནས་ཕྱུག་ཏུ་ཕྱིན་པ་དང་། ཡང་ན་སྤྱི་མཚན་གྱི་ངོ་བོ་ཤུགས་ཆེ་རུ་སོང་བ། དེ་བཞིན་སེམས་དེ་རྣམ་པ་གསར་པ་འདྲ་མིན་དུ་བཀོད་སྒྲིག་བྱེད་ཐུབ་པ་བཅས་ཀྱི་རྒྱུ་མཚན་ནི་ང་ཚོར་ཤེས་པའི་ཁྱད་ཆོས་གཞན་དེ་ཡོད་པས་ཡིན།"

"དུད་འགྲོ་དང་མི་ཡི་བར་དུ་སྣེ་མང་རྟོག་འཛིངས་དང་། ཕལ་ཆེར་རང་རིག་གི་ཚད་གཞིའི་ཆ་ནས་སྤྱོད་ཚོར་འདི་ཚོའི་སྤྱོད་སྟངས་ཀྱི་ཁྱད་པར་དེ་ཡོང་གི་ཡོད།" ༸གོང་ས་མཆོག་གིས་ལན་གནང་བྱུང་། "འོན་ཀྱང་། ནང་པའི་ལྟ་ཚུལ་ལ་དུད་འགྲོའི་རིགས་དང་། འགྲོ་བ་མིའི་བར་གྱི་ཁྱད་པར་ནི་གཙོ་བོ་རྣམ་དཔྱོད་ཀྱི་ཚད་གཞིའི་ངོས་ནས་འཛོག་ལ། ཤེས་པ་ཕྲ་མོའི་ཆ་ནས་དུད་འགྲོ་དང་མི་ཡི་བར་ལ་ཁྱད་པར་ཞིག་མེད། བདེ་སྡུག་སྤྱོད་ཐུབ་པའི་སེམས་ཅན་ཞིག་ཡིན་ཚེ་ཤེས་པ་ཕྲ་མོ་འདི་ཡོད་པར་འདོད་ཀྱི་ཡོད།"

ང་ཚོས་འདི་ལྟར་ཤེས་པ་ཕྲ་མོ་ནི་མི་ལ་མ་གཏོགས་མེད་པ་ཞིག་མིན་པ་རྟོགས་བྱུང་། གལ་ཏེ་ཤེས་པ་ཕྲ་མོ་འདི་ནུབ་ཕྱོགས་པའི་བདག་རྟག་པའི་དོན་སྤྱི་དང་གཅིག་མཚུངས་ཡིན་པར་བསམ་ཚེ། འདི་ནི་དེ་ལྟར་མིན་པའི་ཁྱད་པར་ཆེན་པོ་ཞིག་རེད། གྲོས་བསྡུར་འདི་དག་གི་ནང་ངས་ད་དུང་ཡང་ཤེས་པ་ནི་མངོན་ཐོན་གྱི་ཁྱད་ཆོས་ཤིག་ཡིན་པའི་དོན་སྤྱི་འདི་ལ་དགག་སྒྲུབ་གསལ་པོ་ཞིག་མ་གོ་བས། ངས་སླར་ཡང་རང་གི་དྲི་བ་ཐོག་མ་དེ་༸གོང་ས་མཆོག་ལ་བཀོད་པ་ཡིན། "ཁྱེད་ཀྱིས་ཤེས་པ་ནི་བཟོ་བཀོད་ཀྱི་རང་བྱུང་གི་བཀོད་སྒྲིག་ལས་མངོན་ཐོན་གྱི་ཁྱད་ཆོས་ཤིག་གི་ཚུལ་དུ་བྱུང་ཞིང་། རང་ངོས་ནས་བསྐྱུན་པའི་རིན་ཐང་ཞིག་ཡིན་པའི་འདོད་

ཚུལ་འདི་ཇི་ལྟར་དགག་གམ། ཁྱེད་ཀྱིས་འདི་ནི་ཡོང་སྲིད་པ་ཞིག་ཡིན་པར་ངོས་ལེན་བྱེད་ཐུབ་བམ།"

ཏཱ་ལའི་བླ་མས་གསུང་རྒྱུར། "གལ་ཏེ་ཁྱེད་ཀྱིས་དངོས་གཟུགས་ཏེ། ང་ཚོའི་ཀླད་པ་དང་ཁྲ་ཕུང་སོགས་ནི་མིག་ཤེས་ཀྱི་སྣང་འཛིན་ལྟ་བུའི་ཤེས་པའི་མངོན་ཚུལ་རགས་པ་ལ་ཞུགས་རྐྱེན་ཐེབས་པའམ་བཅོས་བསྒྱུར་བྱེད་པའི་བེམ་པོའི་རང་བཞིན་གྱི་རྐྱེན་དུ་འགྲོ་མིན་འདྲི་བཞིན་ཡོད་ཚེ། རྐྱེན་དུ་འགྲོ་རུང་བ་དེ་ནི་ངའི་ལན་ཡིན། འོན་ཀྱང་། ཤེས་པ་ནི་དོན་ངོ་མར་ཅི་ཞིག་ལས་འབྱུང་གི་ཡོད་དམ། ཤེས་པའི་ངོ་བོར་སོང་བའི་ཆོས་དེ་ཅི་ཞིག་ཡིན་ནམ། ནང་པའི་ལྟ་བ་གཞིར་བཞག་ན། ཤེས་པ་ནི་རང་ཉིད་དང་ཆ་མཚུངས་པའི་ཆོས་ཤིག་གི་རྒྱུན་ལས་འབྱུང་བ་དང་། འདི་ནི་གཟུགས་ཕུང་ནུས་ཤུགས་ཀྱི་བྱུང་གྲུབ་ཅིག་གིས་གཟུགས་ཕུང་ནུས་ཤུགས་ཀྱི་བྱུང་གྲུབ་ཅིག་བསྐྱེད་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་ཞིང་། རྒྱུན་གཅིག་པ་ཞིག་ཆགས་ཡོད། ཤེས་པ་ཁྲ་མོ་ནི་གཞི་རྩའི་ཆ་ནས་མི་འདྲ་བའི་སྣང་ཚུལ་གྱི་རིགས་གཞན་ཞིག་རེད། དེའི་ཕྱིར་འདི་ནི་རང་ཉིད་དང་ཆ་མཚུངས་པའི་ཆོས་ཁོ་ན་ཞིག་ལས་འབྱུང་གི་ཡོད། དངོས་གཟུགས་ཏེ་གཟུགས་ཕུང་ནུས་ཤུགས་ཀྱི་འདུ་ཚོགས་ནི་གཞི་རྩའི་ཆ་ནས་ཤེས་པ་དང་ཆ་མཐུན་མིན་པས། ཤེས་པའི་རྒྱུན་ཞིག་གིས་ཤེས་པའི་རྒྱུན་ཕྱི་མ་ཞིག་བསྐྱེད་དགོས་རྒྱུ་རེད། དངོས་གཟུགས་ནི་ཤེས་པ་ལ་བསྒྱུར་མི་ཐུབ་པའམ་ཤེས་པའི་ངོ་བོར་འགྱུར་མི་སྲིད།

"ངའི་ལྟ་ཚུལ་ལ་གལ་ཏེ་རྒྱུན་ཐ་དད་པ་སྟེ། སྐྱེ་ལྡན་མ་ཡིན་པའི་དངོས་གཟུགས་ཀྱིས་ཚེ་སྲོག་གི་རྣམ་པ་བསྐྱེད་པ་དང་། མཐའ་མར་ཤེས་པའང་བསྐྱེད་

ཡོད་ཆེ། ཚན་རིག་གིས་རིགས་འབྱེད་བརྟེས་མ་ཞིག་བྱས་འདུག དེ་ནས་ཁྱེད་ཀྱིས་ཤེས་པ་ལས་ཆེ་སྲོག་བྱུང་བའི་ནང་པའི་ལྟ་ཚུལ་ལ་དོགས་འདྲི་བྱས་པ་ནི་ཙུང་ཙམ་འཁྲིག་འདུག འོན་ཀྱང་། ནང་དོན་རིག་པས་ཤེས་པ་ནི་དངོས་གཟུགས་ཀྱི་ཉེར་ལེན་གྱི་རྒྱུ་ཡིན་པར་འདོད་པ་ནི་བདེན་པ་མིན། གལ་ཏེ་ཀ་ནི་ཁ་ཡི་ཉེར་ལེན་གྱི་རྒྱུ་ཞིག་ཡིན་ཆེ། ཀ་དེ་དོན་དངོས་སུ་ཁ་ལ་འགྱུར་བ་དང་། འགྱུར་བའི་བརྒྱུད་རིམ་ཁྲོད་དུ་ཀ་ཡིས་རང་གི་སྔོན་མའི་ངོ་བོ་དེ་བཙལ་རྒྱུ་རེད།

“གལ་ཏེ་ནང་དོན་རིག་པས་འབར་གས་ཆེན་མོ་ནི་འཛིག་རྟེན་འདིའི་ཐོག་མ་རུ་ངོས་ལེན་བྱས་ན། འཛིག་རྟེན་འདིའི་ནང་གི་དངོས་གཟུགས་ཐོག་མ་དེ་ཤེས་པའི་རྒྱུན་སྔ་མ་ཞིག་མིན། འདི་འདྲ་ཞིག་གཏན་ནས་མིན་ཞིང་། འཛིག་རྟེན་འདིའི་ནང་གི་དངོས་གཟུགས་ཐོག་མའི་རྒྱུ་ནི་སྔོན་དུ་སོང་བའི་དངོས་གཟུགས་གཞན་ཞིག་ཡིན་དགོས། གཟུགས་ཕུང་ནུས་ཤུགས་ཁོ་ནས་གཟུགས་ཕུང་ནུས་ཤུགས་བསྐྱེད་པ་དང་། ཤེས་པས་རྒྱུན་དུ་ཤེས་པ་ཁོ་ན་བསྐྱེད་ཀྱི་རེད།”

“འདི་ནི་གཉིས་སྣང་རིང་ལུགས་ཤིག་མ་ཡིན་ནམ།” ངས་དྲིས་པ་ཡིན།

“རེད། འདི་ནི་གཉིས་སྣང་རིང་ལུགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཞིག་རེད།” ༄གོང་ས་མཆོག་གིས་ལན་དུ་གསུངས་སོང་། “ཆོས་གཅིག་ལས་མང་བ་ཡོད་མ་ཐག་ཏུ་གཉིས་སྣང་རིང་ལུགས་འབྱུང་གི་ཡོད། གཉིས་སྣང་རིང་ལུགས་འདྲ་མིན་ཞིག་ཡོད་པ་དཔེར་ན། ཁྱེད་རང་ཚོའི་གཉིས་སྣང་རིང་ལུགས་ཤིག་ནི་སྐྱེ་ལྡན་རང་བཞིན་དང་། སྐྱེས་ལྡན་རང་བཞིན་མ་ཡིན་པའི་དངོས་གཟུགས་འདི་རེད། གཉིས་སྣང་རིང་ལུགས་ལ་རྒྱབ་ལྗོངས་སམ་སྤྱི་ཁྱིའི་འབྲེལ་བ་བྱེ་བྲག་པ་ཁོ་ནའི་ནང་གོ་རྒྱུ་ཡོད་པ

ཡིན།”

མཚམས་འཇོག་ཐུང་ངུ་ཞིག་གི་རྗེས་ནས་ཁོང་གིས་སྐུ་མཐུད་དུ། “ང་ཚོས་རྣམ་གྲངས་ཀྱིས་འབྱེད་ཀྱི་ཡོད། དཔེར་ན། ང་ཚོས་ཆོས་ལ་རྟག་པ་དང་མི་རྟག་པའི་ཁྱད་པར་འབྱེད་པ་དང་། མི་རྟག་པའི་རྣམ་གྲངས་ནང་བློའི་སྣང་ཚུལ་དང་། དོན་སྤྱིའི་རང་བཞིན་གྱི་འདུ་ཤེས། དངོས་ཁམས་ཀྱི་སྣང་ཚུལ་ཏེ། དངོས་གཟུགས་བཅས་གསུམ་དུ་ཕྱེས་ཡོད། ཡོད་ཚད་ནི་དངོས་གཟུགས་ཀྱི་ཁོངས་སུ་བསྡུ་མི་ཐུབ། གཅིག་བྱས་ན། གལ་སྲིད་ང་ཚོ་ཡོངས་སུ་སངས་རྒྱས་ཡོད་ཚེ། ང་ཚོས་ཚོས་རྣམས་རྣམ་པ་གཞན་ཞིག་གི་ངང་མཐོང་སྲིད།”

ལན་ཊར་གྱིས་དྲི་བ་བཀོད་པ་དེས་ནང་པ་ཚོར་རང་གི་ལྟ་ཚུལ་གྱི་ཐོག་ནས་དཀའ་ངལ་ཞིག་སྤྲད་འདུག ཁོང་གིས་འཛིག་རྟེན་གྲུབ་ཚུལ་རིག་པ་དང་། ལྟ་གྲུབ་རིག་པའི་གནད་དོན་འདི་ལས་བྱུང་བའི་དངོས་ཡོད་ལག་ལེན་དང་ བླང་དོར་གྱི་ཞུགས་བསྟན་ཁག་ཤེས་ན་བསམ་འདུག དེ་མིན་གནད་དོན་འདི་ནི་འབྲེལ་མེད་ཡིན་ཞིང་གོ་རྒྱུ་མེད་པའི་ལྟ་གྲུབ་རིག་པའི་བརྗོད་བྱ་ཞིག་ཏུ་མཐོང་རྒྱུ་རེད། “ཤེས་པ་ཕྲ་མོ་ནི་དངོས་གཟུགས་ལས་མི་འབྱུང་བ་དང་། དངོས་གཟུགས་ལ་བརྟེན་མེད་པའི་ལྟ་ཚུལ་འདི་ནི་ནང་དོན་རིག་པའི་ལྟ་བ་གཙོ་བོ་ཞིག་ཡིན་པ་གསལ་པོ་རེད། ༧གོང་ས་མཆོག་གིས་ཚན་རིག་གིས་ལྟ་བ་འདི་ཁུངས་མེད་ཡིན་པའི་ར་སྤྲོད་བྱེད་མི་ཐུབ་པར་གསུངས་བྱུང་། ངས་དེར་མོས་མཐུན་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། ཡིན་ཡང་། ངས་བགྲོ་གླེང་འདི་ལ་ཉན་གྱིན་ཚོར་སྣང་ཞིག་བྱུང་བ་ནི། ནང་དོན་རིག་པའི་ལྟ་བ་འདི་ནི་དབང་རྟགས་དང་། ཡང་ན་གཏན་ཚིགས་ལ་གཞི་བཅོལ་ཡོད་པའི་བདེན་དཔང་ལས་

བྱུང་བའི་མཐའ་སྐྱོམ་ཞིག་ལས་ཁྱུངས་སྐྱེལ་མ་བྱས་པའི་བདེན་འཛིན་ཞིག་ཡིན་པར་སྣམ། ང་ཚོས་དེ་རིང་བྱེད་མ་ཐུབ་ཀྱང་། ཉིན་ཞིག་ཤེས་པ་ཕྲ་མོ་ནི་དངོས་གཟུགས་ལས་བྱུང་བའི་མཐའ་སྐྱོམ་བཞག་པའི་དབང་དུ་བཏང་ན། འདིས་ཅི་ཞིག་ལ་འགྱུར་བ་གཏོང་ངམ། ནང་པ་ཞིག་གིས་སྤྱོད་ལམ་མ་འདྲ་བ་ཅི་ཞིག་སྟོན་ནམ།”

༄གོང་ས་མཆོག་གིས་གསུང་རྒྱུར། “ཐོག་མར་འདི་ནི་བདེན་འཛིན་ཙམ་ཡིན་པར་འདོད་པ་དེ་བདེན་པ་མིན་ཞིང་། བསྐྱར་ཟློས་བྱེད་ཉུང་བའི་མངོན་སུམ་གྱི་རྟེན་གཞི་ཞིག་ཡོད། གོ་རིམ་དང་ལྡན་པའི་སྦྱོང་བརྡར་ལ་བརྟེན་ནས་ཤེས་པའི་རྒྱུན་ནི་མི་ཚེ་གཅིག་དང་། ལུས་ཕུང་གཅིག་གི་ཚད་བཀག་ལས་བརྒལ་ཡོད་པའི་མངོན་སུམ་རང་བཞིན་གྱི་མཇུག་སྐྱོམ་འབྱུང་གི་ཡོད། འདི་ནི་ནང་བསྟན་གྱི་ཐུན་མིན་གྱི་ཁྱད་ཆོས་ཤིག་མིན་པ་དང་། ནང་བསྟན་མ་དར་བའི་སྔ་རོལ་ནས་ཡོད་ཅིང་། ལྟ་བའམ་ཡིད་ཆེས་ཀྱི་སྒྲིག་འཛུགས་གཅིག་རང་གི་ནང་དུ་ཟུག་མེད། བོད་བརྒྱུད་ནང་བསྟན་དུ་སྦྱོང་བ་འདིར་འཇུག་པའི་སྒོམ་སྒྲུབ་ཀྱི་རྣམ་པ་འདྲ་མིན་ཞིག་ཡོད། ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་སྦྱོང་བ་བྱེད་པར་མཚོན་ན། རང་གི་བློ་ལ་སྦྱོང་བརྡར་སྤྲད་ནས་ཞི་ཞིང་གསལ་བ་དང་། ཏ་ཙང་ཕྲ་བའི་རང་བཞིན་དུ་བསྒྱུར་དགོས་ཤིང་། འདི་འདྲའི་བློ་ལ་བརྟེན་ནས་དབང་ཤེས་དང་རྟོག་པ་ལྟ་བུའི་མིའི་སེམས་ཀྱི་ཟང་ཟིང་གི་རིགས་རྣམས་བཟློག་ཐུབ་པ་དང་། ཁྱེད་ཀྱིས་རང་གི་ཟང་ཟིང་གི་བློ་དེ་མར་འབབ་ཏུ་བཅུག་ན་བློ་དེ་ཕྱི་གསལ་ནང་གསལ་དུ་འགྱུར་ཞིང་། བློ་འདི་འདྲས་རང་གི་དྲན་ཤེས་ཀྱི་རྒྱ་བར་སློབ་ཐུབ་པར་མ་ཟད། སྐྱེ་བ་སྔོན་མ་རྣམས་ཀྱི་དྲན་ཤེས་ལའང་སློབ་ཐུབ དྲན་ཤེས་དེ་དག་ནི་ཡུལ་གྱི་རང་བཞིན་གྱི་བདེན་དབང་གིས་ར་སྤྲོད་བྱེད་ཚོག

“བོད་བརྒྱུད་ནང་བསྟན་དུ་དུང་རྫོགས་ཆེན་ཟེར་བའི་སྒོམ་སྒྲུབ་ཀྱི་རྣམ་པ་གཞན་ཞིག་ཡོད། འདིའི་ནང་ཁྲིད་ཀྱིས་ཧིང་ངེ་འཛིན་གྱི་གནས་རིམ་མཐོ་བོ་ཞིག་ངེས་པར་དུ་བསྒྲུབ་མི་དགོས་ཤིང་། རང་གི་སེམས་གནད་ལ་འབབ་ཏུ་བཙུག་ནས་བློ་རགས་པའི་ཟང་ཟིང་གི་རང་བཞིན་ཞི་བར་བྱེད་དགོས། རང་སེམས་འདི་ལྟར་གནས་པའི་སྐབས་སུ་མཚམས་རེར་ཆུ་ལས་ལྦུ་བ་འབྱུང་བ་ལྟར་སྨྱོང་བ་ཞིག་བྱུང་ནས་སྐྱེ་བ་སྔོན་མ་བརྒྱ་ཕྲག་མང་པོ་ཞིག་སྐད་ཅིག་ཉིད་ལ་དྲན་ཐུབ།” འདིར་ཁོང་གིས་སེ་གོལ་ཞིག་གཏོགས་བྱུང་། “སྐྱེ་བ་དེ་དག་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་དུས་དང་། ཡང་ན་དེའི་སྔ་རོལ་ཡིན་ཆོག ང་ལ་སྨྱོང་བ་འདིའི་རིགས་བྱུང་མ་སྨྱོང་ཡང་། ངའི་གྲོགས་པོ་ཁག་ཅིག་ལ་སྨྱོང་བ་འདི་ཐོབ་ཡོད།

“ཆོས་ཉམས་ལེན་ལ་གོམས་པ་ཅི་ཡང་མེད་ནའང་། སྐྱེ་བ་སྔོན་མ་ཞིག་གི་དྲན་ཤེས་ལྡན་པའི་ཕྲུ་གུ་སྐོར་ཞིག་ཀྱང་ཡོད། ང་རང་ཉིད་དངོས་སུ་རྒྱ་གར་གྱི་བུ་མོ་ལོ་བཞི་ཅན་ཞིག་ལ་ཐུག་སྨྱོང་། བུ་མོ་འདིས་རང་གི་སྐྱེ་བ་སྔོན་མ་དེ་ཧ་ཅང་གསལ་པོར་དྲན་ཡོད། ཁོ་མོས་རང་གི་ཁྱིམ་ཚང་དང་། ཕ་མ། ཁོང་ཚོའི་མིང་དང་ལས་ཀ་སྡོད་གནས་སོགས་དྲན་ཡོད། སྐྱེ་བ་སྔོན་མའི་ཕ་མ་ཚོས་བུ་མོ་འདི་ནི་རང་གི་ཕྲུ་གུ་ཞིག་ཡིན་པའི་ཡིད་ཆེས་བྱས་ཡོད།”

མཚམས་འདི་ནས་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་མཆོག་གིས་སྐད་སྒྱུར་གཉིས་ཀར་གླེང་མོལ་བྱས་ནས་ང་ཚོར་ཁོང་གི་ལྟ་ཚུལ་སྐབས་ཤིག་ལ་བརྗོད་མ་སོང་། ལྟ་ཚུལ་དེས་ཐ་ན་ནུབ་ཕྱོགས་པའི་བསམ་བློ་གཏོང་སྟངས་ལ་ཤོག་གྱུར་ཡིན་པའི་གནད་དོན་ཞིག་ཡིན་ཡང་། ནང་པས་རིགས་པའི་ལམ་ནས་གནད་དོན་དེ་མཐར་སྐྱེལ་བ་དང་།

རང་གི་བྱེད་སྟངས་དེའང་དངོས་ཡོད་ལག་ལེན་གྱི་རང་བཞིན་ཤུགས་ཆེ་བར་མཚོན་རྒྱུ་རེད། ཁོང་གིས་གསུང་དོན། “ད་དུང་ནང་པའི་ལྟ་གྲུབ་རིག་པས་གལ་ཏེ་ཞེས་པ་དངོས་གཟུགས་ལས་གྲུབ་པ་ཡིན་ཆེ། ང་ཚོས་ཞེས་པ་ལ་ཐོག་མ་ཞིག་འཛོག་དགོས་པ་མ་ཟད། སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུན་ལའང་ཐོག་མ་ཞིག་འཛོག་དགོས་པའི་རྒྱུ་མཚན་འདི་འགོད་ཀྱི་ཡོད། རིགས་པ་འདིའི་རྐྱེན་གྱིས་ང་ཚོས་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཆེན་པོ་ལའང་ཐོག་མ་ཞིག་ཡོད་པར་ཁས་ལེན་བྱེད་དགོས། འདི་ལྟར་བྱས་ཚེ་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་དཀའ་ངལ་མང་པོ་ཞིག་འབྱུང་རྒྱུ་རེད། ནང་དོན་རིག་པས་ལྟ་ཚུལ་འདི་ཁས་མ་བླངས་པར་ཤེས་པའི་རྒྱུན་ལ་ཐོག་མ་ཞིག་མེད་པར་འདོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུན་ལའང་ཐོག་མ་ཞིག་མེད་པའི་ལྟ་བ་འདི་བཟུང་ཡོད། སེམས་ཅན་ལ་ཐོག་མ་ཞིག་མེད་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱི་ཐོག་ནས་ནང་དོན་རིག་པས་དངོས་ཁམས་ཀྱི་འཛིག་རྟེན་ཞིག་གི་འཕེལ་འགྱུར་དེ་ནི་ཕྱིའི་འཛིག་རྟེན་དེར་འཚོ་ཞིང་སྤྱོད་བར་བྱེད་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་དང་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བའི་འགྲེལ་བཤད་རྒྱག་གི་ཡོད།

“འདི་ནི་གནད་འགག་ཅིག་ཡིན་པའི་རྒྱུ་མཚན་བཤད་ན། ཐོག་མར་འདིས་ལྟ་གྲུབ་རིག་པའི་དཀའ་རྙོག་ཅིག་མཚོན་འདུག གལ་ཏེ་ང་ཚོས་འཛིག་རྟེན་ལ་ཐོག་མ་ཞིག་ཡོད་པར་ཁས་ལེན་བྱེད་དགོས་བྱུང་ན། ང་ཚོར་གདམ་ཀ་གཉིས་ལས་ལྷག་མེད། ཡོད་པ་ཞིག་མེད་པ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་པ་དང་། ཡང་ན་བཀོད་པ་པོ་ཞིག་འདོད་དགོས་རྒྱུ་རེད། ནང་དོན་རིག་པས་ལྟ་ཚུལ་འདི་གཉིས་ངོས་ལེན་བྱེད་ཀྱི་མེད། གཉིས་པ། ཐར་བ་དང་འབྲེལ་བའི་སྒོ་ནས་བཤད་ན། ཚེ་རབས་གཅིག་ནི་ཐར་བ་དང་

ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་གོ་འཕང་བསྒྲུབ་པ་ལ་ཧ་ཅང་ཐུང་དྲགས་ཡོད། ལྔ་བའི་ཆ་ནས་ཐར་བའི་གོ་འཕང་ནི་ལོ་གསུམ་དང་། ཟླ་གསུམ། ཞག་གསུམ་ནང་བསྒྲུབ་ཆོག་པར་བརྗོད་ཡོད། འོན་ཀྱང་། འདི་དག་ནི་དམར་ཁྲིད་ཀྱི་དྲིལ་བསྒྲགས་དང་འདྲ་བོ་ཞིག་རེད། དེ་ལྟར་འབྱུང་བའི་གོ་སྐབས་ནི་ཧ་ཅང་ཕྲ་བས་སྐད་ཆ་འདི་དག་བརྗོད་ན་འོས་འཚམས་ཡིན། ཐ་ན་ལོ་རྡོར་དྲུག་ཅུ་ཅན་གྱི་མི་ཚེའི་ནང་དུའང་ང་ཚོར་མང་ཆེ་བ་ཞིག་ལ་ཐར་བའི་གོ་འཕང་བསྒྲུབ་ནས་འགྲུབ་པའི་གོ་སྐབས་ནི་ཧ་ཅང་དཀོན་པོ་རེད། དེའི་ཕྱིར་ང་ཚོར་དུས་ཡུན་རིང་པོ་ཞིག་དགོས།"

སླ་ཐེའོ་ཡིས་ཤེས་པའི་གནད་དོན་འདི་གསལ་དུ་བཏང་བྱུང་། "ངའི་བསམ་བློ་ལ་ཤེས་པ་ཕྲ་མོ་འདི་ལ་ཤེས་པ་ལྷད་མེད་དང་། ཡང་ན་ཤེས་པའི་རྩ་བའི་སྤྱུས་ཀ་ཞེས་བརྗོད་ན་ཅུང་ལེགས་པར་སྙམ། སྦྱོང་ཚོར་ཁག་ནི་བློའི་བྱ་འགྱུལ་རྣམས་ཀྱིས་ཤུགས་རྐྱེན་ཐེབས་ཡོད། འོན་ཀྱང་། སེམས་ཀྱི་བྱ་འགྱུལ་ཚང་མར་ཐུན་མོང་ཡིན་པ་གང་དང་། དེ་དག་འབྱུང་དུ་འཇུག་མཁན་ནི་ང་ཚོས་གསལ་ཞིང་རིག་པ་ཟེར་བ་འདི་ཡིན། འདི་ལ་རྟོག་པ་དང་། འདུ་ཤེས། རིགས་པ་སོགས་ཀྱི་ལྷད་ཞུགས་མེད། ཡིན་ཡང་། དོས་ཁང་སྟོང་པ་ཞིག་ལས་ཁྱད་པར་བ་ཞིག་རེད། དེ་ནི་ཆེས་གཞི་རྩའི་རང་བཞིན་ཡིན་ཞིང་ལྷད་མེད་པའི་ཤེས་པའི་སྤྱུས་ཀ་ཡིན། རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ནི་འདི་ལའང་འཇུག་པས་ང་ཚོར་རྒྱུན་ཞིག་དགོས་ཀྱི་ཡོད། གཅིག་བྱས་ན་ལོ་རྡོར་ཐེར་འབུར་གྱི་གནད་དོན་ཞིག་མིན་ཡང་། ཤེས་པའི་རྒྱུན་སྐད་ཅིག་སྔ་ཕྱི་གཉིས་དགོས་པ་དང་། རྒྱུ་ནི་འབྲས་བུ་དང་མཐུན་པ་ཞིག་ཡིན་དགོས། འབྲས་རྟོག་ཅིག་གིས་འཕོ་འགྱུར་གཅིག་གི་ནང་བྲོ་ཞིག་བསྐྱུན་མི་ཐུབ་པ་ཇི་བཞིན། གཞི་རྩའི་

གསལ་རིག་གི་ཆ་ལ་བརྟེན་ཡོད་པའི་ཤེས་པའི་རྒྱུན་སྔ་མ་ནི་རྒྱུན་དུ་ལྡབ་དང་སྤུས་ཀ་གཅིག་པ་ཞིག་ཡིན་དགོས། བློའི་ཤུགས་རྐྱེན་ནི་ཅི་ཞིག་ཡིན་རུང་གཞི་རྩའི་རང་བཞིན་གྱི་གསལ་རིག་གི་རྒྱུན་འདི་ཡོད་དགོས། དེ་ཡང་རྒྱུ་མཚན་ནི་ཤེས་པའི་རང་བཞིན་ཉིད་ལ་བློའི་རྟོག་པ་རྣམས་ཀྱིས་བཅོས་བསྒྱུར་བྱེད་མི་ཐུབ། དེའི་ཕྱིར་ཐོག་མ་མེད་པའི་རྒྱུན་ཞིག་ཡོད།"

སི་ཊེ་ལྷུན་གྱིས་ཁ་ཞེ་གཉིས་མེད་ཀྱི་སྐད་ཆ་ཞིག་བར་འདིར་བཤད་སོང་། "ངས་ཁྱེད་ཚོའི་གྲོས་བསྡུར་ལ་ཉན་སྐབས་ཚིག་འགའ་ཤས་ཤིག་རྟོགས་ཐུབ། ཡིན་ཡང་། ང་ལ་ཚོར་སྣང་ཞིག་ཡོད་པ་ནི། དངོས་ཁམས་རིག་པ་བ་ཞིག་གིས་གློག་ཤུགས་ཁབ་ལེན་གྱི་རླབས་རྒྱུན་དེ་རྩིས་རིག་མི་ཤེས་མཁན་ལ་འགྲེལ་བཤད་རྒྱག་པ་དང་གཅིག་མཚུངས་རེད། ང་ཚོས་དཔེ་མཚོན་སོགས་བཀོད་ནས་འབད་བརྩོན་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། ཡིན་ཡང་། ལེགས་པར་རྟོགས་པ་ལ་མཐར་གཏུགས་ན་ལོ་མང་པོ་དང་། ཐན་ལོ་རབས་དུ་མའི་སློབ་སྦྱོང་ཞིག་དགོས་རྒྱུ་རེད། ངས་ཁྱེད་ཚོས་བརྗོད་ཀྱིན་པའི་དོན་རེ་ཟུང་ཞིག་རྟོགས་ཐུབ་ནའང་། ཡོངས་སུ་རྟོགས་པ་ལ་ལོ་མང་པོའི་སྦྱོང་བརྡར་དང་གོམས་འདྲིས་དེ་ང་ལ་མེད།" ཐལ་ཆེར་ཚོགས་ཞུགས་པ་གཞན་འགའ་ཡང་སི་ཊེ་ལྷུན་དང་གནས་སྟངས་གཅིག་གི་ནང་དུ་ལྷུང་འདུག སྨན་ཐེར་ཡིས་ཞིབ་ཏུ་ཉན་ནས་རང་གི་སྐད་ཆའི་མཇུག་མཐུད་བྱུང་།

"ང་ཚོས་ཚན་རིག་གི་ནང་གང་ཟག་དང་པོ་དང་གསུམ་པའི་མྱོང་བའི་སྐོར་གླེང་སློང་བྱས་ཡོད། ངའི་ལྟ་ཚུལ་ལ་གང་ཟག་དང་པོའི་མྱོང་བ་ལ་ཚད་གཞིའི་ཁྱད་པར་འབྱེད་རྒྱུ་ནི་གལ་ཆེན་ཞིག་རེད། དཔེར་ན། ཁ་དོག་དང་ཚ་དྲོད་ཀྱི་སྣང་འཛིན་

ལྟ་བུར་མཚོན་ན། གང་ཟག་དང་པོའི་སྤྱོད་པ་ནི་མཚུངས་རྐྱེན་གང་ཞིག་གིས་ཀྱང་ཚབ་མཚོན་བྱེད་མི་ཐུབ། ཚན་རིག་གི་ཆ་ཤས་ཕལ་ཆེ་བ་སྟེ། མཚུངས་རྐྱེན་དང་ཨང་གྲངས་ཚང་མ་ནི་གང་ཟག་གསུམ་པའི་སྤྱོད་པ་ཡིན། འོན་ཀྱང་། གང་ཟག་དང་པོའི་གཞི་རྒྱའི་སྤྱོད་པ་ནི་ཤེས་པ་དང་གསལ་རིག་གི་ཆ་ལྟད་མེད་ཅིག་རེད། གསལ་རིག་གི་ཆ་འདི་ལ་ཐ་ན་སེམས་ཀྱི་ནུས་རྩོལ་ཁག་གིས་ཀྱང་བཅོས་བསྒྱུར་བྱེད་མི་ཐུབ། འདི་ནི་མཐར་ཐུག་གི་གང་ཟག་དང་པོའི་སྤྱོད་པ་ཡིན་ཞིང་། མེ་ཁད་ཀྱིས་བརྗོད་པ་ལྟར་རྒྱ་བའི་ཆོས་ཤིག་རེད།"

"འདི་ལ་ལོ་མང་པོའི་སློབ་སྦྱོང་དགོས་རྒྱུ་རེད།" སེ་ཏེ་ལྷུན་གྱིས་བརྗོད་བྱུང་།

"ཉམས་ལེན་ཡང་དགོས་རྒྱུ་རེད།" ཨ་ཐོར་གྱིས་ཁ་སྐོན་བྱས་སོང་།

ཨ་ལན་གྱིས་སྒོམ་སྒྲུབ་ནི་ཤེས་ཡོན་གྱི་སྡེ་ཚན་གཞན་མང་པོ་ཞིག་ལས་རྩིས་རིག་དང་། ཡང་ན་དངོས་ཁམས་རིག་པ་ལ་འདྲ་མཚུངས་ཡོད་པར་བཤད་སོང་། "མི་ཞིག་གིས་དཔེ་དེབ་མང་པོ་ཀློག་པ་དང་། ཡང་ན་མི་ཚོའི་སྐད་ཆ་ལ་ཉན་ནས་རྩིས་རིག་དང་དངོས་ཁམས་རིག་པ་ལ་སློབ་གཉེར་བྱེད་མི་ཐུབ། རང་ངོས་ནས་འབད་པ་བྱས་ནས་ཡོང་རྒྱུ་ཞིག་རེད། དེ་མཚུངས་སུ་མི་ཞིག་གིས་སྒོམ་སྒྲུབ་ཀྱི་དཔེ་དེབ་མང་པོ་ཞིག་ཀློག་ནའང་། རང་སྟེང་ནས་ཉམས་ལེན་མ་བྱས་ཚེ། སྒོམ་སྒྲུབ་ནི་ཅི་ཞིག་ཡིན་མིན་རྟོགས་མི་ཐུབ།"

"སྒོམ་སྒྲུབ་ཉམས་ལེན་བྱེད་པའི་ནུས་པ་ནི་མི་ཚང་མར་ཡོད་དམ།" ལན་ཊར་གྱིས་དྲིས་བྱུང་།

ཨ་ལན་གྱིས་ཁ་གཏད་དུ། "རྩིས་རིག་དང་། ཡང་ན་ཁྲིད་ལ་ཡོད་པའི་རིགས་རྒྱུན་སྔེ་ཁག་གི་གོ་རྟོགས་དེ་ཐོབ་པའི་ནུས་པ་དེ་མི་ཚང་མར་ཡོད་དམ། འདི་དང་འདྲ་མཚུངས་རེད། མི་ཚོར་ནུས་པ་འདྲ་མིན་ཞིག་ཡོད་པ་དང་། འགའ་ཤས་ཤིག་སློམ་གྱི་སློར་ལ་མཁས་རྒྱུ་རེད། ཡང་འགའ་ཤས་ཤིག་དེ་འདྲ་ཡོང་རྒྱུ་མ་རེད། འོན་ཀྱང་། མི་ཚང་མར་ཡར་རྒྱས་ལ་གཏོང་བའི་ནུས་པ་ནི་གཅིག་མཚུངས་སུ་ཡོད།"

ཧྭ་ལའི་ བླ་མས་རང་གཤིས་སུ་གྱུར་པའི་ཁེངས་སྐྱུང་གི་སྐད་ཆ་ཞིག་བཤད་སོང་། "ང་ཚོས་དངོས་ཡོད་གནས་ལུགས་ཀྱི་རང་བཞིན་ལ་འགྲེལ་བཤད་གཞོད་ཅིག་རྒྱག་ཐུབ་མིན་གྱི་ད་ལྟའི་ང་ཚོའི་ཚད་བཀག་དེ་ངོས་འཛིན་བྱེད་དགོས། ང་ཚོས་དུས་པ་སུམ་བརྒྱ་ཡས་མས་ལས་གྲུབ་པའི་ནང་པའི་བཀའ་བསྟན་གཉིས་ལ་སློབ་གཉེར་བྱས་ཡོད་སྲིད་ཀྱང་། ཤེས་པའི་སློར་ཚང་མ་དང་། ཡིད་ཤེས་ཀྱི་ཆ་ཤས་སུ་གྱུར་པའི་སྣང་ཚུལ་ཐམས་ཅད་རྟོགས་ཡོད་ཅེས་ཟེར་མི་ཐུབ།

"དེ་མཚུངས་སུ་ཚན་རིག་གི་གོ་རྟོགས་ལའང་ཚད་བཀག་ཅིག་ཡོད་པ་དང་། དོན་དངོས་མར་ད་ལྟ་ཡོད་པའི་ཚན་རིག་གི་བྱེད་ཐབས་བརྒྱུད་ནས་སྣང་ཚུལ་བྱེ་བྲག་པ་ཞིག་ལ་ཞིབ་ལྟ་བྱེད་མ་ཐུབ་པ་ནི་སྣང་ཚུལ་དེའི་རིགས་མེད་པའི་རྒྱུ་མཚན་དུ་འགོད་མི་རུང་། ཚན་རིག་གི་གོ་རྟོགས་ཀྱི་ཚད་བཀག་འདིས་ད་དུང་གསར་རྙེད་བྱས་མེད་པའི་དངོས་ཁམས་ཀྱི་སྣང་ཚུལ་གྱི་རིགས་གཞན་ཡང་ཡོད་སྲིད་པའི་ལམ་ཁ་དེ་ཕྱེས་ཡོད། དེ་བཞིན་ཚད་བཀག་འདིས་ཚན་རིག་གིས་འབྱུང་འགྱུར་གྱི་ནང་དུ་དངོས་གཟུགས་ཀྱི་རང་བཞིན་མ་ཡིན་པའི་སྣང་ཚུལ་ཞིག་ལ་སློབ་མི་སྲིད་པའང་བསྟན་མེད། ཚན་རིག་གི་འཚོལ་ཞིབ་ཀྱི་མདུན་ལྗོངས་དེ་རྒྱ་བསྐྱེད་བྱེད་རྒྱུ་ཡིན་

པའི་གདེང་ཚོད་ང་ལ་ཡོད། ལྷག་པར་ནམ་དཔྱོད་དང་། སྤྱོད་ཚོར། གླད་པ་བཅས་ཀྱི་ཞིབ་འཇུག་འདི་རྒྱ་ཆེ་རུ་འགྲོ་ངེས། ངའི་བསམ་ཚུལ་ལ་འདི་ནི་ཤེས་པ་རྟོགས་བྱེད་ཀྱི་ལམ་ཀ་འཚམས་པོ་ཞིག་རེད། སྒོམ་སྒྲུབ་ལ་གོམས་འདྲིས་ཆེ་བའི་ནང་པའི་ཉམས་ལེན་པ་ཚོ་དང་མཉམ་འབྲེལ་གྱིས་ཞིབ་འཇུག་ཚོད་ལྟ་ཇེ་མང་དུ་གཏོང་དགོས་རྒྱུ་རེད།"

ཤེས་པ་དང་མངོན་ཐོན།

བདུན་ཕྲག་གཅིག་གི་བགྲོ་གླེང་གི་ནང་དུ་ང་ཚོ་ནི་མངོན་ཐོན་དང་། ཤེས་པའི་གནད་དོན་གྱི་ཕྱོགས་ལ་ཡང་ཡང་འཁོར་ཡོད། ཉིན་མཐའ་མ་འདིར་ཨ་ཐོར་གྱིས་རང་གི་སེམས་ཁྲལ་བརྗོད་བྱུང་། "ང་ཚོས་གོ་རིམ་མཐོན་པོར་གནས་པའི་ཁྱད་ཆོས་རྣམས་ཇི་ལྟར་མངོན་ཐོན་བྱེད་པའི་གོ་རྟོགས་ཞིབ་ཚགས་ཤིང་ཚད་གཞི་མཐོ་པོ་ཞིག་སྙེད་ཀྱི་ཡོད་དམ། ཡང་ན་ང་ཚོས་མངོན་ཐོན་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་འདི་བཀོལ་སྤྱོད་བྱེད་པ་ནི་རྟོག་དྲ་ཅན་ཞིག་དང་། ཕལ་ཆེར་སྐབས་བདེ་པོ་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ནམ།" གོང་དུ་མེ་ཁད་ཀྱིས་མངོན་ཐོན་ལ་གཞི་རྟ་གྲུབ་པའི་རྟེན་གཞི་ཞིག་ཡོད་པར་རྟོགས་པའི་ཉེན་ཁ་དེ་གླེང་ནས། མངོན་ཐོན་གྱི་ཁྱད་ཆོས་ཁག་ནི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་འདོད་པ་ནི་ལོག་རྟོག་ཡིན་པ་དང་། གཅིག་མཚུངས་སུ་མངོན་ཐོན་གྱི་ཁྱད་ཆོས་ཁག་ནི་ཆོས་གཞན་ཞིག་ལས་བྱུང་བའི་ཁྱད་ཆོས་ཡིན་པར་བསམ་པའང་ནོར་འཁྲུལ་ཡིན་པའི་ལམ་བར་མ་ཞིག་ལ་ང་ཚོ་སྣེ་ཁྲིད་བྱས་ཡོད། ཨ་ཐོར་གྱིས་ང་ཚོས་མངོན་ཐོན་ཞེས་པའི་ཚིག་འདི་བཀོལ་སྤྱོད་བྱེད་སྐབས་གཟབ་ནན་བྱ་ཐབས་ཤིག་ཡོད་དམ་ཞེས་དྲི་བ་བཀོད་བྱུང་།

ཨ་ལན་གྱིས་གནས་སྐབས་ཤིག་ལ་རང་གི་སྐད་སྒྱུར་བའི་ཞ་མོ་དེ་མར་ཕུད་དེ། རང་ཉིད་ཀྱི་བསམ་ཚུལ་སྐོར་ཞིག་བརྗོད་བྱུང་། "ནང་པའི་ལྟ་ཚུལ་གྱི་ངོས་ནས་བཤད་ན། ཐྲ་ཕུང་གི་གནས་རིམ་གྱི་ཤེས་ཚོར་ནས་རྟེན་གཞི་གླད་པ་ཡིན་པའི་ཤེས་ཚོར་གྱི་བར་ལ་འགྲེལ་བཤད་ཀྱི་སྟོང་ཆ་ཞིག་ལྷག་ཡོད་པར་སྙམ། གླད་པའི་ནང་དུ་དབང་རྩའི་བརྡ་གཏོང་བ་དང་། དབང་རྩའི་ཐྲ་ཕུང་། དབང་རྩའི་འབྲེལ་མཐུད་བཅས་ཀྱི་སྣེ་མང་རྙོག་འཛིངས་ཀྱི་འདུ་ཚོགས་ཤིག་ཡོད་ལ། འདི་དག་ལ་ཡུལ་གྱི་ངོས་ནས་ཞིབ་འཇུག་བྱེད་ཚོག འདི་དག་ཡོངས་སུ་རྟོགས་རྒྱུ་ཡིན་པའི་བདེན་འཛིན་ཞིག་ང་ཚོར་ཡོད། ཚན་རིག་གིས་འབྱུང་འགྱུར་གྱི་སྐབས་ཤིག་ལ་ང་ཚོས་ཐ་ན་ཤེས་པའང་གསར་རྙེད་བྱེད་རྒྱུ་ཡིན་པ་ཤུགས་སུ་སྟོན་གྱི་ཡོད།

"འོན་ཀྱང་ཤེས་པ་ནི་ཅི་ཞིག་ཡིན་ནམ། ང་ཚོས་ཚོན་མདོག་སྔོན་པོ་ཞིག་གི་སྣང་འཛིན་དེ་དཔེ་མཚོན་དུ་འཛོག ད་ལྟ་ངས་ཧྭ་རེའི་སྟོད་ཐུང་ལ་ལྟ་བཞིན་ཡོད། སྟོད་ཐུང་གི་ཚོན་མདོག་སྔོན་པོ་དེ་ང་ལ་སྣང་གི་འདུག ང་ཚོས་སྣང་འཛིན་འདི་ཇི་ལྟར་འབྱུང་གི་ཡོད་མེད་ཕལ་ཆེར་ཡོངས་སུ་རྟོགས་ཡོད་པ་དང་། འོད་རྡུལ་རྣམས་དྲ་སྐྱིའི་སྙིང་ལ་ཕོག་ནས་མིག་ཤེས་དང་འབྲེལ་བའི་གླད་པའི་ཆ་ཤས་ལ་བརྡ་རྟགས་གཏོང་གི་ཡོད། གལ་ཏེ་ད་ལྟ་བྱུང་ཟིན་མེད་ཚེ་འབྱུང་ངེས་པ་ཞིག་ནི་སྔོན་པོའི་སྣང་འཛིན་འདིའི་དབང་རྩའི་དྲ་བ་རྣམས་རེ་རེ་བཞིན་རྙེད་རྒྱུ་ཡིན་པ་འདི་རེད།

"འདིར་སྣང་ཚུལ་གྱི་རིགས་གཉིས་ཡོད་ལ། རྩ་བའི་འབྱུང་ཁམས་ལས་བྱུང་བའི་གླད་པའི་བྱ་འགུལ་གྱི་སྣེ་མང་རྙོག་འཛིངས་ཀྱི་འདུ་ཚོགས་དང་འབྲེལ་བའི་མངོན་ཐོན་གྱི་ཁྱད་ཆོས་དང་། སྔོན་པོ་མཐོང་བཞིན་པའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་མྱོང་བ་བཅས་

རེད། འགྲེལ་བཤད་ཀྱི་སྟོང་ཆ་ནི་འདིར་ཡོད་དེ། གནས་སྟངས་ཚང་མའི་ནང་དུ་དངོས་ཁམས་ཀྱི་ཁྱད་ཆོས་ནི་དངོས་ཁམས་ཀྱི་ཁྱད་ཆོས་ལས་མངོན་ཐོན་བྱེད་པ་དང་། དངོས་ཁམས་ཀྱི་ཁྱད་ཆོས་དེ་ཡང་དངོས་ཁམས་ཀྱི་ཁྱད་ཆོས་ལས་མངོན་ཐོན་བྱུས་ཡོད་པ་སོགས་རེད། འདི་དག་ནི་དངོས་ཁམས་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་དུ་མཐོང་རྒྱུ་ཡོད། འོན་ཀྱང་། སྣང་འཛིན་ཏེ་སྔོན་པོ་སྣང་བའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་སྦྱོང་བ་ལ་མཚོན་ན་སྟོང་ཆ་ཞིག་ལྷག་ཡོད། སྣང་འཛིན་འདི་དང་འབྲེལ་བའི་དབང་རྩའི་དྲ་བ་རྣམས་གསལ་པོར་མཐོང་ཐུབ། ཡིན་ཡང་། དེ་དག་ནི་སྔོན་པོ་མིན་ལ། དབང་རྩའི་ཐྲ་ཕྲུང་དེ་དག་ནི་རྒྱུན་དུ་རང་གི་ཁ་དོག་གང་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་གནས་ཡོད། སེར་པོ་དང་། ཡང་ན་དམར་པོ་ཡིན་པའི་དབང་རྩའི་ཐྲ་ཕྲུང་མེད་པ་བཞིན་དུ་འོད་རྟུལ་ཡང་དམར་པོ་དང་སེར་པོ་སོགས་མེད། ཁ་དོག་སྔོན་པོའི་སྣང་འཛིན་འདི་དངོས་སུ་སྦྱོང་བ་ལ་ཁྱེད་ཀྱིས་རང་གི་མིག་ཟུང་གིས་བལྟས་ནས་སྔོན་པོ་ཡིན་པའི་ཆོས་ཤིག་མཐོང་དགོས།

"འདི་ནི་མངོན་ཐོན་ཞིག་ཡིན་ཚེ། གཞི་རྩའི་ཆ་ནས་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་མངོན་ཐོན་གྱི་རིགས་ཤིག་ཡིན་པར་སྣང་། འདི་ནི་གཏིང་དཔག་པར་དཀའ་བའི་སྙོག་ནས་མ་འདྲ་བ་ཞིག་རེད། ཁྱེད་ཀྱིས་ཤྭད་པ་ལ་ཇི་ལྟར་གཟབ་ནན་དུ་བརྟག་དཔྱད་བྱས་ཀྱང་། སྔོན་པོ་མཐོང་མི་ཐུབ་ལ། དེ་བཞིན་ཁྱེད་ཀྱིས་སྔོན་པོ་ལ་ཇི་ལྟར་གཟབ་ནན་དུ་བརྟག་དཔྱད་བྱས་ཀྱང་། ཤྭད་པ་གཏན་ནས་མི་མཐོང་། དེ་ལས་ལྡོག་སྟེ། གལ་ཏེ་ཁྱེད་ཀྱི་མངོན་ཐོན་གྱི་ཁྱད་ཆོས་གཞན་ཞིག་ལ་བརྟག་དཔྱད་བྱས་ཚེ། ཁྱད་ཆོས་དེ་ཅི་ཞིག་ལས་འབྱུང་གི་ཡོད་མེད་མཐོང་ཐུབ་པ་ཞིག་རེད། གལ་ཏེ་ཁྱེད་ཀྱིས་ཆུའི་ལྷན་གཤིར་གྱི་རང་བཞིན་ལ་བལྟས་ན། ཁྱེད་ཀྱིས་ཆུ་མཐོང་རྒྱུ་རེད། གལ་ཏེ་ཁྱེད་

གྱིས་ཚུ་ལ་ཞིབ་ཏུ་བལྟས་ན་ངོ་བོ་འཛིན་པའི་གྲུབ་མཐས་རྣམས་མཐོང་རྒྱུ་རེད། གལ་ཏེ་ཁྱེད་ཀྱིས་ངོ་བོ་འཛིན་པའི་གྲུབ་མཐས་དེ་དག་ལ་ཞིབ་ཏུ་བལྟས་ན་ཁོབ་རྡུལ་སོགས་མཐོང་ཞིང་། འདི་ནི་ཕྲ་མཐོང་ཆེ་ཤེལ་ཆེན་པོ་ཞིག་བརྒྱུད་ནས་ལྟ་བ་དང་འདྲ་མཚུངས་ཤིག་རེད། འོན་ཀྱང་། གལ་ཏེ་ཁྱེད་ཀྱིས་གླད་པ་ལ་བལྟས་ཚེ། སྔོན་པོ་དང་། ཡང་ན་སྣང་འཛིན་གྱི་ཡུལ་གཞན་གང་རུང་ཞིག་ཁྱེད་ལ་སྟོན་མཁན་གྱི་ཕྲ་མཐོང་ཆེ་ཤེལ་མེད།”

ངས་མཚམས་འདིར་རང་གི་དོགས་པ་ཞིག་བརྗོད་དགོས་བྱུང་། “ཨ་ལན་ལགས། སྔོན་པོའི་སྣང་འཛིན་འདི་མངོན་ཐོན་གྱི་ཁྱད་ཆོས་ལྟ་བུ་ཞིག་ཏུ་བརྩིས་པ་ནི་དགོས་ངེས་མིན་ཞིང་མགོ་འཐོམས་བྱེད་ཅིག་རེད། སྣང་འཛིན་གྱི་མ་ལག་ནི་མངོན་ཐོན་གྱི་ཁྱད་ཆོས་ཤིག་ཏུ་བསམ་ཆོག འོན་ཀྱང་། སྔོན་པོ་ནི་མངོན་ཐོན་གྱི་ཁྱད་ཆོས་དེའི་འབྲས་བུ་ཞིག་རེད། དེ་མཚུངས་སྲུང་ཆོས་ཤེས་པ་ནི་མངོན་ཐོན་གྱི་ཁྱད་ཆོས་ཤིག་ཏུ་བསམ་གྱི་ཡོད། འོན་ཀྱང་། བརྩེ་དུང་དང་འཇིགས་སྣང་གི་ཚོར་བ་ལྟ་བུ་མངོན་ཐོན་གྱི་ཁྱད་ཆོས་མིན་ལ། འདི་དག་ནི་ཤེས་པའི་ནུས་རྩོལ་བྱེ་བྲག་པ་ཞིག་གི་འབྲས་བུ་ཡིན།”

ཨ་ལན་གྱིས་སྐད་ཆ་བཤད་མཚམས་བཞག་སོང་། ཡིན་ཡང་། དེ་ནས་ཁོང་གིས་ངའི་ངོ་རྒོལ་གྱིས་རང་ཉིད་ཀྱི་ཁ་ཕྱོགས་བསྒྱུར་དུ་མ་བཅུག་པར་རང་གི་བསམ་བློའི་རྒྱུན་མཐུད་བྱུང་། “གླད་པ་རྟེན་གཞི་ཡིན་པའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་ཤེས་ཚོར་ནི་གླད་པའི་མངོན་ཐོན་གྱི་ཁྱད་ཆོས་ཤིག་ཡིན་ཟེར་བ་འདི་ནི་རྒྱུ་མཚན་ལྡན་པའི་ཚན་རིག་གི་ཚོད་དཔག་ཅིག་ཡིན་ནའང་། ཚན་རིག་དང་མཐུན་པར་ར་སྤྲོད་བྱས་

ཟིན་པའི་བདེན་དོན་ཞིག་ད་དུང་ཆགས་མེད། འདི་ནི་བདེན་ཤས་ཆེ་བའི་རྣམ་གཞག་ཅིག་རེད། ཡིན་ཡང་། རྣམ་གཞག་ཙམ་རེད། དེའི་ཕྱིར་ང་ཚོས་མ་མཐའ་ཡང་རྣམ་གཞག་གཞན་ལའང་བསམ་གཞིགས་བྱེད་ཚོག ནང་པའི་རྣམ་གཞག་གི་ནང་ང་ཚོའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་ཤེས་ཚོར་ནི་ཀླད་པ་རྟེན་གཞི་ཡིན་པའི་ཤེས་ཚོར་ཞིག་མིན་པ་དང་། དེ་ལས་ལྡོག་སྟེ། ཀླད་པ་རྐྱེན་དུ་གྱུར་པའི་ཤེས་ཚོར་ཞིག་ཡིན། མིའི་ཤེས་པ་ནི་དོན་ངོ་མར་མངོན་ཐོན་གྱི་ཁྱད་ཆོས་ཤིག་རེད། ཡིན་ཡང་། ཤེས་པ་འདི་ནི་ཤེས་པའི་གནས་རིམ་ཕྲ་མོ་ཞིག་ལས་མངོན་ཐོན་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། དེ་ནི་སྐྱེ་བ་ནས་སྐྱེ་བ་ལ་འགྲོ་ཞིང་། ཀླད་པས་དེར་རྐྱེན་བྱེད་ཀྱི་ཡོད།

"དཔེར་ན། ལོ་ལྔ་བཅུ་ཡས་མས་ཀྱི་སྔོན་དུ་ང་ཐོག་མར་མངལ་དུ་ཆགས་སྐབས་ཡོད་པའི་ཤེས་པའི་རྒྱུན་དེ་ནི་འགྲོ་བ་མིའི་ཤེས་པ་ཞིག་མ་རེད། ཨ་ལན་གྱི་ཤེས་པ་ཞིག་ཀྱང་མིན་པ་དང་། དེ་བཞིན་མིའི་བློ་སྲོག་ཀྱང་མིན། ཤེས་པའི་རྒྱུན་དེ་ནི་སྲོང་བ་འཁོར་ཆེན་ཞིག་རང་སྟེང་དུ་ཡོད་པའི་ཤེས་རྒྱུན་ཙམ་ཡིན། ཤེས་རྒྱུན་དེ་ངའི་ཨ་མའི་མངལ་དུ་ཞུགས་ནས་ང་མི་ཅི་འདྲ་ཞིག་ཆགས་མིན་ཐག་གཅོད་པའི་ཐོག་མའི་རྐྱེན་མང་པོ་ཞིག་བསྐྲུན་ཡོད། རྐྱེན་གཞན་ཡང་མང་པོ་ཞིག་ཡོད། འོན་ཀྱང་། ཀླད་པ་དང་། ལུས་ཕུང་། ཁོར་ཡུག ཕ་མའི་ལྷ་སྐྱོང་། སློབ་གསོ་སོགས་ཀྱིས་ཤུགས་རྐྱེན་ཆེན་པོ་ཞིག་ཐེབས་ཡོད་པའི་མིའི་སེམས་རྒྱུད་འདི་ནི་དོན་དངོས་སུ་ཀླད་པ་རང་ངོས་ནས་མངོན་ཐོན་བྱེད་ཀྱི་མེད་པ་དང་། སེམས་རྒྱུད་འདི་རང་ཉིད་དང་ཆ་མཐུན་པ་ཞིག་ལས་འབྱུང་གི་ཡོད་ལ། ཤེས་རྒྱུན་ཞིག་ལས་སེམས་རྒྱུད་འདི་མངོན་ཐོན་བྱེད་པ་ནི་གཟུགས་ཕུང་དང་ནུས་ཤུགས་ཀྱི་འདུ་ཚོགས་དེ། སྤྱི་ཕྱིའི་

བར་ལ་ཁྱད་པར་ཇི་ལྟར་ཆེན་པོ་ཞིག་སྣང་ཡང་གཟུགས་ཕུང་དང་ནུས་ཤུགས་ཀྱི་འདུ་ཚོགས་གཞན་ཞིག་ལས་མངོན་ཐོན་བྱེད་པ་དང་གཅིག་པ་ཡིན།" འདི་ནས་ཨ་ལན་གྱིས་མདུན་མཆོངས་ཆེན་པོ་ཞིག་བྱེད་རྒྱུ་རེད།

སྐྱེ་བ་སྔ་ཕྱི་ལ་ཞིབ་འཇུག་ཚོད་ལྟ་བྱེད་པ།

"འདི་ནི་ཚན་རིག་གི་ལྟ་ཚུལ་དེ་རྣམ་གཞག་ཡིན་པ་ལྟར་རྣམ་གཞག་ཅིག་རེད། རྣམ་གཞག་གཅིག་གིས་འཆི་བའི་སྐབས་སུ་ཀླད་པ་འཇིག་ནས་ཀླད་པའི་ནུས་རྩོལ་རྣམས་ཉམས་པས་ཀླད་པ་རྟེན་གཞི་ཡིན་པའི་ཤེས་པའི་མངོན་ཐོན་གྱི་ཁྱད་ཆོས་རྣམས་ཡལ་འགྲོ་བར་འདོད་ཀྱི་ཡོད། ནང་པའི་རྣམ་གཞག་གིས་ཨ་ལན་གྱི་ཤེས་པ་ནི་ཀླད་པ་ལས་མངོན་ཐོན་བྱུས་མེད་པས། ཀླད་པ་འཇིག་སྐབས་ཤེས་པ་ནི་སྣར་ཡང་འབྱུང་ཁུངས་སུ་ཐིམ་ནས་ཤེས་པའི་རྒྱུན་དེ་མུ་མཐུད་དུ་གནས་འགྲོ་བར་རྗོད་ཀྱི་ཡོད། རྣམ་གཞག་འདི་གཉིས་ཀ་དབང་རྩའི་ཚན་རིག་དང་མཐུན་ཞིང་། སེམས་དང་ཀླད་པའི་སྐོར་ལ་ང་ཚོས་དོན་དངོས་སུ་གང་རྟོགས་ཡོད་པ་དང་འགལ་མེད།

"དེའི་ཕྱིར་ང་ཚོས་གནད་དོན་འདི་ཚན་རིག་དང་མཐུན་པར་ཞིབ་འཇུག་ཚོད་ལྟ་ཇི་ལྟར་བྱེད་ཐུབ་བམ། ཚན་རིག་གི་རྣམ་གཞག་སྟེ། འཆི་བའི་སྐབས་སུ་ཡོངས་སུ་སྟོང་འགྲོ་བའི་ལྟ་ཚུལ་འདི་ནི་ཁུངས་ལྡན་ར་སྤྲོད་བྱེད་རྒྱུ་དང་། ཡང་ན་ཁུངས་མེད་སྒྲུན་འབྱིན་བྱེད་རྒྱུ་གང་ཡིན་ཡང་ཏ་ཅང་ཁག་པོ་ཞིག་རེད། གལ་ཏེ་ང་ཚོས་ཇི་ལྟར་སྒྲུན་འབྱིན་དགོས་པའང་ཡིད་ལ་འཆར་མི་ཐུབ་ཚེ། འདི་ནི་དངོས་གནས་ཚན་རིག་གི་རྣམ་གཞག་ཅིག་ཆགས་ཡོད་དམ་སྙམ། ༼ནུབ་ཕྱོགས་སུ་རྣམ་གཞག་གསུམ་པ་ཞིག་ཡོད་པ་ནི་ཡེ་ཤུའི་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་སྟེ། འཆི་བའི་སྐབས་སུ་འགྲོ་བ་མིའི་རྣམ་ཤེས་ནི་

ལྷ་ཡུལ་དང་། དམྱལ་བ། བར་དོ་གང་རུང་ཞིག་ལ་སོང་ནས་ཕྱིར་མི་ཡོང་བ་འདི་རེད། ང་ཚོར་རྣམ་གཞག་འདི་ཡང་ཚན་རིག་དང་མཐུན་པར་ར་སྤྲོད་བྱེད་པའི་ཐབས་ལམ་མེད།) ནང་པའི་རྣམ་གཞག་གིས་རྒྱུན་ཞིག་ཡོད་པར་བརྗོད་པ་སྟེ། གང་ཟག་དེ་སླར་ཡང་ཡོང་གི་ཡོད། གནས་སྐབས་ཁག་གཅིག་གི་ནང་དང་། ལྷག་པར་སྒོམ་ལ་གོམས་འདྲིས་ཆེ་བའི་མི་ཚེ་ཕྱིར་ཡོང་སྐབས། རང་ཉིད་ཀྱི་སྐྱེ་བ་སྔོན་མའི་དྲན་ཤེས་དེ་ཧ་ཅང་གསལ་པོ་ཡིན། རྣམ་གཞག་འདི་གསུམ་གྱི་ཁྲོད་ནས་ང་ཚོས་ནང་པའི་རྣམ་གཞག་ཁོ་ན་ལ་ཞིབ་འཇུག་ཚོད་ལྟ་བྱེད་ཐུབ་པ་ཞིག་རེད།"

ལན་ཊར་གྱིས་མཚམས་འདིར་ཚོད་འཛིན་ཞིག་བྱས་སོང་། "སྔོན་དཔག་ཅིག་ལ་ཞིབ་འཇུག་ཚོད་ལྟ་བྱེད་སྲུང་གི་ལམ་ཀ་ཞིག་མ་རྙེད་པ་ཙམ་གྱིས་སྔོན་དཔག་དེ་ཚན་རིག་གི་རྣམ་གཞག་ཅིག་མིན་པར་སྟོན་མི་ཐུབ།"

ཨ་ལན་གྱིས་ཚན་རིག་གི་དངོས་གཙོ་རིང་ལུགས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་འདི་ལ་ཁུངས་ལྡན་ར་སྤྲོད་བྱེད་པའི་ལམ་ཀ་གཞན་ཞིག་མགོ་སྤྲོད་བྱས་ནས་ལན་བཏབ་བྱུང་། "ང་ཚོས་ཚེ་སྲོག་ལ་མ་མཐའ་ཡང་ཚང་དགོས་པའི་ཆ་རྐྱེན་རྣམས་ངོས་འཛིན་བྱས་པ་ཇི་བཞིན། གལ་ཏེ་ཤེས་པ་ལ་དགོས་ངེས་ཡིན་པའི་རྒྱུ་རྐྱེན་ཚང་མ་གཏན་ཁེལ་བྱེད་ཐུབ་ཅིང་། གལ་ཏེ་ང་ཚོས་རྒྱུ་རྐྱེན་དེ་དག་མེད་ས་ནས་ཤེས་པ་མི་འབྱུང་བ་སྟོན་ཐུབ་པ་དང་། ད་དུང་གལ་ཏེ་ང་ཚོས་དགོས་ངེས་ཀྱི་རྒྱུ་རྐྱེན་དེ་དག་ནི་དངོས་ཁམས་ཡིན་པར་སྟོན་ཐུབ་པ་བཅས་བྱུང་ན། དངོས་གཙོ་རིང་ལུགས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་འདིའི་བདེན་དཔང་བརྟན་པོ་ཞིག་རེད། ཡིན་ཡང་། འདི་ལྟར་བྱེད་པ་ལ་ཤེས་པ་ཡོད་མེད་བརྟག་ཐུབ་པའི་ཡུལ་གྱི་རང་བཞིན་གྱི་བྱེད་ཐབས་ཤིག་དགོས་ཤིང་། ད་ལྟ་འདི་འདྲའི་ལག་ཆ་ཞིག་མེད། གཅིག་བྱས་ན་མ་འོངས་པར་འབྱུང་སྲིད་པ་ཞིག་རེད།

ཡིན་ཡང་། ད་ལྟ་བྲག་རྫོ་དང་། ཕྱེ་མ་ལེབ། ཨ་མེ་བྷ། མི་སོགས་དོན་དོ་མར་ཤེས་ལྡན་ཡིན་མིན་བརྟག་ཐུབ་པའི་ལག་ཆ་ཞིག་མེད། ང་ཚོར་ཡོད་པའི་ད་ལྟའི་བྱེད་ཐབས་ནི་སྤྱོད་པ་ལ་བརྟེན་ཡོད་པ་དང་། འོན་ཀྱང་། སྤྱོད་པ་ནི་ཤེས་ལྡན་མ་ཡིན་པའི་འཕྲུལ་མི་དང་། ཡང་ན་གློག་ཀླད་སོགས་ཀྱིས་ལད་མོ་བྱེད་ཐུབ།

"ནང་པའི་རྣམ་གཞག་འདི་ཚན་རིག་དང་མཐུན་པར་ཞིབ་འཇུག་ཚོད་ལྟ་བྱེད་པ་ལ། ལོ་བཞི་ཅན་གྱི་བུ་མོ་ཞིག་གིས་བརྗོད་པའི་སྐད་ཆ་དང་། བོད་པའི་སྤྲུལ་སྐུ་ཙམ་གྱིས་མི་འགྲིག་པར་གོ་རིམ་ལྡན་པའི་ཞིབ་འཇུག་གི་རིམ་པ་མང་པོ་ཞིག་དགོས། མི་སྙོར་ཞིག་གིས་ལོ་བཅུ་དང་ཉི་ཤུ་ལ་སྦྱོང་བརྡར་ཤུགས་ཆེན་བྱེད་པ་དང་། དེ་ནས་ཁོང་ཚོའི་དྲན་ཤེས་ལ་བརྟག་དཔྱད་ནན་པོར་བྱེད་སའི་སྒོམ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཞིབ་འཇུག་བརྟག་དཔྱད་ཁང་ཞིག་དགོས་རྒྱུ་རེད། འདི་འདྲའི་ཞིབ་འཇུག་གིས་ནང་དོན་རིག་པ་དང་། ཚན་རིག་གི་བར་ལ་མཉམ་འབྲེལ་གྱི་འཚོལ་ཞིབ་དང་བ་འདྲེན་པ་ཞིག་བསྐྲུན་ངེས།"

"ངས་འདིར་གནད་དོན་ཆུང་ཆུང་གལ་ཆེན་ཞིག་བཤད་རྒྱུ་ཡིན།" སི་ཏྲེ་ལྷུན་བར་ལ་བཙངས་སོང་། "ཚན་རིག་གི་ནང་དུ་ཁུངས་སྐྱེལ་ཡང་དག་ཅིག་མེད་པ་དང་། ང་ཚོས་ལྟ་ཚུལ་ལམ་རྣམ་གཞག་ཅིག་ལ་ཐ་ན་ཚོད་ལྟ་བརྒྱ་ཕྲག་དང་སྟོང་ཕྲག་གིས་ཀྱང་ཁུངས་སྐྱེལ་མཐིལ་ཕྱིན་གཏན་ནས་བྱེད་མི་ཐུབ། གལ་ཏེ་ཁྱེད་རང་སྐྱེ་བ་སྔོན་མ་དྲན་པར་བརྗོད་པའི་མི་ཞིག་ལ་ཐུག་པ་དང་། དེ་ནས་སྐྱེ་བ་སྔོན་མ་ཡོད་པ་ནི་བདེན་པ་རེད་ཅེས་ནམ་ཡང་བརྗོད་མི་ཐུབ། མི་དེར་སོ་སོའི་སྐྱེ་བ་སྔོན་མ་དྲན་པའི་ཚོར་སྣང་ཞིག་འབྱུང་གི་ཡོད་པ་ནི་རྒྱབ་རྐྱེན་གྱི་དབང་རྟགས་ཙམ་རེད། འདི་འདྲའི་

དགེ་མཚོན་རེ་རེ་ཡང་རྒྱབ་རྟེན་གྱི་དབང་རྟགས་ཡིན་པ་ལས་བདེན་པ་ཁུངས་སྐྱེལ་ཞིག་གཏན་ནས་མི་ཆགས། དེ་མཚུངས་སུ་རྟུལ་ཕྲན་སྐོར་གྱི་ཚོད་ལྟ་རེ་རེ་ནི་དབང་རྟགས་ཤིག་ཡིན་པ་ལས་ཁུངས་སྐྱེལ་ཞིག་གཏན་ནས་མིན། ངའི་སློབ་མ་ཚོས་འདི་ཡིས་ཁུངས་བསྐྱལ་སོང་ཟེར་སྐབས། ངས་ཁོང་ཚོར་སོ་སོའི་ཁ་ཁྲུས་ཞེས་རྫོད་ཀྱི་ཡོད།”

མེ་ཁད་ཀྱིས་སི་ཏྲེ་ལྷུན་ལ་ལན་བཏབ་བྱུང་། “ཨ་ལན་གྱིས་འགྲེལ་བཤད་རྒྱག་བཞིན་པ་ནི་འདི་སྟེ། ཤེས་པའི་འདུས་དོན་ལ་ར་སྤྲོད་བྱེད་སྲིད་པའི་དབང་རྟགས་གཅིག་པུ་དེ་གང་ཟག་དང་པོའམ་ཡུལ་ཅན་རང་བཞིན་གྱི་དབང་རྟགས་ཡིན། དབང་རྟགས་གཞན་ནི་ང་ཚོར་རེག་རྒྱུ་མ་རེད། ངའི་བསམ་པར་ཕྱོགས་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་ཡོད་པའི་ཁྱད་པར་ངོ་མ་ནི་ཤེས་པའི་ཞིབ་འཇུག་ཅིག་ལ་འབྲེལ་ཡོད་ཡིན་པའི་དབང་རྟགས་ཀྱི་རིགས་དེ་རེད།”

“མ་རེད།” ལན་ཊར་གྱིས་ངོ་རྒོལ་བྱས་བྱུང་། “དོན་ངོ་མར་ཨ་ལན་གྱིས་གང་ཟག་གཉིས་པའི་དབང་རྟགས་བཀོལ་སྤྱོད་བྱེད་དགོས་པའི་བསམ་འཆར་འདོན་གྱི་འདུག ཁོང་གིས་ཚན་རིག་གཞིར་བཞག་གིས་གླེང་གི་ཡོད་པ་དང་། གལ་ཏེ་ང་ཚོས་སྐྱེ་བ་སྔོན་མ་དྲན་པའི་དྲན་ཤེས་ཡང་དག་གི་དགེ་མཚོན་མང་པོ་ཞིག་སྟོན་ཐུབ་ཚེ། འདིས་ཤེས་པ་རྒྱུན་མཐུད་མི་བྱེད་པའི་རྣམ་གཞག་དེ་སུན་འབྱིན་བྱས་ཡོད་པ་ཁོང་གིས་རྩོད་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་འདུག ང་ཚོས་དབང་རྟགས་འདིའི་རིགས་ནི་ཚད་ལྡན་ཞིག་ཡིན་པར་མོས་མཐུན་བྱེད་རྒྱུ་མ་རེད། དབང་རྟགས་འདི་ཚོར་རྙོག་དྲ་མང་པོ་ཞིག་འབྱུང་རྒྱུ་རེད་ལ། བྱུང་ཡང་ཡོད། ཡིན་ཡང་། ངས་དོན་དངོས་སུ་ཁོང་

གིས་ཞིབ་འཇུག་ཚོད་ལྟའི་བརྒྱུད་རིམ་ཞིག་གྲོས་གཞིར་བཏོན་པ་དེར་བརྩི་བཀུར་བྱེད་རྒྱུ་ཡིན།” སི་ཏྲེ་ཕྲུན་གྱིས་ལྟ་བའི་ཆ་ནས་ཚོད་ལྟ་འདིའི་རིགས་བྱེད་རྒྱུ་ནི་རིན་ཐང་ཅན་ཞིག་ཡིན་པར་མོས་མཐུན་གནང་བྱུང་། དེ་བཞིན་མི་མང་པོ་ཞིག་གིས་འདིའི་ཐད་ལ་སོ་སོའི་བསམ་ཚུལ་བརྗོད་པ་དང་། ཚང་མས་རྒྱབ་སྐྱོར་གྱི་རྣམ་པ་ཞིག་བསྟན་སོང་། འོན་ཀྱང་། ཚན་རིག་པ་ཚང་མས་ཞིབ་འཇུག་འདི་ཏ་ཅང་ཚད་ལྡན་ཞིག་ཡོང་དགོས་པའི་གལ་ཆེའི་རང་བཞིན་དེ་ནན་ཏན་དུ་བརྗོད་བྱུང་།

ཨ་ཐོར་གྱིས་ནུབ་ཕྱོགས་ཀྱི་སེམས་ཁམས་རིག་པ་སླྲ་བ་དང་། ལྷག་པར་སི་ཏྲེ་ཕྲུན་སིམ་(Ian Stevenson)གྱིས་སྐྱེ་བ་སྔོན་མ་དྲན་པ་ནི་བདེན་པ་ཡིན་མིན་གྱི་སྐོར་ལ་བརྟག་དཔྱད་ངེས་ཅན་ཞིག་བྱས་ཡོད་པར་བཤད་སོང་། སྐབས་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་ལྷ་ཟེའོ་ཡིས་རྟོག་འཛིངས་ཆེ་བའི་སྐྱེ་བ་སྔ་ཕྱི་གནད་དོན་གྱི་ཞིབ་འཇུག་ལ་ཚན་རིག་གིས་འདོད་པ་མེད་པ་དེ་ནི། རིག་གཞུང་གི་ཕྱོགས་ལྷུང་ཞིག་ཡིན་པའི་རང་གི་བསམ་གཞིགས་སྐོར་ཞིག་བརྗོད་བྱུང་། “སི་ཏྲེ་ཕྲུན་སིམ་གྱིས་ལོ་ངོ་སུམ་ཅུའི་རིང་སྐྱེ་བ་སྔ་ཕྱིའི་དཔེ་མཚོན་དྲུག་བརྒྱ་ཙམ་ལ་ཞིབ་འཇུག་གནང་བ་དང་།” ལྷ་ཟེའོ་ཡིས་གསལ་བཤད་བྱས། “ཁོང་གི་ལས་ཀ་ལ་མཐོང་ཆེན་གྱི་ངོས་འཛིན་ཐོབ་ཡོད། ཁོང་གིས་དཔེ་མཚོན་མང་པོ་ཞིག་གིས་ཁུངས་སྐྱེལ་ཅི་ཡང་བྱེད་མི་ཐུབ་པ་རྟོགས་པ་དང་། དེ་དག་ནི་རྫུན་མ་དང་། ཡང་ན་སྔ་ཕྱི་འགལ་འདུ་ཅན་དེ་འདྲ་ཡིན་སྲིད་ཀྱི་རེད། འོན་ཀྱང་། དཔེ་མཚོན་ཉི་ཤུ་ཞིག་ལ་སྐྱེ་བ་སྔོན་མའི་དྲན་ཤེས་ཀྱི་ཐོག་ནས་གསལ་བཤད་བྱེད་པ་མ་གཏོགས་རྒྱུ་མཚན་གཞན་གྱིས་འགྲེལ་བཤད་རྒྱག་མ་ཐུབ་པ་བྱུང་ཡོད། དེའི་ཕྱིར་བདེན་དོན་འདི་དག་ནི་ཚན་རིག་གི་རང་བཞིན་གྱི་དཔེ་

དེབ་བརྒྱུད་ནས་འགྲེམ་སྤེལ་མང་པོ་ཞིག་བྱས་ཡོད་ཀྱང་། རིག་གཞུང་གི་འགོག་རྐྱེན་ཞིག་བྱུང་ཡོད་པ་གསལ་ཞིང་། དཔེ་དེབ་དེ་ཚོར་དཔྱད་པ་རྣལ་མ་ཞིག་གིས་བརྟག་དཔྱད་ཏ་ལམ་བྱས་མེད།"

སྣ་ཐེའོ་ཡིས་སུ་མཐུད་ནས་བརྗོད་རྒྱུར། "ང་ཚོའི་གླེང་གཞི་འདི་ནི་ཏ་ཅང་གལ་ཆེན་ཞིག་རེད། གལ་ཏེ་ང་ཚོར་འཆི་བའི་སྐོར་ལ་གོ་རྟོགས་གསལ་པོ་ཞིག་ཡོད་ཚེ། རང་ཉིད་ཀྱི་མི་ཚེར་ལྟ་སྟངས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་ལ་འཕོ་འགྱུར་ཅི་ཞིག་འབྱུང་ངམ། ཏཕ་རན་སི་ནང་ང་སེ་ཌེ་ལས་དོན་ཞེས་པའི་གོ་ལ་གཞན་གྱི་ཚེ་སྲོག་འཚོལ་སྐྱེག་གི་སྐོར་གྱི་བརྟན་འཕྲིན་ལས་ཚན་ཞིག་གི་སྟེང་ཞུགས་སྤྱོད། ཏཕ་རན་སིར་བརྗོད་གཞི་འདི་ནི་འཇེམས་བྱ་ཞིག་ཡིན་པ་དང་། ལས་ཚན་དེ་ཡོངས་སུ་མཚམས་འཛོག་བྱེད་དགོས་བྱུང་ཡོད། མཚམས་འཛོག་བྱེད་དུ་འཇུག་མཁན་གཙོ་བོ་ཞིག་ཡིན་པའི་ཏཕ་རན་སིའི་ཚན་རིག་པ་གལ་ཆེན་ཞིག་གིས་མང་ཚོགས་ས་ཡ་ལྔའི་མདུན་དུ་སྐད་ཆ་འདི་བཤད་པ་རེད། 'གལ་ཏེ་མི་ལྔང་ཁུ་ཞིག་ངའི་ལྟུམ་རའི་ནང་བབས་ཚེ་ངས་སྙེ་འུ་ཁུང་རྣམས་མར་གཏན་ནས་སུ་མཐུད་དུ་རང་གི་ལས་ཀ་བྱེད་རྒྱུ་ཡིན།' འདི་ནི་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ལྷུང་བའི་ལངས་ཕྱོགས་ཤིག་རེད། འོན་ཀྱང་། སྐྱེ་བ་སྔ་ཕྱིའི་གནད་དོན་འདི་ངོས་ལེན་བྱེད་པར་ཡང་འགོག་རྐྱེན་གཅིག་མཚུངས་ཤིག་བྱུང་ཡོད།"

བླང་དོར་དང་། དངོས་ཡོད་གནས་ལུགས།

སྣ་འཛོམས་ཀྱི་ཕྱི་དྲོའི་བགྲོ་གླེང་འདི་ཚོའི་སྐབས་སུ་ང་ཚོས་ནང་པའི་ཕྱོགས་གཏོགས་ཀྱི་བསམ་ཚུལ་ཁག་ལ་ཞིབ་ཏུ་ཉན་པ་ཡིན། ཨ་ལན་གྱིས་ནང་པའི་བླང་

དོར་གྱི་རྣམ་གཞག་གི་འབྱུང་ཁུངས་དེ་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པ་རང་ཉིད་ཀྱི་མི་ཚེའི་ལོ་རྒྱུས་དང་སྦྱར་ནས་ལེ་ཚ་འདི་འགོ་ཚུགས་ཡོད། ང་ཚོས་འདི་ནས་ནང་པའི་ལྟང་དོར་གྱི་རྣམ་གཞག་གི་ལྟ་གྲུབ་རིག་པའི་རྒྱབ་ལྗོངས་དང་འབྲེལ་བའི་རྨད་བྱུང་གི་གཏམ་བཤད་གཞན་ཞིག་གིས་ཡོངས་སུ་འགྲུབ་པར་བྱེད་རྒྱུ་ཡིན། འདི་ནི་ང་ཚོའི་ཚོགས་འདུའི་ཐུན་མཐའ་མ་དེ་ཡིན་ཞིང་། བདུན་ཕྲག་གཅིག་རིང་གི་སེམས་ཀྱི་རྒྱང་བཞུད་འདི་ལེགས་པར་གྲུབ་ཡོད་པས་ཚོགས་ཞུགས་པ་རྣམས་ལྡོད་ལ་བབས་ཤིང་། མཛའ་མཐུན་ཡིད་ཚིམས་དང་དལ་དུབ་འདྲེས་མའི་ཚོར་བ་ཞིག་གིས་ཁེངས་འདུག དེ་བཞིན་ང་ཚོ་མི་འགྱངས་པར་ཁ་འབྲལ་དགོས་པའི་གནས་དུས་ཁྱད་པར་བ་འདི་ཟིན་པའི་ཚོར་བ་རྣོན་པོ་ཞིག་ཀྱང་མཆིས། ལྷ་ཟེའོ་ཡིས་ཡིད་ཆེས་ཀྱིས་ཁེངས་པའི་ངག་འཇམ་པོ་ཞིག་གིས་སྐད་ཆ་བཤད་སོང་།

"ངས་ལྟང་དོར་གྱི་གནད་དོན་དང་། དངོས་ཡོད་གནས་ལུགས་ཇི་བཞིན་འཛིན་པའི་རྟོགས་པ་གཉིས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་དེ་སྟོན་དུ་བཛོད་ཟིན། དེ་ཡང་ང་ཚོས་རང་ཉིད་ཇེ་ལེགས་སུ་བསྒྱུར་པ་དང་། རང་གི་འཚོ་བ་ལ་སྙེ་ཁྲིད་བྱེད་པར་གོ་རྟོགས་འོས་འཚམས་ཤིག་ཇི་ལྟར་ལག་བསྟར་བྱེད་རྒྱུ་འདི་རེད། དྲི་བ་ཞིག་འདྲི་ཚོག་སྟེ། ང་ཚོ་ནི་ནང་པའི་ཉམས་ལེན་པ་ཡིན་པའི་ཆ་ནས་དེ་གཉིས་ཟུང་འབྲེལ་བྱེད་འདོད་པ་ཡིན་ནམ། ཡང་ན་དངོས་ཡོད་གནས་ལུགས་སྣང་འཛིན་གྱི་ང་ཚོའི་གོ་རྟོགས་དེ་རང་བཞིན་གྱིས་རང་ཉིད་བཅོས་བསྒྱུར་གྱི་ངོ་བོར་འགྱུར་འམ། མ་གཞི་དེ་གཉིས་ཟུང་འབྲེལ་བྱེད་པ་ནི་བཅོས་མའི་རང་བཞིན་ཞིག་ཏུ་སྣང་བས། ངས་འདི་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་ཡོད་པའི་འབྲེལ་བ་དམ་པོ་དེའི་སྐོར་ལ་ཚིག་འགའ་བརྗོད་ན་བསམ་བྱུང་། འདིས་

ཆན་རིག་གིས་སྣང་ཚུལ་ལ་འགྲེལ་བརྗོད་བྱེད་སྟངས་དང་། ནང་པ་དང་ནང་པ་མ་ཡིན་མཁན་སུ་ཡིན་ཡང་རང་ཉིད་མི་ཡག་པོ་ཞིག་ཏུ་བསྒྱུར་ནས་རང་གི་ནུས་པ་རྣམས་ངོས་འཛིན་བྱེད་དགོས་པའི་ལྟ་སྟངས་གཉིས་ཀྱི་བར་ལ་དོན་དངོས་སུ་འབྲེལ་ཟམ་ཞིག་འཛུགས་ཐུབ།

“ང་ཚོས་དངོས་ཡོད་གནས་ལུགས་ལ་དཔྱད་པ་གཏོང་སྐབས། སྣང་ཚུལ་ཁག་ལ་སྒྲོ་འདོགས་པ་དང་། ཡང་ན་རྟག་བརྟན་དུ་འཛིན་པའི་བག་ཆགས་ཤིག་ཡོང་གི་ཡོད། ང་ཚོས་ཆོས་རྣམས་མི་རྟག་པ་དང་། རྒྱུན་དུ་འགྱིག་གི་ཡོད་པ། སྐད་ཅིག་སྔ་ཕྱི་གཉིས་ལའང་ངོ་བོ་མ་འགྱུར་བར་གནས་མི་ཐུབ་པ་བཅས་རྟོགས་ཀྱང་། ཁ་སང་གི་མདུན་འཛོག་ནི་དེ་རིང་གི་མདུན་འཛོག་ཡིན་པ་དང་། དེ་རིང་ང་ཚོར་ཐུག་པའི་མི་དེ་ཁ་སང་གི་མི་དང་གཅིག་པ་ཡིན་པར་འཛིན་པའི་བག་ཆགས་ཤིག་ཡོད། ཞིབ་ཏུ་བཤད་ན། ང་ཚོས་རང་ཉིད་ནི་གཞོན་པ་ནས་རྒན་པར་འགྱུར་བ་རྟོགས་ནའང་། ང་ཞེས་པ་ཞིག་རྒྱུན་དུ་ཡོད་པའི་བསམ་བློ་ང་ཚོར་ཡོད། ང་ཚོས་ཕྱི་ནང་གང་རུང་གི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་བཞུར་འཛིག་གི་རང་བཞིན་མ་མཐོང་བར། དེ་དག་སྦྲ་མཁྲེགས་སུ་འཛིན་གྱི་ཡོད། སྟོན་མ་གཡེར་བའི་རང་བཞིན་དུ་གནས་པའི་ཚུ་ནི་ད་ལྟ་འཁྲེགས་པར་གྱུར་ཡོད།

“བག་ཆགས་འདིའི་མཛུག་འབྲས་ནི་ཅི་ཞིག་ཡིན་ནམ། རྒྱུན་དུ་འགྱུར་བཞིན་པའི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་མཐོང་ནས་སྣང་ཚུལ་གང་ཞིག་ཡིན་ཡང་འབྲེལ་བ་ལས་མ་བྱུང་བ་ཞིག་མེད་པར་རྟོགས་རྒྱུ་ལས། ང་ཚོས་རང་བཞིན་གྱིས་ཆོས་རྣམས་ལ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་ཁྱད་ཆོས་ཤིག་སྦྱོར་གྱི་ཡོད། ཁ་བྲལ་དང་

པོ་ནི་བདག་དང་གཞན་གྱི་བར་དུ་ཡོད། དོན་དངོས་སུ་ཕན་ཚུན་ཡོངས་སུ་འབྲེལ་ཡོད་པ་གང་ནི་འཇིག་རྟེན་གཉིས་སུ་གྱུར་ཏེ། ང་དང་གཞན་ཐམས་ཅད་ཡིན། དེ་ནས་ང་ལས་'ངའི'བྱུང་བ་དང་། དེ་ནི་ངའི་རེད་དང་འདི་ནི་ངའི་མ་རེད། ངའི་ཉེ་མི་དང་ངའི་རྒྱ་ནོར་ལྟ་བུ་ཡིན། ང་ཚོས་མི་དང་དངོས་པོ་ལ་ཁྱད་ཆོས་སྦྱོར་བ་དང་། ང་ཚོས་འདི་ནི་ཡིད་དུ་འོང་བ་ཞིག་རེད་ཅེས་བརྗོད་ཅིང་། ཡིད་འོང་གི་རྣམ་པ་འདི་དང་། ཡང་ན་ཡིད་ལ་འཐད་པའི་ཁྱད་ཆོས་གཞན་དེ་ནི་མི་འདི་དང་དངོས་པོ་དེར་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་དབང་བ་ཞིག་ཡིན་པའི་ཚོར་སྣང་ཞིག་ཡོད། འདི་ལྟར་རིམ་གྱིས་ང་ཚོས་སྣང་ཚུལ་ཐམས་ཅད་སྲ་འཐས་སུ་བསྒྱུར་ནས་ཡིད་ལ་འཐད་པ་དང་མི་འཐད་པ། མཛེས་པ་དང་མི་སྡུག་པ། ཞིམ་པ་དང་མི་ཞིམ་པ། བདག་དང་གཞན་སོགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཕྱེས་ཡོད། ང་ཚོའི་ཚོར་བ་དང་འདུན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་གང་ཞིག་རང་གི་ཡིད་ལ་འཐད་པ་དང་། རང་ཉིད་གང་ཞིག་ལ་དགའ་བ་དེར་ཞེན་པ་དང་། དེ་བཞིན་འཇིགས་སྣང་དང་། སྐྱུག་བྲོ་བོ། འཁོན་འཛིན་སོགས་ལ་རྒྱུ་རྐྱེན་བྱེད་པ་གང་ཡིན་རུང་དེར་ཞེན་པ་ལོག་པའི་བག་ཆགས་ཤིག་ཡོད། རྒྱུ་མཚན་ནི་ང་ཚོས་ཚོར་བ་འདི་དག་ལ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་ཁྱད་ཆོས་ཤིག་སྦྲད་ཡོད་པས་རེད། འདི་ནི་གྲོགས་པོ་ཞིག་ཡིན། དེ་ནི་དགྲ་ཞིག་རེད་ཅེས་པ་ལྟ་བུར་མཚོན་ན། ཚོར་བ་འདི་གཉིས་ཀ་སྲ་འཐས་རང་བཞིན་གྱི་ངོ་བོ་ཞིག་གི་ཐོག་ནས་ཡོང་གི་ཡོད།

“འདིའི་རྗེས་ནས་གང་ཞིག་འབྱུང་གི་ཡོད་པ་ནི་འཕེལ་རིམ་ཧ་ཅང་ཆེན་པོ་ཞིག་རེད། ཞེན་པ་ལོག་པ་དང་ཆགས་པའི་ཚོར་བ་འདི་དག་ལས་བྱུང་བའི་རྟོག་པ་མང་པོ་ཞིག་གིས་ང་ཚོའི་སེམས་ལ་བཙན་འཛུལ་བྱེད་ཅིང་། ཆགས་པ་དེ་ནི་འདོད་

ཆགས་ཤུགས་ཆེན་པོ་ཞིག་གི་ངོ་བོར་གྱུར་ནས་ང་ཚོའི་སེམས་དེ་ཡོངས་སུ་ཁྲིལ་གྱིས་གནོན་ངེས། ང་ཚོས་རང་ཉིད་གཞན་དང་བསྡུར་ཏེ། གཞན་ནི་རང་ཉིད་ལས་དམའ་བར་བསམས་ནས་ཁེངས་དྲེག་དང་ང་རྒྱལ་འབྱུང་བ་དང་། ང་ཚོས་རང་ཉིད་ལ་བདག་པ་གང་ཞིག་གཞན་ཚོས་ཁྱེར་ཆེ་ཐག་དོག་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། རང་གི་འདོད་པའི་དབང་དུ་མ་སོང་བ་དང་། ཡང་ན་རང་ཉིད་ལ་གནོད་རྒྱུ་ཡིན་པ་གང་དེ་འཇོམ་པར་འདོད་ནས་ང་ཚོས་འཁོན་འཛིན་བྱེད། ང་ཚོར་སོ་སོ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་མེད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི། སྒྲོང་ཚོར་དང་དུག་ལྔ་བུའི་སེམས་བྱུང་དེ་དག་གིས་ང་ཚོ་གཡོག་པས་རེད། ང་ཚོའི་ཆེས་མཐར་ཐུག་གི་རེ་འདུན་ཏེ། གཞན་ཐམས་ཅད་བདེ་བའི་བསམ་པ་དེ་འགྲུབ་པར་གང་ཞིག་ལ་གཡོལ་དགོས་མིན་དང་། གང་ཞིག་བསྒྲུབ་དགོས་མིན་རྟོགས་ཐུབ་ཀྱི་མེད།

“ཚད་གཞི་འདྲ་མིན་ཞིག་ལ་སེམས་ཀྱི་དུག་མ་འདྲ་བ་འདི་ཚོ་ཚང་མ་རང་ཉིད་ཀྱི་བློའི་ནུས་རྩོལ་བྱེད་སྟངས་ཀྱི་ངོ་བོར་ཆགས་འགྲོ། མཚམས་རེར་རང་གི་སེམས་ནི་དུས་གཞན་ལས་ཤུགས་ཆེན་པོ་ཡིན། ཡིན་ཡང་། མཐའ་མར་སེམས་བྱུང་འདི་དག་གིས་ཡིད་མ་ཚིམས་པའི་ཚོར་བ་དང་སྡུག་བསྔལ་བསྐྱེད་ངེས་ཤིང་། འཇིག་རྟེན་ནི་ང་ཚོའི་འདོད་པ་དང་མཐུན་པ་ཞིག་ནམ་ཡང་ཡོངས་ཐབས་མེད། དེའི་ཕྱིར་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ལོག་པར་རྟོགས་པ་དང་། སྡུག་བསྔལ་གཉིས་ཀྱི་བར་ལ་འབྲེལ་བ་ཧ་ཅང་དམ་པོ་ཞིག་ཡོད།

“གལ་ཏེ་ཁྱེད་ཀྱིས་གནས་སྟངས་འདིའི་མགོ་མཇུག་བསྡོགས་ན། རྟེན་འབྲེལ་རྟོགས་རྒྱུ་རེད། དངོས་ཡོད་གནས་ལུགས་ནི་རྟག་ཅིང་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་

པའི་ཆོས་རང་རྐྱ་བ་ལས་བྱུང་བ་ཞིག་མིན་པ་དང་། རྒྱུན་དུ་འཕོ་འགྱུར་བྱེད་ཀྱིན་པའི་འབྲེལ་བའི་འགྱུར་ལྡོག་རྙིལ་པོ་ཞིག་རེད། དེ་ནི་རྐྱེན་འདུ་མིན་ལ་བརྟེན་ནས་རྣམ་པ་འདྲ་མིན་དུ་ཡོང་གི་ཡོད་པ་དང་། རང་ལ་སྣང་སྣངས་དང་གཞན་ཡང་རྒྱུ་རྐྱེན་མང་པོ་ཞིག་ཡོད་པས། རྒྱུ་རྐྱེན་རྣམས་སོ་སོར་བཀར་ནས་ལེགས་ཉེས་ཀྱི་ཁྱད་པར་འབྱེད་མི་ཐུབ། ཕན་ཚུན་འབྲེལ་བའི་དྲ་བ་འདི་ནི་མདོ་ཡི་ནང་དུ་བརྒྱ་བྱིན་གྱི་ཕོ་བྲང་གི་ནོ་རིག་གི་དོ་ཤལ་ལྷ་བུ་ཡིན་པའི་འགྲེལ་བཤད་གནང་འདུག ནོ་རིག་རེ་རེའི་སྟེང་དུ་ཕོ་བྲང་རྙིལ་པོ་འཆར་གྱི་ཡོད། ཆོས་ཐམས་ཅད་འདི་ལྟར་ཁྱེད་ལ་སྣང་ན། སྔ་འཐས་སུ་བསྒྱུར་བའི་བརྒྱུད་རིམ་རྙིལ་པོ་དེ་མི་འབྱུང་ཞིང་། ཆོས་རྣམས་འཇིག་ཅིང་མི་རྟག་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་ཡིན་པ་དང་། ཁ་སང་གི་དགྲ་བོ་ནི་སང་ཉིན་གྱི་གྲོགས་པོ་ཡག་ཤོས་དང་། མི་ཞིག་ལ་མཛེས་པར་སྣང་ཡང་གཞན་ཞིག་ལ་མི་སྡུག་པར་སྣང་སྲིད་པ། ད་དུང་རང་ཉིད་ནི་སྐར་མ་རེ་རེའི་ནང་འགྱུར་བཞིན་པ་བཅས་ཀྱི་གོ་རྟོགས་ཤིག་རང་ཤུགས་ཀྱིས་འབྱུང་ཚོག"

རྟེན་འབྲེལ་རྟོགས་པ།

གལ་ཏེ་ཁྱེད་ཀྱིས་དཔྱད་པ་བཏང་ཚེ། རང་ཉིད་ཀྱི་སྟེང་དུ་ང་ཞེས་པའི་རྟག་པ་ཞིག་མེད་པའང་མཐོང་ཐུབ། སྐད་ཅིག་ནས་སྐད་ཅིག་ལ་འཇིག་བཞིན་པའི་ཤེས་པའི་བཞུར་རྒྱུན་ནང་རྟག་པ་ཡིན་པའི་གོ་བྲ་སྟེ་བདག་ཅིག་མེད། འདི་རྟོགས་ན་རང་ཉིད་ཀྱི་སྟེང་དུ་ཆེས་ཆ་ཆེན་དུ་འཛིན་པ་གང་ཡང་མི་བརླག་པ་དང་། ཁྱེད་ཀྱིས་མགོ་སྐོར་གཏོང་མཁན་ཞིག་གི་གདོང་འབབ་མར་འཕུད་ཀྱིན་པ་དེ་རེད། ཁོ་ནི་ཆེས་ཆ་ཆེན་ཞིག་མིན་ལ། ཁོ་ནི་ཁྱེད་རང་སྡུག་ལ་སྦྱོར་མཁན་དེ་ཡིན།

“རྟེན་འབྲེལ་དང་ལྟོས་བཅས་ཀྱི་བཞུར་རྒྱུན་རྟོགས་ན་ཁྱེད་ལ་རང་དབང་ཐོབ་ཅིང་། རང་ཉིད་ནི་བདག་འཛིན་གྱི་བསླུ་བྲིད་ཀྱི་འོག་ཏུ་སྟར་བཞིན་མི་འཚོར་བ་དང་། མི་ཞིག་དགྲ་བོ་ཡིན་པའི་འདུ་ཤེས་བཟུང་ནས་འཁོན་སེམས་ཤུགས་ཆེན་ཞིག་སྐྱེ་དགོས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡང་མེད། འཁྲུགས་པ་དང་ཚུ་ནི་རྩ་བའི་རང་བཞིན་གཅིག་ལས་འབྱུང་གི་ཡོད་ནའང་། སྣ་འཐས་སུ་བསྒྱུར་པའི་སྣང་ཚུལ་ལས་བྱུང་བའི་འཁྲུགས་པས་རང་ཉིད་ལ་སྨྲ་ཁ་བཟོ་སྲིད་པ་མ་ཟད། རང་གི་ནུས་པའང་དེར་བརྟེན་ནས་འཆག་ཚོག གལ་ཏེ་འཁྲུགས་པ་དེ་སྣ་འཐས་རྟོག་བཏགས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་ལས་གྲོལ་བའི་རང་དབང་བརྒྱུད་ནས་བཞུས་ན་གཤེར་ཁུ་ཙམ་རེད། འདིས་རང་ཉིད་ཀྱི་བདེ་སྐྱིད་ལ་གནོད་འཚེ་བྱེད་མི་ཐུབ། བདག་འཛིན་བརླག་པ་ནི་ཅི་ཡང་མེད་པར་ཆགས་པའི་དོན་མིན་ལ། སྣ་འཐས་ཀྱི་ངོ་བོར་བསྒྱུར་པའི་སྣང་ཚུལ་གྱི་མདུད་པ་དེ་གྲོལ་ནས་སེམས་ལ་རང་དབང་འཐོབ་རྒྱུ་འདི་ཡིན།

“འདི་ནི་སྙིང་རྗེ་ལའང་འབྲེལ་བ་དམ་པོ་ཞིག་ཡོད། རྟེན་འབྲེལ་ལ་མ་བརྟེན་པའི་སྙིང་རྗེ་ནི་ཅི་ཡང་མིན། ང་ཚོའི་རང་བཞིན་ངོ་མ་ནི་བྱམས་བརྩེ་རེད། རང་ཉིད་བར་སྣང་དུ་དབྱུངས་ཡོད་པ་ཡིད་ལ་འཆར་དུ་ཆུག གལ་ཏེ་སེམས་ཅན་གཞན་དང་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བ་མེད་ཚེ། སྙིང་རྗེ་དང་བྱམས་བརྩེའི་དོན་སྤྱི་དེ་ཡོད་མི་སྲིད། རྟེན་འབྲེལ་རྟོགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་རང་གི་བདེ་སྐྱིད་ནི་གཞན་གྱི་བདེ་སྐྱིད་ལས་ཡོང་གི་ཡོད་པ་རྟོགས་རྒྱུ་རེད། གཞན་གྱི་སྡུག་བསྔལ་ལ་བརྟེན་ནས་རང་གི་བདེ་སྐྱིད་བསྒྲུབ་པའི་ཐབས་ལམ་ཞིག་མེད་པ་དང་། རང་གི་དགྲ་བོ་ཕམ་པར་བྱས་པས་གནས་སྐབས་ཀྱི་བདེ་བ་ཞིག་ཁྱེད་ལ་འཐོབ་སྲིད། འོན་ཀྱང་། བདེ་བ་འདི་ནི་ཡུན་རིང་ལ་

བརྟན་པའི་བདེ་སྐྱིད་ཅིག་མིན།

"རྒྱུ་མཚན་འདི་དག་གི་རྐྱེན་པས་དངོས་ཡོད་གནས་ལུགས་ཀྱི་གོ་རྟོགས་ཡང་དག་ཅིག་སྟེ། ཆོས་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ནི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ཞིག་མ་ཡིན་པར་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བའི་སྒོ་ནས་གྲུབ་ཡོད་པ་འདི་ནང་པའི་གསུང་རབ་ཀྱི་མཐར་ཐུག་གི་ལྟ་བ་ཡིན་པར་བརྗོད་པ་དང་། ང་ཚོས་འདི་ལ་ཤེས་རབ་ཟེར་གྱི་ཡོད་ལ། འདི་ནི་སྙིང་རྗེ་དང་། བྱམས་བརྩེ། གཞན་སེམས་བཅས་ལ་འབྲེལ་བ་དམ་པོ་ཡོད། འདི་དག་ནི་ནང་པའི་སྤྱོད་པའམ་ བླང་དོར་གྱི་རྣམ་གཞག་གི་ཡང་སྙིང་དང་། གོ་རྟོགས་དེའི་མཚོན་བྱེད་ཡིན། ཤེས་རབ་དང་སྙིང་རྗེ་ནི་བྱ་ཞིག་གི་གཤོག་པ་ལྟ་བུ་རེད། གཤོག་པ་གཅིག་གི་ཐོག་ནས་བྱ་ཞིག་འཕུར་མི་ཐུབ།" (ཧྥ་ལའི་བླ་མས་ཁོང་དགོང་ཅིག་བྱས་ནས་རང་གི་ཀུ་རེ་ང་ཚོར་བཤད་སོང་། "བྱ་དེ་སྒོར་སྒོར་བྱས་ནས་འཕུར་རྒྱུ་རེད།") སླ་ཐེའོ་ཡིས་སྣུ་མཐུད་ནས་བརྗོད་རྒྱུར། "ཁྱེད་ཀྱིས་གཤོག་པ་གང་ཞིག་ཐོག་མར་འགོ་རྩོམ་དགོས་པའི་སྐད་ཆ་འདྲི་མི་སྲིད། དེ་ཡང་གཉིས་ཀས་མཉམ་དུ་ལས་ཀ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། གཤོག་པ་གཡས་པ་གཅིག་པུའི་ཐོག་ནས་འགོ་བརྩམས་པའི་རྗེས་ནས་གཡོན་པ་བཀོལ་སྤྱོད་བྱེད་ས་མི་འགྲོ། ང་ཚོས་དུས་རྒྱུན་དུ་ཤེས་རབ་དང་སྙིང་རྗེ་གཉིས་ཟུང་འབྲེལ་བྱས་ཏེ། གོ་རྟོགས་དང་ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་གཅིག་བསྒྲིལ་བྱེད་དགོས།"

སླ་ཐེའོ་ཡིས་མཇུག་བསྡུས་པ་དང་ཚོགས་ཁང་ཡོངས་སུ་ཐལ་སྒྲས་གང་བྱུང་། ཧྥ་ལའི་བླ་མས་ཚིག་གཅིག་གིས་ཐུན་མོང་གི་ཚོར་སྣང་དེ་མཚོན་པར་བྱས། ཁོང་གིས་ཡག་པོ་རེད་ཅེས་གསུངས་སོང་།

བསྐྱར་ཞིབ།

ཚིག་འདི་ཚོའི་རྗེས་ནས་ཡོད་ཚད་ཁྲུ་སིམ་མེར་གྱུར་པ་དང་། དེ་ནས་སྐད་ཆ་འགའ་ཤས་ནང་ཁྲུ་སིམ་འདི་ལས་བྱུང་བ་སྐོར་ཞིག་གྲུབ་པ་ལྟ་བུ་བྱུང་སོང་། གཅིག་ནི་༧གོང་ས་མཆོག་གིས་ཤེས་པ་ནི་ཧ་ཅང་རྟོག་དྲ་ཆེ་ཞིང་། འཛིན་དཀའ་བའི་བརྗོད་གཞི་ཞིག་རེད་ཅེས་པ་འདི་རེད། ཧྭ་ལའི་བླ་མ་རང་ཉིད་ནས་ཀྱང་བརྗོད་གཞི་འདིའི་སྐོར་ལ་མཐའ་མའི་སྐད་ཆ་གསལ་པོ་ཞིག་བཤད་རྒྱུ་མེད་པར་སྣམ། ཁོང་གིས་འདི་ལྟར་བསམ་གྱི་མེད་ནའང་ཐང་། འོན་ཀྱང་། ང་ལ་མཚོན་ན། ཁོང་གི་སྐད་ཆ་ནི་ཡིད་མ་ཚིམས་པ་དང་། བསམ་གཞིགས་འདྲེན་སློང་བྱེད་པ་ཞིག་རེད།

གཞན་ཞིག་ནི་ཤེས་པ་ཐྲ་མོའི་རང་བཞིན་གྱི་སྐོར་ལ་ཚན་རིག་དང་། ནང་པའི་ལྟ་ཚུལ་གྱི་བར་ལ་མཐུན་ཐབས་ཤིག་མེད་པ་འདི་རེད། འདིའང་ཡོངས་སུ་འདོད་བློ་ཁེངས་པ་ཞིག་མིན་ཞིང་། ཕྱོགས་གཅིག་ནས་ཧྭ་ལའི་བླ་མ་དང་། ཨ་ལན། སླ་ཐེའོ་བཅས་ཀྱིས་ཤེས་པ་ཐྲ་མོ་ལ་དངོས་གཟུགས་ཀྱི་རྟེན་གཞི་ཞིག་མེད་པའི་སྐད་ཆ་བཙན་པོ་ཞིག་བཤད་ཡོད་དེ། ཤེས་པ་ནི་དངོས་གཟུགས་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་ལས་འབྱུང་གི་མེད། ཚན་རིག་པ་ཚོས་འདི་ལ་མོས་མཐུན་བྱས་མེད་པ་དང་། ཚིག་གཅིག་པ་ཞིག་བཀོལ་སྤྱོད་བྱས་མེད་ནའང་། རྒྱུ་མཚན་ཅིའི་ཕྱིར་ཤེས་པ་ནི་སེམས་ཀྱི་བཀོད་སྒྲིག་གི་རྣམ་པ་ཚད་མཐོ་བོ་ཞིག་གི་མངོན་ཐོན་གྱི་ཁྱད་ཆོས་ཤིག་ཡིན་མ་ཚོག་པ་ཡིན་ནམ་ཞེས་ནན་ཏན་དུ་དོགས་འདྲི་བྱས་ཡོད། ང་ཚོ་ཚན་རིག་པ་ཚང་མས་ནང་པའི་ལྟ་ཚུལ་འདི་ངོས་ལེན་བྱས་མེད། དེ་ཡང་འདི་ནི་རང་བྱུང་ཁམས་ལས་བརྒལ་བའི་འབྱུང་ཁམས་ཤིག་མཚམས་སྦྱོར་བྱས་པ་དང་གཅིག་མཚུངས་རེད།

སྤྱོལ་རྒྱུན་གྱི་ཚན་རིག་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ངོས་ནས་བཤད་ན། ཚན་རིག་གིས་རང་བྱུང་ཁམས་ཀྱི་སྣང་ཚུལ་ལ་འཚོལ་ཞིབ་བྱས་ཏེ། རང་བྱུང་གི་ཆོས་ཉིད་རྣམས་ཀྱི་ཐོག་ནས་རང་བྱུང་ཁམས་ལ་གསལ་བཤད་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། ཆོས་ཉིད་དེ་དག་ནི་དངོས་ལུགས་དང་། རྫས་འགྱུར། སྐྱེ་དངོས་རིག་པ་བཅས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་རྣམས་རེད། ཆོས་ཉིད་འདི་དག་ནི་རྒྱུན་དུ་འགྱུར་ཞིང་། རྒྱ་བསྐྱེད་བྱེད་ཀྱིན་ཡོད་པས་ཚན་རིག་གི་ཚད་བཀག་དེ་ཆེ་རུ་འགྲོ་ནའང་། རང་བྱུང་ཁམས་ལས་བརྒལ་བའི་འབྱུང་ཁམས་ཤིག་གནས་སའི་ས་ཆ་ཚན་རིག་གི་ནང་དུ་མེད། ལངས་ཕྱོགས་འདི་གཉིས་མཐུན་ཐབས་ཀྱི་ལམ་ཞིག་ཡོད་དམ། ཁྱུ་སེམ་གྱི་ཚོགས་ཁང་ནང་ང་ལ་འདི་གཉིས་ནི་ཕན་ཚུན་ཐ་དད་པའི་བདེན་པ་རང་ཚུགས་ཅན་གཉིས་སུ་སྣང་བྱུང་།

རམ་འདེགས་ཐྲན་བུ་ཞིག་གི་ཚུལ་དུ་༧གོང་ས་མཆོག་གི་སྐད་ཆ་ཞིག་ངའི་ཡིད་ལ་འཁོར་སོང་། ཌོ་ལི་མན་(Daniel Goleman)གྱིས་བརྩམས་པའི"གནོད་འཚེ་ཆེ་བའི་སྤྱོད་ཚོར"ཞེས་པའི་དེབ་ཀྱི་སྔོན་གླེང་ནང་ཏུ་ལའི་བླ་མས་ང་ཚོས་ཚན་རིག་གིས་གྲུབ་མེད་པར་རྟོགས་པ་གང་དང་། ཚན་རིག་གིས་གང་ཞིག་མ་རྟོགས་པ་གཉིས་ཀྱི་བར་ལ་ཁྱད་པར་འབྱེད་དགོས། ཚན་རིག་གིས་གྲུབ་མེད་པར་རྟོགས་པ་གང་ནི་ང་ཚོ་ཚང་མས་གྲུབ་མེད་པར་ཁས་ལེན་བྱེད་དགོས། ཡིན་ཡང་། ཚན་རིག་གིས་གང་ཞིག་མ་རྟོགས་པ་ཡིན་ན། དེ་ནི་གནད་དོན་གཞན་ཞིག་རེད་ལ། ཤེས་པ་ནི་གནད་དོན་འདི་ལྟ་བུ་ཞིག་རེད་ཅེས་གསུངས་འདུག

ཚན་རིག་གིས་རང་བྱུང་ཁམས་ལས་བརྒལ་བའི་འབྱུང་ཁམས་ངོས་ལེན་མེད་པའི་རྒྱུ་མཚན་འདིའི་ཐོག་ནས་བཤད་ན་དང་བ་འདྲེན་པ་ཞིག་ནི། ང་ཚོ་ཚང་

མས་ཁོང་གི་རྩོད་སྒྲུབ་འདི་མཐོང་ནས་ཁས་ལེན་བྱས་ཏེ། “དེས་ན་འཁྲིག་གི ང་ཚོས་སྒོ་དེ་ཙུང་ཙམ་ཞིག་ཕྱེ་ས་ཆོག” ཞེས་བརྗོད་ཡོད་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་རེད།

མཐའ་མའི་གཏམ།

༄༅། །གཟའ་འཁོར་གཅིག་གི་ཕྱི་དྲོ་མཐའ་མ་དེ་རྫོགས་ལ་ཉེ་ཞིང་། ཨ་ཐོར་གྱིས་ཚོགས་ཞུགས་པ་ཚང་མར་བགྲོ་གླེང་འདིའི་ནང་རང་ཉིད་ལ་ཐོབ་པའི་སྦྱོང་བ་གལ་ཆེན་གྱི་སྐོར་ལ་སྐད་ཆ་ཐུང་ངུ་རེ་བཤད་པའི་འབོད་སྐུལ་བྱས་བྱུང་། ང་ཚོས་ཅི་ཞིག་སྦྱང་ཡོད་དམ། འདིར་ཡོང་ནས་ང་ཚོར་ཅི་ཞིག་ཐོབ་ཡོད་དམ།

ལན་ཊར་གྱིས་དང་པོར་བཤད་སོང་། “ང་འདིར་འབྱོར་དུས་ངས་ནང་ཆོས་ཀྱི་སྐོར་ལ་ཅི་ཡང་མི་ཤེས། ད་ལྟ་ངས་བླང་དོར་གྱི་རྣམ་གཞག་གི་རྟེན་གཞི་དང་། ན་ཚ་དང་སྡུག་བསྔལ་ཡང་དུ་གཏོང་རྒྱུའི་གལ་ཆེའི་རང་བཞིན་ལ་ཡིད་ཆེས། རྩོད་སྒྲུབ་དང་བདེན་དཔང་། གཏན་ཚིགས་དང་རྒྱུ་མཚན་སོགས་ལ་གདེང་འཛོག་བྱེད་པ་བཅས་ཀྱི་སྐོར་ལ་ཧ་ཅང་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཞིག་རྟོགས་ཡོད། ཕྱོགས་མང་པོ་ཞིག་ནས་འདི་ནི་ཚན་རིག་པ་ཚོར་ཡོད་པའི་ཀུན་སློང་དང་འདྲ་མཚུངས་ཤིག་རེད། ཁས་ལེན་བྱེད་རུང་བའི་བདེན་དཔང་ལྟ་བུའི་ཐད་ནས་མི་མཐུན་པའང་འདུག ཡིན་ཡང་། ངས་མཚུངས་ཆོས་དེ་དག་དང་། ཕྱོགས་གཉིས་ཀའི་ནང་དུ་དབང་ཚད་ལ་འདྲི་གཅོད་བྱེད་རྒྱུ་ནི་གལ་ཆེན་ཡིན་པ་སོགས་ལ་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། འདི་དག་ནི་ཉུབ་ཕྱོགས་པའི་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་སྲོལ་རྒྱུན་ཁག་དང་མ་འདྲ་བ་ཞིག་རེད།

“ངས་ཀུན་སློང་ནི་གལ་ཆེན་ཡིན་པ་འདི་འང་ཁྱད་པར་བ་ཞིག་ཏུ་མཐོང་བྱུང་། འདི་ནི་ཉུབ་ཕྱོགས་ཀྱི་རྩོད་གླེང་གི་ནང་ལ་རྒྱུན་དུ་བསླེབ་ཐུབ་ཀྱི་མེད། དོན་དངོ་མར་

ཀུན་སློང་གལ་ཆེན་མིན་པའི་གཏམ་དཔེ་ཞིག་ང་ཚོར་ཡོད་ལ། དེ་ནི་དགྲ་ལམ་ལ་ཀུན་སློང་བཟང་པོའི་རྗེ་གཅལ་བཏང་ཡོད་ཅེས་པ་འདི་རེད། ནང་བསྟན་གྱི་དབུ་མའི་གྲུབ་མཐའ་དང་། སྙིང་རྗེའི་གལ་ཆེའི་རང་བཞིན་དེས་ང་ལ་ཚོར་བ་དམིགས་བསལ་ཞིག་སྤྲད་སོང་། དེ་བཞིན་༧གོང་ས་མཆོག་གི་གདམ་ཀའི་སྐོར་གྱི་གོ་རྟོགས་ཏེ། ཐ་ན་གདམ་ཀ་དེ་དག་རང་ངོས་ནས་དང་ལེན་བྱེད་མི་སྲིད་ཀྱང་། གཞན་གྱིས་དང་ལེན་བྱེད་སྲིད་པ་འདིའང་དམིགས་བསལ་ཞིག་རེད།

"གཟའ་འཁོར་འདིའི་མགོ་རུ་ངས་ནང་ཆོས་ཀྱི་སྐོར་ལ་ཤེས་པ་ནི། ༧གོང་ས་མཆོག་དང་ཚོགས་ཞུགས་གྲྭ་པ་ཚོས་རིགས་རྒྱུན་ཆན་རིག་གི་སྐོར་ལ་གང་ཤེས་པར་ལྟོས་ནའང་ཐུན་བུ་ཞིག་ཡིན། ཡིན་ཡང་། ངས་རིགས་རྒྱུན་ཆན་རིག་གི་སྐོར་ནས་ཁྱེད་ཅག་ལ་བློ་བསྐྱེད་ཙུང་ཙམ་རེ་ཐོབ་ཡོད་པའི་རེ་བ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། གྲྭ་པ་གཞོན་པ་དང་། ཡང་ན་རྒན་པ་ཚོས་རིགས་རྒྱུན་ཆན་རིག་གི་ནང་དུ་ལྷག་པའི་བླང་དོར་གྱི་གནད་དོན་ཐད་ལ་རྩོམ་ཡིག་སྤེལ་དགོས་ཤིང་། དེང་སང་ཉུབ་ཕྱོགས་སུ་བླང་དོར་གྱི་དྲི་བ་དེ་དག་གི་ཐད་ལ་རྩོད་གླེང་བྱེད་བཞིན་པའི་སྐབས་རེད། ངས་༧གོང་ས་མཆོག་དང་འདིར་འཛོམས་ཡོད་པའི་གྲྭ་པ་ཚོར་ཚན་རིག་འདི་ཞིབ་ཏུ་རྟོགས་པར་བསྒྲུབ་དགོས

ཚོགས་ཞུགས་ཚན་རིག་པ་རྣམས།

ཚོགས་ཞུགས་དགེ་འདུན་པ་རྣམས།

པའི་ཚོར་སྣང་ཞིག་མེད་པའི་རེ་བ་རྒྱུག་གི་ཡོད། ངས་ཁྱེད་ཅག་གི་ལྟ་ཚུལ་དང་། ལྷག་པར་ཀུན་སློང་གི་གནད་དོན་དང་། ཀུན་སློང་དེ་རྩོམ་ཡིག་དང་། འཐབ་རྩོད། རྩོད་གླེང་བཅས་ཀྱི་ནང་དུ་ཇི་ལྟར་འཇུ་ཞུགས་བྱེད་དགོས་པའི་སྐོར་ལ་ཤེས་ན་འདོད་ཅིང་། ད་ལྟ་ཀུན་སློང་ནི་རྩོད་གླེང་དེའི་ཆ་ཤས་ཆེན་པོ་ཞིག་ཆགས་མེད། དེང་སང་འབྱུང་བཞིན་པ་ནི་ཐལ་ཆེ་ཡོད་ལ། དགག་བྱ་མང་ཞིང་། ཁྱེད་ཅག་གིས་གལ་ཆེན་དུ་འཛིན་པའི་སྙིང་རྗེ་ཐུན་བུ་ཞིག་ལས་མེད། གྲྭ་པ་ཁ་ཤས་ཀྱིས་རང་ཉིད་ཀྱིས་སྦྱོང་དགོས་པ་མང་པོ་ཞིག་འདུག་ཅེས་བརྗོད་བྱུང་། ཡིན་ཡང་། ཁྱེད་ཅག་གིས་གཞན་ལ་སློབ་རྒྱུ་ཡང་མང་པོ་འདུག ཐུགས་རྗེ་ཆེ།"

དེ་ནས་ངས་སྐད་ཆ་བཤད་པ་ཡིན། "ང་ནི་རྣ་རམ་ས་ལར་སྐོར་ཚོགས་བྱས་པའི་སེམས་དང་ཚེ་སྒྲོག་གི་ཚོགས་འདུ་སྔོན་མ་ཚང་མར་མཉམ་ཞུགས་བྱས་མྱོང་། ཡིན་ཡང་། ཚོགས་འདུ་འདིའི་ནང་ཚན་རིག་དང་ནང་ཆོས་ཀྱི་བགྲོ་གླེང་དེ་གཉིང་ཟབ་ཏུ་སོང་བས་ང་ལ་ཚོར་སྣང་དམིགས་བསལ་ཞིག་སྐྱེས་བྱུང་། ཚོགས་འདུ་སྔོན་མ་ཚོའི་ནང་དུ་ནང་ཆོས་དང་ཚན་རིག་གིས་ཕན་ཚུན་ལ་མིག་འཛུམ་འཛུམ་བྱས་ཤིང་། མཚམས་རེར་ཕན་ཚུན་གྲོགས་པོའི་ཚུལ་དུ་ཐུག་ནའང་། སྤྱིའི་ཆ་ནས་ཕན་

ཚུན་གྱི་བར་ལ་རྒྱང་ཐག་ངེས་ཅན་ཞིག་ཡོད། འོན་ཀྱང་། ངའི་ཚོར་སྣང་ལ་ད་རེས་ཀྱི་ཚོགས་འདུའི་ནང་དོན་དངོས་སུ་གཉིས་ཀ་མཉམ་ཞུགས་བྱས་ཤིང་། རྒྱང་ནས་མིག་འཛུམ་བྱེད་པ་ཙམ་མ་རེད།

"དེ་བཞིན་ངས་རང་ཉིད་ལ་དྲི་བ་ཞིག་འགོད་ཀྱི་ཡོད་པ་ནི། མཐུན་སྣང་འདིས་རང་ཉིད་ནང་ཆོས་དང་ཐག་ཉེ་རུ་བཏང་ཡོད་མེད་དེ་ཡིན། གཅིག་བྱས་ན་ཡོད་ཀྱི་རེད། ཡིན་ཡང་། ང་ལ་མཚོན་ན། སྐྱེ་བ་སྔ་ཕྱི་དང་། ཤེས་པ་ཕྲ་མོ་དངོས་གཟུགས་ལས་འབྱུང་གི་མེད་པའི་དོན་སྤྱི་འདི་གཉིས་ནི་ད་དུང་ཡང་མི་མཐུན་པའི་གནས་ཤིག་ཡིན། ཡིད་ཆེས་འདི་ཡོད་མེད་ཀྱི་ཐོག་ནས་ནང་པ་རྣམས་ཕྱོགས་གཅིག་དང་། ནང་ཆོས་ལ་དགའ་སྣང་བྱེད་མཁན་ཚོ་ཕྱོགས་གཞན་ཞིག་ལ་འཛོག་རོགས་གྱོས། ངས་ཁྱེད་ཅག་གིས་འདི་ལྟར་དྲན་གྱིས་མེད་པ་ཤེས་ནའང་། རང་ཉིད་ཀྱིས་གང་བསམ་པ་དེ་བརྗོད་དགོས་བྱུང་།

"ནང་ཆོས་དང་ཚན་རིག་གི་བར་གྱི་མཐུན་སྣང་གིས་ད་དུང་རང་གི་ཞིབ་འཇུག་དང་། དངོས་གཟུགས་ཀྱིས་མཚོན་པའི་ཤེས་པའི་དོན་སྤྱི། དེ་བཞིན་རྟོད་སྒྲུབ་ཀྱི་རིགས་པ་གལ་ཆེན་ཞིག་བཅས་ལ་རྒྱབ་རྟེན་ཁག་གཅིག་སྤྲད་བྱུང་། ཞིབ་འཇུག་དེ་ནི་ཕར་རེ་ལས་ཞིབ་ལྟ་བྱས་པའི་སྐྱེ་ལྡན་གྱི་བཟོ་བཀོད་དང་བློའི་འཛིན་པ་གཉིས་ཀྱི་མཐུན་ཆོས་དང་། འགྲོ་བ་མི་ཞིག་མེད་པར་ཤེས་པ་མི་འབྱུང་བའམ། ཤེས་པ་མེད་པར་འགྲོ་བ་མི་ཞིག་ཡོང་མི་སྲིད་པ་བཅས་ཀྱི་སྐོར་ཡིན།

"མཐའ་སྡོམ་སྟེ། རང་ཉིད་ནི་འཛམ་གླིང་གི་ནང་དུ་གོ་སྐབས་ཐོབ་ཡོད་པའི་མི་མང་པོ་ནང་ནས་གཅིག་དང་། མཛེས་སྡུག་གི་ས་ཆ་འདིར་ཤེས་ཡོན་གྱི་ཚད་

གཞི་ཏ་ཙང་མཐོ་བོའི་ཚོགས་ཞུགས་པ་ཚོའི་ཁྲོད་དུ་ཡོད་པ་ནི་གཟི་བརྗིད་ཅིག་ལ་ཅི་བཞིན་ཡོད། མཛེས་སྡུག་དང་གཟི་བརྗིད་ཀྱི་འདུ་ཤེས་འདི་དང་ལྷན་དུ་ཚོར་བ་མ་བདེ་བ་ཞིག་ཀྱང་ཡོང་གི་ཡོད། འདི་དག་ནི་རང་ཉིད་ལ་འོས་སམ། ཡང་ན་རང་གིས་རང་ཉིད་ཀྱི་ལས་དབང་ལ་བསླུ་བྲིད་བྱེད་ཀྱི་མེད་དམ། རང་ཉིད་ཀྱི་ལས་དབང་ལ་སླུ་བྲིད་གཏོང་གི་ཡོད་མེད་མི་ཤེས་ཀྱང་། ཚོགས་འདུ་འདིའི་སྟེང་དུ་གྲོགས་པོ་ཡག་པོ་མང་པོ་ཞིག་ལ་སླར་ཡང་ཐུག་འཕྲད་བྱུས་པ་ནི་དགའ་འོས་པ་ཞིག་རེད། དེ་བཞིན་གྲོགས་པོ་གསར་པ་རྣམས་ཀྱང་རང་ཉིད་མ་ཤི་བར་དུ་སེམས་ནས་འདོར་མི་སྲིད།”

སི་ཏེ་ཕུན་གྱིས་ཁེངས་སྐྱུང་བྱེད་བཞིན་སྐད་ཆ་བཤད་སོང་། “ངས་སེམས་དཀྲུས་མ་འདིའི་ནང་གང་སྤྱོང་བ་དེ་དག་དཀྲུས་མ་ཞིག་གི་ལམ་ནས་འགྲེལ་བཤད་རྒྱག་རྒྱུ་ཡིན། འདི་ནི་ཁོན་ཏོམ་འགྱུལ་ཤུགས་རིག་པ་དང་འདྲ་མཚུངས་ཡོད་པ་ཞིག་རེད། དེའི་ནང་རྟུལ་ཕྲན་བརྒྱད་ཅམ་ལ་རྟེས་འདེད་བྱེད་རྒྱུ་མ་གཏོགས་གྲངས་ཀ་མཐོ་ན་ཅི་ཡང་མི་འགྲུབ། ང་ཚོས་གྲྭ་པ་མང་པོ་དང་ལྷན་དུ་ཤིང་སྡོང་ཞིག་གི་དངོས་ཡོད་གནས་ལུགས་ཀྱི་སྐོར་ལ་གྲོས་བསྡུར་ཡིད་དུ་འོང་བ་ཞིག་བྱས་ཡོད། གྲོས་བསྡུར་དེ་སྐབས་གྲྭ་པ་ཚོས་ཤིང་སྡོང་གི་དངོས་ཡོད་གནས་ལུགས་དེ་དངོས་ཡོད་གནས་ལུགས་ཤིག་མིན་ཞིང་། དེ་ནི་སྣང་འཛིན་དང་གཞན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཆ་ཤས་ཤིག་ཡིན་པའི་གོ་རྟོགས་འདི་ལ་དང་བ་ཆེན་པོ་ཞིག་བྱེད་པའི་རྒྱུ་མཚན་དེར་ངས་བསམ་བློ་གཏོང་དགོས་བྱུང་། གཟའ་འཁོར་འདིའི་ཉིན་རྣམས་རིམ་གྱིས་འདས་པ་དང་ངས་འཇིག་རྟེན་ལྟ་ཚུལ་དེའི་དམིགས་ཡུལ་དང་རྒྱུ་མཚན་ཡང་ཤེས་སོང་། གཞན་ཐམས་ཅད་དང་འབྲེལ་བ་ཡོད་པ་ཙམ་གྱི་གནད་དོན་ཞིག་མིན་ཞིང་། འབྲེལ་

བ་དེ་ཤིན་ཏུ་དམ་པོ་ཡིན་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་ཁྱེད་ཀྱིས་མངོན་སུམ་གྱི་སྐད་ཆ་འདི་འདྲ་བཤད་ཐུབ་དགོས། དཔེར་ན། ‘གལ་ཏེ་ཁྱེད་ཀྱིས་མི་ཚོར་ཡག་པོ་བྱས་ན། མི་ཚོས་ཀྱང་ཁྱེད་ལ་ཡག་པོ་བྱེད་རྒྱུ་རེད། གལ་ཏེ་ཁྱེད་ཀྱིས་མི་ཚོར་ཡག་པོ་མ་བྱས་ན། མི་ཚོས་ཀྱང་ཁྱེད་ལ་ཡག་པོ་བྱེད་རྒྱུ་མ་རེད། དེའི་ཕྱིར་ཡག་པོ་བྱེད་རྒྱུ་ནི་རང་གཞན་གཉིས་ཀྱི་ཁེ་ཕན་རེད།’ འོན་ཀྱང་། འབྲེལ་བ་དེ་ནི་འདི་ལས་ཟབ་ཅིང་། སྔ་ཟེའོ་ཡིས་བརྗོད་པ་ལྟར་ཐ་ན་མི་ཡག་པོ་དང་སྡུག་པོ་ཞེས་ཁ་ཁར་འབྱེད་མི་ཉན་པ་དང་། ཚང་མར་གཅིག་བསྒྲིལ་དུ་བལྟ་དགོས། ཁྱད་པར་དེ་འདྲ་ནི་འབྱེད་མི་ཉན་པ་དང་། ཕྱེས་ན་མཐའ་མར་རང་ཉིད་ལ་སེམས་ཁམས་ཀྱི་ངོས་ནས་གནོད་པ་འབྱུང་གི་ཡོད། དེང་ཐོག་ལྟ་བ་འདི་དག་ནི་ངའི་ལས་ཀའི་གནས་རིམ་ལས་བརྒལ་འདུག ཡིན་ཡང་། ད་ལྟ་ངས་ང་ཚོ་ཚང་མས་འདོད་པའི་བདེ་སྐྱིད་དེ་ཇི་ལྟར་ཐོབ་པའི་གོ་རྟོགས་ཟབ་མོ་འདིར་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། ངའི་ཡིད་ཆེས་ལ་འདིར་བདེན་པ་ཟབ་མོ་ཞིག་འདུག བདེན་དཔང་མེད་ཀྱང་ངས་དེར་ཡིད་ཆེས་བྱེད་རྒྱུ་ཡིན།

“ངས་རང་གི་གཏམ་བཤད་ནང་དངོས་ཁམས་རིག་པས་ང་ཚོར་ཇི་ལྟར་བཤད་པའི་སྐོར་གླེང་ཡོད། དེ་ཡང་ཆེས་གཞི་རྩའི་གནས་རིམ་དུ་ཁྱད་ཆོས་ངེས་ཅན་སྐོར་ཞིག་ཡོད་པ་སྟེ། ཆ་རྡུལ་ཕྲ་མོའི་གནས་གཞི་དང་། འཁོར་བསྐྱོད། འགྱུལ་ཤུགས་བཅས་ཀྱི་ཚད་འཛལ་རེད། ཁྱད་ཆོས་འདི་དག་ནི་གཞན་ཐམས་ཅད་དང་འབྲེལ་བ་དམ་པོ་ཡོད། འོན་ཀྱང་། གློག་ཤུགས་ལྟ་བུའི་ཁྱད་ཆོས་གཞན་ཡང་ཡོད་པ་དང་། གློག་ཤུགས་ལ་མཚོན་ན་ང་ཚོས་འབྲེལ་བ་དེ་མཐོང་གི་མེད། ཁྱད་ཆོས་ཚང་མ་ངེས་པར་དུ་འབྲེལ་མི་དགོས་པ་འདི་ཐོག་མར་ཤེས་སྐབས་ང་ཧ་ལས་བྱུང་། གལ་

སྲིད་ཁྱད་ཆོས་འགའ་ཞིག་ཁ་ཁར་གཏོང་མི་ཐུབ་པའི་སྒོ་ནས་འབྲེལ་ཡོད་ཆེ་འདང་ངེས་ཤིག་ཆགས་ཡོད།

"ང་ཚོའི་གོ་རྟོགས་ལ་ཚད་བཀག་ཡོད་པ་དང་། ང་ཚོས་ཧ་ཅང་ཕྲ་བ་དང་། ཡང་ན་ཧ་ཅང་ཆེ་བའི་ཆོས་རྣམས་ཕལ་ཆེར་ནམ་ཡང་རྟོགས་མི་སྲིད། དེ་བཞིན་ང་ཚོས་སྣེ་མང་རྣོག་འཛིངས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་ཀུང་རྟོགས་མི་ཐུབ་ལ། རྒྱུ་མཚན་ནི་འདིའི་རིགས་དམ་པོར་འབྲེལ་ཡོད་པས་རེད། དངོས་ཁམས་རིག་པ་ལ་འབྲེལ་བ་དམ་པོ་མེད་པའི་ཆོས་རྣམས་རྟོགས་པར་ལམ་ལྷོང་བྱུང་ཡོད། ཤུགས་ཆེན་པོར་འབྲེལ་བའི་ཆོས་ཏེ། ཚེ་སྲོག་ལྟ་བུར་མཚོན་ན་ཧ་ཅང་ཁག་པོ་ཡིན། ཡིན་ཡང་། འབྲེལ་བ་ཡོད་པ་ལ་ཡོངས་སུ་འབྲེལ་དགོས་པ་ཞིག་ཀུང་མིན་པ་འདི་ངས་ནན་གྱིས་རྫོད་ཀྱི་ཡོད།

མེ་ཁད་ཀྱིས་རང་གི་གོ་སྐབས་བླངས་ནས་བརྗོད་རྒྱུར། "ངས་ད་ལྟ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་ཚོགས་འདུ་འདིའི་སྐོར་ལ་རང་གི་སྤྱོད་སྣང་ཞིག་བཤད་རྒྱུ་ཡིན། ཚོགས་འདུ་འདི་ནི་ང་ཞུགས་སྤྱོད་བའི་ཚོགས་འདུ་གཞན་དག་ལས་མ་འདྲ་བ་ཞིག་རེད། ལྟ་ཚུལ་ཁག་བཀོལ་སྤྱོད་བྱས་ནས་གཏམ་བཤད་པ་རང་ཉིད་ཀྱི་བདག་འཛིན་དང་། ཡང་ན་རང་གི་ཆེད་ལས་ཀྱི་གནས་རིམ་མཐོ་རུ་གཏོང་བའི་རྣམ་པ་ཞིག་ཡེ་ནས་མི་འདུག དེ་ལས་ལྡོག་སྟེ། ལྟ་ཚུལ་བརྗེ་རེས་ཀྱི་ཁྲོད་ནས་ང་ཚོར་གལ་ཆེན་ཡིན་པའི་མཉམ་འབྲེལ་གྱི་རིན་ཐང་ཞིག་བྱུང་ཡོད། ཐ་ན་སོ་སོའི་ལྟ་ཚུལ་མ་དོར་ཡང་། རྣམ་པ་ཕྲ་མོ་ཞིག་གི་ལམ་ནས་ང་ཚོ་འགྱུར་ཡོད་པ་དང་། ཐུགས་བསྟུས་རང་བཞིན་གྱི་ཤུགས་རྐྱེན་ཞིག་ཚོགས་འདུ་འདི་ལས་བྱུང་ཡོད། དེ་ཡང་གཙོ་བོར་

༸གོང་ས་མཆོག་གི་དོ་སྣང་དང་། གདེང་འཛོག ཀུ་ཡངས་བཅས་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བ་ཞིག་རེད། སླ་ཐེའོ་ཡི་དཔེ་མཚོན་བཀོད་ནས་བཤད་ན། འདི་ལྟར་ང་ཚོའི་ལྟ་ཚུལ་རྣམས་བཞུར་ཡོད། ལྟ་ཚུལ་དེ་དག་གིས་ཕན་ཚུན་ལ་དང་རྒྱུད་རིང་པོ་དང་། བསམ་ཤེས་བྱེད་བཞིན་ཕན་ཆེན་པོ་ཐོགས་ཡོད། དེ་དག་ནི་སོ་སོ་ལ་སྐད་ངག་མ་འདྲ་བ་ཡོད་ཀྱང་མཉམ་གཞས་རུ་ཁག་གཅིག་གི་རང་བཞིན་དུ་གནས་ཤིང་། མཉམ་གཞས་རུ་ཁག་འདིར་ཕུལ་བྱུང་གི་རྣམ་དཔྱོད་སྐོར་ཞིག་གིས་བཀོད་འདོམས་བྱས་ཡོད།”

འདིའི་རྗེས་ནས་སླ་ཐེའོ་ཡིས་བཛོད་རྒྱུར། “སྐྱེ་བ་སྤྱ་ཕྱིའི་བཛོད་གཞི་འདི་གོང་དུ་གླེང་བ་དེར་ཕལ་ཆེར་ངས་མཚམས་འདིར་དགོངས་དག་ཞུ་དགོས་རྒྱུ་རེད། དེ་ནི་ནུབ་ཕྱོགས་པའི་བསམ་བློ་ལ་ངོ་མི་འཕྲོད་པའི་ལྟ་བ་ཞིག་ཡིན། དོན་ངོ་མ་རང་ང་རང་ཉིད་ཀྱི་ཡིད་ཆེས་རྣལ་མ་ནི་༸གོང་ས་མཆོག་གིས་གསུང་བཞིན་པ་ལྟར། འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཆེན་པོ་ལ་ཐོག་མ་ཞིག་ཡོད་མེད་ནི་གནད་འགག་ཅིག་མིན་པ་འདི་ཡིན། ཤེས་པ་ནི་ང་ཚོ་ཚང་མར་ཡོད་ལ། ང་ཚོས་དེ་སྤྱོང་གི་ཡོད། གཙོ་བོ་ནི་རང་ཉིད་དང་གཞན་དག་གི་སྡུག་བསྔལ་ཡང་དུ་བཏང་ནས་བདེ་ཐང་བསྐྱུན་པར་རམ་འདེགས་ཇི་ལྟར་བྱེད་དགོས་མིན་འདི་རེད། རྒྱུ་མཚན་འདིའི་ཐོག་ནས་ང་ནི་རང་ཉིད་ཀྱི་མཚམས་ཁང་ནས་ཕྱིར་ཐོན་པ་དང་། ཁྱེད་ཅག་ཀུང་རང་གི་ཞིབ་འཇུག་ཚོད་ལྟ་ཁང་ནས་ཕྱིར་ཐོན་པ་ཞིག་ཡིན། དེའི་ཕྱིར་ང་ཚོས་ལས་དོན་འདི་སྒྲ་བརྙན་དུ་གཏོང་དགོས། འདི་ནི་ངའི་རེ་བ་དང་། འདུན་པ། སྨོན་ལམ་བཅས་ཡིན།”

འོད་སོ་ལྩས་འདི་ལྟར་བཛོད་བྱུང་། “ང་རང་མཐའ་མ་ཆགས་ཡོད་པས། ཁྱེད་ཅག་གིས་ངས་བཤད་འདོད་པ་ཚང་མ་བཤད་སོང་། ང་འདིར་མ་ཡོང་གོང་ནང་ཆོས་

ནི་ང་ལ་ལྐོག་གྱུར་ཅིག་ཡིན་ཞིང་། མི་འགའ་ཤས་ཀྱིས་དེར་དང་བ་བྱེད་པ་དང་འགའ་ཤས་ཀྱིས་དང་བ་བྱེད་ཀྱི་མེད། འབྲས་བུ་གལ་ཆེ་ཤོས་དེ་ད་ལྟ་ནང་ཆོས་ནི་ང་ལ་མངོན་སུམ་ཞིག་ཆགས་ཡོད་པ་འདི་ཡིན། ནང་ཆོས་ནི་ཁྱེད་ཅག་དང་། ཉམས་ལེན། འཚོ་བའི་ལམ་སྲོལ་ཞིག་བཅས་རེད། དེ་བཞིན་ཆོས་རའི་ནང་དུ་ཆོས་རྩོད་བྱེད་ཀྱིན་པའི་སློབ་མ་དང་། ལྷ་ཁང་གི་ནང་དུ་ཡོད་པའི་མི་ཚོགས་དང་རྣ་བར་འཇེབས་པའི་ཞལ་འདོན། ཨ་ལན་དང་ཐུབ་བསྟན་སྨིན་པ། རྒྱལ་བ་ཀརྨ་པ་སོགས་རེད། ང་ནི་ནམ་ཡང་སྟོན་དང་གཅིག་པ་ཞིག་ཆགས་རྒྱུ་མ་རེད། ངས་ཁྱེད་ཚོར་བཀའ་དྲིན་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།”

ཨ་ཐོར་གྱིས་མཐའ་མའི་ཚིག་འགའ་བསྣན་སོང་། “ང་ཚོས་དངོས་གཟུགས་དང་། ཚེ་སྲོག་ནི་ཅི་ཞིག་ཡིན་མིན་གྱི་གནད་དོན་ཁག་ལ་རྩད་ཞིབ་བྱས་ཡོད། བགྲོ་གླེང་འདི་ལྟ་བུའི་རང་གི་སྔོན་གྱི་སྙིང་བ་ལ་ལྟོས་ན། ད་རེས་ཀྱི་བསམ་ཚུལ་བརྗེ་རེས་འདི་ནི་ཕྱོགས་གཉིས་ཀ་ནས་ཧ་ཅང་ཐུག་པོ་ཞིག་ཆགས་འདུག རྒྱུ་མཚན་འདིའི་ཐོག་ནས་ང་ཧ་ཅང་དགའ་ཡོད། ང་ཚོའི་བསམ་བློ་བརྗེ་རེས་ཀྱི་སྤུས་ཚད་དང་། འདུས་དོན། སྐམ་ནན་གྱི་རང་བཞིན་བཅས་ཀྱི་ཕྱོགས་ནས་ཀྱང་དགའ་འོས་པ་ཞིག་ཡིན། འདུས་དོན་བྱེ་བྲག་པ་དེ་དག་གི་སྐད་ལ་ད་དུང་བརྗེ་རེས་འདིའི་ཉམས་འགྱུར་ཡང་ཡོད། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ནུས་ཤུགས་ཤིག་དང་། བདེ་བ། དགོད་བྲོ། མཉམ་ཞུགས་བཅས་ཡོད་ལ། འདི་དག་གིས་ངས་རྒྱུན་དུ་རེ་བ་བྱེད་ཀྱིན་པའི་ཚེད་སྒྲིང་ཤེས་རིག་གི་ཚེད་ལས་པ་ཞིག་གི་ཁྱད་ཆོས་མཚོན་འདུག འདིར་ཡོང་ནས་བགྲོ་གླེང་འདི་བྱས་པ་ནི་དོན་དངོས་སུ་གོ་སྐབས་དམིགས་བསལ་ཞིག་རེད།

"ཚོགས་འདུ་འདིའི་བརྗོད་གཞི་གལ་ཆེ་ཤོས་དེ་ནི་ཕྱོགས་གཅིག་ནས་༸གོང་ས་མཆོག་གིས་ཚོགས་འདུ་འདིའི་དམིགས་ཡུལ་དང་། རྟེན་གཞིའི་སྐོར་ལ་གང་ཞིག་གསུངས་པ་དེ་ནས་འགོ་བཙུགས་འདུག དེ་ཡང་ང་ཚོ་ཕན་ཚུན་ལ་འབྲེལ་སྟངས་ནི་ང་ཚོའི་གོ་རྟོགས་གཅིག་པུ་མ་ཡིན་པར། འགྲོ་བ་མིའི་རིན་ཐང་ཁག་བརྒྱུད་ནས་ཀྱང་འབྱུང་དགོས་པ་འདི་རེད། བརྗོད་གཞི་འདི་ནི་ང་ཚོའི་བགྲོ་གླེང་གི་སྐབས་ཡང་ཡང་བྱུང་ཡོད་པ་དང་། འདི་ལ་ཕྱོགས་གཉིས་ཡོད། ཕྱོགས་གཅིག་ནས་གོ་བསྡུར་གྱི་བརྗོད་བྱ་ཞིག་གི་ཚུལ་དུ་ཡོང་ཡོད་ལ། ཕྱོགས་གཞན་ནས་ངས་དེ་དོན་དངོས་སུ་སྤྱོད་བྱུང་། ནང་ཆོས་དང་ནུབ་ཕྱོགས་ཀྱི་ཚན་རིག་གཉིས་ཀའི་ཕྱོགས་ནས་ལྷག་བསམ་ཐོལ་མེད་བཟུང་སྟེ། འདིར་འཛོམས་པའི་མི་ནི་མང་པོ་ཞིག་ཡོད། ང་ཚོས་དེ་ནི་རང་ཉིད་ཀྱི་ཁ་བཏའི་ནང་དུ་ཁྱེར་ཡོང་ཡོད་པ་དང་། འདི་ལྟར་བྱས་ནས་ང་ཚོས་ཆེ་སྲོག་དང་དངོས་གཟུགས་ཀྱི་དྲི་བ་ཁག་ལ་ལན་བཏབ་པ་ཙམ་མ་ཡིན་པར། ཕན་ཚུན་གསར་རྙེད་ཀྱང་བྱས་ཡོད། ངས་འདི་ལ་བཀའ་དྲིན་ཆེ་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།"

མཐའ་མར་ང་ཚོའི་སྨིན་བདག་སྟེ། ཧྭ་ལའི་བླ་མས་མཇུག་བསྡུས་བྱུང་། "ངས་ཁྱེད་ཚོ་ཚང་མ་ལ་སེམས་གཏིང་ནས་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། ལྷག་པར་དུ་ལས་བྲེལ་ཆེ་བའི་ཆེད་ལས་ཀྱི་འཚོ་བའི་ནང་ནས་དུས་ཚོད་ལེན་པ་ལ་མ་འཛེམས་པའི་ཚན་རིག་པ་ཚོ་དང་། དེའི་ནང་ནས་ཀྱང་ཨ་རི་ནས་ཡོང་མཁན་ཚོར་ཐུགས་རྗེ་ཆེ། ཨ་རི་ནས་རྣ་རམ་ས་ལར་ཡོང་རྒྱུ་ནི་ལས་སླ་བོའི་བྱ་བ་ཞིག་མིན།

"ང་ཚོའི་གྲོས་བསྡུར་ནི་ཧ་ཅང་གྱ་ཡངས་ཡིན་ཞིང་། ཁྱེད་ཚོ་ཚང་མས་རང་ཉིད་གྲོགས་པོ་རྙིང་པའི་ཁྲོད་དུ་ཡོད་པ་ལྟར་ལྟ་ཚུལ་དང་། ཚོར་སྣང་སོགས་བརྗེ་

རེས་གནང་བྱུང་། ངའི་བསམ་ཚུལ་ལ་འདི་ནི་གལ་ཆེན་ཞིག་རེད། དེ་ཡང་ང་ཚོ་ཚང་མ་གོ་ལ་ཆུང་ཆུང་འདིའི་སྟེང་དུ་ལྷན་དུ་འཛོམས་པའི་མགྲོན་པོ་རེད་ལ། མི་རིགས་དང་རྒྱལ་ཁབ། ལྟ་བ་དང་སྲིག་འཛུགས་སོགས་གང་ཅུང་ལ་བརྟེན་པའི་ཁྱད་པར་རྣམས་ཕལ་བ་ཆགས་ཡོད། གལ་ཆེ་ཤོས་ཤིག་ནི་ང་ཚོ་ཚང་མ་འགྲོ་བ་མི་ཡིན་པ་འདི་རེད།

"ངས་བདེ་ཞིང་དོན་སྙིང་ལྡན་པའི་མི་ཚེ་ཞིག་འདོད་པ་དང་། མི་ཚང་མར་འདོད་པ་གཅིག་མཚུངས་ཤིག་ཡོད། རང་ཉིད་ཀྱི་མི་ཚེ་ལ་བདེ་སྐྱིད་དང་དོན་སྙིང་སྐྲུན་མཁན་ནི་ཕྱི་ནས་ཡོང་བར་སྒྲུག་པ་ནི་དོན་དངོས་དང་མི་མཐུན་ལ། མི་ཞིག་གི་མི་ཚེ་ལ་བདེ་སྐྱིད་དང་དོན་སྙིང་ཡོད་མེད་ནི་སོ་སོ་རང་ཉིད་ལ་ཐུག་ཡོད། ཁོར་ཡུག་ནི་གལ་ཆེན་ཞིག་ཡིན་ནའང་། མཐར་གཏུགས་ན་རྒྱུ་རྐྱེན་གཙོ་བོ་དེ་རང་ཉིད་ཀྱི་སྟེང་དུ་ཡོད། དོན་སྙིང་དང་བདེ་སྐྱིད་ལྡན་ཞིང་ལམ་ལྗོང་ཡོད་པའི་མི་ཚེ་ཞིག་ལ་མཚོན་ན། ང་ཚོས་འདིར་འགྲོ་བ་མིའི་ཆ་ནས་ཕན་ཚུན་ལ་བསྟན་པའི་རྣམ་འགྱུར་འདི་དགོས་ངེས་རེད། ནང་པ་ཞིག་ཡིན་པའི་ཆ་ནས་ངས་རྒྱུན་དུ་སེམས་ཅན་གཞན་གྲངས་མེད་པ་ཞིག་གི་བདེ་སྐྱིད་ལ་འང་ཕན་ཞིག་འདོགས་པའི་སྨོན་ལམ་རྒྱག་གི་ཡོད། འདི་ནི་ངའི་བགོ་སྐལ་ཡིན་ལ། ཚོགས་འདུ་འདི་འང་དེའི་ཆ་ཤས་ཤིག་ཏུ་བསམ་གྱི་ཡོད། དེའི་ཕྱིར་ང་ཚོའི་ཚོགས་འདུའི་ནང་མདུན་བསྐྱོད་མང་དུ་བྱས་པ་ནི་གལ་ཆེན་ཞིག་རེད། མདུན་བསྐྱོད་འདི་ནི་སྲུ་མཐུད་ནས་ཡོང་རྒྱུ་ཡིན་ཞིང་། ཡོང་དགོས་པ་ཞིག་ཀྱང་རེད། ཐུགས་གཉིས་ཀ་སྟེ། ནང་པ་དང་ང་ཚོའི་གྲོགས་པོ་ཚང་མས་འབད་བརྩོན་བྱེད་དགོས།

“ང་ཚོ་ཚང་མ་མཐའ་མར་འགྲོ་དགོས་ཤིང་། ང་ཡང་ཆོས་ཉིད་འདི་ལས་མ་འདས། ད་ལྟ་ང་ནི་ལོ་དྲུག་ཅུ་རེ་བདུན་ཡིན་པ་དང་། ང་སྒེར་གྱི་མི་ཚེ་ནི་ཚད་བཀག་ཅན་རེད། ང་ཚོས་བོད་པའི་མགོ་ཁྲིད་ངོས་འཛིན་བྱས་ཟིན་པས། ངས་ད་ལྟ་སྐྱེ་བ་གཞན་ཞིག་ལ་གྲ་སྒྲིག་བྱེད་དགོས། གལ་ཏེ་སྐྱེ་བ་ཕྱི་མ་མེད་ཚེ། དེ་ཡང་འགྲིག་པ་ཞིག་ཡིན་ཞིང་། སྟབས་བདེ་རུ་སོང་འདུག གལ་ཏེ་ཡོད་ན་ངས་གྲ་སྒྲིག་བྱེད་དགོས་རྒྱུ་རེད།

“མི་རབས་ནས་མི་རབས་ལ་འབད་པ་བྱས་ནས་མཐའ་མར་འགྲོ་དགོས་ངེས་རེད། དེའི་ཕྱིར་ང་ཚོར་ལས་དོན་འདི་རྒྱུན་སྐྱོང་བའི་འབད་པ་མང་པོ་ཞིག་དགོས་ཤིང་། གྲུབ་འབྲས་མང་པོ་ཞིག་འཐོབ་པའི་རེ་བ་ང་ལ་ཡོད། ད་ལྟའི་བར་དུ་གཙོ་བོར་བོད་པ་དང་ནུབ་ཕྱོགས་པས་མཉམ་འབྲེལ་བགྱིས་ནས་འབད་པ་བྱས་པ་དང་། རྗེས་མ་རྒྱལ་ཁབ་གཞན་ཏེ། རྒྱ་ནག་ལྟ་བུ་ཡང་ང་ཚོར་མཉམ་ཞུགས་བྱེད་དགོས། ངས་དོན་དངོས་སུ་ང་ཚོའི་སྙིང་རྗེ་ཇེ་ཆེར་འགྲོ་བ་དང་། ཐབ་ལན་དང་། ཕྲི་ལཱ། རྒྱ་ནག་སོགས་ཀྱི་ནང་པའི་སློལ་རྒྱུན་གཞན་དག་གི་མི་ཡང་འདིའི་ནང་ཞུགས་པའི་རེ་བ་རྒྱག་གི་ཡོད།

“ངས་སྔར་ཡང་ཁྱེད་ཅག་གི་ལེགས་བྱས་ལ་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན། བོད་པ་ཞིག་ཡིན་པའི་ཆ་ནས་ང་ཚོའི་གོམས་སྲོལ་གྱི་ནང་དུ་གྲོགས་པོ་རུ་གྱུར་པའི་རྗེས་ནས། མཛའ་མཐུན་དེ་མ་ཤི་བར་དུ་མི་འདོར། དེའི་ཕྱིར་ངས་ཁྱེད་ཅག་ཚང་མ་བརྗེད་མི་སྲིད། བཀའ་དྲིན་ཆེ།”

ཐང་ཆད་ཡོད་ཀྱང་ང་ཚོ་མང་ཆེ་བས་ད་དུང་དུས་ཚོད་འགའ་ཞིག་ལ་སྐད་ཆ་

བཤད་པ་དང་ཉན་ན་འདོད་འདུག ཕྱི་དྲོ་དེར་གླེང་སློང་བྱས་པའི་བརྗོད་གཞི་ཁག་ནི་ད་དུང་གཟའ་འཁོར་གཞན་ཧྲིལ་པོ་ཞིག་ལ་གླེང་རིན་ཡོད་པ་ང་ཚོ་ཚང་མས་ཤེས་གསལ་ཡིན་ཞིང་། གཅིག་བྱས་ན་ང་ཚོའི་མི་ཚེ་ཧྲིལ་པོར་ཞིབ་འཇུག་བྱེད་རིན་ཡོད་པ་ཞིག་རེད། ང་ཚོ་ཚོགས་ཁང་གི་ཕྱིར་ཐོན་པ་དང་། ཉི་མ་ནི་ད་དུང་བར་སྣང་གི་མཐོ་ས་ནས་འོད་འཕྲོ་བཞིན་བདལ། ཚོགས་ཞུགས་པ་ཚང་མར་གནས་འདིར་འཛོམས་པ་ནི་དམིགས་བསལ་གྱི་གོ་སྐབས་ཤིག་ཡིན་པའི་ཚོར་སྣང་བྱུང་འདུག ||

བརྡ་ཆད་ཁག་སྒྱུར།

མགྱོགས་ཚད་སྤར་ཆས།	accelerator
མཁལ་མའི་རྩེན་ཞུ།	adrenalin
ལྡོག་རྡུལ་ཕྲ་རབ།	antiparticles
ཨ་ནོར་སྐྱུར་རྫས།	amino acid
སྤྲ་མི།	ape
ཨེ་ཤ་ཡ་ཆུང་ངུ།	Asia Minor
རྡུལ་ཕྲན་གྱི་ཧྥོན་ཏེན།	atomic fountain
འགུལ་ཤུགས།	attraction
བྷེ་ཛད་ཀྱི་འགྱུར་ལྡོག	B-Z Reaction
གཉིས་སུ་གྱེས་མཚམས།	bifurcation point
སྐྱེ་དངོས་སྨན་སྦྱོར་གྱི་ཉམས་ཞིབ།	biomedical research
སྐྱེ་དངོས་ཀྱི་རྫས་སྦྱོར།	biosynthesis
སྦོ་འབུས།	caterpillar
ཡུར་ལམ།	channels
གློག་ཤུགས།	charge
མཁྲིས་ཞག	cholesterol
ཁྲག་རིལ།	clot
ཁོད་ཕན་ཧྥན་གིའི་འགྲེལ་དོན།	Copenhagen interpretation

ཤུབས་ཚང་།	cocoon
ཐུར་ཐིག	column
ཟངས་ཁི་ལ་རད།	copper chloride
སྣ་མང་ཨང་ཀི	complex numbers
རྒྱུན་ཚད།	constant
ངེས་མེད་རང་བཞིན།	contingency
རྒྱུན་མཐུད་ཀྱི་རྩ་འཛིན།	continuity principle
དུས་དང་བར་སྣང་གི་གུག་ཆ།	the curvature of time and space
འཐོར་གྲམ་གྱི་ནུས་པ།	dispersion effect
གློག་རྡུལ།	electron
གློག་ལྷན་ཁབ་ལེན་གྱི་རླབས་རྒྱུན།	electromagnetic waves
སྦྲུ་མ།	embryo
རྒྱུས་ཐག	fiber
ཉ་གཤོག	fin
ཇ་ལྕུག	flagellum
གཡོ་ལག	flipper
དབྱིབས་གཟུགས།	form
ཧྥི་སི་ཕྲ་མཐོང་ཆེ་ཤེལ།	fluorescence microscopy
ཐུན་མོང་གི་ལྟོས་གྲུབ་རིག་པ།	general relativity
རིགས་རྫས་རིག་པ།	genomics
རིགས་རྒྱུན་ཁྱད་པར་བ།	genetic variation

མི་རྒོད།	gorilla
རིགས་མཐུན་གྱི་བསྲེས་སྦྱོར།	homogeneous mixture
ཧོད་སི་རིགས་རྫས།	hox gene
མིའི་རིགས་རྒྱུན་སྡེ་ཁག་ལས་དོན།	Human Genome Research
གཤེར་ཁུའི་གཡོ་འགུལ།	hydrodynamics
ཆུའི་སེལ་སྦྱོར།	hydrolysis
འདྲ་གཟུགས་ཀྱི་སྒྲིག་གཞི།	iconic system
བརྡ་རྟགས་ཀྱི་སྒྲིག་གཞི།	indexical system
གློག་ལྡན་རྡུལ་ཕྲན།	ions
ཚང་འབུ།	larva
རྟོག་བཏགས་ཨང་ཀི	imaginary number
ལེ་ཟེར་མདངའ་རིམ་བརྟག་ཚས།	laser spectroscopy
ཁབ་ལེན་གྱི་འགོག་ཐབས།	imagneto-optic trap
སྐྱི་པགས།	membrane
གདོས་ཚད།	mass
ན་ལྷངས།	methane
འགུལ་ཤུགས།	momentum
འགུལ་ཤུགས་རིག་པའི་དཔེ་གཟུགས།	mechanical model
ཕོ་ཉ་འར་ནེ་ཨད།	messenger-RNA
རྫས་བཅུད་སྤྱོད་ལེན།	metabolism
གཉིས་མེད་རིང་ལུགས།	monism

འབྱུང་འགྱུར་ངེས་མེད་ཀྱི་སྒྱུལ་ཤུགས།	nonlinear dynamics
ཀླད་ཀོར་ལས་ཉུང་བའི་ཨང་ཀི	negative number
རྩོལ་ནུས་གཙོད་སྡོམ་གྱི་དོན་སྤྱི།	notion of operational closure
ཟད་ཡལ་གྱི་བཟོ་བཀོད།	notion of dissipative structure
རང་ཉིད་ཆ་མཐུན་གྱི་དོན་སྤྱི།	the notion of self-similarity
ཚི་གུ	nucleus
ནེ་ཧྲར་ཕྲ་མོ།	nanometer
ནེ་ཊེའི་ཧྲེ་བག་རྒྱུང་བ།	single nucleotide polymorphism
མ་ནིང་རྡུལ།	neutron
འོད་ཀྱི་སྐམ་པ།	optical tweezers
ནགས་དྲེད།	orangutan
ཚེ་སྲོག་གི་རྒྱུ་ཡོངས་ཁྱབ་ཀྱི་རྣམ་གཞག	panspermia
གཉིབ་བགྲོད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན།	parallel universe
འཕྱུལ་འདེད་ཤུགས་འཁོར།	propeller
ཕོ་རྡུལ།	proton
ཕྲ་ཕུང་ཐོག་མ།	protocell
ཁོན་ཏོམ་འགུལ་ཤུགས་རིག་པ།	quantum mechanics
ཁོབ་རྡུལ།	quark
རྡུལ་ཕྲན་ཆག་འཇིག་གི་ཚ་ཟེར།	radioactivity
སྣེ་ལེན་པ།	receptor
དངོས་མཚོན་གྱི་དཔེ་གཟུགས།	representational model

ཐློག་ཤུགས།	repulsion
ཚན་རིག་གི་བདེན་གྲུབ་རིང་ལུགས།	scientific realism
ངོས་རྫས།	surfactant
རང་བྱུང་གི་བཀོད་སྒྲིག	self-organization
རང་བྱུང་མཉམ་འདུས།	self-assembly
མཚན་མའི་སྐུལ་རྫས།	sex hormone
འཁོར་བསྐྱོད།	spin
རང་བསྒྱུར་རྩ་གྲངས།	square root
མཚོན་རྟགས་ཀྱི་སྒྲིག་གཞི།	symbolic system
ཚ་དྲོད་སྒུལ་ཤུགས་རིག་པ།	thermodynamics
རྣམ་གཞག་གི་ལྟ་ཚུལ།	theoretical concepts
ཤེས་བྱའི་རྣམ་གཞག	theory of knowledge
ཚ་དྲོད་ཀྱི་གཡོ་འགུལ།	thermal motions
སྤོ་འདྲེན་འར་ནི་ཨད།	transfer-RNA
གློག་འདྲེན་ཤེལ་སྦུ།	transistor
སྦང་བུ།	vesicles
དུག་སྲིན།	virus
བོངས་ཚོད།	volume

གསལ་བཤད།

ཕྲན་གྱིས་བསྒྱུར་བའི་དཔེ་དེབ་གཞན་རྣམས་ཀློག་འདོད་ཡོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་the.
stepingstone@gmail.comགློག་འཕྲིན་ཁ་བྱང་ཐོག་འབྲེལ་བ་གནང་རོགས།

༡ རྒྱལ་ཕྲན་གཅིག་ཁོ་ནའི་སྙིང་གི་འཇིག་རྟེན།

༢ སེམས་དང་ཚེ་སྲོག

༣ ཤར་ནུབ་ཀྱི་སེམས་ཁམས་རིག་པའི་བགྲོ་གླེང་།

༤ འཕྲང་དུ་ལུས་པའི་སེམས་ཀྱི་གནས་བབ།

༥ གསར་བྱུང་དངོས་ལུགས་དང་། འཇིག་རྟེན་ཆགས་རིག

༦ གནའ་བོའི་ཤེས་རབ་དང་། དེང་གི་འཇིག་རྟེན།